פרשת אלה פקודי

א) א) אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה וגו'. ר' חייא פתח, ב) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר, אבל כל הנחלים אלין רזין דנחלין ומבועין קדישין, דאתמליין, א ונפקין לאנהרא ולמלייא להאי ימא רבא, וכיון דהאי ימא רבא אתמלי מסטרא דאינון נחלין כדין הוא אפיק מיא, ואשקי לכל חיוון ברא, כד"א ג) ישקו כל חיתו שדי.

ב) מה כתיב לעילא, המשלח מעינים וגו', ולבתר, ישקו כל חיתו שדי ב ישברו פראים צמאם. אלין אינון רתיכין דלתתא, דכד ימא נקיט לון, כלהו נקיט לון, ושאיב לון ג בגויה, ולבתר אפיק מיין לסטרא אחרא, דאינון רתיכין קדישין דלתתא, ואשקי לון. וכלהו אתמנון ואתפקדון בשמא, כד"א ד) לכלם בשם יקרא. ובגין כך, ה) אלה פקודי המשכן משכן העדות.

מסורת הזהר

א) (שמות לח) רכ: רכא. רכב. רכג. ב) (קהלת א) ב"א צד צ"ב. ג) (תהלים קד) וארא לג צ"ד. ד) (ישעיה מ) חיי שרה סה צ"א. ה) (שמות לה) לעיל אות א צ"א.

חלופי גרסאות

א מוסיף ונפקין מבועין קדישין. ב ל"ג ישברו פראים צמאם. ג ל"ג בגויה.

הסולם

מאמר כל הנחלים הולכים אל הים

א) **אלה פקודי המשכן משכן העדות** וגו': ר' חייא פתח, כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. מקרא זה העמדנו וגלמד. אבל כל הנחלים אלו, הם סודות הנחלים ומבועים קדושים שהם הספירות דז"א, שנתמלאו ויצאו להאיר ולמלאות לים הגדול הזה. שהוא המלכות. וכיון שים הגדול נתמלא מצד אלו הנחלים, אז הוא מוציא מים ומשקה לכל חיות השדה, כש"א, ישקו כל חיתו שדי. שהן המדרגות דבי"ע.

(זוהר"י דף ר"כ ע"א)

ב) **מה כתיב לעילא** וכו': מה כתוב למעלה, מן ישקו כל חיתו שדי, המשלח מעינים בנחלים וגו', ואחר כך כתוב, ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם, שאלו הן המרכבות שלמטה, בבי"ע, הנקראות חית השדה ופראים, וכאשר הים שהוא המלכות, מקבל אותם המעינות, שהם אורות דז"א, מקבל אותם כולם ושואב אותם לתוכו, ואחר כך מוציא מים לצד האחר, שהוא המרכבות הקדושות שלמטה בבי"ע, ומשקה אותם. וכולם נתמנים ונפקדים

ג) ד רבי יוסי פתח, ו) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. מה רב טובך. כמה אית לון לבני נשא, ה לאסתכלא ולמנדע באורחוי דקודשא בריך הוא, דהא בכל יומא ויומא *) קלא נפיק, ואכריז ואמר, א] אסתמרו בני עלמא, טרוקו גלי חוביו, אסתלקו מרשתא דתפיס, עד לא יתפסון ו רגלייכו בהאי רשתא. גלגלא סחרא תדיר, סליק ונחית. ווי לאינון דדחיין רגלייהו ב] מגו גלגלא, דהא ז נפלי לגו עומקא, דטמיר לאינון חייבי עלמא.

ד) ווי ח לאינון דנפלין ולא יקומון, ולא ט ינהרו בנהורא דגניז לצדיקייא לעלמא דאתי. זכאין אינון צדיקייא לעלמא דאתי, דכמה נהורין גניזין לון, כמה עדונין בההוא עלמא טמירין לון, דכתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. מה רב טובך, הא אוקמוה, דא הוא אור דגניז לצדיקייא לעלמא דאתי, י דכתיב ז) וירא אלהים את האור כי טוב, וכתיב ח) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה. ועל דא מה רב טובך.

ה) כתיב הכא מה רב טובך, וכתיב התם וירא אלהים את האור כי טוב. אשר כ צפנת, בגין דאסתכל קב"ה בההוא נהורא, ואסתכל באינון חייביא

מסורת הזהר

ו) (תהלים לא) ב"א רעט ציון ג'. ז) (בראשית א) ב"א נ צ"א. ח) (תהלים צז) יתרו סא ציון ר'.

חלופי גרסאות

ד מוסיף אלה פקודי המשכן משכן העדות ר' יוסי. ה למנדע ולאסתכלא. ו רגליכון בההוא. ז נפלי בגו. ח לון דינפלון. ט ינהרון. י ה"ד. כ מוסיף צפנת ליראיך

דרך אמת א] **השמרו** בני עולם סגרו שער העונות הסתלקו מרשת שניצודין בו בני אדם בעולם הזה **קודם** שיהיו נתפשים רגליכם ברשת ההיא כארז"ל ומצודה פרוסה על כל החיים. ב] היינו **מתיקלא** שהוזכר בסבא פרשת משפטים.

הסולם

מאמר מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

ונפקדים בשם. שכל המדרגות שהמלכות משקה אותן, קוראת אותן בשם, כמש"א, לכלם בשם יקרא. ומשום זה כתוב, אלה פקודי המשכן, שהמשכן הוא המלכות, והמדרגות שמשקה אותן, דהיינו כלי המשכן, הם פקודים שלה, הנקראים בשם.

מאמר מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

ג) **ר' יוסי פתח** וכו': רי"פ, **מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. מה רב טובך**, פירושו כמה יש להם, **לבני אדם**, להסתכל ולדעת בדרכיו של הקב"ה, **כי בכל יום ויום יוצא קול**, ומכריז ואומר, **השמרו בני העולם**, סגרו דלתות העונות, הסתלקו מן הרשת הצודה אנשים, מטרם שתתפשנה רגליכם ברשת הזו. גלגל **חוזר בעולם תמיד**, דהיינו הדין של מעלה, **עולה ויורד**, שמעלה אנשים ומוריד אנשים, **אוי לאותם שרגליהם נדחו מחמת הגלגל, כי הם נופלים לתוך עומק השמור לרשעי עולם.**

(דפו"י דף ר"כ ע"א *) דף ר"כ ע"ב)

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

ד) **ווי לאינון דנפלין** וכו': אוי לאלו **שנופלים** לתוך העומק הנ"ל, **ולא יקומו ולא יאירו באור הגנוז לצדיקים לעוה"ב. אשרי הם הצדיקים לעוה"ב שכמה אורות גנוזים** ושמורים **להם**, כמה עדונים מעולם ההוא צפונים להם, שכתוב **מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. מה רב טובך**, העמדנו, **שזה הוא אור הגנוז לצדיקים לעולם הבא. שכתוב וירא אלקים את האור כי טוב, וכתוב, אור זרוע לצדיק** וגו', אשר זרוע, פירושו **שנגנז. ועל זה כתוב, מה רב טובך.**

ה) **כתיב הכא, מה** וכו': **כתוב כאן, מה רב טובך**, וכתוב שם, **וירא אלקים את האור כי טוב**. מה שם נאמר טוב על האור, אף כאן טובך, פירושו אורך. **אשר צפנת**, פירושו, משום שהסתכל הקב"ה באור ההוא, **והסתכל באלו הרשעים העתידים לחטא בעולם, גנז אור ההוא לזכות בו הצדיקים לעולם הבא. כמו שלמדנו.**

פעלת

ל דזמינין למחטי בעלמא, וגניז ליה להההוא מ נהורא, למזכי ביה צדיקייא לעלמא דאתי, כמה דאתמר.

ו) פעלת, בקדמיתא צפנת, ולבתר פעלת. אלא צפנת כמה דאתמר. פעלת בגין דההוא נהורא נ דגניז, ביה עביד קב״ה אומנותא דעלמא. מנלן. דכתיב, ס) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ס באברהם כתיב, ע והוא נהורא דאברהם, גניז ליה קב״ה, וביה עביד אומנותא דעלמא, דכתיב פעלת לחוסים בך, לאינון דיתבי תחות צלא דקודשא ב״ה.

ז) נגד בני אדם, דהא בהאי אומנותא פ דאתעביד בהאי נהורא, קיימין בני נשא בעלמא, וקיומא דילהון הוי. אף על גב דאיהו גניז, ביה קיימין בני נשא בעלמא דין. פעלת, אומנותא דעלמא צ דא, דביה אתעביד כלא בחושבנא, אומנותא דעלמא, ק כגוונא דא אומנותא דמשכנא, דאיהו אומנותא כגוונא דעלמא, והא אוקימנא.

ח) כתיב הכא אלה פקודי המשכן, וכתיב התם אלה תולדות השמים והארץ. בגין דכל אינון תולדין ר דעבדו ואפיקו שמיא וארעא, כלהו בחילא דההוא ש נהורא דגניז אתעבידו ונפקו. פקודי המשכן ת בההוא חילא נפקו. מנלן. דכתיב ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, דא איהו מסטרא דימינא. ואתו אהליאב דא א איהו מסטרא דשמאלא. ומשכנא מסטרא דימינא ושמאלא אתקם ואתעביד. ומשה דהוה בינייהו, אוקים ליה.

מסורת הזהר — **חלופי גרסאות**

ט) (בראשית ב) הקסה״ז כג צא. ל דהוו זמינין. מ מוסיף נהורא לצדיקייא. נ דהוה גניז. ס ל״ג באברהם; ל״ג באברהם כתיב. ע והוא. פ אתעביד. צ ל״ג דא. ק ל״ג כגוונא. ר דעבידו ש נקודה ת ל״ג בההוא. א ל״ג איהו.

מאמר הסולם — מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

ו) **פעלת, בקדמיתא צפנת** וכו׳: נאמר, **פעלת** לחוסים בך. שואל, תחילה אומר צפנת, ואח״כ אומר פעלת. ומשיב, אלא **צפנת** פירושו כמו שאמרנו. שגנזו לצדיקים, **פעלת**, פירושו, כי באור ההוא הגנוז, **פעל** הקב״ה אומנות העולם. מאין לנו. כי כתוב, אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם כתוב, כי בהבראם הוא אותיות באברהם. שאותו האור של אברהם, שהוא חסד, גנזו הקב״ה, ובו פעל אומנות העולם, שכתוב **פעלת לחוסים בך**, דהיינו לאלו היושבים תחת צלו של הקב״ה, דהיינו שחוסים בצלו.

ז) **נגד בני אדם**: פירושו, שאומנות זו שנעשתה באור הזה, מקיימת בני אדם בעולם, והיא קיום שלהם. ואע״פ שהאור גנוז, מתקיימים בו האנשים בעולם הזה.

(דפו״י דף ר״כ ע״ב)

פעלת, היינו האומנות של עולם הזה, שבו נעשה הכל בחשבון. אומנות העולם היא כעין אומנות המשכן, שהיא אומנות כמו העולם, וכבר העמדנו.

ח) **כתיב הכא אלה** וגו׳: כתוב כאן **אלה** פקודי המשכן. וכתוב שם **אלה** תולדות השמים והארץ, מלמד שמעשיהם שוים זה לזה, כי כל אלו תולדות שעשו והוציאו שמים וארץ, כולם נעשו ויצאו בכח אור הגנוז, וכן פקודי המשכן יצאו בכח הזה של אור הגנוז. מאין לנו. כי כתוב, ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, זה הוא מצד ימין. שהוא אברהם, אור הגנוז, כנ״ל, ואתו אהליאב, זה הוא מצד שמאל. והמשכן, שהוא המלכות, מצד ימין ושמאל הוקם ונעשה. ומשה, שהיה ביניהם, שה״ס קו האמצעי, הקים אותו.

פקודי

ט) רבי אלעזר פתח ואמר, י והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת וגו'. והוכן בחסד כסא, הא אוקימנא, כד מחשבה סליק, ברעו דחדוה מטמירא דכל טמירין ג] דלא אתיידע ולא אתדבק, מטי ההוא חדוה, ב ובטש גו מחשבה, וכדין עאל ג באתר דעאל.

י) עד דאתגניז בחד היכלא עלאה, דאיהו טמיר ד לעיל. ומתמן נגדין ואתמשכן כל נהורין, ה דימינא דנטיל בקדמיתא, ולבתר ו נטיל כלהו. ומההוא סטר ימינא, ז אתקן כורסייא לתתא. דהא קב"ה, אתקין לההוא כורסייא בחסד, וישב עליו באמת, דאיהו תקונא דחותמא דכלא. ולא יתיב על ההוא כורסייא, אלא בחותמא דא דאיהו אמת. באהל דוד, ח דאיהו ט בי כורסייא י לתתא.

יא) שופט ודורש משפט ומהיר צדק. שופט מסטרא דדינא. ודורש משפט, מסטרא דרחמי. ומהיר צדק, איהו כורסייא דדינא, דאיהו כ בי דינא לתתא. ת"ח, כגוונא דא, משכנא לא אתתקן אלא ל בסטרא דא כגוונא דא, דחסד כדקאמרן לעיל, וע"ד אתמנון תולדין ואתתקנו כלהו לתתא.

מסורת הזהר

י) (ישעיה טז) משפטים קסו צ"ט.

חלופי גרסאות

ב מוסיף ובטש ביה. ג לאתר. ד וגניז לעילא. ה לימינא. ו נטלי. ז אתתקן. ח דאיהי. ט ל"ג בי. י ל"ג לתתא. כ לא גרסינן בי. ל בגוונא; כגוונא דא בסטרא דא.

דרך אמת ג] שאינו מושג.

הסולם

מאמר והוכן בחסד כסא

ט) **ר' אלעזר פתח וכו':** ראי"פ ואמר, **והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת. והוכן בחסד כסא**, הרי העמדנו, כשהמחשבה, שה"ס חכמה, הנקראת או"א עלאין, עלתה להתתקן, ברצון החדוה מנסתר כל הנסתרים שלא נודע ואינו מושג, שהוא עתיק, הגיע חדוה ההיא דעתיק והאירה תוך המחשבה, שהוא אבא, ואז נכנס במקום שנכנס, דהיינו שנזדווג עם אמא עלאה באור החסד בזווג דלא פסיק, בסו"ה כי חפץ חסד הוא.

פירוש שמבאר כאן ההכנה הגדולה שנעשתה בחסד ע"י תקון פרצוף או"א עלאין באור החסד בזווג פב"פ, בסו"ה כי **חפץ חסד** הוא, שהזווג הגדול הזה לא פסיק לעלמין. ומבאר, שסוד כי **חפץ חסד** הזה שבאו"א, נמשך להם מעתיק. כי בעת שעתיק תקן פרצוף או"א, האיר, חדות אור החסד שבעתיק, אל אבא, עד שחדוה זו נתדבק באבא כל כך, שאינו עוד מקבל חכמה, אלא נזדווג עם אמא עלאה בזווג דלא פסיק בהארת החסדים בלבדה. ועל תקון הזה דאו"א עלאין, נאמר **והוכן בחסד כסא**, כמ"ש והולך.

(דפרי"ז דף ד"כ ע"ב)

יהוכן בחסד כסא

י) **עד דאתגניז בחד וכו':** עד שאו"א נגנזו דהיינו שנתקנו ונתלבשו, בהיכל אחד עליון, שהוא בינה, הנקראת ישסו"ת, שהיכל זה הוא נסתר למעלה במקומו, דהיינו שאין החכמה מגולה שם במקומו, אבל משם מושפעים ונמשכים כל האורות, הן אור חסדים מקו ימין, והן אור חכמה מקו שמאל, והן אור הדעת שבקו אמצעי. אלא שאור החסדים מימין נוסע תחילה, ואחר כך נוסעים כל האורות, שהם אור החכמה ואור הדעת, ומצד ימין ההוא נתתקן הכסא שלמטה שהוא המלכות. כי הקב"ה, שהוא ז"א, התקין כסא ההוא בחסד, הנמשך מקו ימין דישסו"ת ומאו"א עלאין, וישב עליו באמת, שהוא תקון החותם על הכל, ואינו יושב על כסא ההוא, שהוא המלכות, אלא בחותם זה שהוא אמת שהוא התקון דקו אמצעי הנקרא אמת והיינו, באהל דוד, שהוא המלכות, שהוא הכסא למטה.

יא) **שופט ודורש משפט ומהיר צדק:** הוא סוף המקרא הנ"ל. **שופט**, פירושו מצד הדין שהוא קו שמאל, **ודורש משפט**, הוא מצד הרחמים, שהוא קו האמצעי, **ומהיר צדק**,

יב) כ) אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה. ר״ש פתח, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, האי קרא *) אוקמוה ואתמר בכמה סטרין. אבל כד ברא קב״ה עלמא, ברא ליה כגוונא דלעילא, למהוי מ עלמא דא בדיוקנא דעלמא נ דלעילא. ס וכל אינון גוונין דלעילא, אתקין לון לתתא, לאתדבקא ולאתקשרא עלמא בעלמא.

יג) וכד ע בעא קב״ה למברי עלמא, אשגח באורייתא וברא ליה. ואסתכל פ בשמא קדישא, כללא דאורייתא, וקיים עלמא. בתלת סטרין צ אתקיים עלמא, ואינון חכמה ותבונה ודעת. בחכמה, דכתיב ק) יי׳ בחכמה יסד ארץ. בתבונה, דכתיב כונן שמים בתבונה. ק בדעת, דכתיב בדעתו תהומות נבקעו. הא כלהו בקיומא דעלמא. ובאלין תלתא אתבני משכנא, דכתיב ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת.

יד) וכלהו תלתא רמיזין בקרא דא, בראשית, היינו דכתיב בחכמה. ברא אלהים, היינו דכתיב בתבונה. את השמים, היינו דכתיב בדעת. וכלהו כתיבי בעבידת משכנא. וברזא דא כתיב, אלה פקודי המשכן, דא רזא דחכמה. משכן העדות, דא רזא דתבונה, אשר פקד על פי משה, דא רזא דדעת. וכלא דא לקבל דא, בגין דכל מה דברא קב״ה בעלמא דין, ברא ליה ר כגוונא דלעילא. וכלא אתרשים בעבידת משכנא.

מסורת הזהר

כ) (שמות לח) לעיל אות א צ״א. ל) (משלי יג) ב״ב קיג צ״ד.

חלופי גרסאות

מ מוסיף על עלמא; על עלמא כדיוקנא. נ מוסיף דאתי דלעילא. ס כגוונא דלעילא אתקין ליה לתתא.

ע אסתכל ול״ג בעא קב״ה. פ בשמיה. צ אתקין עלמא ואתקיים. ק וכתיב ול״ג בדעת דכתיב. ר לעילא ול״ג כגוונא דלעילא.

הסולם

מאמר אלה פקודי המשכן

הוא כסא הדין, שהוא בית דין שלמטה, דהיינו המלכות. בוא וראה, כעין זה, המשכן, לא נתתקן אלא בצד זה, ימין, כעין החסד הזה, שאמרנו לעיל, בסו״ה והוכן בחסד כסא. ועל זה נמנו כל התולדות ונתתקנו למטה, הנמשכים ממלכות.

מאמר אלה פקודי המשכן

יב) **אלה פקודי המשכן** וגו׳; ר׳ שמעון פתח, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. מקרא זה העמידוהו ונתבאר בכמה אפנים. אבל כשברא הקב״ה העולם ברא אותו כעין של מעלה, שיהיה עולם הזה בצורת עולם העליון, שהוא מלכות. וכל אלו הגוונים של מעלה התקין אותם למטה, בעולם הזה, כדי לדבק ולקשר עולם בעולם. דהיינו עולם הזה במלכות.

יג) **וכד בעא** קב״ה וכו׳; **וכשרצה הקב״ה לברוא העולם הסתכל בתורה וברא**

(דפו״י דף ר״כ ע״ב *) דף רכ״א ע״א)

אלה פקודי המשכן

אותו. והסתכל בשם הקדוש, הוי״ה, **שהוא כלל התורה**, וקיים העולם. בג׳ צדדים נברא העולם, **והם חכמה ותבונה ודעת. בחכמה**, שכתוב, ה׳ בחכמה יסד ארץ. **בתבונה**, שכתוב, כונן שמים בתבונה. **בדעת**, שכתוב, בדעתו תהומות נבקעו, הרי שיש כולם בקיום העולם. ובשלשה אלו נבנה המשכן, שכתוב, ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת.

יד) **וכלהו תלתא רמיזין** וכו׳; **וכל** השלשה, חכמה תבונה ודעת, רמוזים במקרא **הזה. בראשית**, היינו שכתוב, בחכמה, כי חכמה נקראת ראשית, שכתוב, ראשית חכמה. **ברא אלקים**, היינו שכתוב, בתבונה. כי התבונה נקראת אלקים. **את השמים**, היינו שכתוב, ובדעת. כי ז״א נקרא שמים, וה״ס הדעת. וכולם כתובים בעבודת המשכן, ובסוד **זה כתוב, אלה פקודי המשכן, זהו סוד החכמה**

כי

טו) תא חזי, בשעתא דאמר ליה קב״ה למשה עביד משכנא, הוה קאים משה תוהא, דלא ידע מה למעבד, עד דאחזי ליה קב״ה בעינא, כמה דכתיב מ) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. מאי בתבניתם. אלא אוליפנא, דאחמי ליה קב״ה למשה, דיוקנא דכל מלה ומלה, כההוא דיוקנא דאיהו לעילא, וכל חד וחד הוה עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא ש דאיהו אתעביד בארעא.

טז) אשר אתה מראה בהר, אשר אתה רואה מבעי ליה. אלא אוליפנא, דאספקלריא דלא נהרא, הוה אחמי ליה בגויה כל אינון גווינין ודיוקנין דאתעבידו לתתא, כהאי חיזו דאחזי בגויה כל אינון דיוקנין.

יז) משמע דכתיב אשר אתה מראה, אתה, רזא דאספקלריא דלא נהרא, דאחזי ליה בגויה כל אינון דיוקנין. והוה חמי לון משה כל מלה ומלה על תקוניה, כמה דחמי גו עששיתא, ת וגו חיזו דאחזי כל דיוקנין. וכד אסתכל בהו משה, א אתקשי קמיה, אמר ליה קב״ה, משה, את בסימניך, ב ואני בסימני כדין אתיישב משה בכל עבידתא.

מסורת הזהר

מ) (שמות כה) ויהי קצה צ״ו.
דיוקנא דיליה כדיוקנא דאיהו. ת וכמו. א אקשי נוסח אחר אתקשו. ב ל״ג ואני בסימני נוסח אחר וכו׳.

חלופי גרסאות

ש מוסיף דאיהו לעילא וכל חד וחד הוה עביד

הסולם

מאמר — אלה פקודי המשכן

כי פקודים ומספר נמשך מחכמה. **משכן העדות**, זהו סוד **תבונה**, כי הארת החכמה המתגלה ביש״ס ותבונה, נקראת עדות. **אשר פקד על פי משה**, זהו סוד הדעת, כי משה ה״ס דעת. **והכל נעשה זה כנגד זה**, כי כל **מה שברא הקב״ה בעולם הזה, ברא אותו כעין של מעלה. והכל נרשם בעבודת המשכן.**

טו) **ת״ח בשעתא דאמר וכו׳: בוא וראה**, בשעה שאמר הקב״ה למשה, **עשה את המשכן**, היה עומד משה בתמהון, **שלא ידע מה לעשות**, עד שהראה לו הקב״ה בעין, כמ״ש **וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. מהו בתבניתם. אלא למדנו, שהראה לו הקב״ה למשה, צורת כל דבר ודבר באותה הצורה שהוא למעלה**, שהיא רוחנית, **וכל אחת ואחת** מהצורות הרוחניות שלמעלה **היתה עושה צורתה** בדומה **לצורה** הדמיונית **הנעשית בארץ.** ובזה ידע משה.

טז) **אשר אתה מראה בהר:** שואל, **אשר אתה רואה, היה צריך לומר**, מהו אשר אתה מראה. ומשיב, **אלא למדנו, שהמראה שאינה מאירה**, שהיא המלכות, **היתה מראה** לו בתוכה כל אלו האפנים והצורות הנעשים למטה, כמו **מראה הזו המראה בתוכה כל הצורות. חיזו פירושו מראה.** כי **על במראת הצבאת**, מתרגם בחזות נשיא. (שמות ל״ח ח׳).

יז) **משמע, דכתיב וכו׳: זה משמע.** שכתוב, **אשר אתה מראה, אתה הוא סוד המראה שאינה מאירה**, שהיא המלכות, **שהיא הראה** לו בתוכה כל אלו הצורות. **והיה רואה אותם משה כל דבר ודבר על תקונו, כמי שרואה בתוך מנורה של זכוכית, ובתוך מראה, המראה כל הצורות וכאשר הסתכל בהן משה היה מתקשה בהן**, כי שם בתוך המלכות עמד כל דבר ודבר בצורתו הרוחנית, אלא שכל צורה היתה משוית צורתה לצורה הדמיונית שבעולם הזה במשכן, ונמצא שבכל דבר היו נראות שתי צורות, הרוחנית והדמיונית, (כנ״ל אות ט״ו) וע״כ נתקשה משה בהן, שלא היה יודע איזה מהן לתפוש. **אמר לו הקב״ה אתה בסימניך, ואני בסימני.** שמשה יתפוש הסימנים הדמיונים שבכל דבר, והקב״ה תופש סימנים הרוחנים של כל דבר, ואז ישרה צורה הרוחנית על צורה הדמיונית. **אז נתישב משה בכל העבודה** של המשכן.

(דפו״י דף רכ״א ע״א)

יח) כד אתעביד כל עבידתא, אצטריך משה לממני כלא, בגין דלא ימרון ישראל דאשתאר כספא ודהבא, ואסתליק לנטלא ליה. ועל דא אצטריך לממני חושבנא קמייהו דישראל, בגין דכתיב נ) והייתם נקיים מיי׳ ומישראל.

יט) ובגין ג דא כתיב, אלה פקודי המשכן משכן העדות, דהא רוחא דקודשא, הוה אחזי לכלא, ד חושבנא דכל דהבא וכספא דנדיבו ישראל, ורוח קודשא הוה אמר וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו׳, כל הזהב העשוי למלאכה וגו׳. בגין דקב״ה אתרעי בהו, באינון אומנין, ה ובעא לאפקא מהימנותא דילהון קמי כלא.

כ) אלה פקודי המשכן. ת״ח, בההיא שעתא דעבידתא דמשכנא אתעביד. הוה סטרא אחרא אזיל ושאט ו לאסטאה, ולא ז אשכחת עילה על מהימנותא דאומנין, עד דקב״ה כפיף ליה לקמיה דמשה, ואיהו עביד חושבנא דמהימנותא בעל כרחיה, ח וסליק מהימנותא דילהון לגבי כלא. ורזא דא דכתיב אלה פקודי המשכן. והא אוקימנא, ט אלה: כד״א, י) גם אלה תשכחנה. וכתיב, אשר פקד על פי משה, דתמן אתמני ואתפקיד, עד דאתעביד חושבנא דבי משכנא, קמי משה וישראל כלהו.

כא) *) יא) אלה פקודי המשכן משכן העדות. מאן עדות. אלא תרי זמני כתיב הכא משכן, חד לעילא, וחד לתתא. ומשכן אקרי משכן העדות. ומאן עדות. כד״א יב) שבטי יה עדות לישראל. שמא דא, יג איהו עדות לישראל.

הסולם

מאמר

יח) **כד אתעביד כל** וכו׳: כשנעשתה כל העבודה, היה צריך משה למנות הכל, כדי שלא יאמרו ישראל, שנשאר כסף וזהב, ועומד לקחת אותו. וע״כ היה צריך לספור חשבון לפני ישראל, משום שכתוב, והייתם נקיים מה׳ ומישראל.

יט) **ובג״ד כתיב אלה** וכו׳: ומשום זה כתוב, אלה פקודי המשכן משכן העדות, כי רוח הקדש שהוא המלכות, הנק׳ משכן, היה מראה לכל, החשבון של כל זהב וכסף שנדבו ישראל, ורוח הקדש היה אומר, וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו׳ כל הזהב העשוי למלאכה וגו׳ משום שהקב״ה רצה בהם, באלו האומנים, ורצה להראות נאמנותם לפני הכל.

כ) **אלה פקודי המשכן**: בוא וראה, בשעה ההיא שנעשתה עבודת המשכן, היה סטרא

(דפו״י דף רכ״א ע״א *) דף רכ״א ע״ב)

אלה פקודי המשכן

אחרא הולך ומשוטט להסטין, ולא מצא עילה על אמונת האומנים, עד שהקב״ה הכניע אותו לפני משה, והוא, הס״א, עשה חשבון הנאמנות בעל כרחו, והראה נאמנות שלהם לפני הכל. וזה סוד שכתוב, **אלה** פקודי המשכן. והעמדנו **אלה** שהוא כמו שאתה אומר, גם **אלה תשכחנה**, שפירושו הס״א, אף אלה שבכאן הוא הס״א, וכתוב, אשר פקד **על** פי משה. ששם, על פי משה, נתמנה ומופקד, עד שנעשה החשבון של המשכן לפני משה וישראל כולם. (ופירוש הדברים עי׳ להלן אות כ״ח).

כא) **אלה פקודי המשכן משכן העדות**: שואל, מי הוא עדות. ומשיב, **אלא** שתי פעמים כתוב **כאן משכן**, המשכן משכן העדות, אחד **הוא** למעלה, בבינה, שהוא משכן העדות, ואחד **הוא** למטה במלכות, שהוא משכן סתם. ומשכן

נקרא

מסורת הזהר

נ) (במדבר לב) וירא נה צ״ב. ס) (ישעיה מט) ויחי קיט צ״ב זהר חדש לז ט״ד שמ״ב. ע) (שמות לח) לעיל אות א צ״א. פ) (תהלים קכב) ויצא צז צ״ה.

חלופי גרסאות

ג כך. ד חושבן משכנא. ה ובעאן. ו מוסיף ולא יכיל לאסטאה. ז הוה אשכח עלה. ח ואיהו סליק. ט מוסיף אלה פקודי המשכן. י עדות לישראל איהו.

כב) כגוונא דא צ) עדות ביהוסף שמו, כ עדות שם יה ל ביהוסף, איהו עדות ודאי, אלין תרין אתוון סהדותא בכל אתר, והכא איהו עדות. ובגין כך, משכן העדות, משכנא מ דהאי עדות. ועל דא משכנא אקרי, על נ רזא דשמא דא קדישא. והיינו דכתיב, ק) ועדותי זו אלמדם, בגין דהאי אתר, איהו סתימו וגניזו דכלא.

כג) אשר פקד על פי משה, עד הכא לא ידענא, אי ס האי משכנא פקד, או האי עדות. אלא פקד ודאי האי עדות. בגין דמן יומא דאסתליקו אבהן מעלמא, וכל אינון שבטין בנוי דיעקב, ואשתארו ישראל בגלותא, באינון עאקן, אתנשי מנייהו ידיעא דרזא דשמא קדישא עלאה דא, דאיהו שמא דעדות, קיומא דשמיא וארעא, דאלין תרין אתוון, אוקימו ע עילאי ותתאי, וכלהו סטרין דעלמא.

כד) כיון דאתא משה, אתפקד ואדכר שמא דא בעלמא. דכד הוה בסנה מיד שאיל על שמא דא, דכתיב ר) ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם. ותמן אתפקד שמא דא על פי משה.

כה) עבדת הלוים, מאי עבדת הלוים. אלא רזא דא דכתיב, ש) ועבד הלוי הוא. הוא: דא רזא דשמא קדישא, דאקרי הוא, ולא אקרי אתה. ובגין דא

מסורת הזהר

צ) (שם פא) ויהי עא צ"א. ק) (תהלים קלב) ויצא עד צ"א. ר) (שמות ג) ויקהל כא צ"א תקוני זהר בהקדמה י. תכ"ו עב. תס"ט קי. ת"ע קכ. תקונים תרשים קג ט"ד ש"ט קח ט"א שמ"ז קיב ט"ב שכ"ה ס. ט"ד שי"ח. ש) (במדבר יח) ויצא סו צ"ד.

חלופי גרסאות

כ ל"ג עדות. ל ל"ג ביהוסף. מ דאיהו. נ שמא דרזא. ס ל"ג האי. ע עילא ותתא.

הסולם

מאמר אלה פקודי המשכן

נקרא משכן העדות. ומהו עדות. הוא כש"א, שבטי יה עדות לישראל, כי שם זה י"ה, שהוא חכמה ובינה, הוא עדות לישראל.

כב) כגוונא דא עדות וכו'; כעין זה, עדות ביהוסף שמו וגו'. נקרא עדות, כי שם י"ה שביהוסף, שהוא חכמה ובינה, הוא עדות ודאי. אלה שתי האותיות י"ה, מעידות עדות בכל מקום. דהיינו שמאירות הארת החכמה הנקראת עדן או עדות. וכאן בי"ה, הוא עדות. ומשום זה, כתוב, משכן העדות שפירושו משכן של עדות הזה, שהוא י"ה, דהיינו בינה. שע"כ נקרא משכן, על סוד שם הזה הקדוש, י"ה. והיינו שכתוב, ועדותי זו אלמדם. משום שמקום זה, י"ה, הוא סתום וגנוז מכל. וע"כ נאמר, אלמדם.

כג) אשר פקד על פי משה: שואל, עד עתה עוד איני יודע, אם המשכן פקד, או העדות, שאומר פקודי המשכן משכן העדות. ומשיב, אלא ודאי העדות, שה"ס י"ה כנ"ל, פקד. משום שמיום שנסתלקו האבות מן העולם, וכל אלו השבטים בני יעקב, ונשארו ישראל בגלות, באלו הצרות נשכחה מהם הידיעה של סוד השם הקדוש העליון הזה, שהוא השם עדות, שהוא קיום שמים וארץ, דהיינו המוחזין דוו"ן, כי אלו שתי אותיות י"ה, הקימו עליונים ותחתונים וכל צבאי העולם. דהיינו שמשפיעים להם מוחין.

כד) כיון דאתא משה וכו'; כיון שבא משה נפקד ונזכר שם הז', י"ה בעולם. וכאשר היה בסנה, שאל מיד על שם הזה, שכתוב, ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם. ושם נפקד שם הזה על פי משה. וה"ס שכתוב, אשר פקד על פי משה.

כה) עבדת הלוים: שואל, כתוב, משכן העדות וגו' עבודת הלוים, מהו עבודת הלוים. ומשיב, אלא זה סוד שכתוב, ועבד הלוי הוא, כי הוא הוא סוד השם הקדוש, בינה, שנקרא הוא ואינו נקרא אתה, דהיינו לשון נסתר ולא

(דפו"י דף רכ"א ע"ב)

עבודת הלוים ודאי. ד״א עבדת הלוים, דאינון נטלין משכנא על כתפייהו מאתר לאתר, דכתיב ת) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו.

כו) א) אלה פקודי המשכן משכן העדות וגו׳. רבי אבא פתח, ב) והיה ביום ההוא שרש ישי וגו׳. והיה ביום ההוא, בזמנא דקב״ה יסגי שלמא בעלמא, יתקיים שרשא דאילנא דחיי, וההוא שרשא, מניה יתקיימו שאר שרשין לתתא, דכלהו אשתרשן ואתקיימן מניה.

כז) אשר עומד לנס עמים, דהאי איהו קיימא לנסא ולאת לרזא דשמא קדישא. אליו גוים ידרשו, דתמן רזא דקיומא דשמא קדישא, ובגין כך אליו גוים ידרשו. כד״א, ג) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יי׳ וגו׳, ועל דא, אליו גוים ידרשו. והיתה מנוחתו כבוד, מנוחתו, דא בי מקדשא. פ דכתיב ד) זאת מנוחתי עדי עד. כבוד, דהכי אקרי צ כבוד יי׳ בההוא זמנא, דכתיב ה) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים.

כח) ומנוחתו דההוא שרש ישי, ק דאתקרי כבוד יי׳, ר לא יתמני, ולא יקום בחושבנא לעלמא. ש מאי טעמא. בגין דכל מה דקיימא בחושבנא, לא

מסורת הזהר

ת) (שם ז). א) (שמות לח) לעיל אות א צא. ב) (ישעיה יא) לך צג צ״ב. ג) (ישעיה ב) יתרו טו צ״ג. ד) (תהלים קלב) חלק ב׳ רכב: חלק ג׳ רסז. ה) (ישעיה ל) שמות מט צ״ב.

חלופי גרסאות

פ ל״ג דכתיב זאת מנוחתי עדי עד. צ בההוא זמנא כבוד. ק אתקרי. ר דלא. ש מוסיף מ״ט בגין דהא [דהאי] קיימא בחושבנא השתא וההוא זמנא לא יתקיים בחושבנא מ״ט; ל״ג מן מ״ט השני עד לא שריין.

הסולם

מאמר אלה פקודי המשכן

לשון נכח, כמו המלכות הנקראת אתה. **ובשביל** זה, משכן העדות שהוא בינה, **הוא עבודת** הלוים ודאי. פירוש אחר, עבדת הלוים, היינו מה שהם נושאים המשכן על כתפיהם ממקום למקום, שכתוב, ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו. וע״כ נקרא המשכן על שמם, דהיינו עבודת הלוים.

כו) **אלה פקודי המשכן** וגו׳: **ר׳ אבא** פתח, והיה ביום ההוא שרש ישי וגו׳. **והיה ביום ההוא**, היינו בזמן שהקב״ה ירבה שלום בעולם, **אז יתקיים שרש עץ החיים**, שה״ס קו אמצעי המכריע ועושה שלום בין ימין ושמאל, **ושרש ההוא ממנו יתקיימו שאר השרשים** למטה, דהיינו המדרגות שבמלכות ובבי״ע, **שכולם נשתרשו ומתקיימים ממנו.**

כז) **אשר עומד לנס עמים**: **שזהו עומד** לנס ולאות לסוד השם הקדוש הוי״ה. **אליו גוים ידרשו**, **כי שם סוד הקיום**, דהיינו המוחין, של השם הקדוש, וע״כ **אליו גוים ידרשו**.

(דפו״י דף רכ״א ע״ב)

לקבל משם חכמה ודעת, **כמש״א**, **והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה׳ וגו׳. וע״כ** אליו גוים ידרשו. **והיתה מנוחתו כבוד**, מנוחתו זו היא ביהמ״ק, שהיא המלכות, **שכתוב** זאת מנוחתי עדי עד. **כבוד**, שכך נקראת בזמן ההיא, **כבוד ה׳**, שכתוב **והיה אור הלבנה כאור החמה** שאור המלכות יהיה כאור ז״א, **ואור החמה יהיה שבעתים**. ואור ז״א יהיה שבע פעמים ממה שהיה מקודם לכן.

כח) **ומנוחתו דההוא שורש** וכו׳; והמנוחה, של שורש ישי ההוא, דהיינו המלכות, שנקראת כבוד ה׳, **לא תספר, ולא תקום בחשבון** לעולם. מהו הטעם. משום שכל מה שנמצא בחשבון אין הברכה שורה שם בשלמות. **וברכות** שורות רק במה שלא נמצא בחשבון. **ובפעם** הראשונה, עמדה המלכות **בחשבון**, שכתוב **אלה פקודי המשכן.**

פירוש. אור החכמה נקרא אורות דמספר או חשבון, והיינו בחינת ג״ר שבה, **אבל בחינת**

שריין תמן ברכאן בשלימו. וברכאן שריין במה דלא קיימא בחושבנא. בזמנא קדמאה קיימא בחושבנא, דכתיב אלה פקודי המשכן.

כט) תא חזי, משכנא דא קיימא בחושבנא, ובגין כך אצטריך לצלותא דמשה, דישרי עליה ברכאן, דכתיב ויברך אותם משה, ומה ברכה בריך לון, יהא רעוא דתשרי ברכה על עובדי ידיכון. וברכאן לא שראן על האי חושבנא עד דאקשר ליה משה ת במשכנא דלעילא, דכתיב אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה. דאי לאו דאתעבד חושבנא על ידא דמשה, לא יכלין אינון למעבד חושבנא, דכתיב אשר פקד על פי משה.

חלופי גרסאות

ת לעילא.

הסולם

מאמר **אלה פקודי המשכן**

ז"ק דחכמה, נקראים רק מוחין דמספר וחשבון. ונודע שעל ידי קו האמצעי העושה שלום בין הימין ושמאל נתמעטו הג"ר דחכמה שה"ס מספר וחשבון, (כנ"ל ב"א דף ס' ד"ה מחלוקת) **ואז שורה הברכה בה, אבל מטרם שנתמעטו הג"ר, היו נמשכים דינים מקו השמאל והאורות נקפאו, ולא היתה שם ברכה.**

וזה אמרו, ומנוחתו וכו' לא יתמנה ולא יקום בחושבנא לעלמא, כי שורש ישי שה"ס קו האמצעי, (כנ"ל אות כ"ו) **מיעט את הג"ר** דחכמה מן המלכות, הנקראים מספר וחשבון. **מאי טעמא בגין דכל מה דקיימא בחושבנא לא שריין תמן ברכאן בשלימו,** כי בעת שג"ר דחכמה מאירים בקו שמאל יש מחלוקת בין הקוין ואין שם חסדים, **ואין החכמה יכולה להאיר בלי חסדים וע"כ אין שם ברכה.**

אמנם נודע, שאע"פ שהחכמה נתמעטה ע"י קו האמצעי לו"ק דחכמה, מ"מ אי אפשר שתצא ו"ק דחכמה בחסרון ג"ר, אלא מתחילה צריכים להאיר כל ע"ס דחכמה בשלמות, ואח"כ מסתלקות הג"ר דחכמה ונשארים הו"ק דחכמה, (כנ"ל בראשית א' דף פ' ד"ה אמנם).

וזה אמרו, בזמנא קדמאה קיימא בחושבנא, שמתחילה צריכה לצאת גם הג"ר דחכמה הנקראים חשבון, כנ"ל כי אי אפשר שיצא ו"ק בלי ג"ר. אלא שמסתלקים תיכף. וע"ז נאמר אלה פקודי המשכן. דהיינו שעל פעם הראשונה נאמר זה. אבל אח"כ מסתלקים הג"ר ונשארה בו"ק.

(דפו"י דף רכ"א ע"ב)

ולעיל (באות כ') **הוקשה לו ג"כ אותה הקושיא, איך נאמר, אלה פקודי המשכן, הרומז על מספר וחשבון הנמשכים רק מקו שמאל כשאינו ביחוד עם הימין, שאין זה דרך הקדושה המקבלת רק מקו אמצעי. הממעט בחינת חשבון ומספר. וע"ז תירץ שם סטרא אחרא אזיל ושאט לאסטאה וכו' עד דקב"ה כפיף ליה לקמיה דמשה, ואיהו עביד חושבנא וכו'.** דהיינו, **שהסטרא אחרא עשה החשבון והמשיך מוחין דג"ר משמאל, שע"ז נאמר אלה פקודי וגו'. שאלה, הוא שם הסטרא אחרא** בסו"ה גם **אלה תשכחנה. אבל כאן אומר, שהמדובר הוא בפעם הראשונה של יציאת המוחין דחכמה, שאז יוצאים המספר והחשבון בהכרח, ועל פעם הראשונה זה, נאמר אלה פקודי המשכן.**

כט) ת"ח משכנא דא וכו': בוא וראה, משכן זה עומד בחשבון, שהמלכות הנקראת משכן היא בחינת קו שמאל, שמשם החשבון. **וע"כ נצרכה לתפלת משה,** שה"ס קו האמצעי המאחד ימין ושמאל ומשרה בהם ברכות כנ"ל, **שישרה עליה ברכות, שכתוב, ויברך אותם משה. ומהי הברכה שברך אותם, היא, יהי רצון שתשרה ברכה על מעשה ידיכם. וברכות אינן שורות על חשבון הזה, עד שקשר אותו** משה במשכן של מעלה, שהוא הבינה, **שכתוב, אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה.** ומשכן העדות הוא בינה, **ואם לא נעשה החשבון על ידי משה,** שימעטו מג"ר דג"ר, כנ"ל בדבור הסמוך, **לא יכלו הם לעשות חשבון, שכתוב, אשר פקד על פי משה.** כנ"ל בסמוך.

ל) **פתח ואמר,** ו) א **ויהי דבר יי׳ אל אליהו קום לך צרפתה וגו׳ הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך. וכי אן פקיד לה קודשא ב״ה. אלא עד לא ייתי לעלמא, פקיד קב״ה בגזירה דיליה לעילא על העורבים, למיתי מזונא לאליהו, ולההיא אתתא למיהב ליה מזונא.**

לא) **מה כתיב,** * ז) **ותאמר חי יי׳ אלהיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בכד ומעט שמן בצפחת וגו׳. והא הכא מדידו** ב **הוה** ג **בההוא קמחא, דהא הוה ביה מלא כף קמח בכד, כף הוא מדידו דיליה, ואתחזי דלא שריין ביה ברכן, הואיל וקאים במדה. מה כתיב,** ח) **כי כה אמר יי׳ אלהי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תת יי׳** ד **גשם.**

לב) **תת, תתן כתיב, מאי טעמא. בגין דבכל דרא לא אשתכח מאן דיזכי לזכו כהאי אתתא, ועל** ה **דא כתיב תתן, אנת תתן מטרא על עלמא, בגין דזכותך סגי.**

לג) **וכתיב** ט) **כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר כדבר יי׳ אשר דבר ביד אליהו. וכי אם ההוא קמחא דקיימא במדידו, דהוה מלא כף קמח, לא פסקו מניה ברכאן בגין מלה דאליהו, דכתיב כד הקמח לא תכלה, וכתיב כד הקמח לא כלתה. משכן העדות אע״ג דקיימא בחושבנא, הואיל ואתפקד על ידא דמשה, כל שכן וכל שכן דשריין ביה ברכאן. ועל דא כתיב, אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה.**

מסורת הזהר

ז) (מ״א יז) ויגש כד צ״ב. ז) (מ״א יז). ח) (שם). ט) (מ״א יז).

חלופי גרסאות

א ל״ג ויהי דבר ה׳ אל אליהו. ב ל״ג הוה. ג וההוא קמחא דלא הוה ביה בר מלא. ד ל״ג גשם. ה כן

הסולם

מאמר אלה פקודי המשכן

ל) **פתח ואמר ויהי** וכו׳: פו״א, **ויהי דבר ה׳ אל אליהו** וגו׳ **הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך.** שואל, וכי איפה צוה לה הקב״ה. ומשיב, אלא מטרם שיבא לעולם צוה הקב״ה בגזירה שלו למעלה, על העורבים להביא מזון לאליהו, ולאשה ההיא שתתן מזון לאליהו.

לא) **מה כתיב ותאמר** וגו׳: מה כתוב, ותאמר חי ה׳ אלקיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח וגו׳. והרי כאן היתה מדידה בקמח ההוא, שהרי היה בו, מלא כף קמח בכד, כף, היתה המדידה שלו, והיה ראוי שלא תשרנה בו ברכות, מפני שעומד במדה. מה כתוב. כי כה אמר ה׳ אלקי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר, עד יום **תת** ה׳ **גשם.** וע״כ, משום ברכה זו, שרו בהם ברכות אע״פ שהיו במדה.

(דפו״י דף רכ״א ע״ב *) דף רכ״ב ע״א)

לב) **תת, תתן כתיב** וכו׳: שואל, הקרי הוא, **תת** והכתיב הוא **תתן,** מהו הטעם. ומשיב, משום שבכל הדור לא נמצא מי שיזכה לזכות כמו אשה ההיא, וע״כ כתיב תתן, את תתני מטר על העולם, משום שזכותך רבה.

לג) **וכתיב כד הקמח** וגו׳: וכתוב, כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר כדבר ה׳ אשר דבר ביד אליהו. וכי אם קמח ההוא שעמד במדידה, שהיה מלא כף קמח, ועכ״ז לא נפסקו ברכות ממנו, משום הדיבור של אליהו, שכתוב כד הקמח לא תכלה, וכתיב כד הקמח לא כלתה. משכן העדות, אע״פ שעמד בחשבון, כיון שנפקד על פי משה, כל שכן וכל שכן ששורות בו ברכות. וע״כ כתוב, אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה.

אלה

לד) י אלה פקודי המשכן. ר׳ חזקיה פתח ואמר, כ אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך וגו׳. האי קרא אוקמוה, ו דפריש ליה קב״ה מאתתיה, בגין לאתדבקא בשכינתא, דכתיב ל כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. אדמת קדש, דא שכינתא, אתדבקותא קדישא אתדבק משה ז בההיא שעתא לעילא.

לה) ח דכדין קב״ה קשיר ליה בחביבותא דלעילא, ט ואתפקד רב ממנא על ביתא, ואיהו גזיר, וקב״ה עביד, דכתיב מ) ופצתה האדמה את פיה וגו׳, וכתיב נ) ויהי ככלותו לדבר וגו׳, ותבקע האדמה. וכתיב, ס) קומה יי׳. שובה יי׳. ע הדא הוא דכתיב אשר פקד על פי משה. על פי משה אתתקן, ואתפקד בכלא. כ פקידה דמשכן ל הוה על ידא דמשה, דכתיב ע) פקד פקדתי אתכם, דאיהו הוה קול, דאפיק מ להוא דבור, ועבד נ ליה פקידה לנפקא מן גלותא. ס והשתא אתפקדא ע לאמשכא קדושה פ מעילא לתתא, כמד״א פ) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

לו) צ ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וגו׳. א״ר יהודה, הא אתמר, צ דהא בצלאל מסטרא דימינא ק הוה, ואיהו אתקין תקונא דכלא. ותו, דהא יהודה ר איהו שליטא ומלכא על כל שאר שבטין, ומניה נפק מאן דאתקין כל משכנא. בצלאל, הא אוקמוה, בצל אל, ומאן איהו בצל ש אל. דא ימינא. ותו, מסטרא דא אתקין כלא, ויריית חכמתא למעבד כל ת עבידא.

מסורת הזהר

י) (שמות לח) לעיל אות א צ״א. כ) (שמות ג) בשלח קטז צ״ג. ל) (שם) בשלח קטז צ״ג. מ) (במדבר טז) חלק ג׳ מט. רט: נ) (במדבר טז). ס) (במדבר י) ויחי קעז צ״ד. ע) (שמות ג) ויצא קיא צ״ב. פ) (שם כה) חיי שרה נז צ״א. צ) (שמות לח) חלק ב׳ רכג. רכד.

חלופי גרסאות

ו מוסיף אבל הא אוקמוה דפריש. ז ל״ג בההיא שעתא. ח וכד. ט כדין אתפקד. י מ״ט דכתיב. כ פקודי המשכן בגין דהכא קיימא פקידה; פקודי המשכן אשר פקד על פי משה בגין. ל אשר פקד על פי משה ול״ג הוה על ידא דמשה. מ לה לדבור. נ לה. ס דהשתא. ע לאתמשכא. פ מלעילא. צ דבצלאל. ק הוא. ר ל״ג איהו. ש מוסיף אל אל דא. ת עבידן.

הסולם

מאמר אלה פקודי המשכן

לד) **אלה פקודי המשכן: ר׳ חזקיה פתח ואמר, אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך וגו׳.** מקרא זה הרי העמידוהו, שהפרידו הקב״ה מאשתו כדי שיתדבק בהשכינה, שכתוב, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. אדמת קדש, זו היא השכינה, דהיינו דבקות קדושה שנתדבק משה בשעה ההיא למעלה.

לה) **דכדין קב״ה קשיר וכו׳: כי אז קשר אותו הקב״ה בחביבות של מעלה ונתמנה ממונה עליון על הבית,** שהוא המלכות. כלומר, שנעשה מרכבה לז״א, שהוא עליון על המלכות. **והוא גוזר והקב״ה עושה.** שכתוב, **ופצתה**

האדמה את פיה וגו׳, וכתיב, ויהי ככלותו לדבר ותבקע האדמה. וכתוב קומה ה׳, שובה ה׳. זהו שכתוב, **אשר פקד על פי משה.** על פי משה נתתקן המשכן **ופקד בכל.** פקודת המשכן, שהוא המלכות, **היתה** על ידי משה, שכתוב, **פקד פקדתי אתכם.** שמשה היה קול, דהיינו ז״א, המוציא לדבור ההוא, שהוא המלכות, **ועשה לה פקידה לצאת מן הגלות. ועתה,** נצטותה להמשיך קדושה ממעלה למטה. כש״א, **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.**

לו) **ובצלאל בן אורי וגו׳: אמר ר׳ יהודה הרי למדנו, כי בצלאל מצד ימין היה,** מחסד, **והוא התקין תקון הכל. ועוד, כי יהודה**

היה

לז) ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן, דא איהו מסטרא דשמאלא, דא איהו מסטרא דדינא א קשיא, והא אוקמוה, דהא מתרין סטרין אלין, אתעביד משכנא, ואתתקן בהו, ב לאתקשרא בהו, למהוי בין ימינא ג ושמאלא, והא אתמר ואוקמוה.

לח) פתח ואמר, ק) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. תא חזי, כד ברא קב"ה עלמא, ד] אשדי חד אבנא יקירא מתחות כרסי יקריה, ושקע עד תהומא, ורישא ד חדא דההוא אבנא נעיץ גו תהומי, ורישא אחרא לעילא, וההוא רישא אחרא עלאה, איהו חד ה נקודה דקיימא באמצעיתא דעלמא, ומתמן אתפשט עלמא לימינא ו ושמאלא ז ולכל סטרין, ואתקיים

מטורת הזהר

ק) (תהלים מח) ויצא מב צ"ג.

חלופי גרסאות

א קדישא. ב לאקשרא. ג לשמאלא. ד ל"ג חדא. ה נקודה עלאה. ו לשמאלא. ז ל"ג ולכל סטרין.

דרך אמת ד] זרק אבן בסוד שנאמר (איוב לח) או מי ירה אבן פנתה.

הסולם

מאמר יפה נוף משוש כל הארץ

היה שליט ומלך על כל שאר השבטים, ע"כ יצא ממנו מי שהתקין כל המשכן. בצלאל, הרי העמידוהו, בצל אל, דהיינו בצלו של אל, ומי הוא בצל אל, זהו ימין, כי החסד נקרא אל. ועוד, מצד זה התקין הכל, וירש חכמה לעשות כל המלאכה.

לז) **ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן:** זה הוא מצד שמאל, זה הוא מצד דין קשה, כי דן יורה על דין. והרי העמדנו שמשני צדדים אלו, ימין ושמאל, נעשה המשכן, שהוא המלכות, ונתתקן בהם להתקשר בהם, שתהיה בין ימין לשמאל. והרי למדנו והעמידוהו.

לח) **פתח ואמר, יפה** וכו': פו"א, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. בוא וראה כשברא הקב"ה את העולם זרק אבן יקרה אחת מתחת כסא הכבוד, ונשקעה עד התהום, וראש אחד של אבן ההיא תקוע תוך התהום, וראש האחר של האבן הוא למעלה, וראש האחר ההוא שלמעלה, היא נקודה אחת העומדת באמצע העולם, ומשם נתפשטה לימין ולשמאל ולכל הצדדים, ונתקיים העולם בנקודה האמצעית ההיא, ואבן ההיא נקראת שתיה. שממנה נשתל כל העולם לכל הצדדים עוד יש לפרש, **שתי"ח**, היא אותיות **שת י"ח**. שהקב"ה שת אותה להיות יסוד העולם ושתילת הכל.

פירוש. שתחלה נברא העולם במדת הדין, שה"ס המלכות המצומצמת, ראה שאין העולם מתקיים, כי הכלים של בני העולם שהיו נמשכים ממלכות המצומצמת לא היו ראוים לקבל אור העליון, מחמת הצמצום שרכב על המלכות. שיתף עמו מדת הרחמים, שהיא בינה, כי העלה המלכות במקום בינה, שהיא מדת הרחמים. וכיון שהמלכות עלתה למקום בינה נעשה שם סיום המדרגה תחת החכמה באמצע הבינה, והרויחה המלכות ב' כלים הראוים לקבל אור ישר, שהם חצי בינה ות"ת, כי בהיות המלכות במקום בינה, נמצאים בינה ות"ת תחת המלכות, וע"כ נכללו בה, (כנ"ל בראשית א' דף ז' ד"ה וכבר עש"ה) באפן שכל המקום הזה ממקום בינה עד המלכות נעשה לבחינת מלכות, אשר קצה שלה האחד תקוע במקום מלכות דמדת הדין למטה, וקצה שלה השני עומד למעלה באמצע ספירת הבינה. ודבר זה נעשה בכל מדרגה ומדרגה, בפרטות. וכן בכללות העולמות. כי ה' עולמות הם, א"ק ואבי"ע, אשר א"ק הוא כתר, ועולם אצילות חכמה, ועולם הבריאה בינה, ועולם היצירה ז"א, ועולם העשיה מלכות. והעלה המאציל את המלכות מבחינת עשיה אל מתחת האצילות שהוא חכמה, וסיימה את עולם האצילות, ונבחן, שהמאציל זרק אבן מסיום האצילות עד העשיה, כי כיון שג' עולמות בי"ע נמצאים מתחת המלכות המסיימת את האצילות, המה נכללים בה ונחשבים כולם לבחינת מלכות, והיא נתפשטה מסיום אצילות עד עולם עשיה, באפן שהיא נעוצה בעשיה וקצה השני שלה עומד בסוף האצילות, שה"ס המלכות דאצילות אשר שם, הנקראת נקודה דאמצעיתא. משום שעומדת באמצע העולמות דהיינו תחת החכמה. שהיא אצילות.

(דפו"י דף רכ"ב ע"א)

ח בההיא נקודה ט אמצעיתא, וההיא אבנא אתקרי שתיה, דמנה אשתיל עלמא י לכל סטרין. תו שת״ה, שת י״ה, קב״ה שוי לה למהוי יסודא דעלמא ושתילו דכלא.

לט) בתלת *) גווני אתפשטת ארעא סחריה דההוא נקודה, אתפשטותא קדמאה, סחריה דההוא נקודה, כל צחותא וזכותא דארעא קיימא תמן, ותמן איהו. והאי קיימא לעילא על כל ארעא סחריה דההוא נקודה. אתפשטותא תניינא, סחריה דההוא אתפשטותא קדמאה, כ לאו איהו צחותא וזכותא כההוא קדמאה, ל אבל איהו דקיק וצח בצחותא דעפרא, יתיר מכל שאר עפר אחרא.

חלופי גרסאות

ח ההוא. ט באמצעיתא. י בכל. כ איהו צחותא וזכותא ולא [ולאו]. ל ואיהו ול״ג אבל.

מאמר **הסולם** יפה נוף משוש כל הארץ

וז״ש, **אשרי חד אבנא יקירא**, שהיא המלכות הנקראת **אבן**, ומחמת עליתה למקום בינה נקראת **יקירא**, וזרק אותה, כלומר, **שנתן לה כח התפשטות, מתחות כרסיה יקריה**, דהיינו ממקום בינה, הנקראת כסא הכבוד, **ושקע עד תהומא**, עד שנשקע במלכות דמדת הדין למטה הנקראת **תהום**. וכללה בעצמה כל המדרגות הנמצאות במקום הזה, שהם ו״ק דבינה ות״ת עד המלכות שלמטה, באפן, **ורישא חדא דההוא אבנא נעיץ גו תהומי**, דהיינו במלכות שלמטה הנקראת **תהום**, **ורישא אחרא לעילא** דהיינו במקום בינה שמסיימת שם את המדרגה. **וההוא רישא אחרא עלאה איהו חד נקודה דקיימא באמצעיתא דעלמא**, ששם במקום בינה עומדת עיקר המלכות, הנקראת משום זה נקודה דאמצעיתא, להיותה עומדת באמצע המדרגה, דהיינו במקום בינה של כל מדרגה.

ואין לשאול הרי המלכות עלתה במקום בינה, דהיינו מתחת החכמה, ולמה אומר, **אשרי חד אבנא יקירא מתחות כרסיה יקריה**, שפירושו מתחת הבינה. אמנם הענין הוא, משום שג״ר דבינה אינם יוצאים מחוץ למדרגה מחמת סיום המלכות מתחת החכמה, שהוא מטעם שנתבאר במראות הסולם (בהקסה״ז דף י״ג ד״ה והוא ע״ש) אלא רק ו״ק דבינה יוצאים מתחת סיום המלכות, והו״ק של כל מדרגה נבחנים לתחת המדרגה, וע״כ אומר, **מתחות כרסיה יקריה**.

וז״ש, **ומתמן אתפשט עלמא לימינא ושמאלא** וכו׳ **דמנה אשתיל עלמא לכל סטרין**, והוא, כי כל המוחין וענין עלית

(דפו״י דף רכ״ב ע״א *) דף רכ״ב ע״ב)

התחתון לעליון לקבל מוחין תלוים בנקודה האמצעית הזו שהיא המלכות שעלתה לבינה, כי ע״י ירידתה למקומה עולים בינה ות״מ למעלה וחוזרים למדרגתם, וגם מקבלים עמהם התחתון ומקבל מוחין מעליון. הרי שהכל נעשה ע״י נקודה האמצעית.

וכבר ידעת שענין האמור נוהג בכל מדרגה ומדרגה. והזהר מדבר כאן ממדרגת הארץ דעשיה שהיא כוללת עשר ארצות דהיינו עשר ספירות אשר מן **התהום**, שהיא מלכות החיצונה דארצות, שהוא נמצא באוקינוס המקיף את מלכות דארצות, עד ו״ק דבינה דארצות, שהיא הארץ שאנחנו יושבים עליה, כנ״ל (ויקהל אות רצ״ב ד״ה וכמו) הוא מקום התפשטות המלכות, וראש העליון שלה היא בארץ שאנו יושבים, וראש התחתון הוא נעוץ בתהום.

וזה אמרו, **שתיה שת י״ה**, דהיינו ששת המלכות להיות במקום בינה, שהיא נקראת י״ה. **למהוי יסודא דעלמא ושתילו דכלא**, כי ע״ז קנו העולמות כלים הראוים לקבל אור העליון, גם ע״ז הוכן עלית התחתון לקבל מוחין מעליון כנ״ל, וע״כ היא יסוד הכל ושתילת הכל.

לט) **בתלת גווני אתפשטת** וכו׳: בשלשה אפנים נתפשטה הארץ סביב נקודה ההיא, שהיא המלכות הנמצאת בפנימיות עולם הזה כנ״ל בסמוך, התפשטות הראשונה סביב נקודה ההיא, כל הצחות והזכות שבארץ עומדת שמה ושם הוא. וזו נמצאת למעלה על כל הארץ מסביב נקודה ההיא. התפשטות השניה היא מסביב ההתפשטות הראשונה, ואינה כל

אתפשטותא תליתאה, איהו חשוך וגסו דעפרא יתיר מכלהו, וסחרניה דהאי, קיימין מיין דימא דאוקיינוס, דאסחר כל עלמא. אשתכח דההוא נקודה קיימא באמצעיתא, וכלהו גוונין דאתפשטותא דעלמא סחרניה.

מ) אתפשטותא קדמאה איהו בי מקדשא, וכל אינון היכלין ועזרות, וכל ההוא תקונא דיליה, וירושלם, וכל מתא משורא ולגו. אתפשטותא תניינא, כל ארעא דישראל דאתקדשת בקדושה. אתפשטותא תליתאה, איהו מ כל שאר ארעא, אתר בי מותבא דשאר עמין. וימא דאוקיינוס דסחרא כלא.

מא) והא אוקמוה, דרזא דא גוונין דעינא, דסחרן להההוא נקודה דאמצעיתא דעינא, דאיהו חיזו דכל עינא, כגוונא דההיא נקודה אמצעיתא דקאמרן, דאיהו חיזו דכלא, נ ותמן קאים בית קדש הקדשים, וארון וכפרת, ס דאינון חיזו דכלא. אשתכח, ההוא נקודה חיזו דכל עלמא. ועל דא כתיב, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. יפה: שפיר ההוא חיזו וחדוה דכלא. נוף: נופא דאילנא דאיהו ע שפירו דכלא.

חלופי גרסאות

מ שאר כל. נ דתמן. ס דאיהו. ע שפיר מכלא.

מאמר **הסולם** יפה נוף משוש כל הארץ

כך צחה וזכה כמו התפשטות הראשונה, אבל היא דקה וצחה מבחינת הצחות שבעפר, יותר מכל שאר עפר אחר. התפשטות השלישית היא חשיכה ועוביות העפר יותר מכולן, ומסביב התפשטות ההיא נמצאים המים של ים אוקינוס המסבב כל העולם. נמצא שהנקודה ההיא עומדת באמצע, וכל אפנים של התפשטות העולם הם מסביב לה.

מ) **אתפשטותא קדמאה** וכו': ומפרש דבריו. התפשטות הראשונה היא בית המקדש וכל ההיכלות והעזרות וכל התקונים שלו, וירושלים, וכל העיר שמן החומה ולפנים. וע"כ היא צחה וזכה יותר מכל הארץ. התפשטות השניה היא, כל ארץ ישראל שנתקדשה בקדושה. התפשטות השלישית היא, כל שאר הארץ, מקום מושבם של שאר העמים. וים אוקיינוס מסבב הכל.

פירוש. כבר נתבאר (באות ל"ח) שהזהר מדבר מארץ שבעולם הזה, שהיא כלולה מעשר ספירות, שהמלכות דארצות עלתה לבינה דארצות וסיימה שם המדרגה, באפן שהמלכות מתפשטת מו"ק דבינה דארצות עד התהום שבאוקיינוס, שהיא מלכות החיצונה שבמלכות

(דפו"י דף רכ"ב ע"ב)

דארצות. ונמצא נקודת המלכות העיקרית עומדת למעלה מו"ק דבינה דארצות, שה"ס נקודה דאמצעיתא ועיקר המלכות הממותקת בבינה, וסופה נעוץ בתהום, ונמצאת תופסת ארבע בחינות בו"ק דבינה שבארצות, שהיא בחינת הארץ המיושבת, א) הבחינה עליונה שבה. והיא בית המקדש והעיר ירושלים שמן החומה ולפנים. ב) בחינת ת"ת שבה עד היסוד, והיא ארץ ישראל. ג) היא מלכות שבה, והיא ארצות שאר העמים. ד) התהום, שהיא מלכות החיצונה. וד' בחינות אלה מסבבות זו את זו, ונקודה האמצעית היא בפנימיות כולם במקום קדש הקדשים, והיא נקראת **אבן שתיה**.

מא) **והא אוקמוה דרזא** וכו': והרי העמידוהו, שזה סוד הצבעים שבעין, המסבבים לנקודה האמצעית ההיא שבעין, שהיא כח הראיה של כל העין, והיא כעין נקודה האמצעית ההיא, שבפנימיות הארץ, שאמרנו שהיא הראיה של הכל, ושם עומד קדש הקדשים והארון והכפורת, שהם הראיה של הכל. נמצא שנקודה ההיא, היא הראיה של כל העולם. וע"כ כתוב עליה, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. **יפה**, נקראת, משום שיפה היא מראה הזו. **נוף**, שהוא ענף של האילן, שהוא ז"א, שהוא היופי של הכל.

מב) תא חזי, שפירו דעלמא, וחיזו דעלמא, לא אתחזי בעלמא, עד דאתבני ואתקם משכנא, פ ועאל ארונא לגו קודשא. מההיא שעתא, אתחזי חיזו דכלא בעלמא, ואתתקן עלמא, ואזלי בההוא משכנא צ ובההוא ארונא, עד דמטי להיא נקודה דאיהי יפה נוף חדוה דכלא. כיון דמטו להתם כדין פתח ארונא ואמר, ר זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה.

מג) רבי ייסא אמר, האי קרא כנסת ישראל אמרה ליה, בשעתא דאתבני בי מקדשא, ועאל ארונא לאתריה. ק ר' חזקיה אמר, קב"ה אמר ליה, על כנסת ישראל, כד ישראל עבדין רעותיה, דהא כדין קב"ה יתיב על כורסי יקריה, וחייס על עלמא, וברכה ושלום וחביבותא דכלא ר אשתכח. וכדין אמר זאת מנוחתי עדי עד.

מד) ותא חזי, בשעתא דכלהו אומנין שארו למעבד אומנותא, ההוא עובדא ממש דשראן, איהי אשתלימת מגרמה. אינון שראן, ואיהי אשלימת עבידתא, איהי ממש, מנלן, דכתיב ותכל כל עבודת משכן אהל מועד.

מה) כגוונא דא ש ויכלו השמים והארץ. ואי תימא, ויכל אלהים ביום השביעי. ודאי הכי הוא, דכל עלמא, אע"ג דכל עבידן אשתלימו כל חד וחד, עלמא ש כלא לא הוה שלים בקיומיה, עד דאתא יומא שביעאה, דכד אתא יומא שביעאה, כדין אשתלימו כל עבידן, ואשלים ביה קב"ה עלמא, ה"ד ויכל

מסורת הזהר

ד) (תהלים קלב) לעיל אות כז צ"ג. ש) (בראשית ב) הקסה"ז עא צ"א.

חלופי גרסאות

פ ל"ג ועאל ארונא לגו קודשא. צ ל"ג ובההוא ארונא. ק אמר ר' חזקיה. ר אשתכחו כדין אקרי זאת. ש כליה.

הסולם

מאמר יפה נוף משוש כל הארץ

מב) **ת"ח שפירו דעלמא** וכו': בוא וראה היופי של העולם והמראה של העולם לא נראה בעולם עד שנבנה והוקם המשכן והארון נכנס אל הקדש. משעה **ההיא נראה** המראה של הכל בעולם, דהיינו השכינה, ונתתקן העולם, והולכים הזכאים במשכן ההוא ובארון ההוא עד שמגיעים אל הנקודה האמצעית הנמצאת שמה כנ"ל, שהוא, יפה נוף משוש כל. כיון שמגיעים שמה, אז הארון **פתח** ואמר, זאת מנוחתי עדי עד פה אשב **כי אויתיה.**

מג) **ר' ייסא אמר** וכו': ריי"א, מקרא **זה כנסת ישראל** אמרה אותו, בשעה שנבנה **בית** המקדש, והארון נכנס למקומו. ר' חזקיה **אמר**, הקב"ה אמר מקרא הזה, על כנסת ישראל, **בשישראל** עושים רצונו. כי אז יושב הקב"ה על כסא כבודו, ומרחם על העולם, וברכה

(דפו"י דף רכ"ב ע"ב)

ושלום ואהבת הכל נמצא. ואז אמר, **זאת** מנוחתי עדי עד.

מד) **ות"ח בשעתא דכלהו** וכו': ובוא וראה, בשעה שכל האומנים התחילו לעשות מלאכתם, מלאכה ההיא ממש שהתחילו לעשות, היא נשלמת מאליה, הם התחילו, והמלאכה נשלמה מאליה, היא ממש. מאין לנו. הוא, כי כתוב, **ותכל** כל עבודת משכן אהל מועד. דהיינו שנשלמה מאליה.

מה) **כגוונא דא ויכלו** וכו': כעין זה, ויכלו השמים זהארץ, שפירושו שהם נשלמו מאליהם. ואם תאמר, הרי כתוב, ויכל אלקים ביום השביעי, הרי שהאלקים כלה והשלימם, ולא מאליהם. ודאי כך הוא, שכל העולם, אע"פ שכל המלאכות נשלמו כל אחת ואחת, עכ"ז העולם כולו, לא היה שלם בקיומו עד שבא יום השביעי, כי כשבא יום השביעי, אז נשלמו כל המלאכות, והשלים בו הקב"ה

את

אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. בהאי, אשתלים בקיומא כל עבידתא דעבד, וע"ד ויכל אלהים ביום השביעי.

מו) וכד אתבני בי מקדשא, כל עבידתא ת דאתעביד, איהי מגרמה אתעבידת אומנין שראן, ועבידתא א אתחזיאת לון למעבד, ואתרשימת קמייהו, ואשתלימת היא מגרמה. והא אוקמוה, דכתיב ח) והבית בהבנותו. והבית כאשר בנהו לא כתיב. אלא בהבנותו. דאיהי אשתלימת מגרמה. ב וכתיב אבן שלמה מסע נבנה. בנוהו לא כתיב. אלא נבנה הוא מגרמיה נבנה, וכן בכל עבידתא דאיהי ג קדישא, איהי אשתלימת מגרמה.

מז) *) א) ובצלאל בן אורי בן חור. האי קרא אוליפנא, דרוח קודשא ד אכריז עליה לעיניהון דישראל, ואמר ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה יי' את משה. ואתו אהליאב בן אחיסמך. מאי ואתו. אלא אוליפנא, דאהליאב לא עביד עבידתא בלחודוי, אלא עם בצלאל, ועמיה עבד כל מה דעבד. הה"ד ואתו. ואתו, ולא בלחודוי. מכאן דשמאלא איהי בכלל ימינא תדיר. וע"ד כתיב ואני הנה נתתי אתו את אהליאב, דא ימינא ודא שמאלא.

מח) ב) אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה וגו'. ר' ייסא אמר, כיון דעבדו כל חכימייא ית משכנא, אצטריך למהדר חושבנא,

מסורת הזהר

ח) (מ"א ו) נח קיג צ"ב. א) (שמות לח) לעיל אות לז צ"צ. ב) (שמות לח) לעיל אות א צ"א.

חלופי גרסאות

ת דאתעבידת. א אחזי. ב לא גרכינן וכתיב. ג קודשא ד אסהיד.

הסולם

מאמר ב' אלה פקודי המשכן

את העולם. ז"ש, ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, בזה, בשביעי, נשלם בקיום כל המלאכה שעשה. וע"כ, ויכל אלקים ביום השביעי.

מו) **וכד אתבני בי** וכו' : וכשנבנה בית המקדש, כל המלאכה שנעשתה, היא נעשתה מאליה, האומנים התחילו, והמלאכה נראית להם, איך לעשותה, ונרשמה לפניהם, והמלאכה נשלמה מאליה. וכן העמידוהו, שכתוב, והבית בהבנותו, והבית כאשר בנהו לא כתוב, אלא בהבנותו, שהוא משום שנשלם מאליו. וכתוב, אבן שלמה מסע נבנה. בנוהו לא כתוב, אלא נבנה. משום שמאליו נבנה. וכן בכל המלאכה שהיא קדש, היא נשלמה מאליה.

מז) **ובצלאל בן אורי** וגו' : מקרא זה למרנו, שרוח הקדש הכריז עליו לעיניהם של ישראל, ואמר, ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה **ואתו** אהליאב בן אחיסמך. שואל מהו **ואתו**. ומשיב, אלא למדנו שאהליאב לא עשה

(דפו"י דצ רכ"ב ע"ב *) דף רכ"ג ע"א)

את המלאכה לבדו, אלא עם בצלאל, ועמו עשה מה שעשה. ז"ש, **ואתו**, ואתו ולא מעצמו. כי בצלאל הוא ימין, ואהליאב הוא שמאל, כנ"ל (אות ל"ו ל"ז) מכאן, שהשמאל **הוא תמיד** בכלל ימין, וע"כ כתוב, **ואני הנה נתתי אתו** את אהליאב. זה ימין, וזה שמאל והשמאל בכלל ימין.

מח) **אלה פקודי** וגו' **על פי משה** וגו' : ר' ייסא אמר, כיון שכל החכמים עשו את המשכן, היה צריך לעשות חשבון מכל אלה המלאכות שנעשו בו. מהו הטעם. משום שכל חשבון וחשבון, כשהיה נעשה החשבון כך היתה מתקיימת העבודה ההיא והיה מתקיים במקומו.

פירוש. ר' ייסא מעמיד הכתוב **אלה פקודי** המשכן במוחין דמספר וחשבון, שהם בחינת ו"ק דחכמה, כמ"ש לעיל (אות כ"ח עש"ה) אלא שר' אבא מעמיד הכתוב, במספר וחשבון ממש ור' ייסא חולק ומעמיד הכתוב, רק בו"ק דחכמה שהם המוחין המקיימים הכל. וז"ש, **כד חוה אתעביד חושבנא הכי**

אתקיים

ה מכל אינון עבידן דאתעבידו ביה. מאי טעמא. בגין דכל חושבן וחושבן, כד הוה אתעביד חושבנא, הכי אתקיים ההוא ו עבידא, ואתקיים באתריה.

מט) וישראל כלהו כמה דאתרעו ז במה דנדיבו בקדמיתא, הכי נמי אתרעו בההוא חושבנא, וכדין אתקיים כל ח עבידא, בההוא רעותא. ועל דא אצטריך הכא חושבנא, בגין דבהאי אתקיים ט עבידא. אלה כתיב, ולא כתיב ואלה. אלא דא איהו חושבנא דפסיל כל חושבנין דעלמא, ודא אתקיים יתיר מכלהו, דבהאי אתקיים משכנא, ולא י באחרא.

נ) פתח ואמר, ג והיה אמונת עתך חסן ישועות חכמת ודעת יראת יי' היא אוצרו. האי קרא אוקמוה חברייא, אבל הא תנינן, כל ב"נ דאתעסק באורייתא בהאי עלמא, וזכי למקבע עתין לה, אצטריך באמונה, דרעותא דיליה יתכוין לקב"ה, יתכוין לשם שמים, בגין דאמונה להכי אתכוון. חסן ישועות, לאכללא רחמי בדינא. חכמת ודעת, דתרין אלין שראן דא על דא. דא טמיר וגניז, לאשראה דא כ על דא.

נא) יראת יי' היא אוצרו. אוצרו דכל אלין, בגין דהאי ל יראת יי', נקיט

מסורת הזהר

ג) (ישעיה לג) חיי שרה נג צ"ד.

חלופי גרסאות

ה כל אינון עבידון ; מוסיף מכל מה דעבדו ומכל. ו עבידתא. ז כמה. ח עבידתא. ט עבידתא. י בכלהו אחרנין. כ ל"ג על. ל ל"ג יראת ה'.

הסולם

מאמר אתקיים ההוא עבידא

אתקיים ההוא עבידא, שאלו המוחין דחשבון מקיימים הכל. וז"ש **ואתקיים באתריה**, דהיינו רק במקומו עצמו ולא להמשיך משם מלמעלה למטה, להיותם בחינת ו"ק המאירים רק ממטה למעלה.

מט) **וישראל כלהו כמה** וכו' ; **וישראל** כולם, כמו שהיה תחילה לרצונם במה שהתנדבו, **כך היה רצונם בחשבון ההוא**, כלומר, שע"י רצונם המשיכו המוחין דחשבון ההם, **ואז נתקימה כל העבודה על ידי רצון ההוא**. וע"כ **צריך כאן** במשכן **חשבון**, משום **שבחשבון נתקימה העבודה**, וע"כ **אלה כתוב**, דהיינו אלה פקודי המשכן, **ולא כתוב**, ואלה, ובכל מקום שכתוב, אלה, פוסל את הראשונים (ב"ר פ"ב ג') **אלא זה הוא חשבון הפוסל כל חשבונות שבעולם**, דהיינו המשכת הג"ר דחכמה שאינם של קדושה, (כנ"ל אות כ"ח ע"ש) שהם אינם מקיימים, אלא להיפך מחריבים המקום שנמשכים שם, (כמ"ש שם) אבל זה החשבון שבמשכן שהוא ו"ק דחכמה **מתקיים יותר מכולם, ובזה מתקיים המשכן, ולא באחר.**

(דפו"י דף רכ"ג ע"א)

והיה אמונת עתך

נ) **פתח ואמר והיה** וכו' : פו"א, **והיה אמונת עתיך חסן ישועות חכמת ודעת יראת ה' היא אוצרו. מקרא זה העמידוהו החברים. אבל הרי למדנו, כל אדם שעוסק בתורה בעולם הזה וזכה לקבוע לה עתים, צריך** להיות **באמונה, שהרצון שלו יתכוין להקב"ה,** שהוא ז"א, **ושיתכוין לשם שמים**, שהיא המלכות שנקראת **שם**, שתזדווג עם **שמים**, שהוא ז"א. **משום שהאמונה**, שהיא המלכות **נתכוונה לכך**, להתחבר עם ז"א. וזסו"ה, **אמונת עתיך**, שעתיך, היינו העתים לתורה שהוא ז"א, ואמונה היא המלכות, שיתחברו שניהם יחד. **חסן ישועות**, הוא לכלול **חסד בדין**, כי חסן הוא דין וישועות היא חסד. **חכמת ודעת**, כי ב' אלו שורים **זה על זה**. כי החכמה מסותרת וגנוזה וצריכים **להשרותם זה על זה**. כלומר, שאין החכמה מתגלה אלא על ידי הדעת.

נא) **יראת ה' היא אוצרו** וכו' : היינו שהיא **אוצרו של כל אלו** המדרגות. **משום שיראת ה'** הזו, שהיא המלכות הנקראת יראת ה', **לוקחת כל אלו הנחלים**, דהיינו המדרגות

הנ"ל

כל אינון נחלין, ואיהי אתעבידת אוצר לכלהו. וכד נפקין מנה כל אינון גניזין כלהו, אפיק לון בחושבנא. מנלן. דכתיב ד) עיניך ברכות בחשבון. בחשבון ודאי עביד, ואפיק אינון ברכות מים, מ ואשגח לאפקא כלא בחושבנא.

נב) ועל דא אקרי אמונה. ובכלא אקרי אמונה, והא אוקימנא. ומה אי הכא אצטריך לאחזאה מהימנותא, לשאר מלי דעלמא עאכ"ו. ועל דא, קב"ה הוה אודע להו לכל ישראל, רזא דמהימנותא דילהו, בכל מה דעבדו, וכלא אתמר.

נג) ר' יוסי ורבי יצחק הוו אזלי בארחא, אמר ר' יוסי, ודאי דקב"ה אתרעי ביה בבצלאל לעבידת משכנא, יתיר מכל ישראל, אמאי. אמר ליה, שמא גרים, והא אוקמוה, נ דקב"ה שוי שמהן בארעא, ס לאתעטרא בהו, ולמעבד בהו עבידתא בעלמא, ההי"ד ה) אשר שם שמות בארץ.

נד) אמר ליה, רזא איהו הכא, יהודה מסטר שמאלא ע הוה, ואהדר

מסורת הזהר

ד) (שיר ז) חלק ג' רכ: תקוני זהר בהשמטות ת"ו קמה: תקונים חדשים ק ט"ג שכ"ג. ה) (תהלים מו) שמות יח צ"ו.

חלופי גרסאות

מ ואשקי לכלא; מוסיף ואשגח כלא לאפקא; ואשגח ואשקי לכלא לאפקא. נ מוסיף בגין דקב"ה. ס לאתערא; מוסיף לאתעטרא ולאתערא. ע איהו.

הסולם

מאמר בצלאל שמא גרים

הנ"ל, **והיא נעשית אוצר לכולם. וכשיוצאות ממנה כל אלה הצפונות כולן, היא מוציאה אותן בחשבון. מאין לנו. שכתוב, עיניך ברכות בחשבון. כי ודאי עושה בחשבון ומוציאה אלה ברכות מים**, שהן המדרגות שקבלה לתוכה כנ"ל, **ומשגיח להוציא הכל בחשבון.**

פירוש. כי נודע שאין גילוי החכמה אלא במלכות, (כנ"ל ב"א דף רע"ו ד"ה ועוד) **וע"כ נקראת המלכות אוצר**, שהיא כמו אוצר השומר ומקיים כל שנותנים לתוכו, כן המלכות מקבלת בתוכה כל הספירות והמדרגות ומשפעת בהם הארת חכמה, שבזה נשמרות ומתקיימות. **וז"ש כלהו אפיק לון בחושבנא**, דהיינו בהארת החכמה הנקראת מוחין דחשבון. **וע"ז מביא ראיה מהכתוב, עיניך ברכות בחשבון. כי החכמה נק' עינים**, וחשבון, ה"ס השפעת החכמה, וברכות, ה"ס המדרגות שמקבלת. **ואומר, שהברכות שבה, מוציאה בחשבון**, שה"ס הארת החכמה מן העינים.

נב) **וע"ד אקרי אמונה** וכו': **וע"כ** משום שבמלכות נוהג חשבון, שה"ס זוכמה המקיימת הכל, ע"כ **נקראת אמונה**, כי אמונה היא נאמנות וקיום. ויש עוד טעמים למה שהמלכות נקראת אמונה, **ובשביל הכל היא**

(דפו"י דף רכ"ג ע"א)

נקראת אמונה. וכבר העמדנו. ומה אם כאן בספירות ומדרגות עליונות שהמלכות מקבלת, **צריך לראות אמונה**, דהיינו להאירם בסוד החשבון, בסו"ה יראת ה' היא אוצרו, כנ"ל בדבור הסמוך, **בדברי העולם**, דהיינו בתקונים של המלכות עצמה הנקראת עולם, בסוד כלי המשכן, **על אחת כמה וכמה** שצריכים לחשבון ולהארות האמונה, שה"ס הקיום כנ"ל. **וע"כ הודיע הקב"ה לכל ישראל סוד האמונה של עושי המשכן, בכל מה שעשו.** בסו"ה אלה פקודי המשכן, **והכל כבר נתבאר.**

נג) **ר' יוסי ור' יצחק** וכו': **ר"י ור' יצחק היו הולכים בדרך. אמר ר' יוסי ודאי שהקב"ה רצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מבכל ישראל.** שואל למה. **אמר לו, השם שלו גרם** שנקרא בצלאל, בצל אל אשר אל, הוא שם החסד. **וכבר העמידוהו** (לעיל אות ל"ו) **כי הקב"ה שם שמות בארץ להתעטר בהם, ולעשות בהם עבודת העולם. זהו שכתוב, אשר שם שמות בארץ.** כלומר, שהשמות שהאנשים קוראים בארץ, שומה עליהם מפי ה'.

נד) **אמר ליה רזא** וכו': **אמר לו סוד יש כאן. יהודה היה מצד שמאל**, כי יהודה היא בחינת מלכות, והמלכות נבנית מצד

שמאל

ואתדבק בימינא. ועל דא, בסטרא דא אתעביד משכנא, שארי מסטר שמאלא, ואתדבק בסטר ימינא, ולבתר אתכליל דא בדא, ואתעביד כלא ימינא. כגוונא דא אורייתא, שארי משמאלא, ואתדבק בימינא, ואתכליל דא בדא, ואתעביד כלא ימינא. ראובן שרא מימינא, וסטא לשמאלא, ונטלו עמיה אינון שאר שבטין, דאינון שמאלא, בגין פ דשארי מימינא וסטא צ לשמאלא.

נה) ק יהודה ר שרא משמאלא, וסטא לימינא, ש שרא משמאלא, בגין דאתי מסטר שמאלא, ואתדבק בימינא, ת ומשכנא בסטרא דא אתעביד. שארי מסטר שמאלא, ואתדבק בסטר ימינא, וע"ד, בצלאל איהו א דאתי מסטריה, עבד משכנא ואתתקן לגביה. והא אוקמוה, דקב"ה אתרעי ביה, ובריר ליה מכלא *) לעבידתא דא.

נו) ויהב ליה חכמה ותבונה ודעת, כמה דאוקמוה. בגין דעמיה הוה בקדמיתא סכלתנו דלבא, דכתיב ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. בגין דקב"ה לא יהיב חכמתא, אלא למאן דאית ביה חכמתא, ואוקמוה חברייא ואתמר. וכן כגוונא דא בצלאל. ר' שמעון אמר, בצלאל שמיה גרים ליה, ועל חכמתיה אקרי הכי, ורזא דמלה ב בצלאל, בצל אל.

נז) פתח ואמר, ו) כתפוח בעצי היער כן דודי וגו'. בצלו: היינו בצלאל, דאיהו אתקין משכנא, ועבד ליה. דכתיב חמדתי וישבתי. דמשכנא חמידא

מסורת הזהר

ו) (שיר ב) לך עב צ"א.

חלופי גרסאות

פ דאתי מסטר שמאלא ונטה לימינא. צ משמאלא.
ק ל"ג יהודה. ר שארי. ש ל"ג שרא משמאלא.
ת ל"ג ומשכנא בסטרא דא אתעביד שארי מסטר שמאלא ואתדבק בסטר ימינא. א לא גרסינן דאתי מסטריה.
ב לא גרסינן בצלאל.

הסולם

מאמר בצלאל שמא גריו

שמאל, וחזר והתדבק בימין, בז"א, וע"כ בצד זה נעשה המשכן, שהתחיל מצד שמאל ונתדבק בצד ימין, ואחר כך נכללו זה בזה ונעשה הכל ימין. כעין זה התורה, שהוא ת"ת, התחילה משמאל, כי ת"ת נאצל מגבורה שהוא שמאל, ונתדבק בימין, בחסד, ונכללו זה בזה ונעשה הכל ימין. ראובן, התחיל מימין, כי ראובן הוא חסד, ונטה לשמאל כי לקח עמו לדגלו, שאר השבטים, שמעון וגד, שהם שמאל. כי התחיל מימין ונטה לשמאל.

נה) **יהודה שרא משמאלא וכו'**: ומפרש דבריו, יהודה התחיל משמאל, משום שבא מצד שמאל, כי הוא מלכות, ומלכות נבנית מצד שמאל, והתדבק בימין, והמשכן נעשה ג"כ בצד זה, שהתחיל מצד שמאל ונתדבק בצד ימין. כי המשכן הוא ג"כ מלכות, וע"כ בצלאל שהוא בא מצד יהודה, עשה המשכן ונתתקן אצלו. כי בחינתו דומה למשכן. וכבר

(דפו"י דף רכ"ג ע"א *) דף רכ"ג ע"ב)

העמידוהו שהקב"ה רצה בו ובחר אותו מכל ישראל לעבודת המשכן הזו.

נו) **ויהב ליה חכמה וכו'**: **ונתן לו חכמה ותבונה ודעת כמו שהעמידוהו, שהוא משום שבתחילה היה עמו תבונת הלב, שכתוב** ובלב כל חכם לב נתתי חכמה, שפירושו שבשביל שהיה כבר חכם לב, ע"כ נתתי בו חכמה. משום שהקב"ה אינו נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה והעמידוהו החברים, ולמדנו. וכן כעין זה בצלאל. שבשביל שהיה בו חכמה. נתן לו הקב"ה חכמה. ר' שמעון אמר, בצלאל, השם גרם לו, ועל חכמתו נקרא כך, וסוד המלה בצלאל, הוא **בצל אל**. (כנ"ל אות ל"ו).

נז) **פתח ואמר כתפוח וכו'**: פו"א, כתפוח בעצי היער כן דודי וגו' בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי. **בצלו**, היינו בצלאל, שהוא התקין המשכן ועשה אותו. שכתוב, **חמדתי וישבתי** שהמשכן נחמד הוא לשבת

בו

איהו למיתב ביה, דאיהו עביד חמודא לכנסת ישראל, וכנסת ישראל יתבא בצלא ג דאל. ד ודא איהו בצלאל.

נח) ופריו מתוק לחכי, דדא איהו דעביד פירין טבין בעלמא, דכתיב ז ממני פריך נמצא. מאן הוא פרי. אלין אינון נשמתהון דצדיקייא, דאינון איבא דעובדוי דקב״ה. דההוא נהר דנפיק מעדן, איהו אפיק וזריק נשמתין לעלמא, ואינון פירין דקב״ה, ובג״כ ה פריו. דא איהו כדקאמרן.

נט) בצלו: דא הוא בצלאל. ועל דא תקונא דמשכנא ו על ידא דבצלאל הוה. ובג״כ ובצלאל בן אורי בן חור. ז בן אורי, דא נהורא דשמשא דנפיק. בן ח אורי, דא ט ימינא. בן חור, דא איהו שמאלא. י בן אורי בן חור, ועל דא אשתלים ביה דינא כ דקב״ה בעובדא דעגלא.

ס) ל ח) כל הזהב העשוי. מ מההיא שעתא דיהבו ליה ישראל, הוה עשוי ואתתקן מקדמת דנא, בכל מלאכת הקדש, כל ההוא דהבא, אתעביד ואתתקן בכל מלאכת הקדש. מאי טעמא. בגין נ דבכל דרגא ודרגא, הוה אתתקן ביה דהבא. דלית שלימו אלא רחמי ודינא, ועל דא דהבא הוה אזיל בכל מלאכת הקדש, בכל ההיא עבידתא דאקרי קדש, הוה אזיל בה דהבא, דהבא בכלא.

סא) רבי אבא ורבי יוסי ורבי חזקיה הוו יתבין ולעאן באורייתא, אמר ליה ר׳ חזקיה לר׳ אבא, הא חמינן דקב״ה אתרעי בדינא בכלא, לאתערבא דא

מסורת הזהר

ז) (הושע יד) לך עה צ״ג. ח) (שמות לח) חלק ב׳ רכד.:

ו בצלאל ול״ג על ידא. ז ל״ג בן אורי; בן חור. ח חור. בינה שממנה החירות). כ על קב״ה. ל ל״ג כל הזהב והוה; הוה עשוי מההיא שעתא דיהבון ליה והוה

חלופי גרסאות

ג דא. ד בצלו כמה דאוקימנא דדא איהו בצלאל ודא איהו דעביד ול״ג ופריו מתוק לחכי. ה ופריו. ט מוסיף אור דא ימינא. י בן חור בן חורי; (מוסיף זה העשוי. מ מוסיף הוה עשוי מההיא שעתא דיהבו ליה ישראל עשוי מההיא שעתא דיהובו ישראל והוה. נ דכל.

הסולם

מאמר בצלאל שמא גרים

בו, שהוא עושה חמדה לכנסת ישראל, וכנסת ישראל יושבת בצל אל. וזהו בצלאל.

נח) **ופריו מתוק לחכי: שזה** ז״א הוא שעושה פירות טובים בעולם, שכתוב, ממני פריך נמצא. מי הוא פרי, אלו הן נשמות הצדיקים שהן פרי של מעשה הקב״ה. כי ההוא נהר היוצא מעדן, שהוא יסוד דז״א. הוא מוציא וזורק נשמות לעולם. והן פירות של הקב״ה. ומשום זה כתוב, ופריו מתוק לחכי. שזה הוא כמו שאמרנו.

נט) **בצלו, דא הוא** וכו׳: כתוב, **בצלו**, זה הוא בצלאל, ועל כן תקון המשכן היה על ידי בצלאל. ומשום זה כתוב, ובצלאל בן אורי בן חור. **בן אורי**, זה אור השמש היוצא, בן אורי זה ימין. **בן חור**, זה הוא שמאל. וע״כ נשלם בו דין הקב״ה במעשה העגל. שהערב רב הרגו אותו (סנהדרין ז׳).

(דפו״י דף רכ״ג ע״ב)

ס) **כל הזהב** וכו׳: היינו כי משעה ההיא שנתנו אותו ישראל, כבר היה עשוי, ונתתקן למעלה, מקודם לכן, בכל מלאכת הקדש, כל הזהב ההוא כבר נעשה ונתתקן בכל מלאכת הקדש למעלה. מהו הטעם. הוא משום שבכל מדרגה ומדרגה היה מתוקן בה זהב, כי אין שלמות אלא רחמים ודין. ועל כן היה הולך הזהב בכל מלאכת המשכן, דהיינו בכל מדרגות המלכות, בכל עבודה ההיא הנקראת קדש, היה הולך בה זהב. הזהב בכל.

סא) **ר׳ אבא ור׳ יוסי** וכו׳: ר״א ור״י ור׳ חזקיה היו יושבים ועוסקים בתורה, אמר לו ר׳ חזקיה לר׳ אבא, הרי אנו רואים שהקב״ה חפץ בדין בכל דבר, לערב זה בזה, חסד בדין, ועכ״ז, הוא מאריך הדין לרשעי עולם. אם רוצה בדין, למה מסיר אותו מן הרשעים

בדא, ואיהו אריך דינא בחייבי עלמא, אי איהו אתערי בדינא, אמאי סליק ליה ס מחייביא. אמר ליה, כמה טורין אתעקרו במלה דא, אבל כמה מלין גלי בוצינא קדישא בהאי.

סב) ות"ח, דינא דקב"ה אתרעי ביה, איהו דינא בריר, איהו דינא דאתער רחימו וחדוה. אבל חייביא כד אינון בעלמא, כלהו דינא דזוהמא. כלהו דינא דלא אתרעי ביה קב"ה כלל. וע"ד, לא בעי לאתערבא דינא קדישא בדינא מסאבא דזוהמא, עד דאיהו אשתצי מגרמיה, ולאובדא ליה מן עלמא דאתי, וההוא דינא דזוהמא דביה איהו אוביד ליה מעלמא.

סג) פתח ואמר ס) בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד, האי קרא אוקמוה, אבל ת"ח, בפרח רשעים כמו עשב. ע כהאי עשבא דאיהו פ ביבישו דארעא, ואיהו יבישא, כד שראן ביה מיא צ אפריח, וההוא יבישו אתפרח. וכהאי אילנא קציצא ק דנציץ, ולא סליק אלא אינון פארות, לסטר דא ולסטר דא, דאינון ענפין דסלקין, ולעלמין לא סליק אילנא, כד הוה בקדמיתא למהוי אילנא. וכל דא, ר להשמדם עדי עד, לאעקרא לון משרשין ומכלא.

סד) תו רזא אחרא אית בהאי, על דקב"ה אריך רוגזיה בחייביא בהאי עלמא, בגין דהאי עלמא, איהו חולקא דסטרא אחרא. ועלמא דאתי איהו סטרא

מסורת הזהר

ס) (תהלים צב) חלק ג' עו.

חלופי גרסאות

ס בחייביא. ע בפרוח האי. פ בבישו. צ אפריחו ההוא. ק דאציץ. ר מוסיף להשמידם דכתיב להשמידם.

הסולם

מאמר בפרוח רשעים כמו עשב

הרשעים. דהיינו שמאריך אפו. אמר לו, כמה הרים, דהיינו חכמים, נעקרו בדבר זה. שלא ידעו טעם האמיתי. אבל כמה דברים גילה המאור הקדוש בזה.

סב) **ות"ח דינא דקב"ה** וכו': ובוא וראה, הדין שהקב"ה חפץ בו, הוא דין ברור, הוא דין המעורר אהבה ושמחה, דהיינו הדין דקו שמאל אחר שנתייחד עם קו ימין, שאז הוא סוד יין המשמח אלקים ואנשים, וכן הוא סוד זהב. אבל הרשעים כשהם בעולם, הם כולם דין דזוהמא, כולם הם דין שהקב"ה אינו רוצה בו כלל. ועל כן לא צריכים לערב דין קדוש, בדין דזוהמא, עד שהדין דזוהמא נכלה מאליו ומאביד הרשע מן עולם הבא, שהדין דזוהמא שבו מאבידו מן העולם.

סג) **פתח ואמר בפרוח** וכו': פו"א בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד. מקרא זה העמידוהו. אבל בוא וראה, **בפרוח רשעים כמו עשב**, פירושו, כעשב הזה שהוא באדמה יבשה, והוא יבש, כשנותנים עליו מים, פורח, והיבשות פרחה ממנו. וכאילן הקצוץ הזה החוזר וצץ, ואינו אלא פארות לצד זה ולצד זה, שהם רק ענפים עולים, ולעולם אינו עולה אילן משם, כמו שהיה מתחילה, שיהיה אילן. דהיינו ויציצו כל פועלי און. וכל זה כדי, **להשמדם עדי עד**. דהיינו לעקרם משרשם ומהכל.

סד) **תו רזא אחרא** וכו': עוד סוד אחר יש בזה, על מה שהקב"ה מאריך אפו לרשעים בעולם הזה. משום שעולם הזה הוא חלק הסטרא אחרא. ועולם הבא הוא חלק הקדושה, והוא חלק הצדיקים, שיהיו בו הצדיקים האלו בעטרה של כבוד אדונם. וב' צדדים אלו עומדים זה מול זה, זה, עוה"ב, צד הקדושה. זה, עוה"ז, צד האחר של הטומאה. זה עומד לצדיקים וזה עומד לרשעים. והכל זה כנגד זה. אשרי הם הצדיקים שאין להם חלק בעולם הזה, אלא בעולם הבא.

(דפו"י דף רכ"ג ע"ב)

דקדושה. ואיהו חולקא דצדיקייא, למהוי צדיקייא אינון בעטרא דיקרא דמאריהון ביה. ותרין סטרין אלין, קיימין דא לקבל דא. דא *) סטרא דקדושה. ודא סטרא אחרא דמסאבא. דא קיימא לצדיקייא, ודא קיימא לרשיעייא, וכלא דא לקבל דא. זכאין אינון צדיקייא, דלית לון חולקא בהאי עלמא, אלא בעלמא דאתי.

סה) ת"ח כלא אתתקן ואתגלי קמי קב"ה. ואע"ג דבלק ובלעם לא אתכוונו לגבי קב"ה, כלא איהו מתתקן קמיה, ולא גרע מאגר דלהון כלום בהאי עלמא. בההוא זמנא שליטו על ישראל, ש דגרם ההוא קורבנא, לאסתלקא מישראל ארבעה ועשרין אלפין, בר כל אינון דאתקטלו, דכתיב י) הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור, וכתיב קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליי'. ועד כען ההוא קרבנא הוה תלי לאתפרעא מנהון דישראל. שבעה מדבחן כחושבן ארבעין ותרין.

סו) רבי שמעון אמר, תא חזי, אינון ארבעין ותרין קרבנין עבדו בלעם ובלק, ונטלו לון מההוא סטרא אחרא לגבי קב"ה, וע"ד הוה תלי ההוא קרבנא, לנטלא ליה ההוא סטרא אחרא דאקרי קללה מישראל, ועד השתא לא גבה מנייהו. ודא איהו רזא כ) ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו, אחורי שכינתא, דקיימא סטרא אחרא לאחורא. ויראם. אסתכל בהו ההוא סטרא אחרא, וחמא לון דאתחזון לאתענשא, ועל דא ויקללם בשם יי'. בשם יי' לאפקא ההוא שם יי' מחיובא דא. מההוא חיובא דההוא קרבן דאקריב ההוא סטרא לגביה. וכלא איהו מתתקן קמיה דקב"ה, ולא אתאביד מלה. כגוונא דא, כלא אתתקן קמיה דקב"ה, הן לטב הן לביש.

מסורת הזהר

י) (במדבר כה). כ) (מ"ב ב).

חלופי גרסאות

ש וגרים.

הסולם

מאמר

סה) **ת"ח כלא אתתקן** וכו': בוא וראה הכל נתתקן ונגלה לפני הקב"ה. ואע"פ שבלק ובלעם לא נתכוונו, בקרבנותיהם, אל הקב"ה, הכל הוא מתתקן לפניו, ואינו גורע משכרם, בעולם הזה, כלום. בזמן ההוא שלטו על ישראל על ידי שגרם הקרבן שלהם שיסתלקו מישראל כ"ד אלף איש, חוץ מכל אלו שנהרגו, שכתוב, הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור. וכתוב, קח את כל ראשי העם והוקע אותם לפני ה'. ועד עתה תלוי קרבן ההוא להפרע מן ישראל. שבעה מזבחות בנו והקריבו עליהם בקרבנות, בחשבון מ"ב.

סו) **רבי שמעון אמר** וכו': רש"א בוא וראה, אלו מ"ב קרבנות עשו בלעם ובלק

(דפו"י דף רכ"ג ע"ב *) דף רכ"ד ע"א)

מ"ב קרבנין דבלק

ולקחו אותם מסטרא אחרא אל הקב"ה. וע"כ היה תולה קרבן ההוא שיטלו אותו סטרא אחרא ההוא שנקראת קללה מישראל, ועד עתה עוד לא לקחה מהם. וזה סוד, **ויפן אחריו ויראם**, את הנערים שהתקלסו בו ואמרו לו עלה קרח. ויפן אחריו היינו אחורי השכינה, כי הסטרא אחרא עומדת לאחור. **ויראם**, הסתכל וראה באותם מ"ב ילדים סטרא אחרא ההוא הנקראת קללה, וראה אותם שראוים לעונש, וע"כ ויקללם בשם ה'. **בשם ה'**, היינו להוציא שם ה' מחיוב הזה, דהיינו מן החיוב של קרבן ההוא שהקריב צד ההוא אליו, דהיינו בלעם ובלק. והכל מתתקן לפני הקב"ה, ודבר לא אבוד. כעין זה, מתתקן הכל לפני הקב"ה הן לטוב והן לרע.

ת"ח

סז) ת ת"ח, דוד איהו הוה דערק קמיה דשאול. ועל דא גרים, דאתאבידו כל אינון כהני דנוב, ולא אשתאר מכלהו בר אביתר בלחודוי דערק. ודא גרים כמה בישין בישראל, ומית שאול ובנוי, ונפלו מישראל כמה אלפין ורבבן. ועכ"ד, ההוא חובה הוה תלי על דוד לגבות מניה, עד דכל בנוי דדוד אתאבידו ביומא חד, ולא אשתאר מנייהו אלא יואש בלחודוי, דאתגניב. כגוונא דלא אשתאר מאחימלך בר אביתר בלחודוי. ועד כען ההוא חובא הוה תלי, למעבד דינא על נוב, על ההוא חובה דנוב, דכתיב י) עוד היום בנוב לעמוד ואוקמוה.

סח) כגוונא דא, כל הזהב העשוי למלאכה. מאי העשוי. הכא אסתכל קב"ה, כד יהבו ישראל דהבא לעגלא, וקב"ה אקדים לון דהבא א דא לאסוותא, דהאי דהבא ב דמשכנא אקדים לון, להההוא דהבא דיהבו לעגלא, דכל דהבא דהוה עמהון, ואשתכח עמהון, יהבו לארמת משכנא. ס"ד, דכד עבדו ית עגלא אשתכח עמהון דהבא, ואינון פריקו אודנייהו לנטלא ההוא דהבא, דכתיב מ) ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. וע"ד ג אקדים דהבא דארמותא. ד לכפרא על עובדא דא. ה

סט) ו ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, מסטרא דמלכותא עשה את כל אשר צוה יי' את משה. דהא כל אומנותא דמשכנא אתתקנת בהו, ועל

מסורת הזהר

י) (ישעיה י) בשלח לג צ"ד. מ) (שמות לב) חלק ב' קצב. תקוני זהר ת"ה בהשמטות קמב.

חלופי גרסאות

ת ל"ג ת"ח. א ל"ג דא; דהאי (ד"א). ב ל"ג דמשכנא. ג ל"ג אקדים. ד ל"ג לכפרא על עובדא. ה בדפו"י כתבו חסר. ו ובגין כך ול"ג ובצלאל.

הסולם

מאמר כל הזהב העשוי למלאכה

סז) **ת"ח דוד איהו וכו':** בוא וראה, דוד, הוא שברח מפני שאול, וע"כ גרם שנאבדו כל הכהנים של עיר נוב, ולא נשאר מכולם, חוץ אביתר לבדו שברח. וזה גרם כמה רעות לישראל, שמתו שאול ובניו, ונפלו מישראל כמה אלפים ורבבות. ועם כל זה חטא ההוא היה תלוי על דוד להפרע ממנו, עד שכל בניו של דוד נאבדו ביום אחד, ולא נשאר מהם אלא יואש בלבד, שנגנב ע"י יהושבע בת יורם, כמו שלא נשאר מאחימלך אלא אביתר בלבד. ועד היום תלוי חטא ההוא, לעשות דין על נוב על חטא ההוא של נוב. שכתוב, עוד היום בנוב לעמוד. והעמידוהו (סנהדרין צה.).

סח) **כגוונא דא כל וכו':** כעין זה. כל הזהב העשוי למלאכה. מהו העשוי. היינו, כאן שהסתכל הקב"ה, כשנתנו ישראל הזהב לעגל, שהקב"ה הקדים להם זהב זה לרפואה, כי הקדים להם זהב המשכן לזהב ההוא של העגל, כי כל הזהב שהיה עמהם, ונמצא עמהם, נתנו לתרומת המשכן. כי הכי יעלה על דעתך, שנמצא עמהם זהב כשעשו את העגל, והם פרקו אזניהם לקחת זהב ההוא, שכתוב, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם וע"כ הקדים זהב התרומה, לכפר על מעשה העגל.

סט) **ובצלאל בן אורי וגו':** מצד המלכות, עשה את כל אשר צוה ה' את משה. כי כל אומנות המשכן נתתקנה בהם ועל ידיהם. בצלאל הוא עשה המלאכה, ומשה התקין אח"כ את הכל, משה ובצלאל כאחד היו, משה למעלה, דהיינו ת"ת, ובצלאל תחתיו, שהוא יסוד, סיום הגוף הוא כגוף, כי יסוד ות"ת אחד הם. בצלאל ואהליאב הרי העמידוהו, שזה ימין, חסד, וזה שמאל דין, והכל אחד, שכלולים זה בזה. ומשום זה כתוב, ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וגו', ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן וגו'.

(דפו"י דף רכ"ד ע"א)

ז ידייהו. בצלאל איהו עביד אומנותא, ומשה איהו אתקין כלא לבתר. משה ובצלאל כחדא הוו, משה לעילא, בצלאל תחותיה, סיומא דגופא כגופא.
ח בצלאל ואהליאב, הא אוקמוה, דא ימינא, ודא שמאלא, וכלא חד. ובג"כ, ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וגו', ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן וגו'.

ע) ט כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש וגו'. ר' יוסי פתח קרא באלישע, דכתיב י ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך וגומר. ונערים קטנים. הא אוקמוה, מנוערים הוו מכל ט מלי אורייתא ומכל פקודי אורייתא. קטנים *) זעירי מהימנותא, ואתחייבו בחיובא · דהאי עלמא, ובחיובא דעלמא דאתי. יצאו מן העיר, נפקו מרזא דמהימנותא. כ כתיב הכא יצאו מן העיר, וכתיב התם ל ולא אבא בעיר.

עא) ויפן אחריו ויראם, ויפן ב אחריו, דאסתכל לאחורא, אי יהדרון בתיובתא, ואם לאו. ויראם, מאי ויראם. אסתכל בהו, דהא לית זרעא מתתקנא זמין לנפקא מנייהו, ואוקמוה. ויראם, הא אוקמוה, דאתעבידו בליליא דכפורי. מיד ויקללם בשם יי'.

עב) ורזא איהו בהאי קרא, ויפן אחריו, אסתכל בהו, אי יתענש עלייהו, ואתפני מהאי. כד"א, פ) ויפן אהרן, דאתפני מצרעתיה. אוף הכא אתפני מעונשא דלהון. ויראם, דהוו קיימין לבתר למעבד כמה בישין בישראל.

עג) ויפן אחריו, כד"א צ) ותבט אשתו מאחריו. מאי מאחריו. מאחורי שכינתא. אוף הכא ויפן אחריו, אסתכל מאחורי שכינתא. וחמא לכלהו, דהא

מסורת הזהר

ג) (שמות לח) לעיל אות ס צ"ח. ט) (מ"ב ב). ע) (הושע יא) וירא קיח צ"ב. פ) (במדבר יב) בא לך צ"י. צ) (בראשית כ) וירא פד צ"א.

חלופי גרסאות

ז ידיה. ח מוסיף ד"א בצלאל. ט ל"ג מלי אורייתא ומכל. י בהאי עלמא ובעלמא דאתי. כ דאקרי עיר עיר ה' צבאות עיר אלקינו; מוסיף כתיב הכא יצאו מן העיר וכתיב התם ולא אבא בעיר מרזא דמהימנותא דאקרי עיר, עיר ה' צבאות עיר אלקינו. ל לא גרסינן אחריו דאסתכל.

הסולם

מאמר

ע) כל הזהב העשוי למלאכה וגו': ר' יוסי פתח המקרא באלישע, שכתוב, ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך וגו'. ונערים קטנים. והרי העמידוהו, **נערים** שהיו מנוערים מכל דברי תורה ומכל מצות התורה. **קטנים**, שהיו קטני אמנה, ונתחייבו בדין של עולם הזה ובדין של עולם הבא. **יצאו מן העיר**, שיצאו מסוד האמונה, שהיא המלכות הנקראת עיר. כתוב כאן יצאו מן **העיר**. וכתוב שם, ולא אבא **בעיר**, שפירושו המלכות, אף כאן פירושו המלכות.

עא) ויפן אחריו ויראם: ויפן אחריו, פירושו שהסתכל לאחוריו, אם יחזרו בתשובה

(דפו"י דף רכ"ד ע"א *) דף רכ"ד ע"ב)

ויפן אחריו ויראם

או לא. **ויראם**, מהו ויראם. שראה בהם שזרע מתוקן אינו ראוי לצאת מהם. והעמידוהו. **ויראם**, הרי העמידו, שנעשו בליל יום הכפורים, שאז נתעברה אמם מהם. (סוטה מו:). מיד ויקללם בשם ה'.

עב) ירזא איהו בהאי וכו': **ויש סוד** במקרא הזה. **ויפן אחריו**, פירושו הסתכל בהם, אם יענש עליהם, ונפנה מדבר זה, כמש"א, ויפן אהרן שפירושו שנפנה מצרעתו (שבת צז.) אף ויפן שבכאן פירושו שנפנה מעונש שלהם. **ויראם**, שראה אותם שעתידים לעשות כמה רעות בישראל.

עג) ויפן אחריו: היינו כש"א, **ותבט אשתו**

פקודי

בההוא ליליא דשלטא על כפרה דחוביהון דישראל, אתעברו אמהון מנייהו, מיד ויקללם בשם יי׳. ותצאנה שתים דובים מן היער. שתים דובים, שנים דובים מבעי ליה, מאי שתים דובים. נוקבין הוו, ובנייהו. ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים, הא אוקמוה לקבל קרבנין דבלק.

עד) ק **ויהי זהב התנופה,** מ **אמאי אקרי זהב התנופה, ולא אקרי הכי כסף התנופה. אלא, תרין אינון דאקרון הכי. זהב התנופה, ונחשת התנופה.** נ **ולא אקרי הכי כסף התנופה, אלא אלין אקרון הכי, בגין דאיהו אסתלקותא לעילא, דהא אית הכי לתתא. ולאו איהו זהב** ס **דארמותא. ובכל אתר תנופה איהו ארמותא לעילא ולא לנחתא לתתא.**

עה) ואיהו רזא דחושבנא דא, דכל אלין דרגין ורתיכין כלהו, קיימי ע **בארמותא, ואיהו דהב ארמותא, ודא איהו דהבא. דכל מה דמתפשטא לתתא, אסתים חיזו וטיבו ונהירו דיליה, וכד איהו בארמותא, כדין** פ **איהו דהב טב ברזא דנהירו דיליה. וכל ההוא דלתתא,** ה] **סוספיתא דדהבא, ואיהו התוכא דיליה.**

מסורת הזהר

ק) (שמות לח) לעיל אות ס צ״ח.
כסף התנופה. ס מוסיף כגוונא דארמותא ובכל אתר. ע מוסיף בארמותא דא. פ לא גרסינן איהו.
דרך אמת ה] זוהם הזהב והוא מותרות הדין שנתהפך למטה חוץ מהאצילות כנודע.

חלופי גרסאות

מ מוסיף זהב התנופה אמאי. נ ל״ג ולא אקרי הכי

הסולם

מאמר — זהב ממטה למעלה וכסף ממעלה למטה

אשתו מאחריו. מהו מאחריו. היינו מאחורי השכינה. אף ויפן אחריו שבכאן פירושו, אחורי השכינה, (כנ״ל וירא אות רפ״ז) **וראה שכולם נתעברו אמותיהם מהם בלילה ההיא השולטת על כפרת עוונותיהם של ישראל.** דהיינו בליל יום הכפורים. **מיד, ויקללם בשם ה׳,** כתוב **ותצאנה שתים דובים מן היער.** שואל, **שתים דובים, שנים דובים היה צריך לומר מהו שתים דובים.** ומשיב, **נקבות היו,** והיו עמהם, **בניהם,** ע״כ אומר דובים ולא דובות. **ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים. הרי העמידוהו, שהם כנגד קרבנות של בלק.** (כנ״ל אות ס״ו).

מאמר זהב ממטה למעלה וכסף ממעלה למטה

עד) **ויהי זהב התנופה:** שואל, **למה נקרא זהב התנופה, ולא נקרא כן, כסף התנופה.** ומשיב, **שנים הם שנקראים כך, שהם זהב התנופה ונחשת התנופה. ולא נקרא כסף התנופה, אלא אלו נקראים כך,** דהיינו רק הנחשת והזהב, **משום שהיא הסתלקות למעלה.** פירוש, שזהב ה״ס הארת החכמה שבקו שמאל, וכן נחשת שה״ס ת״ת, קו האמצעי, הכלול מחכמה, שהארת חכמה זו, מאירה רק ממטה למעלה. **שיש כך למטה,** בקליפות, **ואינו זהב התנופה. כי** הס״א, ממשכת החכמה שבשמאל ממעלה למטה, ואינם בתנופה כמו הקדושה. **ובכל מקום, תנופה,** פירושו, **הרמה למעלה ולא להוריד למטה.** אבל כסף הוא חסדים ומותר להמשיכו למטה, וע״כ לא כתוב כסף התנופה.

(דפו״י דף רכ״ד ע״ב)

עה) **ואיהו רזא דחשבנא וכו׳: והוא סוד חשבון הזה,** דהיינו הארת חכמה הנקראת חשבון, **שכל אלו המדרגות והמרכבות כולן, עומדות בתנופה,** דהיינו שמאירות ממטה למעלה. **ואיהו זהב התנופה. וזה הזהב,** שהיא הארת החכמה, **כל מה שנתפשט למטה, סותם המראה והטוב והאור שלו, וכשהוא בתנופה,** ממטה למעלה, **אז הוא זהב טוב,** בסוד האור שלו. **וכל זהב ההוא הנמשך למטה, הוא פסולת הזהב, והוא ההתוך שלו.** דהיינו קליפה וסטרא אחרא.

פירוש. כשהחכמה נמשכת מקו שמאל ממעלה למטה, היא מבטלת את קו הימין, ונמצאת עמו במחלוקת, ונמצאת אז החכמה בלי חסדים, שהם מימין, וע״כ נסתמת הארתה. וז״ש, **דכל מה דאתפשטא לתתא אסתים חיזו וטיבו ונהירו דיליה. כי אין החכמה יכולה להאיר בלי חסדים. אמנם אחר שבא קו האמצעי ומיחד ב׳ הקוין זה בזה, אז מקיים הארת שניהם, באופן שלא יהיו סותרים זה את זה,** דהיינו **שאור הימין, יאיר ממעלה למטה**

עו) ר וכסף פקודי העדה, בגין דהאי, איהו כל מה דאתפשט לתתא הכי הוא טב, ואף ע"ג דלאו איהו בהאי ארמותא, צ כלא הוא לטב. ק אבל דהבא, כל מה דאתפשט לתתא, כלא הוא לביש. דא, אתפשט לטב. ודא אתפשט לביש. ובגין כך, דא אצטריך לארמא ארמותא, ולאסתלקא לעילא. ר ודא, אצטריך לאתפשטא לתתא, ולכל סטרין, בגין דכלהו קאים לטב.

עז) פתח ואמר ש כי שמש ומגן יי' וגו'. כי שמש, דא קודשא בריך הוא. ומגן, דא קודשא ב"ה. שמש: דא הוא רזא דשמא קדישא ידו"ד, דהכא קיימין כל דרגין לנייחא. ומגן: דא איהו רזא דשמא קדישא דאקרי אלהים. ורזא דא ש דכתיב, ת) אנכי מגן לך. ושמש ומגן דא איהו רזא דשמא שלים. חן וכבוד יתן יי', למהוי כלא רזא חדא.

עח) לא ימנע טוב להולכים בתמים, רזא דא ת דכתיב א) וימנע מרשעים אורם. ודא איהו נהורא קדמאה, א דכתיב ביה ב) וירא אלהים את האור כי טוב, דגניז וסתים ליה קודשא בריך הוא, כמה דאוקמוה, ומן חייביא גניז ליה, ומנע

מסורת הזהר

ר) (שמות לח) חלק ב' רכה. רכו. ש) (תהלים פד) שמות ט צ"ת. ת) (בראשית טו) לך מט צ"ג זהר חדש כ"ה ט"ג שכ"א כו ט"א שט"ז של"ה. א) (איוב לח). ב) (בראשית א) ב"א נ צ"א.

חלופי גרסאות

צ ל"ג כלא הוא לטב; אבל כלא הוא לטב. ק ודהבא ול"ג אבל. ר ולא. ש כתיב. ת מוסיף ההוא דכתיב. א ל"ג מן דכתיב עד דגניז.

הסולם

מאמר זהב ממטה למעלה וכסף ממעלה למטה

למטה, ואור החכמה שבשמאל יאיר רק ממטה למעלה. (כנ"ל בראשית א' דף ס' ד"ה מחלוקת). וכשמתייחדים שני הקוים זה בזה, מתלבשת החכמה בחסדים ואז היא מאירה בשלמות. אבל רק ממטה למעלה. אבל הקליפות והס"א נאחזים רק בשמאל, כשהוא במחלוקת עם ימין, וממשיכים החכמה ממעלה למטה, אבל היא חשכה ומלאה דינים. וז"ש, וכל החוא דלתתא סופיתא דדהבא ואיהו התיכא דילית. כמבואר. וכמו שהזהר מפרש עוד לפנינו.

עו) וכסף פקודי העדה: ולא כתוב כסף התנופה, משום שזה, דהיינו הכסף שה"ס אור החסדים מקו ימין, כל מה שמתפשט למטה כך הוא טוב, ואע"פ שאינו בתנופה ממטה למעלה, הכל הוא לטוב. (כנ"ל בראשית א' דף ס' ד"ה מחלוקת ע"ש) אבל זהב, שהוא הארת חכמה מקו שמאל, כל מה שנתפשט למטה הכל הוא לרע. כנ"ל בדבור הסמוך. זה כסף, מתפשט לטוב. וזה, זהב, מתפשט לרע. ומשום זה צריכים להניף תנופה את הזהב, ולהעלות למעלה וזה, הכסף, צריך להתפשט למטה ולכל הצדדים. משום שהכל הוא לטוב.

(דפו"י דף רכ"ד ע"ב)

עז) פתח ואמר כי וגו': פתח ואמר, כי שמש ומגן וגו'. כי שמש, זהו הקב"ה. ומגן, זהו הקב"ה. ומפרש, שמש, הוא סוד שם הקדוש הוי"ה. שהוא ז"א, שכל המדרגות עומדות בו בנחת. ומגן, זהו סוד השם הקדוש שנקרא אלקים, שהוא המלכות. וז"ס שכתוב, אנכי מגן לך, אשר, אנכי, שהוא המלכות נקראת אנכי היא מגן לך. ושמש ומגן, זה הוא סוד של שם שלם, שיורה על ז"א ומלכות בחבור אחד. חן וכבוד יתן הוי"ה, שאלקים יהיה למגן, והויה יתן חן וכבוד, שיהיה הכל סוד אחד. כלומר, אע"פ שחן וכבוד נמשך בנחת, ומגן נמשך בעוז למי שיש לו אויבים, באים בסוד אחד, מחיבור הויה אלקים.

עח) לא ימנע טוב להולכים בתמים: זה סוד שכתוב, וימנע מרשעים אורם. ע"כ אומר כאן, שלהולכים בתמים לא ימנע טוב. וזהו הוא אור הראשון, שהוא חסד, שכתוב בו, וירא אלקים את האור כי טוב. שגנז וסתם אותו הקב"ה, כמו שהעמידוהו. ומן הרשעים גנז אותו ומנע מהם בעולם הזה ובעולם הבא. אבל לצדיקים מה כתוב, לא ימנע טוב להולכים בתמים

ליה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. אבל לצדיקייא מה כתיב, לא ימנע טוב להולכים בתמים. דא אור קדמאה דכתיב ביה וירא אלהים את האור כי טוב.

עט) וע"ד, לא אצטריך דא לאסתלקא ולארמא ליה, אלא לאתפשטא ולאתגלאה, ולא לאסתלקא ב כההוא אחרא, דאיהו שמאלא, וע"ד אקרי ההוא תנופה, ולאו האי. ובג"כ וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו'.

פ) ת"ח, סטרא דימינא, איהו תדיר קיימא לקיימא בכל עלמא, ולאנהרא *) ולברכא ליה. ובג"כ, כהנא דאיהו מסטרא דימינא, אזדמן תדיר לברכא עמא, דהא מסטרא דימינא, אתיין כל ברכאן דעלמא, וכהנא נטיל ברישא, ועל דא אתמנא איהו לברכא לעילא ג ולתתא.

פא) ד תא חזי, בשעתא דכהנא פריש ידוי לברכא עמא, כדין שכינתא אתיא ושריא ה עלוהי, ואמלי ידוי, ידא ו דימינא זקפא לעילא על ידא דשמאלא, בגין לסלקא ימינא, ולאתגברא על שמאלא. וכדין כלהו דרגין דקא ז פריש בהו ידוי, כלהו אתברכאן ממקורא דכלא. מקורא דבירא מאן איהו. דא צדיק. מקורא דכלא, דא איהו עלמא דאתי, דאיהו מקורא עלאה, דכל אנפין נהירין מתמן, דהא איהו מבועא ומקורא דכלא. וכל בוצינין ח ונהורין, מתמן אתדליקו.

פב) כגוונא דא, מקורא ומבועא דבירא, כל אינון בוצינין דלתתא, כלהו אתנהרין ואתמליין נהורין מניה. ודא קיימא לקבל דא. ובג"כ, בשעתא דכהנא

חלופי גרסאות

ב בההוא דהבא. ג ותתא. ד ות"ח. ה עלויה ; עלוי. ו ימינא. ז פריס. ח נהירין. [נהרן] ומתמן אתדלקו

הסולם

מאמר זהב ממטה למעלה וכסף ממעלה למטה

בתמים. זה הוא אור הראשון שכתוב בו, וירא אלקים את האור כי טוב.

עט) **ועל דא לא אצטריך** וכו' : וע"כ **לא צריך זה**, אור הראשון, **להתעלות** ממטה למעלה ולהניף אותו, **אלא להתפשט ולהתגלות, ולא להתעלות** כאותו **האחר שהוא שמאל**, דהיינו זהב כנ"ל, וע"כ נקרא זהב, **תנופה ולא זה**, ולא כסף, ומשום זה כתוב, **וכסף פקודי העדה וגו'**. ולא כתוב כסף תנופה.

פ) **תא חזי סטרא** וכו' : בוא וראה, צד ימין, הוא עומד תמיד לקיים כל העולם ולהאיר ולברך אותו. וע"כ הכהן שהוא צד ימין, חסד, מזדמן תמיד לברך את העם, כי מצד ימין באות כל ברכות העולם, והכהן לוקח בראש, וע"כ נתמנה הכהן לברך למעלה ולמטה. דהיינו החסד למעלה והכהן למטה.

פא) **ת"ח בשעתא דכהנא** וכו' : בוא וראה, בשעה שהכהן פורש ידיו לברך העם, **או באה השכינה ושורה עליו וממלאה את ידיו, ומגביה יד ימין למעלה על יד שמאל, כדי להעלות הימין ולהגבירו על השמאל. ואז כל** המדרגות שהכהן פורש בהן ידיו, כולן מתברכות **ממקור הכל. מקור הבאר מי הוא. זהו צדיק**, שהוא יסוד, **מקור הכל**, זה הוא עולם הבא, שהוא בינה, **שכל פנים**, דהיינו כל המוחין, **מאירים משם, כי הוא המבוע והמקור של הכל, וכל הנרות והאורות נדלקים משם.**

פב) **כגוונא דא מקורא** וכו' : כעין זה, הנאמר בבינה, גם המקור והמבוע של הבאר, שהוא יסוד, **כל אלו הנרות שלמטה**, דהיינו הספירות של המלכות כולן מוארות ומתמלאות אורות ממנו. וזה, יסוד, עומד כנגד זה, בינה כמו שהבינה הוא מקור המשפיע לכל, כן יסוד הוא מקור המשפיע למלכות. ומשום זה, בשעה שהכהן פורש ידיו ומתחיל לברך את העם, אז שורות ברכות עליונות ממקור העליון, בינה, להדליק הנרות, וכל הפנים מאירים, וכנסת ישראל שהיא המלכות, מתעטרת בעטרות עליונות

(דפו"י דף רכ"ד ע"ב *) דף רכ"ה ע"א)

פריש ידוי, ושארי לברכא עמא. כדין ס שראן ברכאן · עלאין, ממקורא עלאה, כ לאדלקא בוצינין, ונהרין כל אנפין. וכנסת ישראל אתעטרת בעטרין עלאין. וכל אינון ברכאן נגדין ל ואתמשכן מעילא לתתא.

פג) תא חזי, משה פקיד, ובצלאל עביד, למהוי כלא ברזא דגופא, וסיומא דגופא דאיהו את קיימא קדישא, לאסגאה רחימו וקשורא דיחודא במשכנא. וכלא ברזא דימינא קא אתעביד. ועל דא, בכל אתר דסטרא דימינא אשתכח, עינא בישא לא שלטא ביה. ובג"כ, וכסף פקודי העדה. בגין דההוא כסף מסטרא דימינא קא אתיא. ועל דא אתמנא כלא במניינא.

פד) רבי יצחק שאיל לר"ש, א"ל, הא אוקמוה דברכתא לא שריא במלה מ דקאים במדידו, ובמלה דקאים בחושבנא, הכא במשכנא אמאי הוה כלא בחושבנא. אמר ליה הא אתמר, אבל בכל אתר דסטרא דקדושה שריא עליה, נ אי ההוא חושבנא אתיא מסטרא דקדושה, ברכתא ס שריא עליה תדיר, ולא אתעדי מניה. מנלן. ממעשר. בגין דאתיא חושבנא ע לקדשא. ברכתא פ אשתכחת ביה. כל שכן משכנא דאיהו קדש, ואתיא מסטרא דקדש.

פה) אבל כל שאר מלי צ דעלמא, דלא אתיין מסטרא דקדושה, ברכתא לא ק שריא עלייהו, כד אינון בחושבנא. בגין דסטרא אחרא, דאיהו ר רע עין, יכיל לשלטאה עליה. וכיון דיכיל לשלטאה עליה, ברכתא לא אשתכחת ביה, בגין ש דלא ימטו ברכאן להההוא רע עין.

חלופי גרסאות

ס שריין. י ל"ג עלאין. כ לאתדלקא. ל ואתמשכן. מ דמדיד וקאים במדידו. נ או. ס שארי. ע לקדושה. פ אשתכח. צ עלמא. ק שארי. ר עין רעה. ש דלא הוי מסטרא דקדושה ול"ג דלא ימטו ברכאן להההוא רע עין; דלא ימטו ברכאן להההוא רע עין ומוסיף ולא הוי מסטרא דקדושה.

הסולם

מאמר — חשבון ומספר

עליונות, וכל הברכות יורדות ונמשכות ממעלה למטה.

פג) **תא חזי משה** וכו': בוא וראה משה צוה ובצלאל עשה, כדי שיהיה הכל בסוד הגוף, שה"ס משה שהוא ת"ת, וסיום הגוף שהוא אות ברית קדש, דהיינו בצלאל, כדי להרבות אהבה וקשר היחוד במשכן, שהוא חמלכות, והכל נעשה בסוד הימין. ועל כן בכל מקום שנמצא צד ימין, אינה שולטת בו עין הרע. ומשום זה כתוב וכסף פקודי העדה. דהיינו שנמנה בחשבון, שה"ס הארת חכמה, ולא כתוב בו כסף התנופה, משום שכסף הזה בא מצד ימין, שהוא חסד, ועל כן נתמנה הכל במספר. שה"ס התכללות בקו שמאל, ועכ"ז מושפע ממעלה למטה. (כנ"ל אות ע"ו).

פד) **ר' יצחק שאיל** וכו': ר"י שאל לר' שמעון, אמר לו הרי העמדנו, שהברכה אינו שורה בדבר העומד במדה ובדבר העומד בחשבון, אם כן, כאן במשכן, למה היה הכל בחשבון. אמר לו הרי למדנו, אבל בכל מקום שצד הקדושה שורה עליו, דהיינו הנמשך מקו אמצעי המייחד ימין ושמאל, אם החשבון בא מצד הקדושה שורה עליו ברכה תמיד, ואינה עוברת ממנו. מאין לנו ממעשר, משום שבא החשבון לקדש, נמצאת בו הברכה, כל שכן המשכן, שהוא קדש, ובא מצד הקדש.

(דפו"י דף רכ"ה ע"א)

פה) **אבל כל שאר** וכו': אבל כל שאר דברי העולם שאינם באים מצד הקדושה, אין הברכה שורה עליהם כשהם בחשבון. משום שסטרא אחרא שהוא רע עין, יכול לשלוט עליו, וכיון שיכול לשלוט עליו לא נמצאת בו ברכה, כדי שלא תגענה ברכות לרע עין ההוא.

ומדידו

פו) ת ומדידו דקדושה, וחושבנא דקדושה, תדיר ברכאן אתוספאן ביה. וע״ד, וכסף פקודי העדה. פקודי העדה א בקושטא ודאי, ולא ב דחילו מעינא בישא, ולא ג דחילו מכל חושבנא דא, ד דהא בכלא שראן ברכאן מלעילא.

פז) ותא חזי, בזרעא דיוסף לא שלטא ביה עינא בישא, בגין דאתי מסטרא דימינא, ועל דא אתעביד משכנא על ידא דבצלאל, דהא איהו ברזא דיוסף ה קא שריא, דאיהו רזא דברית קדישא. ו וע״ד, משה פקיד, ובצלאל עביד, למהוי כלא ברזא דגופא, וסיומא דגופא, דאיהו את קיימא קדישא, לאסגאה רחימו וקשורא דיחודא במשכנא, וכלא ברזא דימינא קא אתעביד, ובגין כך וכסף פקודי העדה, וההוא חושבנא, איהו חושבן דרגין רברבין ממנן, דאתאחדן מסטרא דימינא. ז ועל דא כתיב מאת ככר וגו׳.

פח) רבי אבא, ור׳ אחא, ורבי יוסי, הוו אזלי מטבריה לצפורי, עד דהוו אזלי, חמו ליה לרבי אלעזר דהוה אתי, ורבי חייא עמיה. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף בהדי שכינתא. ח] אוריכו להו, עד דמטו לגבייהו. כיון דמטו גבייהו, אמר רבי אלעזר, ח כתיב ג) עיני יי׳ אל צדיקים ואזניו אל שועתם. האי קרא ט קשיא, י מאי עיני יי׳ אל צדיקים. אי בגין דאשגחותא דקב״ה עלייהו לאוטבא לון בהאי עלמא, הא חמינן, כמה זכאין אינון בהאי עלמא, ואפילו מזונא כעורבי ברא לא יכלין *) לאדבקא, אי הכי מאי עיני יי׳ אל צדיקים.

מסורת הזהר

ג) (תהלים לד) ויצא קמב צ״ג.

חלופי גרסאות

ת מדידו. א ל״ג בקושטא. ב דחלו. ג דחלו. ד די. ה קאי ול״ג שריא. ו ל״ג מן וע״ד עד ובג״כ. ז דכתיב ול״ג וע״ד. ח מוסיף ודאי כתיב. ט ל״ג מן קשיא עד אי. י ל״ג מאי עיני ה׳ אל צדיקים.

דרך אמת

ו] המתינו להם.

הסולם

מאמר חשבון ומספר

פו) **ומדידו דקדושה וחושבנא** וכו׳: ומדידה של קדושה וחשבון של קדושה, תמיד נתוספו בו ברכות, וע״כ כתוב וכסף פקודי העדה, דהיינו בחשבון, פקודי העדה, באמת ודאי ואין יראה מעין הרע, ואין יראה מכל חשבון זה, כי הברכות שורות בכל מלמעלה.

פז) **ותא חזי בזרעא** וכו׳: ובוא וראה בזרעו של יוסף אינה שולטת בהם עין הרע, משום שבא מצד ימין. וע״כ נעשה המשכן ע״י בצלאל, כי הוא שורה בסוד יוסף, משום שהוא סוד ברית קדש, דהיינו בחינת יסוד, והיסוד נקרא יוסף. וע״כ משה מצוה ובצלאל עושה, שיהיה הכל בסוד הגוף שהוא משה, דהיינו ת״ת. וסיום הגוף, שהוא בצלאל דהיינו יסוד, שהוא אות ברית קדש, להרבות אהבה וקשר היחוד במשכן, שהוא המלכות. והכל נעשה בסוד הימין ומשום זה כתוב, וכסף פקודי העדה, שחשבון ההוא הוא חשבון מדרגות גדולות ממונות, דהיינו ג״ר, המתאחדות מצד ימין. וע״כ כתוב, מאת ככר וגו׳. שיורה על ע״ס שבכל אחת יש עשר, כי יש בהן ג״ר.

פח) **ר׳ אבא ור׳ אחא** וכו׳: ר״א ור״א ור׳ יוסי היו הולכים מטבריא לצפורי. בעוד שהיו הולכים ראו את ר׳ אלעזר שהיה בא ור׳ חייא עמו. א״ר אבא, ודאי נתחבר עם השכינה. המתינו להם עד שהגיעו אליהם, כיון שהגיעו אליהם, אמר ר׳ אלעזר כתוב, עיני ה׳ אל צדיקים ואזניו אל שועתם. מקרא זה קשה, מהו עיני ה׳ אל צדיקים, אם משום שהקב״ה משגיח עליהם להטיב עמהם בעולם הזה. הרי אנו רואים כמה צדיקים הם בעולם הזה, ואפילו מזונות כעורבי השדה אינם יכולים להשיג. א״כ מהו, עיני ה׳ אל צדיקים.

אלא

(דפו״י דף רכ״ה ע״א *) דף רכ״ה ע״ב)

פט) אלא רזא הכא, תא חזי, כל אינון ברייין דעלמא, כלהו אשתמודעאן לעילא, בין לסטרא דא, ובין לסטרא דא. אינון דלסטרא דקדושה, אשתמודעאן לעילא לגביה, ואשגחותא כ דיליה תדיר עלייהו. ואינון דלסטרא מסאבא, אשתמודעאן לגביה, ואשגחותא דיליה תדיר עלייהו. ובאתר דשלטא ההיא אשגחותא דסטרא דקדושה, לא אשגח עליה סטרא אחרא, ולא יקרב לגביה לעלמין, ולא יכיל לדחייא ליה מאתריה, בכלא בכל מה דאיהו עביד. ועל דא, עיני יי' אל צדיקים וגו', בגין ל דא סטרא אחרא לא יכיל לשלטאה עליה. והשתא סייעתא דשמיא הכא, וכל אשגחותא טבא דלעילא הכא, וכל סטרא אחרא, וכל מלה בישא, לא יכיל לשלטאה עלייכו.

צ) א"ר אבא, הא אוליפנא דבכל אתר דסטרא דקדושה שריא עלוי, אע"ג דקיימא בחושבנא, ברכתא לא אתמנע מתמן. א"ר אלעזר, ודאי הכי הוא. מ א"ל, הא ישראל אינון קדש, ואתיין מסטרא דקדש, דכתיב ד) קדש ישראל ליי', וכתיב ה) והייתם קדושים כי קדוש אני, אמאי נ כד עבד דוד חושבנא לישראל, ס הוה בהון מותנא, דכתיב ו) ויתן יי' דבר בישראל מן הבקר ועד עת מועד.

צא) א"ל, בגין דלא נטל מנייהו ע שקלים, פ דאיהו ז] פורקנא. דכתיב ז) ונתנו איש כפר נפשו ליי' בפקוד אותם ולא יהיה בהם נגף בפקד אותם. בגין דאצטריך צ קדש, למיהב פורקנא דקדש, וההיא פורקנא דקדש לא

מסורת הזהר

ז) (ירמיה ב) משפטים מג צ"ט. ה) (ויקרא כ). ו) (ש"ב כד). ז) (שמות ל) כי תשא א צ"א.

דרך אמת ז] כופרא.

חלופי גרסאות

כ דההוא סטרא לגבייהו עלייהו. ל דסטרא ול"ג דא. מ אלא. נ קא. ס מוסיף אמאי הוה. ע ל"ג שקלים דאיהו. פ דאנהו. צ מוסיף קדש דאיהו באתגלייא.

הסולם

מאמר

פט) **אלא רזא הכא** וכו': ומשיב, אלא סוד כאן. בוא וראה, כל אלה בריות העולם כולן נודעות למעלה, או לצד זה דקדושה, או לצד זה דסטרא אחרא. אלו הנודעים למעלה לצד הקדושה ההשגחה שלה היא תמיד עליהם. ואלו הנודעים לצד הטומאה, השגחתה תמיד עליהם. ובמקום ששולטת ההשגחה מצד הקדושה, לא ישגיח עליו הסטרא אחרא, ולא יקרב אליו לעולם, ולא יוכל להדיחו ממקומו בשום דבר, בכל מה שהוא עושה. ועל זה כתוב, עיני ה' אל צדיקים וגו', שמשום זה לא יוכל לשלוט עליהם הסטרא אחרא. ועתה עזרת השמים כאן וכל השגחה טובה שלמעלה כאן, וכל סטרא אחרא, וכל דבר רע, לא יוכל לשלוט עליכם.

צ) **אמר ר' אבא** וכו': אר"א, הרי

(דפו"י דף רכ"ה ע"ב)

חשבון ומספר

למדנו, שבכל מקום שצד הקדושה שורה עליו, אע"פ שעומד בחשבון, אין הברכה נמנעת משם. אמר ר' אלעזר, ודאי כך הוא. אמר לו, והרי ישראל הם קדש, ובאים מצד הקדש, שכתוב, קדש ישראל לה'. וכתוב, והייתם קדושים כי קדוש אני. למה כשעשה דוד חשבון לישראל, היה בהם מות. שכתוב ויתן ה' דבר בישראל מן הבקר ועד עת מועד.

צא) **א"ל בגין דלא** וכו': אמר לו, משום שלא לקח מהם שקלים שהוא פדיון, שכ' ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקד אותם ולא יהיה בהם נגף בפקד אותם. משום שקדש צריך לתת פדיון הקדש, ופדיון ההוא דקדש לא נלקח מהם. בוא וראה, ישראל הוא קדש העומד בלי חשבון, וע"כ צריך לקחת מהם

פדיון

אתנטיל מנייהו. ת״ח, ישראל איהו קדש, דקיימא בלא ק חושבנא, ועל דא אצטריך פורקנא דיתנטיל מנייהו, וההוא פורקנא קיימא בחושבנא, ואינון לא קיימו בחושבנא.

צב) מ״ט. בגין דקדש איהו רזא עלאה דכל דרגין, מה ההוא קדש איהו סליק על כלא, ואית ליה לבר קדש אחרא לתתא דקיימא תחותיה, וקאים בחושבנא ובמניין. אוף הכי ישראל אינון קדש, דכתיב קדש ישראל ליי׳, ואינון יהבי קדש אחרא, פורקן דלהון, דקיימי בחושבנא, ורזא דא, ישראל אינון אילנא דקיימא לגו, ר פורקנא אחרא קיימא לבר, וסליק לחושבנא, ואגין דא על דא. אזלו.

צג) פתח רבי אלעזר ואמר, ח והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר וגו׳. מהו כחול הים. תרין גוונין אינון הכא. ש חדא כחול הים, בגין דימא כד ת סלקין גלוי בזעפא ורוגזא, ואינון גלין סלקאן לשטפא עלמא, כד מטאן וחמאן חולא דימא, מיד א אתברו ותבין לאחורא, ואשתככי, ולא יכלין לשלטאה ולשטפא עלמא.

צד) כגוונא דא, ישראל אינון חולא דימא, וכד ב שאר עמין דאינון גלי

מסורת הזהר

ח) (הושע ב) כי תשא טו צ״ד.

חלופי גרסאות

ק מוסיף חושבנא דגרמייהו. ר קדש. ש ל״ג חדא. ת סליק. א תבין ואתברו. ב איגון ול״ג שאר עמין.

הסולם

מאמר — **חשבון ומספר**

פדיון, ופדיון ההוא עומד בחשבון, והם אינם עומדים בחשבון.

צב) **מאי טעמא בגין וכו׳: מהו הטעם.** הוא משום שקודש. הוא סוד, עליון של כל המדרגות, שה״ס או״א עלאין, מה קדש ההוא עולה על הכל, ויש לו בחוץ קדש אחר למטה העומד תחתיו, דהיינו ישסו״ת, המלבישים מבחוץ על או״א עלאין, והוא עומד בחשבון ובמנין. אף כך ישראל, הם קדש, שכתוב, קדש ישראל לה׳, והם נותנים קדש אחר פדיון שלהם העומד בחשבון. וזה סוד, ישראל הם האילן העומד בפנים, כנגד או״א עלאין, פדיון שנותנים הוא קדש אחר העומד בחוץ ועולה בחשבון, שהוא כנגד ישסו״ת. ומגין זה על זה. הלכו.

פירוש. חשבון, ה״ס המוחין דהארת חכמה בנ״ל, ונודע שאו״א עלאין הם בחסדים מכוסים מהארת חכמה, ורק ישסו״ת המלבישים עליהם מבחוץ בהם מתגלה השורש להארת החכמה. (כנ״ל בראשית א׳ דף רנ״א ד״ה נחית ע״ש) וישראל הם כנגד הקדש שבאו״א, וע״כ אין

(דפו״י דף רכ״ה ע״ב)

להם חשבון כמו או״א עלאין. אלא הם נותנים כפר נפשם, שזה הכפר הוא כנגד ישסו״ת העומדים בחשבון, ואז מגינים זה על זה, שיש להם הברכות מצד או״א, ויש להם החשבון מצד ישסו״ת הנמשך ע״י הכפר שנותנים, ולפיכך דוד שעשה חשבון בישראל בלי כפר פרץ בהם הדבר. משום שישראל עצמם אינם עומדים בחשבון, ונסתלקה מהם הקדושה דאו״א עלאין.

צג) **פתח ר׳ אלעזר וכו׳: פר״א ואמר. והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר וגו׳.** שואל מהו כחול הים. ומשיב, ב׳ אפנים יש כאן, אפן א׳ כחול הים, פירושו, כי כשהים מעלה גליו בזעף וברוגז והגלים עולים לשטוף העולם, כשמגיעים ורואים את חול הים, מיד נשברים וחוזרים לאחוריהם ושקטים ואינם יכולים לשלוט ולשטוף העולם.

צד) **כגוונא דא ישראל וכו׳: כעין זה, ישראל, הם חול הים, וכששאר העמים, שהם גלי הים בעלי הרוגז בעלי הדינים קשים,**

ימא, מארי דרוגזא, מארי דדינין קשין, בעאן לשלטאה ולשטפא עלמא, חמאן להו לישראל דאינון מתקשראן בקב״ה, ותבין ואתברו קמייהו, ולא יכלין לשלטאה בעלמא. גוונא אחרא, בגין דחולא דימא לית ליה חושבנא, ג ולא קיימא בחושבנא, ולא במדידו, דכתיב אשר לא ימד ולא יספר, אוף הכי ישראל לית להו חושבנא, ולא קיימין ד בחושבנא.

צה) תא חזי, אית מדידו טמיר וגניז, ואית חושבן דקיימא בגניזו טמיר וגניז, והאי קיימא במדידו, והאי קיימא בחושבן. ודא איהו רזא וקיומא דכלא דלעילא ותתא, בגין דההוא מדידו לא אתיידע לעלמין, על מה קיימא רזא דההוא מדידו. ועל מה קיימא רזא דההוא חושבנא, ודא איהו רזא דמהימנותא דכלא.

צו) וישראל לתתא לא קיימין בחושבנא, אלא בסטרא ה דמלה אחרא, ופורקנא איהו דקיימא בחושבנא. ובגין כך ישראל כד עאלין *) בחושבנא נטלי מנייהו פורקנא כמה דאתמר. ועל דא ביומוי דדוד, כד עבד חושבנא בישראל, ולא נטיל מנהון פורקנא, הוה רוגזא, ואתאבידו מישראל כמה חילין וכמה משריין.

צז) ובג״כ כתיב בעובדא דמשכנא, ו וכסף פקודי העדה וגו׳, וכל העובר על הפקדים. וכלא אתקדש לעבידת משכנא, והא אוקמוה ככרין חושבנא

חלופי גרסאות

ג ל״ג מן ולא עד אוף הכי ; ל״ג מן ולא במדידו עד אוף הכי. ד מוסיף בחשבנא ולא במדידו ולא בחשבנא דכתיב אשר לא ימד ולא יספר. ה דפורקנא דקיימא ול״ג דמלה אחרא ול״ג איהו. ו ל״ג וכסף פקודי העדה וגו׳.

הסולם

מאמר חשבון ומספר

רואים את ישראל שהם מתקשרים בהקב״ה, חוזרים לאחוריהם **ונשברים לפניהם, ואינם יכולים לשלוט בעולם. אפן אחר הוא, משום שחול הים אין לו חשבון ואינו עומד בחשבון ולא במידה, שכתוב, אשר לא ימד ולא יספר. אף ישראל כך, אין להם חשבון ואינם עומדים בחשבון.**

צה) ת״ח אית מדידו וכו׳ ; בוא וראה, יש מדידה נסתרת **וגנוזה,** שה״ס או״א. **ויש חשבון העומד בגניזה סתור וגנוז,** שה״ס ישסו״ת, שאע״פ שבהם מתגלה ההארת חכמה שה״ס חשבון (כנ״ל אות צ״ב) אמנם במקומם עצמם אין גילוי אלא צפון וסתור ורק במלכות מתגלה החכמה שבהם. **זה עומד במדידה וזה עומד בחשבון. וזה הוא סוד קיום הכל למעלה ולמטה. משום שמדידה ההיא** שבאו״א, דהיינו שיעור קומת החסדים שבהם, **לא נודע לעולם על מה עומדת סוד מדידה ההיא,** וכן לא נודע, **על מה עומד סוד חשבון ההוא,** שביסו״ת. **וזהו סוד אמונת כל.**

(דפו״י דף רכ״ה ע״ב *) דף רכ״ו ע״א)

צו) וישראל לתתא לא וכו׳ **; וישראל למטה אינם עומדים בחשבון, אלא בצד דבר אחר,** דהיינו חסדים מכוסים. **והפדיון שנותנים,** שהוא כנגד ישסו״ת (כנ״ל אות צ״ב) **הוא שעומד בחשבון. ומשום זה ישראל כשבאים בחשבון לוקחים מהם פדיון, כמו שאמרנו.** (לעיל אות צ״ב) וע״כ בימיו של דוד, כשעשה חשבון בישראל ולא לקח מהם כפר, היה רוגז ונאבדו מישראל כמה צבאות וכמה מחנות.

צז) ובג״כ כתיב בעובדא וכו׳ **: ומשום זה כתוב, במעשה המשכן, וכסף פקודי העדה** וגו׳ **וכל העובר על הפקודים.** דהיינו החשבון, כנ״ל. **והכל נתקדש לעבודת המשכן. והעמידוהו, ככרים,** דהיינו מאת ככר, **חשבון אחד. שקלים** דהיינו ואלף ושבע מאות וגו׳, **חשבון אחד. משום שיש עליונים שעולים לחשבון עליון,** דהיינו האורות שביסו״ת, שה״ס בינה, שהיא חשבון עליון, וה״ס ככרים. **ויש אחרים שעולים לחשבון אחר,** דהיינו החשבון שבז״א המאיר אל המלכות. **זה עליון, וזה תחתון. ומשום זה**

כתוב

חדא. שקלים חושבנא חדא. בגין דאית עלאין דסלקן לחושבנא עלאה, ואית אחרנין דסלקן לחושבנא אחרא. דא עלאה ודא תתאה. ובגין כך ז כתיב ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש וגו׳. אלין אדנים הא אוקמוה.

צח) תו פתח ואמר, ט) שיר המעלות לשלמה אם יי׳ לא יבנה בית וגו׳, האי קרא שלמה מלכא א״ל, בשעתא דהוה בני בי מקדשא ושארי למבני, ח והוה ט חמי דעובדא אתתקנת בידייהו, והוה י מתבני מגרמיה, כדין שארי ואמר אם יי׳ לא יבנה בית וגו׳, כ היינו רזא דכתיב בראשית ברא אלהים, דהא קודשא ב״ה, ברא ואתקין להאי עלמא, בכל מה דאצטריך, דאיהו בית.

צט) שוא עמלו בוניו בו, אלין רזא דאינון ל נהרין, דנפקין ועאלין כלהו בגו האי בית, לאתקנא ליה בכל מה דאצטריך. מ ואע״ג דכלהו קא אתיין לאתקנא למעבד תקוניה, ודאי אם יי׳, דאיהו רזא דעלמא עלאה, נ דאתקין ועביד ביתא כדקא יאות, אינון בונין למגנא אינון, אלא מה דאיהו עביד ואתקין. אם יי׳ לא ישמר עיר, כמה דכתיב י) תמיד עיני יי׳ אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה ואוקמוה. ובאשגחותא דא, איהי נטירא בכל סטרין.

ק) ואף ע״ג דכתיב כ) הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. וכלהו נטרי לה. מ״ט נטרי לה. בגין דכתיב מפחד בלילות, דא פחדא דגיהנם, ח] דקאים לקבלה, בגין לדחייא לה, ובגין דא כלהו סחרין לה.

מסורת הזהר

ט) (תהלים קכז) ויצא מד צ״א. י) (דברים יא) ויחי רע צ״א. כ) (שיר ג) ב״א שמג צ״א.
ל נחלין ; מוסיף נהרין ונחלין. מ אע״ג. נ לא אתקין ; דרך אמת ח] שעומד כנגדה.

חלופי גרסאות

ז ל״ג כתיב. ח דהוה. ט חמא. י אתבני. כ מוסיף והא אוקמוה ת״ח אם ה׳ לא יבנה בית היינו. ביתא לא אתקין ; מוסיף דאתקין ביתא לא אתקין.

הסולם

מאמר אם ה׳ לא יבנה בית

כתוב, ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש וגו׳. אלו הם האדנים שכבר העמידוהו. שה״ס המלכות בכללה, שנקראת אדני. שהיא מקבלת מחשבון עליון, דהיינו מבינה. (ועי׳ להלן אות ק״ח).

מאמר אם ה׳ לא יבנה בית

צח) **תו פתח ואמר** וכו׳: עוד פתח ואמר, שיר המעלות לשלמה אם ה׳ לא יבנה בית וגו׳. מקרא זה אמר שלמה המלך בשעה שבנה בית המקדש. שהתחיל לבנות, והיה רואה שהמלאכה נשלמת בידיהם והיה נבנה מאליו, אז התחיל ואמר אם ה׳ לא יבנה בית וגו׳. והיינו הסוד שכתוב, בראשית ברא אלקים, כי הקב״ה ברא והתקין עולם הזה, דהיינו המלכות, **שהוא בית**, בכל מה שצריך.

צט) **שוא עמלו בוניו בו** וכו׳: **בוניו** הם סוד אלו הנהרות, שהם הספירות דז״א, היוצאים ונכנסים כולם בתוך בית הזה, שהוא המלכות, לתקן אותו בכל מה שצריך. ואע״פ שכולם באים לתקן ולעשות תקונו, ודאי **אם ה׳**, שהוא סוד עולם העליון, דהיינו בינה, שהתקין ועשה הבית כראוי, היו אלו הבונים לשוא, אלא, שהעיקר הוא, מה שהוא, בינה, עשה והתקין. אם ה׳ לא ישמר עיר. היינו כמו שכתוב, תמיד עיני ה׳ אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה. והעמידוהו. ובהשגחה זו, היא נשמרת מכל הצדדים.

ק) **ואע״ג דכתיב הנה** וכו׳: ואע״פ שכתוב, הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. מטתו שלשלמה ה״ס המלכות. וכולם שומרים אותה. מהו הטעם שומרים אותה, משום שכתוב מפחד בלילות, זהו פחד הגיהנם העומד כנגדה, כדי שתדחה אותו, ומשום זה כולם מסבבים אותה.

קא) ואע"ג דכלהו קיימי בנהירו דמחשבה דלא אתיידע. וכדין, ס האי נהירו דמחשבה דלא אתיידע, ט] בטש בנהירו ע דפריסא ונהרין כחדא ואתעבידו תשע היכלין.

קב) פ והיכלין לאו אינון נהורין, ולאו אינון רוחין, ולאו אינון נשמתין, ולא אית מאן דקיימא בהו. רעותא דכל תשע נהורין דקיימי כלהו במחשבה, צ דאיהי חד מנייהו בחושבנא, ק דכלהו למרדף אבתרייהו, בשעתא דקיימי במחשבה. ולא מתדבקן, ולא אתיידיעו, אלין לא קיימי, לא ברעותא, ולא

חלופי גרסאות

ס דא. ע דפרסא. פ להיכלין. צ דאית. ק כלהו.

דרך אמת ט] הנה כל המאמר הזה מבואר בפרדס בשער הצחצחות וע"ל בפ' נח דף סה ע"א וסוף סדרא זו.

מאמר הסולם — אם ה' לא יבנה בית

קא) **ואע"ג דכלהו קיימי** וכו': ואע"פ שכולם עומדים בהארת המחשבה שלא נודע, שהוא רישא דעתיק הנקרא רדל"א, **ואז אור ההוא של המחשבה שלא נודע הכה באור הפרסא**, המפסקת בינה ובין ג' רישין דא"א, ונתבטלה ההפסקה, **ומאירים יחד**, שג' רישין דא"א עלו לרדל"א, אחר שנתבטל הפרסא, ומאירים יחד עם רדל"א, וג' רישין דא"א נכללו זה בזה ונכלל כל אחד משלשתם, **ונעשו תשעה היכלות.**

פירוש. **חסר כאן תחילת המאמר, וכל המאמר הזה כבר נדפס בפרשת נח** (מאות קכ"ב עד אות קכ"ח וביארתיו בהסולם ע"ש) **וכתוב שם מקודם לכן**, (באות קכ"ג) **חד פריסא אתפרס** וכו'. דהיינו שעל ידי עלית המלכות לבינה שבכל מדרגה, שסיימה המדרגה מתחת המלכות, נעשה שם פרסא, שפירושו סיום המדרגה, באפן, שבינה ותו"מ דכל מדרגה נפלו מכל מדרגה למדרגה שמתחתיה, ונפלו בינה ותו"מ דראש עתיק לג' רישין דא"א והופרס פרסא מתחת החכמה דעתיק. **וכן נפלו בינה ותו"מ דכל ראש** מג' רישין דא"א, **כל אחד לראש שמתחתיו, וכן בינה ותו"מ דראש הג' דא"א נפלו לאו"א** וכו'. **ואח"כ לעת גדלות שנמשך הארה מע"ב ס"ג דא"ק החוזרת ומורידה המלכות מבינה למקומה, ומבטלת גבול וסיום של הפרסא שבאמצע המדרגה, אז הבינה ותו"מ שנפלו מכל מדרגה חוזרים ועולים למדרגתם כבתחילה מטרם שנפלו, ולוקחים עמהם גם המדרגה התחתונה שהיו נפולים שמה.** (כנ"ל בהקסה"ז דף כ' ד"ה ואמא) **ונמצא אז, אשר בינה ותו"מ דרישא דעתיק שנפלו לג' רישין דא"א חוזרים ועולים למקומם לרישא דעתיק, הנקרא רדל"א, ומעלים עמהם גם הג' רישין דא"א, לרישא דעתיק. וג' רישין דא"א, נקראים כתרא, אוירא, וחכמה סתימאה.**

(דפו"י דף רכ"ו ע"א)

וז"ש **ואע"ג דכלהו קיימי בנהירו דמחשבה דלא אתיידע**, דהיינו אחר שהופרס הפרסא בין רדל"א לבין ג' רישין דא"א, שמחמת זה נעשה גם בג' רישין אותם המיעוטים כמו ברדל"א, שנסתיים כל אחד מתחת החכמה, ובינה ותו"מ נפלו למדרגה שמתחתיהם. אבל אחר זה, **וכדין האי נהירו דמחשבה דלא אתיידע**, שהוא רדל"א, **בטש בנוזירו דפריסא** דהיינו שהמשיך הארה מע"ב ס"ג דא"ק וביטל הסיום של הפרסא המבדלת בינו לבין ג' רישין דא"א. **ונהרין כחדא**, וחזרו בינה ותו"מ דרדל"א עם ג' רישין דא"א ועלו למקום רדל"א, מחמת הביטול של הפרסא, ומאירים יחד עם רדל"א. **ואתעבידו תשע היכלין**, הג' רישין דא"א אחר שעלו לרדל"א, נכללו שם זה מזה, עד שכל אחד מהם כלול מג', **ונעשו מהם תשעה היכלות ברדל"א.** אמנם גם בא"א מאירים אלו ט' היכלות, אלא ששם נקראים אורות, כמ"ש לפנינו.

קב) **והיכלין לאו אינון** וכו': **והיכלות** אינם אורות ואינם רוחות, ואינם נשמות, ואין מי שיעמוד בהם. הרצון של כל ט' אורות, העומדים כולם במחשבה, שהיא אחת מהם בחשבון, דהיינו התכללות ג' ראשים דא"א זה בזה במקום חכמה סתימאה דא"א, הנקרא מחשבה, שהוא אחד מג' ראשים דא"א **הרצון של כולם הוא לרדוף אחריהם** דט' היכלות

שברדל"א

במחשבה עלאה. תפסין בה ולא תפסין. באלין קיימין כל רזי מהימנותא, וכל אינון נהורין מרזא דמחשבה עלאה. ר דלתתא כלהו אקרון אין סוף. עד הכא מטון נהורין ולא מטון, ולא אתיידיעו. לאו הכא מחשבה ולאו רעותא.

קג) כד נהיר מחשבה, ולאו ש אתיידע ת ממה נהיר כדין אתלבש ואסתים גו בינה, ונהיר א למה דנהיר, ועאיל דא בדא, עד דאתכלילו כלהו כחדא, והא אוקמוה. וברזא דקרבנא, כד סליק כלא, ב אתקשר דא בדא, ונהיר דא בדא, כדין קיימין ג כלהו בסליקו, ומחשבה אתעטר באין סוף, ההוא נהירו דנהיר מניה מחשבה עלאה, אקרי אין סוף. ד

קד) כיון דאנהיר ואתפשטו מניה חילין, ה ההיא מחשבה אסתים ואגניז ולא ידיע, ומתמן אתפשט פשיטותא לכל סטרין, ואתפשט מניה חד פשיטו, דאיהו רזא דעלמא עלאה.

קה) ודא קיימא בשאלתא, ואיהו מאמר עלאה, ואוקמוה דאקרי מי.

חלופי גרסאות

ר ולתתא. ש ידע. ת ממאן. א מאן. ב ואתקשר. ג אתכלילו. ד בדפו"י כתבו ע"כ. ה ל"ג ההיא

הסולם

מאמר אם ה' לא יבנה בית

שברדל"א להשיגם, **בעוד שעומדים במחשבה.** שהוא חכמה סתימאה. כלומר הט' אורות שהם התכללות ג' ראשים דא"א שבמקום חכמה סתימאה, ובעוד שהם מצוים בח"ס מחוץ לרדל"א, הם רוצים להשיג הט' היכלות שבמקום רדל"א. והטעם הוא מפני שכל המוחין שלהם הם מקבלים מט' היכלות אלו. אבל **אינם משיגים ואינם נודעים, כי אינם נמצאים לא ברצון ולא במחשבה עליונה, תופשים בהם,** שמקבלים מהם מוחין, **ואינם תופשים בהם,** כי אינם מושגים. **באלו עומדים כל סוד האמונה. וכל אלו האורות מסוד המחשבה העליונה** שהיא חכמה סתימאה **שלמטה** מרדל"א **כולם נקראים אין סוף, כי עד כאן האורות מגיעים ואינם מגיעים ולא נודעו אין כאן רצון ולא מחשבה.** כי החכמה סתימאה זו נסתמה, ואינה מאירה כלום לתחתונים.

קג) **כד נהיר מחשבה וכו':** כשמאיר הראש דא"א הנקרא **מחשבה,** דהיינו בעת ביטול כח הפרסא שמחזיר אליו בינה ותו"מ שלו, שמעלים עמהם גם התחתון שהוא או"א וישסו"ת, **ולא נודע ממי מאיר,** כי המחשבה דא"א היא בלתי מושגת כנ"ל, **אז נתלבש** אורו **ונסתם תוך הבינה,** משום שהבינה אינה יכולה לקבל חכמה בלי חסדים, ע"כ נסתם בה האור ואח"כ, **והאיר למי שהאיר,** דהיינו, **שהאירו החסדים, ונכנסו זה בזה,** שהחכמה וחסדים

(דפו"י דף רכ"ו ע"א)

נכללו זב"ז, **עד שנכללו הכל יחד,** אז מאירים לכל פרצופי אצילות. **וכבר העמידוהו. ובסוד הקרבן, כאשר עולה הכל,** דהיינו כשבינה ותו"מ דכל מדרגה עולים למדרגתה ומעלים עמהם **גם** התחתון שהיו נפולים בו כנ"ל, **נקשר זה בזה ומאיר זה בזה** כי כל תחתון עולה לעליון ונקשר בו, **ועל ידי זה** הוא מקבל המוחין דעליון, הרי שכל תחתון נקשר בעליון, וכל עליון מאיר לתחתון. **אז עומדים כל המדרגות בעליה לעליון. והמחשבה** שה"ס א"א, עלה **ונתעטר באין סוף,** שהוא רדל"א, שנקשר ברדל"א בסוד העליה וע"כ מאיר בו. **אותו האור שהמחשבה העליונה** שהיא א"א, **מאיר ממנו,** דהיינו רדל"א, **נקרא אין סוף.**

קד) **כיון דאנהיר ואתפשטו וכו':** כיון **שהמחשבה,** שהיא ראש דא"א, **האירה ונתפשטו ממנה כחות,** דהיינו הבינה שעלתה אליו וקבלה ממנו חכמה ונתפשטה למטה, **מחשבה ההיא** נסתמה ונגנזה **ולא ידועה,** כי היא מבחינת עצמה, היא סתומה ואינה מאירה לתחתונים כלום, כנ"ל, ומשם מראש דא"א **נתפשטה התפשטות לכל הצדדים ונתפשטה ממנו התפשטות אחת שהיא סוד עולם העליון,** דהיינו בינה כנ"ל.

קה) **ודא קיימא בשאלתא וכו': וזה,** עולם העליון, **עומד בשאלה, והוא מאמר עליון,** דהיינו בינה, **והעמידוהו שנקרא מ"י,** שכתוב,

שאו

דכתיב ל) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאלתא ההוא דברא אלה. לבתר אתפשט ואתעביד ים, סופא דכל דרגין, ו דאיהו לתתא. ומתמן שארי למבני לתתא. וכלא עביד בההוא גוונא ממש *) דלעילא דא, לקבל דא. ודא כגוונא ז דדא. ובג"כ, נטירו דכלא מעילא ותתא.

קו) ח והאי פשיטו, דמחשבה איהו, דאיהו עלמא עלאה. ודא איהו אם י' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, ט דאיהו שומר ישראל. דלאו ביה קיימא נטירו, אלא בעלמא עלאה.

קז) תא חזי, תכלא דמשכנא, כלא קיימא ברזא עלאה, ואוקמוה. תכלת וארגמן חד, לאתקשרא בחד. והא אתמר ברזא דכתיב, מ) כי י' אלהיך אש אוכלה הוא. והא אתמר דאית אשא אכלא אשא, ואכיל ליה ושצי ליה. בגין דאית אשא תקיפא מאשא.

קח) נ ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים

מסורת הזהר

ל) (ישעיה מ) הקסה"ז ז צ"ת. מ) (דברים ד) נח עה צ"ו. נ) (שמות לח) חלק ב' רכז. : זהר חדש נח ט"ג שמ"ה.

חלופי גרסאות

ו דאית. ז דא. ח האי. ט דא איהו שומר דכתיב שומר ישראל ; דאיהו שומר ישראל דכתיב שומר (ד"א) ; ההוא דכתיב ביה שומר אדוניו יכובד ; מוסיף דאיהו שומר ישראל ההוא דכתיב ביה שומר אדוניו יכובד. י בדפו"י כתבו כאן ואתמר מאן דבעי למנדע חכמתא והוא בזהר בראשית ב' מן אות רמ"ח עד אות רס"ט.

הסולם

מאמר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. היינו השאלה ההיא שבראה אלה. כי מ"י שהוא בינה בראה אל"ה שהם ו"ק דז"א, (כנ"ל בהקדמת ספר הזהר אות ז' ע"ש) ואח"כ נתפשט מ"י ונעשה ים, שהוא סוף כל המדרגות, שהוא למטה, דהיינו המלכות. ומשם, מן הבינה, התחיל לבנות למטה במלכות, והכל עשה, במלכות, באותו אפן ממש שלמעלה, בבינה, זה כנגד זה וזה כעין זה. ומשום זה, הבינה, היא שמירת הכל, למעלה ולמטה.

פירוש. כי כל ספירה ומדרגה מקבלת מוחין שלה מעליון, דהיינו ע"י עליות תחתון לעליון, כנ"ל, אבל עכ"ז יש לכל אחת בחינתה עצמה גם כן חוץ ממה שלקחה מעליון. מה שאין כן המלכות, כי המלכות מצד עצמה אינה ראויה לאור העליון, כי הצמצום רוכב עליה, (כנ"ל ב"א דף ז' ד"ה וכבר) אלא ע"י עליתה לבינה, היא מקבלת ממנו הכלים והאורות שלה, וכל מה שיש בבינה יש במלכות באותו אפן ממש. וע"כ אותיות המלכות הן כאותיות הבינה, כי הבינה נקראת מ"י, והמלכות י"ם. ועד"ז בשם הויה, שה' ראשונה היא בינה וה' תחתונה היא מלכות. וע"כ נבחנת הבינה

(דפו"י דף רכ"ו ע"א *) דף רכ"ו ע"ב)

אם ה' לא יבנה בית שהיא שמירת הכל, כי היא שומרת המלכות שלא יאחזו בה החצונים, מחמת שנותנת לה הכלים והאורות שלה.

קו) והאי פשיטו דמחשבה וכו' ; והתפשטות הזו, שהיא עולם העליון, היא מן המחשבה, כי כל מה שמתפשט מן המחשבה, שהיא חכמה סתימאה דא"א, אינו אלא בינה זו הנקראת עולם העליון, כנ"ל. **וזה הוא, אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, שהוא שומר ישראל,** דהיינו ז"א, **כי השמירה אינה** עומדת בז"א, **אלא בעולם העליון** שהוא בינה. כמו שנתבאר בדבור הסמוך.

קז) ת"ח תכלא דמשכנא וכו' ; בוא וראה, התכלת של המשכן, בסוד עליון עומד הכל. **תכלת** שהיא מלכות **וארגמן** שהוא ת"ת, **שאחד יתקשר באחד,** שיתיחדו ז"א ומלכות. **והרי למדנו,** בסוד שכתוב, **כי ה' אלקיך אש אכלה אש הוא. והרי למדנו, שיש אש אכלה אש,** שאוכל אותו ומכלה אותו, **משום שיש אש החזק יותר מאש.** (חסר הסיום, וכבר נדפס לעיל בראשית ב' מאות רמ"ח עד אות רס"ט).

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

קח) ואת האלף ושבע המאות וגו' ;

בוא

וצפה ראשיהם וגו'. תא חזי, י] אוליפנא דאינון תקלין אנשי לון משה, ולא ידע מה כ דאתעביד ל מנייהו, עד דנפק קלא ואמר, ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים.

קט) רבי חזקיה פתח ואמר, מ עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. האי קרא אתמר, אבל עד שהמלך במסבו, דא קב"ה, כד יהב אורייתא לישראל, ואתא לסיני. וכמה כ] רתיכין הוו עמיה, כלהו רתיכין קדישין, וכל קדושין עלאין, דקדושה דאורייתא, כלהו הוו תמן, ואורייתא אתייהיבת בלהטי אשא, מ וכלא בסטרא דאשא, וכתיבא באשא חוורא, על גבי אשא אוכמא. ואתוון הוו פרחין וסלקין באוירא.

מסורת הזהר

ס) (שיר א) ב"א רנט צ"א.

חלופי גרסאות

כ דיתעביד. ל מוסיף מנייהו וכו'. מ וכלהו.

דרך אמת י] למדנו שמשה שכח כל המשקל של האלף ותשע"ה שעשה מהם ווים לעמודים. כ] מרכבות.

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

בוא וראה, למדנו, שאלו השקלים שכח אותם משה ולא ידע מה שנעשה מהם, עד שיצא קול ואמר, ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים.

פירוש. כבר ידעת, שאלו מחצית השקלים שנתנו כל אחד מישראל כפר נפשו, הם בבחינת ישסו"ת, (כנ"ל אות צ"ב) שעליהם נאמר, וכסף פקודי העדה, מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל בשקל הקדש. וככרים ושקלים הם ב' מדרגות פנים ואחורים דישסו"ת (כנ"ל אות צ"ז) שמאת הככר הם פנים דישסו"ת ואלף ת"ש וע"ה שקלים הם אחורים דישסו"ת דהיינו בינה ותו"מ שנפלו מישסו"ת כשהיו בבחינת נקודת החולם, שבעיקרם הם ז' מאות ושבעים וחמשה שקלים, אשר ז' מאות הן ז"ס בינה שספירותיה בסוד מאות. ושבעים, הן ז"ס דת"ת, שספירותיו בסוד עשיריות. וחמשה, הן חג"ת נ"ה דמלכות שספירותיה בסוד יחידות. אמנם אחר שחזרו ונתחברו למדרגתם לכו"ח דישסו"ת שהם בחינת הפנים שנשארו בהמדרגה, אז נכללו בינה ותו"מ אלו גם מספירת החכמה דישסו"ת, שה"ס אלף, ונעשה המספר אלף ושבע מאות ושבעים וחמשה. ולפיכך שכח אותם משה, כי בעת שנפלו ממדרגת ישסו"ת ולא נראו שם נבחנים שהם שכוחים, ולא נודע מה שנעשה מהם. אלא אח"כ כשבאה נקודת השורק והחזירתם למדרגתם בישסו"ת בבחינת סתומים שאינם מאירים, ואח"כ ע"י נקודת החירק, שה"ס קו אמצעי שיחד הימין והשמאל, חזרו הבינה

(דפו"י דף רכ"ו ע"ב)

ותו"מ דישסו"ת והאירו ונעשו ווין לעמודים כמ"ש לפנינו.

וזה שאמר, דאינון תקלין אנשי לון משה, דהיינו בעת יציאת קו ימין מנקודת החולם, שאז נפלו ממדרגת ישסו"ת ונשכחו. וגם אח"כ בנקודת השורק, שה"ס קו שמאל, שהחזירתם למדרגת ישסו"ת, עוד היו בשכחה, מפני שהיו סתומים בלי אור. עד דנפק קלא, שה"ס קו אמצעי שנקרא קול, אז חזרו ונתגלו ונזכר בהם, ואמר, ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים. ועוד יתבאר זה לפנינו.

קט) ר' חזקיה פתח וכו': ר"ח פתח ואמר, עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. מקרא זה נתבאר. אבל עד שהמלך במסבו, זה הקב"ה, שהוא בינה, כשנתן התורה לישראל ובא לסיני, שה"ס, כשהבינה גילתה המוחין דיחידה דז"א, שהאירו בשעת מתן תורה לישראל. וכמה מרכבות היו עמו. כולן מרכבות קדושות, שה"ס קו שמאל. וכל קדושות העליונות מקדושת של התורה, שה"ס קו ימין. כולם היו שם, והתורה, שה"ס קו אמצעי, ניתנה בלהבות אש, והכל היה מבחינת אש, וכתובה באש לבן, מצד החסד, על אש שחור, שמצד הגבורה. כי קו אמצעי כלול מחסד וגבורה, שהם ימין ושמאל, והאותיות היו פורחות ועולות באויר. שבסוד האויר היו מדרגות התחתונות פורחות ועולות לעליונות (כנ"ל ויקהל אות ק"ל ד"ה וזהו שאומר ע"ש) כמו שהזהר מבאר לפנינו.

ואת

קי) ואת קדמאה דאורייתא, אתפליג לשבע מאה ושבעים וחמשה לכל סטר, וכלהו אתחזון באוירא דרקיעא באת נ ו', ו' לסטרא דא, ו' לסטרא דא. וכן לכל סטרין.

קיא) ואלין ווין הוו קיימין על עמודין, ואינון עמודין הוו קיימין על ניסא, וכלהו ווין עלייהו. בגין דרזא דאורייתא על ו"ו קיימא. ואינון ווין דאינון רזא דמהימנותא דאורייתא, כלהו על אינון ס עמודים קיימין, דאינון רזין דנפקין בהו נביאים, רזא דלהון בכל סטר. ועל אינון קיימין, קיימן אינון ווין.

חלופי גרסאות

נ ו"ו. ס ל"ג עמודים.

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

קי) **ואת קדמאה דאורייתא** וכו'; ואות ראשונה של התורה, נחלקה לשבע מאות ושבעים וחמשה לכל צד, וכולם נראו באויר הרקיע באות ו', ו' לצד זה, ו' לצד זה, וכן לכל הצדדים.

פירוש. התורה היא ז"א, ואות ראשונה של התורה, רומז, על אות א' שהיא אות ראשונה שבמתן תורה, דהיינו א' דאנכי. והיינו סוד אלף, שבמספר אלף ושבע המאות וגו'. והפירוש הוא, ספירה ראשונה של ז"א, שה"ס חכמה, כי ז"א מתחיל בחכמה, וחכמה נק' אלף, בסו"ה ואאלפך חכמה. והיא כלי דפנים שלו שנשאר במדרגה בעת יציאת החולם, אבל ג' ספירות בינה ות"ת ומלכות שבו, נפלו אז ממדרגתם למדרגה שמתחתיה.

וזה אמרו, **ואת קדמאה דאורייתא**, שהוא אלף, דהיינו חכמה, **אתפליג לשבע מאה ושבעים וחמשה**, נחלקה, דהיינו שנפלו ממנו, בינה ות"ת ומלכות. כי ז' ספירות דבינה, הם ז' **מאות**. וז"ס דתפארת, הם **שבעים**. וה' ספירות חג"ת נ"ה של המלכות הם **חמשה** כנ"ל בדבור הסמוך. ונפילת בינה ותו"מ אלו היו **לכל סטר**, מד' צדדים חו"ג תו"מ, (כמ"ש לעיל ויקהל אות רצ"ז בביאור ד' פתחי ע"ש).

ואח"כ, ע"י יציאת הנקודות דשורק וחירק, שהן קו שמאל וקו אמצעי, חזרו ועלו בינה ות"ת ומלכות הנפולים, למדרגתם לז"א, דהיינו שעלו למעלה מפרסא דז"א שנקרא רקיע, ונתחברו עם האלף דז"א שמרקיע ולמעלה, ונכללו גם הם מן אלף זה, ונעשו בסוד אלף וז' מאות וע"ה. שנכללה בהם החכמה שה"ס אלף. וז"ש **וכלהו אתחזון באוירא דרקיע באות ו'**, דהיינו שחזרו ועלו למדרגתם **ונראו** באוירא דרקיע, **ונראו**, פירושו שנכללו מהארת החכמה שנקראת ראיה. ונכללו בקו אמצעי שהוא אות ו'. **ו' לסטרא דא, ו' לסטרא דא, וכן לכל סטרין**, שאין הפירוש שנכללו בסוד צד מזרח לבד, שהוא קו אמצעי אשר שם, אלא הפירוש הוא שכל ד' רוחות שמחזה ולמעלה דז"א נכללו זה מזה, ויש ו' דהיינו קו אמצעי בכל רוח, והם נכללו ע"כ בכל רוח, אלא בקו אמצעי שבכל רוח. וז"ש **ו' לסטרא דא** וכו'. ומטעם התכללות הזאת שבקו האמצעי נקראים האורות אלף ות"ש וע"ה אלו, בשם ווים.

קיא) **ואלין ווין הוו** וכו'; **ואלו הווים** היו עומדים על עמודים, שהם נצח והוד דז"א שמחזה ולמטה שלו, **ואלו העמודים עומדים על הנס**, דהיינו שמאירים אל המלכות שנקראת נס, וכל הווים עליהם. דהיינו שמאירים כולם אל המלכות. ומפרש, משום שסוד התורה עומדת על ו', שהוא קו האמצעי, ע"כ האלף ות"ש וע"ה אורות הנכללים בהם נקראים ווין. **ואלו הווין שה"ס אמונת התורה, כולם עומדים על אלו עמודים**, שהם סוד שיוצאים מהם נביאים, דהיינו נצח והוד דז"א שמשם מקבלים הנביאים. **והסוד שלהם הוא בכל צד**, דהיינו שמאירים בד' רוחות חו"ג תו"מ. **ועל אלו העמודים עומדים אלו הווין.**

פירוש. אחר שתשעו"ה אורות שה"ס בינה ותו"מ דז"א, שנפלו וירדו מז"א, חזרו ועלו למעלה מרקיע דז"א, דהיינו למעלה מחזה שלו, כנ"ל, הנה נכללו שמה מהחכמה שבו, שה"ס אלף, ונעשו אלף תש"ע וה' אורות, מחמת שנכללו מהארת החכמה שנקראת אלף. אמנם הארת החכמה שבהם אינה יכולה להאיר

(דפו"י דף רכ"ו ע"ב)

קיב) ו' עלאה, איהו רזא דקול דאשתמע, ואיהו רזא דקיימא ביה אורייתא, בגין דאורייתא נפקא מההוא קלא פנימאה, דאקרי קול גדול. ודא ע קול גדול איהו רזא דאורייתא. ועל דא כתיב ע) קול גדול ולא יסף.

קיג) ת"ח, האי קול גדול, איהו עקרא דכלא, ורזא דשמא קדישא עלאה, ועל דא אוקמוה, דאסיר ליה לבר נש לאקדמא שלמא לחבריה, ל] עד לא יצלי צלותיה. ורזא דא אוקמוה, דכתיב פ) מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם קללה תחשב לו ולאו איהו אסור, עד דמברך ליה ברזא דקול גדול, דאיהו עקרא דשמא קדישא.

קיד) ועל דא, רזא דאורייתא נפקא מההוא קול גדול, ודא איהו מלך.

מסורת הזהר

ע) (דברים ה) ב"ב קמו צ"ב. פ) (משלי כז) ויחי כג צ"ב.

דרך אמת ל] קודם שמתפלל תפלתו.

חלופי גרסאות

ע איהו קול גדול רזא.

מאמר הסולם

שם למעלה מחזה דז"א, כי שם החסדים מכוסים מהארת חכמה, אלא שיורדים מחזה ולמטה דז"א, לב' הכפירות נצח והוד שלו הנקראים עמודים, ושם מתגלית הארת החכמה שבהם.

וזה אמרו, **ואלין ווין קיימין על עמודין**, שאלו אלף ותשעו"ה אורות המכונים ווין אינם עומדים לגלות החכמה שבהם רק בעמודים, שהם נצח והוד דז"א, ולא למעלה מחזה. אמנם מקום גילוי החכמה הוא רק במלכות. וז"ש, **ואינון עמודין הוו קיימין על נסא**, שהנו"ה משפיע הארת החכמה שבווין אל המלכות הנקראת נס.

ועם זה מתבאר הכתוב שהתחיל בו, **עד שהמלך** במסבו נרדי נתן ריחו. כי ז"א אומר זה, **עד שהמלך**, שהוא בינה, היה **במסבו**, דהיינו שהיה מסבב תקון ג' קוין דז"א מבחינת מוחין דיחידה על הר סיני, אז, **נרדי**, שהם בינה ותו"מ הירודים והנפולים שלי, שה"ס אלף תשעו"ה ווין, **נתן ריחו**, שהוא הארת חכמה המכונה **ריח**, אל המלכות, הנקראת נס. ומה שמדייק לומר **במסבו**, הוא, כי מסבו, פירושו בסבוב שלו, מלשון הכתוב, והוא **מסבות** מתהפך, שפירושו סבובים, והיינו בסוד הסבוב דג' קוין, והוא משום שאין הארת החכמה מתגלית אלא בעת הסבוב של ג' הקוין (כנ"ל בשלח ל"ט ד"ה וג', ע"ש) וכיון שפסק הסבוב פסקה הארת החכמה להאיר. כמ"ש שם, וע"כ אומר **במסבו**, ומשום זה כשהזהר מתחיל

ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

לפרש הכתוב, הוא מפרש ג' קוין דז"א (כנ"ל אות ק"ט) **להורות שגילוי המוחין בהר סיני היו עם סבובם של ג' הקוין. כמבואר.**

קיב) **ו' עלאה איהו** וכו'; **ו' עליונה, היא סוד הקול הנשמע**, שהוא ז"א, (כנ"ל בראשית ב' אות רל"ח) **והוא סוד שעומד בו התורה**, משום **שהתורה**, שהיא ז"א, **יוצאת** מקול **ההוא הפנימי**, שהוא בבינה, (כנ"ל בראשית א' אות רל"ח) **הנקרא קול גדול. וקול גדול** שהוא בבינה, **זה הוא סוד התורה.** שיוצאת ממנו, (כנ"ל ב"א אות רל"ט) **וע"כ כתוב קול גדול ולא יסף.** כי התורה יוצאת ממנו.

קיג) **ת"ח האי קול** וכו'; **בוא וראה קול גדול זה, הוא עיקר הכל וסוד השם הקדוש**, שה"ס הדעת שבבינה, **וע"כ העמדנו שאסור לו לאדם להקדים שלום לחבירו מטרם שהתפלל תפלתו.** וסוד זה העמידוהו, **במה שכתוב, מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם קללה תחשב לו.** ואינו אסור עד **שמברך אותו בקול גדול, שהוא עיקר השם הקדוש**, כגון שאמר לו יברכך ה'. אבל כשאינו מזכיר השם אינו אסור.

קיד) **וע"ד רזא דאורייתא** וכו'; **וע"כ סוד התורה יוצאת מקול גדול ההוא**, שהוא בבינה, וזה הוא מלך, דהיינו מ"ש, **עד שהמלך במסבו, זה הוא מעמד הר סיני, והעמידוהו.**

ששם

במסבו: דא מעמד הר סיני, ואוקמוה נרדי נתן *) ריחו, דא כנסת ישראל. בגין דאמרו ישראל, צ) כל אשר דבר יי׳ נעשה ונשמע. שהמלך: דא איהו מלך עלאה, ואוקמוה.

קטו) תא חזי, כד קב״ה אייתי טופנא על עלמא, בגין לחבלא כלא, אמר ליה קב״ה לנח, בעי לך פ לאסתמרא, ולא תחזי גרמך קמיה דמחבלא, דלא ישלוט עלך, בגין דלא הוה מאן דיגין עלוי. כיון דאתקריב קרבנא, דקריב נח, כדין אתבסם עלמא, ולא אתבסם כולי האי, עד דקיימו ישראל על טורא דסיני. כיון דקיימו ישראל על טורא דסיני, כדין אתבסם עלמא, ומחבלא לא אשתכח בעלמא.

קטז) ובעא קב״ה בההוא זמנא, לאעברא ההוא מחבלא מעלמא, צ בר דישראל סרחו בההוא זמנא, ליומין זעירין, ועבדו ית עגלא. וכדין מה כתיב, ק) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. ועדים ק הוה רזין דשמא קדישא, דאעטר לון קב״ה, ואתנטל מנייהו, כדין שלטא מחבלא על עלמא, ואהדר כמלקדמין, כההוא זמנא דשלטא בעלמא, ועביד דינא.

קיז) אמר רבי יוסי, ביומוי דטופנא, מאן יהיב תמן מחבלא, דהא מיא הוו דאתגברו, תא חזי, לית לך דינא בעלמא, או כד אתמחי עלמא בדינא, דלא אשתכח ההוא מחבלא בינייהו, דאזיל בגו אינון דינין דאתעבידו בעלמא. אוף

מסורת הזהר

צ) (שמות כד) שמות ה צ״ל. ק) (שם לג) נח לג צ״ב.

חלופי גרסאות

פ לאסתתרא. צ וכד. ק הוא.

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

ששם נגלו ג׳ הקוין דז״א, (כנ״ל אות ק״ט). **נרדי נתן ריחו**, דא כנסת ישראל, שהיא המלכות. כי אלף תש״ע וה׳ ווין המכונים **נרדי**, על שם שנפלו וירדו ממדרגת ז״א (כנ״ל באות קי״א בהסולם) הם **נתנו ריח**, שה״ס הארת חכמה, אל כנסת ישראל, שהיא המלכות, כמ״ש שם. וכל זה היה, משום שאמרו ישראל כל אשר דבר ה׳ נעשה ונשמע. שע״ז זכו לכל הגילוי הזה. **שהמלך**, זה הוא מלך **עליון**. דהיינו בינה. **והעמידוהו**.

קטו) **ת״ח כד קב״ה** וכו׳: בוא וראה כשהקב״ה הביא מבול על העולם, כדי להשחית הכל, אמר לו הקב״ה לנח, אתה צריך להשמר, שלא להראות עצמך לפני המשחית, שהוא מלאך המות, **שלא ישלוט עליך**. והטעם הוא, **משום שאין מי שיגן עליו. כיון שנקרב הקרבן שהקריב נח, אז נתבשם העולם. ולא נתבשם כל כך, עד שעמדו ישראל על הר סיני, כיון שעמדו ישראל על הר סיני, אז נתבשם**

(דפו״י דף רכ״ו ע״ב *) דף רכ״ז ע״א)

העולם והמשחית לא נמצא עוד בעולם.

קטז) **ובעא קב״ה בההוא** וכו׳: ורצה הקב״ה בזמן ההוא, להעביר המשחית ההוא מן העולם, דהיינו שיבולע המות לנצח, **אבל ישראל חטאו לימים מועטים בזמן ההוא, ועשו את העגל, ואז מה כתוב, ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. ועדים הוא סוד השם הקדוש, שהעטיר אותם הקב״ה במתן תורה, ונלקח מהם. אז שלט המשחית על העולם, וחזר כמקודם, כזמן ההוא שהיה שולט בעולם, ועושה דין בבני אדם.**

קיז) **אמר ר׳ יוסי** וכו׳: אר״י, בימי של המבול, מי נתן שם משחית, הרי המים התגברו, ומחו את כל היקום. ומה היה לנח להשמר מפני משחית. ומשיב. **בוא וראה, אין לך דין בעולם, או כשהעולם מוכה בדין, שלא יהיה נמצא ביניהם המשחית ההוא, שהוא הולך בתוך אלו הדינים שנעשים בעולם. אף כאן, מבול היה והמשחית הלך בתוך המבול, והוא**

נקרא

הכא, טופנא הוה, ומחבלא אזיל בגו טופנא, ואיהו אקרי הכי. ועל דא אמר ליה קב"ה לנח, לטמרא גרמיה, ולא יתחזי בעלמא. והא אוקמוה. תא חזי, אמר רבי יוסי לא אתיישב עלמא ולא נפקת ארעא מזוהמא וכו'.

קיח) תא חזי, א"ר אלעזר, ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים. אמאי ווים. אלא כמין ו"ו ר הוו, ורישיהון חפא בדהבא. אינון דכסף, ורישיהון מחפן בדהבא, בגין דכל ו"ו בסטרא דרחמי קא אתיא, וכלהו הוו אשתמודען לעילא בחושבנא. ובגין דאתו מסטרא דרחמי, הוו אקרון ווים. וכל שאר תליין בהו. ולית ו"ו אלא דהבא וכספא כחדא. ובגין כך, כל אינון אקרון, ש ווי דאינון עמודים. ת מאן עמודים. כד"א והעמודים שנים וגו'. בגין דהא אלין לבר מגופא, לתתא הוו קיימין.

קיט) אמר רבי יצחק, לא ידענא אי דא עבידתא דקדש, או חול. בגין דכתיב ואת האלף, דהא כתיב הכא האלף, וכתיב התם ר האלף לך שלמה, מה להלן האלף חול, א אוף הכא האלף חול.

קכ) אמר ליה, לאו הכי, דאי הוא הוה חול, ב לא יתעביד מנייהו ווים. ותו, דהא תמן כתיב האלף ולא יתיר, והכא כתיב האלף ושבע המאות וחמשה

מסורת הזהר

ר) (שיר ח) וירא ס צ"ב.

חלופי גרסאות

ר הוא. ש ווים באינון; וי אינון. ת ל"ג מאן עמודים. א אף כאן נמי; אוף הכא נמי. ב ל"ג לא.

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

נקרא כך, מבול. ועל כן אמר הקב"ה לנח שיסתיר עצמו ולא יתראה בעולם. וכבר העמידוהו.

ת"ח אמר ר' יוסי, לא נתיישב העולם ולא יצאה הארץ מזוהמת הנחש וכו'. כבר נדפס בפרשת נח מאות פ"ח עד סיום האות ק"י.

קיח) **תא חזי אמר וכו'; בוא וראה, אמר ר' אלעזר, ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים.** שואל, למה ווים. ומשיב, **אלא כמין ו'** היו, דהיינו שנמשכו מקו אמצעי שנקרא **ו'. וראשיהם צפה בזהב,** הם עצמם היו של כסף, שה"ס אור החסדים, **וראשיהם,** דהיינו הג"ר שלהם, **מצופים זהב,** שה"ס הארת חכמה הנקרא זהב. ומפרש, **משום שכל ו' בצד הרחמים באה,** דהיינו ז"א שהוא קו האמצעי, **וכולם היו נודעים למעלה בחשבון,** (כנ"ל אות צ"ו צ"ז) שה"ס הארת חכמה. **ומשום שבאו מצד הרחמים,** שהוא קו אמצעי, **ע"כ נקראים ווין. וכל שאר** הספירות **שבהם תלויות בהם, ואין ו' אלא כסף וזהב ביחד,** דהיינו שכולל ב' קוין ימין ושמאל, שהם

(דפו"י דף רכ"ז ע"א)

חסדים והארת חכמה. **משום זה נקראים כל אלו, ווים של העמודים. מהו עמודים. כמש"א והעמודים שנים וגו',** שהם נצח והוד. **משום שאלו היו עומדים לחוץ מן הגוף,** שהוא ת"ת, **למטה.** דהיינו שעומדים למטה מחזה דז"א, ששם מקום גילוי של הארת חכמה. (כנ"ל אות קי"א בהסולם).

קיט) **אמר ר' יצחק וכו'; אר"י, איני יודע אם זה מלאכת הקדש או חול. משום שכתוב, ואת האלף.** כי כתוב כאן האלף, **וכתוב שם האלף לך שלמה,** מה שם **האלף הוא חול, אף כאן האלף הוא חול.**

קכ) **אמר ליה לאו הכי וכו'; אמר לו אינו כן, כי אם היה חול לא היה נעשה מהם ווין.** ועוד, כי שם כתוב, האלף, ולא יותר, **אבל כאן כתוב האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים,** וא"כ אין להשוותם זה לזה, **האלף אשר שם הם חול, שכתוב האלף לך שלמה. וזה הוא חול, משום שכל חול אינו בצד הקדושה כלל, חול הוא מצד הטומאה, וע"כ יש הבדלה בין קדש לחול**

ושבעים. האלף ג דהתם אינון חול, דכתיב האלף לך שלמה. ודא איהו חול, בגין דכל חול לאו איהו בסטרא דקדושה כלל. חול איהו מסטרא אחרא מסאבא. ועל דא הבדלה בין קדש לחול, בגין דבעינן לאפרשא בין קדש לחול. ורזא דקרא הכי הוא, ו) ולהבדיל בין הקדש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור.

קכא) ועם כל דא אף על גב דפרישו אית לקדש מן החול, חולקא חדא אית ליה בקדושה *) מסטרא דשמאלא. ד ה"ד האלף לך שלמה, דאינון אלף יומי החול. ואינון יומי דגלותא. כמה דאית אלף יומין דקדושה, הכי נמי אלף יומין לסטרא אחרא. וע"ד ח אתערו חברייא, אינון יומין דגלותא, אלף שנין הוו.

קכב) וע"ד, אית אלף ואית אלף, ו ואינון אלף ז שנין דגלותא, אף על גב דישראל יהון בגלותא, ח ויתמשכון יתיר, בהני אלף שנין יתמשכון, דאינון אלף יומין דקאמרן. ובגין דא אוקמוה, כל שלמה דאית בשיר השירים קדש, בר מהאי דאיהו חול. האלף דהכא, קדש איהו, וכל עובדוי קדש, ועל דא עשה ווים לעמודים.

מסורת הזהר

ו) (ויקרא י).

חלופי גרסאות

ג דאינון ול"ג דהתם. ד הוא דכתיב. ה אינון יומין דגלותא ובג"כ הא אתערו חברייא דיומין דגלותא אלף שנין הוו דאינון אלף שנין דגלותא. ו ואלין. ז ל"ג שנין. ח ואתמשכון.

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

לחול, משום שצריכים להפריש בין קדש לחול. וכן הוא סוד הכתוב, ולהבדיל בין הקדש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור.

קכא) **ועכ"ד אע"ג דפרישו** וכו': **ועם כל זה**, אף על פי שיש הבדלה לקדש מן החול, יש לו, לחול, חלק אחד מן הקדושה, מצד שמאל של הקדושה. ז"ש, **האלף לך שלמה**, שהם אלף ימים של חול. והם הימים של הגלות. כמו שיש אלף ימים בקדושה. כך יש אלף ימים לצד האחר. וע"כ העירו החברים. שימי הגלות אלף שנה הם.

פירוש. ד' קליפות הן, רוח סערה, ענן גדול, אש מתלקחת, ונגה. המובאים ביחזקאל. אמנם הנגה חציה קדש וחציה חול, שמחזה שלה ולמעלה היא קדש, ומחזה שלה ולמטה היא חול. פירוש, שהנגה כולה היא מצד שמאל, שממשכת החכמה שבשמאל, וע"כ כשממשכת ממטה למעלה היא קדש, וכשממשכת ממעלה למטה היא חול. וכשהיא דבוקה בקדושה, דהיינו שמשומרת שלא להמשיך חכמה ממעלה למטה, אז נעשית כולה קדש. וכשהיא דבוקה בטומאה, דהיינו שממשכת ממעלה למטה, אז כולה טומאה, שאפילו החלק שמחזה ולמעלה נופל לטומאה.

(דפו"י דף רכ"ז ע"א *) דף רכ"ז ע"ב)

וזה אמרו, חולקא חדא אית ליה בקדושה, מסטרא דשמאלא, דהיינו החלק שמחזה ולמעלה דנגה, שהיא מצד שמאל והיא קדושה, וז"ש **ואינון יומי דגלותא**, כי כשחטאו ישראל גרמו שהנגה נתדבקה בטומאה, אשר אז גם חצי פרצופה שמחזה ולמעלה נופלת ג"כ בטומאה, ויש לטומאה כל אלף ימים דנגה, דהיינו כל הע"ס שלה, שהם בסוד החכמה הנקראת אלף. ושלמה, אחר שתקן הנגה והדביקה בקדושה, נאמר עליו **האלף לך שלמה**, כי הוציא גם החצי פרצוף דנגה שמחזה ולמטה, מן הטומאה והחזירה לקדושה. ונמצא שתקן את אלף ימים דימות החול, שהוא כל הע"ס דנגה, וע"כ אוה"כ **האלף**, דחול, **לך שלמה**. כי החזירם לקדושה. וז"ש **כמה דאית אלף בקדושה**, שה"ס המשכת החכמה שנקראת אלף, **הכי נמי אלף יומין לסטרא אחרא**, שהם ע"ס דנגה. שגם הם ממשיכים חכמה משמאל. ואע"פ שחציה קדש כנ"ל, אמנם המדובר הוא מימי הגלות, שאז נפלה כולה לטומאה כנ"ל.

קכב) **וע"ד אית אלף** וכו': **וע"כ** יש אלף ויש אלף, שיש אלף דקדושה ויש אלף דטומאה, והם אלף שנים של הגלות, שכל

הע"ס

קכג) תא חזי, הא אמרן כל ט ו' ברזא דרחמי איהו, וכל אתר דאתי י ו' בשמא קדישא, כ רחמי איהו. כגון ת) ויי' המטיר על סדום. א) ויי' אמר אל אברם. ל רחמי ודינא כחדא. דמאי שנא בטופנא, דכתיב אלהים בכל אתר, אמאי לא כתיב ויי'. אלא מ תנינן, בכל מ] אתר נ דכתיב ויי', הוא ובית דינו. אלהים סתם, דינא בלחודוי.

קכד) אלא בסדום, אתעביד דינא, ולא לשיצאה עלמא. ובג"כ אתערב איהו בהדי דינא. אבל בטופנא, כל עלמא שצי, וכל אינון דאשתכחו בעלמא. ואי תימא, דהא נח ודעמיה ס אשתזיבו. הא סתים מעינא הוה, דלא אתחזי. ועל דא כל מה דאשתכח בעלמא שצי ליה.

קכה) ע ועל דא ויי' באתגלייא, ולא שצי כלא. אלהים סתים, ובעי לאסתמרא, דהא כלא שצי. ועל דא אלהים בלחודוי הוה, ורזא דא ב) יי' למבול ישב. מהו ישב. אלמלא קרא כתיב, לא פ יכלינן למימר. ישב צ ישב בלחודוי, דלא אתא עם דינא. כתיב הכא ישב, וכתיב התם ג) בדד ישב בלחודוי.

קכו) ורזא אוליפנא, קב"ה סתים וגליא. גליא הוא בי דינא לתתא. סתים

מסורת הזהר

ת) (בראשית יט) בשלח ה צ"ט א) (בראשית יג) וירא נו צ"ב. ב) (תהלים כט) ב"ב ר' צ"ב. ג) (ויקרא יג) נח מא צ"א.

דרך אמת מ] וישב קצב א.

חלופי גרסאות

ט ו"ו. י ו"ו. כ דרחמי. ל דרחמי. מ ל"ג תנינן. נ ל"ג דכתיב. ס ל"ג אשתזיבו. ע ל"ג ועל דא. פ יכלין. צ ל"ג ישב.

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

העי"ס דנגה נפלו לטומאה, כנ"ל בסמוך **ואע"פ שישראל יהיו בגלות וימשכו יותר**, מאלף שנים, **נבחן שבאלף שנים ממשיכים**, שאינם מתקנים אותם, **שהם אלף ימים שאמרנו**, דנגה, **ומשום זה העמידו כל שלמה האמור בשיר השירים הוא קדש**, חוץ מזה, דהיינו האלף לך שלמה, כמ"ש בדבור הסמוך. **אבל האלף שבכאן**, שבווי העמודים, **הוא קדש וכל מעשהו קדש**, וע"כ **עשה מהם** ווים **לעמודים**.

קכג) **ת"ח הא אמרן** וכו': בוא וראה הרי אמרנו, כל **ו' הוא** בסוד הרחמים, **ובכל מקום שבא ו' בשם הקדוש הוא רחמים. כגון והוי"ה המטיר על סדום. והוי"ה אמר אל אברהם.** שיורה על רחמים ודין ביחד. כי מהו השינוי שבמבול כתוב, אלקים, בכל מקום, למה **לא כתוב והוי"ה, אלא למדנו, בכל מקום שכתוב, והוי"ה**, יורה, **הוא** ז"א, **ובית דינו**, המלכות. **ואם כתוב, אלקים סתם**, הוא דין **בלבד.**

קכד) **אלא בסדום אתעביד** וכו': **אלא בסדום. נעשה דין ולא לכלות העולם, ומשום**

זה נתערב הוא, ז"א, **עם הדין**. דהיינו שכלול ברחמים, **אבל במבול כלה כל העולם**, וכל **אלו שנמצאים בעולם**. וע"כ נאמר שם אלקים, שיורה על דין לבד, שאינו כלול ברחמים. **ואם תאמר, הרי נח ואשר עמו נצלו. הוא משום שהיה נסתר מעין שלא היה נראה** בעולם כי היה בתבה, **אבל כל מה שהיה נמצא בעולם השחית אותו.**

קכה) **ועל דא והויה** וכו': **ועל כן אם כתוב, והויה, הוא בגלוי ואינו מכלה הכל. ואם כתוב, אלקים, הוא סתום, וצריכים להשמר, כי מכלה הכל.** וע"כ במבול, אלקים בלבד **היה. וז"ס ה' למבול ישב. מהו ישב. אם לא היה מקרא כתוב, לא היינו יכולים לאמרו, כי ישב**, פירושו, **ישב לבדו**, בפני עצמו, **ולא** היה נכלל **עם הדין** של המבול. **כתוב כאן ישב, וכתוב שם בדד ישב מחוץ למחנה.** מה שם ישב בדד לבדו אף כאן ישב לבדו.

קכו) **ורזא אוליפנא קב"ה** וכו': **וסוד למדנו, הקב"ה, הוא סתום ומגולה**, דהיינו **סתום** מהארת חכמה, שמאיר בחסדים בלבד. **ומגולה**

הוא אתר, דכל ברכאן נפקי מתמן, בגין כך, כל מלוי דבר נש דאינון בסתימו, ברכאן שריין ק עליה וכל ר דאינון באתגלייא, ההוא אתר דבי דינא שריא עלוי, בגין דאיהו אתר באתגלייא. וכלא איהו ברזא עלאה, כגוונא דלעילא.

קכז) ד עד שהמלך במסבו, בההוא חברותא ותפנוקא דעדן עלאה, ש בההוא שביל דסתים וגניז ולא אתיידע, ואתמליא מניה, ונפקין בנחלין ידיעאן. נרדי נתן ריחו, דא ים בתראה, דברא עלמא תתאה, כגוונא דלעילא, וסליק ריחא טבא עלאה, לשלטאה ולמעבד, ויכיל ושליט ונהיר בנהורא עלאה.

קכח) תא חזי, בשעתא דהאי נרדא סלקא ריחא לעילא, כדין חביבותא אתקשרת, וסלקא האי נרדא לאתאחדא לעילא. וכלהו רתיכין קדישין, ת כלהו סלקין ריחין לאתעטרא לגבי דלעילא. אינון רתיכין כלהו אקרון עלמות שיר, כד"א ה על עלמות שיר, והא אוקמוה. מאי עלמות שיר. אלא כד"א, ו ועלמות אין מספר. מאי ועלמות אין מספר. א כד"א ז היש מספר לגדודיו. ובגין דלית להו חושבנא כתיב ועלמות אין מספר.

קכט) ח ווים לעמודים, כלהו דכורין. כל אינון דסלקין ברבו משח

מסורת הזהר

ד) (שיר א) ב"א רנט צ"א. ה) (תהלים מו) ויצא קב צ"ד. ו) (שיר ו) ויצא קד צ"ב. ז) (איוב כה) ויצא קד צ"ה. ח) (שמות לח) חלק ב' רכו: רכז. זהר חדש נח ט"ג שמ"ה.

הלופי גרסאות

ק עלוי. ר אינון; אינון דאתגליא. ש מוסיף הא אוקמוה דהא בההוא. ת ל"ג כלהו. א מוסיף מאי היש מספר כד"א.

פרקא

הסולם

ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

בהארת חכמה, **גלוי**, **הוא הבית דין שלמטה**, שהוא מלכות, שבה מאירה החכמה. **פתום**, **הוא המקום שכל הברכות יוצאות משם**, שהוא ז"א. **משום זה**, כל דבריו של **אדם שהם בהסתר**, **ברכות שורות עליו**, **וכל שהם בגלוי**, מקום ההוא של בית הדין שורה עליו, משום שהוא מקום הגלוי, שהוא מלכות. **והכל הוא** בסוד עליון כעין של מעלה.

קכז) **עד שהמלך במסבו:** פירושו, **בהתחברות ההיא והעונג של עדן העליון** שהוא חכמה עליונה, הנמשכת לבינה **בשביל ההוא הסתור והגנוז שלא נודע**, שהוא יסוד דאבא, ונתמלאה ממנו ויוצאת **בנחלים ידועים**, שהם נה"י דבינה. **נרדי נתן ריחו**, **זה ים האחרון** שהוא מלכות **שברא עולם התחתון**, מלכות, **כעין של מעלה**, בינה, **והעלה ריח טוב עליון**, שהוא הארת חכמה, **לשלוט ולעשות**, **והוא יכול ושולט ומאיר באור העליון. יכול**, ע"י קו ימין שממתיק המלכות בבינה והשיגה בזה יכולת לקבל אור. (כנ"ל ב"א דף ז' ד"ה וכבר) **ושולט**, ע"י קו שמאל, שמקבלת ממנו הארת חכמה, שמשם השליטה. **ומאיר**, היינו ע"י קו האמצעי המלביש חכמה דשמאל בחסדים דימין ואז

(דפו"י דף רכ"ז ע"ב)

מאירה החכמה. שמטרם שבא קו האמצעי, היה השמאל חשך ולא אור.

קכח) **ת"ח בשעתא דהאי וכו':** **בוא וראה**, **בשעה שנרד הזה מעלה ריח למעלה**, שה"ס הארת חכמה, **אז האהבה מתקשרת**, דהיינו אהבת דודים הבאה משמאל, **ועולה נרד הזה להתאחד למעלה**, היינו להאיר ממטה למעלה. **וכל המרכבות הקדושות**, מקבלות מנרד הזה, **וכולן מעלות ריחות להתעטר למעלה**, דהיינו להאיר ממטה למעלה כטבע הריח, **אלו המרכבות כולן נקראות עלמות שיר**, **כמש"א על עלמות שיר**, **והעמידוהו. מהו עלמות שיר. אלא הוא כש"א ועלמות אין מספר. מהו ועלמות** אין מספר. הוא כש"א, **היש מספר לגדודיו. שמספר**, פירושו הארת חכמה, (כנ"ל אות צ"ב) **ומשום שאין להם חשבון**, שהיא חכמה, **ע"כ כתוב**, **ועלמות אין מספר**. שאין בהם הארת חכמה, וע"כ נקראות **עלמות**, שהוא לשון העלם. וע"כ הן צריכות לקבל הארת חכמה, מן נרד הנ"ל.

קכט) **ווים לעמודים: כולם הם זכרים שנמשכים** מן ז"א, שהוא דכר. **כל אלו העולים ביקר השמן למעלה**, בז"א, **כולם עומדים**

בסוד

לעילא, כלהו קיימין ברזא דדכורין, ולא אקרי דכר אלא ב ו', רזא ג דשמיא, דאינון דכורין. וכל אינון דלתתא, אקרון נוקבי. ובג"כ כל אינון דאתיין מסטרא דשמאלא, מסטרא דנוקבא, אתמנן על השיר, ואמרי שירתא תדיר. וע"ד כתיב, על עלמות שיר. וכלהו נפקו ד ברזא דה'. ה' אפיקת כמה חילין לזנייהו ברזא דו'. ה ו', ו דא רזא ז דדכורא דקיימא למיהב מזונא לנוקבא.

קל) ובג"כ, נ] כל אינון ווין עבד בצלאל, למיהב לון לאשראה על נוקבי. ונפקי מרזא דאלף, דאיהו חושבן שלים. ושבע מאות, דאיהו רזא שלים. וחמשה ח הכי נמי. ושבעים כלא רזא חדא. ועל דא, מרזא דנא, וחושבן דא, עשה ווים. וכלהו ברזא ט דו', ובדיוקנא דו' אתעבידו, וכלא ברזא עלאה, י ובחושבנא נטלי.

קלא) *) ס) ונחשת התנופה שבעים ככר, אמר רבי יהודה, כל דא נחתא לתתא, בדיוקנא עלאה כ דרזא דמהימנותא. כגוונא דא עבד ל) נבוכדנצר הרשע ההוא צלמא דאתקין. אמר רבי יוסי, איהו לא עביד הכי, אבל בחלמיה חמא מ הכי, דהא בחלמיה חמא, נ) רישא די דהבא, ולבתר כספא, ולבתר נחשא. ואי תימא פרזלא וחספא אמאי לאו ס הכי. בגין דלאו אינון כדאי לאעלא לקודשא, נ ואלין ס תלתא אחרנין עאלו.

מסורת הזהר

ס) (שמות לח) חלק ב' רכט. ל) (דניאל ג) תרומה רצה צ"ב. כ) (שם ב) תרומה קלא צ"מ. ובחושבנא נטלי כ רזא. ל ל"ג הכי דהא בחלמיה. מ ל"ג הכי. נ ותלתא אחרנין עאלו ; ואלין אחרנין ועאלו תלתא ; ותלתא אחרנין אלין עאלו ; ואלין אחרנין תלתא עאלו (ד"א). ס ל"ג תלתא. דרך אמת נ] ע' בפרדס רמונים מהרמ"ק שער יד פ' ב.

חלופי גרסאות

ב ו"ו. ג דשמיה. ד מרזא. ה דו"ו ו"ו. ו ל"ג דא. ז דכורא. ח הכא. ט דו"ו ובדיוקנא דו"ו. י ל"ג

הסולם

מאמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים

בסוד זכרים. ולא נקרא זכר אלא, ו', שהוא סוד שמים, שהם ז"א, שהם זכרים. וכל אלו שלמטה, דהיינו במלכות נקראות נקבות, ומשום זה כל אלו הבאים מצד שמאל, דהיינו מצד הנוקבא שהיא המלכות, נתמנות על השיר, ואומרות שירה תמיד, ועל כן כתוב, על עלמות שיר. וכולן יוצאות בסוד הה' שהיא המלכות. ח' הוציאה כמה צבאות ומיניהם בסוד הו', שהם זכרים. ו' הוא סוד הזכר העומד לתת מזון אל הנוקבא, שהיא מלכות.

קל) **ובגין כך כל וכו' ; ומשום זה כל** אלו הווים שעשה בצלאל, היו כדי לתת להם לשרות על הנוקבא, שהיא מלכות. ויוצאים מסוד האלף, שהוא חשבון שלם, דהיינו חכמה הנקראת חשבון. **ושבע מאות**, שהם סוד שלם, דהיינו ז' ספירות חג"ת נה"י"מ דבינה שספירותיה בסוד מאות. **וחמשה** היא גם כן סוד שלם, דהיינו חג"ת נ"ה דמלכות, שספירותיה בסוד יחידות. **ושבעים**, הם חג"ת נהי"מ דז"א שספירותיו בסוד עשרות, **והכל** הוא סוד אחד. כי הם בינה ות"ת ומלכות דז"א, שנפלו ממדרגתו וחזרו, (כנ"ל אות קי"א) **וע"כ** מסוד הזה **וחשבון הזה, עשה** ווים, (כנ"ל אות קי"ח) **וכולם בסוד הו'**, דהיינו שנמשכו מז"א שהוא **ו' ובצורת ו'** נעשו, דהיינו מבחינת קו האמצעי, **והכל בסוד עליון ובחשבון היו.**

מאמר כל סדרא בתלת

קלא) **ונחשת התנופה שבעים ככר :** אמר ר' יהודה, כל זה ירד למטה, בצורה עליונה **של סוד האמונה**, שהיא מלכות. **כעין** זה **עשה** נבוכדנצר הרשע צלם ההוא **שהתקין.** כי זה לעומת זה עשה אלקים. אמר ר' יוסי הוא לא עשה כן, אבל בחלומו ראה כך, כי ראה בחלומו צלם אשר ראשו של זהב, ואח"כ כסף ואח"כ נחשת. ואם תאמר, ברזל וחרס שהיו בצלם, למה אינם במשכן. הוא משום, **שאינם חשובים להכניסם לקדש.** ואלו ג' **אחרים**, זהב כסף ונחשת שהם חג"ת, **נכנסו.**

ורזא

(דפו"י דף רכ"ז ע"ב *) דף רכ"ח ע"א)

קלב) ורזא דיליה דמשכנא, בתלת תלת באלין מתכן. ובשארא ארבע, כגון תכלת וארגמן ותולעת שני ושש. ע וכגון ארבעה טורי אבן.

קלג) אמר רבי יהודה, מנהון פ בתלת. מנהון צ בד'. מנהון ק בתרין, ר מנהון בחד. אבל כל סדרא וסדרא לאו איהו אלא בתלת. תלת סדרין אינון דמתפרשין לכל סטר, לארבע סטרי עלמא, וכל סדרא וסדרא דאיהו לכל סטר, תלת סדרין אינון. ואוקימנא.

קלד) סדרא קדמאה דלסטר מזרח, תלת סדרין אינון, ואינון תשעה סדרין, בגין דכל סדרא מאינון ג', אית ליה תלת ש סדרין, ואשתכחו דאינון תשעה. וכמה אלף ורבבן תחותייהו. והני סדרין תשעה, כלהו מתנהגי באתוון רשימן. ת וכל סדרא אסתכי לאינון אתוון רשימן, והא אוקמוה. וכן לכל סדרא וסדרא, וכלהו נטלי באתוון רשימן. ואלין עלאי מאלין, א וקיימן אלין על אלין. ב

חלופי גרסאות

ע ועזים ול"ג וכגון. פ תלת. צ ד'. ק תרין. ר ל"ג מנהון בחד. ש ל"ג סדרין. ת ואלין עלאין מאלין לקיימי אלין על אלין וכל סדרא. א וקיימא ; וקיימי. ב מוסיף ומתחברן כלהו ואמרי שירתא.

הסולם

ג.אמר — כל סדרא בתלת

קלב) **ורזא דיליה דמשכנא** וכו' ; והסוד שלו של המשכן, הוא בשלשה שלשה במתכות האלו, שהם זהב כסף ונחשת. ובשאר דברים, **היה ארבע**, כנגד חו"ג תו"מ, **כגון תכלת** שהיא מלכות. **וארגמן**, ת"ת. **ותולעת שני**, שהיא גבורה. **ושש**, שהוא חסד, **וכגון**, **ארבעה טורי אבן**. שהם כנגד חו"ג תו"מ.

קלג) **אמר ר' יהודה** וכו' ; אר"י, מהם בשלשה, מהם בארבע, מהם בשנים, מהם באחד. אבל כל מערכה ומערכה אינה אלא בשלש. **ג'** מערכות הן, המתחלקות לכל רוח, לארבע רוחות העולם, ובכל מערכה ומערכה שבכל רוח יש שלש מערכות אחרות. והעמידוהו (עי' להלן באות קל"ה) ומאמר הזה כבר נדפס בפרשת ויצא, מאות רנ"ח עד אות רס"ז. ונתבאר שם בהסולם באריכות.

פירוש **ד' רוחות העולם הם חו"ב תו"מ**, ובז"א ומלכות, הם חו"ג תו"מ, ואע"פ שנכללים זמ"ז אינם ד' פעמים ד', **אלא ג"פ ד' שהם י"ב. והוא מטעם כי חו"ג תו"מ אלו ה"ס ג' קוין שהם חג"ת, ומלכות המקבלת את ג' הקוין, כי המלכות מבחינתה עצמה לית לה ולא מידי, רק ג' הקוין שמקבלת מז"א בעלה. וע"כ יש רק ג' קוין בכל רוח, שהם י"ב, ואינם ט"ז.**

וז"ש כל סדרא ומדרא לאו איהו אלא בתלת, דהיינו ג' קוין, **תלת סדרין אינון**

(דפו"י דף רכ"ח ע"א)

דמפרשין לכל סטר בכל רוח מד' רוחות, שהם חו"ג תו"מ, יש ג' קוין, **וכל סדרא וסדרא דאיהו לכל סטר**, דהיינו כל קו וקו, **תלת סדרין אנון**, כי ג' הקוין שבכל רוח נכללים זה מזה, ויש בכל קו ג' קוין, ונמצא שיש תשעה קוין לכל רוח.

קלד) **סדרא קדמאה דלסטר מזרח** וכו' ; ומפרש. סדר הראשון שבצד מזרח, שהוא ת"ת, **ג' סדרים הם**, דהיינו ג' קוין, **והם תשעה סדרים** משום שכל סדר מאלו שלשה, דהיינו כל קו מג' קוין, יש לו שלשה סדרים, דהיינו ג' קוין, משום שכלולים זה מזה. ונמצא שהם **תשעה** דהיינו ט' קוין. **וכמה אלף ורבבות** מדרגות נמצאות תחתיהם.

והני סדרין תשעה וכו' ; ואלו ט' סדרים שהם ג' קוין, שכל קו כלול מג', כולם מתנהגים **באותיות רשומות**, מן כ"ז אותיות שבאלפא ביתא, דהיינו כ"ב אותיות ומנצפ"ך הכפולים כמ"ש להלן (באות קמ"ב) **וכל סדר**, דהיינו כל קו, **מסתכל** כדי לקבל שפעו, **לאלו אותיות הרשומות**, מכ"ז אותיות המיוחסות אליו, **והעמידוהו וכן לכל סדר וסדר**, דהיינו לכל קו וקו, שכולם נוסעים **באותיות הרשומות**, **ואלו** למעלה מאלו, ועומדים אלו על אלו.

פירוש כי שורשי ג' קוין, הם ג' הפעולות הנעשים בסוד ג' נקודות חולם שורק חירק שבבינה, שביאת הי' באור הבינה ונעשית אויר

המחלקת

קלה) וכד אינון אתוון פרחין, גו אוירא דרוחא, ההוא דממנא על כלא, כדין כלהו ג נטלי, והא אוקמוה. וחד את בטש מתתא, וההוא את ד סלקא ונחתא, ואתרין אתוון פרחי ה עלה. והאי את מתתא, ו סלקא מתתא לעילא, ואתחבר בהו, ואתעבידו תלת אתוון, כלהו לפום אתוון ידי"ו, דאינון תלת גו אספקלריא דנהרא. מאלין אתפרשו תלת סדרין. ואינון אתוון תרין, וההוא את דסלקא מתחברא עמהון, ואינון תלת.

קלו) תא חזי, אינון תרין אתוון עלאין דסלקין באוירא, אינון כלילן דא בדא, רחמי ודינא, ובגין כך אינון תרין, ואינון מעלמא דלעילא. ברזא דדכורא. והאי דסלקא ומתחברא עמהון, איהי נוקבא, ואתכלילת בתרווייהו.

קלז) כגוונא ז דנוקבא אתכלילת בתרין סטרין, בימינא ושמאלא,

לופי גרסאות

ג מוסיף נטלי ושירתא אתבסם. ד סליק ונחית. ה ה"ג הסולם; עלייהו. ו סליק. ז דא נוקבא.

מאמר **הסולם** כל סדרא בתלת

המחלקת המדרגה ה"ס נקודת החולם. ויציאת הי' מאויר, החוזר ומשלים המדרגה אלא שסותם האור, היא נקודת השורק. ועלית ז"א בסוד מ"ן ומסך דחירק ליחד ב' נקודות אלו זו בזו ולפתוח הארתם, היא נקודת החירק. כמ"ש לעיל באורך (ב"א דף ט"ו ד"ה והיא) **ע"ש. ונודע, שנקודות הם בבינה, ובזו"ן הם אותיות. שאותן ג' פעולות שמהם נמשכים ג' קוין הם ג' אותיות העומדות במערכה של ימין שמאל ואמצע. באפן, ששורשי אלו ט' קוין שבכל צד מג' צדדים דרום צפון מזרח, הם כ"ז אותיות, דהיינו ט' אותיות לכל צד. ורוח מערב, שהוא מלכות, מקבלת לתוכה את כולם.** (כמ"ש באות קמ"ב).

קלה) **וכד אינון אתוון וכו' : וכשאלו האותיות פורחות באויר של הרוח הממונה על הכל**, דהיינו סוד בריאת **י'** באור ונעשה **אויר** שבאות הימנית ויציאת **הי' מאויר**, שחזר ונעשה אור, שבאות השמאלית, כנ"ל בסמוך, אשר האויר הזה הוא ממונה על כל סדר יציאת המוחין, שכולם יוצאים ע"פ סדר **ג'** קוין הנמשכים מן השנוים הנעשים באויר הזה כנ"ל. **אז כל** האותיות **נוסעות, והעמידות. ואות אחת בוטשת מלמטה**, דהיינו אות האמצעית מנקודת החירק, שה"ס ז"א העולה למ"ן, ונעשה זווג על מסך דחירק שלו, המוציא קומת החסדים המאחדת הימין והשמאל. **ואות ההיא עולה** בסוד אור ישר, **ויורדת** בסוד אור חוזר. **ושתי אותיות**, שהן אות ימנ"ת מנקודת החלם, **ואות שמאלית** מנקודת השורק, **פורחות עליה,**

(דפו"י דף רכ"ח ע"א)

על אות האמצעית. **ואות הזו מלמטה**, האמצעית, **עולה ממטה למעלה**, שה"ס ז"א העולה לבינה ומיחד ב' קוין ימין ושמאל שבבינה. **ומתחברת בהם ונעשו ג' אותיות, כולם לפי האותיות יה"ו שהם ג' תוך מראה המאירה**, שהוא ז"א, אשר **הי'** היא ימין, **וה'** הוא שמאל, **והו'** היא האמצעי. **מאלו מתחלקים שלשה סדרים**, דהיינו **ג' קוין, והם ב' אותיות**, שנמשכות מחולם שורק, שהן ימין ושמאל דבינה, **ואות אחת העולה**, שהוא ז"א העולה מלמטה אל הבינה, **מתחברת עמהן והן שלשה.**

קלו) **ת"ח אינון תרין וכו' : בוא וראה אלו ב' אותיות העליונות העולות באויר**, שהן אות הימנית ואות השמאלית, **הן כלולות זו בזו, חסד ודין**, שהימנית היא חסד והשמאלית היא דין. **ומשום זה הן שתים. והן מעולם העליון**, דהיינו ימין ושמאל שבבינה, כנ"ל בסמוך, **בסוד הזכר.** שנבחנות משום זה לזכרים, כי בינה היא עלמא דדוכרא, **ואות הזו**, האמצעית, **העולה ומתחברת עמהן**, ומיחדן זב"ז, **היא נקבה**, כי להיותה בחינת ז"א, העולה למיין נוקבין אל הבינה, ע"כ נחשב, בערך ב' אותיות של הבינה, בבחינת נקבה. **והיא נכללת בשתיהן.**

קלז) **כגוונא דנוקבא וכו' : כמו שהנוקבא** שהיא מלכות, **נכללת מב' צדדים, מימין ושמאל** דז"א, **ומתחברת בהם**, בסו"ה שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, **אף כך, אות** האמצעית

ואתחברת בהו. הכי נמי, האי את נוקבא, ח ואתחברת בתרין אתוון אחרנין, ט ואינון בתרין סטרין, אלין עלאין, ואלין תתאין, וכלא איהו חד, דכר ונוקבא.

קלח) י דכד אתברי עלמא, כ אינון אתוון מעלמא עלאה נינהו, ל דאינון אולידו כל עובדין לתתא, מ כגוונא דלהון ממש. נ בג"כ, מאן דידע לון, ואזדהר בהו, רחים לעילא רחים לתתא.

קלט) ר' שמעון אמר, אלין אתוון כלהו דכר ונוקבא, לאתכללא כחדא, ברזא דמיין עלאין ומיין תתאין, וכלא חד, ודא הוא יחודא שלים. ועל דא, מאן דידע לון, ואזדהר בהו, זכאה איהו בהאי עלמא, וזכאה איהו בעלמא דאתי. בגין דאיהו עקרא דיחודא שלים כדקא חזי. תלת תלת מסטרא דא ומסטרא דא, ביחודא חדא, בשלימו דכלא. וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא חזי כגוונא דלעילא, דההוא סדרא תלת תלת ברזא חדא.

קמ) סדרא תניינא דלסטר ס דרום, תלת סדרין אינון להההוא סטרא. וכל

חלופי גרסאות

ח ואתחברת. ט דאינון. י מוסיף בר דכד. כ דאינון. ל אולידו דאינון. מ מוסיף כגוונא אדלהון כגוונא. נ ובג"כ. ס מוסיף דרום דאיהו רזא דכסף.

הסולם

מאמר כל סדרא בתלת

הזו הנקבה, מתחברת בשתי אותיות האחרות שהן בב' הצדדים, ימין ושמאל. אלו ב' האותיות הן עליונות, מבינה, ואלו האמצעיות המיחדות כל ב' אותיות העליונות, הם תחתונים, מז"א, והכל הוא אחד, זכר ונקבה. שכל ב' אותיות עליונות הן זכרים, וכל אות המיחדן, העולה מן התחתון, היא נקבה.

קלח) **דכד אתברי עלמא וכו':** כי כשנברא העולם, דהיינו כשבינה האצילה את ז"א שנקרא עולם, אלו ב' אותיות, הימנית והשמאלית הנמשכות מחולם שורק, שהן מעולם העליון, מבינה, הן שהולידו כל הדברים שלמטה, שבז"א בצורתן ממש. אבל אות האמצעית הנמשכת מחירק, אין בה שום צורה חדשה, חוץ ממה שמיחד הימין והשמאל. משום זה מי שיודע אותן ונזהר בהן אהוב הוא למעלה ואהוב הוא למטה.

פירוש כי בריאת העולם שהוא ז"א, נעשה ע"י עלית ז"א למ"ן אל הבינה, ונעשה שם קו האמצעי לייחד ב' הקוין ימין ושמאל שבבינה, ובזה קבל כל המוחין הנמצאים בב' הקוין שבבינה, בסוד תלת נפקי מחד, חד בתלת קיימא (כנ"ל בראשית א' דף רפ"ז אות שס"ג ע"ש) ונמצא שכל הצורות הנמצאות בב' קוין ימין ושמאל דבינה נמצאות בז"א, אבל מקו האמצעי דבינה הנמשך בז"א אין

(דפו"י דף רכ"ח ע"א)

משם שום חידוש צורה, שהרי הוא בחינת ז"א עצמו, שעלה שמה. ולפיכך ב' אותיות ימין ושמאל נחשבות לזכרים, דהיינו למשפיעים. ואות האמצעית נחשבת לנקבה, המקבלת מן הזכרים. וכל הג' הם כגוף אחד.

קלט) **ר"ש אמר אלין וכו':** ר' שמעון אמר אלו האותיות כולן, דהיינו כל כ"ז אותיות שבאלפא ביתא, הן דכר ונוקבא, שמהן זכרים ומהן נקבות, להכלל חד בסוד מים עליונים שהם הזכרים. ומים תחתונים, שהם הנקבות, והכל אחד. וזה הוא יחוד שלם. ועל כן, מי שיודע אותם ונזהר בהם, אשרי הוא בעולם הזה, ואשרי הוא בעולם הבא. משום שהוא עיקר יחוד השלם כראוי. שלש שלש מצד זה, ומצד זה, דהיינו שהאותיות מתחלקות לקבוצות של שלש שלש, ב' זכרים למעלה, ונקבה אחת באמצעם מלמטה. ביחוד אחד, שצד ימין וצד שמאל מתיחדים ע"י האמצעי ביחוד אחד, בשלמות הכל. וכולן הן סוד סדר העליון, שבבינה, כראוי, כעין שלמעלה, ששם סדר ההוא של שלשה שלשה בסוד אחד. פירוש, כמו בעת שיצאו שלשה קוין השורשיים שבבינה, נכללו זה מזה, ונעשו בה ג' קבוצות של ג' קוין, כך כ"ז אותיות שבמלכות שה"ס המשכן, נחלקו אחריהם לקבוצות של ג' אותיות.

קמ) **סדרא תניינא דלפטר דרום וכו':**

סדר

סדרא ע וסדרא תלת תלת, ואינון ט', כמה דאתמר. ואתוון אתפלגו הכי לכל סטרי, לאתחברא כלא פ בחד, בגין דאית אתוון ברזא דנוקבא, ואתוון ברזא דדכורא, ואתחברו כלהו כחדא, והוו חד, ברזא דשמא קדישא שלים. ולגבייהו סדרין ממנן, תלת תלת, כמה דאתמר. וכלא נפקא מסדרא דאבהן דלעילא כסדרא *) צ דאתתקנן אתוון דשמא קדישא יד"ו, כמה דאתמר. הני סדרין כלהו, מתנהגי באלין אתוון ידיען, ונטלי בהו. וכמה חילין ק ורברבן, כלהו לתתא, דנטלי ואתנהגי בסדרא דא.

קמא) סדרא תליתאה דלסטר צפון, בתלת סדרין אינון להוא ר סטרא, ואינון תשעה. ובתלת ש סטרין תלת תלת לכל סטר, ת ואינון תשעה. ואינון סדרין מתלת סטרין כמה דאתמר.

קמב) שבעה ועשרין ברזא דאתוון, דאינון שבעה ועשרין. ואע"ג דאינון תרין ועשרים, שלימו דאתוון שבעה ועשרין א אינון. ואשתכחו, כמה דאתוון כ"ז, ב הכי סדורא דסדרין אלין, שבעה ועשרין, לתלת תלת סדרין לכל סטר. ואשתכחו אלין תלת דהאי סטרא דאינון ט'. ואלין תלת דהאי סטרא דאינון ט'. ג ואלין תלת דהאי סטרא דאינון תשעה. אשתכחו כלהו לשבעה ועשרין.

מסורת הזהר

ע ל"ג וסדרא. פ כחד. צ דאתתקנא. ק ורבבן. ר מוסיף סטרא תשעה. ש סדרין. ת אינון. א ל"ג אינון. ב ל"ג הכי. ג ל"ג מן ואלין עד אשתכחו.

הסולם

מאמר

סדר השני שלצד דרום, שהוא חסד, שלשה סדרים לסדר ההוא, שהם ג' קוין, ובכל סדר וסדר, דהיינו בכל קו וקו, שלש שלש, שכל קו מג' הקוין כלול מכל הג', והם תשעה. כמו שאמרנו, בסטר מזרח (באות קל"ד) וכן נחלקות האותיות לכל צד, דהיינו לימין שמאל ואמצע, כמו במזרח להתחבר הכל יחד. משום שיש אותיות בסוד הנקבה ואותיות בסוד הזכר המתחברות כולן כאחד, והן אחד בסוד שם הקדוש השלם. שהוא יה"ו (כנ"ל אות קל"ה) ונמצאו סדרים ממונים, דהיינו קבוצות של שלש שלש כמו שאמרנו בצד מזרח, (כנ"ל אות קל"ט) וכולן יוצאות מסדר האבות שלמעלה שהם ג' קוין דבינה, כהסדר שנתקנו האותיות יה"ו שבשם הקדוש. כמו שאמרנו (באות קל"ה) אלו ט' הסדרים כולם מתנהגים באלו האותיות הידועות, דהיינו, ג' קבוצות של ג' אותיות, ימין ושמאל ואמצע, כברוח מזרח, ונוסעות בהם. וכמה צבאות ורבבות מלאכים, כולם למטה, נוסעים ומתנהגים כסדר הזה.

(דפו"י דף רכ"ח ע"א *) דף רכ"ח ע"ב)

כל סדרא בתלת

קמא) **סדרא תליתאה דלסטר צפון** וכו': סדר השלישי שלצד צפון, שהוא גבורה, שלשה סדרים הם לרוח ההוא, שהם תשעה, כי בג' סדרים יש ג' ג' לכל צד, דהיינו ג' קוין שכל קו כלול מג' קוין, והם תשעה. ואלו סדרים הם לג' צדדים, ימין שמאל אמצע, הכל כמו שאמרנו ברוח מזרח ודרום.

קמב) **שבעה ועשרין ברזא** וכו': שבעה ועשרים סדרים הם בסוד האותיות שהם כ"ז. ואע"פ שהן רק כ"ב אותיות באלפא ביתא, אבל שלימות האותיות, דהיינו עם מנצפ"ך הכפולות, הן שבע ועשרים. ונמצא, כמו שהאותיות הן כ"ז, כך הסדר של סדרים אלו הם כ"ז, לשלשה שלשה סדרים לכל רוח, מג' רוחות מזרח דרום צפון, ונמצא שאלו שלשה מרוח הזה, דרום, הם תשעה, שכל קו מג' קוין כלול מג' והם ט'. ואלו שלשה של רוח הזה, צפון, הם ט', ואלו שלשה של רוח הזה מזרח הם ט'. ונמצאו כולם יחד שבעה ועשרים.

ורזא

קמג) ורזא דאלין שבעה ד ועשרין, אינון ה ט' אתוון דאינון ו ברזא ז דנוקבא, ח לאתחברא עם ט אינון תמניסר אחרנין ברזא י דדכר, וכלא איהו כדקא חזי.

קמד) תא חזי, כ כגוונא דאתוון עלאין דעלמא עלאה, הכי נמי אתוון אחרנין לתתא. אתוון עלאין רברבין, ואתוון תתאין זעירין. וכלא דא כגוונא דא. וכל הני רזין ברזא דדכר ונוקבא כלא חד בשלימו. ועל דא כלא איהו ברזא עלאה.

קמה) בארבעין וחמש ך זיני גווני נהורין מ אתפליג עלמא.

קמו) שבעה מתפלגין לשבעה תהומין. כל חד בטש בתהומא דיליה, ואבנין מתגלגלן נ בגו תהומא, ועייל ההוא נהורא, באינון אבנין, ס ונקיב לון, ומיין נפקין בהו. ושקעין כל חד וחד על תהומא, ע וחפיא לתרין סטרין.

חלופי גרסאות

ד מוסיף ועשרין אתון. ה ל"ג ט' אתון דאינון. ו מוסיף ברזא דט' דהיא. ז נוקבי; דנוקבי. ח מוסיף לאתחברא [בהו] נוקבא. ט אלין. י דאתמר. כ ל"ג כגוונא (ד"א). ל גווני זיני. מ ל"ג אתפליג עלמא. נ ל"ג בגו תהומא. ס ונקבי. ע מוסיף וחפיא ליה.

הסולם

מאמר כל סדרא בתלת

קמג) **ורזא דאלין שבעה ועשרין** וכו'; והסוד הוא שאלו כ"ז, הם ט' אותיות שהן בסוד הנקבה, שתתחברנה עם אלו י"ח אותיות האחרות שהן בסוד הזכר. והכל הוא כראוי.

פירוש. כי נתבאר, שכל ג' אותיות ה"ס ג' קוין הנמשכים מבינה, שכל ב' אותיות עליונות הימנית והשמאלית הן זכרים, וכל אות השלישית שמתחתיהן המיחדת אותן, הן נקבות. כנ"ל (אות קל"ט). וט' האותיות הנמצאות בכל רוח, הן ג' קבוצות של ג' ג'. ונמצא, שיש בכל רוח שש אותיות זכרים, דהיינו ג' פעמים שתי אותיות העליונות שבכל קבוצה, ושלש אותיות נקבות, דהיינו ג' אותיות האמצעיות שבכל קבוצה. באפן, שיש ששה זכרים ושלש נקבות ברוח מזרח, וכן ששה זכרים ושלש נקבות ברוח דרום, וכן ששה זכרים ושלש נקבות ברוח צפון, שביחד הם, י"ח זכרים וט' נקבות.

וז"ש **ורזא, דאלין שבעה ועשרין, אינון ט' אתוון דאינון ברזא דנוקבא**, כי ג' אותיות נקבות הן בכל רוח מג' רוחות, וג' פעמים ג' הן ט'. **לאתחברא עם אינון תמניסר אחרנין ברזא דדכר**, כי יש שש אותיות זכרים בכל רוח מג' רוחות, וג' פעמים ששה הם י"ח, הרי שכ"ז האותיות נחלקות לתשע נקבות, וי"ח זכרים.

קמד) **ת"ח כגוונא דאתוון** וכו'; בוא (דפו"י דף רכ"ח ע"ב) וראה, כעין אלו האותיות שיש בעולם העליון, שהוא בינה, כן יש אותיות אחרות למטה, במלכות. אותיות העליונות שבבינה, הן גדולות, ואותיות תחתונות שבמלכות הן קטנות. והכל הוא זה כמו זה, שכל הנוהג באותיות שבבינה נוהג ג"כ באותיות שבמלכות. וכן נוהג בהן, כל אלו הסודות שבסוד זכר ונקבה שבאותיות, והכל אחד במילואו. וע"כ כל מה שבמלכות הכל הוא בסוד העליון שבבינה.

מאמר מ"ה זיני גווני נהורין

קמה) **בארבעין וחמש זיני** וכו'; במ"ה מיני גווני אורות נחלק העולם. שהוא המלכות (כל המאמר הזה כבר נדפס לעיל בראשית ב' מאות רס"ט עד אות ר"פ).

פירוש כי הבינה נקראת **מ"י** על שם חמשים שערים שבה. שה' ספירות כח"ב תו"מ שבה, יש בכל אחת ע"ס, והם חמשים והמלכות נקראת מ"ה, משום שחסרות לה חמש ספירות של פרצוף המלכות שבה. ואין לה אלא ארבעה פרצופין ומחצה. כמ"ש לעיל (בראשית ב' דף קנ"ח אות רס"ט.) שכל המאמר נדפס שמה, ונתבאר שם בהכולם באריכות. וכאן נבאר בקצרה.

קמו) **שבעה מתפלגין לשבעה** וכו'; ז' ספירות חג"ת נהי"מ דז"א, מתחלקות לשבעה תהומות, דהיינו מלכיות, שכל ספירה מחג"ת יהי"מ דז"א מתפשטת לעשר, ויש בהן ז' מלכיות

קמז) נפקי מיא באינון נוקבין, ועאל נהורא, ובטש לארבע סטרי תהומא, מתגלגלא נהורא פ בחברתיה, ואערעו בחד, ופלגין צ מיא.

קמח) ואחידן כל אינון שבעה, בשבעה תהומי, ק וכראן בחשוכי תהומי, וחשוכי אינון מתערבי בהו. סלקין מיין, ונחתין מתגלגלן באינון נהורין, ואתערבן כחדא, נהורין וחשוכין ומיין, ואתעבידו מנייהו נהורין דלא אתחזיין חשוכאן.

קמט) בטש כל ר חד בחבריה, ומתפלגין לשבעין וחמש צנורי תהומין ובהו נגדין ש מיא.

חלופי גרסאות

פ בחברתה; בחברתא. צ מיין. ק ושראן. ר מוסיף חד וחד. ש מיין.

הסולם

מאמר מ"ה זיני גוהני נהורין

מלכיות, דהיינו מלכות לכל ספירה. **כל אחת מכה בתהום שלה**, דהיינו שמזדווגת בזווג דהכאה במסך שבמלכות שבה הנקראת תהום. ומעלות ע"ס דאו"ח המלבישים לע"ס דאו"י, ואלו נקראות ע"ס דראש. **ואבנים**, שהם המסכים, **מתגלגלים בתוך התהום**, דהיינו שמתהפכים להאיר ממסך דמלכות דראש ולמטה, עד המלכות דמלכות, ונמצא **שנכנס האור ההוא** מע"ס דראש, **באלו אבנים**, שהם המסכים, **ונוקב אותם המים**, שהם האורות, **יוצאים בהם** בנקבי המסך עד **ששוקעים כל אחד על התהום**, שהוא מלכות דמלכות שה"ס ע"ס דגוף עד החזה. (כנ"ל בפתיחה לחכמת הקבלה אות כ"ז ע"ש) ששם נתבאר בפרצופי א"ק וכן הוא בכל המדרגות, **והמים מכסים לב' בחינות התהום**, דהיינו מסך דמפתחא ומסך דמנעולא. (עי' בהקדמת ספר הזהר דף מ"ה ד"ה ההוא. ודף מ"ז ד"ה גן). ובזה נתבאר סדר אצילות של פרצוף ז"א, ראש וגוף.

קמז) **נפקי מיא באינון וכו'**: עתה מביא **סדר** אצילות הנוקבא שהיה על **חד סטרא דתהום**, דהיינו רק על מסך דמפתחא, לא על מסך דמנעולא, שמטעם זה אין לה אלא מ"ה זיני גווני נהורין כנ"ל. ואומר, **יוצאים מים דרך נקבים אלו** שבאבנים דז"א, כנ"ל, **ואור נכנס** דרכם **ומכה לד' בחינות התהום** ומוציא ד' פרצופי המלכות כח"ב ות"ת, **ונכללו כל אור בחבירו ונפגשים באחד**, דהיינו בפרצוף החמשי שלה, שהיא מלכות דמלכות, **ומתחלקים המים, כי** נמשכים בו רק עד החזה, דהיינו רק עד היסוד דמלכות שהוא מסך דמפתחא, שעל החזה, ושם נפסק האור, כי מחזה ולמטה דמלכות המלכות הוא התפשטות המסך דמנעולא וחה

(דפו"י דף רכ"ח ע"ב)

חסר לה. וע"כ אין לה אלא ד' פרצופין וחצי, שה"ס מ"ה זיני גווני נהורין כנ"ל.

קמח) **ואחידן כל אינון שבעה וכו'**: עתה מבאר סדר המוחין שמשפיע ז"א אל המלכות, תחילה סוד השמאל, בסו"ה שמאלו תחת לראשי, ואח"כ בסוד חיבוק הימין, בסו"ה וימינו תחבקני. ואומר, **ואוחזים כל שבע** הספירות דז"א, **בשבע תהומות**, דהיינו בד' מלכיות שלהן, שהן נחשבות לקו שמאל דז"א, **וכורים בחשך התהומות**, דהיינו המלכיות, של המלכות, דהיינו שממשיכים בה הקו שמאל מבינה, שה"ס חשך, (כנ"ל בראשית א' דף ק"ח ד"ה חשך) ובזה נחקקה המלכות בסוד חשך דאמא, **וחשכות אלו נתערבו** בספירות המלכות, **ועולים מים**, שהם חסדים מקו ימין דז"א, **ויורדים ומתגלגלים באלו האורות** דקו שמאל החשכים, **ומתערבים יחד אורות** החכמה משמאל **וחשכות** הדבוקות באורות החכמה, **ומים** שהם חסדים מימין, **ונעשה מהם האורות שאינם נראים, והחשכים**. דהיינו מוחין של המלכות, שנקראת אספקלריא שאינה מאירה.

קמט) **בטש כל חד וכו'**: אחר שביאר השפעת השמאל, מבאר עתה המוחין דימין שז"א משפיע אל המלכות, ואומר, **כל בחינה** שבז"א **בטש** ומשפיע לבחינה שכנגדה במלכות, **ובחינות ז"א מתחלקות לשבעים וחמשה צנורות תהומות, ובהם נמשכים מים.**

פירוש, ז' ספירות חג"ת נהי"מ דז"א, יש בכל אחת עשר (כנ"ל אות קמ"ו) **והם ע', ובחינת חצי פרצוף המלכות דמלכות החסרה במלכות** (כנ"ל אות קמ"ה) **שהוא ה' ספירות שמחזה**

קנ) כל צנורא וצנורא סליק בקליה, ואזדעזען תהומין. וכד ההוא קלא אשתמע, כל תהומא קארי לחבריה, ואמר פליג מימך, ואיעול בך, ה״ד ז) תהום אל תהום קורא לקול צנוריך.

קנא) תחות אלין, תלת מאה ת ושתין וחמש גידין, מנהון חוורין, מנהון אוכמין, מנהון סומקין, אתכלילן דא בדא, ואתעבידו גוון חד. אינון גידין אתרקימו בשבע עשרה א רשתות, וכל חד רשת גידין אקרי. ב אתרקימו דא בדא, ונחתין בשפולי תהומא. תחות אלין, תרין רשתין קיימין בחיזו דפרזלא, ותרין רשתין אחרנין בחיזו דנחשא.

מסורת הזהר

ז) (תהלים מב) ב״ב קסב צ״א זהר חדש ט ט״ד שי״ח תקונים חדשים קי ט״ב שי״ב

חלופי גרסאות

ת ותמנין יל״ג וחמש. א ל״ג רשתות. ב ואתקיימו.

מאמר

הסולם

מ״ה זיני גווני נהורין

שמחזה ולמטה שלה, גם זו נתוספה על ז״ס דז״א שיש בו ב׳ סטרי תהומא. (כנ״ל אות קמ״ו), וע״כ יש בו ע״ה בחינות, שהם צנורות תהומות, דהיינו המשפיעים מים, שהם אור החסדים, אל המלכות.

קנ) **כל צנורא וצנורא וכו׳: כל צנור** שבז״א עולה בקולו, ומזדעזעים התהומות, דהיינו המלכיות של המלכות המקבלות מן הצנורות דז״א. וכשהקול ההוא נשמע, כל תהום קורא לחבירו ואומר, חלוק את מימך ואכנוס בך. ז״ש, תהום אל תהום קורא לקול צנוריך.

פירוש. כבר ידעת שיש ב׳ מיני מלכיות בז״א, דמפתחא ודמנעולא (כנ״ל בהסולם אות קמ״ו בסופו) וע״כ נבחן מחמת זה לב׳ קולות, דהיינו ב׳ מיני השפעות של ז״א הנקרא קול, קול דמפתחא, שיש לו בחינה שכנגדו במלכות. וקול דמנעולא, שאין לו בחינה שכנגדו במלכות, כי במלכות אין מנעולא, וע״כ חסר בה חצי פרצוף של מלכות דמלכות, (כנ״ל אות קמ״ז בהסולם בסופו).

וז״ש, **כל צנורא וצנורא סליק בקליה.** מהם בקול דמפתחא, ומהם בקול דמנעולא. וע״כ **ואזדעזען תהומין**, היינו התהומות דמלכות, מפני שאין להם בית קבול להשפעת הקולות דמנעולא, שהם מדת הדין, ומזדעזעים מפניהם. **וכד ההוא קלא אשתמע**, כשנשמע הקול דמדת הדין ממנעולא, **כל תהומא קארי לחבריה ואמר פליג מימך ואיעול בך.** שהמלכיות דז״א קוראות להמלכיות שבנוקבא חלוק מימך, דהיינו שלא תקבלי בכל פרצופך, אלא רק עד החזה, ומחזה למטה לא תקבלי, ואז **ואיעול בך.** שאשפיע לך. אבל אם תרצי לקבל לכל הפרצוף, דהיינו גם מחזה ולמטה, אז לא איעול בך, כי חסר לך שם התקון של מלכות דמנעולא. כי אין לה אלא מ״ה זיני גווני נהורין.

קנא) **תחות אלין תלת וכו׳:** עתה מבאר תקון היסוד של המלכות שנעשה ע״י השפעת ז״א. ואומר, **תחת אלו**, דהיינו תחת השפעת הצנורות, יש שס״ה גידין, מהם לבנים מהם שחורים ומהם אדומים, ונכללים זה בזה ונעשו גוון אחד. גידין אלו נרקמו בי״ז רשתות, וכל רשת נקראת גידין, נרקמו זו בזו ויורדות בסוף התהום, דהיינו ביסוד שבמלכות הנקרא תהום. **תחת אלו ב׳ רשתות עומדות במראה ברזל, וב׳ רשתות אחרות במראה נחשת.**

פירוש. אלו שס״ה גידין, ה״ס הארת חכמה שבשמאל דבינה, שנמשכה למלכות, וע״כ נקראים גידים משום שהם מבינה, כי כח״ב, נק׳ מוחא עצמות גידין, והם שס״ה, משום שכל קו שמאל הוא מבינה ותו״מ שנפלו מן המדרגה בסוד נקודת החולם, וחזרו אליה בסוד נקודת השורק, שאז נעשו בינה ותו״מ הללו לקו שמאל של המדרגה, (כנ״ל ויקהל אות ק״ל ד״ה וזה שאומר באות) ומבחינת הפרצוף נבחנים הכלים שמחזה ולמטה, לבינה ותו״מ, כי ת״ת הוא בינה וני״ה הם תו״מ. ונמצא כי קו שמאל דבינה הוא חצי ת״ת ונה״י שלה מחזה ולמטה, שהם ג׳ ספירות וחצי. וספירות דבינה הם בסוד מאות, (כנ״ל ב״א דף קס״ז ד״ה ומכאן) וע״כ הם ג׳ מאות וחצי מאה, והארת י״ה מבינה רוכב עליהן ע״כ הם שס״ה. וז״ס שס״ה גידין. ובהם ג׳ גוונים לבן אדום שחור,

קנב) תרין כורסוון קיימי עלייהו, חד מימינא, וחד משמאלא. כל אינון רשתין מתחברן כחדא, ג ומיין נחתין מאינון צנורין, ועאלין באלין רשתין. אינון תרין כורסוון, חד כורסייא דרקיעא אוכמא, וחד כורסייא דרקיעא ססגונא. ד אלין תרין כורסוון, ה כד אינון סלקין, סלקין ו בההוא כורסייא דרקיעא אוכמא. וכד נחתין, נחתין בההוא כורסייא דרקיע ססגונא.

קנג) אלין תרין כורסוון, חד מימינא וחד משמאלא. ההוא כורסייא דרקיעא אוכמא. וכד נחתין, נחתין ההוא כורסייא דרקיעא ססגונא. בכורסייא דרקיעא אוכמא. מאיך כורסייא דרקיעא שמאלא ונחתין ביה.

קנד) מתגלגלן כורסוון חד בחד. ז נקטין כל אינון רשתין בגווייהו, ועאלין לון בשפולי דתהומא תתאה.

חלופי גרסאות

ג ל"ג ומיין. ד ל"ג אלין תרין כורסוון. ה ל"ג כד אינון סלקין. ו בחד. ז נחתין ; נקטין ונחתין; נחתי ונקטין.

הסולם

מאמר מ"ה זיני גוזני נהורין

שהם חסד גבורה ומלכות, ולא נזכר גוון ירוק, משום שהוא המשפיע את הגוונים.

ואומר, **אינון גידין אתרקימו בשבע עשרה רשתות**. והיינו מטרם שהשמאל נמתק בחסדים מז"א. שאז היתה המלכות בשמאל בלי ימין, ונהפכה לחשך וקפאון (כנ"ל בראשית א' דף רמ"ז ד"ה ימא דקאפו) ונבחן לה אז הארת השמאל כמו רשת, בסו"ה רשת הכינו לפעמי. ועתה ע"י הארת ז"א את החסדים, נמתקו לרשתות, ונעשו י"ז רשתות, שה"ס הארת היסוד דמלכות מבחינת יוסף, בסו"ה יוסף בן שבע עשרה. וכן נרקמו ד' רשתות מבחינת בנימין, ב' בפנימיות שהן כמראה נ.זשת, וב' בחצוניות שהן כמראה ברזל.

קנב) **תרין כרסוון קיימי** וכו' ; שני כסאות עומדים עליהן על כל הבחינות הנ"ל אחד מימין ואחד משמאל. כל אלו הרשתות מתחברות יחד, והמים, שהם האורות, יורדים מן הצנורות ונכנסים באלו הרשתות. אלו ב' כסאות, אחד הוא כסא של רקיע השחור ואחד הוא כסא של הרקיע כעין תחש, אלו ב' כסאות, כשהם עולים, עולים בכסא ההוא של רקיע השחור, וכשיורדים, יורדים בכסא ההוא של הרקיע כעין תחש.

פירוש. סוד היחוד הנודע, ארבע רוחות השמים מעלה ומטה, הנה ד' רוחות השמים ה"ס חו"ג תו"מ, ומעלה ומטה, הם נצח והוד, שפירושו, שהארת הנצח מאירה את כל ד' הרוחות חו"ג תו"מ ממטה למעלה והארת ההוד

(דפו"י דף רכ"ח ע"ב)

מאירה כל ארבע הרוחות חסד, גבורה, ת"ת ומלכות ממעלה למטה (כנ"ל בראשית ב' דף ח' ד"ה ואמרו) וזה נוהג בכל מדרגה. וז"ס ב' כסאות שבכאן, כסא הימין, ה"ס הארת הנצח המאירה ממטה למעלה. הסא השמאל, ה"ס הארת ההוד המאירה ממעלה למטה. וז"ש, **כד אינון סלקין סלקין בההוא כורסיא דרקיע אוכמא** וכו'. גם ידעת שיש ב' בחינות מסך, מסך דמנעולא ומסך דמפתחא, (כנ"ל אות קמ"ו בהסולם) ורקיע השחור, הוא מסך דמנעולא שהוא עצמותה של המלכות שהיא גוון שחור. ורקיע כעין תחש, ה"ס מסך דמפתחא, שהוא ממותק בבינה. והכסא של הארת נצח, המאירה ממטה למעלה עומד על רקיע השחור, דמנעולא. והכסא של הארת הוד, עומד על רקיע כעין תחש, דמפתחא.

קנג) **אלין תרין כרסוון** וכו' ; אלו ב' כסאות, הם אחד מימין ואחד משמאל, וכסא ההוא של רקיע השחור, שהוא נצח, הוא מימין. וכסא ההוא של רקיע כעין תחש שהוא הוד הוא משמאל. כשעולים, האורות, בכסא של רקיע השחור, יורד הכסא של רקיע השמאל, והאורות יורדים בו, מלמעלה למטה.

קנד) **מתגלגלן כורסוון חד** וכו' ; נכללים הכסאות זה בזה, ואוחזים בתוכם כל אלו הרשתות ומכניסים אותן בסיומו של תהום התחתון, פירוש. כי כסא השמאלי משיג הארה גדולה מהתכללות הכסאות, והארתו יורדת

ומשלמת

קנה) קאים חד כורסייא, וסליק לעילא מכל אינון תהומי, וקאים כורסייא אחרא, לתתא דכל תהומי. *) בין תרין כרסוון אלין מתגלגלן כל אינון תהומי, וכל אינון צנורין, אתנעיצו בין תרין כרסוון אלין.

קנו) שבעין וחמש צנורין אינון, שבעה אינון עלאי דכלא. וכל אינון אחרנין אחידן בהו, וכלהו נעיצין בגלגלוי דהאי כורסייא בסטרא דא, ח ונעיצין בגלגלוי דהאי כורסייא בסטרא דא.

קנז) ט בהו, מיין סלקין ונחתין, אינון דנחתי כראן בתהומי, ובקעי לון. אינון דסלקין י עאלין באינון נוקבי אבנין, וסלקין ומליין לשבעה ימים. עד כאן שבעה גווני נהורין ברזא עלאה.

קנח) תא חזי, נחושת התנופה דקא אמרן, אלין אינון טורי נחשת, דאקרון הרי נחשת. ואינון דאקרון אדני נחשת. כ ואלין קיימין תרעין, בכל אינון פתחין, וסחרין להו, ל לכל אינון דקיימן לגו, בגין דאלין אינון תרעין דקיימין לפתחין מ לבר, נ ואלין עאלין ונפקי בבי מלכא.

יחלופי גרסאות

ח ל"ג מן ונעיצין עד סוף האות. ט בתהומיא; מוסיף בהו מיין בתהומייא. י ל"ג עאלין; עלאין. כ ל"ג ואלין. ל כל. מ ל"ג לבר. נ ואינון.

הסולם

מאמר מ"ה זיני גווני נהורין

ומשלמת עד סיום המדרגה, דהיינו תהום התחתון.

קנה) **קאים חד כורסיא** וכו': כסא אחד עומד ועולה למעלה מכל אלו התהומות וכסא האחר עומד למטה מכל התהומות, בין שני כסאות הללו מתגלגלים כל אלו התהומות, וכל הצנורות נעצו בין שני כסאות אלו.

פירוש. הארת כסא הנצח שהיא ממטה למעלה מגיעה עד הג"ר, ומשם היא מאירה. ונמצא ע"כ, שכסא הנצח עומד למעלה מכל אלו התהומות, שהם המלכיות שבגוף הפרצוף. והארת כסא ההוד שהיא ממעלה למטה יורדת עד סוף המדרגה ומאירה שם. ונמצא משום זה, שכסא ההוד עומד למטה מכל התהומות. וביניהם נשלמות כל אלו הבחינות הנ"ל, התהומות והצנורות.

קנו) **שבעין וחמש צנורין** וכו': שבעים וחמשה צנורות הם, שבעה הם העליונים על כולם, וכל האחרים נכללים בהם, כלומר העיקר שבהם הם ז' ספירות חג"ת נהי"מ, וכל השאר הם מהתכללות, שכל אחת נתכללה מעשר והם ע'. וחמשה הם מתוספת חצי פרצוף החסר במלכות דמלכות (כנ"ל אות קמ"ט בהסולם) וכולם תקועים בגלגליו של הכסא בצד זה, (דפו"י דף רכ"ח ע"ב *) דף רכ"ט ע"א)

ותקועים בגלגליו של הכסא בצד זה. כלומר שמקבלים הארתם של ב' הכסאות.

קנז) **בהו מיין סלקין** וכו': בהם, בכסאות המים עולים ויורדים, שמאירים ממטה למעלה, וממעלה למטה, כנ"ל. אלו שירדו, כורים בתהומות ובוקעים אותם. אלו העולים, נכנסים באלו הנקבים שבאבנים, שהם בהמסך דפה דראש ז"א (כנ"ל באות קמ"ו) ועולים וממלאים לשבעה ימים, שהם ז' מלכיות, שמחזה ולמעלה. עד כאן, שבעה גווני אורות בסוד העליון. דהיינו חג"ת נה"י שמחזה ולמעלה. (חסר סוף המאמר, והוא בבראשית ב' מאות ר"פ עד אות רפ"ח).

מאמר הרי נחשת

קנח) **ת"ח נחשת התנופה** וכו': בוא וראה נחשת התנופה שאמרנו, אלו הם הרי נחשת, הנקראים בדברי הנביא (זכריה ו') הרי נחשת, שהם שני הרים, שהן זו"ן דנוקבא, ואלו נקראים אדני נחשת. ואלו נמצאים שומרי פתחים בכל אלו הפתחים, ומסבבים לכל אלו העומדים בפנים, משום שהם שומרי הפתחים העומדים בפתחים מבחוץ. כי הנוגה מסבב הקדושה, ומשמרה מפני הקליפות. והם באים ויוצאים בבית המלך. דהיינו בהמלכות. כי

הצד

קנט) ומן נחשת דא, כל אינון מאנין דמדבחא לשמשא בה. ואלין אינון מאנין למדבחא, דכד נשמתין ס מתקרבין לסלקא על גבי מדבחא, אלין אינון פלחין ההוא פולחנא דמדבחא, וכלהו מסייעי לשמשא ההוא שמושא, ואקרון כלי המזבח. וכל אלין מאנין, וכל אינון יתדות המשכן, כלהו בשמהן אקרון, מאני דשמושא לשמשא ע בקודשא. ועל דא קיימין כלהו ממנן פ ידיעאן, ורתיכין ידיעאן, ורוחין ידיעאן, כל חד וחד כדקא חזי ליה. ובהיכלין דקודשא דאינון היכלין ידיעאן, כלהו בחושבנא.

קס) קשורא דדהבא בדהבא. כספא בכספא. נחשא בנחשא. אלין צ דנחשת דלתתא, נטלי חילא ק מנחשת דלעילא, וכן כלא. כל אינון גוונין מתערבי אלין באלין, לאחדא לאתקשרא אלין באלין.

קסא) קרסי זהב אינון קיימין לקשרא אינון יריעין חד בחד. קרסי נחשת אינון קיימאן לקשרא משכנא. ואלין לקבל אלין. וכלהו קיימין כככביא אלין ברקיעא, כמה דנהירין ככביא ברקיעא ואתחזון, הכי נמי נהירין אינון קרסים במשכנא. והא אוקימנא. ונהרין אינון קרסים ואתחזון, כככביא דקיימי ר ובלטי ונצצי. ואינון חמשין דדהבא, ש וחמשין דנחשא, ונהרין אלין לקבל אלין.

קסב) מגו נהורא דלעילא, נפק חד נציצו דנציץ, ואנהיר בגו אספקלריא

חלופי גרסאות

ס מקרבין. ע בקדושה. פ ל"ג ידיעאן. צ דנחשא לתתא. ק דנחשת עלאה. ר ולהטי; מוסיף ובלטי ולהטי. ש ודנחשא ולא גרסינן וחמשין.

הסולם

מאמר **הרי נחושת**

הצד הטוב שבנגה הוא קדושה גמורה, אלא שהוא מבחוץ לקדושה. ולפעמים נכנס בפנים. **תריעין**, פירושו שומרי פתחים, מלשון תרעיא, (זכריה ז' כ"ד).

קנט) **ומן נחשת דא** וכו'; ומנחשת הזו, שהיא זו"ן דנגה, הם כל כלי המזבח לשמש בהם. ואלו הם כלים למזבח, בשעה שהנשמות מתקרבות לעלות על המזבח, שהוא מלכות, אלו הם העובדים עבודת המזבח, וכולם עוזרים לנשמות לשמש ההוא, ונקראים כלי המזבח. וכל אלו הכלים, וכל אלו יתדות המשכן שהם ג"כ מבחוץ למשכן, כולם נקראים בשמות כלי שמוש לשמש בקדש. וע"ז, עומדים כל הממונים הידועים, והמרכבות הידועות, והרוחות הידועים, כל אחד ואחד במקומו כראוי לו. ובהיכלות דקדושה שהם היכלות ידועים עומדים כולם בחשבון. דהיינו בסו"ה המוציא במספר צבאם וגו'.

קס) **קשורא דדהבא בדהבא** וכו'; הזהב שבמשכן, קשור בזהב העליון שהוא גבורה, וכן הכסף בכסף העליון, שהוא חסד, ונחשת שבמשכן בנחשת העליון, שהוא ת"ת. כי אלו נחשת שלמטה, שהם זו"ן דנגה, לוקחים כח מנחשת שלמעלה, שהוא תפארת. וכן הכל, כל אלו הגוונים מתערבים אלו באלו, להתיחד ולהתקשר אלו באלו.

קסא) **קרסי זהב אינון** וכו'; קרסי זהב עומדים לקשר אלו היריעות של תכלת וארגמן וגו' אחת באחת, דהיינו מחברת במחברת. קרסי נחשת עומדים לקשר את המשכן, דהיינו את היריעות עזים. ואלו עומדים כנגד אלו. וכולם עומדים ככוכבים שברקיע. כמו שהככבים מאירים ברקיע ונראים, אף כך מאירים אלו הקרסים במשכן. וכבר העמדנו. ומאירים אלו הקרסים ונראים כככבים העומדים ובולטים ונוצצים. ואלו חמשים של זהב וחמשים של נחשת מאירים אלו כנגד אלו.

קסב) **מגו נהורא דלעילא** וכו'; מן אור העליון, דהיינו ז"א, יוצא ניצוץ אחד הנוצץ ומאיר בתוך המראה שאינה מאירה, דהיינו

דלא נהרא, וההוא נציצו כליל מכל גוונין ת דנהירין, א ואקרי ארגמן. וכד בטש האי ארגמן בההוא ב נהורא ג חשוכא, כדין נפק חד נציצו אחרא דלא להיט, ואתערבו דא בדא. ואינון הוו לבושין דקודשא, דאתלבש בהו מיכאל כהנא רבא.

קסג) וכד אתלבש בהו באינון לבושי יקר, כדין עאל לשמשא בקודשא, ועד לא לביש במלבושין אלין, לא עאל לקודשא. כגוונא דא, מ) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר, ואוליפנא דהוה מתלבש בעננא. וכד הוה מתלבש בעננא, כדין ויעל אל ההר. ועד לא אתלבש ביה, לא יכיל למיעל לגו. כגוונא דא כהנא רבא, לא עאל לקודשא, עד דאתלבש באלין לבושין, בגין לאעלא לקודשא.

קסד) ובגין דנפקו מרזין עלאין, ואינון כגוונא דלעילא, אקרון בגדי שרד. בגין דאשתארו מאינון לבושין עלאין, בגין דהוו ממה דאשתאר מנהורין דזיוין עלאין. ד תכלת וארגמן, גוונין דרזא דשמא קדישא, דאקרי שמא שלים, ידו״ד אלהים. ודא איהו רזא, לאתלבשא כהנא רבא, למיעל לקודשא. תולעת שני אינון גוונין סומקא, ותכלא ה וארגוונא, דאיהו כליל בכל אינון גוונין. ומגו דאיהו אתלבש בהו בלבושין דגוונין אלין, הוה עאל לגו ולא דחיין ליה לבר.

קסה) ת״ח, כלא אתעביד ברזא דמהימנותא, למהוי כלא כגוונא דלעילא. וע״ד כתיב, בגדי השרד לשרת בקדש. ואקרון בגדי ו קדש בגין דלא אקרון

מסורת הזהר

מ) (שמות כד) נח נג צ״א.

חלופי גרסאות

ת דנהרין; ל״ג דנהירין. א ואקרון. ב ל״ג נהורא. ג תכלא. ד דתכלת. ה ארגמן. ו שרד.

הסולם

מאמר הרי נחושת

שמאיר למלכות, וניצוץ ההוא כלול מכל הצבעים המאירים, ונקרא ארגמן. וכשהארגמן הזה מכה, שמשפיע, באור ההוא החשוך, שהוא מלכות, אז יוצא ניצוץ אחר שאינו לוהט, שהוא תכלת, ומתערבים זה בזה, ואלו הם לבושי הקדש שמתלבש בהם מיכאל, כהן גדול.

קסג) **וכד אתלבש בהו** וכו׳: וכשמיכאל נתלבש באלו לבושי יקר אז נכנס לשמש בקדש, וכל עוד שלא נתלבש בלבושים האלו לא נכנס בקדש. כמו זה, ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. ולמדנו שהיה מתלבש בענן. וכשהיה מתלבש בענן, אז, ויעל אל ההר, וכל עוד שלא נתלבש בו לא היה יכול לכנוס לפנים. כעין זה הכהן הגדול, לא נכנס לקדש, עד שנתלבש באלו הלבושים כדי לכנוס לקדש.

קסד) **ובגין דנפקו מרזין** וכו׳: ומשום שיוצאים מסודות עליונים, והם כעיז של מעלה, (דפו״י דף רכ״ט ע״א)

נקראים בגדי שרד, שהוא מלשון שריד, כי נשארו מאלו לבושים העליונים, כי היו ממה שנשאר מן האורות של זיוים עליונים. תכלת, שהיא מלכות, וארגמן, שהוא ז״א, שהם צבעים של השם הקדוש הנקרא שם מלא, **הוי״ה אלקים**. שהוי״ה ה״ס ארגמן, ואלקים ה״ס תכלת. וזהו סוד, שיתלבש בו הכהן הגדול לבוא אל הקדש, תולעת שני, הוא צבע אדום, כנגד גבורה, ותכלת וארגמן, כנגד מלכות וז״א, שהם כלולים בכל אלו הצבעים. ומשום שהכהן הגדול מתלבש בלבושים של צבעים האלו, היה נכנס לפנים ואינם דוחים אותו לחוץ.

קסה) **ת״ח כלא אתעביד** וכו׳: בוא וראה הכל נעשה בסוד האמונה, דהיינו במדרגות של המלכות, הנקראת אמונה, שיהיה הכל כעין של מעלה. וע״כ כתוב, בגדי השרד לשרת בקדש. ונקראים בגדי קדש, משום שאינם נקראים קדש אלא כששורים בהם אלו הצבעים

קדש, אלא כד שראן ביה אינון גוונין. דכתיב נ) בגדי *) קדש הם. וכתיב ס) קדש ישראל לי״י ראשית תבואתה. קדש ישראל: בגין דבישראל אתחזון כל גוונין. כהנים ולוים וישראל. ואלין אינון גוונין לאתחזאה ז לגו.

קסו) ת״ח, נשמתא לא סלקא לאתחזאה קמי מלכא קדישא, עד דזכאת לאתלבשא בלבושא דלעילא לאתחזאה תמן. וכן כגוונא דא לא נחתא לתתא, עד דאתלבשת בלבושא דהאי עלמא.

קסז) כגוונא דא ח מלאכין קדישין דלעילא, ט דכתיב בהו ע) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט. י כד עבדין שליחותא בהאי עלמא, לא נחתין לתתא, עד דמתלבשין בלבושא דהאי עלמא. וכלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזיל תמן. והא אוקימנא, דנשמתא לא סלקא, אלא בלבושא דנהיר.

קסח) ותא חזי, אדם הראשון כד הוה בגנתא דעדן, הוה מתלבש בלבושא כגוונא דלעילא, ואיהו לבושא דנהורא עלאה. כיון דאתתרך מגנתא דעדן, ואצטריך לגוונין דהאי עלמא, מה כתיב פ) ויעש יי׳ אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. בקדמיתא הוו כתנות אור, אור, כ דההוא נהורא עלאה, דשמש ל ביה מ בגן עדן.

קסט) ס] בגין דהא גנתא דעדן, נהורא עלאה דנהיר משמש ביה. ועל דא, אדם קדמאה כד עאל לגו גנתא, אלביש ליה קב״ה בלבושא דההוא נהורא,

מסורת הזהר

נ) (ויקרא טז). ס) (ירמיה ב) משפטים מג צ״ט. ע) (תהלים קד) שמות מט צ״ה. פ) (בראשית ג) ב״א רלט צ״ה.

חלופי גרסאות

ח מלאכא קדישא. ט כתיב במלאכין. י כדין. כ דהוה מקדמת דנא. ל ל״ג ביה. מ גן. דרך אמת ס] תצוה קפד ע״ב.

מאמר הסולם לבושי דקדשא

הצבעים שכתוב, בגדי קדש הם. וכתוב, קדש ישראל לה׳ ראשית תבואתה. **קדש ישראל**, הוא משום שבישראל נראים כל הצבעים, שהם כהנים ולוים וישראל, שאלו הם גוונים דחג״ת, לבן אדום ירוק, כהנים לבן, לוים אדום, וישראל ירוק, שאלו הם גוונים להתראות בפנים, בקדש.

קסו) **ת״ח נשמתא לא** וכו׳: בוא וראה הנשמה אינה עולה להראות לפני המלך הקדוש, עד שזוכה להתלבש בלבוש של מעלה להראות שם. וכן כעין זה אינה יורדת למטה, עד שמתלבשת בלבוש של עולם הזה.

קסז) **כגוונא דא מלאכין** וכו׳: כעין זה מלאכים הקדושים של מעלה, שכתוב בהם: עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט. כשעושים שליחות בעולם הזה, אינם יורדים למטה עד שמתלבשים בלבוש של עולם הזה. והכל הוא לפי אותו מקום שהולך שמה. והרי

(דפו״י דף רכ״ט ע״א *) דף רכ״ט ע״ב)

העמדנו, שהנשמה אינה עולה אלא בלבוש המאיר.

קסח) **ות״ח אדם הראשון** וכו׳: ובוא וראה, אדם הראשון, כשהיה בגן עדן, היה מלובש בלבוש כעין של מעלה, והוא לבוש של אור עליון. כיון שנגרש מגן עדן, והיה נצרך לגוונין של עולם הזה, מה כתוב, ויעש ה׳ אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. מתחלה היו כתנות אור, אור, של אור העליון ששימש בו בגן עדן.

קסט) **בגין דהא גנתא** וכו׳: משום שבגן עדן היה משמש בו אור עליון המאיר, ועל כן אדם הראשון כשנכנס לגן עדן הלבישו הקב״ה בלבוש של אותו האור והכניסו שמה. ואם לא היה מתלבש תחילה באותו האור לא היה נכנס שם. כיון שנגרש משם היה צריך למלבוש אחר. אז, ויעש ה׳ אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור. והכל כמו שצריך. וכאן

כעין

ואעיל ליה תמן. ואי לא אתלבש בקדמיתא בההוא נהורא, לא ייעול לתמן. כיון דאתתרך מתמן, אצטריך למלבושא אחרא, כדין, ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור. וכלא כמה דאצטריך. והכא כגוונא דא, עשו בגדי שרד לשרת בקדש, לאעלא בקודשא.

קע) והא אוקמוה, דעובדין טבין דבר נש ג דעביד בהאי עלמא, אינון עובדין משכי ס מנהורא דזיוא עלאה, לבושא, לאתתקנא ביה להוא עלמא, לאתחזאה קמי קב"ה. ובההוא לבושא דלביש, אתהני וחמי גו אספקלריא דנהרא, כמה דאת אמר צ) לחזות בנעם יי' ולבקר בהיכלו.

קעא) וע"ד, נשמתא אתלבשת בתרין עלמין, למהוי לה שלימו בכלא, בהאי עלמא דלתתא, ובעלמא דלעילא. ועל דא כתיב, ק) אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. אך צדיקים יודו לשמך בהאי עלמא, ישבו ישרים את פניך בההוא עלמא.

קעב) ר) ויעש את האפוד זהב, הא אוקמוה. אמר רבי יוסי, אפוד וחשן כחדא הוו, ואוקמוה דהא באתר דהוא קיומא, קיימן כל אינון תריסר אבנין, כלהו נטלי שמהן בני ישראל, וכלהו תריסר תחומין עלאין, כלהו ברזא דשבטי ישראל אינון.

קעג) ורזא דא כתיב, ש) ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל

מסורת הזהר

צ) (תהלים כז) שמות נו צ"צ. ק) (שם קמ) ב"ב רכח צ"ה. ר) (שמות לט). ש) (תהלים קכב) ויצא צו צ"ה.

חלופי גרסאות

ג ל"ג דעביד. ס מנהורי.

הסולם

מאמר — **חשן ואפוד**

כעין זה, עשו בגדי שרד לשרת בקדש. להביאו אל הקדש.

קע) **והא אוקמוה דעובדין וכו':** וכבר העמדנו שמעשים טובים של האדם שעושה בעולם הזה, אלו המעשים מושכים אור של זיו העליון, לתקן לו לבוש לעולם ההוא להראות לפני הקב"ה, ובאותו הלבוש שלובש, נהנה ורואה במראה המאירה, כש"א, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

קעא) **ועל דא נשמתא וכו':** וע"כ הנשמה מתלבשת בלבושים מיוחדים בשני עולמות (כנ"ל אות קס"ו) שיהיה לה שלמות בכל, בעולם הזה שלמטה, ובעולם שלמעלה. וז"כ כתוב, אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. **אך צדיקים יודו לשמך הוא בעולם הזה, ישבו ישרים את פניך הוא בעולם ההוא.**

(דפו"י דף רכ"ט ע"ב)

חשן ואפוד

קעב) **ויעש את האפוד זהב: כבר העמידוהו. אמר ר' יוסי, אפוד וחשן היו כאחד.** כי אפוד ה"ס המלכות וחשן הוא ז"א. **והעמידוהו כי במקום שהוא קיום,** דהיינו במקום שיש מוחין שלמים, **עומדים כל אלו י"ב אבנים, נושאות שמות בני ישראל. וכולם י"ב גבולים עליונים,** דהיינו י"ב צירופי הויה, שה"ס חו"ג תו"מ שבכל אחד ג' קוין והם י"ב. **כולם הם בסוד שבטי בני ישראל.** כי י"ב שבטי בני ישראל הם ג"כ בסוד י"ב צירופי הוי"ה, המושפעים אל המלכות.

קעג) **ורזא דא כתיב וכו': וזה סוד שכתוב, ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם ה'. ששם עלו שבטים,** אלו הם י"ב שבטים עליונים שלמעלה, דהיינו י"ב גבולים שבז"א, שהם שורשי י"ב שבטים כנ"ל. **שהם שבטי י"ה,** כי שם ז"ה **י"ה הוא עדות לישראל,** שעדות ה"ס ג"ר.

אמר

ע להודות לשם יי׳. ששם עלו שבטים, אלין אינון תריסר שבטין עלאין לעילא, דאינון שבטי יה, דהא שמא דא עדות לישראל.

קעד) אמר רבי חייא, תרי זמני כתיב שבטים. אלא, ששם עלו שבטים, אלין שבטין דלתתא. שבטי יה, אלין שבטין דלעילא. עדות לישראל, דא רזא דשמא קדישא עלאה פ דא, דאקרי עדות, כמה דאת אמר, ת) ועדותי זו אלמדם. ואינון תריסר שבטין צ קדישין עלאין, אינון תריסר אבנין קדישין. ועל דא אינון קיימין לתתא, כגוונא דלעילא, וכל אינון שמהן דתריסר שבטין, כלהו גליפאן באינון אבנין, וכהנא רבא נטיל לון.

קעה) תא חזי, יעקב כד הוה אזיל לחרן, מה כתיב א) ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו. אלין תריסר אבנין קדישין, וכלהו אתעבידו חד אבנא, דכתיב והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. וקרי ק להו אבן, מאי טעמא. בגין דכלהו תריסר אבנין, אתכלילו באבנא חד קדישא עלאה, ר דאיהי לעילא מנהון, דכתיב והאבן הזאת *) אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים.

קעו) ועל דא הכא, כהנא רבא שוי לון על לביה, ש לדכרא להון תדיר, דכתיב ב) ונשא אהרן את שמות בני ישראל על לבו לפני יי׳ תמיד. ובגין כך,

מסורת הזהר

ת) (תהלים קלב) ויצא עד צ״א. א) (בראשית כח) ב״ב קלו צ״א. ב) (שמות סח).

חלופי גרסאות

ע ל״ג מן להודות עד סוף האות. פ ל״ג דא. צ ל״ב קדישין עלאין. ק ליה. ר דאיהו עלאה. ש לרעוא ג לרעותא.

הסולם

מאמר — **חשן ואפוד**

קעד) **אמר ר׳ חייא** וכו׳: אר״ח, שתי פעמים כתוב שבטים, שכתוב, שבטים שבטי יה, **אלא ששם עלו שבטים**, אלו השבטים שלמטה, שבמלכות. **שבטי יה**, אלו הם השבטים שלמעלה בז״א. **עדות לישראל**, זה סוד שם הקדוש העליון הזה י״ה, שנקרא עדות. כמו שאתה אומר, ועדותי זו אלמדם. וע״כ יש שמות י״ב שבטים בחשן, שהוא כנגד ז״א, ויש שמות י״ב שבטים באפוד, שהוא כנגד המלכות. ואלו י״ב שבטים קדושים עליונים, שבז״א, הם אלו שתים עשרה אבנים הקדושות שבחשן. ועל כן הן עומדות למטה בחשן, כעין שלמעלה, וכל אלו השמות של י״ב שבטים, כולם חרותים באלו האבנים, והכהן הגדול נושא אותם.

קעה) **תא חזי יעקב** וכו׳: בוא וראה, יעקב, כשהיה הולך לחרן מה כתוב, ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו. אלו הן שתים עשרה אבנים הקדושות, שהן בחינת י״ב שבטים שבמלכות, דהיינו חו״ג תו״מ, שבכל אחד ג׳ קוין, וכולן נעשו אבן אחת, שכתוב,

(דפו״י דף רכ״ט ע״ב *) דף ר״ל ע״א)

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. וקורא אותה אבן, מהו הטעם. הוא משום שכל שתים עשרה אבנים נכללו באבן אחת קדושה עליונה שהיא למעלה מהם, דהיינו המלכות הנקראת אבן, שכתוב, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים. וע״כ גם בחינת י״ב שבטים שלה נקראים ג״כ אבנים.

קעו) **ועל דא הכא** וכו׳: ועל כן כאן, שם אותה הכהן גדול על לבו לזכור אותם תמיד. שכתוב, ונשא אהרן את שמות בני ישראל על לבו לפני ה׳ תמיד. ומשום זה הכל הוא בסוד י״ב, י״ב אבנים עליונות צפונות למעלה, שנגנזו בסוד, העליון הקדוש, שהוא ז״א, והם סוד התורה, דהיינו ז״א שנקרא תורה, ויוצאות מקול אחד דק, שהוא בינה, וכבר העמידוהו, שתים עשרה אבנים אחרות צפונות למטה במלכות כעין אותן שלמעלה בז״א, ויוצאות מתוך קול אחר, שהוא אבן, שכתוב, משם רועה אבן ישראל. דהיינו המלכות.

כלא איהו ברזא דתריסר, תריסר עלאין טמירין לעילא, דאתגניזו ברזא עלאה קדישא, ואינון רזא דאורייתא, ונפקי מקול חד דקיק והא אוקמוה. תריסר אחרנין טמירין לתתא, כגוונא דלהון, ונפקי גו קלא אחרא, דאיהי אבן דכתיב, ג) משם רועה אבן ישראל.

קעז) וע"ד אוקמוה ברזא דקרא דכתיב, ד) ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן. דא שכינתא, דאקרי אבן בחן, אבן ישראל. ת דמגנדרין לה, ועאלין לה א בגלותא, וכתיב והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה, ועל שמה אקרון כלהו אבנין.

קעח) וכמה אבנין לאבנין. ב אית אבנין ואית אבנין, אית אבנין יסודי ביתא, דכתיב ה) ויצו המלך ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. ואית אבנין עלאין יקירין, ג ואינון תריסר. ד ואינון ארבע סדרין, תלתא תלתא לכל סדרא, לארבע רוחי ה עלמא. ו כגוונא דא אינון ארבע דגלים, דהוו אזלי במדברא, ואינון תריסר שבטין, תלתא תלתא לכל סטרא, לארבע רוחי עלמא. וכלא רזא חדא והא אוקמוה.

קעט) ותא חזי, בשעתא דכהנא רבא הוה שוי אלין תריסר אבנין, ולביש לון בחושנא ואפודא, כדין שריא עליה שכינתא. ואינון תריסר אבנין, גליפין בשמהן דכלהו שבטין. וכל שבטא ושבטא אתגליף על אבנא חד. משקלן הוו ז אתוון על אבנין. וכד נהירין ח אבנין, אתוון הוו ט בלטין לבר, ונהרין על מה דאצטריכו.

מסורת הזהר

ג) (בראשית מט) ויחי קמג צ"ב. ד) (שם כט) ויצא מה צ"ד. ה) (מ"א ה).

חלופי גרסאות

תריסר. ד מוסיף אלין [; אינון] תריסר אינון. ה דעלמא ח ל"ג אבנין. ת דמנדדין. א גו גלותא. ב ל"ג אית אבנין ואית אבנין. ג מוסיף ואינון אלין תריסר; ואלין אינון אלין ו ל"ג כגוונא; מוסיף אינון תריסר כגוונא. ז שמהן. ט בולטות.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

קעז) **וע"ד אוקמוה ברזא וכו'**: וע"כ העמידו בסוד הכתוב, שכתוב, **ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן**. זו היא השכינה, שנקראת אבן בחן, אבן ישראל, שגוללים אותה ומכניסים אותה בגלות. וכתוב, **והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה**, דהיינו בעת הגאולה. **ועל שמה נקראים כולם**. דהיינו כל המדרגות היוצאות ממנה, **בשם אבנים**.

קעח) **וכמה אבנין לאבנין וכו'**: בחינות אבנים הם באבנים, יש אבנים ויש אבנים, יש אבנים שהן יסודות הבית, דהיינו המלכות בבחינת החכמה שנקראת בית, בסו"ה בחכמה יבנה בית, שכתוב, **ויצו המלך ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית**. שהחו"ב שבה נקראות אבנים גדולות אבנים יקרות. ויש אבנים עליונות יקרות שהן **שתים עשרה**, שהם **ארבעה סדרים**, ג' ג' **לכל סדר**, לד' **רוחות העולם**, שהם חו"ג תו"מ, שבכל אחת מהן יש ג' קוין, והם י"ב. **כעין זה הם ארבעה דגלים שהיו הולכים במדבר**, שהם י"ב שבטים ג' ג' **לכל צד לארבע רוחות העולם**. כי למזרח, היו יהודה יששכר וזבולון. לדרום, ראובן שמעון גד. לצפון, אפרים מנשה ובנימין. למערב, דן אשר נפתלי. שד' רוחות העולם ה"ס חו"ג תו"מ, וג' שבטים שבכל רוח ה"ס ג' קוין. **והכל סוד אחד. והעמידוהו**.

קעט) **ות"ח בשעתא דכהנא וכו'**: **ובוא וראה**, בשעה שהכהן הגדול היה שם אלו י"ב עליו

קפ) י ובשבטין כלהו, לא הוו תרין אתוון ח׳ ט׳, בגין דלא אשתכח חובה בכלהו. אמר רבי חזקיה, אי הכי ח׳ דשמא גרים יאות. אבל ט׳, דאיהי את טב, ותניגן מאן ע] דחמי את ט׳ בחלמיה, טב ליה, בגין דביה פתחא אורייתא כי טוב. דכתיב ו) וירא אלהים את האור כי טוב, והואיל והיא את טב, אמאי לא אכתוב באינון שבטין.

קפא) אמר ליה, בגין דסמיכין תרין אתוון אהדדי. ותו, דהא את ט׳ גניז וטמיר. ואיהו נהיר נהירו דכלהו, דהא את דא נהירו דכלהו הוי. ולאו נהירו אשתכח בר מאת דא, דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב. והוא נהירו דההוא נהורא דגניז וטמיר. ועל דא כתיב, ז) לא ימנע טוב להולכים בתמים. ודא איהו נהורא דכלהו שבטין. ובגין כך לא אתגלף בהו. ותו, דכלהו תריסר נפקי מגו אכסדרא דא טמירא, דאיהי ברזא דאת ט׳, ובג״כ איהו טמיר וגניז, ולא אתחזי בהו.

קפב) ת״ח, כל הני אבנין, קיימי באורח את וניסא. וכלהו כד הוו נהרין, כדין כהנא רבא הוו נהירין כ אנפוי, ואתוון נהרין ובלטין לאשתמודעא לבר. וכד הוו נהרין ל אנפוי דכהנא כדין הוו מ אשתמודען בליטו דאתוון, דאיהו לטב. ובדא אשתמודע כהנא, אי זכאה הוא אי לאו. ועל דא כלא איהו באת וניסא, והא אוקמוה.

מסורת הזהר

ו) (בראשית א) ב״א ג צ״א. ז) (תהלים פד) שמות ט צ״ת.
דרך אמת ע] בראשית ל ע״ב.

חלופי גרסאות

י ובאתוון דשבטין ; ובאתון ול״ג ובשבטין. כ אפוי. ל אנפין. מ ידעין.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

אבנים, ולבש אותם בחושן ואפוד, אז שרתה עליו השכינה. ואלו י״ב אבנים מפותחות בשמות כל השבטים. וכל שבט ושבט נחקק על אבן אחת, והאותיות היו משוקעות באבנים, וכשהאבנים האירו, היו האותיות בולטות לחוץ, והאירו על מה שהיו צריכים.

קפ) **ובשבטין כלהו לא** וכו׳ ; ובכל שמות השבטים לא היו ב׳ האותיות **ח׳ ט׳**, שהן אותיות חטא, משום שלא היה נמצא חטא בכולם. אמר ר׳ חזקיה אם כן **הח׳** שהשם גרם, כי השם **חת** פירושו ירידה, או מחתה, יפה הוא שאינו בשמות השבטים, אבל **ט׳** שהיא אות טובה. ולמדנו מי שרואה אות ט׳ בחלומו, טוב לו, משום שבה פתח התורה, כי **טוב**, שכתוב, וירא אלקים את האור כי **טוב**. וכיון שהיא אות טובה, למה לא נכתב בשבטים.

קפא) **אמר ליה בגין** וכו׳ ; א״ל, משום שב׳ אותיות אלו סמוכות זו לזו. כלומר, שהסמיכות שלה תורה חטא. ע״כ לא היו

בשבטים. ועוד, כי אות **ט׳** גנוזה ונסתרת, שהיא תורה על יסוד הבינה, והיא מאירה הארת כולן, ואין אור נמצא חוץ מן אות הזו, כי כל האורות יוצאים מיסוד הבינה, שכתוב, וירא אלקים את האור כי טוב, שהוא הארת אור ההוא שבאות ט׳, הגנוזה והנסתרת. ועל אות הזאת כתוב, לא ימנע טוב להולכים בתמים, וזה הוא האור של כל השבטים. וכיון שהיא גנוזה כל כך אינה נמצאת בשבטים. ועוד, שכל י״ב שבטים יוצאים מאכסדרא הזו, שהוא יסוד דבינה, הנסתרת, שהיא בסוד אות ט׳, וע״כ היא נסתרת וגנוזה ואינה נראית בשבטים.

קפב) **ת״ח כל הני** וכו׳ ; בוא וראה, כל אלו אבנים, שהיו בחשן, היו עומדות בדרך אות ונס, וכולן כשהיו מאירות, אז היו מאירות פניו של הכהן הגדול, והאותיות היו מאירות ובולטות שיהיו ניכרות מן האבנים ולחוץ. וכשהיו מאירות פניו של כהן גדול, אז היה ניכר בליטת האותיות שהוא לטוב. ובזה

קפג) רבי אבא הוה שכיח קמיה דרבי שמעון, אמר ליה, הא נ דכתיב ח) ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים, ותנינן, אורים: דנהרין במלה דאצטריכו. תומים: דאשלימו במלייהו. תו אנן צריכין ס למנדע.

קפד) אמר ליה, ע ודאי, והכי איהו, חשן ואפוד לקבל אורים ותומים. ודא רזא, דתפלין, וקשרא דתפלין, לקבל תרין אלין. פתח ואמר ט) וראית את אחורי ופני לא יראו. וראית את אחורי, הא תנינן, דאחזי ליה קודשא ב״ה למשה, קשר של תפלין. ופני: אלין תפלין ממש. ופני אינון תפלין, דאינון רזא עלאה שמא קדישא. *) אחורי, איהו רזא דקשרא דתפלין. והא ידיעא לגבי חברייא. בגין דדא אספקלריא דנהרא. ודא איהי אספקלריא דלא נהרא.

קפה) לקבל דא, אורים: דנהרין במלייהו. תומים: דאשלימו במלייהו. דא פנים. ודא אחור. ורזא דא קול ודבור. קול אנהיר פ לדבור, למללא. דבור אשלים מלה. ותדיר דא בדא סלקן, ולא אתפרשן דא מן דא לעלמין, ובג״כ, חשן ואפוד, דא פנים ודא אחור. וכלא רזא חדא בלא פרישו כלל.

קפו) אמר ליה, אי הכי דלא מתפרשן לעלמין, ומאן דאפריש לון, הא תנינן, דכתיב י) מפריד אלוף, מהו דכתיב כ) ויהי כברוח אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו, ואלו חשן לא קאמר.

מסורת הזהר

ח) (שמות כח) חלק ג׳ כג. ט) (שמות לג) בא סט צ״פ. י) (משלי טז) ב״א שיב צ״ב. כ) (ש״א כג)

חלופי גרסאות

נ דתנינן. ס למנדעהא; מוסיף למנדע האי רזא. ע להכי. פ ל״ג לדבור.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

ניכר הכהן אם הוא צדיק או לא, וע״כ הכל היה באות ונס, והעמידוהו.

קפג) **ר׳ אבא הוה** וכו׳: ר״א היה מצוי לפני ר׳ שמעון, אמר לו זה שכתוב, ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים. ולמדנו, **אורים**, היינו שמאירים הדבר שצריך, דהיינו מה ששואלים. **תומים**, היינו שמשלימים דבריהם. אבל הפירוש אינו מספיק, עוד אנו צריכים לדעת.

קפד) **אמר ליה ודאי** וכו׳: אמר לו, ודאי, וכך הוא, חשן ואפוד הם כנגד אורים ותומים. וזה סוד, תפלין, וקשר של תפלין, שהם כנגד ב׳ אלו. פתח ואמר, וראית את אחורי ופני לא יראו. **וראית את אחורי**. הרי למדנו, שהראה לו הקב״ה למשה, קשר של תפלין. **ופני**, אלו תפלין ממש. ומפרש, **ופני**, הם תפלין שהם סוד עליון, שם הקדוש. **אחורי**, הוא סוד קשר של תפלין, והרי נודע בין החברים, שזה, תפלין, הם מראה המאירה שהוא ז״א. וזה, קשר של תפלין, היא מראה שאינה מאירה, שהיא המלכות.

קפה) **לקבל דא אורים** וכו׳: כנגד זה, **אורים** היינו שמאירים בדבריהם, דהיינו ז״א, מראה המאירה. **תומים** שמשלימים בדבריהם, דהיינו המלכות, המאירה בהארת חכמה בסו״ה וראית את אחורי, שבה כל השלמות. **זה פנים**, האורים. **וזה אחור**, התומים. **וזה סוד קול ודבור**, קול, שהוא ז״א, מאיר לדבור, שהוא המלכות, לדבר. **כי הדבור משלים המלה**, כלומר שהקול הוא עיקר הממשות, והדבור משלימו. **ועולים תמיד זה בזה, ואינם נפרדים זה מזה לעולם.** כי אין להפריד בין הקול לדבור. **וע״כ חשן ואפוד, זה פנים וזה אחור, והכל סוד אחד בלי פירוד כלל**, כמו קול ודבור.

קפו) **אמר ליה אי** וכו׳: **א״ל, א״כ** שחשן ואפוד אינם נפרדים לעולם, **ומי שמפריד אותם למדנו**, שכתוב עליו מפריד אלוף, כי הם רומזים לז״א ומלכות כנ״ל. א״כ, **מהו שכתוב**

(דפו״י דף ר״ל ע״א *) דף ר״ל ע״ב)

קפז) אמר ליה, ודאי הכי הוא, כל מה דהוא חשיב, איהו טמיר וגניז, ולא אדכר כל כך. כגוונא דא נושאי אפוד בד, מה דאיהו באתגלייא יתיר, איהו אדכר, בגין דיתכסי מה דאיהו בגניזו וטמירו. וע"ד אדכר מה דאיהו באתגלייא יתיר.

קפח) ובג"כ, שמא עלאה איהו רזא בטמירו וגניזו, ולא אדכר אלא בשמא דאיהו באתגלייא. דא אדכר, ודא אגניז. דא באתגלייא, ודא בסתירו, וכל מה דאתגלייא איהו אדכר לעלמין. שמא דגניז איהו ידו"ד, שמא דאיהו באתגלייא איהו אדנ"י, וע"ד אכתוב באתוון טמירין, ואקרי באתוון אלין, ואתכסי דא בדא, למהוי יקרא עלאה טמיר וגניז לעלמין. דכל אורחי דאורייתא הכי הוא, אתגלייא וסתימא. וכל מלין דעלמא בין דעלמא דין, ובין דעלמא דלעילא, כלהו איהו טמיר וגליא.

קפט) פתח ואמר, ל) ויאמרו אליו הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו וגו'. האי קרא אית לאסתכלא ביה, כלהו צ ברזא דחכמתא שאילו. דכתיב הגידה נא לנו באשר למי, באשר, רזא דחכמתא ק שאילו. הכא שאילו רזא דאיהו באתגלייא, למנדע אי מזרעא דיוסף קאתי, דימא כיון דחמא ארונא דיליה, מיד אתבקע, והוה יבשתא, דכתיב מ) הים ראה וינוס, הים ראה, ההוא דכתיב ביה נ) וינס ויצא החוצה. מיד הירדן יסוב לאחור.

קצ) ועל דא שאילו ליה באשר, דכתיב ביה ר ביוסף, ס) באשר את אשתו.

מסורת הזהר

ל) (יונה א). מ) (תהלים קיד) בשלח לא אות קיג חלק ג' ריד. נ) (בראשית לט) וישב סט צ"ג. ס) (שם) מקץ כג צ"א חלק ג' כ:

חלופי גרסאות

צ ל"ג ברזא דחכמתא שאילו. ק אמר. ר ל"ג ביוסף.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

שכתוב, ויהי כברוח אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו. ואלו חשן אינו אומר. נמצא שהפרידם זה מזה.

קפז) **אמר ליה ודאי** וכו': אמר לו ודאי כך הוא. כל מה שהוא חשוב הוא נסתר וגנוז ואינו נזכר כל כך. כעין זה כתוב, נושאי אפוד בד, ולא נזכר החושן מפני חשיבותו, מה שהוא יותר בגלוי הוא נזכר כדי שיתכסה מה שהוא בגניזה ובמכוסה, וע"כ נזכר מה שבגלוי יותר, שהוא האפוד.

קפח) **ובג"כ שמא עלאה** וכו': ומשום זה, שם העליון הוא סוד שבמכוסה וגניזה, ואינו נזכר אלא בשם שהוא בגלוי. זה נזכר, וזה נגנז. השם הנגנז הוא הוי"ה, השם שהוא בגלוי, הוא אדני. וע"כ נכתב באותיות נסתרות הויה, ונקרא באותיות אלו, אדני. ונתכסה זה בזה, שהשם אדני מכסה את השם הוי"ה, כדי

(דפו"י דף ר"ל ע"ב)

שיהיה כבוד העליון מכוסה וגנוז לעולם. שכל דרכי התורה כך הוא גלוי וסתום. וכל דברי העולם, בין של עולם הזה ובין של עולם העליון הם מכוסים וגלויים. כלומר שבכל דבר יש פנימיות.

קפט) **פתח ואמר ויאמרו** וכו': פתח ואמר, ויאמרו אליו הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו וגו'. מקרא זה יש להסתכל בו, הכל בסוד החכמה שאלו. שכתוב, הגידה נא לנו **באשר** למי, **באשר**, סוד החכמה שאלו. כאן שאלו סוד שהוא בגלוי, לדעת, אם הוא בא מזרעו של יוסף, שהים, כיון שראה הארון שלו, מיד נבקע והיה יבשה, שכתוב, הים ראה וינוס. **הים ראה**, אותו שכתוב בו, **וינס ויצא החוצה**, מיד נבקע, **הירדן יסוב לאחור**.

קצ) **וע"ד שאילו ליה** וכו': וע"כ שאלו **אותו באשר**, דהינו הגידה נא לנו **באשר**

למי

אי מההוא זרעא קא אתית, צלי דישתוק ימא מינן. למי, ואי מזרעא דיעקב קא אתית, דכתיב ביה, ע) למי אתה ואנה תלך, ואינון הוו מלאכין קדישין, דשדר בשליחותיה, ואשתזיב מההוא עאקו. צלי למרך, וישדר מלאכיה, ונשתזיב מההוא עאקו.

קצא) ואי לאו, מה מלאכתך, במה אשתדלותך בכל יומא. ומאין תבא, מאן אינון אבהתך. מה ארצך, אי היא ארעא דאתחזייא לאתענשא. ואי מזה עם אתה, ש אי הוא עמלק, או חד משבעה עממין, דאתחזון לאתענשא. כלא שאילו ליה כדקא יאות.

קצב) מה ת אתיב לון, ויאמר אליהם עברי אנכי, מההוא זרעא דאברהם העברי, דאקדיש שמא דמאריה בכל יומא בעלמא. ואת יי׳ אלהי השמים אני ירא וגו׳, אינון לא שאילו ליה אלא מלה באתגליא ובאתכסיא למנדע ביה. ואיהו אתיב לון כלא באתגליא.

קצג) מה כתיב ויראו האנשים יראה גדולה, כיון דשמעו שמא דקב״ה, מיד דחילו, בגין דכלהו הוו ידעין נסין וגבוראן דעבד קודשא ב״ה בימא, וכיון דאמר לון שמא דקודשא בריך הוא, מיד דחילו קמיה דחילו סגיא. תו אמר לון, דאיהו ערק א מקמי קודשא בריך הוא. ועל דא אמרו ב ליה, מה זאת עשית, דאנת ערקת מקמיה, ולא עבדת פקודוי. ובגין כך מה זאת עשית דאנת עברת על פקודי דמארך.

מסורת הזהר

ע) (בראשית לב).

חלופי גרסאות

ש ל״ג מן אי עד כלא. ת כתיב. א מקמיה ול״ג קב״ה. ב ל״ג ליה.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

למי הרעה. על שכתוב בו ביוסף, **באשר** את אשתו, ורמז לו במלה, **באשר**, אם מזרע ההוא של יוסף אתה בא, התפלל שישתוק הים ממנו. **למי**, דהיינו שכתוב, **למי** הרעה הזאת לנו. רמזו לו, **ואם מזרע של יעקב אתה בא, שכתוב בו, למי אתה ואנה תלך, והם**, אלו, שיעקב אמר להם את זה, היו מלאכים הקדושים ששלח לעשו בשליחותו, וניצל מצרה ההוא, התפלל גם אתה לאדונך וישלח מלאכיו וננצל מצרה ההיא.

קצא) **ואי לאו מה** וכו׳: **ואם לא**, אמור לנו, **מה מלאכתך**, דהיינו במה עסקך בכל יום. **ומאין תבא**, היינו מה היא אהבתך. **מה ארצך**, היינו **אם** היא ארץ הראויה לעונש. **ואי מזה עם אתה**, אם הוא עמלק, או אחד משבעה אומות הראוים לעונש. הכל שאלו לו כראוי.

קצב) **מה אתיב לון** וכו׳: **מה השיב אותם**, יונה. **ויאמר אליהם עברי אנכי**, היינו מאותו זרע של אברהם העברי שהקדיש שם רבונו בעולם בכל יום. **ואת ה׳ אלקי השמים אני ירא** וגו׳. **הם** לא שאלו אותו, אלא דבר שבגלוי ושבמכוסה, **לדעת בו**. דהיינו שרמזו לו במלה באשר ובמלה למי, שהוא במכוסה, והשאר שאלו לו בגלוי. **והוא**, יונה, **השיב להם הכל בגלוי**.

קצג) **מה כתיב ויראו** וגו׳: **מה כתוב, ויראו האנשים יראה גדולה**. כיון ששמעו שם הקב״ה מיד יראו, משום שכולם היו יודעים הנסים והגבורות שעשה הקב״ה בים, וכיון שאמר להם השם של הקב״ה מיד יראו לפניו יראה גדולה. עוד אמר להם, שהוא בורח לפני הקב״ה. וע״כ אמרו לו **מה זאת עשית**, שאתה בורח מלפניו ואינך עושה מצותיו. ומשום זה אמרו, **מה זאת עשית**, שאתה עובר על מצות רבונך.

(דפו״י דף ר״ל ע״ב)

קצד) ותא חזי, כל אלין אתגיירו לבתר, כד חמו נסין וגבורן דעבד ליה קב"ה ליונה בימא. וכלהו חמו ליה כד נפל בימא, *) וההוא נונא דסליק ובלע ליה קמייהו. וכד אתא ההוא נונא רבא לעיניהון דכלא, ופלט ליה ליבשתא, אתו לגביה ואתגיירו כלהו. ה"ד, פ) משמרים הבלי שוא חסדם יעזובו.

קצה) ותא חזי, כלהו אלין הוו גרי צדק, ואתחכמו באורייתא, והוו חכימין עלאין, בגין דהא קב"ה אתרעי ג בהו, ובכל אינון דמקרבי לגביה, ומקדשין שמיה באתגליא דכד אתקדש שמיה באתגליא, ד שמיה דאתכסיא, אסתליק על כורסי יקריה, דכתיב צ) ונקדשתי בתוך בני ישראל.

קצו) ק) ה וירכסו את החשן מטבעותיו אל טבעות האפוד בפתיל תכלת. אמאי בפתיל תכלת. אלא לאחזאה דהאי תכלא אתקשר בכלא. ועל דא כלא איהו ברזא עלאה.

קצז) מה כתיב, פעמון זהב ורמון, ואוקימנא, וכלא איהו ברזא עלאה כדקאמרן. מה כתיב, ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני יי. בגין דאצטריך קלא דאשתמע, וברכאן ישרון על עלמא בגיניה דכהנא, דאיהו מברך כלא, ופלח כלא. פעמון זהב, הא אוקימנא. רמון, דאתמלייא כרמונא דא, דאיהו אתמלייא מכלא, וכלא אוקימנא.

קצח) ר) ויעש את מעיל האפוד מעשה אורג כליל תכלת. הא אתמר

מסורת הזהר

פ) (יונה ב). צ) (ויקרא כב) תרומה כב צ"מ. ק) (שמות לט). ר) (שמות לט).

חלופי גרסאות

ג בכל ול"ג בהו. ד שמא. ה מוסיף ת"ח מה כתיב וירכסו; ל"ב מן אות קצ"ו עד כתיב אתור וקדם שבאות ר"א.

הסולם

מאמר

קצד) ותא חזי כל וכו': ובוא וראה, כל אלו נתגיירו אח"כ, כשראו הנסים והגבורות שעשה הקב"ה ליונה בים. וכולם ראו אותו, כשנופל בים, ואותו הדג שעלה ובלע אותו, לפניהם, וכשבא אותו דג הגדול, לעיני כולם, והקיאו ליבשה. באו אליו ונתגיירו כולם. ז"ש משמרים הבלי שוא חסדם יעזובו.

קצה) **ות"ח כלהו אלין** וכו': ובוא וראה, כולם אלו היו גרי צדק ונחכמו בתורה, והיו חכמים עליונים. משום שהקב"ה רצה בהם, ובכל אלו המתקרבים אליו, ומקדשים שמו בגלוי. כי כשמקדשים שמו בגלוי, שמו הנסתר שהוא הוי"ה, נתעלה על כסא כבודו, שהוא אדני, שנעשה היחוד הויה אדני, שכתוב, ונקדשתי בתוך בני ישראל.

קצו) **וירכסו את החשן** וגו': שואל, **למה בפתיל תכלת.** ומשיב, **אלא להראות שתכלת זו**, שהיא המלכות מבחינת הדין שבה,

(דפו"י דף ר"ל ע"ב *) דף רל"א ע"א)

חשן ואפוד

הקשורה עם החסד, מתקשרת בכל. ועל כן, **הכל הוא בסוד עליון.** שבחינת התכלת מקשרת החשן שהוא ז"א, עם האפוד שהוא המלכות.

קצז) **מה כתיב פעמון** וכו': **מה כתוב,** פעמון זהב ורמון. והעמדנו, **שהכל הוא בסוד עליון** כמו שאמרנו, **מה כתוב, ונשמע קולו בבואו אל הקדש לפני ה'.** שהוא משום שצריך לקול הנשמע, שהוא ז"א, **וברכות תשרינה על העולם בשביל הכהן, שהוא מברך הכל ועושה הכל. פעמון זהב,** הרי העמדנו, שהוא קול הנשמע, שהוא ז"א, **רמון,** הוא המלכות, **שנתמלאה מכל,** שהיא מקבלת מכל העליונים. **והכל העמדנו.**

קצח) **ויעש את מעיל** וגו' **כליל תכלת:** כבר ביארנו בסוד חשן ואפוד, **והכל אחד.** כלומר שמעיל האפוד הוא אותו הסוד כמו

האפוד

ברזא דחשן ואפוד, וכלא חד. כליל תכלת, דהכי אתחזי כמה דאוקימנא, דתכלא איהו רזא דנהורא דכורסייא תכלא. דאיהו בקשורא ו דנהירו חוורא, כלא כחדא. ועל דא תכלא לאפודא איהו.

קצט) אמר רבי שמעון, הני מאני דלבושין דכהנא, כלהו ברזא עלאה איהו, למהוי לבושין דלתתא, כגוונא דלעילא. תא חזי, כיון דמיכאל כהנא רבא איהו, ואתי מסטרא דימינא, אמאי כתיב בגבריאל, ש) האיש לבוש הבדים, דהא לבושין לכהנא רבא איהו, ז ומיכאל איהו כהנא, ואתי מסטרא דימינא. אלא מהכא, דשמאלא אתכליל בימינא תדיר, ואתלבש ח גבריאל בלבושין אלין.

ר) תו, דהא גבריאל איהו אתמנא שליחא בהאי עלמא, וכל שליחא דאתמנא בהאי עלמא, אצטריך לאתלבשא בלבושין דהאי עלמא, והא אוקימנא ברזא דנשמתא, כד סלקת לעילא אתלבשת בלבושא כגוונא דלעילא, בגין למהוי תמן. וכן כד נחתת לתתא מלעילא, כלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזלת תמן. כגוונא דא כל אינון שליחן דאתמנן בשליחותא בהאי עלמא, והא אוקימנא.

רא) ות״ח, האי מעילא ט דאפודא, לחפיא עליה, כד לביש ליה. כתיב י) אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה.

רב) האי קרא הא אוקמוה. אבל ת״ח, בשעתא דברא קב״ה לאדה״ר, דכר ונוקבא אתבריאו, והוו תרווייהו דא עם דא קשורא, נוקבא לאחורא,

מסורת הזהר

ש) (דניאל יב). ת) (תהלים קלט) בשלח סז צ״ב.

חלופי גרסאות

ו דנהורא. ז ל״ג מן ומיכאל עד אלא ; בד״ק ל״ג מן אות רצו עד כאן ומכאן עד כתיב אחור וקדם שבאות

ר״א כותב זה היה נמשך לעיל בס״א באות רשום כזה א׳. ח באינון לבושין ול״ג גבריאל. ט לאפודא.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

האפוד, דהיינו מלכות. כליל תכלת, כך ראוי להיות כמו שהעמדנו, (בראשית ב׳ מאות רמ״ט עד אות רס״ח) שתכלת היא סוד אור הכסא, ממלכות, שהיא אור השחור שבנר השורף והמכלה כל מה שמתחתיו, תכלת שהיא נקשרת באור הלבן שבנר, שהוא חסד (כמ״ש שם) וע״כ התכלת היא לאפוד. להיותו אור המלכות.

קצט) אמר ר׳ שמעון וכו׳ : ארי״ש, אלו כלי לבושים של הכהן, הכל בסוד עליון הוא, שיהיו הלבושים שלמטה כעין שלמעלה. בוא וראה, כיון שמיכאל הוא כהן גדול, ובא מצד ימין, למה כתוב בגבריאל, האיש לבוש הבדים. הרי לבושים הוא לכהן גדול, ומיכאל הוא כהן, ובא מצד ימין. ומשיב, אלא נשמע מכאן, שהשמאל נכלל תמיד בימין, ע״כ נתלבש גבריאל שהוא שמאל, בלבושים אלו שמימין.

ר) תו דהא גבריאל וכו׳ : עוד, יש

(דפו״י דף רל״א ע״א)

לתרץ, כי גבריאל נתמנה שליח לעולם הזה, וכל שליח שנתמנה לעולם הזה צריך להתלבש בלבושים של עולם הזה. וכן העמדנו בסוד הנשמה, כשעולית למעלה היא מתלבשת בלבוש כעין של מעלה, כדי להיות שם, וכן כשיורדת מלמעלה למטה, היא מתלבשת בלבוש, הכל הוא, כל לבוש הוא, כעין המקום שהולכת שמה. כעין זה כל אלו שליחים שנתמנו בשליחות בעולם הזה. צריכים ללבוש מעולם הזה. והרי העמדנו.

רא) ותא חזי, האי וכו׳ : ובוא וראה, מעיל האפוד הזה היה לכסות אותו סביב גופו. כשלבש אותו כתוב, אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה. שהחשן היה מקדם, והאפוד באחור.

רב) האי קרא הא וכו׳ : מקרא זה, אחור וקדם וגו׳, הרי העמידוהו. אבל בוא וראה, בשעה שברא הקב״ה את אדם הראשון,

גבראו

ודכורא לקמא, עד דנסר לון קב״ה, ואתקין לה, ואעיל לה לקמיה דאדם, לאסתכלא אנפין באנפין, וכיון דאסתכלו אנפין באנפין, כדין ׳ אתסגי רחימותא בעלמא, ואולידו תולדין בעלמא, מה דלא הוות מקדמת דנא, והא אוקימנא.

רג) ולבתר דחב אדם כ ואתתא, ואתא נחש על חוה, ואטיל בה זוהמא, אולידת חוה לקין, והוה ל דיוקניה, דיוקנא מ דלעילא ותתא, מרזא דזוהמא דסטרא אחרא, ומסטרא דלתתא. ועל דא איהו הוה קדמאה, דעבד מותא בעלמא, בגין דסטרא דיליה גרים. חויא אורחיה הוא פ] למהוי כמין לקטולא, ההוא דאתי מניה אורחיה נקיט ואזיל, ועל דא כתיב א) ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו.

רד) אשכחנא בספרין קדמאין, דכד קטל ליה קין להבל, הוה נשיך ליה נשיכין, *) כחויא, עד דאפיק נשמתיה, וקטל ליה.

רה) וכל מלין אהדרו ליסודא קדמאה, ואי לאו דהוה קין מההוא סטרא, לא אשתכח הכי לגבי אחוה. וע״ד, כיון דחזא אדם דאתקטיל הבל, ואתתריך קין, אמר, מה אנא אוליד מכאן ולהלאה, אתפרש מאתתיה מאה ותלתין שנין, ורוחין נוקבי מסאבי, הוו אתיין ומתחממן מניה, והוה אוליד רוחין ושדין, ואקרון נגעי בני אדם, ואוקימנא.

רו) צ) לבתר קני ואתלבש בקנאה, ואתחבר באתתיה, ואוליד לשת.

מסורת הזהר

א) (בראשית ד) ב״א קצג צ״ב.
דרך אמת פ] פי׳ להיות אורב להרוג. צ] בראשית נד ע״ר

חלופי גרסאות

׳ אסגי. כ ל״ג ואתתא. ל ל״ג דיוקניה. מ דיליה ; דעילא.

הסולם

מאמר

נבראו זכר ונקבה, והיו שניהם קשורים זה בזה, הנקבה לאחור, והזכר מקדם, עד שנסר והפריד אותם הקב״ה, והתקינה, והכניס אותה לפני האדם להסתכל פנים בפנים. וכיון שהסתכלו פנים בפנים, רבתה האהבה בעולם, והולידו תולדות בעולם, מה שלא היה מקודם לכן. והרי העמדנו.

רג) **ולבתר דחב אדם** וכו׳: ואחר שחטא אדם ואשתו, ובא נחש על חוה והטיל בה זוהמא, הולידה חוה את קין. והיתה צורתו צורה שלמעלה, ומשל מטה מסוד הזוהמא של הסטרא אחרא, ומצד שלמטה מן החצונים. וע״כ הוא היה הראשון שעשה מות בעולם, משום שהצד שלו גרם, להיותו בא מזוהמא של הנחש, הנחש דרכו הוא לארוב כדי להרוג, אותו הבא ממנו, דהיינו קין, דרכו לקח והולך. ועל כן כתוב, ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו.

(דפו״י דף רל״א ע״א *) דף רל״א ע״ב)

חשן ואפוד

רד) **אשכחנא בספרין קדמאין** וכו׳: מצאתי בספרים ראשונים, כאשר הרג קין את הבל היה נושך אותו נשיכות כמו נחש, עד שהוציא נשמתו והרגו. (כבר נתבאר זה לעיל בראשית ב׳ אות שמ״א בהסולם).

רה) **וכל מלין אהדרו** וכו׳: וכל הדברים חוזרים ליסוד הראשון שיצאו ממנו, ואם לא היה קין מצד ההוא של הנחש, לא היה נמצא כן כלפי אחיו. ועל כן כיון שראה אדם שהבל נהרג, וקין נגרש, אמר, למה אני מוליד מכאן ולהלאה, נפרד מאשתו מאה ושלשים שנה. ורוחות טמאות נקבות היו באות ומתחממות ממנו, והיה מוליד רוחות ושדים, ונקראים נגעי בני אדם. והעמדנו.

רו) **לבתר קני ואתלבש** וכו׳: לאחר כך, קנא, ונתלבש בקנאה ונתחבר באשתו, והוליד את שת. זה הוא בדמותו בצלמו, מה שלא היה כן מקודם באלו בנים הראשונים שהיו מקודם לכן.

דכתיב ב) ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת. דא איהו בדמותו כצלמו, מה דלא הוה הכי בקדמיתא, באינון בנין קדמאי, דהוו מקדמת דנא.

רז) בגין, דהא בקדמיתא, נ אתחברותא אחרא הוות לגביה, ואוקמוה, עד דאתת חוה, ואתקין לה קב"ה לגביה דאדם, ואתחברו אנפין באנפין. ועל דא כתיב, ג) לזאת יקרא אשה, דא איהי אתתא, אבל אחרא לא אקרי הכי. והא אוקמוה.

רח) ס ובגין דאדם וחוה כחדא אתבריאו, ע כתיב ד) זכר ונקבה בראם ויברך אותם, תרווייהו כחדא הוו. ועל דא פ כתיב, אחור וקדם צרתני.

רט) ת"ח, אפוד וחשן, אחור וקדם הוו, וכד כהנא צ אתלבש בהו, הוה דמי בדיוקנא עלאה. והא אתמר, דכדין אנפוי נהירין, ואתוון בלטין, וסלקין לעילא מנהרן, וכדין ק הוה ידע מלה.

ריי) ובגין כך, תקונא דחושנא, ותקונא דאפודא, כחדא מתקשרן. ואע"ג דתקונא דדא לאו איהו כתקונא דדא, וכלא ברזא חדא. קשורא דדא בדא, לאתאחדא חושנא באפודא, בארבע עזקן, ר דאתקשרו בהאי אתר, ובהאי אתר. ואינון רזא דאינון רתיכין, דמתקשרן בהאי סטרא דלתתא, לאינון דלעילא, וכלא איהו ברזא דאופנין וחיות.

ריא) כתיב, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. ואוקמוה,

מסורת הזהר

ב) (בראשית ה) ב"ב קצח צ"ד. ג) (שם ב) ב"א רח צ"ב. ד) (בראשית ה) ב"ב רד צ"א.

חלופי גרסאות

נ הוה לגביה אתחברותא אחרא. ס ובג"כ אדם. ע דכתיב. פ ל"ג כתיב. צ מוסיף הוה אתלבש. ק הוו ידעי. ר דאתקשרא.

הסולם

מאמר חשן ואפוד

רז) **בגין דהא בקדמיתא** וכו': כי הנה בתחילה, לפני חוה, היתה לו התחברות אחרת, דהיינו לילית, והעמידוהו. עד שבאה חוה, שהתקין אותה הקב"ה לאדם, ונתחברו פנים בפנים. וע"כ כתוב, לזאת יקרא אשה, אבל האחרת, לילית, אינה נקראת כך. וכבר העמידוהו.

רח) **ובגין דאדם וחוה** וכו': ומשום שאדם וחוה נבראו כאחד, כתוב, זכר ונקבה בראם ויברך אותם. כי שניהם ביחד היו, ועל כן כתוב, אחור וקדם צרתני.

רט) **ת"ח אפוד וחושן** וכו': בוא וראה אפוד וחשן אחור וקדם היו (כנ"ל אות ר"א בהסולם) שהחשן היה מקדם והאפוד באחור, וכשהכהן היה מתלבש בהם היה דומה לצורה העליונה, ז"א ומלכות, שה"ס אחור וקדם. והרי למדנו, שאז היו פניו מאירות, והאותיות בולטות ומאירות ועולות למעלה, ואז היה יודע הדבר שצריך.

(דפו"י דף רל"א ע"ב)

ריי) ובגין כך תקונא וכו': ומשום זה תקון החשן ותקון האפוד מתקשרים יחד. ואע"פ שתקון של זה אינו כתקון של זה. והכל בסוד אחד. הקישור של זה בזה הוא, שיתאחד החשן שהוא ז"א, באפוד שהוא המלכות, בארבע טבעות המתקשרות במקום זה ובמקום זה, דהיינו בחשן ובאפוד, שהם סוד אלו המרכבות שהן מתקשרות בצד הזה שלמטה, לאלו שמלמעלה, והכל הוא בסוד האופנים וחיות. שב' טבעות שבחשן הן בסוד החיות, שהן יצירה. וב' טבעות שבאפוד הן בסוד האופנים שהם עשיה, שהם קשורים זה בזה, כמ"ש ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים. (יחזקאל א)

ריא) כתיב בראשית וגו': כתוב, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, והעמידוהו, שהשמים הוא ז"א והארץ היא מלכות

ש דהא כלא כגוונא דא אתעביד משכנא, ת כגוונא דעלמא תתאה, עבד א כגוונא דעלמא עלאה, וכל עובדוי דעבד כגוונא דלעילא. ה"נ משכנא, כל עובדוי אינון כעובדא ב וכגוונא דעלמא ג עלאה.

ריב) ד ורזא דא כל עובדין דמשכנא, כלהו עובדין ותקונין דלעילא ותתא, בגין לאשראה שכינתא בעלמא, בדיורין עלאין, ובדיורין תתאין. כגוונא דא, גן עדן לתתא, איהו כגוונא עלאה. וכגוונא תתאה, כל ה ציורין, וכל דיוקנין דעלמא כלהו תמן. ועל דא, עבידת משכנא, ועבידת שמים וארץ, כלהו ו ברזא חדא.

ריג) כתיב ז שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וגו'. האי קרא אוקמוה, אבל ת"ח, ז וכי בגין דיסתכל ב"נ עינוי לעילא, וזקיף לון לעילא, יכיל למנדע ולאסתכלא במה דלא ח אתרשו למנדע ולמחמי.

ריד) אלא שאו מרום עיניכם, מאן דבעי לאסתכלא ולמנדע בעובדוי דקב"ה, ט יזקוף עינוי לעילא, ויחמי כמה חיילין, וכמה משריין, עובדין משניין דא מן דא, רברבין אלין מאלין. וכדין תחמון ותשאלון ותימרון, מאן ברא אלין. מי ברא אלה, הא אוקימנא רזא דמי, ברא י אלה. דהוא אתר דקיימא מרום וגניז וסתים ולא ידיע, וקיימא תדיר לשאלה, בגין דלא אתגלייא להההוא אתר.

רטו) המוציא במספר צבאם, מאי המוציא. אלא בגין דההוא אתר דאיהו

מסורת הזהר

ה) (ישעיה מ) הקסה"ז ז צ"ת.

חלופי גרסאות

ש ל"ג דהא כלא; כלא דהא. ת וכל עובדוי דעבד בהאי עלמא כגוונא דלעילא עבד וה"נ משכנא כל עובדוי אינון כגוונא דלעילא כגוונא דעלמא תתאה וכגוונא דעלמא עלאה. א וכגוונא. ב כגוונא. ג ל"ג עלאה. ד רוא. ה דיורין. ו כחדא ול"ג ברזא. ז אי. ח אתרשים. ט יזקיף; וזקיף. י ל"ג אלה.

הסולם

מאמר שאו מרום עיניכם

מלכות, (כנ"ל ב"א אות יוד י"ב) כי הכל כעין זה נעשה המשכן, שעשה כעין עולם התחתון, שהוא המלכות, וכעין עולם העליון, שהוא ז"א. וכל מעשיו של הקב"ה שעשה בעולם הזה, הם כעין של מעלה, אף המשכן כך, כל מעשיו הם כמעשה, וכעין עולם העליון.

ריב) **ורזא דא כל** וכו': **וזה סוד כל מעשה המשכן**, כולם, מעשים ותקונים שלמעלה ושלמטה, כדי להשרות השכינה בעולם, בדיירים עליונים, שהם המלאכים, ובדיירים התחתונים, שהם בני אדם. כעין זה גן עדן התחתון, הוא כעין העליון, בינה, וכעין התחתון, מלכות, כל הציורים וכל הצורות של העולם, כולם הם שם. וע"כ מעשה המשכן ומעשה שמים וארץ, שהם ז"א ומלכות, כולם הם בסוד אחד.

מאמר שאו מרום עיניכם

ריג) **כתיב, שאו** וגו': **כתוב, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וגו'. מקרא זה**

העמידוהו. **אבל בוא וראה, וכי משום שמסתכל** האדם בעיניו למעלה, ונושא אותן למעלה, הוא יכול לדעת ולהסתכל במה שלא ניתנה לו רשות לדעת ולראות.

ריד) **אלא שאו מרום** וגו': ומשיב. **אלא, שאו מרום עיניכם** פירושו, מי שמבקש להסתכל ולדעת במעשיו של הקב"ה, ישא עיניו למעלה, ויראה כמה צבאות וכמה מחנות וכמה מעשים משונים זה מן זה הגדולים אלו מאלו, ואז תראו ותשאלו, ותאמרו, **מי ברא אלה. מי ברא אלה**, הרי העמדנו הסוד, **אשר מי** שהוא בינה, **ברא אלה**, שבינה, **הוא מקום הנמצא במרום**, וגנוז וסתום ולא ידוע, ועומד תמיד לשאלה. משום שמקום ההוא לא נתגלה.

רטו) **המוציא במספר צבאם**: שואל, **מהו המוציא**. ומשיב, משום שמקום ההוא שהוא נסתר וגנוז, דהיינו בינה, **הוא הוציא הכל בסוד**, קול היוצא משופר, (כנ"ש בהקדמת

טמיר וגניז, איהו אפיק כלא, ברזא כ דקול דנפיק משופר. וההוא קול, איהו ל מספר מ דכל חילין עלאין, וחושבנא דכלא. ומתמן אשתכח רזא דמהימנותא עלאה, בכל אינון סטרין עלאין, עד דנגדין דרגין, ואתמשכאן לתתא, ואתפרשאן כמה חילין לזנייהו, נ וכלהו קיימן בחושבנא, ואקרון בשמא. מרוב אונים, דא סטרא דימינא. ואמיץ כח, דא סטרא דשמאלא. איש לא נעדר, סטרין דנגדין מתרין עברין.

רטז) * דבר אחר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, האי קרא כד אתקם משכנא. והוה אתתקן, כל ס מאן דחמי ליה למשכנא, ע אסתכל ביה לעילא ותתא, וכלא חמי פ ביה במשכנא. בגין דכל עובדין דעלמא צ עלאה ותתאה, כלהו אתתקנו ביה במשכנא, והא אוקימנא, כל מאן דחמי אינון קרסים במשכנא, ואסתכל בהו, הוה מסתכל בנהירו דלהון, בנהירו דככביא, בגין דהכי קיימן ככביא ברקיעא.

ריז) פתח ואמר, ק הלליה הללו את יי' מן השמים וגו', ת"ח תושבחתא דא אמר דוד, לקבל רזא דשמא קדישא, דאיהו כללא דתושבחתא דכלא. תרין תושבחן אינון, כגוונא דרזא דשמא קדישא עלאה, ר דאיהו כללא דתושבחתא

מסורת הזהר

ו) (תהלים קמח) זהר חדש יוד ט"א שמ"ה ט"ב ש"א.

חלופי גרסאות

כ דכלא. ל ל"ג מספר. מ כל; קול. נ כלהו. ס מה. ע ואסתכל לעילא ותתא כלא ול"ג ביה. פ ל"ג ביה. צ ל"ג עלאה ותתאה. ק ל"ג מן דאיהו עד דא.

הסולם

מאמר שאו מרום עיניכם

ספר הזהר דף קפ"ד ד"ה למשמע ע"ש) שהוא ז"א הנקרא קול יוצא מבינה הנקראת שופר, בסוד תלת מחד נפקי חד בתלת קיימא (כנ"ל בראשית א' דף רפ"ז ד"ה תלת) וקול ההוא, שהוא ז"א במוחין דהארת חכמה, הוא מספר של כל הצבאות שלמעלה וחשבון הכל. מספר וחשבון ה"ס מוחין דהארת חכמה, אמנם אינם מתגלים במקום ז"א, אלא, משם נמצא סוד אמונה העליונה, שהיא מלכות, בכל אלו צדדים עליונים, הן חסדים מימין והן חכמה משמאל, שבה מקום גילוי החכמה, עד שנמשכות המדרגות מז"א, ונמשכות למטה למלכות, ונבדלים כמה צבאות למיניהם וכולם עומדים בחשבון ונקראים בשם. מרוב אונים, זה צד ימין. ואמיץ כח, זה צד שמאל. איש לא נעדר, מצדדים הנמשכים מב' עברים, דהיינו מב' הקוין ימין ושמאל. שלא נחסר משהו, משום שב' צדדים אלו כוללים כל המציאות. ואפילו בקו אמצעי אין חידוש נוסף עליהם, כי הוא רק כולל כל מה שיש בב' קוין, ימין ושמאל.

רטז) ד"א שאו מרום וגו': פירוש אחר על, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה.

(דפו"י דף רל"א ע"ב *) דף רל"ב ע"א)

מקרא זה הוא, כשהוקם המשכן. והיה מתוקן שכל מי שראה המשכן, הסתכל בו במה שלמעלה ובמה שלמטה והכל ראה במשכן. משום שכל מעשי עולם העליון ועולם התחתון כולם נתתקנו במשכן. והעמדנו, שכל מי שראה הקרסים שבמשכן והסתכל בהם, היה רואה בההארה שלהם, הארת הככבים. משום שכך נמצאים הככבים ברקיע.

ריז) פתח ואמר הלליה וגו': פתח ואמר הלליה הללו את ה' מן השמים וגו', בוא וראה, שבח הזה אמר דוד כנגד הסוד של שם הקדוש, שהוא הויה, דהיינו ז"א, שהוא כלל השבח של הכל. שתי תשבחות הן כעין הסוד של השם הקדוש העליון, שהוא הויה. שהוא כלל התשבחות של הכל. והן, זה, הללו את ה' מן השמים, ותשבחה האחרונה של ספר תהלים, שהוא כלל תשבחות כולם, שכתוב הללויה הללו אל בקדשו וגו', אבל זה הוא על עשרה מינים, שכתוב בו י' פעמים הללו, כנגד ע"ס דז"א, וזה, הללו את ה' מן השמים הוא על שבע, שכתוב בו שבע פעמים הללו כנגד ז"ס חג"ת נהי"מ דז"א. והכל סוד אחד בשם הקדוש.

הללויה

דכלא. ואינון: דא, ותושבחתא ר בתראה, ש דאיהי כללא דתושבחתא דכלא, דכתיב ז) הללויה הללו אל בקדשו וגו'. אבל דא הוה, על עשר ת מינים. ודא א הוא על שבע, וכלא רזא חדא בשמא קדישא.

ריח) הללויה הללו את יי' מן השמים, איהו שירותא דשית סטרין לאתפשטא לתתא, דדא איהו רזא דקיימא לשאלה, כד"א, ח) כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו', עד הכא אית רשו לשאלה, ב מן היום אשר ברא וגו', ועד קצה השמים. ג מכאן ולהלאה, ד לאו קיימא לשאלא, בגין דאיהו אתר טמיר וגניז.

ריט) וע"ד הללו את יי' מן השמים הללוהו במרומים, אלין תרין סטרין, ה ימינא ושמאלא. ומהכא אתפשטאן כלהו אחרנין לתתא, ברזא דדרגין לאתתקנא כדקא יאות. הללוהו כל מלאכיו, אלין תרין קיימין דקיימי תחות גופא, למשען גופא עלייהו.

רכ) ת"ח, אינון קיימין דגופא אשתען עלייהו, קיימי הכא ברזא דמלאכין, בגין דירכין אינון שליחן, למיזל מאתר לאתר, ומרזא דא, נפקין אינון דאקרון מלאכין, דאינון שליחן למהך בשליחותא דמאריהון, מאתר לאתר.

רכא) הללוהו כל צבאיו, דא איהו אתר דנפקי מניה כל חילין קדישין עלאין, רזא דאת קיימא קדישא, ואיהו רשים בכל שאר רבוון, כדקא אמרן, דכתיב ט) יי' צבאות שמו, ו אות איהו בכל שאר חילין ורבוון.

מסורת הזהר

ז) (שם קנ) חלק ג' קכ. ח) (דברים ד) וארא ב צ"ז. ט) (ישעיה מח).

חלופי גרסאות

ר עלאה. ש ל"ג מן דאיהי עד דכתיב. ת אמוניט. א הוה. ב ל"ג מן היום עד מכאן. ג ומכאן. ד לית רשו. ה מוסיף דאינון רומא דשרותא ימינא. ו אות.

הסולם

מאמר הללו את ה' מן השמים

ריח) **הללויה הללו את ה' מן השמים:** הוא התחלת ששה קצוות, חג"ת נה"י, להתפשט למטה, שזה הוא סוד העומד לשאלה, כלומר להשגה, דהיינו ז"א, כש"א, כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו' שהם ז' ימים חג"ת נהי"מ דז"א, עד כאן יש רשות לשאול, מן היום אשר ברא וגו' ועד קצה השמים שהוא ספירת חסד ז"א, מכאן ולהלאה, שהם כח"ב דז"א, אינו עומד לשאול, משום שהוא מקום נסתר וגנוז.

ריט) **וע"ד הללו את** וכו': **ועל כן הללו את ה' מן השמים, הללוהו במרומים, אלו הם ב' צדדים ימין ושמאל,** דהיינו חסד וגבורה דז"א, ומכאן מתפשטות כל שאר הספירות האחרות למטה בסוד המדרגה, **להתתקן כראוי. הללוהו כל מלאכיו, אלו הם ב' עמודים,** נצח והוד, העומדים תחת הגוף, שהוא ת"ת, שישען הגוף עליהם.

רכ) **ת"ח אינון קיימין** וכו': **בוא וראה,** אלו העמודים שהגוף נשען עליהם עומדים כאן בסוד המלאכים, שנאמר עליהם, הללוהו כל מלאכיו, משום שהברכים הם שליחי הגוף ללכת ממקום למקום. ומסוד זה יוצאים אלו הנקראים מלאכים, שהם שליחים ללכת בשליחות אדונם ממקום למקום.

רכא) **הללוהו כל צבאיו: זה הוא מקום שיוצאים ממנו כל צבאות הקדושים העליונים, הוא סוד אות ברית קדש,** דהיינו יסוד דז"א, **והוא רשום בכל שאר הרבבות** היוצאות ממנו, **כמו שאמרנו שכתוב, ה' צבאות שמו,** היינו **כי אות הוא בכל שאר צבאות ורבבות.**

הללוהו

רכב) הללוהו שמש וירח, ביה קיימא רזא דא, ואיהו שמשא לאנהרא וביה קיימין ככבייא עלאין דנהרין, ומזלי, והא אוקימנא. לבתר אהדר לעילא, להוא אתר דקאים ברומא דמרומים, ותמן תקיעו דכלא, ז הללוהו שמי השמים. לבתר הללו את יי׳ מן הארץ, לקבל אלין אש וברד וגו׳.

רכג) ת״ח, אינון ככבים לתתא, קיימין במשיכו דאתמשכאן מרזא עלאה, בגין דכלא קיימא בדיוקנא עלאה, והא אוקימנא. ובגין כך כל אינון ככבייא ומזלי, מרום רקיעא, כלהו קיימי לאנהגא ביה עלמא דלתתא מניה, ומתמן אתפשטאן דרגין, עד דקיימין דרגין לאינון ככבייא דלתתא, דכלהו לא קיימי ברשותייהו כלום, והא אוקימנא, וכלהו קיימאן ברשותא דלעילא. ועל דא כתיב, י יעמדו נא ויושיעך הוברי שמים החוזים בכוכבים, וכלא איהו ברשותא ואתמר.

רכד) כ ויעשו את הכתנות שש וגו׳ ואת המצנפת שש וגו׳. ר׳ יוסי פתח, ל והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי׳ בראש ההרים וגו׳. והיה באחרית הימים, כד מ יפקוד לה קב״ה לברתא דיעקב, ויוקים לה מעפרא, ויתחבר שמשא בסיהרא, כדין נכון יהיה הר בית יי׳, דא ירושלם לעילא, דתהא מתתקנא בתקונהא לאתנהרא בנהורא דלעילא, דכל נ נהורהא לאו איהו מתתקנא, אלא בנהורא דלעילא. ס ובההוא זמנא יתנהיר עלה נהורא עלאה,

מסורת ה.הר

י) (ישעיה מז) יתרו לו צ״צ. כ) (שמות לט) ל) (ישעיה ב) ויחי כו צ״ד.

חלופי גרסאות

ז ל״ג הללוהו שמי השמים. מ יפוק. נ נהורא לאו איהו לאתתקנא אלא. ס דבההוא.

הסולם

מאמר הללו את ה׳ מן השמים

רכב) **הללוהו שמש וירח:** בו, בשמש, עומד סוד הזה, כל הספירות דז״א, כי השמש הוא ת״ת דז״א, שהוא עיקר ז״א, ושאר הספירות הן רק בדרך התכללות בת״ת. והוא השמש להאיר, ובו נמצאים ככבים העליונים המאירים ומזולות, כמו שהעירדנו. אחר זה חוזר למעלה, למקום ההוא העומד במרומי מרומים, שהוא בינה, ושם נתקעים הכל, כלומר, שכל המוחין דז״א ומלכות דב״ע יוצאים משם. ועליה אומר, **הללוהו שמי השמים.** כי השמים הוא ז״א, ושמי השמים הוא בינה. אחר זה, **הללו את ה׳ מן הארץ,** שהיא מלכות דז״א, שהיא כנגד אלו שכתוב אח״כ, **אש וברד וגו׳.**

רכג) **ת״ח אינון ככבים וכו׳: בוא וראה, אלו ככבים למטה, עומדים בהמשכה שנמשכו מסוד העליון שבז״א, משום שהכל עומד בצורה העליונה, וכבר העמדנו. ומשום זה כל אלו הככבים והמזולות, מרום רקיע, שהוא ז״א,**

(דפו״י דף רל״ב ע״א)

כולם עומדים להנהיג בהם עולם שלמטה ממנו, ומשם מתפשטות המדרגות עד שהמדרגות עומדות בככבים שלמטה בעולם הזה, וכולם אינם עומדים ברשותם כלום, והרי העמדנו, וכולם עומדים ברשות העליון. ועל זה כתוב, יעמדו נא ויושיעך הוברי שמים החוזים בככבים. והכל הוא ברשות, מלמעלה ונתבאר.

מאמר נכון יהיה הר בית ה׳ בראש ההרים

רכד) **ויעשו את הכתנות שש וגו׳:** רבי יוסי פתח, **והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה׳ בראש ההרים וגו׳. והיה באחרית הימים,** היינו כשיפקוד הקב״ה את בת יעקב, ויקים אותה מעפר, ויתחבר השמש עם הלבנה, דהיינו ז״א ומלכות, אז, **נכון יהיה הר בית ה׳,** זה הוא ירושלים שלמעלה, שהיא המלכות, שתהיה מתוקנת בתקוניה להאיר באור העליון, כי כל אורותיה אינם מתתקנים אלא באור העליון, דז״א, ובזמן ההוא יאיר עליה אור העליון על אחד שבעה ממה שהיה מקודם לכן.

כמו

על חד שבעה ממה דהות מקדמת דנא, כמה דכתיב, מ) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו'.

רכה) בראש ההרים. בראשי ההרים מבעי ליה. מאי בראש אלא כ נהורא דא דיהא לה *) בראש ההרים איהו. ומאן איהו ראש ההרים. דא כהנא רבא. דאיהו ראש ההרים. רישא דכלא ל סטר ימינא. ודא איהו דמתקן לביתא תדיר, מ ומברך לה לאנהרא אנפהא. ועל דא, יהיה נכון.

רכו) ובמה יתקן לה. באינון לבושין דאינון כגוונא דלעילא, כמה דאוקמוה. ואינון לבושין כלהו קיימן ברזא דשית. והאי ביתא כד יהא מתתקן בהאי ראש ההרים, דאיהו כהנא נ רבא, כדין אתקשר ואסתלק לעילא בקיומא עלאה, ס ויתנהיר עלמא מההוא נהירו עלאה, ע ודא הוא ונשא מגבעות, מכל שאר חילין ומשריין עלאין, וכדין ונהרו אליו כל הגוים.

רכז) תא חזי, בשעתא דכהנא פ דלתתא פריש ידוי, כדין רוחא עלאה אנהיר, ונפיק, וכל בוצינין נהרין, ונהורין אתמשכאן צ ואתנהרן ואתקשרן אלין באלין, עד דיתנהירו אנפהא דכנסת ישראל, וכלא על ידא דנהורא קדמאה דאיהו כהנא. וכד כהנא אתער לתתא, כהנא אתער לעילא. ובעובדין דלתתא, אתער אתערותא דלעילא.

רכח) ועל דא נכון יהיה הר בית יי' בראש ההרים וגו', ונהרו אליו כל

מכורת הזהר

מ) (שם ל) שמות מט צ"ג.

חלופי גרסאות

כ נקודה; תקונא. ל לסטר. מ דמברך. נ ל"ג רבא. ס ואתנהיר. ע כדין. פ ל"ג דלתתא. צ ל"ג ואתנהרן.

הסולם

מאמר נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים

כמו שכתוב, **והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו'**. אור החמה הוא ז"א ואור הלבנה הוא מלכות.

רכה) **בראש ההרים**: שואל, **בראשי ההרים היה צריך לומר, מהו בראש**. ומשיב, **אלא אור הזה שיהיה לה אז, הוא בראש ההרים**. ומי **הוא ראש ההרים**. הוא כהן גדול, דהיינו חסד דז"א, **שהוא ראש ההרים**. כי חג"ת נקראים הרים, וחסד הוא ראש שלהם. **שכולו הוא צד ימין**, חסד, **וזה הוא שמתקן תמיד את הבית**, שהוא מלכות, **ומברך אותה להאיר פניה. ועל זה אומר, יהיה נכון.**

רכו) **ובמה יתקן לה וכו'**: **ובמה יתקן אותה**, היינו **באלו הלבושים שהם כעין של מעלה**, כבחינת ז"א, **כמו שהעמידוהו. ואלו הלבושים עומדים כולם בסוד שש**, שה"ס חג"ת וה"י הכלולים בחסד, שה"ס כהן גדול. **וזז"ס ויעשו את הכתנות שש וגו'. ואת המצנפת שש וגו'. ואת פארי המגבעות שש וגו'. ובית**

(דפו"י דף רנ"ו ע"ב *) דף רנ"ז ע"א)

הזה כשיהיה מתוקן בראש ההרים, שהוא כהן גדול, חסד דז"א, **אז מתקשר הבית ומתעלה למעלה בקיום העליון**, שהוא בינה, **ויאיר העולם מאור העליון ההוא** שבבינה. **וזה הוא ונשא מגבעות**, דהיינו **מכל שאר צבאות ומחנות עליונים ואז ונהרו אליו כל הגוים.**

רכז) **ת"ח בשעתא דכהנא וכו'**: **בוא וראה, בשעה שהכהן למטה, בעולם הזה, פורש ידיו, אז רוח עליון**, שהוא בינה, **מאיר ויוצא, וכל הנרות**, דהיינו כל הספירות דז"א, **מאירים, ואורות נמשכים ומאירים ומתקשרים אלו באלו עד שיאירו פניה של כנסת ישראל**, שהיא המלכות, **והכל הוא על ידי אור הראשון, שהוא הכהן**, דהיינו חסד. **וכשהכהן נתעורר למטה, מתעורר למעלה, ובמעשים שלמטה מתעורר התעוררות שלמעלה.**

רכח) **ועל דא נכון וגו'**: **ועל כן, נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים וגו' ונהרו אליו כל הגוים, כי עתה כל שאר עמים עכו"ם**

הגוים. בגין דהשתא, כל שאר עמין, אית לון ממנן ברקיעא עלייהו. ובההוא זמנא, יבער לון, ויפיל לון קב״ה משולטניהון, דכתיב נ) יפקוד יי׳ על צבא המרום במרום, וכיון דכלהו יתעברון משולטניהון, כדין קב״ה יתתקף בלחודיה, כד״א ס) ונשגב יי׳ לבדו ביום ההוא, וכדין ונהרו אליו כל הגוים. וה״ד, והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יי׳ אל בית אלהי יעקב וגו׳.

רכט) וכלא איהו, בשעתא דכהנא, דאיהו ראש ההרים ינהיר לה, וכלא איהו ברזא דשש, שית אינון בכל סטרין דינהיר לה, דהא ברזא דשית ינהיר לה.

רל) רבי אלעזר ורבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי באורחא, א״ר אלעזר, עידן איהו למהך בשכינתא, בגין דשכינתא לא תשרי עלן, אלא מגו מלי דאורייתא. אמר ר׳ יהודה, מאן דאיהו רישא, ליפתח ברישא.

רלא) פתח רבי אלעזר ואמר, ע) צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכחתי. צעיר אנכי ונבזה, דוד מלכא, ק לזמנין איהו קא משבח גרמיה, דכתיב, פ) ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם. וכתיב, צ) נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על משיח אלהי יעקב. ולזמנין עבד גרמיה מסכנא, דכתיב ק) כי עני ואביון אני. וכתיב צעיר אנכי ונבזה. ואיהו אמר ר) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

רלב) אלא, בזמנא דהוה סליק בדרגא דשלמא, ואסתלק בדינא דקשוט, ר והוה שליט על שנאוי, הוה קא משבח גרמיה. ובזמנא דחמא גרמיה בעקו,

מסורת הזהר

נ) (ישעיה כד) נח עה צ״ג. ס) (ישעיה ב) וישלח עו צ״ד. ע) (תהלים קיט). פ) (שם יח) חלק ב׳ ער: צ) (ש״ב כג) תרומה רנו צ״כ. ק) (תהלים פו) משפטים קסד צ״ד. ר) (תהלים קיח) כ״א קיב צ״א.

חלופי גרסאות

ק איהו לזמנין. ר ל״ג והוה שליט על שנאוי.

הסולם

מאמר זמנין משבח גרמיה וזמנין מאיך

יש להם ממונה ברקיע עליהם, ובעת ההיא, יבער אותם ויפיל אותם הקב״ה מממשלתם. שכתוב יפקוד ה׳ על צבא המרום במרום, וכיון שכולם יהיו נעברים מממשלתם, אז ישגב הקב״ה בלבדו, כש״א ונשגב ה׳ לבדו ביום ההוא, ואז, ונהרו אליו כל הגוים. וז״ש והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה׳ אל בית יעקב וגו׳.

רכט) **וכלא איהו בשעתא** וכו׳: והכל הוא בשעה שהכהן, שהוא ראש ההרים, דהיינו חסד, יאיר לה למלכות, והכל הוא בסוד שש, שש הם, שבכל ששה הקצוות יאיר לה. כי בסוד שש יאיר לה. (כנ״ל אות רכ״ו).

רל) **רבי אלעזר ורבי יצחק** וכו׳: ר״א ור״י ור׳ יהודה היו הולכים בדרך. אמר ר׳ (דפו״י דף רל״ב ע״ב)

אלעזר עת היא ללכת עם השכינה, כי השכינה לא תשרה עלינו אלא מתוך דברי תורה. אמר ר׳ יהודה, מי שהוא ראש יפתח בראש.

רלא) **פתח ר׳ אלעזר ואמר** וכו׳: פר״א ואמר, צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא שכחתי. **צעיר אנכי ונבזה**, דוד המלך לפעמים היה משבח את עצמו, שכתוב, ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם, וכתוב, נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על משיח אלקי יעקב. ולפעמים עשה עצמו עני, שכתוב, כי עני ואביון אני. וכתוב, צעיר אנכי ונבזה. והוא אמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

רלב) **אלא בזמנא דהוה** וכו׳: ומשיב, אלא בזמן שהיה עולה במדרגת השלום ונתעלה בדין אמת, והיה שולט על שונאיו, היה משבח את עצמו. ובשעה שראה את עצמו בצרה ושונאיו היו מצירים לו, אז השפיל עצמו והיה

ושנאוי קא דחקין ליה, כדין מאיך גרמיה, והוה קרי גרמיה מסכנא, זעירא • לכלא. מאי טעמא. בגין, דהא לזמנין הוה שליט, ולזמנין הוה בעקו דשנאוי.

רלג) ועכ"ד איהו שליט עלייהו תדיר, ולא יכילו ליה. ודוד מלכא, ת תדיר איהו א הוה שפיל גרמיה לגבי קב"ה, דכל מאן דמאיך גרמיה קמי קב"ה, איהו זקיף ליה על כלא. ובג"כ, אתרע ביה קב"ה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. בעלמא דין, דכתיב ש) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. בעלמא דאתי, דכתיב ת) ובקשו את יי' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל יי' ואל טובו באחרית הימים. דוד איהו הוה מלכא בהאי עלמא, ודוד יהא מלכא לזמנא דאתי. וע"ד אמר, אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

רלד) תא חזי, בשעתא ב דשמשא מהדר אנפוי, ולא נהיר לסיהרא, אתעבר ג נהורהא ולא נהירת, כדין איהי במסכנותא בכל סטרין, ואתקדרת. ולית לה נהורא כלל. וכד שמשא אהדר לקבלה, ואנהיר לה, כדין ד אתנהירת אנפהא, ואתקשטת לגביה, כנוקבא דאתקשטת לגבי דכורא, וכדין איהי שלטא • בשולטנו בעלמא.

רלה) ועל דא, דוד הוה מעטר גרמיה, בההוא גוונא ממש. לזמנין איהו מסכנא, ולזמנין איהו בעותרא בעתירו דכלא, ובג"כ הוה אמר, צעיר אנכי

מסורת הזהר

ש) (ישעיה לז) חלק ג' עא: פו. ת) (הושע ג) נח קב צ"ג.

חלופי גרסאות

ש דכלא. ת ל"ג תדיר. א ל"ג הוה. ב דסיהרא ול"ג דשמשא מהדר אנפוי ולא נהיר. ג מוסיף נהורהא לסיהרא. ד אתקשטת ול"ג אתנהירת אנפהא.

הסולם

מאמר זמנין משבח גרמיה וזמנין מאיך

קורא את עצמו עני, צעיר מכל. מהו הטעם. הוא משום שלפעמים היה מושל, ולפעמים היה בצרה משונאיו.

רלג) **ועכ"ד איהו שליט** וכו': ועם כל זה הוא היה שולט עליהם תמיד ולא יכלו לו. ודוד המלך תמיד היה משפיל עצמו אל הקב"ה, שכל מי שמשפיל עצמו לפני הקב"ה, הקב"ה מגביה אותו על הכל, ומשום זה רצה בו, הקב"ה, בדוד בעולם הזה, ובעולם הבא. בעולם הזה, שכתוב וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. בעולם הבא, שכתוב, ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה' ואל טובו באחרית הימים. דוד הוא מלך בעולם הזה, ודוד יהיה מלך לעולם הבא. וע"כ אמר, אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

רלד) **ת"ח בשעתא דשמשא** וכו': בוא וראה, בשעה שהשמש שהוא ז"א, מחזיר

(דפו"י דף רל"ב ע"ב • דף רל"ג ע"א)

פניו ואינו מאיר אל הלבנה, שהיא מלכות עובר האור מן הלבנה, ואינה מאירה. אז היא בעניות מכל הצדדים, ונחשכת, ואין לה אור כלל. וכהשמש חוזר כנגדה ומאיר לה, אז פניה מאירות ומתקשטת אליו, לשמש, כמו נוקבא שמתקשטת לדכורא. ואז היא בממשלה בעולם.

רלה) **ועל דא דוד** וכו': וע"כ, דוד היה מעטר את עצמו כעין זה ממש, דהיינו כמו הלבנה, כי דוד הוא בחינת מלכות, לפעמים הוא עני, ולפעמים הוא בעשירות על הכל. ומשום זה היה אומר צעיר אנכי ונבזה, ועם כל זה, פקודיך לא שכחתי. כעין זה יש לו לאדם להיות נבזה בעיניו, ולהשפיל עצמו בכל, שיהיה כלי, שהקב"ה רוצה בו. והרי העמידוהו, שכתוב, ואת דכא ושפל רוח וגו'. עתה. אחר שהקדמתי אלו הדברים, אפתח בתורה בראש. זה היה מענה על דברי ר' יהודה שאמר, מי שהוא בראש יפתח בראש.

פתח

ונבזה. ועם כל דא, פקודיך לא שכחתי. כגוונא דא, אית ליה לב״נ ה למהוי נבזה ו בעיניו, לאשפלא גרמיה בכלא, למהוי איהו מאנא דקב״ה אתרעי ביה, והא אוקמוה, דכתיב א) ואת דכא ושפל רוח. השתא אנא אפתח ברישא.

רלו) ז פתח ואמר, ב) ויבא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה המדה והוא עומד בשער. האי חמא ליה יחזקאל, בההוא חיזו דנבואה, והאי איהו איש, דאיהו שליחא באינון לבושין.

רלז) והכא לא אמר אלא איש, ולא אמר איש לבוש הבדים. אלא, בשעתא דעביד שליחותא למעבד דינא, או לאחזאה דינא, אקרי לבוש הבדים. ובשעתא דלא אתי ח להכי, אשתני לגוונא אחרא, כפום שליחותא, הכי ט שני חיזו דיליה באינון לבושין, ואשתני מלבושין ללבושין, בגין דאיהו תדיר בסטר שמאלא, וכמה גוונין אינון דאתלבש בהו, וכל אינון דאתיין מסטריה.

רלח) מראהו כמראה נחשת, י הכא אתלבש בההוא לבושא דאינון טורי נחשת, דאקרון ג) י הרי נחשת. ודא אייתי מדידו, כ למעבד משחתא.

רלט) ל האי לאו איהו בוצינא דקדרינותא דטמיר וגניז, אלא מ מתמן נפקת האי קנה לתתא, דאתגליד מגו נהירו דאשתביק מבוצינא דקרדינותא. כד נ אסתלקת לעילא, ואתגלפת גו ספירו דנציץ ולא אתיידע. ועל דא, ההוא קנה המדה איהו ס קיימא במדידו דמשחתא, דקיימא לתתא.

מסורת הזהר

א) (ישעיה נז) וישב יד צ״ב. ב) (יחזקאל מ). ג) (זכריה ו) חלק ב׳ רס.

ז בדפו״י כתבו כאן ד״ה יריעות עזים שבאמצע אות רמ״ח עד אות רנ״א.

חלופי גרסאות

ה ל״ג למהוי נבזה בעיניו. ו מוסיף בעיניו ונבזה ומה אי דוד מלכא כך כ״ש ב״נ אחרא דאית ליה. ח להאי. ט אשתני. י ל״ג הכא אתלבש. כ טורי. ל מוסיף האי קנה המדה. מ ומתמן ול״ג אלא. נ אסתליק. ס קאים למדידו.

הסולם

מאמר

רלו) **פתח ואמר ויבא** וכו׳: פו״א, ויבא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה המדה והוא עומד בשער. זה ראה יחזקאל במראה ההוא של הנבואה, וזה הוא איש, שהוא שליח בלבושים אלו, דהיינו גבריאל.

רלז) **והכא לא אמר** וכו׳: וכאן אינו אומר אלא איש, ואינו אומר איש לבוש הבדים (כמ״ש יחזקאל יוד ב׳) אלא בשעה שעושה שליחות לעשות דין, או להראות דין בחזיון, נקרא לבוש הבדים, ובשעה שאינו בא לזה, נשתנה לאפן אחר, כפי השליחות כך נשתנה המראה שלו באלו הלבושים, ומשתנה מלבושים ללבושים, לפי השליחות. אמנם הוא תמיד בצד שמאל, שגבריאל הוא בשמאל המרכבה, וכמה אפנים הם שנתלבש בהם, וכל אלו הבאים מצדו.

רלח) **מראהו כמראה נחשת**: כאן (דפו״י דף רל״ג ע״א)

קו המדה וקנה המדה

נתלבש בלבוש ההוא שהם הרי נחשת, הנקראים בכתוב הרי נחשת. שה״ס הנגה שמצד הקדושה. והוא, גבריאל, הביא מדה לעשות מדידה.

רלט) **האי לאו איהו** וכו׳: זו המדה, דהיינו קנה המדה, אינו ניצוץ הקשה הנעלם וגנוז, אלא משם, מניצוץ הקשה, יוצא קנה המדה למטה, שנגלד מן האור שנעזב מניצוץ הקדוש בעת שנכתלק למעלה ונגלף שם בתוך הספיריות הנוצץ שאינו נודע. שה״ס רישא דעתיק דלא אתידע. ועל כן נמצא קנה המדה ההוא במדידות המדה הנמצאת למטה. בעולם הזה.

פירוש. מדה, ה״ס המסך, שמתוך ההכאה שלו, בהתפשטות אור העליון, יוצאים כל שיעורי קומה הנמצאים בא״ק ואבי״ע. (כמ״ש בפתיחה לחכמת הקבלה אות ט״ז) ומסך הזה נתתקן בכלי מלכות כמ״ש שם. אמנם יש ב׳ בחינות מלכות, דהיינו מלכות דמנעולא ומלכות

רמ) ולזמנין קנה המדה, ולזמנין קו המדה, ועל דא פתיל וקנה, וכלא משחתא למעבד מדידו, ע כל מדידו דיחזקאל, איהו הוה בההוא קנה המדה, ובעובדא דמשכנא כלא הוה בקו המדה.

רמא) במשכנא, בההוא מדידו דלתתא, דאיהו קו המדה, כגוונא דההוא פתיל, דכד שרי לאתפשטא, בכל אמה חד קשרא, ובההוא משחתא מדיד, ואקרי אמה. ובג"כ, שמנה ועשרים באמה, דדא הוא ארכא ופותיא ארבע באמה, ולא כתיב ארבע אמות, בגין דאמה מדיד לכל סטר.

רמב) והאי נפקא, מרזא דבוצינא פ דלעילא, דמדידו דהאי לתתא צ מהאי מדידו דלעילא אשתכח. מדידו ק דלתתא, אלף וחמש מאה סטרין, וכל סטרא

חלופי גרסאות

ע מוסיף התם כל. פ ל"ג דלעילא. צ מההוא. ק מוסיף דלתתא זעיר.

מאמר **הסולם** קו המדה וקנה המדה

ומלכות דמפתחא (כנ"ל בהקדמת ספר הזהר דף מ"ה ד"ה ההוא ובדף מ"ז ד"ה גו ע"ש) ע"כ יש ג"כ ב' מיני מסכים מסך דמפתחא ומסך דמנעולא, אשר מסך דמפתחא נקרא קו המדה, ומסך דמנעולא נקרא קנה המדה. וכן נקרא בוצינא דקרדינותא ברוב דברי הזהר. (כנ"ל בראשית א' דף א' ד"ה ופירושו).

ונודע שהמסך דמנעולא נגנז ברדל"א ולא שימש אלא בפרצופי א"ק, ולא באבי"ע, והוקשה לו, איך אפשר שהמסך הזה היה ביד גבריאל, ולא עוד אלא שישמשו עמו למטה בעולם הזה לבנין הבית. הלא הוא נגנז ברדל"א, ואינו אפילו בעולם אצילות. וזה שאומר ומתרץ. **האי לאו איהו בוצינא דקרדינותא דטמיר וגניז**, אשר קנה המדה אינו המסך עצמו דמנעולא, שהוא טמיר וגנוז ברדל"א, **אלא מתמן נפקת האי קנה לתתא**, אלא שמן בוצינא דקרדינותא יוצאת קנה המדה, **דאתגליד מגו נהירו דאשתכיך מבוצינא דקרדינותא, כד אפתלקת לעילא ואתגלפת** וכו' פירוש, כי בשעה שהמסך דמנעולא נסתלק למעלה לרדל"א ונגנז עזב והשאיר למטה במקומו את הארתו, והארה זו שעזב היא הנקראת קנה המדה. וכיון שמלכות זו ששמשה בפרצופי א"ק היתה מקומה בנקודה דעולם הזה, נמצא שההארה הזו שהמלכות דמנעולא עזבה, נמצאת בעולם הזה למטה, וז"ש, **ועל דא ההוא קנה המדה איהו קיימא במדידו דמשחתא דקיימא לתתא**, ואפשר למדוד עמה את בית המקדש בעולם הזה.

רמ) **ולזמנין קנה המדה** וכו': **ולפעמים** (דפו"י דף רל"ג ע"א) משתמשים **בקנה המדה ולפעמים בקו המדה**, כמו שנתבאר בדבור הסמוך, **ועל כן פתיל פשתים** שהוא קו המדה, **וקנה המדה, הכל הוא מדה לעשות מדידה. כל המדידות של יחזקאל היו בקנה המדה ההוא.** ולא בפתיל פשתים, שהוא קו המדה. **ובמעשה המשכן הכל היה בקו המדה.** שה"ס מסך דמפתחא, כמ"ש בסמוך.

רמא) **במשכנא בההוא מדידו** וכו': **במשכן, במדידה שלמטה, שהוא קו המדה, שהוא כעין פתיל פשתים ההוא, כשהתחיל להתפשט, היה בכל אמה קשר אחד**, שעד הקשר היה שיעור אמה **ובמדת אמה ההיא היה מודד**, וע"כ אפילו כשמודד כמה אמות, נקרא אמה, ולא אמות, **ומשום זה כתוב, שמנה ועשרים באמה, שזה הוא האורך, והרוחב ארבע באמה, ולא כתוב ארבע אמות, משום שהיה מודד אמה לכל צד.** כלומר, שאין כאן אמה חדשה, אלא אותה האמה היה הולך וכופל לכל צד שצריך.

רמב) **והאי נפקא מרזא** וכו': **וקו המדה הזו, יוצא מסוד המאור שלמעלה**, שהוא בינה, **שהמדידה ההיא שלמטה** שבמלכות, **נמצאת מהמדידה שלמעלה**, שבבינה. **המדידה שלמטה, היא אלף וחמש מאות בחינות, וכל בחינה ובחינה י"ב אלפים אמות, ועל כן אמה אחת הולכת בכולם**, שכל אמה תופשת שיעור הזה, **ואמה ההיא** שבקו המדה, **שמדדה זה**, הולך עוד **ומתפשט קו המדה ונגלית בו אמה שניה**, ומודד עוד אמה. וכן בכל אלו המדות.

פירוש, קו המדה אין המדה שלו נמשכת ממלכות עצמה כמו קנה המדה, **שהוא מסך דמנעולא כנ"ל. אלא הוא בחינת מסך דמפתחא,**

ר וסטרא תריסר אלפי אמין, ש ועל דא אמה חד אזיל בכלהו, וההוא אמה דמדיד דא, אתפשט ת קו משחתא ואתגלייא אמה ומדיד, וכן בכל אינון משחתי.

רמג) שמנה ועשרים א באמה, איהו ארכא, ב דחד אמה, ופותיה ארבע בההוא אמה. אשתכח, אמה חד דאיהו תלתין ותרין שלישים. כד"א ד) וכל בשליש עפר הארץ, ואינון ל"ב, לקבל ל"ב שבילין דנפקין מלעילא.

רמד) וכד אתעביד משחתא דארכא ג בהאי מדידו, איהו ארבע סטרין ההוא ארכא. וכל סטרא ז' אמין, דלהכי סלקן אינון שבעה אמין, לארבע סטרין, ברזא ד דשבע, דאינון תמניא ועשרים דאינון בארכא, בגין דשבע איהו רזא עלאה בכלא. וכל אינון תלתין ותרין שבילין כלילן בשבע, ברזא דשמא קדישא.

מסורת הזהר

ד) (ישעיה מ) ב"א עח צ"א.

חלופי גרסאות

ר ל"ג וסטרא. ש אתפשט קו משחתא ואתגליא אמה ומדיד וכן בכל אינון משחתי וע"ד אמה חד אויל בכלהו וההוא אמה דמדיד דא מדיד דא. ת גו. א ל"ג באמה. ב בחד. ג בההוא. ד מוסיף דשבע תחומין; מתחומין.

הסולם

מאמר

קו המדה וקנה המדה

שפירושו שהמלכות ממותקת בבינה, וקבלה צורת בינה. וז"ש, דמדידו דהאי לתתא, שהמדידה הנמצאת למטה במלכות אינה מכח עצמה כמו קנה המדה, מהאי מדידו דלעילא אשתכח, שמכח עליית המלכות לבינה, קיבלה ממנה הקטנות והגדלות, וכל המדידות שבמדרגותיה.

וכל אמה ואמה פירושה, שיעור מדת המוחין שאפשר להמשיך ממעלה למטה. והנה המוחין באים בג' קוין, שקו ימין הוא חסדים וקו שמאל הוא חכמה, וקו אמצעי כלול משניהם מחסדים ומחכמה, ונודע, שהיריעות הן בחינת שמים, שהוא ז"א, שהחכמה מכוסה בו ורק החסדים, בלבדם מאירים בו. והמוחין דהג"ת חכמה, ספירותיהם בסוד אלפים, בסו"ה ואאלפך חכמה. וז"ש, מדידו דלתתא, דהיינו מדידה הנמשכת ממעלה למטה, אלף וחמש מאה סטרין, דהיינו קו וחצי קו, שהם קו ימין שלם, שהוא אלף, וחצי קו אמצעי מבחינת החסדים שבו, שהוא חצי אלף, דהיינו חמש מאות. אבל האלף וחמש מאות, שמקו שמאל ומחצי קו האמצעי מבחינת החכמה שבו, אינן מתגלות בו. אמנם אע"פ שאנו אומרים, שרק אלף וחמש מאות הימנים נמשכים, שהם רק החסדים, אל תטעה, שהם חסדים בלבד בלי התכללות מקו שמאל שהוא חכמה, לזה אומר, וכל סטרא וסטרא תריסר אלפין אמין, כי סוד י"ב, הוא ד' ספירות חג"ת תו"מ, שבכל אחת ג' קוין, ימין שמאל ואמצע, ואומר, שכל בחינה ובחינה מאלו אלף וחמש מאות כלולה מי"ב אלפין אלו, שיש בהם בהכרח הארת השמאל, אמנם מה שנבחנים לקו וחצי של ימין בלבד, הוא משום השליטה, כי השליטה היא לימין בלבד, והשמאל הוא רק בדרך התכללות.

רמג) שמנה ועשרים באמה: הוא ארכה של אמה אחת. ורחבה ארבע באמה, הוא באותה האמה. כלומר שאין בהם שינוי מאמה לאמה, כי כל אחת מאירה רק בחסדים בלבד, כנ"ל בסמוך. וע"כ נבחנים לאמה אחת. נמצא שאמה אחת היא ל"ב שלישים, כמש"א, וכל בשליש עפר הארץ. ששליש פירושו, הארת החכמה שבשמאל. אף כאן מדת האורך והרוחב, היא הארת השמאל המלובש בחסדים. כי אור החכמה מכונה אורך, ואור החסדים מכונה רוחב. וע"כ מכנה אותם ל"ב שלישים, שהם כ"ח וד'. והם ל"ב כנגד ל"ב שבילין של החכמה היוצאים מלמעלה, אבל השליטה היא להארת חסדים בלבד כנ"ל.

רמד) וכד אתעביד משחתא וכו': וכאשר נעשתה מדת האורך במדידה הזו, הם ארבעה צדדים באותו האורך, כנגד חו"ג תו"מ, וכל צד הוא שבע אמות, שהם חג"ת נהי"מ, וע"כ עולים אלו ז' אמות לד' צדדים, בסוד שבע, שהם כ"ח שבאורך, משום ששבע הוא סוד עליון בכל. כי שבע ה"ס המלכות, שה"ס חכמה תתאה, וכל אלו ל"ב נתיבות החכמה כלולים, בשבע, בסוד השם הקדוש. דהיינו שבסוד המלכות, הנקראת, שם קדוש.

רמה) ואי תימא, הא כתיב מדה אחת לכל היריעות. ודאי מדה אחת ח איהו, אע"ג דאתפשט אמה בתר אמה, ודא בתר דא, וכלא ו ברזא דבוצינא דלעילא קא אתיא, למהוי עילא ותתא משחתא חדא.

רמו) ודא איהו משחתא דאיהו בקדושה יתיר, בגין דאית משחתא אחרא, דאיהי לחפיא על דא דאיהי לגו. ז דהא במשחתא אחרא דחפיא על דא, סלקא בחושבנא בחושבן ד"ל, ולגאו בחושבן ל"ב ודא איהו רזא *) דחפיא דא על דא, ל"ב לגו, ח ד"ל לבר.

רמז) בגין דהא משחתא קדמאה, דאיהו קדישא בגוונין קדישין, דאינון שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלין גוונין קדישין, וכל חושבן דיליה סלקא לחושבן ל"ב. ומשחתא תניינא דאיהו לבר לחפייא על דא, ט איהי סלקא לחושבן ד"ל. ודא איהו רזא דכתיב, י) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי. ביום רעה ממש, ימלטהו יי.

רמח) רזא דחושבנא לגו, דאיהו רזא ל"ב. ובההוא חושבנא דלבר, מה כתיב, ועשית יריעות עזים. יריעות עזים, אמאי עזים. אלא רזא דגוונא דיליה, למיהב דוכתא ברזא דקודשא, ובג"כ יריעות עזים ודאי. כתיב י) אל גנת אגוז

מסורת הזהר

ה) (תהלים מא) בשלח קג צ"ה. ו) (שיר ו) ב"א קא צ"ב.

חלופי גרסאות

ה היא. ו מרזא. ז וסלקא ול"ג דהא במשחתא אחרא דחפיא על דא. סלקא. ח ל"ב איהו קיימא לגו דל איהו קיימא לבר; מוסיף ד"ל ל"ב איהו וכו'. ט ל"ג איהי.

הסולם

מאמר קו המדה וקנה המדה

רמה) **ואי תימא הא** וכו'; ואם תאמר, הרי כתוב, מדה אחת לכל היריעות, משמע שיש בכל יריעה הרבה אמות, וצריך הכתוב לומר שמדה אחת לכולן. ומשיב, **ודאי מדה אחת היא**, שפירושו אמה אחת, **אע"פ שנתפשט קו המדה אמה אחר אמה** וזה אחר זה, אינו מוסיף כלום על האמה הראשונה, כי כולן מאירות רק בחסדים ונמצא כי אותה האמה חוזרת ונכפלת. וזה שמשמיענו הכתוב. **והכל בא בסוד** המוחין של המאור שלמעלה, שהוא בינה. **שיהיה למעלה** ולמטה, בינה ובמלכות, **מדה אחת.**

רמו) **ודא איהו משחתא** וכו'; **וזו היא מדה שהיא יותר בקדושה, כי יש מדה אחרת שהיא לכסות על זו**, על העשר יריעות **שהיא בפנים**, דהיינו המכסה של יריעות עזים, **והמדה האחרת המכסה על זו, היא עולה בהחשבון, בחשבון ד"ל. ואלו** היריעות **שבפנים הן** בחשבון ל"ב, כנ"ל, **וזה הוא סוד שמכסים זה על זה**, ל"ב בפנים ל"ד בחוץ.

רמז) **בגין דהא משחתא** וכו'; **ומפרש. משום שהמדה הראשונה שהיא קדושה בצבעים** (רפו"י דף רל"ג ע"א *) דף רל"ג ע"ב)

קדושים, שהם **שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלו הם צבעים קדושים**, הרומזים על חג"ת ומלכות, כי שש הוא חסד, ותולעת שני היא גבורה, וארגמן הוא ת"ת, ותכלת היא מלכות **וכל החשבון שלו עולה ל"ב.** כ"ח באורך וד' ברוחב, שהם ל"ב. **ומדה השניה** של יריעות עזים, **שהיא בחוץ**, המכסה **על זו, היא עולה לחשבון ד"ל**, דהיינו שלשים אמה ארך וד' רוחב, שהם ל"ד. **וז"ש אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'**, שפירושו, **ביום רעה ממש**, דהיינו עם הדינים בעצמם, **ימלטהו ה'.** כי יריעות עזים שרומזות על דלות ודינים, הן מכסות ומגינות על הקדושה שהיא יריעות דשש משזר וכו' שלא יינקו מהן החצונים.

רמח) **רזא דחושבנא לגו** וכו'; **הסוד של החשבון בפנים** ביריעות שש משזר וגו' **הוא סוד ל"ב** נתיבות החכמה כנ"ל, **ובחשבון ההוא שמבחוץ, מה כתוב, ועשית יריעות עזים. למה עזים.** הרי השם עזים מורה על דינים עזים וקשים. ומשיב, **אלא סוד הגוון שלו הוא לתת לו מקום בסוד הקדושה**, דהיינו שיכסה על הקדושה, **ומשום זה צריכים יריעות עזים ודאי**

ירדתי וגו', הא אוקמוה, אבל מה אגוז אית ׳ ליה קליפה, דסחרא וחפייא על מוחא, ומוחא לגו, אוף הכי בכל מלה דקודשא, קדושה לגו, וסטרא אחרא לבר. ורזא דא, ז) רשע מכתיר את הצדיק. ועל דא אקרי אגוז, והא אוקמוה.

רמט) כ ת"ח, בההוא דלבר, כל ל מה דאוסיף גרע, וסימניך פרי החג, מ דמתמעטין ואזלין. אוף הכא נמי, במה דלגאו כתיב, ואת המשכן תעשה עשר יריעות. במה דלבר כתיב, עשתי עשרה יריעות. אוסיף אתוון וגרע מחושבנא. אוסיף חושבנא נ וגרע, אוסיף חושבנא, דכתיב ח) ארך היריעה האחת שלשים באמה ורחב ארבע באמה היריעה. וכד סליק ס לחושבנא, סליק ע לחושבן ד"ל. דלית בכל אינון זיני מסכנותא, כההוא דאקרי ד"ל, ובג"כ פ כד סליק לחושבנא יתיר, סליק בגריעו.

רנ) וכד צ איהו גרע ק בחושבנא, סליק בסליקו, דסליק לרזא דל"ב, דאיהו רזא דכל מהימנותא, ואיהו רזא דשנ"א קדישא, ועל דא, דא סליק, ודא גרע. דא סליק וגרע. ודא גרע וסליק. דא לגו. ודא לבר.

רנא) ר האי קו המדה, שרי לאתפשטא, ומדיד משחתא לקרשים, דכתיב ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים, ואלין אינון רזא דשרפים, והא אוקמוה, דכתיב עצי שטים עומדים, וכתי'ב ט) שרפים עומדים.

סורת הזהר

ז) (חבקוק א). ח) (שמות כו). ט) (ישעיה ו) משפטים קלג צ"ה.

חלופי גרסאות

י לה. כ ל"ג ת"ח; ת"ח כל ול"ג בההוא דלבר. ל מאן. מ מתמעטים והולכים. נ מוסיף וגרע אתוון. ס בתושבנא. ע ל"ג לחושבן. פ ל"ג כה. צ האי. ק מוסיף בחושבנא גרע; גרע בסליקו ולא גרסינן סליק. ר ל"ג האי; ל"ג האי קו; יריעות עזים אמאי יריעות עזים אלא כדקאמרן המדה שארי.

הסולם

מאמר קו המדה וקבה המדה

ודאי. שהדינים שבהן שומרים על הקדושה, שלא יוכלו החצונים להדבק בקדושה, דהיינו במשכן דיריעות שש משזר וגו'. כתוב, אל גנת אגוז ירדתי וגו'. והעמידוהו, אבל מה אגוז, יש לו קליפה המסבבת ומכסה על המוח שבו, והמוח בפנים. אף כך בכל דבר של קדושה, הקדושה בפנים והסטרא אחרא בחוץ. וז"ס רשע מכתיר את הצדיק. וע"כ נקרא אגוז. וכבר העמידוהו.

רמט) ת"ח בההוא דלבר וכו': בוא וראה, באותו שמבחוץ, דהיינו ביריעות עזים, כל מה שמוסיף גורע. וסימנך, פרי החג שמתמעטים והולכים, משום שמקריבים אותם על אומות העולם, שהם חיצונים, אף כאן כך, במה שבפנים כתוב, ואת המשכן תעשה עשר יריעות, במה שמבחוץ כתוב, עשתי עשרה יריעות. מוסיף אותיות, דהיינו שמוסיף ע' על שתי עשרה, וגורע מחושבון, שנגרע א' מחשבון שתי עשרה מחמת הוספת ע' על

(דפו"י דף רל"ג ע"ב)

שתי עשרה. ומוסיף חשבון, וגורע, מוסיף חשבון, היינו שכתוב, ארך היריעה האחת שלשים באמה ורחב ארבע באמה, ויריעות הפנימיות לא היו אלא כ"ח ארך, וכשעולה לחשבון, נגרע, שעולה לחשבון ד"ל. שאין קשה בכל מיני השמות של עניות, כאותו שנקרא דל. ומשום זה. כשעולה יותר בחשבון, הוא עולה בגרעון.

רנ) וכד איהו גרע וכו': וכשהוא גורע בחשבון, הוא עולה בהתעלות, כי עולה לסוד ל"ב נתיבות החכמה, שהוא סוד כל האמונות, שהיא המלכות, והוא סוד השם הקדוש. ועל כן זה הגורע עולה. וזה המוסיף גורע. זה עולה וגורע, וזה גורע ועולה. זה בפנים, דהיינו יריעות דשש משזר שה"ס גורע ועולה. וזה מבחוץ, דהיינו יריעות עזים, שה"ס שעולה וגורע.

רנא) האי קו המדה וכו': קו המדה הזה התחיל להתפשט ומדד מדה לקרשים. שכתוב, ויעש

רנב) מדידו דמשחתא דא, עשר אמות ארך הקרש ואמה וחצי האמה. הכא כתיב עשר אמות, ולא כתיב עשר באמה. אלין תלת תלת, דאינון תשע, וחד דשריא עלייהו, ודא איהו רוחא חדא דשריא עלייהו.

רנג) והא אמרן, כמה איהו שיעורא דאמה. ודא איהו רזא דשיעורא חד סרי ופלגא, דסלקין, ולא סלקין, בגין דגרעין מאינון אופנים. ואוקמוה ברזא דרתיכא קדישא, ואינון עשרין, להאי סטרא עשר, ולהאי סטרא עשר, עד דסלקין לרזא דשרפים עלאין. ולבתר סליק רזא דקודשא, עד ש דאתערו כלהו, ברזא דההוא בריח התיכון, כמה דאוקמוה, ועל דא ת פלג אית ביה בלא שלימו.

חלופי גרסאות

ש דאתעתדו. ת פלגא.

הסולם

מאמ, קו המדה וקצה המדה

ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. **ואלו** הקרשים **הם סוד השרפים** שבעולם הבריאה. **והעמידוהו, כתוב** כאן **עצי שטים עומדים, וכתוב שרפים עומדים,** מה שם שרפים אף כאן שרפים.

רנב) מדידו דמשחתא דא וכו': מדידת מדה הזו, **היא, עשר אמות ארך הקרש ואמה וחצי אמה רוחב וגו'. כאן כתוב, עשר אמות ולא כתוב עשר באמה** כמו בירידות, **אלו,** עשר אמה, **הן, שלש שלש שלש, שהן תשע,** דהיינו כנגד חב"ד חג"ת נה"י דשרפים, **ואחת השורה עליהן, שזה הוא רוח אחד השורה עליהם,** דהיינו האחורים של מלכות דאצילות שה"ס שליטת החכמה. וכיון שיש כאן ב' שליטות, שליטת החסדים ושליטת החכמה, ע"כ נקראות אמות, לשון רבים. מה שאין כן בירידות, שלא היה שם אלא שליטה אחת של חסדים בלבד, וע"כ נקראות אמה, כנ"ל

רנג) והא אמרן כמה וכו': **וכבר אמרנו כמה הוא שיעור אמה,** דהיינו שכוללת כ"ח אורך וד' רוחב שהן ל"ב. **וזה שבכאן הוא סוד שיעור, י"א וחצי,** דהיינו עשר ארך, **ואמה וחצי אמה רחב,** שהן ביחד י"א אמה וחצי אמה **שהן עולות** לשיעור י"ב, **ואינן עולות** שחסר להם חצי, **משום שחסרים מאלו אופנים,** דהיינו שהן חסרות המלכות שלהן הנקראת אופנים, כי המה רק ג"פ שלש שהם תשע חב"ד חג"ת נה"י, וחסרים המלכות שלהם, כנ"ל בדיבור הסמוך. **והעמידוהו בסוד המרכבה**

(דפו"י דף רל"ג ע"ב)

הקדושה, שהם כ' קרשים לצד ימין עשרה, ולצד שמאל עשרה. עד שעולים לשרפים עליונים דהיינו ב' קוין ימין ושמאל דשרפים הנבחנים לעליונים, וקו אמצעי נבחן לתחתון (כנ"ל אות קל"ו בהסולם)) **ואח"כ עולה סוד הקדושה עד שמתעוררים כולם בסוד בריח התיכון,** דהיינו שמקבלים קו האמצעי. ואלו ג' קוין הם ברת"ס, וע"כ יש בהם חב"ד חג"ת נה"י, אבל חסרה בהם המלכות, **וע"כ יש בהם חצי אחד בלי שלמות.** והם רק י"א וחצי בלבד, ולא י"ב שלמים.

פירוש סוד המלכות החסרה בהם ה"ס מלכות דמנעולא, שאין בהם אלא מלכות דמפתחא שהיא בחינת יסוד, ועל כן נחשבת המלכות שהיא חסרה חצי פרצוף שלה שמחזה ולמטה, כנ"ל בסוד מ"ה נהורין, (באות קמ"ה) **וסוד י"ב הם ג' קוין, שבכל קו יש ד' בחינות חו"ג תו"מ, והם י"ב, וכיון שהמלכות שהיא פרצוף הי"ב שבהם אינה אלא חצי פרצוף עד החזה, נמצא שאין בהם אלא י"א פרצופין וחצי פרצוף. וזה אמרו, חד סרי ופלגא דסלקין ולא סלקין בגין דגרעין מאינון אופנין, שמשום שחסרים מבחינת עצם המלכות, אין בהם רק חצי פרצוף המלכות שעד החזה שלה, שעד שם נחשבת לט"ר שבה עד היסוד, וחצי פרצוף שמחזה ולמטה חסר, וע"כ אינם אלא י"א וחצי ואח"כ מרחיב לבאר זה, שע"כ הקרשים הם בסוד ג' קוין שהם עשרה לימין ועשרה לשמאל וברית התיכון, והמלכות לא נזכר בהם. כי חסרה מהם. וע"ד פלג אית ביה בלא שלימו, כמבואר.**

רזא

רנד) רזא דהאי משחתא, לעשרין ק] דפין אינון מאתן ותלתין. וכל האי קיימא במדידו בחושבנא, והכי סליק כל חושבן דנפקא מהאי מדידו ברזא דאינון שרפים.

רנה) יריעות דמשכנא דאמרן דאינון רזין עלאין. רזא דשמיא והא אוקמוה א י) נוטה שמים כיריעה. ורזא דהאי בההוא חושבן דקאמרן. ואית יריעין דקאמרן ברזא חדא ואית יריעין ברזא אחרא, וכלא איהו ברזא דלעילא. וע"ד כלא איהו למנדע חכמתא, דכל סטרא וסטרא, ב וכל מלה ומלה. וע"ד אבחין ב"נ בין טב לביש, בין רזא דחכמתא, ובין מלה דלא קיימא בחכמתא. וברזא דמדידו קדמאה, הא אתמר בכמה סטרין איהו.

רנו) רזא דא רזא דארונא דקאים בחושבנא, ג ממה דאיהו נטיל, וממה דאיהו קביל, וממה דאית ביה, ד וממה ה איהו ו מקבל: דאיהו תרין סטרין, ונטיל

מסורת הזהר

י) (תהלים קד) ב"א רפ צ"ג.

חלופי גרסאות

א מוסיף דכתיב נוטה. ב דכל. ג וממה; מוסיף ממה דאיהו עייל. ד ממה. ה דאיהו. ו קביל; מקביל.

דרך אמת ק] פי' כי קרשים כל א ' אמות ואמה וחצי כמ"ש למעלה רזא דְּשִׁיעוּרָא חַד סרי ופלגא עולים הכל מאתין ותלתין ודו"ק.

הסולם

מאמר הסולם וקנה המדה

רנד) **רזא דהאי משחתא** וכו': סוד מדידה הזו, של י"א וחצי, לעשרים קרשים הם מאתים ושלשים, כי כ' פעמים י"א וחצי הם ר"ל, וכל זה עומד במדידה בחשבון, וכך עולה כל חשבון היוצא ממדידה הזו שבסוד השרפים.

רנה) **יריעות דמשכנא** וכו': יריעות המשכן שאמרנו, שהן סודות עליונים, הן סוד השמים, דהיינו ז"א, והעמידוהו, בסו"ה נוטה שמים כיריעה, (כנ"ל תרומה אות תש"א) וסוד של אלו הוא בחשבון שאמרנו, שהן סוד ל"ב, כנ"ל, ויש יריעות שאמרנו שהן בסוד אחד, דהיינו יריעות שש משזר וגו' ויש יריעות בסוד אחר דהיינו יריעות עזים, והכל הוא בסוד שלמעלה, דהיינו מבחינת שמים. וע"כ הכל הוא לדעת חכמה של כל בחינה ובחינה וכל דבר ודבר. וע"כ מבחין האדם בין טוב לרע. דהיינו בין יריעות שש משזר וגו' שהן טוב, ליריעות עזים שהן רע (כנ"ל אות רמ"ז) בין סוד החכמה ובין דבר שאינו עומד בחכמה, אלא בחסדים. דהיינו בין יריעות שש משזר וגו' שהן בשליטת החסדים, ובין הקרשים שהם גם בשליטת החכמה. (כנ"ל אות רנ"ב) ובסוד המדידה הראשונה, שהיתה בסוד אמה, הרי נתבאר בכמה בחינות היא, דהיינו אלף ות"ק

(עפו"י דף רל"ג ע"ב)

בחינות שבכל בחינה י"ב אלפי אמה (כנ"ל אות רמ"ב).

רנו) **רזא דא רזא** וכו': סוד זה הוא סוד הארון. שעומד בחשבון, ממי שהוא לוקח, וממי שהוא מקבל, וממה שיש בו. ומפרש. ממה שהוא מקבל, הוא ב' צדדים ימין ושמאל. וכן ממה שהוא לוקח הוא מאותם ב' צדדים. על כן, הוא אמה מצד זה, מימין, והוא אמה מצד זה, משמאל, וחצי אמה, של עצמו. ומשום זה כתוב, אמתים וחצי ארכו, אמתים הן מב' צדדים ימין ושמאל, וחצי, היינו של עצמו. זהו בארך. ברחב ובקומה, הם אמה וחצי, אמה אחת היינו מצד ההוא שלוקח יותר, כעין שלקח מימין ושמאל. וחצי. היינו של עצמו. כי אין דבר שורה אלא על דבר. ומשום זה, הוא חצי בכל חשבון וחשבון, ומשום זה, הארון, שהוא המלכות, מקבל מכולם, ונמצא בסוד החשבון של כולם.

פירוש. מדת הארך רומזת על הארת החכמה. ומדת הרחב, רומזת על הארת החסדים, ומדת הקומה, רומזת הארת החכמה הנמשכת ע"י קו האמצעי. ומדת הארך נבחנת ללקיחה בלי קבלה, כי תחלה לוקח החסדים שבקו ימין, ואח"כ לוקח החכמה שבקו שמאל, ומטרם שהתכמה מתלבשת בחסדים, אין הארת החכמה מקובלת

מאינון *) תרין סטרין. ועל דא אמה איהו בסטרא דא, ואמה בסטרא דא, ופלגא דיליה. ובג"כ אמתים וחצי ארכו, אמתים מתרין סטרין, ופלגא דיליה, האי בארכא. בפותיא ורומא, אמה וחצי, חד מההוא סטרא יתיר, דקא נטיל כגוונא דימינא ושמאלא. ופלגא דיליה. דהא לא שריא מלה, אלא על מלה ובג"כ, פלגא בכל חושבן וחושבן, ובגין כך, ארונא מקבלא מכלא, וקיימא ברזא דחושבנא ז דכלא.

רנז) והא אוקמוה, על מה איהו מחפייא בדהבא, לגו ולבר, והאי איהו שיעורא למיקם במדידו קדמאה, וכלא קאים ברזא חדא. פתורא, כהאי גוונא דמדיד בההוא שיעורא קדמאה.

רנח) אבל האי מדידו ח דארונא, דקיימא ברזא דאורייתא, ובההוא

חלופי גרסאות

ז בכלא. ח על מה ול"ג דארונא.

מאמו **הסולם** קו המדה וקנה המדה

מקובלת, וכן החסדים אינם מקובלים משום שיש מחלוקת בין ימין ושמאל (כנ"ל ב"א נ"ז ד"ה וזה) הרי שיש לקיחה שכבר לקח הארת ב' הקוין, ואין קבלה, כי אין מאירים בו. אלא אח"כ כשמקבל החסדים ע"י קו האמצעי, באים החכדים לידי קבלה. שה"ס הרחב. ואח"כ כשמקבל הארת החכמה מתוקנת בחסדים ע"י קו האמצעי באה החכמה לידי קבלה. וכן יש להבחין בחינתו עצמו של המקבל ג' מדות הללו. וז"ש, רזא דארונא דקאים בחושבנא, ממה דאיהו נטיל, שה"ס האורך. וממה דאיהו קביל, שה"ס הרחב והקומה. וממה דאית ביה, שה"ס בחינתו עצמו של המקבל את המדות הללו. שה"ס המלכות.

ומפרש. ממה איהו מקבל, דאיהו תרין סטרין, דהיינו הימין שברחב, והשמאל שבקומה. ונטיל, מאינון ב' סטרין, דהיינו ימין ושמאל שלוקח בארך, וע"ד אמה איהו בסטרא דא, דהיינו בצד ימין שהוא חסדים, ואמה בסטרא דא, דהיינו בצד שמאל שהוא חכמה, ופלגא דיליה, דהיינו החצי של המקבל עצמו שהוא מלכות, הנבחנת לחצי מדה, כנ"ל בסוד י"א אמה וחצי (באות רנ"ג). ומשום זה כתוב, אמתים וחצי ארכו, אמתים הם מב' צדדים, מימין ומשמאל שלוקח באורך, ופלגא דיליה, החצי הוא של המקבל, שהיא מלכות, עצמו, שהיא חצי אמה. בפותיא ורומא, אמה וחצי, דהיינו אמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו. אשר האמה רומזת מההוא סטרא יתיר דקא נטיל, שהרחב מקבל יותר צד החסדים שהוא

(דפו"י דף רל"ג ע"ב *) דף רל"ד ע"א)

ימין, והקומה מקבלת יותר צד השמאל שהיא הארת חכמה. כגוונא דימינא ושמאלא, שהם כמו הימין ושמאל שלוקח באורך, כן הרחב חפץ יותר בימין, והקומה חפצה יותר בשמאל. וע"כ הם כל אחד אמה, ופלגא דיליה, דהיינו בחינתו של המקבל עצמו, שהיא חצי אמה, המצטרף, הן ברחב והן בקומה, דהא לא שריא מלה אלא על מלה, כי אין דבר שורה אלא על דבר, ועל כן צריכים להזכיר בכל אחד, גם מדת המקבל עצמו, שעליו שורה הימין, או השמאל, או שניהם יחד ובג"כ פלגא בכל חושבן וחושבן, ולפיכך בארך, הכולל ב' קוין בזה אחר זה, הוא אמתים וחצי. וברחב שהוא רק חסדים מקו האמצעי, הוא אמה וחצי. ובקומה, שהיא חכמה שבקו אמצעי, הוא אמה וחצי. כמבואר.

רנז) והא אוקמוה על וכו' : והרי העמידוהו, למה הארון מצופה בזהב בפנים ובחוץ, שה"ס התכללות הארת חכמה שנקראת זהב. וזה הוא שיעור העומד במדידה ראשונה, שבירעות כנ"ל, והכל עומד בסוד אחד. השלחן הוא גם כן כעין שמדד בשיעור הראשון ההוא, שבירעות.

רנח) אבל האי מדידו וכו' : אבל מדידה זו שבארון, הנמצא בסוד התורה, ובמדידה הראשונה, כבירעות, שאמר אבי, שהוא ר' שמעון, אין לעשות בה שיעור גדול יותר מכפי שהוא גילה בסוד לחכמים העליונים, לדעת בה סוד החכמה, ולהבחין בין טוב לרע, בין חכמה עליונה, לחכמה האחרת,

שבמלכות

משחתא קדמאה דקאמר אבא, לית ס בה למעבד שיעורא יתיר כמה דאיהו - גלי ברזא לחכימי עליונין, למנדע כ בה רזא דחכמתא, לאבחנא בין טב לביש, בין חכמתא עלאה, לחכמתא אחרא. כלהו עובדין אחרנין, כלהו במדידו דאמה, בההוא משחתא, בר משחתא דחשן, דאיהו זרת, והא אוקמוה.

רנט) ת"ח, כתנת ל דכלהו אתעבידו ברזא דקודשא, כלא איהו ברזא דשש, ובעובדא דשש, וקיימא בשש. וכלהו תקונין, לאתלבשא ולאתקנא בהו שש, וברזא דשש.

רס) וכלא ברזא דקו המדה. וקנה המדה בההוא מדידו דיחזקאל, בגין מ דאיהו ביתא לאתקיימא באתריה, באינון כותלין, באינון שורין, באינון פתחין, באינון דלתין, בגין למהוי כלא במדידו. אבל נ לזמנא דאתי, משחתא ההוא מה כתיב ס בה, כ) ורחבה ונסבה למעלה למעלה. בשעתא ע דישרי למבני ביה האי קנה המדה, סלקא לעילא לעילא, לארכא ולפותיא, למהוי אתפשטותא דביתא בכל סטרין ולא ישגחון פ עליה לביש, כמה דאוקמוה, דכתיב ל) ודמשק מנוחתו. צ דהא בההוא זמנא דינא לא ק ישתכח בעלמא, ר בג"כ כלא ש אתקיים על קיומיה בקיומא שלים, כד"א מ) לא ירגז עוד ולא יוסיפו בני עולה לענותו וגו'.

רסא) ות"ח, כל משחתין, וכל מדידין, ת כלהו קיימין בהאי עלמא, בגין

מסורת הזהר

כ) (יחזקאל מא). ל) (זכריה ט). מ) (ש"ב ז).

חלופי גרסאות

ס ביה. י ל"ג גלי. כ ביה. ל מוסיף אע"ג דכלהו. מ דההוא; דא ההוא ביתא לא אתקיימא. נ בזמנא. ס ל"ג בה. ע דישרי ביה קנה ול"ג למבני ול"ג האי. פ עלה. צ מההוא ול"ג דהא. ק אשתכח. ר בגין דכלא. ש יתקיים. ת מוסיף דהאי משכנא והאי ביתא כלהו.

הסולם

מאמר

שבמלכות. כל מעשי המשכן האחרים כולם היו במדידה של אמה במדה ההיא, כמו ביריעות. חוץ ממדת החשן, שהיא זרת. וכבר העמידוהו.

רנט) ת"ח, כתנות דכלהו אתעבידו וכו'; בוא וראה, הכתנות של כולם, של אהרן ובניו, נעשו בסוד הקדש, ואע"פ שלא נזכר בהן מדה, כי הכל היה בסוד שש, שהוא חסד הכולל ששה קצוות חג"ת נה"י, כנ"ל, ובמעשה של שש, דהיינו בששה חוטים שה"ס חג"ת נה"י דז"א, ועומד ומתקיים בשש. וכל התקונים שבמשכן היו להתלבש ולהתתקן בהם שש, שהם חג"ת נה"י דז"א, ובסוד שש, שה"ס חסד.

רס) וכלא ברזא דקו וכו'; והכל, דהיינו כל המדידות שבמשכן, היו בסוד קו המדה. וקנה המדה היה במדידה ההיא של יחזקאל, והוא מטעם, שהוא בית להתקיים במקומו באלו הכתלים באלו החומות באלו הפתחים, באלו הדלתות כדי שיהיה הכל במדה, אבל לעתיד

(דפו"י דף רל"ד ע"א)

קו המדה וקנה המדה

לבא, דהיינו במדידת הבית דיחזקאל שהוא לעתיד לבא, מדה ההיא מה כתוב בה, ורחבה ונסבה למעלה למעלה. כי בשעה שיתחילו לבנות בקנה המדה, היא עולה למעלה למעלה לארך ולרחב, שתהיה התפשטות הבית לכל הצדדים, ולא יסתכלו עליה לרע. כמו שהעמידו, שכתוב, ודמשק מנוחתו. שהכל יהיה קדוש. כלומר, אע"פ שקנה המדה ה"ס הארת המסך דמנעולא, שאין עליה זווג קודם גמר התקון מחמת הדין שבה, אבל לעתיד בבית דיחזקאל, כבר לא יהיה דין במנעולא, ולא יראה בה שום רע, ע"כ תהיה המדידה בקנה המדה. כי בזמן ההוא לא יהיה דין בעולם, משום זה הכל מתקיים על קיומו בקיום שלם. כמש"א, לא ירגז עוד ולא יוסיפו בני עולה לענותו וגו';

רסא) ות"ח כל משחתין וכו'; ובוא וראה, כל המדות, וכל המדידות, הנאמרות בבית דיחזקאל, כולן נמצאות בעולם הזה, כדי שיתקיים עולם הזה בסוד כעין של מעלה,

לקשר

לאתקיימא האי עלמא, ברזא דגוונא דלעילא, לאתקשרא האי עלמא בעלמא דלעילא, למהוי כלא חד ברזא חדא. ובההוא זמנא דקודשא ב״ה א אתער לחדתותי עלמא, כדין ישתכחון כלהו עלמין ברזא חדא, ויקרא דקב״ה בכלא, וכדין כתיב, ג ביום ההוא יהיה יי׳ אחד ושמו אחד.

רסב) פתח ר׳ יהודה אבתריה ואמר, ד סוד יי׳ ליראיו ובריתו להודיעם. האי קרא ב הא אוקמוה, אבל סוד יי׳ ליראיו, ההוא רזא עלאה דקיימא ג בגניזו, לא קיימא אלא ליראיו, דאינון דחלין לקב״ה תדיר, ואינון אתחזון לאינון רזין עלאין, ולמהוי אינון ד רזין עלאין בגניזו ובסתימו כדקא יאות, בגין דאינון רזין עלאין. אבל ובריתו להודיעם, רזא דאיהו קיימא בברית קיימא, להודיעם, בגין דאיהו אתר דקיימא ה לגלאה למנדע.

רסג) תו סוד יי׳ ליראיו, דאינון רזין דקיימן בדחילו, ואינון דחלי חטאה דחלין בהו, באינון רזין עלאין. אבל ובריתו להודיעם: למנדע ולפרשא מלין, בגין דאינון מלין דקיימן לפרשא.

רסד) תא חזי, בארבעין ותרין אתוון אתגליף עלמא, ואתקיים. וכלהו ו עטרא דשמא קדישא. כד מצטרפין, סלקין באתווי לעילא, ונחתיז לתתא, מתעטרן עטרין, בארבע סטרי עלמא, ויכיל לאתקיימא.

מסורת הזהר

נ) (זכריה יד) ויקהל קמא צ״ת. ס) (תהלים כה) ב״א קמג צ״ג

חלופי גרסאות

א יתעֵר. ב ל״ג הא. ג מוסיף בגניזו דאיהו סתים וגניז. ד ל״ג רזין. ה באתגלייא. ו בעטורא.

הסולם

מאמר שם מ״ב וע״ב

לקשר עולם הזה בעולם העליון, שיהיה הכל אחד בסוד אחד. אבל בזמן ההוא שיתעורר הקב״ה לחדש העולם, אז ימצאו כל העולמות בעצמם בסוד, אחד, כמו עולם העליון, ויהיה כבוד הקב״ה בכולם. ואז כתוב, ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד. ששמו שה״ס מלכות הוא אחד מצד עצמו כמו הויה. כמ״ש לעיל (בראשית א׳ דף קי״ז ד״ה וביאור ע״ש).

רסב) פתח ר׳ יהודה וכו׳: פתח אחריו ר׳ יהודה, ואמר, סוד ה׳ ליראיו ובריתו להודיעם. היינו, סוד העליון ההוא, העומד בגניזה, אינו עומד אלא ליראיו. שהם יראים את הקב״ה תמיד, והם ראוים לאלו סודות עליונים, ושיהיו בהם אלו סודות עליונים בגניזה ובסתימה כראוי, משום שהם סודות עליונים. אבל, ובריתו להודיעם, הסוד, שהוא עומד בברית קדש, להודיעם, משום שהוא מקום העומד לגלות ולדעת. פירוש. כי היסוד

(דפו״י דף רל״ד ע״א)

מגלה הארת החכמה במלכות, והיינו להודיעם, ע״י המלכות.

רסג) תו, סוד ה׳ ליראיו וכו׳: עוד פירוש, על סוד ה׳ ליראיו. כי אלו הסודות עומדים בבחינת יראה, ואלו יראי חטא, הם ביראה באלו סודות העליונים שלא לעסוק בהם. אבל ובריתו להודיעם, היינו לדעת ולפרש הדברים, משום שהם דברים העומדים לפרש אותם. כי ע״י היסוד מתפרשים הסודות. ואין פחד לעסוק בהם.

רסד) ת״ח בארבעין ותרין וכו׳: בוא וראה, בארבעים ושתים אותיות נחקק העולם, שהוא המלכות, ונתקיים. כיסוי האורות והעלמתם מכונה חקיקה. וגילוי האורות מכונה קיום, דהיינו המוחין המקיימים המדרגה. וכולן הן עטרה של השם הקדוש. כי שם מ״ב ה״ס ג״ר כח״ב שנעשים עטרה למלכות הנקראת שם. כאשר מתחברות, המ״ב אותיות להיות משפיעות, עולים באותיותיו למעלה, בבינה,

רסה) ולבתר נפקו אתוון וברו עלמא לעילא ותתא. בעלמא דיחודא, ובעלמא דפרודא, ואתקרון הרי בתר, טורי דפרודא ז דמשתקיין. כד סטרא דדרום שארי לקרבא *) בהדיה, וכדין מיא נגדין, ובחילא דא דעילא, נגיד, כלא הוא בחידו.

רסו) כד מחשבה, סליק ברעו דחדוה, מטמירא דכל טמירין, מטי ונגיד מגויה חד זיהרא, מתקרבין דא בדא, והא אוקמוה.

חלופי גרסאות

ז דמתשקיין.

הסולם

מאמר **שם מ"ב וע"ב**

ששם מתגלים בראשונה, **ויורדים למטה**, לז"א, **ומתעטרים עטרות בו, לד' רוחות העולם** שהם חו"ג תו"מ עד החזה, שה"ס ג' קוין ומלכות המקבלתם. **ויכול להתקיים**, דהיינו לקבל המוחין האלו מבינה, שמתקיים על ידיהם.

פירוש. ג' בחינות יש בשם מ"ב, כמבואר בתק"ז (תקון ס"ט ק"ג ע"ב ע"ש) א) **עיקר צורתו**, דהיינו המוחין כח"ב שהם באו"א עלאין, שה"ס חכמה. וה"ס ד' אותיות הויה פשוטה, שה"ס כתר, ועשר אותיות שיש בהויה מלאה, שה"ס חכמה, וכ"ח אותיות שיש במילוי המילוי דשם הויה, שה"ס בינה, שביחד, הם מ"ב אותיות. ב) **צורת המלך חקוק על חותם**, ה"ס ג' הקוין שיצאו בישסו"ת שה"ס בינה, שבאלו ג' קוין דבינה נחתמו כל העולמות, כלומר שדומים להם כמו הצורות שבנחתם הדומות אל הצורות שבחותם. אבל או"א עלאין, אע"פ שהם עיקר המוחין דג"ר, מ"מ אינם נחשבים לחותם, את המוחין של העולמות, והוא משום, שבהם אין הי' יוצאת מאויר שלהם. (כנ"ל ב"א דף רנ"א ד"ה נחית). וסוד שם מ"ב זה, ה"ס ב' שמות אהיה, שיש באהיה אשר אהיה, שהם בגימטריא מ"ב. ג) **שם מ"ב בצורת חותם של שעוה**. וה"ס ג' הקוין של ז"א, שיורה שיש בו ב' פעולות, א' שהוא נחתם ע"י החותם המקורי שהוא בינה. ב' שהוא חותם את צורות המוחין שבמלכות. כמו שעוה, שאחר שנחתמת, יכולה להיות גם חותם לחתום על דבר אחר. וכל זה כבר נתבאר באריכות לעיל (בראשית א' דף רס"ב ד"ה ויש, ע"ש) ואין להאריך כאן.

וכאן מתחיל בשם מ"ב שבבינה, שה"ס החותם המקורי, ואחריה בשם מ"ב שבז"א, וז"ש **סלקין באתווי לעילא**, דהיינו בבינה, **ונחתין לתתא**, דהיינו בז"א. **ובדיבור שלאח"ז**, מבאר איך האותיות דשם מ"ב שבז"א

(דפו"י דף רל"ד ע"א *) דף רל"ד ע"ב)

יוצאות וחותמות את המלכות, **ואח"כ** (באות רס"ו) **מרמז על שם מ"ב שבאו"א.**

רסה) ולבתר נפקי אתוון וכו' : ואח"כ יוצאות האותיות משם מ"ב שבז"א, שה"ס עשרה מאמרות ול"ב אלקים דמעשה בראשית. שביחד הם מ"ב, המאירים בז"א, **ובוראים העולם**, שהוא המלכות, **למעלה ולמטה**, שה"ס נקודת החולם החוצה את המלכות לשנים, שכו"ח שלה נשארו למעלה, ובינה ותו"מ שלה ירדו **למטה** לעולם הבריאה, **בעולם** היחוד, שכו"ח שלה נשארו בעולם היחוד שהוא אצילות, **ובעולם הפירוד**, שבינה ותו"מ שלה ירדו לעולם הבריאה שהוא עולם הפירוד. ואח"ז חזרו ועלו בינה ותו"מ, מבריאה לאצילות בסוד נקודת השורק, **ואז נקראים הרי בתר. כי הבינה** ותו"מ אחר עליתם לאצילות נפרדו מן הימין, שהוא כתר וחכמה, שנעשו ביניהם מחלוקת, ודומים כמו שנחבתרו זה מזה. **והם הרי הפירוד הנשקים כאשר צד דרום**, שהוא קו ימין, **מתחיל לקרב אליו**, אל קו השמאל, **ואז נוזלים מים**, והרי דפרודא שהוא קו השמאל נשקים. **ובכח זה שלמעלה** שבז"א **נמשכים** המים. **והכל הוא בשמחה.**

רסו) כד מחשבה סליק וכו' : כאן רומז על שם מ"ב שבאו"א. ואומר, **כשהמחשבה**, שה"ס **החכמה**, **עולה ברצון דחדוה ממכוסה מכל המכוסים**, שהוא **כתר**, **מגיע ונוזל ממנו אור אחד**, שהוא **בינה**, **ומתקרבים זה לזה**, שהחכמה מתיחדת עם הבינה. **וכבר העמידוהו.** וזהו עיקר צורתו של שם מ"ב, דהיינו המוחין דכתר חכמה ובינה, שה"ס הויה פשוטה ד' אותיות, ועשר אותיות הויה במילוי. וכ"ח אותיות דמילוי המילוי, שהם כח"ב, והם ביחד מ"ב אותיות. (כנ"ל אות רס"ד).

ואינון

רסז) ואינון ארבעין ותרין אתוון, אינון רזא עלאה, ח ובאינון אתברי עלמא ט עלאה ועלמא תתאה. ואינון קיומא ורזא דכל עלמין. ועל דאיהו רזא י דעלמין, כתיב סוד יי׳ ליראיו ובריתו להודיעם. דא רזא, דאתוון גליפין, כ בגלפוי באתגלייא.

רסח) כתיב ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים, והא ל אוקמוה. את האורים: מ דנהרין, רזא דאספקלריא דנהרא, ודא איהו גליפו דאתוון דשמא קדישא, ברזא דארבעין ותרין, דבהו אתברון עלמין, והוו משקעין ביה. ואת התומים: רזא דאינון אתוון, דכלילן באתר דאספקלריא דלא נהרא. ואיהי נ אתנהרא בע״ב אתוון גליפין, דאינון רזא דשמא קדישא, וכלהו אקרון אורים ותומים.

רסט) תא חזי, כד אינון אתוון משקעאן תמן, בההוא חילא, נהרין אתוון ס אחרנין, בגליפו דאינון שמהן דשבטין, ונהרין או אתחשכאן, וכלא בההוא רזא דאינון אתוון דשמהן קדישין כדקאמרן. ואינון אתוון דשמהן קדישין, אינון אתיין על רזא דאורייתא, וכלהו עלמין ע אתברון, ברזא דאלין אתוון. אלין שמהן הוו גניזין משקעין תמן, ושמהן דשבטין הוו בלטין אתוון דלהון לעילא. ועל דא כלא מרזא דאינון אתוון, וכלא אוקימנא.

חלופי גרסאות

ח ובהו. ט מוסיף עלמא עלאה. י דכל עלמין. כ מוסיף טטקוטא; טטקוטאי מסיגטן בגלפוי. ל מוסיף אוקמוה חשן המשפט. מ ל״ג דנהרין. נ אתנהגא. ס אחרני דגליפו באינון. ע אתיין; אתיין ואתברון.

מאמר הסולם שם מ״ב וע״ב

רסז) **ואינון ארבעין ותרין** וכו׳: ואלו מ״ב אותיות הן **סוד עליון**, ובאלו נברא עולם העליון, שהוא ז״א, **ועולם התחתון**, שהוא המלכות. והן קיום וסוד כל העולמות, ועל שהן **סוד** העולמות כתוב, **סוד ה׳ ליראיו** ובריתו להודיעם. זה סוד, שאותיות החקוקות, שבשם מ״ב, בחקיקותיו הוא בגלוי. פירוש. חקיקה, יורה העלם וסוד, ואותיות השם מ״ב הן חקוקות ושקועות כמ״ש להלאה, כי החכמה אינה מתגלית בהן. וע״כ נאמר עליהן סוד ה׳ ליראיו, אבל הן מתגלות בשם ע״ב, במלכות, ולפי מדת חקיקתן בשם מ״ב כן הן מתגלות בשם ע״ב במלכות. שבזה מתבאר הכתוב, סוד ה׳ ליראיו, היינו השם מ״ב. ובריתו להודיעם דהיינו בשם ע״ב שבמלכות. וז״ש **רזא דאתוון גליפין** שבשם מ״ב, **בגלפוי באתגליא**, שבמדת חקיקותיו, של מ״ב, הוא מתגלה, בשם ע״ב. כמבואר.

רסח) **כתיב ונתת אל** וגו׳: כתוב, **ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים**. והרי העמידוהו, **את האורים**, היינו, שמאירים, שהוא סוד מראה המאירה, דהיינו ז״א, וזהו

(דפו״י דף רל״ד ע״ב)

חקיקות האותיות של השם הקדוש בסוד מ״ב, שבהם נבראו העולמות, והאותיות היו שקועות בו, דהיינו בהעלם החכמה. **ואת התומים**, הוא סוד אלו האותיות הכלולות במקום המראה שאינה מאירה, שהיא המלכות, שהיא מאירה בע״ב אותיות חקוקות, שה״ס השם הקדוש. שהשם ע״ב ה״ס גילוי אור החכמה שבמלכות. וכולם נקראים יחד, **אורים ותומים**.

רסט) **ת״ח כד אינון** וכו׳: בוא וראה, כאשר אלו האותיות של השם מ״ב שקועות שם, בחשן המשפט, בכח ההוא, שהיו שקועות, מאירות אותיות אחרות שבשבטים, מאירות או שנחשכות הכל הוא בסוד ההוא של אלו האותיות של השמות הקדושים שאמרנו, דהיינו השם מ״ב, ואלו האותיות של שמות הקדושים, דמ״ב, הן באות על סוד התורה, שהן מתגלות בז״א הנקרא תורה, וכל העולמות נבראו בסוד אלו האותיות. אלו השמות דמ״ב, היו גנוזים ושקועים שם, בחשן, ושמות השבטים היו בולטות אותיותיהם למעלה. ועל כן, הכל הוא מסוד אלו האותיות. וכבר העמדנו הכל.

רע) והא אתמר ברזא דאתוון דאורייתא. ב', דאורייתא שראת בה, והא אוקמוה ה] ב' ברא ודאי בחילא עלאה, בתקיפו דרזא דאינון אתוון. ב' נוקבא, א' פ דכורא. כמה דב' ברא, הכי נמי צ א', אפיק אתוון, כללא דעשרין ותרין אתוון.

רעא) ה', זווגא ק חדא בשמים, למיהב ליה חיין, ולאשראה ליה. ו', הארץ, למיהב לה מזונא, ולאתקנא לה ר ספוקא דאתחזי לה. ורזא דא בראשית וגו', ש עד השמים ואת הארץ. ת ו' ואת, כללא דעשרין ותרין אתוון, ומתזן ארעא, וארעא כליל לון לגווה כמה דאת אמר, ע) כל הנחלים הולכים אל הים, והיינו רזא, ואת הארץ, דכניש לכלא בגווה, וקבילת לון. הארץ א נטלת ו', וקבילת ב לה לאתזנא.

רעב) ורזא דא, ג משכנא לא ד אתקן אלא על ידא דמשה, בגין דמההוא סטרא, אתער דרגא אחרא עלאה, לקיימא ליה, ה למהוי קיומא דכלא. ורזא דא, ויקם משה את המשכן, קיומא דיליה ו הוה, באינון אתוון דאתבריאו בהו שמיא וארעא.

רעג) ובגין כך, ז כל עבידאן דמשכנא, הוה בצלאל עביד לון, ברזא ח דגלופא ט דאתוון, דאתבריאו בהון שמיא וארעא. ועל דא אקרי בצלאל, בגין

מסורת הזהר

ע) (קהלת א) ב"א צד צ"ב.
דרך אמת ר] בראשית נ ע"א.

חלופי גרסאות

פ מוסיף דכורא י'. צ ל"ג א'. ק שמים ול"ג חדא.
ר מוסיף ולמיהב לה ספוקא. ש ל"ג עד השמים ואת הארץ. ת ו"ו. א נטלא ו"ו. ב לון. ג מוסיף משכנא דא. ד אתתקן. ה ל"ג למהוי. ו הוא. ז בכל עיבידת משכנא. ח דצרופא ; מוסיף דגלופא וצרופא. ט דאתוון דשמיא וארעא בהו אתבריאו.

הסולם

מאמר — **שם מ"ב וע"ב**

רע) **והא אתמר ברזא** וכו' ; **והנה למדנו בסוד האותיות שבתורה, הב' שהתורה מתחלת בה**, דהיינו **ב'** דבראשית, **והעמידוהו, שהב' בראה ודאי בכח העליון, בתוקף הסוד של אלו האותיות.** דהיינו השם מ"ב. **ב' היא נקבה.** דהיינו מלכות. **א' דכורא**, דהיינו ז"א. **כמו שהב' בראה, כך הא' הוציאה כלל של כ"ב אותיות.** שה"ס א"ת, הכוללת כ"ב אותיות מן **א'** עד **ת'**.

רעא) **ה' זווגא חדא** וכו' ; **ה'** של השמים, מורה על **זווג אחד עם שמים**, דהיינו הבינה המשפעת לשמים, שהוא ז"א, **לתת לו חיים ולהשרות עליו** המוחין. **ו'**. של **ואת** הארץ, שהיא ז"א, **היא לתת מזון** להמלכות שנקראת ארץ, **ולתקן לה הספקה הראויה לה.** וז"ס **בראשית** וגו' **עד השמים ואת הארץ. ו'** שנסמכה **אל ואת**, שלפי הנ"ל היתה צריכה להיות נסמכת אל הארץ, **מורה על כלל כ"ב אותיות** שהו' הוציאה, כי את מורה על כ"ב אותיות **שמא' עד ת'**, **שמהם ניזונית הארץ** שהיא

(דפו"י דף רל"ד ע"ב)

המלכות, **והארץ כוללת אותן לתוכה**, כמש"א, **כל הנחלים הולכים אל הים**, שפירושו שכל צנורות השפע של ז"א הולכים אל המלכות הנקראת ים. **והיינו הסוד** שכתוב, **ואת הארץ**, שהמלכות **מקבצת לתוכה הכל, ומקבלת אותם, הארץ לקחה הו' וקבלה אותה, להיות נזונית** ממנה.

רעב) **ורזא דא משכנא** וכו' ; **וזה סוד, שהמשכן לא הוקם אלא על יד משה**, משום **שמצד הזה דמשה**, שהוא ז"א, **נתעוררה מדרגה אחרת עליונה**, שהיא בינה, **לקיים את המשכן**, שהוא מלכות, **שיהיה קיום הכל.** וז"ס, **ויקם משה את המשכן, שהקימה שלו היתה באלו האותיות שנבראו בהן שמים וארץ**, דהיינו השם מ"ב.

רעג) **ובג"כ כל עבידאן** וכו' ; **ומשום זה כל עבודות שבמשכן היה בצלאל עושה אותן בסוד חקיקת האותיות שנבראו בהן שמים וארץ**, דהיינו השם מ"ב. **וע"כ נקרא בצלאל**

דהוה ידע בצלאל, י גלופא דאתוון, דאתבריאו בהו שמיא וארעא. ואי לא דהוה ידע להו בצלאל, לא כ הוה יכיל למעבד ל איהו אינון עבידאן דמשכנא. מאי טעמא. אלא, מ כמה דמשכנא עלאה, לא הוה ולא נ אתקינו כל ס עובדוי, אלא בההוא רזא דאינון אתוון, אוף הכא משכנא דלתתא, לא הוה ולא אתתקן, אלא ברזין דאינון אתוון.

רעד) בצלאל הוה מצרף אינון אתוון, וברזא דכל צרופא וצרופא הוה עביד אומנותא. וכל עבידא ועבידא דמשכנא, בכל צרופא הוה עביד חד אומנו, וכל מה דאתחזי ליה. וכן בכל ע עבידאן דמשכנא, פ וכל אינון שייפין ותקונין דמשכנא, כלא הוה בצרופא דאתוון דשמא קדישא.

רעה) וכד אתא לאקמא ליה, לא הוה יכיל למיקם ליה. מ"ט. בגין דרעותא צ דסליק על אינון אתוון, לא אתמסר אלא למשה בלחודוי, ואיהו הוה ידע ההוא רעותא ק דסליק לאינון אתוון, ועל דא *) אתקם משכנא על ידיה, דכתיב ויקם משה. ויתן משה. וישם משה. ובצלאל לא הוה ידע, ולא הוה יכיל למיקם ליה.

רעו) פתח ר' יצחק ואמר, פ) יי' בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל מאד תאות לבו וגו', חיים שאל ממך וגו', שירתא דא לא אמר לה דוד, אלא על תושבחתא דכנסת ישראל, דקב"ה חדי לה בחידו דאורייתא, דאקרי עז, דכתיב

מסורת הזהר

פ) (תהלים כא).

חלופי גרסאות

י צרופא; מוסיף גלופא וצרופא. כ ל"ג הוה. ל ל"ג איהו. מ כגוונא. נ אתתקנו. ס עבידוי. ע עובדין. פ ובכל. צ דסלקן ול"ג על. ק דסלקן כל אינון.

הסולם

מאמר

בצלאל, משום שהיה יודע בצלאל חקיקת האותיות שנבראו בהן שמים וארץ. ואם לא היה יודע אותן בצלאל, לא היה הוא יכול לעשות אלו עבודות שבמשכן. מה הטעם. אלא כמו שמשכן העליון לא היה ולא התקינו כל מעשיו אלא בסוד ההוא של אלו האותיות, דשם מ"ב, אף כאן המשכן שלמטה, לא היה ולא התתקן אלא בסודות של אלו האותיות.

רעד) **בצלאל הוה מצרף** וכו': בצלאל היה מצרף אלו האותיות, של השם מ"ב, ובסוד כל צרוף וצרוף היה עושה המלאכה. ובכל עבודה ועבודה שבמשכן, בכל צרוף היה עושה מלאכה אחת, וכל מה שראוי לה. וכן בכל עבודות המשכן, וכל אלו החלקים והתקונים שבמשכן הכל היה בצרוף האותיות של השם הקדוש מ"ב.

רעה) **וכד אתא לאקמא** וכו': וכשבא

(דסו"י דף רל"ד ע"ב *) דף רל"ה ע"א)

חיים שאל ממך

להקים את המשכן, **לא היה יכול להקים אותו**, מהו הטעם. הוא משום שהרצון והכונה העולה על אלו האותיות של השם מ"ב, לא נמסר אלא למשה בלבד, והוא ידע את הרצון ההוא העולה לאלו האותיות. ועל כן הוקם המשכן על ידו, שכתוב, ויקם משה. ויתן משה. וישם משה. ובצלאל לא היה יודע, ולא היה יכול להקים אותו.

רעו) **פתח ר' יצחק** וכו': פתח ר"י אחריו, ואמר, ה' בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל מאד תאות לבו וגו' חיים שאל ממך וגו'. שירה זו לא אמר דוד, אלא על שבחה של כנסת ישראל, שהיא המלכות, שהקב"ה משמח אותה בשמחת התורה שנקראת עז, שכתוב, ה' עז לעמו יתן וגו'. וזהו שאמר ה' בעזך וגו'. **ישמח מלך**, זהו הקב"ה שנקרא מלך, שכתוב, ויהי בישרון מלך.

ובישועתך

צ) יי׳ עז לעמו יתן וגו׳. ישמח מלך: ר דא קב״ה ש דאתקרי מלך, דכתיב ק) ויהי בישרון מלך.

רעז) ובישועתך מה יגיל מאד, דא ישועה דימינא, כד״א ר) הושיעה ימינך ועננו. ותושע לו ימינו. ת מה יגיל מאד, י׳ יתירה, ודא איהו רזא דברית קיימא קדישא, דאיהו חדוה א דכלא, וכלא על האי מלך אתמר.

רעח) חיים שאל ממך נתת לו ארך ימים עולם ועד. ש] מהכא אוליפנא, דדוד מלכא לא הוו ליה חיים כלל, בר דאדם קדמאה יהב ליה מדיליה. והא אוקמוה, דדוד מלכא אתקיים שבעין שנין. ואינון ע׳ שנין יהב ליה קב״ה מאינון שנין דאדם קדמאה, ובהו אתקיים, ואתייהיב ליה אוריכו דיומין בהאי עלמא, ובעלמא דאתי, ועל דא חיים שאל ממך נתת לו.

רעט) גדול כבודו, בגין דאיהו גדול, דכתיב ש) גדול אדוננו ורב כח, ודאי אקרי גדול, ורזא דא, ת) ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים, גדולים הוו ודאי. ועכ״ד, איהו אקרי גדול, כמה ב דאתמר גדול אדוננו ורב כח. וקב״ה לא אקרי גדול, אלא בהאי, דכתיב, א) גדול יי׳ ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. במה איהו גדול, בעיר אלהינו הר קדשו.

מסורת הזהר

צ) (תהלים כט) יתרו קמח צ״ל. ק) (דברים לג) שמות צא צ״ג. ר) (תהלים ס) וארא סד צ״ב. ש) (תהלים קמז) תרומה רעא צ״ר. ת) (בראשית א) תרומה עו צ״ג ב״א קיט צ״ג. א) (תהלים מח) חלק ג׳ ה. זהר חדש נא ט״ד ש״ב נב ט״ב שמ״ט.

חלופי גרסאות

ר דא כ״י; מוסיף דא קב״ה דא [איהי] כ״י. ש דאקרי. ת מוסיף דבר אחר מה. א דילה. ב מוסיף דאתמר דכתיב.

דרך אמת ש] בראשית נה ע״ב.

הסולם

מאמר

רעז) **ובישועתך מה יגיל מאד:** זהו ישועת הימין, שהוא חסדים, כמו שאתה אומר, **הושיעה ימינך ועננו. ותושע לו ימינו. מה יגיל מאד.** כתובה **י׳** יתרה, שהיה צריך לומר יגל ולא יגיל, וזהו סוד אות ברית קדש, שהוא שמחת כל. דהיינו היסוד. והכל על מלך הזה נאמר, שהוא ז״א.

רעח) **חיים שאל ממך** וגו׳: מכאן למדנו שדוד המלך לא היה לו חיים כלל, חוץ ממה שאדם הראשון נתן לו משלו. וכך העמידוהו, שדוד המלך חי שבעים שנה, ואלו שבעים שנה נתן לו הקב״ה מאלו השנים של אדם הראשון, שהיה לו לחיות אלף שנים בסוד ביום אכלך וגו׳ שהוא יומו של הקב״ה אלף שנים, ולא חי אלא ט׳ מאות ושלשים שנה, דהיינו חסר ע׳, שנתן לדוד המלך. ובהם נתקיים דוד, וניתנה לו אריכות ימים בעולם הזה ובעולם הבא. ועל זה אומר, חיים שאל ממך נתת לו ארך ימים וגו׳.

(דמו״י דף רל״ה ע״א)

חיים שאל ממך

רעט) **גדול כבודו: הוא משום שהוא** גדול, שכתוב, גדול אדוננו ורב כח. ודאי שז״א נקרא גדול, וז״ס ויעש אלקים את שני המארת הגדולים. גדולים היו ודאי. שאפילו המלכות הנקראת לבנה, היתה ג״כ גדולה כז״א, הנקרא שמש. ועם כל זה הוא, ז״א, נקרא גדול, כמו שנאמר, גדול אדוננו ורב כח. אבל המלכות לא נקראת גדול. משום שחזרה ונתמעטה. (כנ״ל ב״א מאות ק״י עד אות קט״ו) והקב״ה לא נקרא גדול, אלא בזה שכתוב, גדול ה׳ ומהולל מאד בעיר אלקינו הר קדשו. דהיינו, במה הוא, ז״א, גדול, רק בעיר אלקינו הר קדשו, שהוא המלכות.

פירוש. שז״א עצמו הוא תמיד בחסדים מכוסים מחכמה, ורק בעת הזווג עם המלכות מופיעה בו החכמה, כדי להשפיע אל המלכות. ואין גדול אלא באור החכמה, נמצא שז״א נבחן לגדול, רק בעיר אלקינו, דהיינו בעת הזווג עם המלכות.

רפ) ב) כי תשיתהו ברכות לעד. כי תשיתהו ברכות, בגין דהאי איהו ברכתא דכל עלמא, וכל ברכאן דכל עלמא מהכא נפקי, ודא איהו ברכה. ורזא דא, ג) והיה ברכה. דהא הכא ג שריאן כל ברכאן דלעילא, ומהכא נפקי לכל עלמא, ועל דא אקרי ברכה.

רפא) תחדהו בשמחה, כתיב הכא תחדהו בשמחה, וכתיב התם ד) ויחד יתרו, בגין דזמין קב"ה לאקמא ד לה לכנסת ישראל מעפרא, ולאתקפא בה ברזא דימינא, ה ולחדתותי לה חדתותא דסיהרא בשמשא.

רפב) ו כתיב תחדהו בשמחה את פניך, את פניך, למהוי קמך, ולמהוי בחידו לקבל אנפך, בההוא שלימו ז דתשתלים בההוא זמנא. דהא בזמנא ח דאתחרב בי מקדשא, אתרקינת מכל ט מה דאתמלייא. כד"א ה) אמללה יולדת השבעה. וכתיב ו) אמלאה החרבה.

רפג) ת"ח, בההוא זמנא דאוקים משה כ ית משכנא, אסתכל בכל אינון ל עבידאן, דהוו כדקא יאות, וכדין אוקים ליה. וכל אינון עבידאן דהוו מ ביה במשכנא, כל חד וחד אייתיאו ליה למשה. ורזא דא ז) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך. מובאות לך דכתיב. ח) ויביאו את המשכן אל משה.

רפד) אמאי נ ויביאו את המשכן. בגין ס דהא בההיא שעתא, הוה זווגא דמשה לאזדווגא, ועל דא ויביאו את המשכן אל משה, ע כמה דאייתי כלה לבי חתן. בגין דהא בקדמיתא אצטריך לאעלא פ לכלה לגבי חתן, צ כד"א ס) את

מסורת הזהר

ב) (תהלים כא). ג) (בראשית יב) לך יח צ"א. ד) (שמות יח). ה) (ירמיה טו) זהר חדש ז ט"ב של"ח שמ"ח. ו) (יחזקאל כו). ז) (תהלים מה) משפטים סט צ"ח. ח) (שמות לט) חלק ב' רלח. חלק ג' ש. זהר חדש סה ט"ד של"ג. ט) (דברים כב) ב"א קלה צ"ב.

חלופי גרסאות

ג שריין; שריא. ד ל"ג לה. ה ולחדותי. ו דכתיב. ז דישתלים; דישלים. ח דחריב. ט ל"ג מה. י בדפו"י כתבו כאן חסר. כ ל"ג ית. ל עובדין. מ ל"ג ביה. נ ל"ג ויביאו. ס ל"ג דהא. ע כמאן. פ כלה לבי. צ כדכתיב.

הסולם

מאמר ויביאו המשכן אל משה

רפ) **כי תשיתהו ברכות לעד: כי תשיתהו ברכות הוא משום שזו, המלכות, היא ברכה של כל העולם, וכל הברכות שבכל העולם יוצאות מכאן. וזו היא ברכה. וז"ס והיה ברכה. כי כאן, במלכות, שורות כל הברכות שלמעלה ומכאן יוצאות לכל העולם. ועל כן נקראת ברכה.**

רפא) **תחדהו בשמחה:** כתוב כאן **תחדהו בשמחה, וכתוב שם ויחד יתרו** מה שם היתה השמחה על גאולת ישראל ממצרים, אף כאן היא על גאולה, **כי עתיד הקב"ה להקים את כנסת ישראל, שהיא המלכות, מעפר, ולהחזיק אותה בסוד הימין ולחדש אותה חידוש הלבנה בשמש.**

רפב) **כתיב תחדהו בשמחה את פניך: את פניך,** פירושו, **שיהיה לפניך, ויהיה בשמחה מול פניך באותה השלמות שנשלם בעת ההיא,** דהיינו לעתיד. **כי בזמן שנחרב בית המקדש נתרוקנה המלכות מכל מה שנתמלא, כש"א. אמללה יולדת השבעה. וכתוב אמלאה החרבה.** ולעתיד תחזור ותתחדש ותתמלא.

רפג) **ת"ח בההוא זמנא** וכו': **בוא וראה, בזמן ההוא שהקים משה את המשכן, הסתכל בכל אלו המלאכות שעשו, שהיו כראוי, ואז הקים אותו. וכל אלו המלאכות שהיו במשכן, כל אחת ואחת הביאו לו למשה. וז"ס בתולות אחריה רעותיה מובאות לך. מובאות לך, היינו שכתוב ויביאו את המשכן אל משה.** שה"ס ז' הנערות המביאים המלכות שנקראת משכן, אל משה, שה"ס ז"א. כמ"ש זה לעיל (ויקהל דף י"ז ד"ה פירוש ע"ש).

רפד) **אמאי ויביאו את המשכן:** שואל, **למה הביאו את המשכן, ומשיב, כי בעת ההוא היה זווג דמשה,** שהוא ז"א, **להזדווג, ועל כן**

בתי נתתי לאיש הזה ק לאשה. ולבתר איהו ייתי לגבה, דכתיב ויבא אליה. וכתיב י ויבא משה אל אהל העדות.

רפה) והכא מה כתיב, ולא יכל משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וגו׳. מאי טעמא. בגין ר דהות איהי מתתקנא, כהאי אתתא ש דאתתקנת ת ואתקשטת לגבי בעלה, ובההיא שעתא א דאיהי קא ב מתקשטת, לא אתחזי לבעלה לאעלא לגבה. וע״ד ולא יכל משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן בגין כך ויביאו את המשכן אל משה. ג עוד מה כתיב וירא משה את כל המלאכה וגו׳.

רפו) *) תא חזי, בכל ד עבידן דמשכנא, ה בכלהו הוה גוונא דתכלא. בגין דתכלא איהו גוונא לאתעטרא ברזא דכל גוונין. מה כתיב ויעשו את ציץ נזר הקדש וגו׳, ויתנו עליו פתיל תכלת וגו׳, והא אוקמוה, ברזא דכתיב, כ ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה׳. ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם קדש לה׳.

תוספתא

רפז) ברזין עלאין. טסקורי קמיטין שכיחין, אלין סלקין ונחתין, ואלין קיימין בקיומייהו. גלגלין דסחראן, הוו קיימן מההוא זמנא דעפרא אתכניש. אינון גלגלין סחרין עלמא, ו בסחרנותא.

מסורת הזהר

י) (במדבר יז) שמות סד צ״ו. כ) (שמות כח) חלק ג׳ קעד:

ג לא גרסינן עוד; מה כתיב עוד. ד עבידתי. ה לא גרסינן בכלהו; הוה בכלהו (ד״א). ו לא גרסינן בסחרנותא.

חלופי גרסאות

ק ל״ג לאשה. ר דהוה אתקן; אתתקן. ש דאתקנת; דאתקנא. ת ואתקשטא. א דקא ול״ג דאיהי. ב מתקשטא.

הסולם

מאמר ויביאו המשכן אל משה

ויביאו את המשכן שהוא מלכות **אל משה**, כמו שכלה באה לבית החתן. משום שמתחילה צריכים להביא הכלה אל החתן, כמש״א, **את בתי נתתי לאיש הזה לאשה**. ואח״כ **הוא בא אליה**, שכתוב **ויבא עליה**. וכתוב **ויבא משה אל אהל העדות**, שהוא מלכות.

רפה) **והכא מה כתיב** וכו׳; וכאן מה כתוב, ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וגו׳. מה הטעם. משום שהיתה מתקנת עצמה, כאשה זו המתתקנת והמתקשטת לבעלה. ובשעה ההיא, שהיא מתקשטת אינו ראוי לבעלה לבא אצלה. וע״כ, ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן. משום זה **ויביאו את המשכן** אל משה. עוד מה כתוב, **וירא משה את כל המלאכה** וגו׳.

רפו) **ת״ח בכל עבידן** וכו׳; בוא וראה בכל מלאכות המשכן בכולן היה צבע התכלת, משום שתכלת הוא צבע להתעטר בסוד כל **הצבעים** שה״ס אור שחור שבנר שבו נאחז

(דפו״י דף רל״ה ע״א *) דף רל״ה ע״ב)

אור הלבן (כנ״ל בראשית ב׳ מאות רמ״ט עד אות רס״ח ע״ש) **מה כתוב ויעשו את ציץ נזר הקדש** וגו׳ **ויתנו עליו פתיל תכלת** וגו׳. והרי העמדנו בסוד שכתוב, ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה׳. ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם קדש לה׳.

תוספתא

רפז) **ברזין עלאין טסקורי** וכו׳; בסודות עליונים, דהיינו באורות עליונים, מצודות לוכדות נמצאות, דהיינו הדינים שבקו שמאל, אלו, האורות, עולים ויורדים, ואלו, המצודות, נמצאות בעמדה שלהן. אלו האורות, הם, גלגלים מסבבים, הם נמצאים מזמן ההוא שהעפר נתקבץ. אלו גלגלים מסבבים את העולם בסיבוב.

פירוש. חו״ג תו״מ דז״א מכונים ד׳ רגלי הכסא, שהוא הבינה, ומבחינת המרכבה הם מכונים ד׳ גלגלים, שה״ס ג׳ קוין ומלכות המקבלתם. ומכונים **גלגלין דסחראן**, מטעם שאינם

רפח) סחרנותא דסחרין מדברין, טיפסרא דקולטא בגווייהו. חד גלגלא אית בגווייהו, האי גלגלא סחרא ולא סחרא. קיימא בתריסר אלפי עלמין. ביניהו שכיח, סליק ונטיל בגווייהו.

רפט) תחות ההוא גלגלא, קיימא חד עמודא דנעיץ עד תהומא רבא. ביה, מתגלגלאן אבנין גו תהומי, אינון סלקין ונחתין. ההוא עמודא קאים עלייהו, נטיל ולא נטיל, נעיץ מעילא לתתא, סחראן מאתן ועשרין גלגלין אחרנין, סחרניה דההוא עמודא.

מאמר **הסולם** טסקורי קמיטין שכיחין

שאינם מאירים אלא בעת גלגולם ונסיעתם (כנ"ל בשלח דף ל"ט ד"ה וג') והם נשלמו ביום ג' דמעשה בראשית, שאז נתקנה המלכות ממה שהיתה, מטרם ביאת קו אמצעי, בבחינת עפר יבש ומפוררת, בסוד **ד' דאחד**, ועתה נתקבץ העפר ונעשה ארץ מוציאה פירות ע"י שקבלה מקו אמצעי. (כנ"ל בהקדמת ספר הזהר ד"ה כדין) ואז נשלמו **ד' הגלגלים**. **וז"ש, הוו קיימין מההוא זמנא דעפרא אתכניש.** דהיינו משעה שנאמר תדשא הארץ דשא. והם מאירים ע"י סיבובם אל המלכות שנקראת עולם, שהיא נוקבא דז"א. וז"ש **אינון גלגלין סחרין עלמא בסחרנותא** כי אינם מאירים לעולם שהוא נוקבא דז"א, אלא על ידי סיבוב, וע"כ נבחן, שמסבבים את העולם. **טסקורי**, פירושו מצודות, כמו קסטרי, מלשון היה לו מעות בקסטרא. שפירושו מצודה (ב"ק צ"ח.) **קמיטין**, פירושו לוכדות, כי תרגום, **עונותיו ילכדונו את הרשע**, הוא, **חבוי דרשיעא קמטין** ליה (משלי ה' כ"ב) והם נמצאים בסוד הדינים דקו שמאל, שהקו שמאל מתוקן עליהם. (כנ"ל ויקהל אות שכ"ד בהסולם ע"ש).

רפח) **סחרנותא דסחרין מדברין** וכו': **בסבוב שמסבבים המדבריות**, שליטת הקליטה של החכמה בתוכם. גלגל אחד יש בהם, שגלגל ההוא מסבב ואינו מסבב, עומד ב"ב אלף עולמות. הוא נמצא ביניהם, בין הגלגלים, עולה ונוסע בתוכם.

פירוש. העולם נחלק לישוב ולמדבריות, וקו ימין מיוחס לישוב, וקו שמאל מיוחס למדבריות. וז"ש **סחרנותא דסחרין מדברין**, שהוא הקו שמאל, **טיפסרא דקולטא בגווייהו**, שליטת הקליטה דהיינו השגת החכמה, בתוכם. כי מסבובים דקו שמאל נמשכת החכמה, כנודע. **טיפסרא** פירושו שררה ושליטה, מלשון **תבעל לטפסר** תחילה (כתובות ג' ע"ב) **קולטא**, היא קליטה מלשון מקלט. ונודע שגלגל הרביעי שהוא מלכות, אינו נחשב לקו מיוחד, **אלא** שמקבל מג' הקוין, ויש גם בו ג' קוין. **וז"ש,**

חד גלגלא אית בגווייהו דהיינו גלגל הרביעי שהוא מלכות, **האי גלגלא סחרא ולא סחרא.** כי מבחינת ג' קוין שהוא מקבל נחשב **לסחרא.** אבל מבחינת עצמו, שהיא מלכות אין בו סבוב. וע"כ נחשב **ולא סחרא.** וז"ש **קיימא בתריסר אלפי עלמין**, כי ג' קוין שבו מאירים בחו"ג תו"מ שבו, וג"פ ד' הם י"ב, והארת החכמה שבהם מכונה אלפים, בסו"ה, ואאלפך חכמה, וע"כ הם י"ב אלפי עלמין, שגלגל הרביעי עומד עליהם. **ביניהו שכיח, סליק ונטיל בגווייהו**, מפרש דבריו, במה שאומר **סחרא ולא סחרא**, ואומר שמשום זה נחשב גלגל הרביעי **לסחרא**, אע"פ שהוא עצמו אינו מסבב. שהוא משום שנמצא ביניהם דג' קוין הוא עולה ונוסע בתוכם. כלומר שסבובו בא לו מטעם שמצא בג' קוין, שהוא נוסע בתוכם. **אבל מבחינת מה שהוא שנים עשר אלפי עלמין ולא ט"ו, נחשב ללא סחרא**, שהרי בחינתה עצמה חסרה. כי אפילו במלכות אין יותר מג' קוין, ולא בחינת מלכות.

רפט) **תחות ההוא גלגלא** וכו': **תחת גלגל ההוא**, הרביעי, **עומד עמוד אחד התקוע** עד תהום הגדול, בו, בתהום הגדול, מתגלגלים אבנים בתוך התהומות הם עולים ויורדים. עמוד ההוא עומד עליהם, נוסע **ואינו נוסע** תקוע מלמעלה למטה, מסבבים ר"כ גלגלים אחרים מסביב עמוד ההוא.

פירוש. כבר ידעת שתהום הגדול, הוא מלכות הממותקת בבינה. ועמודא דנעיץ, ה"ס היסוד דז"א. וז"ש **תחות ההוא גלגלא**, דהיינו גלגל הד' שהיא מלכות שמחזה ולמעלה דז"א, הנה תחתיה, דהיינו מחזה ולמטה דז"א, **קיימא חד עמודא דנעיץ**, שהוא יסוד דז"א, **עד תהומא רבא**, שהוא מלכות הממותקת. **ביה מתגלגלאן אבנין**, היינו מסכים, **גו תהומי**, בתוך המלכיות, **סלקין**, שהאבנין, דהיינו המסכים מעלים אור חוזר, **ונחתין**, שיורד אור ישר. כדרך הזווג של אור העליון על המסך שבכלי מלכות (כנ"ל בפתיחה לחכמת הקבלה

רצ) ההוא גלגלא אחרא דעליה, דקאים בתריסר אלפי עלמא, איהו סחרא גו משכנא, סחרא ולא סחרא. ההוא משכנא קאים על תריסר אלפי עלמין, ביה קיימא ההוא כרוזא, דקרי אסתמרו מגלגלא דסחרא.

רצא) מאן דאיהו מארי דעיינין בסכלתנו, ינדע ויסתכל בחכמתא דמאריה, וינדע דאינון מלין עלאין, דמפתחן דמאריה קיימן תמן, די אינון טמיראן גו משכנא קדישא. זכאין אינון בהאי עלמא, וזכאין אינון בעלמא דאתי, עלייהו כתיב ל) אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבבם. מ) אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך.

רצב) ברזא דמשכנא קיימן רזין עלאין, ברזא דשמא ז קדישא אדנ״י, האי איהו רזא דמשכנא, ח כגוונא דרזא עלאה, רזא דארונא, כמה דכתיב נ) הנה ארון הברית אדון כל הארץ. אדון כל הארץ, דא הוא רזא ט קדישא דשמא דאל״ף דל״ת נו״ן יו״ד. ודא י הוא כגוונא כ דרזא דשמא קדישא עלאה ידו״ד. ואתוון אלין כגוונא דאלין.

מסורת הזהר

ל) (תהלים פד) לך קט צ״ב. מ) (שם סה) לך קט צ״א. נ) (יהושע ג) שמות סו צ״ג.

חלופי גרסאות

ז מוסיף קדישא עלאה. ח גוונא ; רזא כגוונא עלאה. ט מוסיף דשמא קדישא. י איהו. כ דרזי ; ל״ג דרזא.

הסולם

מאמר טסקורי קמיטין שכיחין

אות י״ד) **ההוא עמודא קאים עלייהו**, שאור העליון נמשך דרך היסוד אל האבנין האלו.

והנה היסוד מקבל כל הבחינות שבפרצוף הז״א, והוא עצמו הוא בחינת קו האמצעי שמחזה ולמטה דז״א. ולפי״ז גם הוא נחשב בין ג׳ קוין הנוסעים כנ״ל, לזה אומר, **נטיל ולא נטיל**, שמצד אחד נחשב **לנטיל**, להיותו קו האמצעי, וגם מקבל בחינת חו״ג תו״מ של מעלה, וא״כ הוא נוסע כמוהם. ומצד אחד **נחשב ללא נטיל**, כי במקום שמחזה ולמטה אין נסיעת הקוין. אלא ממה שמאירים עליהם הגלגלים שלמעלה מחזה. וז״ש **נעיץ מעילא לתתא**, דהיינו שממשיך כל מה שיש ממעלה לחזה דז״א, **לתתא**, למקום שלמטה מחזה דז״א.

וספירת היסוד כלולה מחכמה וחסדים, וז״ס שהיסוד נקרא **אברך**, שהוא אותיות אב רך, כי מבחינת חכמה נקרא **אב**, ומבחינת החסדים נקרא **רך**. אמנם השליטה שבו הוא לחסדים, והחכמה בהתכללות לבד, וז״ש **פחראן ר״ך גלגלין אחרנין פחרניה דההוא עמודא**, דהיינו לא כגלגל הרביעי, שהשליטה שבו הוא לחכמה, אבל הגלגלים המסבבים ומאירים מסביב היסוד ה״ס ר״כ גלגלים דהיינו חסדים

(דפו״י דף רל״ה ע״ב)

בלבד הנקראים ר״כ. ועוד, שיורה על הארה כללית של כל כ״ב אותיות, שכל אות יש בה עשר ספירות ועשר פעמים כ״ב הם ר״כ.

רצ) **ההוא גלגלא אחרא** וכו׳ : ומפרש. **גלגל האחר ההוא שעליו**, שעל עמודא דנעיץ, דהיינו גלגל הד׳ הנ״ל, **העומד** בי״ב **אלף עולמות**, שאמרנו, **הוא מסבב תוך המשכן**, שהוא נוקבא דז״א, מסבב ואינו מסבב, מטעם הנ״ל (באות רפ״ח) **ומשכן ההוא עומד על** י״ב אלפי עולמות, (כמ״ש באות רפ״ח) בו במשכן, נמצא כרוז ההוא הקורא, השמרו מן הגלגל המסבב, הנזכר לעיל (אות ג׳ ע״ש).

רצא) **מאן דאיהו מארי** וכו׳ : מי שהוא בעל עינים בתבונה, ידע ויסתכל בחכמת אדונו, וידע אלו דברים עליונים, שמפתחות רבונו נמצאים שם, אשר הם צפונים בתוך המשכן הקדוש אשרי הם בעולם הזה ואשרי הם בעולם הבא. עליהם כתוב, אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבבם. אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך. (ע״כ תוספתא).

רצב) **ברזא דמשכנא קיימין** וכו׳ : **בסוד המשכן נמצאים סודות עליונים בסוד השם הקדוש אדני, זה הוא סוד המשכן, כעין סוד העליון, סוד הארון. כמו שכתוב, הנה ארון הברית**

רצג) א איהי י, רזא ל דיו״ד כגוונא דא מ א, נ והא אוקמוה. ד, ס איהו רזא ה׳, ודא כגוונא דדא, וכלא ע כגוונא ורזא חדא. פ נ, איהי רזא דאת ו, ואע״ג דדא דכר, ודא נוקבא. אבל דא אתכליל בדא, והא אוקמוה צ ן׳ ו׳ איהו באמצעיתא, בגין דאיהו כללא חדא. ק ה ר איהו רזא דאת י, בגין ש דהכא, דא איהי חכמה זעירא, דאקרי חכמת שלמה.

רצד) ואתכלילו ת אתוון אלין באלין, א וכלא איהי רזא חדא, כלילן ב אלין באלין, וכלא חד, וכלא איהו רזא חדא, באתוון קדישין. ועל דא משכנא דלתתא בארעא, קיימא ברזא דמשכנא עלאה, וההוא משכנא עלאה, קיימא ברזא דמשכנא אחרא עלאה על כלא. וכלא איהו כליל דא בדא למהוי חד, ועל דא כתיב, והיה המשכן אחד.

רצה) כתיב ס ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד. ת״ח, ביומא דאתקם משכנא, דאקים ליה משה, כמה דאתמר, דכתיב ויקם משה את המשכן, דלא הוה יכיל למיקם, עד דאוקים ליה איהו. למטרוניתא, דלית רשו לבר נש אחרא למיקם לה אלא בעלה. אוף הכי, כל אינון אומנין, כלהו אתי לאקמא משכנא, ולא יכיל למיקם על ידייהו, עד דאתא משה, ואוקים ליה, בגין דאיהו מאריה דביתא.

מסורת הזהר

ס) (במדבר כד) בשלח קכב צ״צ.

חלופי גרסאות

ל דא. מ ל״ג א. נ והא. ס איהי. ע בגוונא; ב גוונא. פ י; י נ. צ גר״ן וא״ו. ק י איהי רזא דאת ה; חדא איהי רזא דאת ה. ר איהי. ש דה׳; דהכא ה׳ דא. ת אלין אתוון. א וכלהו ול״ג איהי. ב ל״ג אלין.

הסולם

מאמר

הברית אדון כל הארץ. אדון כל הארץ, זה הוא סוד הקדוש של השם, אלף דלת נון יוד. וזה הוא כעין השם הקדוש, הויה. כי אותיות של אדני הם כאותיות הויה.

רצג) **א׳ איהי י׳ רזא די׳** וכו׳: ומפרש **א׳** דאדני היא **כמו י׳** דהויה, שהוא אבא. **סוד יוד** במילואה. הוא **כמו א׳**, כי צורת **א׳** הוא **י׳** מלמעלה, **ו׳** באמצע, **ד׳** למטה. דהיינו **יו״ד. והעמידוהו. ד׳** דאדני, **הוא סוד ה׳** דהויה שהיא אמא. כי בעת שהמלכות מלבשת קו השמאל דאמא היא נקראת **ד׳. וזו כעין זו והכל באפן וסוד אחד.** כמו שנתבאר. **נ׳** דאדני, **הוא סוד אות ו׳** דהויה שהיא ת״ת, שהוא קו האמצעי. **ואע״פ שזה דכר**, דהיינו **הו׳**, **וזה הנ׳** היא **נוקבא. אבל זו נתכללה בזו**, שת״ת דאדני שהיא המלכות שה״ס **נ׳**, נתכללה בת״ת דהוי״ה שהיא ז״א, שה״ס **ו׳. והרי העמידוהו, אשר נון ואו הם באמצע**, כי נון היא באמצע אותיות העשיריות. שהן יוד כ׳ **ל׳ מ׳ נ׳** ס׳ ע׳ פ׳ צ׳. **והו׳ היא באמצען של אותיות היחידות, שהן,**

(המש׳ דף רל״ח ע״ב)

אתוון דהויה כאתוון דאדני

א׳ ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ יוד. והנ׳ שהיא נקבה היא במחצית הראשונה, והו׳ שהיא זכר היא במחצית השניה, **משום שהן כלל אחד. ח׳** דהויה, **היא סוד אות י׳** דאדני, שהיא מלכות, משום שהי׳ שבכאן היא **חכמה הקטנה, הנקראת חכמת שלמה**, דהיינו הארת החכמה המתגלית במלכות.

רצד) **ואתכלילו אתוון אלין וכו׳: ונכללו האותיות אלו באלו**, שד׳ אותות אדנ״י נכללו בד׳ אותיות הויה, **והכל הוא סוד אחד, כלולים אלו באלו והכל אחד. והכל הוא סוד אחד באותיות הקדושות. ועל כן משכן שלמטה בארץ**, נמצא בסוד משכן העליון שהוא מלכות הנקראת אדני, **ומשכן ההוא העליון נמצא בסוד משכן אחר העליון על כל.** שהוא בינה. **והכל הוא כלול זה בזה להיות אחד. ועל כן כתוב, והיה המשכן אחד.**

רצה) **כתיב ראשית גוים עמלק וגו׳: בוא וראה ביום שהוקם המשכן שהקים אותו משה, כמו שלמדנו, שכתוב, ויקם משה את המשכן**

רצו) כיון דאקים משה ית משכנא לתתא, אתקם משכנא אחרא לעילא. כמה דאוקמוה, דכתיב הוקם, ולא פריש על ידא דמאן, ג דלא אתקם אלא מרזא דעלמא עלאה, דאיהו סתים וגניז, על ידא דרזא דמשה, בגין לאתתקנא בהדיה.

רצז) מה כתיב לעילא, ויבאו כל החכמים העושים *) את כל מלאכת הקדש וגו', ד מאן אינון חכמים העושים. אלין אינון ימינא ושמאלא, ה וכל שאר סטרין, דאינון אורחין ושבילין לאעלא גו ימא, ולמליא ליה, ואינון עבדו משכנא לעילא, ואתקינו ליה.

רצח) כגוונא דא ו לתתא, ועשה בצלאל ואהליאב, דא בסטר ימינא, ודא בסטר שמאלא, בצלאל לימינא, ואהליאב ז לשמאלא, דא מיהודה, ודא מדן, ולבתר וכל איש חכם לב, ויבאו כל החכמים העושים, והא אוקימנא, וכלא כגוונא דלעילא.

רצט) בההוא יומא דאתקם משכנא, אתבטל מותא מעלמא. אתבטל לא תימא, אלא אסתלק מעלמא, דלא יכיל לשלטאה. כמה דאוקימנא. בגין דלא יתבטל יצר הרע מעלמא, עד דייתי מלכא משיחא, וקב"ה יחדי בעובדוי וכדין ט) בלע המות לנצח. כד אתקם משכנא ע"י דמשה, כדין ח אתפרשת חילא דיצר

מסורת הזהר

ט) (ישעיה כה) תצוה מ צ"ח.

חלופי גרסאות

ימינא ושמאלא ול"ג מאן אינון. ח וכלהו. ו ל"ג לתתא ועשה. ז משמאלא. ח אתפרש. ג מוסיף אלא דלא. ד אלין אינון חכמים העושים

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

המשכן. שלא יכלו להקים אותו עד שהקים אותו משה. בדומה למלכה, שאין רשות לאדם אחר להקימה חוץ מבעלה, אף כאן, כל האומנים כולם באו להקים את המשכן, ולא יכול להקים על ידיהם, עד שבא משה, שהוא מרכבה לז"א, שהוא בעלה דמטרוניתא, והקים אותו, משום שהוא בעל תבית.

רצו) כיון דאקים משה וכו': כיון שהקים משה את המשכן למטה הוקם משכן אחר למעלה, כמו שהעמידהו. שכתוב הוקם, ואינו מפרש על ידי מי, כי לא הוקם אלא מסוד עולם העליון שהוא סתום וגנוז, על ידו של סוד משה, שהוא ז"א, כדי להתתקן עמו.

רצז) מה כתיב לעילא וכו': מה כתוב למעלה, ויבואו כל החכמים העושים את כל מלאכת הקדש וגו'. שואל, אם המדובר במשכן של מעלה, מי הם החכמים העושים שם מלאכת הקדש. ומשיב, אלו הם ימין ושמאל, וכל שאר הקצוות דז"א, שהם אורחות ושבילים לכנוס אל הים, שהוא המלכות, שה"ס המשכן,

(דפו"י דף רל"ח ע"ב *) דף רל"ו ע"א)

ולמלאות אותו. והם שעשו את המשכן למעלה והתקינו אותו.

רצח) כגוונא דא לתתא וכו': כעין זה במשכן של מטה. ועשה בצלאל ואהליאב, זה בצד ימין שהוא חסדים וזה בצד שמאל, שהוא חכמה. בצלאל היה לימין, ואהליאב לשמאל, זה מיהודה, שהוא מלכות מבחינת ימין, וזה מדן, שהוא עזמאל. שהם כנגד בחי' ימין ושמאל דז"א. ואחר כך, וכל איש חכם לב. ויבואו כל החכמים העושים, שהם כנגד בחינות שאר סטרין דז"א, הנ"ל בדבור הסמוך, וכבר העמדנו, והכל הוא במשכן של מטה כעין המשכן של מעלה.

רצט) בההוא יומא דאתקם וכו': ביום ההוא שהוקם המשכן נתבטל המות מעולם. אל תאמר נתבטל, אלא שנסתלק המות מן העולם ולא יכול לשלוט. כמו שהעמדנו. שלא יתבטל היצה"ר מן העולם שהוא מלאך המות, עד שיבא מלך המשיח והקב"ה ישמח במעשיו, ואז, בלע המות לנצח. כאשר הוקם המשכן על ידי משה, אז נפרד כח היצר הרע, ונכנע, ולא היה יכול לשלוט. בשעה ההיא הפריד סמאל

הרע, ואתכפיא, ולא הוה יכיל לשלטאה. בההיא שעתא, אתפרש סמא״ל, תקיפא רוגזא דשמאלא, מעל תוקפא דחויא בישא, ולא יכיל ס לשלטא על עלמא, ולא יכיל לאתחברא ביה בבר נש, ולמסטי ליה.

ש) ׳ רבי יהודה אמר, כד עבדו ישראל ית עגלא, מה כתיב פ) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה. מאי טעמא. בגין דחמא יצר הרע דהוה אזיל בינייהו. אמר משה, סטרא דקדושה לא תשרי בגו סטרא דמסאבא. רבי אלעזר אמר, כל זמנא דסטרא דקדושה שלטא, סטרא מסאבא לא יכיל לשלטאה, ואתכפיא קמיה. ועל דא תנינן, כל זמנא דירושלם תהיה מלאה, כ צור חייבא יהא חרבה.

שא) פתח ואמר, צ) ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתינו ויאמר העבד וגו׳. מה כתיב לעילא, ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל. האי קרא אמאי אצטריך למכתב באורייתא. ל ותו, ם וכי בגין דחמאת שפירו דיצחק נ אתרכינת מגמלא.

שב) אלא, האי קרא רזא איהו. ס ת״ח, בשעתא דמטאת רבקה לגבי דיצחק, שעתא דצלותא דמנחה הוה, ובההוא זמנא דינא אתער בעלמא, וחמאת ליה ברוגזא דדינא קשיא, וחמאת דהא סיום דרוגזא קשיא איהו גמל לתתא, ע ודא איהו רזא דמותא, פ ובגין כך צ אתרכינת ואשמיטת גרמה מההוא גמל. דהא כד אסתכל דינא קשיא, ההוא גמל אתתקף. ובגין כך אשמיטת גרמה ק מינה, ולא יתבת תמן.

מסורת הזהר

פ) (שמות לג) ב״ב קעד צ״ד. צ) (בראשית כד).

חלופי גרסאות

ס לשלטאה. ׳ אמר ר״י. כ רומי חייבתא תהא חרבא ; מלכו אחרא ; רומי חייבא. ל ל״ג ותו. מ אי. נ מוסיף מ״ט אתרכינת. ס ת״ח ותרא את יצחק, מנא ידעת דאיהו יצחק אלא ותרא את יצחק חמאת בההיא שעתא מה דלא ידעת חמאת ול״ג מן בשעתא עד וחמאת. ע גמל ול״ג ודא איהו. פ ובג״ד ; וכד האי דינא קשיא אתער ההוא גמל אתתקף ובג״כ אתרכינת ואשמיטת גרמה מההוא גמל. צ ארכינת. ק מניה ; מההוא גמל.

הסולם

מאמר

תוקף רוגז השמאל מעל תוקפו של נחש הרע, וע״כ לא יכול הנחש הרע לשלוט על העולם, ולא יכול להתחבר בבן אדם ולהשטות אותו.

ש) **ר׳ יהודה אמר** וכו׳ ; רי״א, כשעשו ישראל את העגל, מה כתוב, ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה. מהו הטעם. משום שראה את יצר הרע שהיה הולך ביניהם, אמר משה, צד הקדושה לא ישרה בתוך צד הטומאה. ר׳ אלעזר אמר, כל זמן שצד הקדושה שולט, צד הטומאה אינו יכול לשלוט, ונכנע לפני הקדושה. ועל כן למדנו, שכל זמן שירושלים תהיה מלאה, צור הרשעה תהיה חרבה.

מאמר ותפול מעל הגמל

שא) **פתח ואמר, ותאמר** וגו׳ ; **פו״א,** (דפו״י דף רל״ו ע״א)

רזא דגמל

ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתנו ויאמר העבד וגו׳. מה כתוב למעלה, ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל. שואל, מקרא זה למה כתוב בתורה. ועוד וכי משום שראתה יפיו של יצחק נשמטה מעל הגמל.

שב) **אלא האי קרא** וכו׳ ; ומשיב, אלא מקרא זה סוד הוא. בוא וראה בשעה שהגיעה רבקה אל יצחק, שעת תפלת המנחה היתה, ובעת ההיא מתעורר הדין בעולם, וראתה אותו ברוגז דין קשה, וראתה שהסיום של דין קשה למטה הוא גמל, וזה הוא סוד המות. ומשום זה ירדה והשמיטה את עצמה מגמל ההוא. כי כשהדין קשה מסתכל, מתחזק גמל ההוא, ומשום זה השמיטה עצמה ממנו, ולא ישבה שם.

שג) תא חזי, האי גמל, היינו רזא דכתיב, ק) וגמולו ישלם לו, דא גמול דאינון חייביא, ר דכתיב ר) אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו. והאי איהו גמל, דקיימא לאכלא כלא, ולשיצאה כלא. והאי איהו זמין תדיר ש לקבל בני נשא. ובגין כך האי מאן דחמי בחלמיה גמל, אחמיו ליה מותא דאתגזרת עליה, ואשתזיב ת מניה.

שד) תא חזי, האי סטרא דמסאבא אקרי הכי, א דגרים מיתה ב לכל עלמא, והאי הוה דאסטי לאדם ולאתתיה, וההוא דרכיב עליה איהו סמא״ל, ואיהו אתא למטעי עלמא, וגרם מותא לכלא. ובגין כך אתא ושליט על כלא. אדם איהו אמשיך ליה לגביה, וכיון דאיהו אמשיך ליה ג לגביה, כדין איהו אתמשך אבתרייהו, עד דאסטי לון. ובגין כך אמר שלמה, ש) ואל תקרב אל פתח ביתה, דכל מאן דאתקריב ד לביתה, כדין איהי נפקת ה ומתקשרת ו ואתמשכת אבתריה.

שה) ועל דא רבקה, כד חמאת דהוה ז ליה לאתדבקא בסטרא דדינא קשיא. כיון דחמאת ליה ליצחק ח ברזא דדינא קשיא, וחמאת דמההוא סטרא נפק דינא אחרא תקיפא, מזוהמא דדהבא, ט כד חמאת האי, מיד ותפול מעל הגמל, בגין לאתרפויי מן דינא מההוא זוהמא. י כתיב ת) קול יי׳ משלם גמול לאויביו, כ מההוא זוהמא.

שו) תא חזי *) כד עבדו ישראל ההוא עובדא, וגרמו להההוא חובא, מאי טעמא עגל, ולא סטרא אחרא. ואי תימא, דאינון ברירו עגלא, לאו הכי. אלא

מסורת הזהר

ק) (משלי יט) חלק ב׳ רנה. ר) (ישעיה ג) ב״ב קצב צ״ה. ש) (משלי ה) נח קח צ״ד. ת) (ישעיה סו) זהר חדש עט ט״ב שכ״ו.

חלופי גרסאות

ר ל״ג מן דכתיב עד והאי. ש לקטלא; לחבלא. ת מינה. א דגרם מותא. ב על. ג עליה. ד גבה. ה ומתקשרא; ומתקשטא. ו ואתמשכא. ז לה. ח רזא. ט וכו׳. י וכתיב; ל״ג מן כתיב עד ת״ח. כ מה הוא.

הסולם

מאמר

שג) ת״ח האי גמל וכו׳: בוא וראה גמל זה, היינו הסוד שכתוב, וגמולו ישלם לו. כי גמל הוא לשון גמול, שזה גמול של הרשעים. שכתוב אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו. וזה הוא גמל, העומד לאכל הכל ולכלות הכל. וזה הוא מוכן תמיד נגד בני אדם. ומשום זה מי שראה בחלומו גמל, הראו לו, שנגזר עליו המות, וניצל ממנו.

שד) ת״ח האי סטרא וכו׳: בוא וראה צד הטומאה הזה, נקרא כך, גמל, שגרם מות לכל העולם, וזהו שהסית אדם ואשתו לעץ הדעת. ואותו שרכב עליו הוא סמאל, והוא בא להטעות את העולם, וגרם מות לכל. ומשום זה בא ושלט על הכל. אדם הוא שמשך אותו אליו, וכיון שהוא משך אותו אליו, אז הוא

(ד״פו״י דף רל״ו ע״א *) דף רל״ו ע״ב)

רזא דגמל

נמשך אחריהם, עד שהשטה אותם. ומשום זה אמר שלמה, ואל תקרב אל פתח ביתה. כי כל מי שקרב לביתה, אז היא יוצאת ומתקשרת ונמשכת אחריו.

שה) ועל דא רבקה וכו׳: ועל כן, רבקה, כשראתה את יצחק, שהיה לו להתדבק בדין קשה, כיון שראתה את יצחק בסוד דין קשה, וראתה שמצד ההוא יוצא דין אחר חזק מזוהמא של זהב, שנתבאר ענינו לעיל (אות ע״ה) כשראתה את זה, מיד ותפול מעל הגמל. כדי להתרפות מן הדין של זוהמא ההיא. כתוב, קול ה׳ משלם גמול לאויביו. היינו מזוהמא ההיא.

שו) ת״ח כד עבדו וכו׳: בוא וראה כשעשו ישראל אותו מעשה, וגרמו חטא ההוא

אינון אמרו, א) קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו, ואהרן רעותיה הוה לאעכבא לון.

שז) אלא ודאי עבידתא ל אתעביד כדקא חזי, ת] דהא מסטרא דדהבא, נפקא סוספיתא, כד אתבריר דהבא, ומתמן מתפשטי כל אינון סטרי שמאלא, דאינון התוכא דההוא סוספיתא דדהבא, ומתפרשאן לכמה סטרין. וכל אינון דאית לון חיזו סומקא, גוון דדהבא קיימא בטורי, כד שמשא בתוקפיה, בגין דתוקפא דשמשא אחזי דהבא, ואוליד ליה בארעא. וההוא דממנא בההוא תוקפא דשמשא, חיזו דיליה כעגלא, ואקרי ב) קטב ישוד צהרים, ודא נפקא מגו עגלא התוכא סומקא דדהבא, וכל הני אתיין מההוא מ סטרא סומקא, רוח מסאבא, דכל אינון דמתפרשי מרוח מסאבא מתפשטי בעלמא.

שח) והאי רוח מסאבא, איהו חויא בישא. ואית מאן דרכיב עליה, ואינון דכר ונוקבא. ואקרון אלה, דאינון מזדמנין בעלמא, בכל אינון סטרין דלהון. ורוח קודשא אקרי זאת, דאיהי רזא דברית, נ רשימא קדישא דאשתכח תדיר

מסורת הזהר

א) (שמות לב) ויחי לה צ״א. ב) (תהלים צא).

חלופי גרסאות

ל אעביד. מ ל״ג סטרא. נ רשומא.

דרך אמת ת] שהרי מצד הזהב שהוא תך בכור הזהב יוצא ממנו סוספיתא שהוא מותרות וזוהם חזהב ורמז אל ההתפשטות הדין מהגבור״ה סוד הזהב כנודע.

הסולם

מאמר סוספיתא דדהבא

מה הטעם עגל, ולא בחינה אחרת. ואם תאמר, שהם בחרו בעגל. אינו כן. אלא הם אמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילך לפנינו, ואהרן, היה רצונו לעכבם. וא״כ, מי בחר בעגל.

שז) **אלא ודאי עבידתא** וכו׳: ומשיב, אלא ודאי העבודה נעשתה כראוי. כי מצד הזהב, שהוא קו שמאל, יוצאת פסולת בעת שנברר הזהב. (כמ״ש באות ע״ה) ומשם, מפסולת הזהב, מתפשטות כל אלו בחינות השמאל שהם התוך של פסולת הזהב ההיא, ונבדלות לכמה בחינות, ולכל אלו שיש להן צבע אדום, שהוא מראה הזהב הנמצא בהרים, בעת שהשמש בתוקפו, כי תוקף השמש מראה הזהב ומוליד אותו בארץ. והממונה על תוקף השמש ההוא, המראה שלו הוא כעגל, ונקרא קטב ישוד צהרים. וזה ההיתוך האדום של זהב, יוצא מתוך העגל, דהיינו הממונה הנ״ל, וכן כל אלו שבאים מצד ההוא האדום, שהוא רוח הטומאה, וכן כל אלו היוצאים מרוח הטומאה ומתפשטים בעולם. ועל כן נעשה עגל, מהתוך הזהב שהשליך אהרן באש. פירוש. חו״ב תו״מ דשמאל, הוא שור, פרה, עגל, עגלה. ותוקפא דשמשא, הוא ת״ת שבשמאל, דהיינו עגל. ובסוד עגל לא לומד, משם נמשך הס״א ועגל הזהב.

שח) **והאי רוח מסאבא** וכו׳: **ורוח הטומאה ההוא, הוא נחש הרע. ויש מי שרוכב**

(דפו״י דף רל״ו ע״ב)

עליו, דהיינו סמאל, **והם דכר ונוקבא, ונקראים אלה**, שהם מזדמנים בעולם בכל אלו הבחינות שלהם. **ורוח הקדש נקרא זאת**, שהוא סוד הברית, רושם הקדוש הנמצא תמיד עם האדם דהיינו עטרת יסוד. **וכן** נקרא **זה**, שכתוב **זה ה׳, זה אלי. אבל אלו נקראים אלה**, ועל **זה כתוב אלה אלהיך ישראל. ומשום זה כתוב, גם אלה תשכחנה**, הסובב על מעשה העגל. **ואנכי**, שהוא סוד **זאת, לא אשכחך. וכתוב, על אלה אני בוכיה. כי** חטא העגל שנקרא אלה, גרם להם לבכות כמה בכיות.

והטעם שחטא העגל נקרא אלה, הוא, כי סוד שורש אותיות אלו הם, בינה ותו״מ שנפלו מכל מדרגה למדרגה שמתחתיה, שכו״ח שנשארו במדרגה ה״ס מ״י דאלקים, **ובינה** ותו״מ שנפלו **הם אל״ה** דאלקים, (כנ״ל בהקדמת ספר הזהר דף ט״ו ד״ה הרי ע״ש) אמנם אח״כ **הדרו** למדרגה ונעשו לקו שמאל, (כנ״ל ויקהל אות ק״ל בהסולם ד״ה וזה שאומר באות) **ואח״כ על ידי קו האמצעי חזרו ונתחברו אותיות אל״ה עם אותיות מ״י, ונשלם השם אלהים.** (כמ״ש בהקסה״ד דף י״ז ד״ה וברא) **אבל חטא העגל היה שנתדבקו בקו שמאל בלבדו ולא רצו בקו האמצעי, נמצא שאותיות אל״ה שהן שמאל, לא נתחברו עם אותיות מ״י שבימין שישתלם שם אלהים,**

אלא

עמיה דב״נ. וכן ג) זה יי׳, ד) זה אלי, אבל ס אלין אקרון אלה, ועל דא כתיב, אלה אלהיך ישראל. ובג״כ כתיב, ה) גם אלה תשכחנה. ואנכי רזא דזאת, לא אשכחך. וכתיב ו) על אלה אני בוכיה, דההוא חובה גרים למבכי לון כמה בכיין.

שט) ד״א על אלה אני בוכיה. מ״ט. בגין דאתייהיב רשו לאתר דא לשלטאה על ישראל, ע ולחרבא בי מקדשא. ובגין דאתייהיב לון רשו לשלטאה, כתיב על אלה אני בוכיה, רזא דמלה על אלה דא סטרא דמסאבא דאתייהיב לון רשו לשלטאה. אני בוכיה דא רוח קודשא דאקרי אני.

שי) ואי תימא, הא כתיב ז) אלה דברי הברית. הכי הוא ודאי, דכל אינון לא מתקיימין, אלא מגו אלה, דתמן כל לווטין כמה דאוקימנא דאיהו ארור, דכתיב ח) ארור אתה מכל הבהמה. ובג״כ, אקדים ואמר אלה, דקיימא למאן פ דעבר דברי הברית. ט) אלה המצות אשר צוה יי׳ את משה, בגין צ דפקודיא דאורייתא לאתדכאה בר נש, ולא יסטי לאורחא דא, ויסתמר מתמן, ויתפרש מנייהו.

שיא) ואי תימא י) אלה תולדות נח ק נח. הכי הוא ודאי, דהא נפק חם, דאיהו אבי כנען, כ) וכתיב ארור כנען, ואיהו רזא דא דאלה.

שיב) ועל דא כל הני התוכא א] סוספיתא דדהבא. ואהרן קריב דהבא,

מסורת הזהר

ג) (ישעיה כה) בא לט צ״ב. ד) (שמות טו) ב״ב קעד צ״ב. ה) (ישעיה מט) ויחי קיט צ״כ זהר חדש לז ט״ד שמ״ב. ו) (איכה א) ויחי קיט צ״ג. ז) (דברים כח) ויחי קיט צ״ד זהר חדש ד ט״ד ש״א. ח) (בראשית ג) בא כב צ״ד. ט) (ויקרא כז) ויחי קיט צ״ה. י) (בראשית ו) נח א צ״א. כ) (שם ט) ויחי קיט צ״נ. דרך אמת א) בארתיו בסמוך.

חלופי גרסאות

ס ל״ג אלין. ע ולאחרבא. פ דיעבר. צ דפקודא. ק ל״ג נח.

הסולם

מאמר

אלא עשו פירוד בשם אלקים מחמת שלקחו את קו השמאל בלבדו, שהוא אלה. הרי שכל חטא העגל היה מחמת שהפרידו אותיות אל״ה מן אלקים ולקחום לעצמם. וז״ס אלה אלהיך ישראל. וזהו ג״כ החטא של עץ הדעת, שסמאל והנחש פיתו אותה להפריד אלה מן אלקים. וע״כ הם נקראים אלה.

שט) דבר אחר על וגו׳: פירוש אחר על הכתוב, על אלה אני בוכיה. מהו הטעם. משום שניתנה רשות למקום הזה, הנקרא אלה לשלוט על ישראל ולהחריב בית המקדש. ומשום שניתנה להם רשות לשלוט. כתוב, על אלה אני בוכיה, סוד הדבר, על אלה, זהו צד הטומאה, שנקרא אלה. שניתנה להם רשות לשלוט. אני בוכיה, זהו רוח הקדש, דהיינו המלכות הנקראת אני.

שי) ואי תימא הא וכו׳: ואם תאמר, הרי כתוב בתוכחה, אלה דברי הברית. ומשיב.

(דפו״י דף רל״ו ע״ב)

סוספיתא דדהבא

כך הוא ודאי, שגם כאן סובב על הסטרא אחרא, כי כל אלו הקללות אינן מתקיימות אלא מתוך אלה, ששם כל הקללות כמו שהעמדנו. שהסטרא אחרא הוא ארור, שכתוב, ארור אתה מכל הבהמה. ומשום זה הקדים ואמר, אלה, העומד על מי שעבר על דברי הברית. וכן אלה המצות אשר צוה ה׳ את משה. כי מצות התורה הן לטהר האדם שלא יסור לדרך הזה של אלה, וישמר מהם ויפרד מהם. ושיעור הכתוב, אלה המצות, שעל טהרת אלה באות המצות.

שיא) ואי תימא אלה וגו׳: ואם תאמר, אלה תולדות נח נח. כך הוא ודאי, שגם שם היה הס״א, כי יצא חם, שהוא אבי כנען, וכתוב, ארור כנען. והוא, סוד זה שכתוב אלה. שהוא ארור כנ״ל.

שיב) וע״ד כל הני וכו׳: ועל כן כל אלו הם

דאיהו ר סטרא דיליה, דכליל איהו בתוקפא דאשא, וכלא חד, וסטרא ש דא דהבא ואשא.

שיג) ורוח מסאבא דאשתכח תדיר במדברא, אשכח אתר בההוא זמנא לאתתקפא ביה. ומה דהוו ישראל דכיין, מההוא זוהמא קדמאה, דאטיל בעלמא, וגרים מותא לכלא, כד קיימו על טורא דסיני, גרם לון כמלקדמין, לסאבא לון, ולאתתקפא עלייהו, וגרים לון מותא, ולכל עלמא, ת ולדריהון בתריהון, הדא הוא דכתיב ל) אני אמרתי אלהים אתם וגו'. אכן כאדם תמותון וגו'. ובגין כך, אהרן אהדר לבתר לאתדכאה, ברזא דמהימנותא עלאה, באינון שבעה יומין קדישין, ולבתר לאתדכאה בעגלא.

שיד) ותא חזי, בכלא בעא אהרן לאתדכאה, א דאלו איהו לא הוה, לא נפק עגלא. מ"ט. בגין ב דאהרן איהו ימינא. ואיהו תוקפא דשמשא, ג ודהבא משמשא. רוח מסאבא נחת, ואתכליל תמן, ואסתאבו ישראל, ואסתאב איהו, עד דאתדכו.

שטו) מ"ט אסתאב. בגין דנפק עגל, דאיהו מסטרא דשמאלא, דאיהו שור, ד ומימיניה עגל. ואיהו שמאלא, כמה דאתמר, דכתיב *) מ) ופני שור מהשמאל לארבעתן. ואהרן דאיהו ימינא, אתכליל ביה שמאלא, ונפק על ידיה. ועל דא, אתייהיב ליה עגל, כמה דאיהו גרים.

מסורת הזהר

ל) (תהלים פב) ויחי קכ צ"א. מ) (יחזקאל א) ב"א פה צ"א.

חלופי גרסאות

ר מוסיף סטרא אחרא. ש חד. ת לדריהון. א דאי. ב דאהדר. ג ודהבא ושמשא; ודהבא דשמשא; נפיק מתוקפא דשמשא (ד"א). ד ומניה.

הסולם

מאמר העגל

הם התוך פסולת הזהב. ואהרן הקריב זהב, שהוא הצד שלו, מבחינת מה שהוא כלול בתוקף האש. כלומר שהימין כלול בשמאל, וע"כ אהרן שהוא ימין היה כלול בשמאל, שהוא תוקף האש. והכל אחד. וצד הזה, דשמאל, הוא זהב ואש.

שיג) ורוח מפאבא דאשתכח וכו': ורוח הטומאה הנמצא תמיד במדבר מצא מקום באותו הזמן להתחזק בו. ומה שהיו ישראל טהורים מזוהמא הראשונה, שהטיל הנחש בעולם וגרם מות לכל, מעת שעמדו על הר סיני, גרם להם חטא העגל עתה, לטמא אותם כמקודם, ולהתחזק עליהם, וגרם להם שוב המות ולכל העולם, ולדורותם אחריהם. ז"ש, אני אמרתי אלהים אתם וגו'. אכן כאדם תמותון וגו'. ומשום זה חזר אהרן אח"כ להטהר בסוד אמונה העליונה באלו ז' ימים הקדושים, ימי המילואים, ואח"כ להטהר בעגל לחטאת.

(דפו"י דף רל"ו ע"ב *) רף רל"ו ע"א)

שיד) ות"ח בכלא בעא וכו': ובוא וראה, בעיקר היה צריך אהרן להטהר, כי לולא הוא לא יצא העגל, מהו הטעם. משום שאהרן הוא ימין, והוא תוקפו של השמש, והזהב הוא משמש. כי השמש, שהוא ת"ת כלול מימין ושמאל, וע"כ משמאל יוצא הזהב, אבל תוקפו ושליטתו של השמש הוא ימין. ירד רוח הטומאה ונכלל שם בהזהב, שנעשה העגל, ונטמאו ישראל ונטמא הוא, אהרן, עד שיטהרו.

שטו) מ"ט אסתאב וכו': מהו הטעם שנטמא. ומשיב, משום שיצא עגל, שהוא מצד השמאל שהוא שור, וממנו יצא העגל, כי ד' בחינות הם בשמאל, שור, פרה, עגל, עגלה. שהם חו"ב תו"מ דשמאל. הוא שמאל כמו שלמדנו, שכתוב ופני שור מהשמאל לארבעתן. ואהרן שהוא ימין, נכלל בו השמאל ויצא על ידו. וע"כ ניתן לו עגל לחטאת, כמו שהוא גרם.

שטז) ובג"כ, כד האי רוחא מסאבא אתתקף, ושליט כמלקדמין על עלמא, דהא בזמנא דחאבו ישראל, אמשיכו עלייהו ההוא יצר הרע כמלקדמין. כד אתדכו ישראל, ובעו לאתדכאה, אצטריכו לקרבא שעיר, בגין דשעיר איהו חולקא דההוא יצה"ר, ההוא רוח מסאבא ה כדקאמרן.

שיז) כתיב נ וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב. מאי תבנית שור. דא עגל. שור מסטרא דשמאלא, אהרן ימינא, אתכליל שמאלא ביה, ו ואתתקף ביה, ונפק על ידיה. תא חזי, וימירו את כבודם, דא שכינתא, דאזלת קמייהו, ואחלפו לה בדוכתא מסאבא, אל אחרא. ובג"כ לא אתעבר זוהמא דא מעלמא, עד ההוא זמנא דיעבר ליה קב"ה מעלמא, ז כד"א ס ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, והא אוקימנא.

שיח) כתיב ע ויעשהו עגל מסכה, וכתיב ואשליכהו באש ויצא העגל הזה, משמע דלא עבד ליה, אי הכי מאי ויעשהו. אלא ודאי כמה דאוקימנא, דאלמלא אהרן, לא אתתקף רוחא מסאבא לאתכללא בדהבא, אבל כל תקונא דאצטריך, אשכח ח לאתבנאה.

שיט) תא חזי, אית מאן דעביד חרשין ט ואצלח בידוי. ואית מאן דעביד לון כההוא גוונא ממש, ולא אצלח בידוי, דהא לעובדין אלין גברא מתקנא אצטריך.

שכ) תא חזי מבלעם, דאיהו הוה י מתקנא, לאינון חרשין דיליה, לאצלחא

מסורת הזהר

נ) (תהלים קו) כי תשא יט צ"ל. ס) (זכריה יג) ב"ב ר צ"ר. ע) (שמות לב) הקסה"ז יח צ"א.

חלופי גרסאות

ה כדקא אמרן. ו ואתקף. ז דכתיב. ח לאתרואה. ט וקא אצלח. י מתקני ; גברא מתתקנא.

הסולם

מאמר

שטז) **ובגין כך כד** וכו' : ומשום זה, כשרוח הטומאה הזה נתחזק וחזר לשלוט על העולם כבתחילה, כי בזמן שחטאו ישראל בעגל, המשיכו עליהם יצר הרע הזה כמקודם, לכן כשנטהרו ישראל, ורצו להטהר, צריכים להקריב שעיר, משום שהשעיר הוא חלק של יצר הרע ההוא, רוח הטומאה ההוא שאמרנו.

שיז) **כתיב וימירו את** וגו' : כתוב, וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב. מהו תבנית שור. זה הוא עגל. שור הוא מצד השמאל, אהרן ימין, נכלל בו השמאל ונתחזק בו ויצא על ידו. בוא וראה, וימירו את כבודם, זו היא השכינה, שהלכה לפניהם, והחליפו אותה במקום טומאה, אל אחר. ומשום זה, לא נעברה זוהמא זו מן העולם, עד הזמן ההוא שהקב"ה יעביר אותה מן העולם. כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וכבר העמדנו.

(דפו"י דף רל"ז ע"א)

העגל

שיח) **כתיב ויעשהו** וגו' : כתוב, ויעשהו עגל מסכה. וכתוב ואשליכהו באש ויצא העגל הזה. משמע שלא עשה אותו אלא שנעשה ע"י אחר, א"כ מהו ויעשהו. ומשיב, אלא ודאי כמו שהעמדנו, שלולא אהרן לא נתחזק רוח הטומאה להכלל בזהב. אבל כל תקון שצריך, צריכים לבנות אותו. וזה נבנה ע"י המכשפים כמ"ש לפנינו.

שיט) **ת"ח אית מאן** וכו' : בוא וראה, יש מי שעושה כשפים ומצליח בידו, ויש מי שעושה אותם כאפן הזה ממש, ואינו מצליח בידו. כי לעבודות אלו צריך לאיש מתוקן.

שכ) **תא חזי מבלעם** וכו' : בוא וראה מבלעם, שהוא היה מתוקן לאלו כשפים שלו להצליח בידו. משום שכתוב, נאום הגבר שתום העין, שתום העין וסתום העין הכל

בידוי, בגין דכתיב פ) ונאם הגבר שתם העין. שתום העין, כ סתום העין כלא חד. דחד עינא סתים תדיר, וחיזו דעינוי לא הוה בארח מישר, מומא הוה ביה בעינוי. כתיב צ) ושלח ביד איש עתי, זמין בכלא, חזו דעינוי דלא יתכשר. אבל רוח קודשא, מאן ל דישתמש בהדיה מה כתיב, ק) כל איש אשר בו מום לא יקרב איש עור או פסח.

שכא) והכא, כלא מ אתקן לרוחא מסאבא, למיהב ליה דוכתא לשלטאה. אשכח מדברא דאיהו חרוב מכלא, כמה דכתיב ר) נחש שרף ועקרב וגו', דמתמן איהו שולטנותא דיליה. אשכח דהבא ספוקא כדקא יאות. אשכח אהרן, לאתתקפא בימינא, ולאתכללא ביה. כדין אשלים דוכתיה כדקא יאות, ונפיק ואשתלים נ עובדא.

שכב) ומנלן דרוח מסאבא הוה. דכתיב ש) אנא חטא העם הזה חטאה גדולה, ס דא רוח מסאבא, נחש קדמאה, כדקאמרן בכמה דוכתין. ובזמנא דבעא אהרן לאתדכאה, אקריב עגל, מההוא סטרא, למעבד ביה דינא. בקדמיתא עבד ליה לשלטאה, והשתא דיעביד ביה דינא, לאכפייא ליה, דהא כד אתעביד דינא בסטרא דא, אתכפיין כל אינון דשלטין מסטריה.

שכג) תא חזי, במצרים, בההוא סטרא דלהון כתיב, ת) אל תאכלו ממנו נא וגו'. צלי אש, בגין דיסלק ריחו נודף. ראשו על כרעיו, לתברא ליה, ולאכפייא ליה, וכדין כל אינון דאתיין מסטריה לא שלטי. כגוונא דא א) פרה אדומה תמימה וגו', בגין לאכפייא כל אינון סטרי מסאבא, דלא ישלטון.

מסורת הזהר

פ) (במדבר כד) גח ע צ"ב. צ) (ויקרא טז) נח מג צ"ב. ק) (שם כא) חלק ג' לג: צ: ר) (דברים ח) תרומה קלד צ"ב. ש) (שמות לב) חלק ג' יד: רלא. ת) (שם יב) שמות קב צ"ו. א) (במדבר יט) חלק א' רס: חלק ג' קעט: קפ: רמג:

חלופי גרסאות

כ ל"ג סתום העין. ל דאשתמש. מ אתתקן. נ ל"ג עובדא. ס הא.

הסולם

מאמר פרה אדומה

אחד, כי עין אחת שלו היתה סתומה תמיד, ומראה עינו לא היה בדרך ישר, מום היה בו בעיניו. וע"כ היה מתוקן לכשפים שלו. **וכתוב, ושלח ביד איש עתי.** היינו שהאיש יהיה מזומן **לגמרי לשליחותו, שמראה עיניו לא יהיה בדרך ישר.** דהיינו ג"כ שיהיה בו מום כי הסטרא אחרא דבוק במום ובחסרון. **אבל רוח הקדש, מי שישתמש בו, מה כתוב, כל איש אשר בו מום לא יקרב איש עור או פסח.**

שכא) **והכא כלא אתקן** וכו': וכאן, במעשה העגל, **הכל היה מתוקן לרוח הטומאה לתת לו מקום לשלוט. כי מצא מדבר שהוא חרוב מכל, כמ"ש, נחש שרף ועקרב וגו'. שמשם הוא השליטה שלו. מצא די זהב כראוי.**

(דפו"י דף רל"ז ע"א)

מצא את אהרן, להתחזק בימין ולהכלל בו. אז נשלם מקומו של הסטרא אחרא כראוי. ויצא, ונשלם המלאכה.

שכב) **ומנלן דרוח מסאבא** וכו': **ומאין לנו שהיה רוח הטומאה. כי כתוב, אנא חטא העם הזה חטאה גדולה, זה הוא רוח הטומאה, נחש הקדמוני, כמו שאמרנו בכמה מקומות. ובשעה שרצה אהרן להטהר, הקריב עגל לחטאת, מצד ההוא, לעשות בו דין,** ע"י השחיטה והקרבה על המזבח. **בתחילה עשה לו לשלוט, ועתה יעשה בו דין להכניע אותו, כי כשנעשה דין בהצד הזה, נכנעים כל אלו השולטים מצדו.**

שכג) **תא חזי במצרים** וכו': **בוא וראה במצרים, בצד ההוא שלהם** דהיינו השה, **שהמצרים**

שכד) א״ל רבי אבא, ע והא פרה קדישא איהי, דכיא איהי, ואמאי. אמר ליה הכי הוא, והא אוקמוה, כללא דארבע מלכוון פ הות. פרה, כד״א ב) כי כפרה סוררה צ סרר ישראל. אדומה, דא מלכות בבל, דכתיב ג) אנת הוא רישא די דהבא. תמימה, דא מלכות מדי. אשר אין בה מום, דא מלכות ק יון. אשר לא עלה עליה עול, דא מלכות אדום, דלא סליק עליה עול. ורזא דמלה דא, אף על גב דכמה מלין אתייהיבו למדרש בקראי, כלהו חד.

שכה) הא אתמר, דכתיב ד) מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור *) מטמא, רזא דא, הכי הוא, דדא איהו טהור דנפק מטמא. דהא בקדמיתא טמא, והשתא דאתעביד ביה דינא, ואתייהיב ליקידת אשא בנורא דדליק, ואתעביד עפר, השתא איהו טהור מטמא, טהור דנפיק מטמא.

שכו) ובגין כך, כל אינון דמשתדלי בה, כלהו מסתאבי, דהא הכי הוא ודאי, וכיון דאתעביד אפר, כדין עד דיתכנישׁ ויסתליק מתמן, מסאיב לכלהו, כמה דאת אמר וכבס האוסף וגו׳ וטמא. אפר, מ״ט. כד״א ה) ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם. וכיון דאתייהיב על ר ההוא אפר מים, כדין איהו טהור מטמא.

שכז) ורזא דמלה, דכתיב ו) מי חטאת, כד״א ז) לפתח חטאת רובץ. ובגין

מסורת הזהר

ב) (הושע ד) חלק ג׳ קצו: ג) (דניאל ב) וירא קטו צ״ב. ד) (איוב יד) יתרו צ״ר חלק ג׳ מח: ה) (מלאכי ג) ב״ב רכח צ״ג. ו) (במדבר ח) חלק ג׳ מח: קכז. ז) קנא: ז) (בראשית ד) וישלח א ציון ג׳.

חלופי גרסאות

ע והאי. פ הוה. צ ל״ג סרר ישראל. ק מוסיף יון דאינון קריבין לאורחי מהימנותא. ר האי.

הסולם

מאמר פרה אדומה

שהמצרים עבדו אליו, כתוב, אל תאכלו ממנו נא וגו׳ צלי אש. כדי שיעלה ריחו נודף. וראשו על כרעיו, כדי לשברו ולהכניע אותו. ואז כל הבאים מצדו לא יוכלו לשלוט. כעין זה, פרה אדומה תמימה, וגו׳. שהיא כדי להכניע כל אלו צדדי הטומאה שלא ישלטו.

שכד) אמר ליה ר׳ אבא וכו׳: א״ל ר״א, והרי הפרה הקדושה היא טהורה, ולמה תשוה אותה לעגל ולשה שהמצרים עבדו אליו, ולמה שריפתה תכניע צדדי הטומאה. אמר ליה כך הוא, שפרה רומזת ג״כ על הצד שלהם, והרי העמידוהו שהפרה כלל ד׳ מלכיות היתה. פרה, היא כש״א, כי כפרה סוררה סרר ישראל. אדומה, זו מלכות בבל. שכתוב אנת הוא רישא די דהבא, והזהב אדום הוא. תמימה, זו מלכות מדי. אשר אין בה מום, זו מלכות יון. אשר לא עלה עליה עול, זו מלכות אדום, שלא עלה עליה עול. וסוד הדבר הזה, הוא, אע״פ שכמה דברים נתנו לדרוש בכתובים, הכל סוד אחד.

(דפו״י דף רל״ז ע״א *) דף רל״ז ע״ב)

שכה) הא אתמר דכתיב וכו׳: הרי למדנו, שכתוב, מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור מטמא, סוד הזה כך הוא. שזו פרה האדומה, היא, טהור היוצא מטמא. כי מתחילה היתה טמא, שהיא כלל ד׳ מלכיות כנ״ל, ועתה, שנעשה בה דין, וניתנה לשריפת אש באש בוער, ונעשית עפר, עתה היא טהור מטמא, טהור שיצא מטמא.

שכו) ובגין כך כל וכו׳: ומשום זה כל אלו שעסקו בה כולם נטמאים, כי כך הוא ודאי, שהיא טמאה, וכיון שנעשית אפר, אז מטרם שתאסף ותעלה משם, מטמאה כולם. כש״א וכבס האוסף וגו׳ וטמא. אפר מה הטעם, שהיא צריכה להעשות. הוא כש״א, ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם. וכיון שניתן על אפר הזה מים, אז הוא טהור מטמא.

שכז) ורזא דמלה דכתיב וכו׳: וסוד הדבר כי כתוב, מי חטאת, שהוא כש״א, לפתח חטאת רובץ, כך הפרה היא לפתח חטאת רובץ

דאיהי פתח חטאת ש רובץ ודאי, בקדמיתא כתיב, והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ובגין כך אתייהיבת לסגן, ולא לכהנא רבא, ודא הוא טהור מטמא, בקדמיתא טמא, והשתא טהור. וכל סטר רוח מסאבא, כיון דחמא דא, ערק, ולא יתיב בההוא דוכתא.

שכח) מי חטאת ודאי, מי נדה, כלא מסאבא. ועל דא שלטא רוח קודשא, ורוח מסאבא אתכפיא, דלא שלטא כלל. ודא הוא דינא דרוח מסאבא, מחוץ למחנה. בגין דאיהי רוח מסאבא, ת דכתיב ח) והיה מחניך קדוש. אתא רבי אבא ונשקיה.

שכט) אר״ש, אף על גב דכל הני מלין א כדקאמרן, ב קב״ה יהיב ליה שולטנו. ורוח מסאבא בעי לאכפיא ליה בכל סטרין. תא ואימא לך רזא חדא, ג ולא אתייהיב לגלאה בר לאינון קדישי עליונין.

של) ת״ח, להאי אתר דאיהו רוח מסאבא. קב״ה יהיב ליה שולטנו, למשלט בעלמא, בכמה סטרין, ויכיל לנזקא, ולית ד לן רשו, לאנהגא ביה קלנא, דבעינן לאסתמרא מניה, דלא יקטרג עלן בגו קדושה דילן. ועי״ד רזא חדא אית לן, דבעינן למיהב ליה דוכתא זעיר, בגו קדושה דילן ה דהא מגו קדושה נפיק שולטנו דיליה.

שלא) ו דבעינן גו רזא דתפלין, לאצנעא חד שערא דעגלא, דיפוק לבר ויתחזי. דהא חוטא דשערא דא לא מסאיב, בר דאי אתחבר האי שערא, ואתעביד

מסורת הזהר

ח) (דברים כג) נח קלא אות שפא חלק ג׳ עה. : קיד. דח :

חלופי גרסאות

ש ל״ג רובץ. ת וכתיב. א דקאמרן. ב ל״ג קב״ה יהיב ליה שולטנו. ג דלא. ד ליה ; ל״ג לן. ה דלא ישתכח מקטרגא בגו [נ״א בלא] קדושה דילן. ו ובעינן.

הסולם

מאמר שערא שבתפלין

רובץ, וכיון שהיא פתח חטאת רובץ ודאי, ע״כ כתוב בתחילה, והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ומשום זה ניתנה עשיתה לסגן ולא לכהן גדול. וזו היא טהור מטמא. מתחילה טמא ועתה טהור. וכל צד רוח הטומאה כיון שרואה זה, הוא בורח, ואינו יושב במקום זה. וע״כ מטהרת הטמאים.

שכח) **מי חטאת ודאי** וכו׳ : וע״כ היא מי חטאת ודאי, מי נדה, הכל טומאה. וע״כ, אחר שנעשה בה דין, שולט רוח הקודש, ורוח הטומאה נכנע ואינו שולט כלל. ודין זה שנעשה ברוח הטומאה, הוא מחוץ למחנה. משום שהיא רוח הטומאה, וכתוב, והיה מחניך קדוש. בא ר׳ אבא ונשקו.

מאמר שערא שבתפלין

שכט) **אמר ר׳ שמעון** וכו׳ : אר״ש, אע״פ שכל אלו הדברים הם כמו שאמרנו, הרי

הקב״ה נותן לו שליטה לסטרא אחרא, וצריכים להכניע את רוח הטומאה מכל הצדדים. בזה ואומר לך סוד אחד, ולא ניתן לגלותו חוץ לאלו קדושים העליונים.

של) **ת״ח להאי אתר** וכו׳ : בוא וראה, למקום הזה, שהוא רוח הטומאה, נתן לו הקב״ה שליטה שישלוט בעולם בכמה אפנים, והוא יכול להזיק, ואין לנו רשות להתנהג עמו בבזיון, כי צריכים להשמר ממנו, שלא יקטרג עלינו בקדושה שלנו. וע״כ יש לנו סוד אחד, שצריכים לתת לו מקום קטן בתוך הקדושה שלנו, כי מתוך הקדושה יוצאת שליטתו.

שלא) **דבעינן גו רזא** וכו׳ : והיינו, שצריכים בתוך סוד התפלין להצניע שערה אחת של עגל, שתצא לחוץ ותהיה נראית כי חוט השערה הזו אינו מטמא, חוץ אם השערה

ז כשעורא, אבל פחות מן דא לא מסאיב. וההוא שערא בעי לאעלא ליה בגו קדושה עלאה דילן, ולמיהב ליה דוכתא, בגין דלא יקטרג לן ח בקדושן.

שלב) ויפוק מן ההוא שערא לבר, ט דיתחזי, דכד י חמי להוא ב״נ בקדושה עלאה, כ וחולקא דיליה משתתף לתמן, כדין לא יקטרג ליה, ולא יכיל לאבאשא ליה לעילא ותתא, דהא דוכתא יהב ליה. ואי ל ההוא חולקא לא מ יהבין נ ליה בהאי קדושה, יכיל לאבאשא ליה לתתא, וסליק מקטרגא ליה לעילא, ואמר פלוני דקא מקדש השתא, כך וכך עבד יומא פלוני, וכך אינון חובוי, עד ס דימטי דינא על ההוא ב״נ, ויתענש על ידוי.

חלופי גרסאות

ז כ״ג הסלם ; כשעורה. ח בקדשה דילן. ט ויתחזי ; דאתחזי. י מוסיף חמי ליה. כ ואיהו חולקא. ל האי. מ יהבינן. נ מוסיף ליה דוכתא. ס דימסר ; דיתמסר.

הסולם

מאמר שערא שבתפלין

ההיא מתחברת ונעשית כשיעור, אבל פחות מזה אינו מטמא, ושערה ההיא צריכים להכניסה בתוך קדושה העליונה שלנו, ולתת לה מקום, כדי שלא יקטרג עלינו בקדושה שלנו.

שלב) **ויפוק מן ההוא** וכו׳: ומקצת שערה תצא לחוץ מן התפלין, שתהיה נראית. כי כשהס״א רואה אדם ההוא בקדושה העליונה, והחלק שלו משתתף שם, אז לא יקטרג עליו, ולא יוכל להרע לו למעלה ולמטה, שהרי נתן לו מקום. ואם לא נותנים לו חלק בקדושה הזו, הוא יכול להרע לו למטה, ועולה ומקטרג עליו למעלה, ואומר, פלוני שהוא מקדש עתה, כך וכך עשה ביום פלוני, וכך הם חטאיו. עד שמגיע הדין על אדם ההוא, ונענש על ידו.

ביאור המאמר. תחלה צריכים להבין, מה שלפעמים אנו אומרים שגילוי המלכות דמדת הדין הנקראת מנעולא, הוא תקון לכל המוחין, (כנ״ל לך דף י״ג ד״ה ונתבאר) ולפעמים אנו אומרים שגילוי הדינים דמנעולא מטמא ומפריד הזווג הקדוש. (כנ״ל פרשת נח דף ל״ז ד״ה כמה) וכן שמביאה מיתה על האדם. והענין הוא. כי גילוי המנעולא המביאה טומאה או מיתת האדם, אין זה נעשה בפעם אחת, אלא ע״י חטאיו של אדם גורם גילוי המנעולא למעלה הרבה פעמים, ומחיבור כל אלו הגילוים מצטרף שיעור מספיק. עד להוציא רוח החיים מן האדם (כמ״ש זה לעיל פרשת ויצא דף י״ז ד״ה וצריך ע״ש) ועם זה תבין שסוד גילוי המנעולא שבסוד מסך דחירק המתקן את המוחין (כנ״ל פ׳ לך לך י״ג ד״ה ונתבאר) הוא פחות מכשעור שיטמא ויבריח האורות, וע״כ אפשר לשמש עמה לצורך תקון המוחין. ולא עוד שלא יצוייר כלל תקון המוחין בלעדה, (כנ״ל פרשת לך י״ג).

וסוד שערות העגל, ה״ס גילוי המלכות דמדת הדין הנ״ל. כי העגל, רומז על העגל שעשו ישראל בסוד **אלה אלהיך ישראל**. שה״ס המשכת החכמה ממעלה למטה, שעליה נאמר, **אם לא תטיב**, אלא שתמשיך החכמה ממעלה למטה, **אז לפתח חטאת רובץ**. שתגלה לבסוף המלכות דמדת הדין. וע״כ נבחנת לשערא דעגלא. כלומר הסערה שבאה עם מעשה העגל.

וז״ש (באות ש״ל) **ולית לן רשו לאנהגא ביה קלנא** וכו׳ **דהא מגו קדושה נפיק שלמנו דיליה**. כי גילוי המנעולא הוא תקון הקדושה שנעשה ע״י קו אמצעי, וע״כ אין אנו יכולים לנהוג בזיון במקטרג, כלומר ללעוג עליו ולא לעשות עסק עמו, כי מכח שכבר נמצא גילוי המנעולא בקדושה הוא יכול תמיד לקטרג, דהיינו להזכיר עונותיו של האדם, המספיקים לשיעור כזה שיבריחו ממנו אורות החיים, (כמ״ש ויצא ד״ה וצריך ע״ש) וזה שאומר, כיון ששורש הגילוי הוא כבר בקדושה, ע״כ צריכים לפחד מפני קטרוגו.

וז״ש, **דבעינן גו רזא דתפלין לאצנעא חד שערא דעגלא, דיפוק לבר ויתחזי**. כי שערא דעגלא רומזת על גילוי מנעולא, אבל התפלין שה״ס ג׳ קוין, כבר מתוקנים הם למעלה בגילוי הזה, (כנ״ל לך י״ג ד״ה ונתבאר) ועל זה צריכים אנו לתת שערת עגל תוך התפלין, וצריכים לגלות אותה לחוץ מן התפלין, שאז יראה המקטרג שאנו משתפין את חלק קטרוגו בתוך תקון הקדושה. וא״כ לא יוכל לעשות ממנו קטרוג להרע לאדם. כמו שהזהר מבאר והולך.

שלג) ע וכך הוו ישראל עבדי, דהוו ידעי רזא דא, כד שראן לאתקדשא בקדושה עלאה ביומא דכפורי, הוו מסתכלי מיד למיהב חולקיה להאי אתר, ולמיהב ליה חולקא בינייהו, בגין דלא ישתכח מקטרגא עלייהו, ולא ייתון לאדכרא חוביהון דישראל. דכמה חבילין, וכמה משריין, אינון דאזדמנן לנטלא מלה מניה, כד אתי לקטרגא. זכאה פ חולקיה, מאן דיכיל צ לאסתמרא, דלא ידכרון חובוי לעילא, ולא ישגחון עליה לביש.

שלד) אדהכי הוו זלגין עינוי דרבי אבא. אמר ליה, אבא אבא, ב] זיל ק טנפיר ר קטורך, ג] ש ואקפיד בקולטך, דהא רזין דאורייתא לזכאי אתייהיבו דכתיב ט] סוד יי׳ ליראיו.

שלה) תא חזי, ביומא דראש השנה, עלמא אתדן, ת וקודשא ב״ה יתיב, ודן כל עלמא. א וההוא סטרא אחרא קאים מסטרא דא, וכל אינון דאתדנו למותא אשגח עלייהו, ואתרשימו קמיה. ובשעתא *) דישראל מתערי ב רחמי, בההוא קול שופר, כדין אתערבבא ליה כלא, דלא ידע ולא משגח, באינון דאתדנו. עד ד] ג דלבתר כל אינון דלא מהדרי בתיובתא, ואגזר עלייהו מותא, ודאי נפקין ה] פתקין מבי מלכא, ואתמסרו ליה, כיון דאתמסרו ליה, לא אהדרו פתקין, עד ד דאתעביד דינא.

מסורת הזהר — חלופי גרסאות

ט) (תהלים כה) ב״א קמג צ״ג. ע וכן; דכך; מוסיף וכן שעיר המשתלח וכך: פ חולקהון. צ לאשתזבא. ק טונפיר. ר טיקורך. ש ואפקיד; ואפקוד; ואקפור. ת ובי דינא קדישא ול״ג וקב״ה; ובי דינא קדישא קב״ה. א ואיהו. ב מוסיף רחמי עלייהו. ג לבתר. ד דיתעביד. דרך אמת ב] לך התיר קשרך או תקנח צורתך מהדמעות שאתה בוכה. ג] והתעסק במה שהתחלת לקלוט בדברים נעלמים אלו דהא רזין וכו׳ ולגירסת ואפקיד הוא מלשון פקוד בהדי יהודאי במס׳ תענית שפי׳ עסק דברים. ד] ליליא בתראה דחג. ה] כתבים גזר דינים.

הסולם

מאמר — שערא שבתפלין

וכדי שלא להתמיה, איך אפשר שגילוי מה״ד דמנעולא תמצא בקדושה, לאחר שנודע שבכל מקום שנגלית היא מטמאה, (כנ״ל פרשת נח דף ל״ז ד״ה כמה) לזה אומר, **דהא חוטא דשערא דא לא מסאיב בר דאי אתחבר האי שערא ואתעביד כשעורא** (כצ״ל) דהיינו שיש שיעור לטומאה, הנעשית ע״י ריבוי עונות התחתונים (כנ״ל ויצא י״ז ד״ה וצריך) **אבל פחות מן דא לא מסאיב.** ותקון שערת העגל הוא פחות מכשעור הזה, וע״כ אינה מטמאה.

שלג) **וכך הוו ישראל** וכו׳; וכך היו עושים ישראל, שהיו יודעים סוד הזה. כשהתחילו להתקדש בקדושה עליונה ביום הכפורים, היו משגיחים מיד לתת חלקו למקום ההוא, ולתת לו חלק ביניהם כדי שלא ימצא מקטרג עליהם, ולא יבא להזכיר עונותיהם של ישראל. (וכבר נתבאר בפ׳ נח (דפו״י דף רל״ז ע״ב *) דף רל״ח ע״א)

אות ק״ד ומשם תדרשנו) **שכמה אגודות וכמה מחנות הם המוכנים לקחת הדבר ממנו כשבא לקטרג, אשרי חלקו מי שיכול להשמר שלא יזכרו עונותיו למעלה, ולא ישגיחו עליו להרע.**

שלד) **אדהכי הוו זלגין** וכו׳; בתוך כך היו עיניו של ר׳ אבא שופכות דמעות. כי לא הבין הסוד על בוריו. **אמר ליה** ר״ש, **אבא, אבא, לך והתיר הסבך שלך, ותקפיד בהשגתך.** כי סודות התורה ניתנו לזוכים, שכתוב, סוד ה׳ ליראיו. **טנפיר** פירושו התר, לפי הענין. **קטורך** פירושו קשר וסבך. **קולטך**, היינו קליטה והשגה.

שלה) **ת״ח ביומא דראש השנה** וכו׳; בוא וראה ביום ראש השנה נדון העולם, והקב״ה יושב ודן כל העולם. וסטרא אחרא ההוא עומד מצד זה, וכל אלו שנדונו למיתה משגיח עליהם, ונרשמים לפניו. ובשעה שישראל מעוררים רחמים בקול שופר ההוא,

שלו) וישראל כלהו, בעיין לאסתמרא מניה, כ"ש ח ב"נ בלחודוי. ו דהא ברזא עלאה דלעילא, בעינן לאסתמרא, ולמיהב ליה בכל ירחא וירחא, כד סיהרא בעי לאתחדתא, חד שעיר, בגין דלא יקטרג ז חדתותא ויטול חולקיה כדקא חזי ליה. וסיהרא קדישא לינקא בקדושה לחדתותי כדקא יאות.

שלז) וכד מתחדשא בכל ירחא וירחא, בגין כך אקרי נער, והא אוקימנא. והאי אחרא ח דא, ט דאיהו תדיר במסאבו, ולא נפיק מניה, אקרי מלך זקן וכסיל. ובג"כ, ישראל קדישין דאינון עמא חד, ביחודא קדישא, קב"ה יהיב לון עיטא, לאשתזבא מכלא. זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי, דכתיב י ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. י

שלח) כ ויביאו את המשכן אל משה וגו'. כתיב כ ומעל לרקיע, דא איהו רקיעא, כ דקיימא עלייהו ל דארבע חיוון, דכד מסתלקי בגו חד אוירא דבטש בהו, לא זקפין רישא לאסתכלא לעילא.

שלט) בגין דההוא רוח החיה, בטש בכלהו, ובההוא רוח מסתלקי כלהו, דכתיב, ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים לעמתם. וכתיב כי רוח החיה באופנים.

מסורת הזהר

י) (ישעיה ס) ב"א רח צ"ד. כ) (שמות לט) לעיל אות רפג צ"ח. ל) (יחזקאל א) נח צב צ"ה.

חלופי גרסאות

ח מוסיף ב"נ אחרא. ו מוסיף כ"ש וכ"ש דהא. ז חדתותיה; חדותא; מוסיף חדתותא וחדותא. יטול. ח ל"ג דא. ט דיהא. י בדפו"י כתב כאן שי"ך מה שבסוף הספר סימן ה'. כ קיימי. ל ארבע.

הסולם

מאמר — **שערא שבתפלין**

אז נתערבב לו הכל (כמ"ש זה וירא אות שפ"ג בהסולם ע"ש) שאינו יודע ואינו משגיח באלו שנדונו. עד, שלאחר כל אלה אינם חוזרים בתשובה, ונגזר עליהם מיתה, יוצאים כתבים מבית המלך ונמסרו לו, לס"א, כיון שהכתבים נמסרו לו אינם חוזרים עד שנעשה הדין.

שלו) **וישראל כלהו בעיין** וכו'; וישראל כולם צריכים להשמר ממנו, מן המקטרג, כל שכן אדם לבדו, כי בסוד העליון של מעלה צריכים להשמר, משום שיש לו שורש בקדושה, (כנ"ל אות ש"ל), **ולתת לו בכל חדש וחדש**, כשהלבנה, שהיא המלכות, צריכה להתחדש, שעיר אחד, כדי שלא יקטרג על ההתחדשות, (כמ"ש בפרשת נח אות ק"ד בהסולם) ויקח חלקו מן השעיר כראוי לו (כמ"ש שם) והלבנה הקדושה שהיא המלכות, תינק בקדושה להתחדש כראוי.

שלז) **וכד מתחדשא בכל** וכו'; וכשמתחדשת בכל חדש וחדש, נקראת משום זה, נער, וכבר העמדנו. והאחר הזה, דהיינו הס"א, שהוא תמיד בטומאה ואינו יוצא ממנו, נקרא מלך זקן וכסיל. ומשום זה ישראל

(דפו"י דף רל"ח ע"א)

הקדושים שהם עם אחד ביחוד קדוש, הקב"ה נותן להם עצה להנצל מן הכל. אשרי הם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב, ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

מאמר ויביאו את המשכן אל משה

שלח) **ויביאו את המשכן אל משה וגו'**; כתוב, ומעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא וגו'. **זה הוא רקיע העומד על ארבע החיות. וכשהן מתעלות על ידי** אויר אחד הבוטש בהן, להעלות את הכסא, שהוא המלכות, אינן זוקפות ראשן למעלה. להסתכל בהשכינה, שהיא הכסא, מחמת הרקיע שעליהם.

שלט) **בגין דההוא רוח** וכו'; משום שרוח החיה ההיא, שהיא המלכות, בטש בכולן, בחיות ובאופנים, ועל ידי רוח ההוא מתעלים כולם, כל החיות והאופנים שבבי"ע, שכתוב, ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים לעומתם. וכתוב, כי רוח החיה באופנים. הרי שרוח החיה, שהיא המלכות, מעלה את כולם.

אמאי

שמ) אמאי מסתלקי. אלא כד בטש ההוא אוירא עלייהו, סליק לאלין ארבע דתחות האי חיה, ואינון סלקי לה לעילא, עד דמתיין לה לגבי זהרא עלאה, והיינו רזא דכתיב, מ) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך, מ בגין דהני ארבע אקרון הכי, ולא נ זזו מן ס חיה דא, דאיהי כורסייא, לעלמין. וסלקין לה מתתא לעילא, לאתקנא כורסייא לגבי עילא, ורזא דא נ) וישאו את התבה ותרם מעל הארץ. וכד אסתלקת לעילא, ואלין סלקין לה, כדין כתיב, ויביאו את המשכן אל משה.

שמא) ויביאו את המשכן, כד"א מובאות לך, וכתיב וישאו את התבה.

מסורת הזהר

מ) (תהלים מה) לעיל אות רפג צ"ו. נ) (בראשית ז) נח עב צ"ד.

חלופי גרסאות

מ דאלין ול"ג בגין דהני ; ל"ג בהני. נ זזה. ס דא חיה.

מאמר ב'

הסולם

ויביאו את המשכן אל משה

שמ) **אמאי מסתלקי אלא** וכו': שואל, למה הם מתעלים לאצילות. ומשיב, **אלא** כשאויר ההוא של המלכות **מכה עליהן**, על ד' החיות, **מעלה אלו הארבע חיות שמתחת חיה** הזו, שהיא המלכות, **והן**, מעלות **את החיה**, עד שמביאים אותה לזוהר העליון, שהוא ז"א. **והיינו הסוד שכתוב, בתולות אחריה רעותיה מובאות לך**, כי אלו ארבע חיות נקראות כן. ואינן זזות מן חיה הזו, שהיא הכסא, דהיינו המלכות, לעולם. ומעלות אותה, את המלכות, ממטה למעלה לתקן את הכסא, שהוא המלכות, לגבי מעלה שהוא ז"א. וז"ס, **וישאו את התיבה ותרם מעל הארץ**. וכשהמלכות עולה למעלה, לז"א, **ואלו ד' החיות מעלות אותה**, או כתוב **ויביאו את המשכן אל משה**. שהמלכות נקראת משכן. ומשה ה"ס ז"א, וארבע החיות הן המביאות אותה.

ביאור המאמר. אלו ארבע חיות ה"ס נהי"מ דנוקבא דז"א שנפלו לבריאה בעת מיעוטה. וכל עוד שאינן חוזרות אליה אין הנוקבא ראויה לזווג עם ז"א, כי כשחסרה נהי"מ דכלים שה"ס ד' חיות הנ"ל, היא חסרה ג"ר דאורות. ועליה זו דנהי"מ דמלכות נעשית ע"י הורדת המלכות מבינה למקומה, ואז יוצא רוח מן הנוקבא דז"א ומעלה את ד' הכלים נהי"מ שלה שהם ד' החיות, ואז היא ראויה לזווג. ונבחן שד' החיות נושאות את הכסא, שהוא המלכות, דהיינו שמשלימות אותה לזווג עם ז"א. וכמו שנושאות אותה לזווג הוא דומה. (כמ"ש לעיל בראשית א' פ"ה ד"ה זווג ע"ש).

וזה אמרו, כד בטש ההוא אוירא עלייהו, כשתרוח דנוקבא דז"א בוטש בד' חיות, סליק

(דפו"י דף רל"ח ע"א)

לאינון ארבע דתחות האי חיה, היא מעלה את ד' החיות שתחת החיה דהיינו שתחת הנוקבא דז"א. כלומר, שמעלה אותן ומחברת אותן אליה להשלים עשר ספירות דכלים שלה. **ואינון סלקי לה לעילא עד דמתיין לה לגבי זהרא עלאה** דהיינו מכח שמשלימים עשר ספירות דכלים שלה מתלבשים בה ג"ר וראויה לזווג עם ז"א. ונחשב כאלו החיות העלו את הנוקבא דז"א וז"ש, **וכד אסתלקת לעילא** וכו' **כדין כתיב ויביאו את המשכן אל משה** כי ד' החיות מביאות את המשכן שהוא נוקבא דז"א אל משה, שה"ס ז"א.

ונודע שאע"פ שהמלכות המסיימת יורדת מבינה למקומה, מכל מקום לא נתבטל משום זה הסיום שנעשה על ידה, וסיום הזה שאינו מתבטל נקרא רקיע, (כנ"ל ויקהל אות ק"ל ע"ש). וז"ש באות של"ח כאן, **וממעל לרקיע, דא איהו רקיע דקיימא עלייהו דד' חיון, דכד מסתלקי וכו' לא זקפין רישא**, כי הרקיע שעליהם, שה"ס הסיום דצמצום ב' שלא נתבטל, גורם שאע"פ שנתעלו ונתחברו אל הנוקבא דז"א, מכל מקום אינם מתחברים לגמרי, באפן שיתבטל הרקיע שעל ראשם, וע"כ **לא זקפין רישא לאסתכלא**. וז"ש, **והיינו רזא דכתיב, בתולות אחריה רעותיה מובאות לך, בגין דהני ארבע אקרי הכי.** (כמ"ש לעיל ויקהל אות תש"א).

שמא) **ויביאו את המשכן**: **הוא כש"א, מובאות לך**. דהיינו שהחיות מביאות את המלכות. **וכתוב וישאו את התיבה**, דהיינו שהחיות נושאות את המלכות. **אל משה**, הוא כמש"א דמות כמראה אדם עליו מלמעלה,

והיינו

אל משה, כד״א דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, והיינו רזא דאדם. ומנלן דאקרי אדם, דכתיב ס לא ידון רוחי באדם לעולם ע בשגם הוא בשר, והיינו משה. ובג״כ, על האי כורסייא, דיוקנא דאדם קיימא עליה, והיינו משה.

שמב) ויביאו את המשכן, אלין ארבע חיוון, כד סלקין כדקאמרן. ויביאו את המשכן, פ אלין כל שייפין דגופא, דכלהו בתיאובתא קדישא, צ כלהו אחדין ק ביה, לאתדבקא דכר ונוקבא כחדא. ויביאו את המשכן, למיעל כלה לחופה בקדמיתא, אינון צריכין לסלקא לה, ולאייתאה לה לגביה, ולבתר איהו ייתי לגבה תדיר, והא אוקימנא.

שמג) ויביאו את המשכן, רזא דכל אינון דקשרי ר קשרין דיחודא, ויחדי יחודא ש דרזי דמהימנותא כל יומא, ת אינון סלקין לה לכורסייא דא, עד דאתיין לה לגבי משה, וכיון דדבקי לה לגבי משה, כדין אינון הוו דרווחי ברכאן ממקורא דחיי, על רזא דא, בקשורא דיחודא דאינון קשרין. ורזא דא, כד א מתקשרין יחודא דכלא כדקא יאות, ורזא דא ב כתיב, וירא משה את כל המלאכה וגו׳, ויברך אותם משה, רווחי ברכאן מאתר ג דרגא דמשה שריא ביה, ודא איהו החכמים העושים את כל מלאכת הקדש, בגין דאינון ידעי לסדרא עבידתא דקודשא כדקא חזי.

מסורת הזהר

ס) (בראשית ו) ספרא דצניעותא לב צ״מ.

חלופי גרסאות

ד יחודא וכ״ג קשרין. ש ברזא. ת ל״ג אינון; מוסיף אלין ד׳ חיוון אינון. א מקשרין; מתקשרי; מוסיף מקשרין קשרא. ב דכתיב. ג ל״ג דרגא.

ע ל״ג בשגם הוא בשר; ל״ג הוא בשר. פ ל״ג אלין. צ מוסיף א״ר כלהו; אמר ר׳ אבהו. ק בה.

מאמר ב׳

הסולם

ויביאו את המשכן אל משה

והיינו סוד אדם, שהוא ז״א. ומאין לנו שמשה נקרא אדם, שכתוב, לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר. והיינו משה. כי בשגם הוא אותיות משה. ומשום זה, על כסא הזה, שהוא מלכות. עומדת דמות אדם, והיינו משה. שהוא ז״א. וע״כ אומר הכתוב, וממעל לרקיע אשר על ראשם, דארבע חיות, כמראה אבן ספיר דמות כסא, שהוא המלכות, ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. שהוא ז״א, שה״ס הוי״ה דמ״ה שבגי׳ אדם. כי ארבע החיות נושאות ומביאות המלכות לזווג עם ז״א. כמ״ש לפנינו.

שמב) ויביאו את המשכן: אלו הן ארבע חיות המביאות המלכות כשעולות לאצילות, כמו שאמרנו, עוד, ויביאו את המשכן, אלו כל אברי הגוף, שהם הספירות דז״א, שכולם בהשתוקקות קדושה, וכולם אוחזים בו, במשכן, שהוא המלכות, שיתחבר דכר נוקבא יחד. עוד, ויביאו את המשכן, היינו להביא את הכלה,

(דפו״י דף רל״ח ע״א)

שהיא המלכות לחופה. (כמ״ש תרומה אות קכ״ו), שה״ס זווג דו״ק המכונה חופה. בתחילה הם צריכים להעלותה ולהביאה אליו, דאח״כ הוא יבא אליה תמיד (כנ״ל אות רפ״ד) וכבר העמדנו.

שמג) ויביאו את המשכן: היינו כל אלו הצדיקים שמקשרים קשרי היחוד ומיחדים היחוד של סוד האמונה, שהוא המלכות שנקראת משכן, בכל יום, הם המעלים כסא זה, שהוא מלכות, עד שמביאים אותה אל משה, שהוא ז״א, ועליהם נאמר, ויביאו את המשכן אל משה. וכיון שמחברים אותה עם משה, אז הם, הצדיקים, היו מרויחים ברכות ממקור החיים על סוד הזה, בשביל קשרי היחוד שמקשרים, וסוד זה הוא, כשמקשרים יחוד הכל כראוי, וזה סוד שכתוב וירא משה את כל המלאכה וגו׳, דהיינו יחוד הכל, ואז, ויברך אותם משה. שהרויחו הברכות ממקום שמדרגת משה עומדת בו, דהיינו ז״א. והם החכמים העושים

שמד) ועל דא, כל מאן דצלי ד צלותא, וקשיר יחודא, מסתכלין ה ביה אי איהי צלותא ו וקשורא כדקא יאות, ואי ההיא צלותא *) וההוא קשורא כדקא יאות, כדין אתברך איהו בקדמיתא, ז מאתר דכל ברכאן נפקין. הה"ד והנה עשו אותה וגו', מיד ויברך אותם משה.

שמה) ובג"כ, ויביאו את המשכן אל משה, דאיהו מארי דביתא, לאחזאה בתקונא דביתיה, וליה אצטריך למחזי תקונהא ורזין דילה, דלא אתייהיבו לאחרא, לאסתכלא ולמחזי בה, באינון ח סתרין ובאינון רזין דילה, בר משה בלחודוי.

שמו) ועל דא ויביאו את המשכן אל משה ט את האהל ואת כל כליו. וכד אייתיאו ליה למשה, כלא אייתיאו ליה בשייפין ידיעאן, כל חד וחד לאתקנא, שייפא בשייפא, י לאעלא דא בדא, וכד הוו בעאן כ לתקנא דא בדא, ולאעלאה דא בדא, לא הוה סליק בידיהון. כיון דאייתיאו ליה למשה, מיד כלא ל אסתליק בידיה, וכל שייפא ושייפא הוה אסתליק ועאל בדוכתיה, מ הה"ד, ויקם משה את המשכן וכתיב הוקם המשכן, והא אוקימנא.

שמז) ת"ח, בההיא שעתא כד נ שארי משה ס לאקמא משכנא, ושארי לאתקנא תקונא דשייפין, לאעלא דא בדא. כדין, אתרפיו כל שייפין וכל תקונין דסטרא אחרא מסאבא, ע כד שרי פ לאתקפא האי סטרא דאיהי קדישא, אתרפי

חלופי גרסאות

ד מוסיף צלותא וקשורא; וקשורה. ה בה. ו בקשורא. ז הייגו. ח סטרין. ט ל"ג את האהל ואת כל כליו. י ולאעלאה. כ לאתקנא. ל הוה מסתלק. מ והייגו. נ שרא. ס לאתקנא. ע שארי ול"ג כו. פ לאתקפא. מהאי.

הסולם

מאמר ב' — ויביאו את המשכן אל משה

העושים את כל מלאכת הקדש, משום שהם יודעים לסדר מלאכת הקדש כראוי. ע"י היחודים שעושים.

שמד) וע"ד כל מאן וכו'; ועל כן כל מי שמתפלל תפלה וקושר היחוד, מסתכלים בו, אם התפלה והקשר, הם כראוי, ואם תפלה ההיא וקשר ההוא הם כראוי, אז הוא מתברך תחילה ממקום שכל הברכות יוצאות. זה שכתוב, והנה עשו אותה וגו', מיד, ויברך אותם משה.

שמה) ובגין כך ויביאו וגו'; ומשום זה כתוב, ויביאו את המשכן אל משה, שהוא ז"א, שהוא בעל הבית, שיראה בתקון הבית, שהוא המלכות, והוא צריך לראות התקונים והסודות שלה, שלא ניתנו לאחר להסתכל ולראות בה באלו הנסתרות והסודות שלה חוץ ממשה לבדו.

שמו) וע"ד ויביאו את וגו'; וע"כ ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל כליו. וכשהביאו למשה הכל, הביאו לו אברים ידועים

(דף ר"ל ע"א *) דף רל"ח ע"ב)

לתקנם כל אחד ואחד, ולהכניס אבר באבר זה בזה. וכשרצו בעצמם לתקן זה בזה ולהכניס זה בזה, לא היה עולה בידם, וכיון שהביאו אל משה, מיד הכל עלה בידו, וכל אבר ואבר היה עולה ונכנס במקומו. ז"ש ויקם משה את המשכן. וכתוב הוקם המשכן. וכבר העמדנו. (לעיל אות רצ"ו).

שמז) ת"ח בהחיא וכו'; בוא וראה, בשעה ההיא שהתחיל משה להקים את המשכן, והתחיל להתקין תקון האברים להכניסם זה בזה, אז נחלשו כל האברים וכל התקונים של הסטרא אחרא הטמא, כשהתחיל להתחזק צד הזה שהוא קדוש, נחלש צד האחר הטמא, זה נתחזק וזה נחלש, וכבר העמדנו, שכל זמן שהקדושה היא חזקה, נחלשים כל האברים של צד האחר, זה מלא וזה חרב. וז"ס ירושלים וצור הרשעה, כשזו מלאה נחרבת זו. וע"כ כשמתחזקת הקדושה נחלש הסטרא אחרא.

ובגין

סטרא אחרא מסאבא, צ אתקף דא ואתרפי דא. והא אוקימנא, ק דכל זמנא ר דהיא בתקיפו, סטרא אחרא אתרפן כל שייפוי, דא מליא, ודא חרוב, ורזא דא ירושלם ש וצור חייבא, כד מליא דא, חרוב דא. וע"ד, כד ת אתקף דא אתרפי דא.

שמח) ובגין כך, ויקם משה את המשכן, לאתתקפא מרזא דלעילא, ולא א יתקף מרזא דלתתא. ועל דא משה דהוה מרזא דגו אספקלריא דנהרא, אצטריך איהו לאקמא משכנא, לאנהרא מניה, ולא מאחרא. ב סיהרא אצטריך לאנהרא מן שמשא, ולא מאחרא. תא חזי, כנסת ישראל ג אצטריכת לאסתלקא לעילא, ולאתדבקא גו שמשא.

שמט) פתח ואמר, ע זאת תורת העולה היא העולה, אמר ר"ש, ד כתיב, פ אדם ובהמה תושיע יי'. עולה סליקו וקשירו דכ"י לעילא, ודבוקא דילה בגו עלמא דאתי, למהוי כלא חד. אקרי עולה קדש קדשים. ובגין כך אקרי עולה, ה דסלקא ואתעטרא למהוי כלא חד, בקשורא חדא בחדו.

שנ) ו] ובגין דסלקא לעילא לעילא, כתיב זאת תורת ו העולה. רזא דכר ונוקבא כחדא, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. העולה: דסלקא גו עלמא דאתי, לאתקשרא ז בגויה, דאקרי קדש הקדשים ח ודאי, ועולה נמי קדש הקדשים היא.

שנא) ובגין כך, סדורא דנכיסו ט דילה לסטר צפון, דאיהו סטר שמאלא. י דהאי תורה שבע"פ לא סלקא בחביבותא, אלא כד אתער סטרא דצפון,

מסורת הזהר

ע) (ויקרא ו) חלק א' בהשמטות רנג: רס: רסב: חלק ב' רלט.: חלק ג' כו. כז. כח. כט: קז: קמ: תקוני זהר תנח צב: תסט קה: ת"ע קכו: זהר חדש מא ט"ד שמ"ב תקונים חדשים קט ט"א שי"ז קי ט"ג שי"ח. פ) (תהלים לו) שמות ק צ"ע.

חלופי גרסאות

צ אתתקף; אתרפי דא ואתקף דא. ק כל; כד האי אתקף כל. ר דאיהו. ש וכו'; ורומי. ת אתתקף. א אתקף. ב מוסיף וע"ד סיהרא. ג אצטריכא. ד מוסיף אע"ג דקאמרן דכתיב. ה דסלקת ואתעטרת. ו ל"ג העולה. ז בגווה. ח ל"ג מן ועולה עד ובגין; היא ודאי. ט דילה. י מוסיף דהאי איהי.

דרך אמת ו] ע' בפרדס רמונים מהרמ"ק שער יא פ' ח.

הסולם

מאמר תורת העולה

שמח) **ובגין כך ויקם** וגו'; **ומשום זה, ויקם משה את המשכן, כדי להתחזק מסוד שלמעלה**, מז"א, כי משה מרכבה לז"א, **ולא יקבל חיזוק מסוד שלמטה. וע"כ משה שהיה מסוד מתוך המראה המאירה**, שהוא ז"א, **הוא היה צריך להקים המשכן שיאיר ממנו ולא מאחר. שהלבנה**, שהיא המלכות, **צריכה להאיר מן השמש ולא מאחר. בוא וראה כנסת ישראל**, שהיא המלכות, **צריכה לעלות למעלה ולהתדבק בשמש**, שהוא ז"א.

שמט) **פתח ואמר זאת** וגו'; **פו"א, זאת תורת העולה היא העולה. אמר ר' שמעון, כתוב, אדם ובהמה תושיע ה'. עולה, היא העליה והקשר של כנסת ישראל**, שהיא המלכות, **למעלה**, בז"א. **ודבקות שלה בעולם הבא**, שהוא

(דפו"י דף רל"ח ע"ב)

בינה, **שיהיה הכל אחד. העולה נקראת קדש קדשים.** על שם הדבקות בבינה. **ומשום זה נקראת**, המלכות, **עולה, משום שעולה ומתעטרת**, בז"א ובבינה, **להיות הכל אחד בקשר אחד, בשמחה.**

שנ) **ובגין דסלקא לעילא** וכו'; **ומשום שעולה למעלה ולמעלה**, לז"א ולבינה, **כתוב, זאת תורת העולה, שהוא סוד דכר ונוקבא יחד**, כי **זאת** היא הנוקבא הנקראת זאת, **תורת** היא ז"א שנקרא תורה. **דהיינו תורה שבכתב**, שהיא ז"א, **ותורה שבעל פה**, שהיא המלכות. **העולה, היינו שהיא עולה לעולם הבא**, שהיא בינה, **להתקשר בתוכה**, שהבינה **נקראת קדש הקדשים ודאי, ועולה היא ג"כ קדש הקדשים.**

שנא) **ובג"כ סדורא דנכיסו** וכו'; **ומשום**

זה

כ דכתיב צ) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, וכדין איהי סלקא בחביבותא, ואתעטרא ל בימינא, ואתחברת באמצעיתא, ואתנהיר כלא, מרזא דקדש הקדשים, ודא מגו רזא דאדם, ברעו דכהנא, מ ובשירתא דליואי, ובצלותא דישראל.

שנב) והא אוקימנא, נ דעולה קדש הקדשים, ברזא דרוח עלאה, בגין דתלת רוחין קשירין כחדא, רוח תתאה, דאקרי רוח הקדש רוח דלגו באמצעיתא דאקרי רוח חכמה ובינה. וכן אקרי רוח תתאה, אבל האי ס אקרי רוח דנפיק מגו שופר, כלול באשא ובמיא. רוח עלאה, דאיהו סתים בחשאי, דביה קיימן כל רוחין קדישין, וכל אנפין נהירין. ובגין כך, אהדרת עולה רוח ממש.

שנג) ולבתר, מרזא דבהמה, מסתפקי ואתזנו, לאתקשרא רוח אחרא דאיהו גו מסאבו, מאינון תרבין ושמנונין כמה דאתמר. בג"כ, עולה קדש הקדשים, שאר קרבנין למעבד שלמא בעלמא, כלהו מכמה סטרין, ומארי ע דינין פ לאתעטרא ולאתנהרא מגו רעותא לאתבסמא, אקרון קדשים קלים, בגין דלא צ מתעטרא לעילא *) לעילא בקדש הקדשים, ועל דא אינון קדשים קלים, ונכיסו דילהון בכל אתר כמה ק דאוקימנא. אבל עולה דאיהו רזא דקדש הקדשים, לאו איהו כשאר קרבנין, דכל ר עובדהא קדש.

מסורת הזהר

צ) (שיר כ) ב"א רלה צ"א.

חלופי גרסאות

כ מוסיף כמה דאוקימנא דכתיב. ל במלכא. מ ובצלותא ובשירתא. נ מוסיף במה דעולה. ס ל"ג אקרי. ע דדינין. פ לאתערבא; לאתעברא. צ מתעטרין. ק אוקמוה. ר עובדא.

הסולם

מאמר תורת העולה

זה סדר השחיטה שלה הוא לצד צפון, שהוא צד שמאל, כי תורה שבעל פה זו, דהיינו המלכות, אינה עולה באהבה, אלא כשנתעורר צד צפון, שה"ס קו שמאל, שממנו בנינה, שכתוב, שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. ואז היא עולה באהבה ומתעטרת בימין, שהוא אור החסד, ומתחברת בקו האמצעי, המיחד ימין ושמאל, והאיר לכל, מסוד קדש הקדשים, שהוא בינה. וזהו מתוך סוד אדם, ברצון הכהנים, שה"ס קו ימין. ובשירת הלויים שה"ס קו שמאל. ובתפלת ישראל, שה"ס קו האמצעי.

שנב) והא אוקימנא דעולה וכו': והרי העמדנו, אשר עולה היא קדש הקדשים בסוד רוח עליון שמלבשת, משום שג' רוחות קשורים יחד בעולה, א' רוח תחתון הנקרא רוח הקדש, דהיינו המלכות. ב' הוא רוח שבפנים באמצע, הנקרא רוח חכמה ובינה, שהוא ז"א, שהוא בן לחכמה ובינה. וכן נקרא רוח תחתון בערך הבינה שהיא עליונה ממנו, אבל זה, ז"א, נקרא

(דפו"י דף רל"ח ע"ב *) דף רל"ט ע"א)

רוח היוצא מתוך השופר הכלול מאש ומים. (כמו שנתבאר לעיל בהקסה"ז דף קפ"ד ד"ה למשמע ע"ש) ג', הוא רוח עליון הסתום בחשאי שהוא בינה, שבו מתקיימים כל רוחות הקדושים וכל פנים מאירות. ומשום זה חוזרת העולה לרוח העליון ממש.

שנג) ולבתר מרזא דבהמה וכו': ואח"כ, מסוד הבהמה שמקריבים מסתפקים וניזונים החיצונים להוציא ע"ז ולקשר רוח אחר שהוא בתוך הטומאה, דהיינו להוציא הניצוצין קדישין שבס"א, שהוא ע"י החלבים ושומן שמקריבים, כמו שלמדנו. משום זה עולה היא קדש הקדשים וכולה לגבוה, ואין בה מזון לחיצונים, אבל שאר הקרבנות באים לעשות שלום בעולם כולו, מכמה בחינות ומבעלי הדין שבעולם, להעביר אותם, ולהאיר מתוך הרצון להמתיק אותם ע"י הקרבנות. ונקראים קדשים קלים. משום שאינם מתעטרים למעלה בקדש הקדשים שהוא בינה, וע"כ הם קדשים קלים ושחיטתם בכל מקום, כמו שהעמדנו. אבל עולה שהיא

שנד) ת״ח, מה כתיב ק) ולבש הכהן מדו בד, אלין לבושין מייחדין לקדושה. ש בד: יחידאי, מיחדא לקדושה. וכתיב בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם. ת מאי טעמא. אלא רזא דמלה כדקאמרן, דאיהי קדש הקדשים, דסלקא כלא ואתעטרא בקדש הקדשים, בקשורא חדא. ולבתר מפני ואעבר רוח מסאבא דסאיב כלא, דלא שלטא, ולא א יתקריב גו מקדשא, ואתעבר מכל סטרי קודשא, ואשתאר כלא קדש בקדושה יחידאי.

שנה) ואמר ר׳ שמעון, הא אתמר דכתיב ר) אדם ובהמה תושיע יי׳. והכי סלקא רזא דאדם, מסטרא דאדם ודאי. בהמה, מסטרא דבהמה. וכג״כ כתיב, ש) אדם כי יקריב מכם, אדם ודאי, דדא קרבניה לעילא, לקשרא קשרא ב ברזא דאדם. ולבתר מן הבהמה, וכלא איהו ג ברזא דאדם ובהמה. ודא הוא רזא דאצטריך לקרבנא, אדם ובהמה כדקאמרן. תא חזי, כד ברא קב״ה עלמא, הכי עבד אדם ובהמה.

שנו) ואי תימא, ד והא כתיב ת) ועוף יעופף על הארץ, דהא מנייהו מקרבין ה קרבנין, ואפילו עולה, כמה דכתיב א) ואם מן העוף עולה קרבנו. ת״ח, מכל אינון עופי, לא מקרבין אלא תורים ובני יונה, ו מה דאתכשר בדא, פסיל בדא ז דא ימינא, ודא ח שמאלא.

מסורת הזוהר

ק) (ויקרא ו) חלק ג׳ כו: פו. תקוני זהר ת״ע קכח. ר) (תהלים לו) לעיל אות שמט צ״ר. ש) (ויקרא א) יתרו קד צ״ח. ת) (בראשית א) ב״א שיג צ״ב. א) (ויקרא א) חלק ג׳ כו: רמ:

חלופי גרסאות

ש בר. ת מוסיף מ״ט דא קדש. א יקרב. ב ל״ג ברזא דאדם. ג בקרא אדם. ד הא. ה קרבנא. ו מוסיף אלא רזא דא מה. ז מוסיף דא איהו. ח מוסיף שמאלא וכלא חד.

הסולם

מאמר

סוד קדש הקדשים, אינה כשאר הקרבנות, שכל מעשיה קודש.

שנד) **ת״ח מה כתיב** וכו׳: **בוא וראה מה כתוב, ולבש הכהן מדו בד. אלו הם לבושים המיוחדים לקדושה. בד**, פירושו **יחידי**, דהיינו שמיוחד לקדושה. וכתוב בגדי קדש הם ורחץ **את** בשרו במים ולבשם. מהו הטעם שצריכים כל זה. **אלא** סוד הדבר כמו שאמרנו, שהעולה **היא קדש הקדשים**, מפני שעולה כולה ומתעטרת **בקדש הקדשים**, שהוא בינה, **בקשר אחד. ואח״כ** נפנה ונעבר רוח הטומאה המטמא הכל, **ואינו** שולט, **ואינו** קרב **אל** המקדש, **ונעבר** מכל צדדי הקדושה, ונשאר הכל קדש בקדושה בלבד.

שנה) **ואר״ש הא אתמר** וכו׳: **ואמר ר׳ שמעון הרי למדנו, שכתוב, אדם ובהמה תושיע ה׳. וכך עולה ודאי סוד אדם מצד אדם**, דהיינו ע״י תורה ותפלה. **בהמה מצד הבהמה**, דהיינו ע״י הקרבה למזבח. **וע״כ כתוב, אדם כי**

(דפו״י דף רל״ט ע״א)

תורת העולה

יקריב מכם, אדם ודאי, שזה קרבנו, מתורה ותפלה, **למעלה לקשר קשר בסוד אדם**, שהוא ז״א, בסוד הוי״ה דמ״ה שבגי׳ אדם. **ואח״כ מן הבהמה**. להקרבה על המזבח, שעולה למעלה למלכות שה״ס הויה דב״ן, שבגי׳ בהמה. **והכל הוא בסוד אדם ובהמה. וזה סוד שצריכים לקרבן אדם ובהמה, כמו שאמרנו. בוא וראה, כשברא הקב״ה את העולם, עשה כך, אדם ובהמה.**

שנו) **ואי תימא הא** וכו׳: **ואם תאמר הרי כתוב, ועוף יעופף על הארץ, ומהם מקריבים קרבנות ואפילו עולה, כמ״ש ואם מן העוף עולה קרבנו. בוא וראה, מכל אלו העופות אין מקריבים אלא תורים ובני יונה, מה שכשר בזה פסול בזה**, שהאדום כשר בתורים ופסול בבני יונה (כמ״ש חולין כ״ב ע״ב) מטעם **שזה**, בני יונה, **הוא** ימין ופסול בו אדום, **וזה**, תורים, **הוא שמאל**, וע״כ כשר בו אדום, שהוא גוון השמאל.

שנז) ס אבל רזא דא הא אוקימנא, כתיב ועוף יעופף על הארץ, דאינון רזא דרתיכא, ובהו אסתלק רוח הקדש, לסלקא לעילא, דאינון תרי, חד לימינא, וחד י לשמאלא, עוף לימינא, ודא מיכאל. יעופף לשמאלא, ודא גבריאל. דא כ לימינא ודא לשמאלא. ובג"כ, מקרבין תרין אלין, לסלקא רוח קודשא, ושמאלא מעטר וזיין לתתא, להוא סטר שמאלא. וימינא לימינא ל ואתקשרא אתתא בבעלה, למהוי חד, וכלא אסתלק ואתקשר כחדא לעילא ותתא, וקב"ה אסתלק בלחודוי ואתקף.

שנח) ובספרי קדמאי, מסכנא, לא יהיב חולקא לאתזנא, אלא לעילא לאתקשרא, אבל כלא לעילא ותתא מתקשר, כל חד וחד לסטריה כדקא יאות, והא אוקימנא.

שנט) רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון, אמר, הא קשורא מ דעולה, אתקשר בקדש הקדשים, לאתנהרא. אתדבקותא נ דרעותא דכהנא וליואי וישראל לעילא, עד היכן איהו סלקא.

ש) א"ל, הא אוקימנא, עד אין סוף, דכל ס קשורא ויחודא ושלימו, לאצנעא בההוא צניעו, דלא אתדבק, ולא אתיידע, דרעוא דכל רעוין ביה, אין סוף לא קיימא לאודעא, ולאו למעבד סוף, ולאו למעבד ע ראש, כמה דאין קדמאה אפיק ראש וסוף. מאן ראש. דא נקודה עלאה, דאיהו רישא דכלא סתימאה, דקיימא גו מחשבה. ועביד סוף, דאקרי ב) סוף דבר. אבל להתם, אין סוף.

מסורת הזהר

ב) (קהלת יב) חלק ג' רנו: זהר חדש לה ט"א שי"ח מה ט"ג שכ"ג של"ב.

חלופי גרסאות

ס ועוף יעופף על הארץ הא אוקמוה [נ"א אוקימנא] ול"ג מן אבל עד ועוף. י שמאלא. כ ימינא. ל ואתקשרת. מ דכלא; דכלא בעולה. נ דרעוא. ס יחודא וקשורא. ע דבר.

הסולם

מאמר תורת העולה

שנז) **אבל רזא דא הא אוקימנא וכו':** אבל סוד זה העמדנו, כתוב, ועוף יעופף על הארץ. שהם סוד המרכבה, דהיינו המלאכים מיכאל וכו' שעליהם רוכבת המלכות, והם מכונים עוף. ובהם מתעלה רוח הקדש, שהוא המלכות, לעלות למעלה לז"א, שהם שנים, אחד לימין ואחד לשמאל, עוף הוא לימין וזהו מיכאל יעופף הוא לשמאל, וזהו גבריאל. וע"כ מקריבים ב' עופות אלו תורים ובני יונה, להעלות רוח הקדש, שהוא המלכות, והשמאל דז"א מעטר ומזיין למטה לצד שמאל ההוא של המלכות. והימין לימין, ומתקשרת אשה, מלכות, בבעלה, ז"א, להיות אחד, והכל מתעלה ומתקשר יחד למעלה ולמטה, והקב"ה מתעלה בלבדו ומתחזק.

שנח) **ובספרי קדמאי וכו':** ובספרים של הראשונים. אמרו, העני, המקריב תורים ובני יונה, אינו נותן חלק להזין העולמות, אלא ליחד למעלה. אבל הכל, למעלה ולמטה מתקשר כל אחד ואחד לצד שלו כראוי. וכבר העמדנו.

שנט) **ר' אלעזר שאיל לר"ש וכו':** ר"א שאל לר' שמעון, אמר, הרי הקשר של עולה נקשר בקדש הקדשים, שהוא בינה, (כנ"ל אות שנ"ב) להאיר. הדבקות של רצון הכהנים ולוים וישראלים למעלה, בהקרבת הקרבן, עד אן היא עולה.

ש) **א"ל הא אוקימנא וכו':** א"ל, הרי העמדנו, שדבקותם עולה עד אין סוף. כי כל קשר ויחוד ושלמות הוא להצניע בצניעות את ההוא שאינו מושג ולא נודע, שרצון כל הרצונות בו. דהיינו בא"ס. אין סוף אינו עומד להודע, ולא לעשות סוף, ולא לעשות ראש, ולא כמו אי"ן הראשון, שהוא כתר, הוציא ראש וסוף, מי הוא ראש, היינו נקודה עליונה, שהיא ראש הכל

(דפו"י דף רל"ט ע"א)

שסא) לאו רעותין, לאו נהורין, לאו בוצינין, בההוא אין סוף. כל אלין פ בוצינין ונהורין, תליין לאתקיימא בהו, ולא צ קיימא לאתדבקא ק מאן דידע ולא ידע, לאו איהו אלא רעו עלאה, סתימא דכל סתימין, אין.

שסב) וכד נקודה עלאה, ועלמא דאתי, אסתלקו, לא ידעי בר ריחא, כמאן דארח בריחא ואתבסם. ולאו דא ר נייחא נחוח, דהא כתיב ג) ולא אריח בריח ניחחכם, דהא ריח ניחח, ריחא דרעותא דכל הני רעותא דצלותא, ורעותא דשירתא, ורעותא דכהנא, דכלהו רזא דאדם. כדין כלהו אתעבידו רעותא חדא, וההוא אקרי ניחח, ש רעוא, כתרגומו. כדין כלא אתקשר ואתנהיר כחדא, כדקא יאות, כמה דאתמר.

שסג) ועל דא, אתייהיבת האי סטרא אחרא, בידא דכהנא, דכתיב ד) צו את אהרן *) ואת בניו לאמר, רזא הכא, דהא אוקימנא ת לית צו אלא ע"ז, והכא אתייהיבת ליה, לאתוקדא ההיא מחשבה רעה, ולאעברא א לה מגו קודשא, בהאי רעותא דסלקא לעילא, ובהא תננא, ותרבין דאתוקדן. בגין לאתעברא מן קודשא. והאי צו, ברשותייהו קיימא, לאפרשא לה מן קודשא, מגו האי קרבנא. ואי תימא ה) צו את בני ישראל. הכי נמי, דהא ברשותייהו ב קיימא, כל זמנא דעבדי רעותא דמאריהון, דלא יכלא לשלטאה עלייהו.

מסורת הזהר

ג) (ויקרא כו) חלק ג׳ כו : ד) (ויקרא ו) לעיל אות שמט צ״ע זהר חדש מו ט״ג של״ב פב ט״א שכ״ד. ה) (במדבר כח) ויצא קמג צ״א.

חלופי גרסאות

פ נהורין ובוסיגין. צ קיימי. ק מאן דידעי ולא ידעי. ר ניחוח ול״ג נייחא ; נייחא ול״ג נחוח. ש רעותא ; כתרגומו רעותא. ת דבשר חלמיה ; דפתר חלמיה לית. א ליה. ב מוסיף קיימא לאפרשא לה מן קודשא.

הסולם

מאמר

הסתום, העומד תוך המחשבה, שהיא חכמה. כי החכמה יצאה מן הכתר, בסו״ה והחכמה **מאין** תמצא. **ועשה סוף**, הנקרא **סוף דבר**. דהיינו המלכות שהיא סוף כל האורות. **אבל שמה** באין סוף, **לא יש סוף.**

שסא) **לאו רעותין ולאו וכו׳ : אין רצוניות ואין אורות**, ואין נרות דהיינו אורות גבורה, **באין סוף ההוא. כל אלו הנרות והאורות** שבאצילות, **תלוים** באין סוף, **להתקיים בהם, אבל אינו עומד להשגה. מי שידוע ואינו ידוע,** כלומר ששייכת בו ידיעה ואינו ידוע, **אין הוא אלא רצון עליון סתום מכל סתום** הנקרא **אין.** שהוא ספירת כתר, אבל באס״ס לא שייך לומר שום מלה, כי הוא אפס השגה.

שסב) **וכד נקודה עלאה וכו׳ : וכשנקודה העליונה**, שהיא חכמה, **ועולם הבא** שהוא בינה, **מתעלים** בהארתם, **אינם יודעים רק ריח**, שהס״ס ו״ק דהארת החכמה המכונה ריח, ולא ג״ר, כנודע, **כמי שמריח בריח ונתבשם. ואין זה** בחינת **נחת** הנקרא **ניחוח, שהרי כתוב, ולא אריח בריח ניחחכם.** הרי שריח וניחח הם שני דברים. **כי ריח ניחח** פירושו **ריח של הרצון, דהיינו כל אלו הרצונות של תפלה ורצון השירה, ורצון הכהן**, שכולם הם סוד **אדם**, (כנ״ל אות שנ״ה) **אז** כולם נעשים **רצון** אחד, ורצון **ההוא נקרא ניחח.** שפירושו **רצון כתרגומו. אז הכל נקשר ומאיר יחד כראוי,** כמו שלמדנו.

תורת העולה

שסג) **ועל דא אתייהיבת וכו׳ : וע״ז ניתן סטרא אחרא הזה ביד הכהן. שכתוב, צו את אהרן ואת בניו לאמר. יש סוד כאן, כי העמדנו שאין צו אלא עכו״ם**, דהיינו סטרא אחרא, **וכאן** ניתנה לו לשרוף מחשבה רעה ההיא, **ולהעבירה מן הקדושה, ברצון הזה שעולה למעלה, ובעשן הזה, ובחלבים הנשרפים. כדי שיהיו נעברים מן הקדש. וצו ההוא נמצא ברשותם להפרידו מן הקדש על ידי הקרבן. ואם תאמר, צו את בני ישראל.** ואיך תפרש המלה, צו, על סטרא אחרא. ומשיב, **אף כאן פירושו** שהסטרא אחרא **עומד ברשותם. כי כל זמן שישראל עושים**

שסד) והאי קרא כלא, אתיא לאחזאה רזא דמלה, לאעטרא [ג] להההוא רוח קודשא, לעילא לעילא, ולאפרשא [ד] לה לדא רוח טומאה, לנחתא לה לתתא לתתא, דא ברעותא ובצלותא כדקאמרן, ודא בעובדא, כלא כדקחזי ליה.

שסה) והאי קרא מוכח עלייהו, דכתיב, צו את אהרן ואת בניו לאמר. צו: דא ע"ז רוח מסאבא. לאמר: דא אתתא, דאקרי [ו] יראת יי'. כתיב הכא לאמר, וכתיב התם לאמר [ז] הן ישלח איש את אשתו, והא אוקמוה. ובג"כ, כלא אתמר, וכהנא קיימא לאתקנא כלא, ברזא דאדם ובהמה. זכאה חולקיהון דצדיקייא, בעלמא דין, ובעלמא דאתי, לאינון ידעי ארחי דאורייתא, ואזלי בה בארח קשוט, עלייהו כתיב, [ח] יי' עליהם יחיו. מאי עליהם. אלין ארחוי דאורייתא. יחיו, יתקיימו בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

שסו) תא חזי, כתיב זאת תורת העולה, אמר ר' חייא, [ה] האי קרא אוקימנא ליה בהאי גוונא, זאת תורת: דא כנסת ישראל. העולה: דאיהי [ו] סלקת [ז] ואתעטרת לעילא לעילא, [ח] לאתקשרא כדקא יאות, עד אתר דאקרי קדש הקדשים.

שסז) ד"א, זאת תורת: דא כנסת ישראל. העולה: [ט] דא מחשבה רעה, דאיהי סלקא על רעותא דבר נש, לאסטאה ליה מאורחא דקשוט. היא העולה. היא [י] היא דסלקא, [כ] ואסטיאת ליה לבר נש, בעי לאוקדא [ל] ליה בנורא, בגין דלא [מ] יתייהיב לה דוכתא [נ] לאסגאה.

מסורת הזהר

ו) (משלי לא) חיי שרה ז צ"ב. ז) (ירמיה ג) יתרו צ צ"כ. ח) (ישעיה לח) חלק ג' כז.

חלופי גרסאות

ג להאי. ד ל"ג לה. ה העולה ול"ג האי קרא. ו סלקא; מוסיף עולה סלקא. ז ומתעטרת; ואתעטרא. ח ולאתקשרא. ט היא. י ל"ג היא. כ ואסטי. ל לה. מ אתייהיבת. נ לאסטאה.

הסולם

מאמר תורת העולה

רצונו של אדונם, אין הסטרא אחרא יכול לשלוט עליהם.

שסד) **והאי קרא כלא** וכו': ומקרא הזה כולו בא להראות סוד הדבר, לעטר רוח הקדש ההוא, שהוא המלכות, למעלה למעלה, ולהפריד את רוח הטומאה הזה להורידה למטה למטה. זה, הישראלים, ברצון ובתפלה, וזה, הכהנים, במעשה הקרבת הקרבן, כל אחד כראוי לו.

שסה) **והאי קרא מוכח** וכו': ומקרא הזה מוכיח עליהם. שכתוב, צו את אהרן ואת בניו לאמר. צו, זה עבודת כוכבים ומזלות, שהיא רוח הטומאה. **לאמר**, זו אשה הנקראת יראת ה', דהיינו המלכות. כתוב כאן לאמר, וכתוב שם, לאמר הן ישלח איש את אשתו. מה שם לאמר סובב על אשה, אף לאמר שבכאן הוא אשה. וכבר העמדנו. ומשום זה, הכל נאמר, דהיינו לעטר את המלכות, ולהוריד הס"א, והכהן עומד לתקן את הכל בסוד אדם ובהמה (כנ"ל אות שנ"ה) **אשרי חלקם של צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שהם יודעים דרכי התורה, והולכים בה בדרך אמת. עליהם כתוב, ח' עליהם יחיו. מהו עליהם. אלו הם דרכי התורה. יחיו, היינו שיתקימו בעולם הזה ובעולם הבא.**

שסו) **ת"ח כתיב זאת** וגו': בוא וראה. כתוב, זאת תורת העולה. א"ר חייא מקרא זה העמדתי אותו באפן זה. **זאת תורת** זו היא כנסת ישראל, דהיינו המלכות. **העולה**, כי היא עולה ומתעטרת למעלה למעלה להתקשר כראוי עד המקום שנקרא קדש הקדשים, שהוא בינה.

שסז) **ד"א זאת תורת** וגו': פירוש אחר, **זאת תורת** זו היא כנסת ישראל, שהיא המלכות. **העולה**, זו היא מחשבה רעה, שהיא עולה על רצונו של האדם להטות אותו מדרך האמת היא **העולה**, זו היא העולה ומסטנת על האדם. וצריכים לשרוף אותה באש, כדי שלא לתת לה מקום להתרבות.

שסח) ובג"כ, על מוקדה על המזבח כל הלילה. ס מאן לילה. דא כנסת ישראל. ע דאתיא לדכאה פ ליה לבר נש, מההוא רעותא. על מוקדה. בגין צ די נהר דינור, איהו אתר לאוקדא לכל אינון, דלא קיימי בקיומייהו, דהא עאלין לון בההוא נורא דדליק, ומעברי שולטנהון מעלמא. ובגין דלא ישלוט, אצטריך על מוקדה על המזבח כל הלילה, ואתכפייא ולא שלטא.

שסט) ועל דא, כד אתכפייא האי, סלקא כנסת ישראל, דאיהי רוח קודשא, דסלקא ואתעטרא לעילא, דהא סליקו דילה, כד אתכפייא האי חילא אחרא, ק ואתפרשא מינה. ובג"כ, בעינן ברזא דקרבנא, ר לאפרשא להאי סטרא מרוח קודשא, ולמיהב לה חולקא, בגין דרוח קודשא ש אסתלק ת לעילא.

שע) א ותא חזי, בזמנא דאתבני בי מקדשא, ב ואתעביד. אתכפייא סטרא אחרא, ואסתלק מעלמא. וכד אסתלק מעלמא, ואתקם משכנא על ידא דמשה, כדין אתקם לעילא ותתא. הה"ד, ויקם משה את המשכן. מאי ויקם. אלא דאוקים ג לה, לאסתלקא לעילא לעילא. ועל דא, ויקם משה, ד מאן דהוה מאיך אוקמיה, כמאן דאוקים למאן דנפיל. כגוונא דא, לזמנא דאתי כתיב ט) אקים את סכת דוד הנופלת.

שעא) כתיב, י) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, מאי לא תוסיף קום. ח אלא בזמנא אחרא ו קמת. היא קמת ז מגרמה, ולא אוקים לה קב"ה. דהא

מסורת הזהר — חלופי גרסאות

ט) (עמוס ט) שמות מב צ"י. י) (שם ה) ויחי קפה צ"ה.

ס מה. ע דאתי; מוסיף דאיהי זאת בגין דאתיא. פ ל"ג ליה. צ דנהר ול"ג די. ק ואתפרש. ר לפרשא.

ש מסתלק; תסתלק; יסתלק. ת מוסיף לעילא ואתקם משכנא. א ל"ג מן ות"ח עד על ידא; ת"ח בזמנא דאתקם על ידא ול"ג מן ות"ח עד על ידא. ב אתעבר ואתכפיא. ג ליה. ד מה. ה משמע [נ"א דמשמע] דהא זמנא [נ"א דזמנא] אחרא קמת [מאי לא תוסיף] אלא. ו דקמת. ז ל"ג מגרמה.

הסולם

מאמר — ויקם משה את המשכן

שסח) **ובג"כ על מוקדה** וכו'; ומשום זה, **על מוקדה על המזבח כל הלילה. מי הוא לילה. הוא** כנסת ישראל, דהיינו המלכות, **הבאה לטהר את האדם** מאותו הרצון. **על מוקדה**, משום שנהר דינור, הוא מקום לשרוף כל אלו שאינם נמצאים על קיומם, דהיינו אותם שהם, פגומים מס"א, **כי מביאים אותם באש ההוא השורף ומעברים ממשלתם** מן העולם. **וכדי שלא ישלוט**, צריך, על מוקדה על המזבח כל הלילה, ואז נכנע ואינו שולט.

שסט) **ועל דא כד** וכו'; וע"כ, כשזה **נכנע**, דהיינו הס"א, **עולה כנסת ישראל, שהיא רוח הקדש**, דהיינו המלכות, **שעולה ומתעטרת למעלה, כי העליה שלה היא**, בעת שנכנע כח האחר הזה **ונפרד ממנה. ומשום זה צריכים בסוד הקרבן להפריד את הצד ההוא מן רוח הקדש**, שהוא המלכות, **ולתת לו חלק** (כנ"ל אות ש"ג) **כדי שרוח הקדש יתעלה למעלה.**

(דפו"י דף רל"ט ע"ב)

שע) **ות"ח בזמנא דאתבני** וכו'; **ובוא וראה**, בזמן שנבנה בית המקדש ונעשה, נכנע הסטרא אחרא **ונסתלק מן העולם. וכשנסתלק מן העולם ונבנה המשכן על ידי משה, אז הוקם למעלה ולמטה. ז"ש, ויקם משה את המשכן. מהו ויקם. אלא שהקים אותה**, את המלכות, **שתתעלה למעלה למעלה. וע"כ** אוה"כ **ויקם משה, מי שהיה שפל הקים**, כמי שמקים **את מי שנפל. כעין זה לעתיד לבא כתוב, אקים את סוכת דוד הנופלת.**

שעא) **כתיב נפלה** וגו'; **כתוב, נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. שואל, מהו לא תוסיף קום. ומשיב, אלא בזמן אחר קמה, שקמה מעצמה ולא הקים אותה הקב"ה. כי בגלות מצרים הקימה הקב"ה, ועשה כמה נסים כדי להקימה. ובגלות בבל הקב"ה לא הקימה, כי לא עשה להם נסים, שגרם החטא, אלא שהיא, המלכות, קמה מעצמה, ועלו בני הגולה לירושלים**

בגלותא דמצרים, קב״ה אוקים לה, ח ועבד כמה נסין, בגין לאקמא לה, ובגלותא דבבל הוא לא אוקים לה, ט בגין דלא עבד לון נסים, דגרים חובה, אלא היא קמת. וסליקו בני גולה, כאינון דלא הוה לון פרוקא, ולא הוה י תיאובתא דקב״ה עלייהו, בגין דגרם ההוא חובא, *) כ דאינון נשים נכריות.

שעב) וע״ד, קב״ה לא אוקים ל לה לכנסת ישראל, מ ולא עבד לה נסין וגבוראן בההוא זמנא כדקא יאות. נ אבל לזמנא דאתי, לא תוסיף קום כתיב, לא תוסיף, ס קום מגרמה, ע אלא קב״ה יוקים לה, דכתיב אקים את סוכת דוד הנופלת. וכתיב כ) ואת דוד מלכם אשר אקים להם. ובגין כך כתיב הכא, ויקם משה את המשכן. פ ויקם משה וגו׳.

שעג) ת״ח, כד אוקים ליה משה למשכנא, צ אתקם משכנא אחרא עמיה. ומשכנא עלאה, ק אוקים וסעיד כלא, בגין דמשכנא עלאה, סתים וגניז איהו לעילא לעילא. ומשכנא אחרא ר אתקם על משכנא דלתתא, וקיימא עליה, בחילא דההוא משכנא עלאה על כלא. ש וכמה דאתקם משכנא דלתתא על ידא דמשה, ת אוף הכי לעילא, א ע״י דההוא ב דרגא דמשה. מנלן. דכתיב, ויקם משה את המשכן. את דייקא, ג לאתחזאה דתרי משכנין ברזא דמשה ד אתקנו.

שעד) אמר רבי יוסי, וכי ויקם משה, והא כלא עד לא אתתקן, ה וקימה

מסורת הזהר

כ) (ירמיה ל) וירא קה צ״א.

חלופי גרסאות

ח מוסיף ועבד לה. ט ל״ג מן בגין עד אלא. י תיובתא. כ דנשים ול״ג דאינון. ל ל״ג לה. מ ולמעבד. נ ובג״כ ול״ג אבל לזמנא דאתי. ס דייקא ול״ג קום מגרמה. ע וקב״ה ול״ג אלא. פ ל״ג ויקם משה וגו׳. צ אתוקם. ק אוקיר; ההוא דסתים וגניז לעילא לעילא אוקים וסעיד כלא ומשכנא אחרא ההוא אתקם על ידא דמשכנא דלתתא קיימא עליה. ר אתוקם. ש וכד אתוקם. ת ה״נ על ידא דמשה. א ל״ג מן ע״י עד מגלן. ב דבנה משה; רבייא דמשה. ג לאחזאה דתרין. ד אתקמו; אתתקנו. ה וקיימא.

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

לירושלים, כאלו לא היתה להם גאולה, ולא היתה עליהם השתוקקות הקב״ה. משום שגרם החטא של נשים נכריות.

שעב) **ועל דא קב״ה וכו׳; וע״כ הקב״ה לא הקים את כנסת ישראל ולא עשה לה נסים וגבורות כראוי בזמן ההוא**, שחזרו מבבל, **אבל לעתיד לבא, ולא תוסיף קום כתוב**, היינו, **שלא תוסיף קום מעצמה** כמו אחר גלות בבל, **אלא הקב״ה יקים אותה, שכתוב, אקים את סוכת דוד הנופלת. וכתוב, ואת דוד מלכם אשר אקים להם. ומשום זה כתוב כאן ויקם משה את המשכן. ויקם משה וגו׳.** דהיינו שהקב״ה הקים את המשכן. כי משה הוא מרכבה לז״א. וכמו שמשה הקים את המשכן למטה, כן הקים הקב״ה את המשכן, שהוא המלכות, למעלה. כמ״ש והולך.

שעג) **ת״ח כד אוקים וכו׳; בוא וראה, כשהקים משה את המשכן, הוקם משכן אחר עמו**, דהיינו המלכות. **ומשכן העליון**, שהוא בינה, **מקים ותומך הכל, משום שמשכן העליון, הוא סתום וגנוז למעלה למעלה. ומשכן אחר** שהוא המלכות, **הוקם על המשכן שלמטה**, שעשה משה, **ועומד עליו בכח משכן ההוא העליון על הכל**, שהוא בינה. **וכמו שהוקם המשכן שלמטה בידי משה, אף כך למעלה**, דהיינו המלכות, **הוקם על ידי ההוא, שהוא מדרגת משה**, דהיינו ז״א. **מאין לנו. כי כתוב, ויקם משה את המשכן, את, הוא בדיוק, שהוא להראות ששני משכנות נתקנו בסוד משה.** שהם המשכן שלמטה, והמשכן שלמעלה שהוא המלכות, שנתקן ג״כ ע״י מדרגת משה שהוא ז״א.

שעד) **אמר ר׳ יוסי וכו׳; אר״י, וכי ויקם משה, הרי עוד לא נתתקן הכל**, כי אח״כ כתוב ויתן את אדניו, וגו׳. **ואין קימה אלא אחר שנשלם הכל ונכנס אבר באבר, מהו** שאומר הכתוב **ויקם. א״ר יצחק, בג׳ צדדים, הקים משה את המשכן. מה כתוב, ויקם משה את המשכן**

לאו איהו אלא כד אשתלים כלא, ועאל שייפא בשייפיה, מאי ויקם. א״ר יצחק, בתלת סטרין אוקים משה ית משכנא, מה כתיב ויקם משה את המשכן, ויתן את אדניו, וישם את קרשיו. בהני תלת ו סטרי, אוקים משה ית משכנא. ובהני תלת סטרי, אסתלק משכנא. ואתכפייא סטרא אחרא. וע״ז, כד אוקים משה להאי סטרא, אתכפייא סטרא אחרא. בג״כ משה אוקים ליה ולא אחרא.

שעה) תא חזי, כתיב ויתן את אדניו, בהאיא שעתא אזדעזע סמא״ל מאתריה, וארבעין רתיכין דעמיה, וערק ארבע מאה פרסי, ז) גו ז טסירו דנוקבא דעפרא. אעיל משה אינון סמכין, ואתקיף סטרא דא, כדין אינון סמכין דסטרא אחרא, נפלו ואתרפו.

שעו) פתח ואמר, ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת וגו׳, מאי ביום ההוא. ביומא דקודשא ב״ה יעביד דינא בעלמא, ויפקוד על חייבי עלמא כעובדיהון. דהא לית ח קימה לכנסת ישראל מעפרא, בעוד דאינון חייבין דישראל יקומון ט בעלמא. מה כתיב לעילא, י) בחרב ימותו כל חטאי עמי האומרים לא תגיש ותקדים בעדנו הרעה. י מה כתיב בתריה, ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת וגו׳.

מסורת הזהר

ל) (עמוס ט).

חלופי גרסאות

ו עטרי. ז טהירי. ח מוסיף קימה לה. ט מוסיף ביה בעלמא. י וכתיב.

דרך אמת ז] במקום נקבי תהום רבה אשר משם הם מאירים ומשוטטים בעולם ושם ברחה הקליפה סמא״ל וכחותיו ומפני תגבורת הקדושה שהיה אז מתגבר בעולם ועמודי הקליפה ירופפו מלהחזיק בעולם ולכן היו בורחים לנקבי תהום רבה (תוך חפירות ומחילות עפר ששם מושבם ושליטתם, הרש״ב).

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

המשכן, זהו קו האמצעי שנקרא משה. **ויתן את אדניו**, זהו קו שמאל, שאדניו הוא לשון דין הנוהג בשמאל. **וישם את קרשיו**, זהו קו ימין. בשלשה צדדים אלו הקים משה את המשכן, **ובשלשה צדדים אלו נתעלה המשכן** שהוא מלכות, ונכנע הסטרא אחרא. וע״כ כשהקים משה **צד הזה** דקדושה נכנע צד האחר דטומאה. משום זה משה הקימו ולא אחר.

שעה) **ת״ח כתיב ויתן** וגו׳: בוא וראה כתוב, ויתן את אדניו, בשעה ההיא נזדעזע סמאל ממקומו וארבעים מרכבות שעמו, וברח ד׳ מאות פרסאות לתוך ההסתר של נקב העפר. הביא משה אלו האדנים ונתחזק צד הזה, נפלו אז אלו האדנים של הסטרא אחרא ונחלשו. **טסירו** הוא כמו טמירו, שפירושו מקום הסתר ומחבא.

פירוש. כבר ידעת שאין גילוי חכמה אלא **בעת שנגלים הדינים** של קו השמאל (כנ״ל ויקהל אות שכ״ד בהסולם). שה״ס הדינים של הרשעים הנאחזים בקו שמאל בלי ימין, וממשיכים החכמה מלמעלה למטה, כדרך סמא״ל וכל צד הטומאה. ותקון אלו הדינים שיתגלו, ה״ס האדנים שנתן משה, וע״כ בעת שנתן משה האדנים, ברחו סמא״ל וכל הכת שלו מפחד הדינים הללו, שאין להם עוד כח להסית הבריות להאחז בקו שמאל לבד, כדרכם, מחמת העונשים והדינים שנגלו לרשעים אלו. ואלו **ארבעים מרכבות** שעם סמא״ל, ה״ס חו״ג תו״מ שלו, שכ״א כלול עשר, שממשיך מקו שמאל בלי ימין. **וד׳ מאות פרסאות**, ה״ס גבול הקדושה, שהם חו״ב תו״מ מבינה, שכל אחת כוללת מאה.

שעו) **פתח ואמר ביום** וכו׳: פו״א, ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת. שואל, מהו ביום ההוא. ומשיב, הוא ביום שהקב״ה יעשה דין בעולם, ויפקוד על רשעי עולם, כמעשיהם. כי אין קימה לכנסת ישראל מעפר, שה״ס הארת חכמה, בעוד שאלו רשעים יעמדו בעולם. כנ״ל בדבור הסמוך, מה כתוב למעלה, **בחרב ימותו כל חטאי עמי האומרים לא תגיש ותקדים בעדנו**

(דפו״י דף ר״מ ע״א)

שעז) **האי קרא אית לאסתכלא ביה,** מ **את פרציהן, את פרצה מבעי ליה.** כ **והריסותיו, והריסותיה מבעי ליה. אלא וגדרתי את פרציהן ממאן, מאינון** ל **חייבין, דכתיב בחרב ימותו כל חטאי עמי, דהא כדין יתעביד פרצן בישראל, וע"ד וגדרתי את פרציהן. והריסותיו אקים,** מ **הריסותיו דמאן, הריסותיו דסוכת דוד. בגין, דכד אתקף מלכו** נ **חייבא בעלמא, כדין האי מלכו קדישא אתרפי,** ס **וסכת דוד אסתיר בניינא דיליה, וע"ד והריסותיו אקים.**

שעח) **דהא תנינן, כל זמנא דהאי אתקף, האי אתרפי. דא מליא, ודא חרבה. ובג"כ, עד ההוא יומא, מלכו** ע **חייבא** פ **יתקף. בההוא יומא,** צ **יתקף ויוקים לה קב"ה, להאי מלכו קדישא. וע"ד והריסותיו אקים. ובניתיה כימי עולם,** ק **מאי ובניתיה כימי עולם. היינו דכתיב,** ן **והיה אור הלבנה כאור החמה וגו'.**

שעט) ס **ויקם משה את המשכן,** ר **במאי אוקים ליה. דכתיב ויתן את אדניו** ש **ויהב אינון סמכין דתחותיה, לקיימא עלייהו, ולאסחרא בהו אינון צירים דפתחין. בגין דאינון סמכין דתחותייהו, אינון קיומא לאסחרא. אמאי ויתן.** ת **אתקיף ואתקין לון** א **בתוקפוי. בההיא שעתא אעדיו אינון סמכין אחרנין דסטרא אחרא.**

מסורת הזהר

מ) (שם) לעיל אות שע צ"ט. נ) (ישעיה ל) שמות מט צג. ס) (שמות לט) חלק ב' רלד: רלה: רלח: רלט: רמ: רמא: רמב: חלק ג' ב: אחרא. פ יתקוף; אתתקף. צ אתקף. ק ל"ג מאי ואתקיף. ל"ג מן והריסותיו עד אלא. ל חייביא. מ ממאן מדוד ול"ג מן הריסותיו עד בגין. נ ל"ג חייבא; אחרא. ס ואסתיר ול"ג וסכת דוד. ע ל"ג חייבא; ובניתיה כימי עולם. ר בהאי. ש יהב. ת אתקין. א בתקיפו.

חלופי גרסאות

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

בעדנו הרעה. דהיינו שיתגלו הדינים והעונשים שלהם, (כנ"ל בדבור הסמוך) **מה כתוב אחריו, ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת.** דהיינו ע"י הארת החכמה, שנקראת קימה. כי עם גילוי הדינים של הרשעים מתגלה הארת החכמה. (כנ"ל ויקהל אות שכ"ד בהסולם).

שעז) **האי קרא אית** וכו': **במקרא הזה יש להסתכל בו.** כתוב, **את פרציהן, את פרצה, היה צריך לומר.** כתוב, **והריסותיו, והריסותיה היה צריך לומר** שהרי המדובר הוא מסוכת דוד. ומשיב, **אלא וגדרתי את פרציהן,** של מי, היינו **מאלו הרשעים. שכתוב** עליהם, **בחרב ימותו כל חטאי עמי. כי אז יתוקן הפרץ** שלהם שעשו **בישראל,** דהיינו ע"י הארת חכמה. **וע"כ כתוב, וגדרתי את פרציהן.** ולא כתוב את פרצה. **והריסותיו אקום,** הריסותיו **של מי,** היינו **הריסותיו של סוכת דוד, כי** למדנו, **כאשר מתחזק מלכות הרשעה בעולם, אז נחלשת מלכות הקדושה, וסוכת דוד מהרסת הבנין שלה. ועל כן** כתוב. **והריסותיו אקום.**

(דפו"י דף ר"מ ע"א)

שעח) **דהא תנינן** וכו': **כי למדנו כל זמן שזו מתחזקת,** דהיינו הטומאה, **נחלשת זו,** דהיינו הקדושה. **זו מלאה, זו חרבה. משום זה עד יום ההוא** הנ"ל, **מלכות הרשעה תתחזק, ביום ההוא, תתחזק, ויקים אותה הקב"ה, למלכות הקדושה. וע"כ** כתוב **והריסותיו אקום. ובניתיה כימי עולם,** מהו **ובניתיה כימי עולם.** היינו כמו שכתוב, **והיה אור הלבנה כאור החמה וגו'.**

שעט) **ויקם משה את המשכן:** שואל, במה הקים אותו. ומשיב, שכתוב, **ויתן את אדניו. שנתן אלו האדנים שמתחת הקרשים, שיקים עליהם ויסובב בהם אלו הצירים של הפתחים. כי אלו האדנים שמתחתיהם הם יסוד וקיום לסבב עליהם. ולמה** כתוב **ויתן. הוא משום שחיזק ותקן אותם בכחו. בשעה ההיא הוסר האדנים האחרים של הסטרא אחרא.** כנ"ל.

פירוש. **צירים הם יתדות, כי על שתי יתדות לקרש האחד מתרגם תרין צירין. והקרשים מכנה פתחים, להיותם פתחים להארת חכמה**

שפ) ב תא חזי, כתיב ע) זכור יי׳ לבני אדום את יום ירושלם האומרים ערו ערו עד היסוד בה. ג ועל דא זמין קודשא בריך הוא למבני יסודי ירושלם, מיסודין אחרנין, דישלטון על כלא. ומאן אינון. ספירין. דכתיב, פ) ויסדתיך בספירים, דאלין אינון יסודין, וסמכין ד תקיפין ועלאין, דלית ה להו חלישו כקדמאי. מאי טעמא. בגין דאבנין *) קדמאין מאינון יסודי, יכילו שאר עמין למשלט עלייהו. מאי טעמא. בגין דלית בהו נהירו עלאה, כדקא יאות. אבל אלין, יהון נהירין מגו נהירו עלאה, ומשקעאן גו תהומי, דלא יכלין לשלטאה עלייהו. ואלין אינון ספירין, דינהרון לעילא ותתא. ו בגין דבההוא זמנא, ז יתוסף נהירו עלאה, לעילא ותתא.

שפא) ח ואי תימא אינון יסודי קדמאי, יתבטלון. הא כתיב צ) הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך. מרביץ לאתקנא תבירא. מאי בפוך. כד״א ק) ותשם בפוך עיניה. אבנים אית דאקרון פוך. מאי טעמא האי. א״ר אלעזר רזא איהו, ורזא דא למחצדי חקלא אתייהיב למנדע.

שפב) תא חזי, אינון אבנין דיסודי ציון וירושלם, ח״ו דשליטו עלייהו שאר עמין, ולא אוקדו לון, ולא אתוקדון, אלא כלהו אתגניזו, וגניז לון קב״ה,

מסורת הזהר

ע) (תהלים קלז) ויקהל ז צ״כ חלק ג׳ פט. קיב. שג. זהר חדש נג ט״ב שי״ב. פ) (ישעיה נד) ויחי לא צ״א זהר חדש עא ט״ב ש״ד ש״ח. צ) (ישעיה נד) בשלח קלב צ״ה. ק) (מ״ב ט).

חלופי גרסאות

ב כגונא דא. ג לא גרסינן ועל דא. ד עלאין ותקיפין. ה בהו. ו מוסיף ואי תימא בגין. ז אתוסף. ח ל״ג ואי תימא ; מוסיף ואי תימא הא.

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

חכמה מן המלכות, (כנ״ל אות רנ״ב) ונודע שאין הארת חכמה מתגלה זולת ע״י סבוב זגלגול, (כנ״ל ויחי דף קנ״ט ד״ה גלגלא) וז״ש, **זלאסחרא בהו אינון צירים דפתחין**, שהסבוב נעשה בתוך היתדות, שה״ס דינים דקו שמאל, (כנ״ל אות שנ״ד) שבגילוים מתגלה החכמה.

שפ) **ת״ח כתיב, זכור ה׳** וגו׳ ; בוא וראה, כתוב זכור ה׳ לבני אדום את יום ירושלים האומרים ערו ערו עד היסוד בה. ועל כן, עתיד הקב״ה לבנות את יסודות ירושלים מיסודות אחרים, שישלטו על הכל. ומי הם. הם ספירים. שכתוב, ויסדתיך בספירים. שאלו הם יסודות ואדנים תקיפים ועליונים שאין בהם חולשה כמו בראשונים. מהו הטעם. הוא כי אבנים הראשונות שבאלו היסודות, יכלו שאר העמים לשלוט עליהן מהו הטעם. משום שאין בהם הארה עליונה כראוי. כי הארתן אינה שלהן אלא נמשכת להן מבינה, (כנ״ל אות רס״א) אבל אלו יהיו מאירים מהארה עליונה, דהיינו שיאירו מחמת

(דפו״י דף ר״מ ע״א *) דף ר״מ ע״ב)

עצמם, ולא יהיו צריכים לשיתוף הבינה, (כנ״ל אות רס״א) וההארה נשקעת בתוך תהומות, שהם המסכים, שלא יוכלו העמים לשלוט עליהם. ואלו הם ספירים שיאירו למעלה ולמטה. משום שבזמן ההוא תתוסף הארה עליונה למעלה ולמטה.

שפא) **ואי תימא אינון** וכו׳ ; ואם תאמר, שאלו יסודות הראשונים, ששמשו מטרם גמר התקון, יתבטלו, אינו כן, כי כתוב, **הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך. מרביץ**. היינו לתקן הנשבר. מהו **בפוך**. הוא כש״א, ותשם בפוך עיניה. אבנים יש שנקראות פוך. שצבען שחור, והנשים צובעות בהן עיניהן. מהו הטעם שלוקח את זה. אמר ר׳ אלעזר סוד הוא. וסוד הזה ניתן לדעת לקוצרי השדה. דהיינו אותם שכבר זכו לתקן כל תיקוני השדה, שהוא המלכות, וכבר קוצרים תבואות השדה ונהנים מפירותיה.

שפב) **ת״ח אינון אבנין** וכו׳ : בוא וראה אלו אבנים של יסודות ציון וירושלים, ח״ו ששלטו עליהן שאר העמים, לא שרפו אותן,

ולא

וכל אינון יסודי ביתא קדישא כלהו אתגניזו, ולא אתאבידו מנייהו אפילו חד. וכד יהדר קב״ה ויוקים לה לירושלם על ט אתריה, אינון י יסודי אבנין קדמאי, יהדרון לאתרייהו, ולא ישליט בהו עינא כ אחרא, בר בזמנא דיכחול בר נש עינוי בההוא פוכא, וימלי ל עיניה מניה, וכדין יחמי כל אבנין וכל יסודי ירושלם, מ מתקנן על אתרייהו, דלא שליטו בהו שאר עמין, וכל אינון אבנין יקרין אחרנין, וכל אינון בנייני אבנין, כלהו קיימי על קיומייהו.

שפג) וכדין ר כי עין בעין יראו בשוב יי׳ ציון. מאי בשוב יי׳. אלא כד שליטו עלה שאר עמין, קב״ה סליק ג לה לעילא, ובההוא זמנא איהו יהדר לה לאתרה, דכתיב בשוב יי׳ ציון. בשוב יי׳ ודאי.

שפד) ותא חזי, כל מאן דאסתים מן עינא, ולא אתייהיב רשו לשלטאה

מסורת הזהר

ר) (ישעיה נב) בשלח עב צ״ק.

חלופי גרסאות

ט אתרה. י ל״ג יסודי. כ בישא; מוסיף אחרא בישא. ל עינוי. מ מתתקנן. נ ל״ג לה.

הסולם

מאמר — **ויקם משה את המשכן**

ולא נשרפו, אלא כולן נגנזו, וגנזו אותן הקב״ה. וכל אלו יסודות של הבית הקדוש כולם נגנזו ולא נאבד מהם אפילו אחד. וכשיחזור הקב״ה ויקים את ירושלים על מקומה, אלו היסודות של האבנים הראשונות יחזרו למקומן ולא תשלוט בהן עין אחר לראותן, חוץ בזמן שיכחול אדם את עיניו בפוך ההוא, וימלא את עיניו ממנו, ואז יראה כל האבנים וכל היסודות של ירושלים, שהם מתוקנים במקומם, ולא שלטו בהם שאר העמים. וכל אלו אבנים היקרות האחרות, וכל בניני אבן, כולם עומדים על קיומם.

פירוש. המסך דמלכות מבחינתה עצמה הוא דין קשה ואינו ראוי להמשיך אורות לישראל, אלא כל תקונו הוא על ידי התקשרות בבינה, (כנ״ל אות רס״א) וכיון שמבחינתה עצמה אינה ראויה לאורות, ע״כ בשעה שישראל קלקלו מעשיהם ונתבטל קשר הבינה, יכלו העמים לשלוט על המסך שלה, שבזה נחרב הבית, והשכינה יצאה מגלות. אבל לעתיד, כשתתוקן המלכות גם מבחינתה עצמה, אז יגלה הדבר למפרע שגם מקודם התקון לא היה בה שום דין ואחיזה לחצונים כלל בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה. אמנם כיצד זוכים לגמר התקון ולראות את זה. הוא ע״י שמשים **פוך** בעיניו. כי קו השמאל, ששם מתגלה החכמה, ה״ס עינים. אבל כל עוד שאין בהם חסדים אין בחינת ראיה **בעינים הללו. בסוד עינים להם ולא יראו,**

(ופו״י דף ד״מ ע״ב)

הנאמר על הדבוקים בשמאל הזה בלי ימין. אלא ע״י המסך דחירק שבקו אמצעי, הוא מיחד השמאל עם הימין והעינים דשמאל מתלבשות בחסדים ומשיגות הראיה. ובחינת מנעולא הכלולה במסך דחירק הזה, כמבואר לעיל (פרשת לך דף י״ג ד״ה ונתבאר ע״ש), **היא המכונה פוך. להיותו מתקן ומיפה את העינים.**

וזה אמרו, ולא ישליט בהו עינא אחרא, שאע״פ שחזרו למקומם ונגלה שאין בהם שום דין לא תוכל לשלוט העין לראות את זה, **בר בזמנא דיכחול בר נש עינוי בההוא פוכא.** דהיינו רק הצדיקים המקבלים הארת המסך דחירק שבקו אמצעי, שהוא סוד פוך המתקן ומיפה את העינים. **וימלי עיניה מניה,** דהיינו שישלים כל הזווגים הראוים לצאת על מסך דחירק הזה הנקרא **פוך**. ואז יזכה לראות המסך שבמלכות שמבחינתה עצמה, וכל המדרגות והבנינים שיצאו על מסך הזה. ויראה, שלא שלטו בה העמים מעולם, אלא שנגנזה.

שפג) **וכדין כי עין** וגו׳; ואז כתוב, כי עין בעין יראו בשוב ה׳ ציון. מהו, בשוב ה׳. ומשיב, אלא כששלטו עליה שאר העמים, הקב״ה העלה אותה למעלה, אבל בזמן ההוא, הוא יחזירה למקומה, שכתוב, בשוב ה׳ ציון, **בשוב ה׳ ודאי.** שישיבה למקומה.

שפד) **ות״ח כל מאן** וכו׳; **ובוא וראה, כל מה שנסתם מן העין, ולא ניתנה רשות לשלוט**

ביה עינא, ח] לא יכלין למשלט ביה ס עינא, בר בכחלא דעינא, במלין ידיעאן. ובג"כ, הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך. ות"ח, כל אלין אבנין יתקיימון באתרייהו, ע ולהוו יסודין כקדמיתא, ויסודי פ ספירין יתקיימון באתר אחרא סחרנא, לפותיא ולארכא, ה"ד ויסדתיך בספירים.

שפה) בזמנא צ דיוקים קב"ה לביתיה, בההוא זמנא מה כתיב, ש) בלע המות לנצח. בלע, כדאמרינן ת) בלע יי' ולא חמל, ההוא כוס דשתה האי, ישתה האי

שפו) ואי תימא, ההוא בלע איהו לזמן ידיעא וקציב כישראל, לאו הכי. כתיב לנצח, מאי לנצח. לדרי דרין. ולאו כישראל, ק ולאו כההוא זמנא דאוקים משה ית משכנא. אלא ר לנצח לעלמין.

שפז) וכדין קב"ה יוקים לה לכנסת ישראל, ואיהו יוקים סמכין, ש וסיפי, וכל אינון ת תקרי ביתא, א בתקונוי, לעלם ולעלמי ב עלמיא. וכתיב א) הרחיבי מקום אהלך וגו', בגין דיתבלע סטרא אחרא, ולא יקום לעלמין וכדין, ב) וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי' דבר.

שפח) ג) ויקם משה את המשכן, בההוא זמנא דאלין סמכין אתקמו, ואתייהיבו באתרייהו, ההוא זמנא אתרפו ואתעברו מאתרייהו סמכין באתר סטר אחרא, ועל דא, ויתן את אדניו.

מסורת הזהר

ש) (ישעיה כה) תצוה מ צ"ח. ת) (איכה ב) משפטים קמג צ"ק. א) (ישעיה נד) לעיל אות שפ צ"פ. ב) (ישעיה כה) תצוה מ צ"ח. ג) (שמות לט) לעיל אות שעט צ"ס.

חלופי גרסאות

ס עלמא. ע ולהוון. פ מוסיף ספירין אחרנין. צ מוסיף דיוקים לה. ק ודלא. ר ל"ג לנצח לעלמין וכדין. ש וסכין. ת תקוני. א בתקיפו; מוסיף בתקונוי בתקיפו. ב עלמין.

דרך אמת ח] עיין בשמות רבה בסוף פר' תרומה ערו ערו עד היסוד בה עד עכשיו היסוד בה.

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

לשלוט בה העין, דהיינו כשהשמאל הוא בלי ימין, אין העין יכולה לשלוט בה. חוץ ממשים כחל בעין, דהיינו פוך הנ"ל, בדברים ידועים (כמ"ש לעיל אות שפ"ב) ומשום זה כתוב, הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך. כמ"ש שם. בוא וראה, כל אלו האבנים, שמטרם התקון, יתקיימו במקומן, ויהיו יסודות כבתחילה. ויסודות של ספיר, יתקיימו במקום אחר מסביב לרוחב ולאורך. ז"ש ויסדתיך בספירים.

שפה) בזמנא דיוקים קב"ה וכו'; בזמן שיקים הקב"ה את ביתו, שהוא המלכות, בזמן ההוא מה כתוב, בלע המות לנצח. בלע הוא כמו שנאמר, בלע ה' ולא חמל. כוס ההוא ששתה זה ישתה זה. כמו שמלאך המות בלע את בני העולם, כן יבולע מלאך המות.

שפו) ואי תימא ההוא וכו'; ואם תאמר בלע ההוא, הוא לזמן ידוע וקצוב כמו שישראל היו בגלות זמן קצוב. אינו כן. כי כתוב לנצח. מהו לנצח. הוא לדורי דורות, ולא כישראל, ולא כזמן ההוא שהקים משה את המשכן שהיה נמשך רק זמן קצוב, אלא לנצח, לעולם.

שפז) וכדין קב"ה יוקים וכו'; ואז יקים הקב"ה לכנסת ישראל, שהיא המלכות, והוא יקים האדנים והספות וכל אלו תקרות הבית, בתקונם, לעולם ולעולמי עולמים. וכתוב, הרחיבי מקום אהלך וגו', משום שיהיה נבלע הסטרא אחרא ולא יקום עוד לעולם. ואז וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי פי ה' דבר.

שפח) ויקם משה את המשכן: בזמן ההוא שאלו האדנים הוקמו וניתנו במקומם, באותו הזמן נחלשו ונעברו ממקומם האדנים שבמקום סטרא אחרא, וע"כ כתוב, ויתן את אדניו.

שפט) מאי ויתן. אלא אוליפנא, דחמא משה לקמיה ג לסמא"ל חייבא, דהוה אזיל לגביה לקטרגא ליה, וכדין אתקיף ביה משה, וקשיר ליה קמיה, ואוקים ליה ד למשכנא, ויהב לסמכוי. ה דכתיב ויתן את אדניו. ויתן: בתקיפו, דלא יכיל ב"נ אחרא לשלטאה עליה, ולמיהב סמכין באתרייהו, כמשה. דהא בתקיפו רב, אוקים ליה משה.

שצ) בההוא יומא דאתקם משכנא, כד שארי משה לאקמא ליה, בחד בניסן הוה, ובההוא זמנא, תקיפו דסט"א הוה בעלמא, דהא ביומי דניסן, ריש תורא בדיקולא. ו תנינן. ובניסן שארי משה, וחמא ליה לסמא"ל, אזיל סחרניה, לערבבא ליה, ואתגבר עליה משה, וכדין, ויתן את אדניו. שארי הוא ויהב לתתא, ושארי מאן דשארי ויהב *) לעילא דא לקבל דא.

שצא) ביומא דאתקם האי ז משכנא לתתא, אתקם משכנא אחרא קדישא לעילא, ומשכנא עלאה טמיר וגניז, אפיק נהורין לכל סטר, ח ואתנהרון עלמין.

שצב) רבי יוסי שאיל לרבי שמעון, ט א"ל, תלת משכנין י חמינן בקרא, דכתיב יא) וביום הקים את המשכן, כסה הענן את המשכן לאהל העדות, ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר, הא תלת משכנין הכא. כ ואמאי משכנא, ולא בית, דהא בית אצטריך ולא משכן.

שצג) פתח ואמר, יב כה אמר יי' השמים כסאי וגו'. תא חזי, קב"ה אתרעי

מסורת הזהר

ז) (במדבר ט) חלק ג' קנג: ח) (ישעיה סו) יתרו קב צ"ש.

חלופי גרסאות

ג סמא"ל. ד ל"ג למשכנא. ה וכתיב. ו תנינא; מוסיף סליק לאיגרא תנינן. ז ל"ג למשכנא לתתא. ח ואתנהרו אנפין לעלמין. ט תנינא; תנינן. י חמינא. כ אמאי.

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

שפט) **מאי ויתן, אלא וכו'**: שואל מהו ויתן, שכתוב ויתן את אדניו. ומשיב, **אלא למדנו. כשראה משה לפניו את סמא"ל הרשע, שהיה הולך אליו לקטרג עליו, אז התקיף אותו משה, וקשר אותו לפניו, והקים את המשכן, ונתן את אדניו.** שכתוב, **ויתן את אדניו. ויתן**, פירושו **בחזקה. שלא יכול אדם אחר לשלוט עליו**, על סמאל, **ולתת האדנים במקומם**, כמו משה. **כי בכח גדול הקים אותם משה.** ענין זה כבר נתבאר (באות שע"ה) ע"ש.

שצ) **בההוא יומא דאתקם וכו'**: ביום ההוא שהוקם המשכן, כשהתחיל משה להקים אותו, אחד בניסן היה. שבזמן ההוא, תוקף הסטרא אחרא הוא בעולם. כי בימי ניסן, למדנו שאפילו ראש השור הוא באבוס, עלה לעליה, והשמט הסולם מתחתך, שלא יעלה אחריך להזיקך. (פסחים קיב:) ובניסן התחיל משה להקים המשכן, **וראה את סמא"ל הולך סביבו** (דפו"י דף ר"מ ע"ב *) דף רמ"א ע"א)

לבלבל אותו, ונתגבר עליו משה, **ואז, ויתן את אדניו, התחיל הוא ונתן למטה את האדנים, והתחיל מי שהתחיל**, דהיינו הקב"ה, **ונתן למעלה את האדנים**, (ע"ד שנתבאר באות שע"ה) **זה כנגד זה.**

שצא) **ביומא דאתקם האי וכו'**: ביום שהוקם המשכן הזה שלמטה הוקם משכן אחר קדוש למעלה, שהוא המלכות. ומשכן העליון הנסתר והגנוז, שהוא בינה, הוציא אורות לכל צד, והאירו העולמות.

שצב) **ר' יוסי שאיל וכו'**: ר"י שאל את ר' שמעון, אמר לו, ג' משכנות אנו רואים בהכתוב, שכתוב, וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר. הרי ג' משכנות כאן. ועוד, למה נקרא משכן ולא בית. הרי בית צריכים, ולא משכן.

שצג) **פתח ואמר כה וגו'**: פו"א, כה אמר

בהו בישראל לאחסנתיה ועדביה, וקריב לון לגביה. והא אוקימנא דעבד מנייהו דרגן ידיען בהאי עלמא, כגוונא דלעילא, לשכללא עלמין כלהו כחד, ל עילא ותתא. דכתיב השמים כסאי והארץ הדום רגלי לשכללא עילא ותתא למהוי חד.

שצד) מ ת״ח, השמים כסאי, דא רקיעא דיעקב שריא ביה, דאיהו נ דיוקנא עלאה, לכורסייא עלאה קדישא. והארץ הדום רגלי, דא רקיעא דדוד מלכא שריא ביה, לאתהנאה מזיוא דאספקלריא דנהרא. ובגין דבעי לאתפשטא יתיר לתתא אמר ס הדום רגלי. איזה בית אשר תבנו לי, דא בנין בית מקדשא. ואיזה מקום מנוחתי, דא בית קדש הקדשים דלתתא.

שצה) אבל תא חזי, כל זמנא דאזלו ישראל במדברא, הוה להו משכן, עד דאתו לשילה, והוה תמן. ודא איהו רזא, לאמשכא דא בדא, ולאעלא דא בדא, לאתקשרא דא בדא, בגין לאנהרא. אבל לאו לנייחא. דהא לאו נייחא, בר כד אתבני בי מקדשא, ביומוי דשלמה מלכא, דהא כדין איהו מנוחה לעילא ותתא. בגין דתמן תקיפו דנייחא, ולא לנטלא מאתר לאתר.

שצו) ובגין כך אית משכן, ואית בית. משכן: כמה דאת אמר, ו) ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם. מאי משכני. משכנותיו דקודשא בריך הוא, ע דלהוון גבייהו דישראל. מאי טעמא. בגין דכתיב ולא תגעל נפשי אתכם.

מסורת הזהר

ו) (ויקרא כו) תרומה פו אות רסג חלק ב׳ קיד:

חלופי גרסאות

ל לעילא. מ ד״א. נ כורסייא עלאה לדיוקנא. ס ואיזה בית אשר תבנו לי איזה וכו׳ ול״ג הדום רגלי. ע דיהון

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

אמר ה׳ השמים כסאי וגו׳. בוא וראה, הקב״ה בחר בישראל לנחלתו וגורלו, והקריבם אליו. והרי העמדנו, שעשה מהם מדרגות ידועות בעולם הזה, דהיינו האבות וכו׳ כעין של מעלה לשכלל כל העולמות כאחד, למעלה ולמטה. שכתוב השמים כסאי והארץ הדום רגלי, לשכלל למעלה ולמטה להיות אחד.

שצד) **ת״ח השמים** וגו׳: **בוא וראה, השמים כסאי**, זהו הרקיע שיעקב שורה בו, שהוא צורה עליונה לכסא הקדוש העליון, דהיינו חג״ת דז״א. **והארץ הדום רגלי**, זהו הרקיע שדוד המלך שורה בו, שהוא מלכות, להנות מזיו המראה המאירה, שהוא ז״א, ומשום שרצה להתפשט יותר למטה, מבחינת כסא העליון, אמר **הדום רגלי**. שהוא המלכות. **איזה בית אשר תבנו לי**, זהו בנין בית המקדש. **ואי זה מקום מנוחתי**, זהו בית קדש הקדשים שלמטה.

(דפו״י דף רמ״א ע״א)

שצה) **אבל תא חזי** וכו׳: **אבל בוא וראה**, כל זמן שהלכו ישראל במדבר היה להם משכן, עד שבאו לשילה, והיה המשכן שם. ומשכן זה הוא סוד להמשיך זה בזה, ולהכניס זה בזה, ליחד זה בזה, כדי להאיר. אבל לא למנוחה. כי אין מנוחה חוץ מכשנבנה בית המקדש בימיו של שלמה המלך, כי אז הוא מנוחה למעלה ולמטה, משום ששם תוקף המנוחה, ולא לנסוע ממקום למקום. כמו המשכן.

שצו) **ובגין כך אית** וכו׳: **ומשום זה**, יש משכן ויש בית. משכן, כמו שאתה אומר **ונתתי משכני** בתוככם **ולא תגעל נפשי אתכם**. מהו משכני. הוא משכנותיו של הקב״ה שיהיו בתוך ישראל. מהו הטעם הוא משום שכתוב, **ולא תגעל נפשי אתכם**. הרי שההארה אינו גדולה כל כך, משום שתלה אותו בשיעור שלא תגעל נפשי אתכם.

שצז) פ מה בין האי להאי. אלא משכן, כמלכא דאתי לגבי רחימיה, ולא מייתי כל אכלוסין דיליה עמיה, בגין דלא לאטרחא עליה, איהו אתי לגביה בזעיר חילין. בית: דכל חילין וכל אכלוסין דיליה, כלהו אייתי עמיה, לדיירא בההוא ביתא, ודא איהו בין משכן ובין בית. בית המקדש, איהו דיורא צ דנייחא לעלמין, ק בכל אינון רתיכין, בכל אינון דיוקנין, בכל אינון ר עובדין, כגוונא דלעילא. ש לחברא עובדין דלתתא, כגוונא דלעילא. משכן, ת בזעיר דיוקנין, בזעירין עובדין, א לנטלא מאתר לאתר, וכלא ברזא דלעילא.

שצח) תא חזי, כד פקיד קב"ה למשה על משכנא, לא הוה יכיל למיקם ביה, עד דקב"ה אחמי ליה כלא בדיוקניה, כל מלה ומלה. במה אחזי ליה. ב באשא חוורא, ובאשא אוכמא, ובאשא סומקא, ובאשא ירוקא. מה כתיב, ז) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. עם כל דא אקשי ליה למשה.

שצט) תא חזי, אף על גב דאחזי ליה עינא בעינא לא בעא משה למעבד. ואי תימא דאיהו לא ידע למעבד, או חכמתא לא הוה עמיה. תא חזי, בצלאל ואהליאב, וכל אינון שאר אחרנין, אף על גב דלא חמו כמשה, מה כתיב, וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה וגו', אי אינון דלא חמו, עבדו כך. משה דחמא, על אחת כמה וכמה. אלא משה, אף על גב דאסתלק מן ג משכנא מעבידתא, כלא הוה בידיה, ועל ידיה, ואיהו אקרי על שמיה, וע"ד כתיב וראה ועשה.

מסורת הזהר

ז) (שמות כה) ויחי קצה צ"ו.

חלופי גרסאות

פ מאי. צ ונייחא. ק לכל. ר עבידן. ש לתברא. ת בזעירי. א לעילא. ב באשתא. ג מקדשא.

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

שצז) **מה בין האי להאי** וכו': שואל, מה ההפרש בין זה לזה. בין משכן לבית המקדש. ומשיב, דומה **למלך שבא** אל אוהבו ולא הביא עמו כל המוניו, כי כדי שלא להעמיס עליו יותר מדאי, הוא בא אליו בצבאות קטנים. **בית**, הוא שכל צבאותיו וכל ההמון שלו הביא עמו לדור בבית ההוא. וזהו ההפרש בין משכן ובין בית. כי **בית המקדש** הוא דירה למנוחת עולמים, בכל אלו המרכבות, בכל אלו הצורות, בכל אלו המעשים, כעין של מעלה, לחבר המעשים שלמטה כעין של מעלה. **משכן** הוא בצורות קטנות, במעשים מועטים, לנסוע ממקום למקום. והכל הוא בסוד שלמעלה.

שצח) **ת"ח כד פקיד** וכו': בוא וראה, כשצוה הקב"ה את משה על המשכן לא היה יכול לעמוד עליו, עד שהקב"ה הראה לו הכל בצורתו, כל דבר ודבר. במה הראה לו. היינו, באש לבנה, ובאש שחורה, ובאש אדומה, ובאש ירוקה. שהן כנגד חו"ג תו"מ. מה כתוב, וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. עם כל זה, היה קשה לו למשה, לעמוד עליהם.

שצט) **ת"ח אע"ג דאחזי** וכו': בוא וראה, אע"פ שהראה לו עין בעין, לא רצה משה לעשות אותם. ואם תאמר, שלא היה יודע לעשות או שהחכמה לא היתה עמו. בוא וראה, בצלאל ואהליאב וכל אלו שאר האחרים אע"פ שלא ראו הצורות כמו משה, מה כתוב וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה וגו' אם אלו שלא ראו עשו כך. משה, שראה כל הצורות בהר, **על אחת כמה וכמה** שהיה יודע לעשותם. ומשיב, **אלא משה** אע"פ **שנסתלק מעבודת המשכן, הכל היה בידו, ועל ידו** נעשה הכל, **והוא נקרא על שמו. וע"כ** כתוב **וראה ועשה.**

(דפו"י דף רמ"א ע"א)

ת) ד״א, משה אסתלק מן דא, ויהיב דוכתיה לאחרא, עד דאמר ליה קודשא *) ברוך הוא ח) ראה קראתי בשם בצלאל, ואתו אהליאב. וכתיב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב. אי יקרא דא, הוה דמשה, דאיהו יעביד ליה, יתקיים ביה ד תדיר.

תא) ועם כל דא, כיון דאיהו פקיד, ובפקודיה ה יתעביד, איהו עביד כלא. תו, כל עבידתא לא קיימא, אלא בסיומא ו דעובדא, ועל דא, ויקם משה את המשכן. בעו לאקמא ליה כל אינון ז חכימי לבא, ולא הוה מתקיים, בגין יקריה דמשה, עד דאתא משה, ואוקים ליה. והא ח אוקמוה.

תב) ט) ויקם משה את המשכן רבי יהודה פתח, י) אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי וגו׳. מאן אויבתי לי. דבבו דמלכו ט חייבא במלכות קדישא. והאי קרא כנסת ישראל אמר ליה, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי, מה דלית י לך הכי כ למלכו אחרא, דכיון דתפול לא תקום לעלמין. אבל כנסת ישראל, אף על גב דנפלת, תקום וקמת שאר זמנין. דכתיב כי נפלתי ל קמתי.

תג) דהא כמה זמנין נפלת כנסת ישראל בגלותא, ויתבא מ בין אינון מארי דבבו, נ ושאר עמין קמו עלייהו דישראל לשיצאה לון ס מעלמא, כד״א, כ) על עמך יערימו סוד, וכתיב כי נועצו לב יחדיו וגו׳, אמרו לכו ונכחידם מגוי. ועם כל דא, אף על גב ע דשאר עמין קמו עלייהו, קב״ה לא אנח לון בידייהו, ואי נפלו קמו, דכתיב כי נפלתי קמתי. דהא קב״ה אקים לה תדיר.

מסורת הזהר

ח) (שמות לא) הקסה״ז כד צ״ב. ט) (שמות מ) חלק ב׳ רלד: רלה: רלח: רלט: רמ.: רמב.: חלק ג׳ ב: י) (מיכה ז) זהר חדש סט ט״ג שט״ו ט״ד שט״ו. כ) (תהלים פג).

חלופי גרסאות

ד יתיר; מוסיף יתיר תדיר. ה אתעביד. ו דעבידתא. ז חכמין. ח אוקימנא. ט אתרא. י ליה. כ ל״ג למלכא אחרא. ל מוסיף קמתי, כי אשב בחשך ה׳ אור לי. מ ל״ג בין. נ וכל; וכל שאר עמין עע״ז. ס מן עלמא; מוסיף מעלמא ולא יכילו. ע דעע״ז קיימי.

הסולם

מאמר ויקם משה את המשכן

ז) ד״א משה אסתלק וכו׳: פירוש אחר. משה נסתלק מן זה, מן עבודת המשכן, **ונתן מקומו לאחר.** דהיינו שרצה לזכות לאחרים. **עד שאמר לו הקב״ה ראה קראתי בשם בצלאל** וגו׳ **ואתו אהליאב. וכתוב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב. ואם כבוד הזה,** היה של משה, **שהוא יעשה** המשכן, כמ״ש, וראה ועשה וגו׳. **יתקיים בו תמיד,** ולמה צוה הקב״ה אח״כ ועשה בצלאל ואהליאב וגו׳. אלא מכאן שמשה בעצמו הסתלק מן המלאכה שרצה לזכות לאחרים.

תא) ועם כל דא וכו׳: ועם כל זה, כיון שהוא צוה ובמצותו נעשה, נחשב, **כאלו הוא עשה הכל. ועוד. כל המלאכה אינה עומדת** אלא בגמר המלאכה, ונקראת על מי שגמרה, **וע״כ, ויקם משה את המשכן. שרצו להקים**

(דפו״י דף רמ״א ע״א *) דף רמ״א ע״ב)

אותו כל אלו חכמי לב, ולא היה עומד, משום כבודו של משה, עד שבא משה והקימו. וכיון שהוא גמר המלאכה ע״כ נקראת על שמו. **וכבר העמידוהו.**

מאמר כי נפלתי קמתי

תב) ויקם משה את המשכן וכו׳: ר׳ יהודה פתח. אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי וגו׳. מהו, **אויבתי לי. היינו מלכות הרשעה שהיא אויבת מלכות הקדושה. ומקרא זה,** כנסת **ישראל,** שהיא המלכות הקדושה, **אמרה אותו. אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי,** מה שאין כן **למלכות האחרת הרשעה,** כיון **שתפול לא תקום עוד לעולם. אבל כנסת ישראל,** אע״פ **שנפלה תקום וקמה הרבה פעמים.** שכתוב, **כי נפלתי קמתי.**

תג) דהא כמה זמנין וכו׳: כי כמה פעמים

תד) וזמינא כנסת ישראל, פ לומר בההוא זמנא דקב"ה יוקים לה מעפרא דגלותא, ותסתלק מניה, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי. כי נפלתי בגלותא, ואשתעבדו בני, קמתי בהאי זמנא. ובגין כך, בההוא זמנא צ דאפיק משה לון לישראל, כד עבד לון קב"ה אינון נסין וגבוראן דעבד לון. כדין ויקם משה את המשכן כתיב, דהא על ידא דמשה אתקם בכל זמנא.

תה) רבי שמעון פתח ואמר, ר) בלכתם ילכו וגו'. בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו. האי קרא אית לאסתכלא ביה. בלכתם ילכו, וכי לא ידענא דהא בלכתם ילכו, ובעמדם יעמדו. אלא בלכתם דמאן. בלכתם דחיות. דכד אינון אזלין, אינון אופנים ילכו. כד"א ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם. וע"ד בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו, בגין דכל ט] מטלניהון דאינון אופנים, לאו אינון אלא ק במטלנין דחיות, וקיומא דילהון לא קיימי באתרייהו, אלא כלא תליא בחיות. וכן כתיב ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים לעמתם בגין דחיות ואופנים כחדא אזלין.

תו) ות"ח, עשרין וארבע משקופין, ר דמטרנין עלאין קיימין גו י] משקופא חדא דבסטר מזרח. להאי פתחא, נטרין ש ארבע ועשרין משמרות, טמירין גו תוקפא דשלהובא, דעטרא וסחרא לגו ההוא משקופא מההוא סטרא דמזרח.

מסורת הזהר

ר) (יחזקאל א) תרומה סב צ"א.

דרך אמת ט) מטעם והלכתם. י] חלון.

חלופי גרסאות

פ למימר. צ דמשה אפיק. ק במטלניהון; במטלנון. ר דמטלנין. ש ועשרין וארבע.

הסולם

מאמר בלכתם ילכו

פעמים נפלה כנסת ישראל בגלות, וישבה בין אויבים האלו, ושאר העמים עובדי כו"מ, קמו על ישראל לכלותם מן העולם. כש"א, על עמך יערימו סוד. וכתוב, כי נועצו לב יחדיו וגו' אמרו לכו ונכחידם מגוי. ועם כל זה, אעפ"י ששאר העמים עמדו עליהם, הקב"ה לא עזב אותם בידיהם, ואם נפלו קמו, שכתוב, כי נפלתי קמתי. כי הקב"ה מקימה תמיד.

תד) **וזמינא כנסת ישראל** וכו': ועתידה כנסת ישראל, שהיא המלכות, לומר בזמן ההוא שהקב"ה יקים אותה מעפר הגלות, ותסתלק ממנו, ואמר, **אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי. כי נפלתי בגלות**, ונשתעבדו בני, **קמתי**, בזמן הזה, ומשום זה בזמן ההוא שהוציא משה את ישראל ממצרים, כשעשה להם הקב"ה אלו הנסים והגבורות, שעשה להם, אז, ויקם משה את המשכן, כתוב. כי על ידי משה, שה"ס ז"א, הוקם המשכן, שהוא המלכות, בכל פעם.

(דפו"י דף רמ"א ע"ב)

תה) **ר' שמעון פתח ואמר** וכו': ר"ש פו"א בלכתם ילכו וגו'. בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו. מקרא זה יש להסתכל בו. **בלכתם ילכו**, וכי איני יודע שבלכתם ילכו ובעמדם יעמדו. ומשיב, אלא בלכתם של מי, הוא בלכתם של חיות, כשהחיות הולכות, אלו האופנים ילכו. כש"א, ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם. וע"כ בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו, משום שכל מסעיהם של אלו האופנים אינם אלא במסעיהם של החיות. והקיום שלהם אינם במקומם עצמם אלא הכל תלוי בחיות. וכן כתוב ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים לעומתם. משום, שהחיות והאופנים הולכים ביחד.

תו) **ותא חזי עשרין** וכו': ובא וראה, כ"ד משקופים, דהיינו חללי הפתחים, של משמרות העליונים נמצאים בתוך משקוף אחד שבצד מזרח. לפתח ההוא שומרים כ"ד משמורות הנסתרים בתוך תוקף השלהבת המקיפה וסובבת

בתוך

תז) ת **וארבע ועשרין סמכין תחותייהו, ועל אלין סמכין קיימין עשרין וארבע עמודין, ואלין אינון דקיימין תדיר, ולא פרחין גו אוירא כאינון אחרנין, ואלין אינון דאקרון עומדים, כד"א,** מ) **ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. נאלין** א **עמודים, קיימין על אינון סמכין, בהו סחרן לאתקיימא בדוכתייהו.**

מסורת הזהר

מ) (זכריה ג) וירא ל צ"א.

חלופי גרסאות

ת ועשרין וארבע. א עומדים.

הסולם

מאמר בלכתם ילכו

בתוך משקוף ההוא שמצד מזרח. משקופא, פירושו חלל, כי על מנקיקי הסלעים מתרגם משקיפי כפיא (ירמיה ט"ז ט"ז).

תז) **וארבע ועשרין סמכין** וכו': וכ"ד אדנים תחתיהם, ועל אלו האדנים עומדים כ"ד עמודים. ואלו הם העומדים תמיד ואינם פורחים באויר כאלו האחרים. ואלו הם הנקראים עומדים. כש"א, ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. ואלו העמודים עומדים על אלו האדנים. ומסבבים בהם, כדי להתקיים במקומם.

פירוש. כבר ידעת שד' החיות שמחזה ולמעלה דז"א, נבחנות שיש בהם י"ב פנים, כי אע"פ שיש שם פני אדם בכל אחת, עכ"ז כל בחינות המלכות שהן מחזה ולמעלה שלה נחשבות לחג"ת דמלכות, שה"ס אריה שור נשר. ובחינת המלכות עצמה, שהוא מחזה ולמטה, חסרה שם באפן שנבחן שיש ד' חיות אריה שור נשר אדם, שאין בכל אחת רק חג"ת שמחזה ולמעלה, שהם אריה שור נשר. שהם י"ב פנים. אמנם גם מחזה ולמטה, יש ג"כ אותן י"ב בחינות, אבל הן רק בסוד **שנא"ן**, שיש שם רק כללות של פני אדם, שה"ס **ן דשנא"ן**, ולא פני אדם ממש. (כנ"ל ב"א דף פ"ו ד"ה שנאן. ע"ש) והם סוד הי"ב שבמלכות. והם מכונים אופנים. ואלו ב"פ י"ב, שבז"א ושבמלכות נכללות זו מזו. ונעשות כ"ד, וע"כ יש כ"ד בחינות בז"א וכ"ד בחינות במלכות, דהיינו חיות ואופנים שבז"א, וחיות ואופנים שבמלכות. וכן החיות לבדן שבז"א, כלולות מכ"ד, והאופנים לבדם כלולים מכ"ד. ועד"ז חיות ואופנים שבמלכות. ואלו החיות והאופנים מכונים ג"כ עמודים ואדנים, שעמודים, ה"ס חיות, והאדנים, אופנים. וכן מכונים משקופין ומשמרות, שמשקופין, ה"ס אדנים ואופנים. ומשמרות, ה"ס עמודים וחיות. כי המשקופין ה"ס חללים, שהמשמרות נמצאות בתוכם, כמו יתדות העמודים בתוך חללי האדנים.

(דפו"י דף רמ"א ע"ב)

וזה אמרו, **כ"ד משקופין, של כשמורות העליונות, נמצאים במשקוף אחד שבצד מזרח**. דהיינו בז"א שה"ס מזרח. כי המשקוף כלול מחו"ג תו"מ, שבכל אחד חג"ת, והם י"ב, וכשנכללות עם י"ב שבמלכות הם כ"ד. כנ"ל, **להאי פתחא** הכולל כ"ד, **נטרין כ"ד משמרות טמירין גו תוקפא דשלהובא, דעטרא וסחרא לגו ההוא משקופא**. כי המשקוף ה"ס אדנים, שפירושם כחות הדין המתגלים בקו שמאל, (כנ"ל בסולם אות שע"ה ע"ש) וע"כ מכנה אותו כאן **תוקפא דשלהובא** שהמשמרות, שה"ס עמודים, נסתרות בשלהבת הזו. **מההוא סטרא דמזרח**, דהיינו מבחינת ז"א, שה"ס מזרח. וע"כ ביאר סוד כ"ד עמודים וכ"ד אדנים דז"א. ועתה מבאר כ"ד עמודים וכ"ד אדנים דמלכות.

וזה אמרו, **וכ"ד סמכין תחותייהו**, שתחת העמודים והאדנים דז"א נמצאים ג"כ כ"ד אדנים, **ועל אלין סמכין, קיימין כ"ד עמודין**. דהיינו ממש כמו בז"א, כי כלולים זה מזה כנ"ל. אלא ההפרש הוא, **ואלין אינון דקיימין תדיר ולא פרחין גו אוירא כאינון אחרנין**, כי העמודים ואדנים דז"א, שה"ס המשקופין והמשמרות. פורחים באויר, דהיינו שפורחים ונוסעים בסדר ג' קוין בג' מקומות, בסוד הכנסת **י'** באור במקום החולם, ונעשה אויר. ויציאת **הי'** מן האויר במקום השורק. (כנ"ל ב"א דף מ"ה ד"ה כד) אבל אלו עמודים ואדנים של המלכות, אינם פורחים באויר. מטעם שהמלכות אינה עושית שום פעולה אלא מקבלת ג' הקוין שבז"א. וע"כ הם נמצאים בה במנוחה, בסוד עומדים.

אמנם אין הפירוש. שהעמודים ואדנים, שה"ס החיות ואופנים שבמלכות, הם בה תמיד בבחינת עומדים. אלא הענין הוא, כי יש ב' מצבים במלכות. מצב אחד, כשהמלכות היא בבחינת ו"ק, דהיינו שמאירים בה חג"ת נה"י דז"א, ואז נבחנים החיות והאופנים שלה, שהם

תח) כד אלין ב עמודים קיימין על קיומייהו, כלהו שליטין דקיימין עלייהו, מעפפי וטסין כל עלמא, ואשגחן עיינין. ואינון דצייתי קלין, סלקין מלין לעילא, כמה דאת אמר ג כי עוף השמים יוליך את הקול. ובגין כך, אינון סמכין קיימין בקיומא תדיר.

תט) תא חזי, בלכתם ילכו כדקאמרן. ובהנשאם מעל הארץ ינשאו האופנים *) לעומתם. דהא כמה דאלין חיות נטלין ג וסלקין, הכי אינון. מאי טעמא. בגין, כי רוח החיה באופנים. רוח החיה, רוח קודשא, דנשיב ובטש בכלהו אופנים, למהך. אשתכח, דכל מאן דאיהו בדרגא עלאה, איהו נטיל למאן דנטיל ליה. תא חזי, דארון איהו הוה נטיל למאן דנטיל ליה. אוף הכא, חיות, אינון נטלין לאופנים.

תי) ואי תימא כי רוח החיה באופנים כתיב. הכי נמי, דא חיה, ד דאיהו

מסורת הזהר

נ) (קהלת י) לר קכ צ"ו.

חלופי גרסאות

ב ל"ג עמודים. ג או סלקין. ד דאיהי.

הסולם

מאמר בלכתם ילכו

חיות ואופנים דז"א, שהם פורחים באויר כמו בז"א. מצב ב' הוא, כשהמלכות היא בסוד יום השביעי, שאז משגת נה"י דכלים וג"ר דאורות עד שמלבשת לאמא עלאה. ואז מאירה בבחינתה עצמה מסוד אמא עלאה. ואז העמודים והאדנים שלה בסוד המנוחה, שאינם פורחים באויר כעמודים ואדנים דז"א וכאן מדבר ממצב הב' דז"א.

והנה על דבר הזה, הביא את כל המאמר דמשקופין ומשמורות כאן. כי בהבחן הזה מבאר לפנינו (באות ת"ד) ההפרש בין משכן שעשה משה, שה"ס ז"א, ובין בית המקדש שבנה שלמה, שה"ס המלכות. כי המשכן ה"ס ו"ק דמלכות, ובנה אותו משה בו"ק שלו, דהיינו חג"ת נה"י דז"א, וע"כ אין העמודים ואדנים שבמשכן בבחינת מנוחה, אלא שנפרקים בכל מסע ומתוקנים בחזרה בכל חניה. דהיינו כדרך החיות ואופנים דז"א שהם נוסעים ממקום למקום. אבל בית המקדש שבנה שלמה, היה בבחינת ג"ר, כמו בשבת, אשר העמודים והאדנים שלה הם בבחינת עומדים, דהיינו במנוחת עולמים. משום שאז האירה בחינתה עצמה בסוד הלבשתה לאמא עלאה. ואז נקרא שלמה שה"ס המלכות, איש מנוחה.

תח) כד אלין עמודים וכו': כשאלו העמודים עומדים על מעמדם, כל השליטים העומדים עליהם, דהיינו המשמרות הנ"ל שבז"א מעופפים ופורחים כל העולם ומשגיחים בעינים. ואלו המקשיבים קולות, מעלים דברים למעלה, כש"א, כי עוף השמים יוליך את הקול. ומשום זה, אלו האדנים נמצאים בקיום תמיד. פירוש. שמתחלקים לבחינת ראיה שה"ס חכמה, ולבחינת שמיעת קול, שה"ס חסדים. שיש מהם שהם בשליטת החסדים, ויש מהם שהם בשליטת החכמה.

(דפו"י דף רמ"א ע"ב *) דף רמ"ב ע"א)

תט) תא חזי בלכתם וכו': בוא וראה, בלכתם ילכו, היינו כמו שאמרנו, (באות ת"ה) שהפירוש הוא בלכתם דחיות. ובהנשאם מעל הארץ ינשאו האופנים לעומתם. כי כמו שאלו החיות נוסעות ועולות, כך הם האופנים. מהו הטעם. משום, כי רוח החיה באופנים. רוח החיה, היינו רוח הקדש, שהוא המלכות, הנושב ומכה בכל האופנים, שילכו. נמצא שכל מי שהוא במדרגה עליונה, הוא נושא מי שנושא אותו. בוא וראה, הארון היה נושא את מי שנושא אותו. אף כאן החיות היו נושאות את האופנים.

תי) ואי תימא כי וכו': ואם תאמר, כי רוח החיה באופנים, כתוב, ולא רוח החיות. ומהיכן משמע, שהחיות נושאות לאופנים. ומשיב. אף זו כך, שגם חיה פירושה ד' חיות, כי היא בצד ימין ובצד שמאל ובצד פנים ובצד אחור. כלומר ד' ספירות חו"ג תו"מ

לסטר ימינא, לסטר שמאלא, ה ולסטר קמא, ו ולסטר ז אחורא, ודא איהי חיה, ואלין אינון חיות.

תיא) כתיב ט היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר, דא ח היא חיה דמרבע לארבע סטרין דעלמא. ודא איהי דקיימא כורסייא, לדיוקנא דאדם. כמה דכתיב, ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. וכלא להוא דרגא עלאה קדישא סתימאה, דאקרי אלהי ישראל.

תיב) ודא חיה דלתתא, דקיימא תחות כלהו חיוון עלאין קדישין. בגין דאית חיוון י עלאין אלין על אלין. כורסייא דתחות אלהי ישראל, דא דיוקנא דיעקב. וכורסייא דלתתא, דא דיוקנא דדוד. איהי דמרבעא לארבע סטרין דעלמא. ובגין כך רוחא נפיק מלעילא, ונגיד ואתמשך מדרגא לדרגא, עד דבטש בכלהו תתאי דלתתא, וההוא רוחא יא אנהיג לכלא, ואתקין תקונא דכלהו כ לאתקנא.

תיג) ובההוא גוונא ממש, אתתקן לתתא. מה כתיב לעילא, כי רוח החיה באופנים. וכתיב אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו. לתתא מה כתיב, ויקם משה את המשכן. ל במה. למהוי רוח מ דההוא דרגא דלתתא, נ בההוא דיוקנא

מסורת הזהר

ט) (יחזקאל י) משפטים קצ צ"ח.

י מוסיף עלאין דקיימין. יא אתנהיג. כ לאתקנא; מוסיף לאתקנא בההוא גוונא ממש דאית תקונא לעילא בההוא גוונא ממש אתקן לתתא. ל למאי. מ מההוא. נ כההוא.

חלופי גרסאות

ה לסטר; דלסטר. ו לסטר; דלסטר. ז אחרא. ח איהי.

הסולם

מאמר בלכתם ילכו

שבחיה, שהן ימין ושמאל ופנים ואחור נבחנות לד' חיות. וע"כ, זו היא חיה, וזו היא ד' חיות. שהן אותו הדבר.

תיא) **כתיב היא החיה** וגו'; כתוב, **היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר. זו היא חיה המרובעת לד' צדדי העולם**, דהיינו חו"ג תו"מ כנ"ל בסמוך, וזו **היא נמצאת כסא**, דהיינו מלכות, **לצורת אדם**, דהיינו ז"א, שה"ס הויה דאלפין שבגי' אדם. **כמ"ש, ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. והכל הוא למדרגה ההיא העליונה הקדושה הסתומה, שנקראת אלקי ישראל**, דהיינו בינה. באפן, שהכתוב, היא החיה אשר ראיתי, היא המלכות, שעליה רוכב ז"א שה"ס אדם, והם שניהם תחת אלקי ישראל, שהוא בינה.

תיב) **ודא חיה דלתתא** וכו'; זו החיה, שבכתוב היא החיה אשר ראיתי וגו', **היא חיה שלמטה**, דהיינו המלכות, **העומדת תחת כל החיות העליונות הקדושות**, שהם חגת"ם דז"א, שה"ס אדם, **משום שיש חיות עליונות** (דפרי"ד דף רמ"ב ע"א) **אלו על אלו.** שעל אלו החיות דמלכות יש חיות עליונות דז"א. **הכסא שתחת אלקי ישראל, זה הוא צורת יעקב**, שהוא ז"א, שהוא כסא לבינה הנקראת אלקי ישראל **וכסא התחתון**, שתחת ז"א, **הוא צורת דוד**, דהיינו מלכות, **היא המרובעת לד' צדדי העולם. ומשום זה, רוח יוצא מלמעלה**, מבינה, **ויוצא ונמשך ממדרגה למדרגה**, מבינה לז"א ומז"א למלכות, **עד שמכה באלו התחתונים שלמטה**, בבי"ע. **ורוח ההוא מנהיג הכל, ומתקן התקונים של הכל להתתקן.**

תיג) **ובההוא גוונא ממש** וכו'; **ובאפן ההוא ממש נתתקן למטה.** במשכן. **מה כתוב למעלה, כי רוח החיה באופנים. וכתוב, אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו. למטה מה כתוב, ויקם משה את המשכן. במה** וקימו. היינו **שנעשה רוח למדרגה ההיא שלמטה**, שהיא המשכן, **בצורה ההיא של רוח העליון**, שעליו נאמר, **היא החיה אשר ראיתי תחת אלקי ישראל, שמחיה הזו יוצא רוח לתקן הכל**, כנ"ל, **אף משה כך, הוא החיה שנותנת רוח למטה**

דההוא רוח עלאה, היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל, ומהאי חיה נפקא רוחא לאתקנא כלא. הכי נמי משה. היא החיה דיהב רוחא לתתא, לאתקנא כלא. ס בג"כ כתיב, ויקם, ויתן, וישם. ובכלא שוי רוחא, לאתקנא כלא.

תיד) ת"ח, בקדמיתא, במשכנא דעבד משה, איהו אתקין ליה, ברזא ע דההוא דרגא עלאה דאיהו קיימא ביה. במקדשא דעבד שלמה, איהו פ תקין ליה, ברזא דההוא נהר דנפיק מעדן, דאיהו שלמא דביתא, ואיהו נייחא דביתא. וע"ד ברזא דמשכנא, איהו צ קורבא דחביבותא, ק ברזא דגופא, ההוא דרגא דמשה, קיימא ביה ר קורבא דחביבותא, ולאו דנייחא. כד אתא שלמה, ואתקין מקדשא, ההוא מקדשא ש אתתקן, ברזא דחביבו דנייחא. וע"ד כתיב בשלמה, ע הוא יהיה איש מנוחה.

תטו) ובג"כ, דא אתקין בחד דרגא, ודא אתקין בחד דרגא, דיוקנא דהאי בהאי, ורזא דא, פ) אלה תולדות יעקב יוסף.

תטז) שירותא דשארי משה, לאתקנא בהאי אתר, דאיהו סטרא דקדושה אוקים ת קימה דנקודה דקיימא באמצעיתא, דהוה חשוך ושקוע באתריה, ולא אתחזי, ולא נהיר כלל, ושירותא דכלא אוקים א לה להאי נקודה, דאשתקעת ב באתרהא. ולבתר לכל אחרא, דאיהו בניינא דהאי נקודה.

מסורת הזהר

ע) (דה"א כב) זהר חדש יא ט"ב שכ"ז. פ) (בראשית לז) ב"א קלז צ"א.

חלופי גרסאות

ס בגין דכתיב. ע דאיהי. פ אתקין. צ קרבנא. ק בדרגא. ר קרבנא. ש דאתקן; אתקן. ת קיימא. א ליה. ב באתרה.

הסולם

מאמר משכן ובית המקדש

למטה, במשכן, לתקן הכל. משום זה, כתוב, ויקם, ויתן, וישם, שבכולם השים רוח לתקן את הכל.

תיד) **ת"ח בקדמיתא** וכו': בוא וראה, בתחילה, במשכן שעשה משה, הוא התקין אותו בסוד מדרגה ההיא העליונה שהוא עומד בו. דהיינו במדרגת ז"א. במקדש שעשה שלמה, הוא תקן אותו בסוד נהר ההוא היוצא מעדן, שהוא שלום בית, דהיינו יסוד, והוא הנחת של הבית, שהוא מלכות. וע"כ בסוד המשכן הוא קרבה של חביבות בסוד הגוף, שהוא ת"ת, דהיינו מדרגה ההיא של משה שנמצא בה קרבה של חביבות, ולא של מנוחה. שע"כ היה המשכן מטולטל בנסיעות, כשבא שלמה והתקין בית המקדש, הוא נתתקן בסוד חביבות המנוחה. וע"כ כתוב בשלמה, הוא יהיה איש מנוחה,

פירוש כי משה תקן את המשכן בבחינת ו"ק דהיינו חג"ת נה"י דאורות, וחב"ד חג"ת דכלים, וע"כ נבחן שתקון הזה הוא מז"א, (דפו"י דף רמ"ב ע"א)

מבחינת ת"ת שלו, ולא מבחינת יסוד שלו, כי המלכות שה"ס המשכן חסרה נה"י דכלים. וע"כ היה המשכן בבחינת נסיעה וטלטול, כמו החיות ואופנים דז"א, כנ"ל (באות ת"ז) אבל בימי שלמה כבר נתקנו בחינת נה"י דכלים של המלכות, וע"כ קבלה מיסוד דז"א שה"ס הנהר היוצא מעדן, ואז נגלה בחינתה עצמה כנ"ל שהחיות ואופנים שלה בסוד המנוחה. (כמ"ש באות ת"ז ע"ש).

תטו) **ובגין כך דא** וכו': ומשום זה, זה, משה התקין במדרגה אחת, שהוא ת"ת, וזה, שלמה, התקין במדרגה אחת, שהוא יסוד, וצורתו של זה בזה שצורת ת"ת הוא ביסוד, וז"ס אלה תולדות יעקב יוסף. שצורתו של יעקב שהוא ת"ת דומה לצורתו של יוסף שהוא יסוד.

תטז) **שירותא דשארי משה** וכו': ההתחלה שהתחיל משה לתקן במקום זה, שהוא מקום הקדושה, הוא, שהקים קימת הנקודה העומדת באמצע, שהיא המלכות, שהיתה חשכה ושקועה

תיז) ואם האי נקודה לא [ג] אתתקן בקדמיתא, כל [ד] מאן דאתפשט מנה, לא יכיל [ה] לאתתקנא. וכיון דהאי נקודה אתקמת ואתנהירת, כדין, כל שאר תקונא אחרא [ו] אתתקן, ואתיישבת [ז] בדוכתה. וע"ד, ויקם משה את המשכן. [ח] דא נקודה דהוות חשוכא ושקיעא [ט] באתריה. ולבתר, ויתן את אדניו, אינון סמכין דאינון מכאן [י] ומכאן. וכלהו הוו מאה לחשבנא, וכלהו אתפלגו [כ] לאתרייהו, דכתיב, מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן.

תיח) ואלין אדנים *) הא אוקימנא, אבל לא כתיב בהו קימה, אלא ויתן, נתינה לשוואה עלייהו מה דאצטריך, בגין דאית תתאין ועלאין, רכיבין דא על דא. ועל דא כתיב בהו נתינה.

תיט) בההיא שעתא דהאי נקודה אתקמת, אשתקעת סטרא אחרא. ולא אתמחת כלל, דהא לא אתמחי, אלא לההוא זמנא דאתי, [ל] דאתמחי [מ] מעלמא, כמה דאתמר, [נ] אתקם דא ואשתקעת דא.

תכ) [צ] ויתן את אדניו, כדין שארי לאתתקפא האי [ס] סטרא דקדושה וכד אתייהיבו אלין סמכין, אשתקעו כלהו דסטרא אחרא, ועאלו בנוקבא דתהומא רבא. בגין דאסתלק האי סטרא דקדושה עלאה, ואיהו חולקא לאסתלקא, וכדין האי סטרא אחרא אשתקע, ועאל בההוא נוקבא דתהומא.

תכא) ואלמלא [ע] דישראל [פ] חאבו, לא יכיל לשלטאה בעלמא יתיר.

מסורת הזהר

צ) (שמות מ) לעיל אות תב צ"ט.

חלופי גרסאות

ג אתקם; אתקן. ד מה. ה לאתקנא; מוסיף לאתקנא ליה.
ו אתקן. ז בדוכתיה; בדוכתא. ח מוסיף את דא. ט באתרה. י מוסיף ומכאן בגין דאית אדנים ואית אדנים.
כ אתרייהו. ל דיתמחי. מ מן עלמא. נ אתוקם. ס רוחא. ע דחאבו ישראל. פ מוסיף חאבו בקדמיתא.

הסולם

זאמר

ושקועה במקומה, ולא נראית, ולא מאירה כלל. ותחלת הכל הקים אותה הנקודה שנשקעה במקומה, ואח"כ תקן כל האחרים שהם בניגה של נקודה הזו.

תיז) **ואם האי נקודה וכו'**: ואם נקודה זו, שהיא המלכות, לא היתה מתתקנת תחלה, כל מה שנתפשט ממנה לא היה יכול להתתקן, וכיון שנקודה זו הוקמה והאירה, אז, כל שאר תקונים האחרים נתתקנו, ונתישבה במקומה. וע"כ נאמר תחלה, ויקם משה את המשכן, שזו הנקודה שהיתה חשכה ושקועה במקומה, ואח"כ ויתן את אדניו, שהם האדנים שהם מכאן ומכאן, מכל צדדי המשכן, וכולם היו בחשבון מאה, וכולם נחלקו למקומם לצדדי המשכן, שכתוב, מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן.

תיח) **ואלין אדנים הא וכו'**: ואלו האדנים, כבר העמדנו, (באות שע"ה) אבל לא כתוב בהם קימה, אלא ויתן, מפני שהיא

(דפו"י דף רמ"ב ע"א *) דף רמ"ב ע"ב)

משכן ובית המקדש

נתינה, לשום עליהם מה שצריך, דהיינו הקרשים. משום שיש תחתונים ועליונים רוכבים זה על זה. וע"כ כתוב בהם נתינה.

תיט) **בההיא שעתא דהאי וכו'**: בשעה ההיא, שנקודה הזו הוקמה, נשתקע הצד האחר, אבל לא נמחה כלל, כי אינו נמחה אלא לזמן ההוא שעתיד לבא, שאז נמחה מן העולם, כמו שהעמדנו. וכאן הוקם זה, נשתקעה זו. הס"א.

תכ) **ויתן את אדניו**: אז התחיל להתחזק צד הזה של הקדושה, וכשניתנו אדנים האלו, נשתקעו כל האדנים דסטרא אחרא, ונכנסו בנקב דתהום הגדול. כי משום שנתעלה צד הזה דקדושה עליונה, וחלקה הגיע להתעלות, אז הצד האחר הזה נשתקע ונכנס בנקב ההוא של התהום. כי כשהוקם זה נשתקע זה.

תכא) **ואלמלא דישראל וכו'**: ואם לא חטאו ישראל, לא היה הס"א יכול יותר לשלוט בעולם. ולאחר כך חטאו, וגם כן המשיכו עליהם

ולבתר אוף הכי חאבו, ואמשיכו ליה עלייהו כקדמיתא. ומההוא יומא, לא הוה עיטא, אלא למיהב חולקא להההוא סטרא אחרא בכלא, ברזא דקרבנין ונסכין ועלוון. ות״ח בג״כ עולה אתוקדא כלא באשא, לאכפייא האי סטרא, ולאסתלקא סטרא דקדושה, ובגין כך כד משה אוקים לאתר דא. אשתקע אתר דא.

תכב) ת״ח ויקם משה, האי סטרא דקדושה. ואשתקע סטרא אחרא מסאבא. ויתן. להאי סטרא דקדושה, ואתרפיא האי סטרא אחרא צ מסאבא. וישם, להאי סטרא דקדושה, ואתכפיא האי סטרא אחרא דמסאבא. ולבתר אהדר ויתן את בריחיו.

תכג) ולבתר ויקם. מ״ט. בגין ק דיהא שירותא וסיומא ר בקימה, שארי בקימה, ש וסיים בקימה. בגין דבכלא בעי ת קימה, שירותא וסיומא. א קימה ב בשירותא דסטרא אחרא אתרפי. ודא, איהו ג קימה לסטרא דקדושה, בגין לאתקיימא ולאסתלקא לעילא, למהוי ד אתקשרותא חדא כדקא יאות. בגין דכל זמנא דקדושה שלטא וסלקא, מסאבו שפיל, ומאיך לתתא.

תכד) רישא דנקודה, דקיימא תחות דרגין די בסטרא אחרא, איהו ריש

חלופי גרסאות

צ דמסאבו ול״ג מן מסאבא עד ולבתר. ק דהוי. ר קימה. ש מוסיף וסיים קרא. ת ל״ג קימה. א ל״ג קימה. ב שירותא. ג קיומא דסטרא. ד קשורא.

מאמר **הסולם** משכן ובית המקדש

עליהם הסטרא אחרא כבתחילה. ומיום ההוא, לא היה עצה, כנגד הס״א, אלא לתת חלק לסטרא אחרא ההוא מכל, מסוד הקרבנות והנסכים והעולות. (כנ״ל פרשת נח מאות ק״ד עד אות ק״י). ובוא וראה, משום זה העולה נשרפת כולה באש, כדי להכניע הצד ההוא, ולהעלות צד הקדושה. ומשום כשמשה הקים למקום זה דקדושה, נשתקע מקום זה. דטומאה.

תכב) **ת״ח ויקם משה** וכו׳: בוא וראה, **ויקם** משה את הצד הזה דקדושה, נשתקע צד האחר של הטומא... **ויתן** האדנים, לצד הזה דקדושה, ונחלש צד הזה של הטומאה. **וישם** הקרשים, לצד הזה של הקדושה, ונכנע צד האחר הזה של הטומאה. ואח״כ ויתן את בריחיו.

תכג) **ולבתר, ויקם** וכו׳: ואח״כ כתוב שוב ויקם. מהו הטעם. הוא משום שיהיה ההתחלה והסוף בקימה, וע״כ התחיל בקימה וסיים בקימה, כי בכל, בשניהם, צריכים קימה, בהתחלה ובסוף, כי הקימה שבתחילה, היא

(דפו״י דף רמ״ב ע״ב)

שהסטרא אחרא יחלש. וזו, שבסוף, היא קימה לצד הקדושה, כדי להתקיים ולהתעלות למעלה, להיות קשר אחד כראוי. כי בכל פעם שהקדושה שולטת ועולה, הטומאה, שפלה ויורדת למטה.

פירוש. כי קימה, פירושו ג״ר. ויש ב׳ מיני קימה למלכות, א) כשהיתה בסוד ב׳ מאורות הגדולים. (כנ״ל ב״א מאות ק״י עד אות קט״ו). ב) אחר שנתמעטה ונבנה מחדש מבחינת מחזה ולמטה. ועל סוד הזה נאמר ב׳ פעמים, **ויקם**. הקימה הא׳ נבחנת לג״ר דו״ק. והקימה הב׳ עוד לא היתה כאן במשכן בחינת ג״ר ממש, אלא ו״ק דג״ר.

וז״ש, **קימה בשירותא, דסטרא אחרא אתרפי** שהיא קימה בסוד ב׳ מאורות הגדולים שאינה באה אלא להחליש הס״א, כי לא תוכל להתקיים במצב הזה (כמ״ש שם) **ודא איהו קימה לסטרא דקדושה בגין לאתקיימא ולאסתלקא לעילא**, היינו קימה הב׳, שחזרה ונבנית כדי לעלות למעלה לז״א, ולהדבק בו, כי אז תוכל להתקיים.

תכד) **רישא דנקודה דקיימא** וכו׳: התחלת הנקודה, הנמצאת תחת המדרגות דסטרא

דרגא דלבר, רישא דדכורא, ה וקיימא רכיב על חד גמל, איהו רישא ו לבר דחד ערבובא דחשך דאתפשט.

תכה) דכד תננא נפקא מגו רוגזא תקיף, כ] אתפשט ההוא תננא, ואזיל רוגזא בתר רוגזא, דא על דא, ודא רכיב ושליט על דא, בחיזו דדכר ונוקבא למהוי כלא רוגזא תקיף.

תכו) וכד שארי תננא לאתפשטא, דחיק מגו רוגזא בדחיקו דחד נקודה לאתפשטא, ולבתר אתפשט תננא דרוגזא ז בעקימו, כחד חויא חכים לאבאשא.

חלופי גרסאות

ה דקיימא. ו ל"ג לבר ; לבד (ד"א). ז בעמיקו.

דרך אמת כ] ע' בתקון יח ד' לו יח טומאות.

מאמר **הסולם** שש מדרגות דס"א

דסטרא אחרא שהיא המלכות דס"א העומדת תחת המדרגות כולן דס"א, התחלתה היא, ראש המדרגות דס"א, שלחוץ מהקדושה, שהוא ראש של הזכר, דסטרא אחרא, הנמצא רוכב על גמל אחד. שה"ס סמא"ל הרוכב על גמל. והוא ראש לחוץ מהקדושה, מערבוב אחד שבחשך להתפשט. דהיינו שנתערב עשן בחשך ונתפשטו יחד. כמ"ש לפנינו.

פירוש. הדינים אינם נשלמים בפעם א', דהיינו תיכף בראשית גילוי שלהם, אלא צריכים להגלות הרבה פעמים עד שמשיגים כח לפעול ולהעניש. (כנ"ל ויצא י"ז ד"ה וצריך. ע"ש). ותחלת גילוי הדינים היא בזכר דס"א, והם נשלמים במלכות דס"א שבסוף המדרגות. וז"ש, רישא דנקודה דקיימא תחות דרגין די בסטרא אחרא, איהו ריש דרגא דלבר רישא דדכורא וכו'. שהתחלת הגלוי של הדינים הנמצאים במלכות דס"א, היא בראש הזכר. כמבואר.

תכה) דכד תננא נפקא וכו' ; כי כאשר העשן יוצא מתוך רוגז חזק, מתפשט עשן ההוא והולך רוגז אחר רוגז, זה על זה, וזה רוכב ושולט על זה, במראה של זכר ונקבה, כדי להיות הכל רוגז חזק.

פירוש. כבר ידעת שכל העונשים והדינים נמשכים מקו שמאל דקדושה מטרם שנתחבר עם הימין. ואותם הנאחזים בו, נענשים תחילה בבחינת חשך, שהאורות שלהם נהפכו לחשך. ואח"ז מתגלה עליהם מלכות דמדת הדין הקשה, בסו"ה לפתח חטאת רובץ. והעונש הראשון מכונה דינין דדכורא. והשני מכונה דינין דנוקבא. וכששני העונשים אלו מעורבים יחד, הם מכונים תננא. כי האש שהיא דינין דנוקבא מעורב עם החשך, כמו העשן, שהוא אש, והוא מחשיך, כי החשך מעורב בו.

וז"ש, דכד תננא נפקא מגו רוגזא תקיף, ומפרש מהו רוגזא תקיף, אתפשט ההוא תננא ואזיל, רוגזא בתר רוגזא, אשר רוגז הראשון, על הדבוקים בשמאל, מביא עליהם החשך, ורוגז השני, מביא עליהם גילוי המלכות דמדת הדין, כנ"ל, דא על דא זה על זה, כלומר שקרובים זה אל זה, כמ"ש לפתח חטאת רובץ. ודא רכיב ושליט על דא, דהיינו החשך שולט על דינין דמלכות דמדת הדין, להיותם בחיזו דדכר ונוקבא, שהחשך הוא בחינת דינין דדכורא, והמדת הדין שבמלכות היא דינין דנוקבא כנ"ל. וע"כ הדכר שולט על הנקבה. למהוי כלא רוגזא תקיף, כלומר שב' הרוגזים מתחברים יחד ונעשים דין אחד חזק. שה"ס הנקרא עשן. כמ"ש לעיל, דכד תננא נפקא מגו רוגזא תקיף. כלומר שמחיבור ב' רוגזים הנ"ל יחד, הנעשים רוגזא תקיף אחד, מתהוה העשן.

תכו) וכד שארי תננא וכו' ; וכשמתחיל העשן להתפשט, לחץ מתוך הרוגז, להתפשט בלחיצת נקודה אחת, ואחר כך נתפשט עשן הרוגז, באלכסון. כמו נחש אחד, שהוא ערום להזיק.

פירוש כי יש ב' בחינות דינין דנוקבא, א' היא המלכות דמדת הדין שאינה נמתקת בבינה. ב' היא המלכות הנמתקת בבינה. וז"ש, וכד שארי וכו' דחיק מגו רוגזא בדחיקו דחד נקודה, שבתחילת התפשטות העשן בב' עונשים הנ"ל דינין דדכורא ודינין דנוקבא, היו הדינים דנוקבא מבחינת נקודת המלכות דמדת הדין. ולבתר אתפשט תננא דרוגזא בעקימו

תכז) רישא דנפקא לאתפשטא, איהו דרגא דאיהו חשוך, סליק ונחית, אזיל ושאט, ונח בדוכתיה, וקיימא דרגא לאתיישבא, מההוא תננא דנפיק מגו רוגזא, ואיהו צל. צלא, על אתר אחרא דאקרי מות. וכד ח מתחברן תרווייהו כחדא, אקרי צלמות, והא אוקימנא, תרין דרגין אינון ט דמתחבראן כחדא.

תכח) האי צל, איהו שירותא דנקודה תתאה דלבר, חשוכא דמרחקא מנקודה קדישא, דקיימא באמצעיתא. והאי איהו נקודה, דלא קיימא, ולא אתרשימת י בגוונהא. ומינה אתפשטת פשיטו לבר כ ולתתא. ואיהי אשתקעת ולא אתחזיאת, ולא אתרשימת.

תכט) האי אתפשטת לתתא, לימינא ולשמאלא, ואתפשטת ל באמצעיתא, גו חשוך, קבל אלף ומאה. מ תרין סמכין מתגלפין לסטרא דא, ולסטרא דא, אתפשט חשוכא, בגו גוון אוכם ולא אוכם, דהא לית ליה גוון לאתקיימא ביה.

חלופי גרסאות

ח אתחברן. ט דמתחברן. י בגוונה; בגוונא. כ לתתא. ל לאמצעיתא. מ תיבין סמיכין; טמירין סמיכין; טמירין ומתגלפין ול"ג תרין. (ד"א).

הסולם

מאמר שש מדרגות דס"א

בעקימו, ואח"כ נתפשט בדינים הנמשכים ממלכות הממותקת בבינה, שהיא מכונה אלכסון, (כנ"ל פרשת לך דף ח' ד"ה ומכח. ע"ש). וכן הנחש מתאחז בדינים אלו דמלכות הממותקת בבינה, כדי שיוכל לעלות ולהתאחז בבינה. (כנ"ל וארא אות ק"ט ק"י בהסולם) וז"ש כחד חויא חכים לאבאשא. כי כן דרך הנחש הערום. כמבואר.

תכז) **רישא דנפקא לאתפשטא וכו':** אחר שביאר מהות העשן בב' בחינותיו, חוזר לענינו לבאר, מהו מהותו של הזכר דס"א, ואומר, הראש היוצא להתפשט, שהוא ראש הזכר, הוא מדרגה שהוא חשכה, דהיינו בחינת דינין דדכורא (כמ"ש באות תכ"ה) עולה ויורד הולך ומשוטט ונח במקומו, כלומר שאינו מוצא מקום להתיישב בו, עד שעמדה המדרגה להתיישב, מהתחברותה עם עשן ההוא היוצא מתוך הרוגז, שנתבאר לעיל, ואז הוא נקרא צל. דהיינו ערבובא דחשך (הנ"ל באות תכ"ד) הוא צל על מקום אחר שנקרא מות, שבו עצמו עוד הדינים אינם מגולים כלל, אלא הוא התחלה להם (כנ"ל באות תכ"ד) והם מתגלים כנוקבא שלו, שהיא נקראת מות. וכשמתחברים שניהם יחד נקראים צלמות. והרי העמדנו, שהם ב' מדרגות המתחברות יחד.

תכח) **האי צל איהו שירותא וכו':** צל ההוא, הוא התחלה לנקודה תחתונה דס"א

(דפו"י דף רמ"ב ע"ב)

שמבחוץ, דהיינו להנוקבא שלו, כנ"ל בדבור הסמוך. והצל ההוא, הוא חשכה המרחקת מנקודה הקדושה העומדת באמצע, שהיא המלכות דקדושה. שהוא מחמת הדינים שקבל מן העשן, וזה, דהיינו הדינים דנוקבא שבצל (עי' להלאה אות תל"ט). הוא נקודה שאינה עומדת ואינה נראית, ולא נרשמה בגוונים. כי היא רק התחלה, ושום דין אין ניכר בה (כנ"ל אות תכ"ד) וממנה נתפשטה התפשטות לחוץ ולמטה, והנקודה עצמה, נשתקעה ואינה נראית ואינה נרשמת.

תכט) **האי אתפשטת לתתא וכו':** נקודה זו הנ"ל, התפשטה למטה לימין, ולשמאל, ונתפשטה באמצעה, בתוך החשך, דהיינו חג"ת דס"א, כנגד אלף ומאה. ב' עמודים נחקקים לצד זה ולצד זה, כנגד, נצח והוד, והחשך נתפשט בתוך צבע שחור ואינו שחור. דהיינו הדינין דנוקבא שבו המעורבים בחשך נקראים צבע שחור, אבל עוד אינו שחור, שהרי אין לו שום צבע שיתקיים בו. כנ"ל בדבור הסמוך. ובהתפשטות ההיא של החשך נמצאים החשכות ששמשו במצרים. שכתוב, לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים. וכתוב, וימש חשך.

פירוש שבחשך מצרים היה עירוב של דינין דדכורא ודינין דנוקבא. שמצד דינין דדכורא, שיש שם ג"ר, נאמר לא ראו איש את אחיו, כי מחמת הדינים דחשך לא יכלו

לראות

נ ובההוא פשיטו, קיימין חשוכין אינון דשמשו במצרים, דכתיב לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים. וכתיב וימש חשך.

תל) * האי פשיטו, אתפשט בכמה זינין, משניין אלין גו אלין. גו ההוא פשיטו, נפקא חד זהרא דאצטבע בדהבא, ודא איהו דהבא סומקא. אתפשט האי זהרא, וחפי חשוך דרישא, ואיהו דהבא, דאתכליל ביה חשוכא.

תלא) האי חשוכא אתפשט לימינא ולשמאלא. ומגו אלין תרין סטרין, נפקא חד גוונא דכספא, דלא זהיר. אתפשט ס האי גוון דכסף, וחפי חשוכא, ואתכליל דא בדא, ונחית לתתא.

תלב) אתפשט חשוכא, וקיימן תרין חשוכין, ע ריש אוכמא פ דקיימין, ומתמן מתפשט ונפיק חד גוון דנחשת.

חלופי גרסאות

נ בההוא. ס חד. ע אוכמין. פ דנפקין.

הסולם

מאמר — ששׁ מדרגות דס"א

לראות. ומצד דינים דנוקבא הממעטים הג"ר, נאמר לא קמו איש מתחתיו, כי קימה פירושו ג"ר. וכן נאמר וימש חשך, שפירושו שיש ממשות בחשך, והיינו הדינים דנוקבא שבו. וכל אלו הם התפשטות הבאה מן צל הנ"ל.

ומ"ש, **קבל אלף ומאה**, רומז לסוד עשתי עשרה, שהס"א חסר מפרצוף הי"ב שהוא דכר דכתר. בסוד כל המוסיף גורע, שמוסיף ע' על שתי עשר, ונעשים עשתי עשר. וה"ס עשתי עשרה יריעות עזים (כנ"ל אות רמ"ט) וכל אחת כלולה ממאה, הם אלף ומאה.

תל) **האי פשיטו אתפשט** וכו': התפשטות זו שאמרנו, מתפשטת בכמה מינים המשונים זה מזה. ומפרש. בתוך התפשטות ההיא יוצא אור אחד שנצטבע בזהב, וזה הוא זהב אדום. התפשט אור הזה, ומכסה החשך שבראש שלו, כלומר שנתערב בו. וע"כ, הוא זהב שנכלל בו חשך.

פירוש. שמבאר כאן סדר חג"ת נה"י דזכר דס"א, בדרך אחר מדלעיל. ואומר, שתחילה יצא בו הזהב, דהיינו הגבורה, שהוא שמאל היונק הארת חכמה משמאל דנוקבא. וז"ש, **גו החוא פשיטו נפקא חד זהרא דאצטבע בדהבא**, דהיינו הגבורה שבשמאל שלו. ואח"כ נכלל הזהב בחשך ונתערב בו. ונסתיים הגבורה שלו. וזה הכלל, שכל ספירות שלו המה בבחינת חושך.

תלא) **האי חשוכא אתפשט** וכו': **החשך הזה**, שבגבורה שלו, **נתפשט לימין ולשמאל**.

(דפו"י דף רמ"ב ע"ב *) דף רמ"ג ע"א)

שמתוך ב' צדדים אלו יצא **גוון אחד של כסף**, שהוא חסד שבו, שאינו מאיר. **נתפשט גוון הכסף הזה וכסה החשך**, כלומר שנתערב בו, ונכללו החשך והכסף **זה בזה**, וירד למטה. להתוקן לבחינת חסד שלו.

פירוש. **החסד דס"א**, משונה מן ספירת החסד דקדושה הנקרא כסף. כי ספירת חסד דקדושה כולה ימין, אבל החסד דס"א כלול גם משמאל, מטעם שעיקרו של הס"א הוא שמאל לבד. וז"ש **האי חשוכא אתפשט לימינא ושמאלא, ומגו אלין ב' סטרין נפקא חד גוונא דכספא**, שנתפשט החשך תחילה לימין ולשמאל ומהתכללות שניהם יצא הכסף, שהוא חסד דס"א. וע"כ הוא **דכספא דלא זהיר**, כי אין בו הארת חסדים, מחמת שכלול בשמאל, ואין בו מהארת חכמה מחמת שכלול בימין. ואחר שנכלל ונתערב בחשך נתתקן להיות חסד דס"א.

תלב) **אתפשט חשוכא וקיימא** וכו': **נתפשט החשך** מן החוסד, דהיינו הגוון כסף, ונעשה שתי חשכות, בימין ושמאל, העומדים בתחלת השחור, ומשם מתפשט ויצא גוון אחר של נחשת, שהוא תפארת דס"א.

פירוש. בחינת התפארת דס"א, יצא מימין ושמאל, כמו הת"ת דקדושה, וז"ש, **וקיימין תרין חשוכין** וכו' **ונפק חד גוון דנחשת**, כי מב' חשוכין ימין ושמאל, נעשה הת"ת דס"א. וסוד הדינין דמלכות דמדת הדין הנכלל בזכר דס"א עומד בת"ת הזה, כי הת"ת כולל

תלג) **ומתמן אתפשט לתתא, ההוא חשוך, וקאים קיימא, ונפיק חד גוון אוכם חיזו דפרזלא. וכלא ברזא דחשוכא.**

תלד) **מבין תרין קיימין, נפיק קיימא חד,** צ **חשוך בחשוכא, וכל אלין גווני אתחזון ביה. והאי איהו ערלה,** ק **דאנהיג דכר** ר **לנקבה, לאזדווגא כחדא, למהוי חד.**

תלה) ש **הני קיימין,** ל] **בז' דרגין** ת **רברבין ידיעאן. דרגא קדמאה,** א **איהו דרגא דקאים בסטרא דהאי חשוכא. דא חשוכא סלקא, גו טמירו דתננא דאשא, האי כליל בגוון תננא,** ב **ובגוון אשא, ובגוון אוכם. אלין תלת גווני,** ג **מתפרשן לכמה סטרין,** ד **לאתעקמא בעקמי עלמא.**

תלו) **גוון תננא האי, נחתא לעלמא, ואעיל לכמה סטרין, ודא אתפשט בעלמא, ואסטי לרוחי בני נשא ברגיזו, לאסטאה ארחייהו,** ה **ולאתתקפא**

חלופי גרסאות

צ משוך. ק דאנהיגו. ר ונוקבא; לנוקבא. ש ל"ג הני; ל"ג הני קיימין; האי איהו קיימא. ת דכרין. א דאיהו. ב ל"ג ובגוון אשא. ג אתפרשן. ד לאתעמקא כעמקי. ה ולאתקפא.

דרך אמת ל] כל מאמרים אלו מכאן עד סוף הספר מבואר באר היטב בפרדס בשער היכלות הקדושות ובשער היכלות התמורות וע"ש.

הסולם

מאמר שש מדרגות דס"א

כל הפרצוף, ועוד שבחינת חסד וגבורה, נחשבים להתכללות מעליונים, שבהם עוד לא נגלו דינים אלו. וכבר ידעת, שבפעם הראשונה שנגלו דינים אלו היו רק בבחינת התחלה, בסוד צל, ועוד לא היו ניכרין בו, (כנ"ל אות תכ"ז) **וז"ש, וקיימין תרין חשוכין ריש אוכמא דקיימין, שנעשים ב' חשוכים, לימין ושמאל, העומדים בתחלת צבע השחור, כי צבע המלכות דמדת הדין, הוא צבע השחור. אבל כאן הוא תחלת צבע השחור הזה, ועוד אינו ניכר בו. כנ"ל.**

תלג) **ומתמן אתפשט לתתא וכו';** ומשם, מן הת"ת, מתפשט החשך הזה למטה, למלכות שלו, ועומד בקיום, ויוצא גוון אחד שחור במראה הברזל. שה"ס גמר הגילוי דמלכות דמדת הדין, שבס"א, שהיא נקראת מות, (לעיל באות תכ"ח). והכל הוא בסוד החשך. שעיקר בנין דס"א הזה הוא בסוד החשך.

תלד) **מבין תרין קיימין וכו';** מבין ב' עמודים, שהם נצח והוד דס"א, יוצא עמוד אחד שהוא חושך בחשכה, כלומר שיש בו ב' מיני חושך של מצרים (כנ"ל אות תכ"ט) וכל אלו הגוונים הנ"ל, שהם זהב כסף וכו', נראים בו. כי הוא בחינת יסוד הכולל כל ה' ספירות

(דפו"י דף רמ"ג ע"א)

חג"ת נ"ה. וזה הוא ערלה, כי היסוד דס"א הוא ערלה, שהזכר מנהיג הנקבה להזדווג ולהיות אחד.

תלה) **הני קיימין בז' וכו';** אלו ז' מדרגות הנ"ל נמצאות בז' מדרגות גדולות ידועות. מדרגה הראשונה היא מדרגה העומדת בבחינת חשך הזה הנ"ל, וחשך הזה עולה תוך סתרו של עשן האש, הוא כלול בגוון עשן, בגוון אש, ובגוון שחור. אלו שלשה גוונים נבדלים בכמה בחינות, להתעקם בעקומי העולם. דהיינו להעניש.

פירוש. עצם הס"א הוא בחינת החשך. אבל החשך כשפועל עונשים לבני אדם למטה, הוא מסתתר בג' גוונים הללו, ופועל הדין לפי ענינם, אשר תננא, ה"ס דינין דדכורא מעורבים בדינין דנוקבא, (כנ"ל אות תכ"ה) ואשא ה"ס דינין דנוקבא הנאחזים בבינה, בסוד מיתוק המלכות בבינה. ואוכם, ה"ס הדינין דנוקבא מבחינתה עצמה שהיא מדת הדין הקשה, (כנ"ל אות תל"ב) ומדרגה זו הראשונה ה"ס הראש דסטרא אחרא.

תלו) **גוון תננא האי וכו';** ומפרש. גוון עשן, זה יורד לעולם ובא בכמה בחינות. וזה מתפשט בעולם, ומסית רוחות בני אדם ומביאם לכעס, להטות דרכם שיתתקפו בכעסם.

ברוגזייהו. וע"ד כתיב, ק) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר. לא יהיה בך אל זר דא דכורא. ולא תשתחוה לאל נכר דא נוקבא. האי איהו רוגזא דשלטא ו ואתקף בעלמא, ועאל בגו בני נשא, ואתקיף לון לאבאשא.

תלז) גוון אשא, האי גוונא נחתא לעלמא, ועאל לכמה סטרין, לאבאשא, לקטלא, ולאושדא דמין, ולקפחא לבני נשא. ועל דא כתיב, ר) אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם. בגין דאית אושדי דמין למגנא, ז וקטלי למגנא. ואית דאושדי דמין וקטלי בקרבא, והאי מסטרא דדכורא והאי מסטרא דנוקבא. סטרא דדכורא אושיד דמין למגנא, כדקאמרן. סטרא דנוקבא, לאגחא קרבין, ולאתקטלא אלין באלין, וכל קרבין וקטולין אלין באלין, מההוא סטרא דנוקבא קא אתיין.

תלח) גוון אוכם, האי גוונא נחתא לעלמא, ונחתא לאתמנאה על כל פצועין, ומחיין, ותפיסו דגופין, וצליבו, ח וחניקו, לאבאשא תדיר לבני נשא. אלין תלת גוונין, מתפרשן לכמה סטרין ט דעלמא, ואתפשטן גו בני עלמא.

תלט) גוון תננא נחתא בעלמא, והאי איהו י גוון קדמאה, דנפקא מגו נקודה דשקיע מההוא צל דקאמרן, דאיהו סמא"ל, דקא רכיב על גמל, כמה דאתמר, והאי גוון תננא אקרי כ קצפיא"ל רברבא. והאי איהו רוגזא דבני נשא, ל דאתקיפו לבא ברוגזא.

מסורת הזהר

ק) (תהלים פא) תצוה כ צ"ש. ר) (משלי א).

חלופי גרסאות

ו ואתתקף. ז ל"ג וקטלי למגנא. ח מוסיף ודחיקו וחניקו. ט עלמא. י דרגא. כ קפציא"ל. ל ואתקיפו.

הסולם

מאמר

וע"כ כתוב, **לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר. לא יהיה בך אל זר**, זהו הדכר דס"א. **ולא תשתחוה לאל נכר**, זו היא הנוקבא דס"א. זה, העשן, הוא הכעס השולט ומתחזק בעולם, ונכנס בתוך בני אדם, ומתקיף אותם להזיקם.

תלז) **גוון אשא האי וכו'**: **גוון** האש, גוון הזה יורד לעולם ובא בכמה בחינות, להזיק, להרג, ולשפוך דם, ולהאביד בני אדם. ועל זה כתוב, אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם. כי יש שופכי דם בחנם והורגים בחנם. ויש ששופכים דם והורגים במלחמה. וזה מצד הזכר דס"א, וזה מצד הנקבה דס"א. צד הזכר שופך דם בחנם, כמו שאמרנו. צד הנקבה הוא לעשות מלחמות, ושיהרגו אלו באלו. וכל המלחמות וההריגות הם באים מצד הנקבה ההיא.

(דפו"י דף רמ"ג ע"א)

ששׁ מדרגות דס"א

תלח) **גוון אוכם האי וכו'**: גוון שחור. גוון הזה יורד לעולם, ויורד להתמנות על כל פצועים ומתים ותפישת הגופים לבית האסורים, והנתלים והנחנקים, להרע תמיד לבני אדם. אלו ג' גוונים, עשן אש ואוכם, מתפרשים לכמה בחינות בעולם ומתפשטים תוך בני העולם.

תלט) **גוון תננא נחתא וכו'**: גוון עשן יורד בעולם, שהוא גוון הזה הראשון היוצא מן הנקודה השקועה בצל ההוא שאמרנו, דהיינו הדינים דנוקבא שבו (כנ"ל אות תכ"ח) שהוא סמאל הרוכב **על גמל**, כמו שאמרנו, (באות תכ"ד). וגוון עשן הזה **נקרא קצפיאל** הגדול. שמזה הוא הכעס של בני אדם, המחזקים את לבם בכעס. וע"כ נקרא קצפיאל, דהיינו הקצף של אל.

תחות

תמ) תחות האי, ממנן אלף ושית מאה חבילין, דאינון רוגזא מ דגופייהו דבני נשא. בגין דאית רוגזא דשלטא בעלמא למעבד דינא. אבל נ האי איהו רוגזא, דשלטא ועאל בגופייהו דבני נשא, ס דאתרגיזו בהאי רוגזא. והאי ע רוגזא, איהו יסודא דכל שאר גווני, פ למעבד בהו, בניינא לאבאשא, בגין דהאי תננא, נפקא מגו רוגזא דאשא עלאה, דמלהטא, והאי איהו קדמאה להוא אשא.

תמא) ארבע רוגזי מתפרשאן צ מההוא רוגזא. ק רוגזא קדמאה, אקרי רגז ודא איהו דארגיז לבייהו דבני נשא, ודא איהו דנחתא ואזלא וסטיא לבני נשא, ואתרגיזו ברוגזייהו. ודא איהו דאמשיך מחבלא על ר עלמא.

תמב) רוגזא תניינא, האי איהו נחתא לעלמא, ושאט ואתפשט לכל סטרין, והאי אקרי שנאה. והאי נחתא ועאל בבני נשא, והאי כיון דעאל, אקרי מחבלא ש שתיקא *) והאי איהו רגזא דשתיק, והאי איהו ת דאשתתף בההוא אתר דנוקבא. והאי איהו רוגזא א דשתיקה, דקיימא בעקימו. האי קשיא מכלהו, בגין דאיהו ב כגוונא דחויא, דשתיק תדיר, וקטיל לבתר.

תמג) רוגזא תליתאה, האי איהו רוגזא בהפוכא מקדמאה, ג דאזלא ואתקף ולא שתיק, אלא ד אתגלי ההוא רוגזא, וכל ה מאן דאתגלי ו הכי אתבר כל מה דאתגלי ולא שתיק, הכי ז אתבר, והכי אקרי ח רוגזא תבירא.

תמד) רוגזא רביעאה, שירותא תקיף, סופא תביר. וע"ד האי איהו רוגזא,

חלופי גרסאות

מ דגופא. נ מוסיף האי סטרא. ס ואתרגיזו. ע איהו רוגזא. פ ולמעבד. צ מהאי. ק ל"ג רוגזא. ר מוסיף עלמא וע"ד כתיב ברגז רחם תזכור. ש שתיקה; שתוקה. ת דאשתכח. א שתיקא. ב גוון חויא. ג ואזלא ואתתקף. ד דאתגלי. ה מה. ו ל"ג הכי אתבר כל מה דאתגלי. ז אתגבר. ח ל"ג רוגזא תבירא

הסולם

מאמר — שש מדרגות דס"א

תמ) **תחות האי ממנן** וכו': תחת זה, קצפיאל, ממונים אלף ושש מאות גדודים של מלאכי חבלה, שהם הכעס המתגלה בגופיהם של בני אדם. כי יש כעס השולט בעולם לעשות דין, אבל כעס הזה, הוא כעס השולט ונכנס בתוך גופות בני אדם שנכעסים בכעס הזה. וכעס הזה הוא היסוד לכל שאר גוונים המזיקים, שנעשה על ידו בנין להזיק, משום שעשן הזה יוצא מתוך הרוגז של אש העליונה הלוהטת, וזה הוא הראשון לאש הזה.

תמא) **ארבע רוגזי מתפרשאן** וכו': ארבעה רגזים מתחלקים מרוגז ההוא. רוגז הראשון נקרא רוגז, וזה הוא המרגיז לבבותיהם של בני אדם. וזה הוא היורד והולך ומסית לבני אדם, ונרגזים בכעסם. וזה הוא שממשיך המחבל על העולם.

תמב) **רוגזא תניינא האי** וכו': רוגז השני. זה הוא היורד לעולם, ומשוטט ומתפשט לכל הצדדים. וזה נקרא שנאה, וזה, כיון שנכנס באדם, נקרא מחבל שותק. וזה הוא רוגז השותק. וזה הוא שמשתתף במקום ההוא של הנקבה. וזה הוא רוגז השתיקה העומד באלכסון זה הוא קשה מכולם, משום שהוא כמו הנחש השותק תמיד ולבסוף הוא הורג.

תמג) **רוגזא תליתאה** וכו': רוגז השלישי. רוגז ההוא הוא רוגז ההפוך מן רוגז הראשון, כי הוא הולך ומתחזק ואינו שותק, אלא רוגז ההוא מתגלה, וכל מה שמתגלה כך הוא נשבר, דהיינו, כל מה שמתגלה ואינו שותק, כך הוא נשבר, והוא נקרא רוגז שבור.

תמד) **רוגזא רביעאה** וכו': רוגז הרביעי. בהתחלה הוא רוגז חזק ובסוף הוא שבור, וע"כ, זה הוא רוגז ההפוך מן רוגז הקודם. משום זה זו היא בחינה השבורה מכולם. וע"כ הכל הוא במדרגה הראשונה.

ביאור הדברים. כבר ידעת שהעשן, הוא סוד ב' בחינות דינים שמתחברים זה עם זה, דהיינו

(דפו"י דף רמ"ג ע"א *) דף רמ"ג ע"ב)

דמהפכא מן קדמייתא. בגין כך, האי איהו סטרא תבירא מכלהו. וע"ד, כלא איהו בדרגא קדמאה.

הסולם

מאמר — שש מדרגות דס"א

דהיינו דינים דדכורא שה"ס חשך, עם דינים דנוקבא, שה"ס הגלוי של המלכות דמדת הדין הקשה. (כמ"ש באורך באות תכ"ד) ואלו ב' מיני דינים הם סותרים אלו לאלו, כי החשך נמשך מקו שמאל מטרם חבורו עם הימין, שה"ס חכמה בלי חסדים ואין החכמה יכולה להאיר בלי חסדים, ע"כ נמשך משם החשך. ונבחנים הדינים הללו שנמשכים מכח השלמות, דהיינו מגילוי דהארת חכמה. וע"כ נקראים דינים דדכורא. כי זכר יורה על השלמות. אמנם הדינים דגילוי דמלכות דמדת הדין בהפרצוף ששם כח הצמצום ונגלה שאין הפרצוף ראוי לקבל הארת חכמה מחמת כח הצמצום, נמצאים משברים את הפרצוף מן בחינת ג"ר ומביאים אותו לבחי' ו"ק. וע"כ נקראים דינים דנוקבא. הרי ששני מיני דינים הכלולים בהעשן, הם סותרים זה את זה.

וזה אמרו, (באות תל"ט) **גוון תננא נחתא בעלמא, והאי איהו גוון קדמאה דנפקא מגו נקודה דשקיע, מההוא צל.** כי כשמתערב בתוך החשך הדינים דנקודה דמדת הדין, נקרא החשך **צל**, שפירושו, שמתחילה אין דינים דנקודה דמדת הדין ניכרים בו, והם בו רק **צל** בעלמא, עד שחוזרים ומתגלים הרבה פעמים ואז מתגלה צורת הדין בשלמות עד להבריח האורות מן הפרצוף, ואז נקראת **מות**. (כנ"ל באות תכ"ה) וגוון **תננא יוצא מההוא צל**, ומגו **נקודה דשקיע** ביה, כנ"ל. ומכח שב' מיני דינים הללו סותרים זה את זה, מתגלה רוגז בהפרצוף, כי מתרוצצים אלו עם אלו, כי דינין דנוקבא רוצים להעביר ממנו השלמות דג"ר, ודינים דדכורא מתקוממים עליהם בשביל זה, ורוצים לבטל אותם מן הפרצוף. וז"ש **והאי גוון תננא אקרי קצפיאל רברבא**, דהיינו שמחמת ההתרוצצות וקצף הגדול המתגלה בגוון תננא. הוא נקרא קצפיאל, מלשון קצף. וז"ש, **והאי איהו רוגזא דבני נשא** וכו'. כי אותם הדבוקים בסטרא אחרא יורד לתוכם הכעס והרוגז הזה מן הגוון תננא, והם תמיד בכעס ובקצף.

ואומר, **ארבע רוגזי מתפרשאן מההוא רוגזא**, דהיינו מעת גילוי המלכות דמדת הדין בפעם הראשונה בבחינת **צל**, עד שמתגלה לגמרי בבחינת **מות**, עוברות עליהם ארבע

(דפו"י דף רמ"ג ע"ב)

בחינות. **רוגזא קדמאה** וכו', הוא הגוון תננא בעת שהוא בסוד **צל**, דהיינו שהדינין דנוקבא מתגלים בפעם הראשונה. שאז **אקרי רגז**, דהיינו שמתגלה הרגז והכעס מדינין דדכורא על הדינין דנוקבא, ומכל שכן בגילוי דינין דנוקבא בפעם ראשונה, שעוד אין בהם שום רושם, היו הדינים דדכורא נרגזים בכעס גדול על העירוב של דינין הללו דנוקבא. **רוגזא תנינא** וכו' **כיון דעאל אקרי מהבלא שתיקא**, כי אחר שנגלו הדינין דנוקבא בפעם הראשונה לחבל בדינין דדכורא, ולא יכלו, באו במצב הב', דהיינו ששתקו ולא נתרוצצו עוד אלו עם אלו. אמנם הורגשה ביניהם שנאה. **והאי איהו רוגזא דשתיקה דקיימא בעקימו**. שמרוגז ההוא שבבחינת שנאה לבד בלי התרוצצות, היתה נעשית מציאות לעלית הדינים לבינה למיתוק בסוד אלכסון. (כנ"ל פרשת לך דף ח' ד"ה ומכח). **רוגזא תליתאה** וכו', **ולא שתיק, אלא אתגלי ההוא רוגזא**, דהיינו שנתעוררו שוב הדינין דדכורא עם הדינין דנוקבא להתרוצץ אלו על אלו, **כל מה דאתגלי ולא שתיק הכי אתבר**, כי מתוך ההתרוצצות, חזרו הדינין דמלכות דמדת הדין להתגלות, עד שהשיגו שיעור מספיק לשבר את הדינין דדכורא, כלומר להבריח האורות דחכמה שבהם, ועוד לא לגמרי, כי בכל פעם חזרו הדינים דדכורא ונתחזקו. **והכי אקרי רוגזא תבירא**, שהרוגז גרם בכל פעם לשבירה. **רוגזא רביעאה שירותא תקיף סופא תבירא**, שבתחלה נעשתה התרוצצות קשה בין ב' מיני הדינין, אבל לבסוף מתגברים הדינים דנוקבא, ומשברים את הפרצוף, דהיינו שנגמרת צורת המלכות דמדת הדין הקשה, הנקראת מות. ואין עוד שם התרוצצות. ונשארו בה ב' מיני דינין, הדינים דנוקבא שנגמרו בה, וגם הדינים דחשך, שאבדו שלמותן מחמת התגברות דינים דנוקבא. וז"ש, **בגין כך האי איהו סטרא תבירא מכלהו**, כי עד עתה, דהיינו בג' מצבים הראשונים, היה החשך בבחינת שלמות דהארת חכמה מקו שמאל, אבל במצב הד' הזה לא די שנגמרו בו הדינים דנוקבא, אלא גם שנתבטלה שלמות החשך. ונשבר מב' הצדדים. וכיון שהעשן כולל ד' מצבי הרוגז הללו, נמצא שהכל הוא במדרגה הראשונה, שה"ס העשן.

תמה) דרגא תניינא, איהו דרגא דנפיק מחשוכא, והאי איהו גוון חשוך, ס דקיימא מגו האי חשוכא בגין דכלא קיימא מגו חשוכא. וקיימא בדרגין ידיעאן. והאי אתפשט לתתא · בגוונין ידיעאן.

תמו) בדרגא דא, קיימין תלת מאה סטרין, מתפרשין דא מן דא, וכלהו כלילן דא בדא. ואף על גב דמשניין דא מן דא, כ ואתגברן דא מן דא, ל כלא כליל דא בדא. ובגין כך, כל דרגין ידיעאן בהאי סטרא לאבאשא.

תמז) מהכא נפקי כל אלין מחבלין דשטיין בעלמא, ועבדי דינא מ באתגלייא, על עובדין סתימין דאתעבידו גו חשוך בטמירו, ואינון שטיין בעלמא, ועבדי דינא נ באתגלייא בהו. ובגין כך, כל אלין דשטיין בעלמא, ועבדי דינא באתגלייא, כלהו קיימין ס בקבלייהו דבני נשא, לאתעתדא תדיר, ע גבי אינון חובין טמירין דקאמרן, ואינון דאקרון אף וחמה, מתחברן עמהון ועבדי דינא עלייהו דבני נשא. האי אתעביד בעלמא, מאלין מארי פ דדינא כדקאמרן.

תמח) דרגא דא קיימא גו חשוכא ואשא, דאיהו רזא חדא, ומגו דרגא דא, מתפרשן כמה צ דרגין תקיפין דקיימן תחות סטרא דרקיעא חדא, דאקרי רקיעא אוכמא. ק דרגא תליתאה, האי איהו רקיעא, ר דמתפשטא על כל אינון דרגין, דאינון סומקין כוורדא. ואלין אקרון דרועין דהאי סטרא.

חלופי גרסאות

ס מוסיף דקיימא מגו חשוך דקיימא. י בדרגין. כ ואתנכרן ; ומתגברן ; ואנהרן. ל וכלא. מ בעלמא. נ מוסיף בעלמא באתגלייא. ס לקבלייהו. ע גו. פ מוסיף דדינא דהאי. צ תקיפין גברין ול"ג דרגין. ק ל"ג דרגא תליתאה. ר דמתפרשא.

הסולם

מאמר — שש מדרגות דס"א

תמה) **דרגא תנינא איהו** וכו'; אחר. שביאר בחינת הראש דסטרא אחרא שהוא מדרגה הראשונה, מבאר עתה מדרגה שניה שהוא חסד דס"א. ואומר, **מדרגה שניה, היא מדרגה היוצאת מחשך** דראש, **ומדרגה זו היא גוון חשך**, אע"פ שהיא חסד ומדרגת ימין, היא ג"כ חשך, **משום שכל** הספירות דס"א **הן נמצאות מחשך. ועומדת במדרגות ידועות. וזו מתפשטת למטה בגוונים ידועים.**

תמו) **בדרגא דא קיימן** וכו'; **במדרגה זו נמצאות שלש מאות בחינות מתחלקות זו מזו.** שהיא יד ימין ויש בה ג' קשרים, כמ"ש לפנינו, וכל קשר כלול ממאה, הרי ג' מאות. **ואע"פ שהן משונות זו מזו, ומתגברות זו מזו, כלולות כולן זו בזו. ומשום זה, כל המדרגות שבצד הזה ידועות להזיק.**

תמז) **מהכא נפקי כל** וכו'; **מכאן יוצאים כל אלו המחבלים המשוטטים בעולם ועושים דין בגלוי, על מעשים נסתרים שנעשו בחשך בסתר, והם משוטטים בעולם ועושים בהם דין בגלוי. ומשום זה, כל אלו המשוטטים בעולם ועושים דין בגלוי, נמצאים כולם נגד בני אדם, להזדמן תמיד להפרע מאלו חטאים הנסתרים, שאמרנו. ואלו הנקראים, אף וחמה, מתחברים עמהם ועושים דין בבני אדם. זה נעשה בעולם מאלו בעלי הדין שאמרנו,** דהיינו ממדרגה ב'.

תמח) **דרגא דא קיימא** וכו'; **מדרגה זו עומדת בחשך ואש, שהם סוד אחד, וממדרגה זו מתחלקים כמה מדרגות חזקות העומדות תחת בחינת רקיע אחד הנקרא גוון שחור.** דהיינו הדינים דמלכות דמדת הדין, המכונים גוון שחור. **מדרגה השלישית**, שהיא גבורה דס"א, **זו היא רקיע המתפשט על כל אלו המדרגות שהם אדומות כמו ורד**, שהם דינים ממלכות הממותקת בבינה, המכונה גוון אדום. **ואלו**, ב' המדרגות השניה והשלישית, **נקראים זרועות של הצד הזה**, שמדרגה **השניה** היא זרוע ימין, שהוא חסד, ומדרגה השלישית, היא זרוע שמאל, שהוא גבורה.

(דפו"י דף רמ"ג ע"ב)

תמט) תחות אלין, מתפשטין לתתא דרגין, עד דמטו לגו ש ההוא רקיעא אוכמא בגין דאלין די בדרגא תניינא, נפקי מגו ההוא רקיעא אוכמא, ושטיין בעלמא.

תנ) אלין מימינא, ואלין משמאלא. אלין דימינא, מתפרשן לתלת סטרין, דאינון תלת קשרין. ואלין דשמאלא, מתפרשן לתלת סטרין, דאינון תלת קשרין אחרנין.

תנא) קשרא קדמאה, קיימא לעילא. ת ותננא חשוכא ברוגזא, אתקשר ביה. האי קשרא, אית בה תלת גוונין חשוכין, ומשניין דא מן דא, ואתכלילו דא בדא. והאי קשרא, איהו א כפיף, ולא ב אתפשט, בר לזמנין ידיעאן, האי אקרי ג עבר״ה.

תנב) ד ואיהו קיימא בלא שכיכו, בגין דלא שכיך, בר בזמנא דישראל מקרבין קרבנא לתתא, בגין דבההוא זמנא ה אשתכך ההוא רוגזא, ואתכפייא לתתא, ואתחלש ו רוגזיה. ולא יכיל לשלטאה ז ולאתקפא. וכד אתחלש האי, כדין קשרא תניינא, דאיהו באמצעיתא לא יכיל לנטלא ולאנהגא.

תנג) ח קשרא תניינא, דא הוא דאקרי זעם, האי קשרא איהו דנטיל מאתר לאתר, ואנהיג לכל שאר קשרין, וכל שאר קשרין כלהו, אתנהגן ביה, וכלהו

חלופי גרסאות

ש דרגא תליתאה ול״ג ההוא רקיעא אוכמא. ת ותנן. א עפיף. ב אתכפיא. ג עבירה. ד ל״ג ואיהו קיימא. ה משתכך ; ישתכך. ו תוקפיה. ז ולאתתקפא. ח והאי קשרא אקרי זעם האי איהו קשרא תניינא ואיהו [דאיהו] קשרא דנטיל.

הסולם

מאמר שש מדרגות דס״א

תמט) **תחות אלין מתפשטין** וכו׳: **תחת אלו** ב׳ זרועות, **מתפשטות** למטה **מדרגות עד שמגיעים אל** רקיע **ההוא השחור**, דהיינו אפילו המדרגות דזרוע השמאל שהם אדומות מתפשטות ג״כ לרקיע השחור, **משום שאלו שבמדרגה השניה**, שהיא זרוע ימין, **יוצאות מתוך רקיע השחור ומשוטטות בעולם**, ע״כ הן לוקחות עמהם גם המדרגות דמדרגה הג׳ שהיא זרוע השמאל.

תנ) **אלין מימינא ואלין** וכו׳: **אלו מימין ואלו משמאל. אלו שבימין**, דהיינו, מדרגה השניה, **מתחלקות לשלש בחינות, שהן שלשה קשרים** שיש בזרוע הימין. **ואלו שבשמאל**, דהיינו מדרגה השלישית, **מתחלקות לג׳ בחינות, שהם שלשה קשרים אחרים**, שבזרוע השמאל.

תנא) **קשרא קדמאה קיימא** וכו׳: **קשר הראשון** של זרוע הימין, **עומד למעלה**, דהיינו בפרק המחובר לכתף. **ועשן חשוך ברוגז נקשר בו. קשר הזה יש בו ג׳ גוונים חשוכים**

(דפו״י דף רמ״ג ע״ב)

ומשונים זה מן זה, ונכללים **זה מזה. וקשר הזה הוא כפוף**, ואינו מתפשט, **חוץ מבזמנים ידועים. זה נקרא עברה.**

תנב) **ואיהו קיימא בלא** וכו׳: **וקשר הזה עומד** ברוגז **ואינו שוכך**, משום שאינו שוכך, **חוץ מזמן שישראל מקריבים קרבנות למטה**, כי בעת **ההוא השתכך רוגז ההוא ונכנע למטה**, ונחלש רוגזו, **ואינו יכול לשלוט ולהתחזק. וכשנחלש זה**, אז גם הקשר השני **שהוא באמצע** הזרוע **אינו יכול לנסוע ולהנהיג.**

תנג) **קשרא תניינא** וכו׳: **קשר השני** של יד הימין, **הוא הנקרא, זעם**, קשר **זה הוא הנוסע ממקום למקום ומנהיג כל שאר הקשרים**, וכל שאר הקשרים **מתנהגים על ידו וכולם מתחזקים בקשר הזה, זהו המביא כל צער שבעולם**, משום כשמתחבר, **בדרגא אחרת**, לחבק **את הנוקבא**, אז **יורדים לעולם**, כל צער וכל דחק וכל צרה, כי אינם יכולים לשלוט זה בלי זה, דהיינו הדכר בלי הנוקבא. **וכל המדרגות ניתנות אל הנוקבא** דס״א, **שתשלוט**

אתקפו ס בהאי י קשרא. האי איהו כ דמנהיג כל צערין ל לעלמא, בגין דכד אתחבר בדרגא אחרא, לחבקא לנוקבא, כדין נחתי לעלמא, כל צערין, וכל דחקין, וכל עאקו, מ דהא לא יכילו לשלטאה דא בלא דא. וכלהו דרגין, אתייהיבו לנוקבא, לשלטאה, ולמסטי עלמא, ואי לאו דרכיב דא על דא, ואתחבר דא בדא, לא יכלין לשלטאה.

תנד) תא חזי, כד הוה אדם בגנתא דעדן, לאשתדלא בפולחנא דמאריה. נחת האי סמא"ל, וכל *) אינון דרגין דביה, והוה רכיב על ההוא חויא בישא, בגין לאסטאה לון. בגין דההוא חויא דהוה קאים תחותיה, איהו עקימא לאסטאה, בני נשא, ולפתאה לון. בגין דכתיב ש) כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חכה. נ ודא יהיב חילא, ודא עביד אומנותא בעלמא, ודא בלא דא לא יכלי לשלטאה.

תנה) בג"כ, כד ס ההוא קשרא דאמצעיתא, אתחבר בנוקבא, כדין נחתי דינין, וכל דחקין לעלמא וכד האי ע לא אתתקף דלא נטיל, כלא אתבר ואתכפייא, דלא יכיל לשלטאה. וע"ד, כלא אתבר ואתכפייא, ברזא דקרבנין דלתתא. וסלקא מאן דסלקא, לאתעטרא לעילא, ולאתברכא מעמקא עלאה, דנהיר לכל אנפין.

תנו) קשרא תליתאה האי איהו תקיפא בתקיפו יתיר, והאי אקרי צר"ה, בגין פ דמהאי נפקי שולטנו, לאשראה דחקין, ולמעבד עאקו לבני נשא. ורזא דתלת קשרין אלין, דכתיב ת) עברה וזעם וצרה. אלין תלת קשרין דימינא.

מסורת הזהר

ש) (משלי ה) ויקהל נז צ"ב. ת) (תהלים עח) חלק ג' ריז:

חלופי גרסאות

ס בההוא. י סטרא. כ דאנהיג. ל דעלמא. מ ל"ג לון. נ דא; וע"ד; וע"ד דא. ס הוה. ע ל"ג לא. פ דמההוא נפיק.

הסולם

מאמר שש מדרגות דס"א

שתשלוט ותדיח העולם, ואם לא שהיו רוכבים זה על זה, ומתחברים זה בזה, לא יכלו לשלוט.

תנד) **תא חזי כד** וכו': בוא וראה, כשהיה אדם הראשון בגן עדן לעסוק בעבודת רבונו, ירד סמאל הזה וכל אלו המדרגות שבו, והיה רוכב על נחש הרע, שהוא הנוקבא שלו, כדי להדיח אותם. משום שנחש ההוא שהיה עומד התחתיו, תחת סמאל, היה ערום להסית בני אדם ולפתותם, כי כתוב, כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חכה. ועל כן, זה, הזכר, נותן כח, וזה הנקבה, עושית אומנות בעולם, דהיינו לפתות ולהדיח, וזה בלי זה לא יכלו לשלוט.

תנה) **בגין כך כד** וכו': משום זה כשקשר האמצעי ההוא של הזרוע, מתחבר בנוקבא, אז יורדים דינים וכל דחק לעולם. וכשזה אינו מתחזק ואינו נוסע, הכל נשבר ונכנע, שאינם יכולים לשלוט. וע"כ הכל נשבר ונכנע בסוד הקרבנות שלמטה. ועולה מי שעולה, דהיינו המלכות דקדושה, להתעטר למעלה, ולהתברך מעומק העליון, שהוא בינה, המאיר לכל פנים.

תנו) **קשרא תליתאה** וכו': קשר השלישי של זרוע הימין, הוא תקיף בתקיפות יותר מכולם, וזה נקרא, צרה, משום שממנו יוצאת השליטה להשרות דחק ולעשות צרות לבני אדם. וסוד ג' קשרים אלו הם, שכתוב, עברה וזעם וצרה. אלו הם ג' קשרים שבזרוע ימין, שהוא מדרגה השניה.

(דפו"י דף רמ"ג ע"ב *) דף רמ"ד ע"א)

תנז) תלת קשרין דשמאלא, כד מתתקפי כחדא, כדין ההיא שמאלא אקרי, א) משלח"ת מלאכי רעים. בגין דמהאי שמאלא, אשתדרו לתתא, ונטלי תוקפא, כל אינון מלאכין בישין, אינון דנפקי מסטרא דלתתא, כדקאמרן. וכל דא מגו דרגא תניינא ודרגא תליתאה.

תנח) דרגא רביעאה, האי דרגא קיימא, מגו צ עקימו דרוגזא, ק גוון אשא. והאי אקרי אמצעיתא. דאיהו גופא, דקיימא בין תרין דרועין. הכא אית להטא, ר דמלהטא בסומקא כוורדא. מהכא ש נפקי תקיפו לנחתא לתתא, לאתקפא לאושדא דמין. בגין דהאי איהו דיהיב רשו ת ושולטנא לתתא, לאתקפא ולאושדא דמין. האי נביע לנוקבא, ודא אצטריך לדא, כמה דאצטריך גופא לנפשא, ונפשא לא עביד אומנותא, אלא בגופא. וע"ד, כל חילא, וכל תקיפו, מהכא א נפיק, לאתקפא, ולמעבד אומנותא ב בעלמא, לאבאשא. כנוקבא דמקבלא מן דכורא תדיר.

תנט) בכל דרגא ודרגא, ובכל קשרא וקשרא, ג אית ד כמה ממנן, וכמה טריקי חבילין, דכלהו ה אתנהגן בגינייהו, ו וכלהו דאתנהגן בגינייהו, כלהו לתתא, ז דאינון חיילין די בנוקבא, וכלהו אית לון דרגא ידיעא לעילא לאתנהגא ביה.

תס) כמה דאית לסטרא עלאה קדישא, היכלין ידיעאן, לגבי דרגין עלאין,

מסורת הזהר

א) (תהלים עח) לעיל אות תנו צ"ת.
ת לשלטאה. א נפקי לאתתקפא. ב לעלמא. ג איגון. ד ל"ג כמה. ה אתנהיגו. ו כלהו לתתא וכלהו ז באינון.

חלופי גרסאות

צ עמיקו. ק ל"ג גוון אשא. ר דמתלהטא. ש נפיק

הסולם

מאמר שש מדרגות דס"א

תנז) **תלת קשרין דשמאלא** וכו': שלשת הקשרים שביד שמאל, שהם מדרגה השלישית, כנ"ל, כשמתחזקים יחד, אז נקרא שמאל ההוא, **משלחת מלאכי רעים**. משום שמשמאל ההוא נשלחים למטה ולוקחים כח כל אלו מלאכים הרעים, הם היוצאים מהצד שלמטה, כמו שאמרנו. וכל זה יוצא ממדרגה ב' וממדרגה ג'. כי מדרגה ב' היא יד ימין ומדרגה ג' היא יד שמאל. כנ"ל.

תנח) **דרגא רביעאה** וכו': מדרגה הרביעית של הס"א. מדרגה זו עומדת מתוך התעקמות הרוגז, היא גוון אש. והיא נקראת אמצעית, שהוא הגוף דהיינו תפארת, **העומד** באמצע בין שתי זרועות, שהם חסד וגבורה. כאן יש אש לוהט הלוהטת בגוון אדום כמו ורד. מכאן יוצא כח שיורד למטה להתקיף ולשפוך דם. משום שמדרגה זו, נותנת רשות ושליטה למטה בעולם, להתקיף ולשפוך דם. מדרגה זו היא מבוע בשביל הנוקבא. וזה

(דפו"י דף רמ"ה ע"א)

צריך לזה, הנוקבא צריכה לדכר, כמו גוף הצריך לנפש, והנפש אינה עושה אומנות אלא בגוף. וע"כ כל כח וכל גבורה יוצאים מכאן, ממדרגה הזו, שהיא הזכר. להתקיף ולעשות אומנות בעולם להזיק, כמו נקבה המקבלה תמיד מן הזכר.

תנט) **בכל דרגא ודרגא** וכו': בכל מדרגה ומדרגה, ובכל קשר וקשר, יש כמה ממונים וכמה גדודי מחבלים שכולם מנוהגים על ידיהם. וכל אלו המנוהגים על ידיהם הם כולם למטה, בעולם, שהם צבאות של הנוקבא דס"א, ולכולם יש מדרגה ידועה למעלה המנוהגים על ידה. **טריקי**, פירושו מכים, מחבלים. מלשון **דטרקיה חויא**. (שבת קס"ו ע"ב) **חבילין**, פירושו גדודים, מלשון **חבל נביאים**. (שמואל א' יוד).

תס) **כמה דאית לסטרא** וכו': כמו שיש בצד העליון של הקדושה היכלות ידועים של הנוקבא, כלפי מדרגות העליוניות של הזכר,

להכלל

לאתכללא אלין באלין, ה״נ ח לתתא בהפוכא, ט בסטרא אחרא, אית דרגין, לגבי אינון, היכלין דנוקבא, לאתכללא אלין באלין.

תסא) בהאי דרגא, י דאיהו רביעאה, כ קיימן דינין בישין, לנחתא לתתא, ל ולאתמסרא לאינון דעבדין דינא בישא תקיפא. מהכא ינקי תוקפא דילהון, לאתקפא, ולאשלמא ההוא דינא דעבדי. ובג״כ, כל הני דרגין כלילן בהו, מ בכל אינון היכלין תתאין, דלסטר נוקבא דלתתא. זכאה חולקהון דצדיקייא, דסטו ארחייהו נ מאורחא דא, ואזלי בתר דחלתא דקב״ה, לאתקדשא בקדושה דמאריהון, זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תסב) דרגא חמישאה. האי דרגא אתפליג לתרין ס דרגין ימינא, ושמאלא. ואלין אקרון שוקין, מתדבקן לאבאשא ולמרדף. בגין דהכא תקיפו ע דרדיפו. דכל מרעין, וכל בישין, דרדפי בתרייהו דחייביא. וכד פ דינא דא אתקריב, צ כדין הרצים יצאו דחופים. ואינון רצים אינון לתתא, למרהט ק לאבאשא. וכל אינון ר אקרון רודפים, וע״ד כתיב ב) קלים היו רודפנו מנשרי שמים.

תסג) האי דרגא ש אתפלג לתרין סטרין, לימינא ולשמאלא. תלת קשרין אינון לימינא. ותלת קשרין אינון לשמאלא, ואלין קשרין, ואינון קשרין דקאמרן, כלהו מסתכלן לאחורא. בגין דאינון קשרין עלאין *) קדישין, כלהו מסתכלן לגו פנימאי לגופא, כד״א ג) וכל אחוריהם ביתה. ואלין כלהו מסתכלן לאחורא.

מסורת הזהר

ב) (איכה ד). ג) (מ״א ז) ויחי רמו צ״ד.

חלופי גרסאות

ח בחשוכא ; לתתא ול״ג בהפוכא. ט לסטרא. י ל״ג דאיהו. כ דקיימין. ל ולאסתמרא. מ וכל. נ מאתר. ס סטרין. ע ורדיפי בכל. פ דרגא. צ ל״ג כדין. ק ולאבאשא. ר דאקרון. ש דאתפלג.

הסולם

מאמר שש מדרגות דס״א

להכלל אלו באלו, אף כן הוא למטה, בלעומת הקדושה, בסטרא אחרא, שיש מדרגות בדכר כלפי אלו היכלות של הנוקבא, להכלל אלו באלו.

תסא) **בהאי דרגא דאיהו** וכו׳ ; במדרגה הזו, שהיא הרביעית, נמצאים דינים רעים לרדת למטה, להיות נמסרים לאלו המחבלים העושים דין רע וחזק ברשעים. מכאן הם יונקים הכח שלהם להתקיף ולהשלים דין ההוא שעושים. ומשום זה כל אלו המדרגות כלולות בהם בכל אלו ההיכלות התחתונים שלצד הנוקבא למטה. אשרי חלקם של הצדיקים שמטים דרכם מדרך הזה, והולכים אחרי יראת הקב״ה, להתקדש בקדושת אדונם. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

תסב) **דרגא חמישאה** וכו׳ ; מדרגה החמישית. מדרגה זו נחלקת לשתי מדרגות, לימין ושמאל, והן נקראות שוקים. דהיינו נצח והוד. הן משיגות לרדוף ולהזיק. משום שכאן כח הרדיפה של כל המחלות וכל רע הרודפים אחר הרשעים. וכשדין הזה מתקרב, אז, הרצים יצאו דחופים. ואלו הרצים הם למטה, לרוץ ולהזיק. וכל אלו נקראים רודפים, ועל זה כתוב, קלים היו רודפינו מנשרי שמים.

תסג) **האי דרגא אתפלג** וכו׳ ; מדרגה זו נחלקת לשני צדדים, לימין ולשמאל. שלשה קשרים הם לימין, ושלשה קשרים הם לשמאל. כי בכל רגל יש בו ג׳ קשרים, כמו לעיל בידים. ואלו הקשרים, שברגלים, ואלו הקשרים שאמרנו, בידים, כולם מסתכלים לאחור. כי אלו קשרים העליונים הקדושים כולם מסתכלים לפנים, אל הגוף, כש״א, וכל אחוריהם ביתה. ואלו שבסטרא אחרא, מסתכלים לאחור. דהיינו מן הגוף ולחוץ.

(דפו״י דף רמ״ד ע״א *) דף רמ״ד ע״ב)

תסד) מה בין האי להאי. אלא, ת אלין קשרין, עלאין קדישין כלהו ברזא דאדם, ובגין א דכלא איהו ברזא דאדם, כל אחוריהם ביתה כתיב. ואלין קשרין אחרנין דקאמרן, אינון קשרין דאמצעיתא, כלהו מסתכלן לאחורא, ואלין אינון ברזא דבהמה. ובג"כ ב כל אחוריהם לאחורא. ורזא דא כמה דאוקימנא, ד) אדם ובהמה תושיע יי'. דא בסטרא דאדם, ודא בסטרא ג דבהמה. וקרבנא הכי סלקא, אדם ובהמה.

תסה) קשרא קדמאה, ביה קיימא גוונא דחשוכא ד גו עורפלא, דצמח באתלטייא תחות אבנא דקיימא עליה, דלא צמח. והאי קיימא עלייהו דזכאי, דאית בהו זכיין, ולא אית בהו זכו ה דאבהתא ו לאתתקפא בהו, ולאגנא ז עלייהו.

תסו) וקשרין אחרנין, רדפי בתר חייביא דסטו ארחייהו מקדמת דנא, ורדפי אבתרייהו, ח וכל אינון דרשימו אתחזי בהו לאשתמודעא. בגין דכל אינון דאתחזון ט לאתענשא, חד מלאכא, שליחא קדישא, די מסטרא דגבורה, נחית י ורשים בהו רשימא, וההוא רשימא אשתמודע לעילא, לגבי כל אינון מאריהון כ דדינא. ל וכד ההוא רשימא אשתמודע לגבייהו, מאן דאתחזי למרעין, אלקי ליה במרעין. מאן דאתחזי למכאובין, ולשאר עונשין, כלא חמאן בההוא רשימו.

תסז) ובגין דא, מ אינון קשרין כלהו קיימו לאחורא, ובעטי באינון דבעטי במאריהון, ובכל אינון דאתחזון לבעטא בהו. בר צדיקי וחסידי נ ואית לון זכו דאבהן, דמרעין רדפין אבתרייהו, דאלין לא שלטי בהו, ולא אתי לון מרעין מסטרא דא.

מסורת הזהר

ד) (תהלים לו) שמות ק צ"ע.

חלופי גרסאות

ת ל"ג אלין. א דכלהו. ב כלל. ג דבעירא. ד גו טהירו דעורפלא [דעורפילא]. ה דאבהן. ו לאתקפא ביה; לאתתקנא ביה. ז עליה. ח ולכל. ט לאענשא. י רשים. כ דדינין. ל ל"ג וכד. מ מוסיף כל אינון. נ ל"ג ואית לון זכו דאבהן.

הסולם

מאמר

ששׁ מדרגות דס"א

תסד) **מה בין האי להאי וכו'**: שואל, מה ההפרש בין זה לזה, בין הקשרים דקדושה לקשרים דס"א. ומשיב, **אלא אלו קשרים** העליונים הקדושים, כולם הם בסוד אדם, ומשום שהכל הוא בסוד אדם, כתוב בהם כל אחוריהם ביתה. ואלו קשרים האחרים, דס"א, שאמרנו, אלו הקשרים שבאמצעם, דהיינו קשר הב' שבכל אחד, מסתכלים כולם לאחור, ואלו הם בסוד בהמה. ומשום זה כל אחוריהם לאחור. וסוד הזה הוא כמו שהעמדנו, אדם ובהמה תושיע ה'. זה בצד אדם וזה בצד בהמה. והקרבן עולה כך בבחינת אדם ובהמה (כמ"ש לעיל אות שנ"ה).

תסה) **קשרא קדמאה וכו'**: **קשר הראשון**. מרגלין דס"א. **בו עומד גוון חושך בתוך ערפל**. כמו הצומח בקללה מתחת אבן העומד עליו שאינו צומח, כך זה, הקשר, עומד

להזיק את הזכאי, שיש בו זכיות, ואין לו זכות אבות שיתחזק בהם ויגינו עליו. שדומה לצמח הצומח מתחת אבן שאינו צומח, שצמח הזה צומח בקללה.

תסו) **וקשרין אחרנין רדפי וכו'**: **וקשרים האחרים**, מרגלין דסטרא אחרא, **רודפים אחר הרשעים שהטו דרכיהם מקודם לכן, ורודפים אחריהם, ואחר כל אלו שנראה בהם רושם להכר. משום שכל אלו הראוים להענש**, מלאך אחד שליח קדוש מצד הגבורה, יורד ורושם בהם רשימה, ורשימה ההיא ניכרת למעלה לכל אלו בעלי הדין. וכשהרשימה נודעת להם, מי שראוי למחלות, מכים אותו במחלות ומי שראוי למכאובים ולשאר עונשים, עושים לו כן. הכל הם רואים ברשימה ההוא.

תסז) **ובגין דא אינון וכו'**: **ומשום זה אלו הקשרים עומדים כולם לאחור, ובועטים באלו**

תסח) ואי תימא, מאן אתי ס לון מרעין. ת"ח כתיב, ה) ויי' חפץ דכאו החלי. ויי' ע חפץ, דכאו, אתרעי למחאה ליה, ולמיהב ליה מרעין, פ בגין לזכאה לון לעלמא דאתי, צ ולא מסטרא אחרא, ואלין אקרון יסורין דאהבה, וכלא בחד מתקלא דקודשא סלקא.

תסט) דרגא שתיתאה. האי אקרי ערלה. ודא, ק וכל אינון דרגין תתאין, לתתא, כלהו אקרון ערלה, בגין דינקי מסטרא דא. והאי איהו גו רזא ר דנח"ש בריח. והאי יניק, להההוא נח"ש עקלתו"ן. וכלהו דרגין אחרנין, דאתאחדן בהאי סטרא, אקרון גוהרקי דערלה. וכלא ברזא חדא קא אזלי.

תע) ות"ח, על דא, כל אינון אילנין דאתנטעו בארעא, עד לא אשתרשו, שריא עלייהו רוחא מסטרא דהאי ערלה, ועל דא כתיב, ו) וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל. בגין דקב"ה, חביבותא דישראל תדיר לגביה, ורחיק לון, מכל אורחין בישין, וסטרין בישין ומסאבין, לאתדבקא בסטרא דקדושה. זכאין אינון ש בהאי עלמא ת וזכאין אינון בעלמא דאתי.

היכלות מסטרא דקדושה

תעא) אמר רבי שמעון, הא תנינן באינון היכלין, דאינון קיימין, לסדרא סדורא דשבחא דקב"ה בין סדורא דקיימא במלה בין סדורא דקיימא ברעותא.

מסורת הזהר

ה) (ישעיה נג) וישב נ צ"ב. ו) (ויקרא יט) ויראו קיז צ"ה תקוני זהר בהקדמה יא: תקונים חדשים קו טג שי"ד.

חלופי גרסאות

ס להו. ע ל"ג חפץ דכאו. פ ל"ג בגין לזכאה לון לעלמא דאתי. צ מוסיף ולא אחרא ולא. ק כל. ר נחש. ש בעלמא דין. ת ובעלמא ול"ג וזכאין אינון.

הסולם

מאמר

באלו הבועטים באדונם, ובכל אלו שראוי לבעוט בהם. חוץ מצדיקים וחסידים, שיש להם זכות אבות, ומחלות רודפים אחריהם, אשר אלו הקשרים אינם שולטים עליהם, ואין המחלות באות עליהם מצד זה.

תסח) **ואי תימא מאן** וכו': ואם תאמר, מאיזה מקום באות עליהם המחלות. בוא וראה, כתוב וה' חפץ דכאו החלי. **וה' חפץ דכאו**, היינו שחפץ להכות אותו ולתת לו מחלות, כדי לזכות אותו לעולם הבא. אבל אינם באות מסטרא אחרא. ואלו נקראים יסורין של אהבה. והכל עולה במשקל קדש אחד.

תסט) **דרגא שתיתאה** וכו': מדרגה הששית. שהיא יסוד דס"א, **היא** נקראת ערלה. משום שיונקת מצד זה. וזה הוא בסוד נחש בריח, שהוא הזכר, וזה מניק לנחש עקלתון ההוא, שהוא הנקבה שלו. **וכל מדרגות האחרות** הנאחזות בצד הזה, נקראות גוהרקי דערלה דהיינו בוסר של ערלה. (פסחים כ"ה ע"ב) והכל הולך בסוד אחד.

(דפו"י דף רמ"ד ע"ב)

שש מדרגות דס"א

תע) **ות"ח על דא** וכו': ובוא וראה. על כן, כל אלו האילנות שניטעו בארץ, כל עוד שלא נשתרשו שורה עליהם רוח מצד ערלה הזו. וע"כ כתוב, וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל. משום שהקב"ה, אהבת ישראל היא תמיד אצלו, והרחיק אותם מכל דרכים הרעים וצדדים רעים ומטמאים, כדי להתדבק בצד הקדושה. אשרי הם בעולם הזה ואשרי הם בעולם הבא.

היכלות דקדושה

תעא) **אמר רבי שמעון** וכו': **אר"ש**, הרי למדנו באלו היכלות, שהם עומדים לסדר סדור השבח של הקב"ה, בין סדר העומד במלים, ובין סדר העומד ברצון. משום שיש סדר הנוהג במלים, ויש סדר הנוהג ברצון וכונת הלב, לדעת ולהסתכל עד אין סוף, ששם נתקעים כל הרצונות והמחשבות, **ואינו** עומד כלל במלה, אלא כמו **שהוא** סתום כך כל דברים הם בסתום.

בגין דאית סדורא דקיימא א במלה, ואית סדורא דקיימא ברעותא ב וכוונה דלבא, למנדע ולאסתכלא, בגין לאסתכלא לעילא לעילא עד אין סוף, דתמן ג תקיעו דכל רעותין ומחשבין, ולא קיימין במלה כלל, אלא כמה דאיהו סתים, הכי כל מלוי בסתימו.

תעב) ת"ח ד האי דאמרן באינון היכלין ה כלהו, כל אינון סדורין אינון כללא חדא, בגין ו לאתכללא תתאי בעלאי.

תעג) אבל תא חזי, משה כד סדר ז צלותיה בגיניהון דישראל, אריך ח בהאי צלותא, בגין דאיהי צלותא דקיימא לעילא. וכד סדר צלותיה בקצירו ט דאחתיה, י לא אריך בה, בגין דקיימא לתתא. דכתיב, יא) אל נא רפא נא לה, ולא אריך יתיר, בגין דאיהו מארי דביתא, ופקיד ביתיה כדקא חזי, *) ובג"כ לא אריך כ יתיר בבעותיה. ל וכלהו סדורין, לאשראה שכינתא בעלמא, כמה דאוקימנא בכל אינון מ היכלין דקאמרן.

תעד) נ ר"ש קם ואמר, זכאה ס חולקא דילך אדם קדמאה, ברירא דכל נבראין, ע דקיימין בעלמא, דרבי לך קב"ה על כלא, ואעיל לך בגנתא דעדן, ואתקין לך ז' חופות ביה, פ לאשתעשע בענוגא דנעם עלאה, כד"א צ) לחזות

מסורת הזהר

ז) (במדבר יב) ב"א קפח צ"א. ח) (תהלים כז) שמות נו צ"צ.

חלופי גרסאות

א למנדע ולאסתכלא ול"ג במלה. ב ל"ג וכוונה דלבא למנדע ולאסתכלא. ג תקיפו. ד הא אמרינן. ה תליין. ו לאסתכלא. ז צלותא. ח בההוא. ט ל"ג דאחתיה. י דלא. כ ל"ג יתיר. ל וע"ד כלהו. מ מוסיף שאר היכלין. נ קם ר"ש. ס חולקן ע קיימין. פ מוסיף לאשתעשע בהו.

הסולם

היכלות

תעב) **ת"ח האי דאמרן** וכו': בוא וראה, זהו שאמרנו באלו ההיכלות כולם, כל אלו הסדרים הם כלל אחד, דהיינו לכלול היכלות התחתונים בהיכלות עליונים. ועי' מה שהארכנו בזה לעיל (בראשית ב' דף ל"ג במראות הסולם).

תעג) **אבל תא חזי** וכו': אבל בוא וראה, משה, כשסידר תפלתו בשביל ישראל, האריך בתפלה זו, משום שהיא תפלה העומדת למעלה, בז"א, וכשסידר תפלתו בקצרה, דהיינו שהתפלל **על אחותו, לא האריך בתפלה** זו, משום שעומדת למטה במלכות. שכתוב, **אל נא רפא נא לה. ולא האריך יותר. משום שהוא אדון הבית** שהיא המלכות הנקרא בית, ומשה היה מרכבה לז"א, שהוא אדונה, **וע"כ פקד ביתו כראוי. ומשום זה לא האריך יותר בתפילתו. וכל הסידורים**, שאמרנו בהיכלות, **הם להשרות השכינה בעולם. כמו שהעמדנו בכל אלו היכלות שאמרנו** (בראשית ב' אות ס"ב והלאה).

(דפו"י דף רמ"ד ע"ב *) דף רמ"ה ע"א)

דקדושה

פירוש. אריכות התפלה, תורה, שהמשיך השפע ממעלה למטה. וזה נוהג רק בבחינת ז"א. וז"ש, **בגין דאיהי צלותא דקיימא לעילא**, וקצרות התפלה, תורה, שממשיך רק בבחינת ממטה למעלה, שזה נוהג בשפע הארת החכמה מן המלכות. וז"ש, **בגין דקיימא לתתא**, דהיינו במלכות. ומשום זה צריכים לכלול היכלות התחתונים בהיכלות עליונים, ואין להמשיך השפע ישר מהיכלות העליונים למטה, אל התחתונים ובעיקרם הם ג' מיני התכללות (כנ"ל בראשית ב' דף ס"ה בהסולם ד"ה וצריך) וז"ש, **וכלהו סדורין לאשראה שכינתא בעלמא**, שאי אפשר להמשיכה רק בדרך התכללות התחתונים בעליונים. שה"ס ממטה למעלה.

תעד) **ר' שמעון קם** וכו': ר"ש קם ואמר, אשרי חלקך אדם הראשון בחיר כל הנבראים הנמצאים בעולם, שהגדיל אותך הקב"ה על הכל, והכניסך בגן עדן, והתקין לך ז' חופות, להשתעשע בו, בענג נעם העליון.

בנעם יי׳ ולבקר בהיכלו. לחזות בנעם יי׳ לעילא. ולבקר בהיכלו לתתא. לחזות בנועם יי׳, צ באינון שבעה רקיעין לעילא, ולבקר בהיכלו באינון שבעה רקיעין ק דלתתא, ואלין קיימין ר אלין לקבל אלין.

תעה) ובכלהו ש קמת בגנתא דעדן. אינון שבעה חופות עלאין קדישין, ת קיימו עלך לעילא, לאתעטרא בהו. ואינון ז׳ תתאין, א קמת בהו לאשתעשעא בהו, ובכלהו אשלים לך מארך, למהוי שלים בכלא.

תעו) עד דאתדחו רגלך, בתר עיטא דההוא חויא בישא, ואתרכת מגנתא דעדן, וגרמת מותא לך, ולכל עלמא, בגין דשבקת אלין עדונין דלעילא ותתא, ואתמשכת בתר אינון כסופין מסאבין, דאקרון ט ראש פתנים, דגופא משיך בהו, ולא רוחא. כד״א, י וראש פתנים אכזר. וכתיב ענבימו ענבי ראש. עד דאתא אברהם חסידא, ושארי לאתקנא עלמא, ועאל גו מהימנותא קדישא, ואתקן לעילא ותתא, באינון רקיעין עלאין, ובאינון רקיעין תתאין.

תעז) אינון תתאין, היכלין לאינון רקיעין עלאין, לאתאחדא דא בדא, ולאתקשרא דא בדא, כמה דאוקימנא באינון היכלין דקאמרן. ואע״ג דאוקימנא התם גו כללא, ב הכא אית לן לפרטא מלין, ד ולאתקנא ליחודא כדקא יאות, בגין דלא יטעון חברייא, ויהכון בארח מישר, כמה דכתיב כ כי ישרים דרכי יי׳ וצדיקים וגו׳.

מסורת הזהר

ט) (איוב כ). י) (דברים לב). כ) (הושע יד) משפטים ח צ״צ.

חלופי גרסאות

צ ל״ג באינון שבעה רקיעין. ק לתתא. ר ל״ג אלין. ש קיימת בהון. א קיימת. ב ל״ג הכא. ג לפרשא. ד ולאתתקנא יחודא.

הסולם

היכלות

כש״א, לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו. **לחזות בנעם ה׳**, הוא למעלה, בז״א, **ולבקר בהיכלו**, היינו למטה. במלכות. ומפרש יותר. **לחזות בנעם ה׳**, באלו **ז׳ רקיעים שלמעלה**, של ז״א, **ולבקר בהיכלו**, באלו **שבעה רקיעים שלמטה**, של המלכות. ואלו עומדים אלו כנגד אלו.

תעה) **ובכלהו קמת בגנתא** וכו׳: **ובכולם**, בז׳ רקיעים דז״א ובז׳ דמלכות, **עמדת בגן עדן. אלו ז׳ חופות העליונים הקדושים**, דבריהן ז׳ רקיעים דז״א, **עמדו עליך למעלה להתעטר בהם**. שה״ס חסדים. **ואלו ז׳ רקיעים התחתונים**, דמלכות, **עמדת בהם**, להשתעשע **בהם**. שה״ס הארת חכמה המכונה שעשועים. **ובכולם השלים אותך אדונך**, להיות שלם בכל, דהיינו בין בחסדים ובין בחכמה.

תעו) **עד דאתדחו רגלך** וכו׳: **עד שנדחו רגליך אחר עצת הנחש הרע ההוא, ונגרשת מגן עדן, וגרמת מות לך ולכל העולם,**

(דפו״י דף רמ״ה ע״א)

דקדושה

כי עזבת אלו העדונים שלמעלה ושלמטה, ונמשכת **אחרי אלו השתוקקויות הטמאות**, הנקראים, **ראש פתנים**, אשר הגוף נמשך אחריהן ולא הרוח, כמש״א **וראש פתנים אכזר**, שהוא אכזר על הרוח. וכן **וכתוב, וענבימו ענבי ראש. עד שבא אברהם החסיד, והתחיל לתקן העולם**, ונכנס באמונה הקדושה, **והתקין למעלה ולמטה**, באלו רקיעים העליונים, **ובאלו רקיעים התחתונים.**

תעז) **אינון תתאין היכלין** וכו׳: **אלו רקיעים התחתונים** דמלכות, **הם היכלות לאלו רקיעים העליונים**, דז״א, **להתאחד זה בזה ולהתקשר זה בזה. כמו שהעמדנו באלו היכלות** שאמרנו, (לעיל בראשית ב׳ מאות ס״ב והלאה) **ואע״פ שהעמדנו שם בדרך כלל, כאן יש לנו לפרט הדברים, ולתקן היחוד כראוי, כדי שלא יטעו החברים וילכו בדרך הישר. כמ״ש, כי ישרים דרכי ה׳ צדיקים ילכו בם וגו׳.**

היכלא

תעח) היכלא קדמאה. שירותא גו מהימנותא, והאי איהו שירותא לרזא דמהימנותא, ובדרגין דחיזו דמהימנותא. ה נביאי קשוט, הוו חמאן מגו דא אספקלריא דאינה מאירה, ובגין דהאי איהו שירותא ו דמהימנותא, ז כתיב ח) תחלת דבר יי׳ בהושע. דחמא מגו דרגא דא, ח דאיהו שירותא דכל דרגין לסלקא לעילא, וסופא דכל דרגין לנחתא לתתא.

תעט) ובגין דהושע חמא מגו שירותא דא, סופא דכל דרגין, אצטריך ט לנטלא האי אשת זנונים, בגין דישראל י אתדחו ואתמשכו מתמן לתתא, לגבי ההוא אתר כ דאקרי אשת זנונים, בגין דשבקו, ולא אתדבקו בהאי אשת חיל. וחמא מתמן כל אינון היכלין דאינון בסטרא מסאבא.

תפ) ל היכלין מ דמסאבא, כלהו מסאבין למאן דאתדבק בהון, ועל דא כתיב, קח לך אשת זנונים וגו׳. וכי נביאה דקשוט אצטריך לדא. אלא, בגין דאסיר ליה לבר נש לאעלא באינון היכלין, בגין דלא יתמשך אבתרייהו, כגוונא דעבד נח, דכתיב מ) וישת מן היין ויישכר ויתגל.

תפא) והושע דחיל נ לאסתכלא באינון היכלין דאסתאבו בהו ישראל

מסורת הזהר

ל) (הושע א) כי תשא טו צ״א. מ) (בראשית ט) נח לד צ״א.
זנונים. י אתאחדו ; אתאחדן. כ דאתקרי. ל מוסיף דאית היכלין ; דאית ליה היכלין. מ דמסאבותא. נ לאסתלקא

חלופי גרסאות

ה לנביאי דקשוט והוו. ו מוסיף לרזא דמהימנותא. ז דכתיב. ח ל״ג דאיהו. ט ל״ג לנטלא האי אשת

הסולם

היכל

תעח) **היכלא קדמאה** וכו׳ ; היכל **הראשון**, היינו יסוד ומלכות שהוא ראשון ממטה למעלה. **הוא התחלה באמונה**, כלומר, שהיכל זה, הוא המלכות דהיכלות, הנקראת אמונה. **וזה הוא התחלה לסוד האמונה**, דהיינו התחלה לסוד המלכות דאצילות, **ובמדרגת הראיה שבאמונה**, דהיינו במדרגות הארת החכמה שבה, שנקראת ראיה. **נביאי האמת היו רואים מתוך המראה שאינה מאירה הזו**, שהיא המלכות. **ובשביל שזה**, ההיכל, **הוא התחלה לאמונה**, דהיינו התחלה למלכות דאצילות כנ״ל, **כתוב, תחלת דבר ה׳ בהושע. שראה מתוך המדרגה הזו**, דהיינו היכל הא׳ **שהיא התחלה לכל המדרגות לעלות למעלה, וסוף לכל המדרגות לרדת למטה.** להסטרא אחרא.

תעט) **ובגין דהושע חמא** וכו׳ ; ומשום **שהושע ראה**, מתוך **התחלה הזו**, דהיינו היכלות הטומאה, **את הסוף של כל המדרגות, היה צריך לקחת אשת זנונים הזו. משום שישואל נדחו ונמשכו משם**, מהיכל הא׳ הזה, **למטה,**

(דפו״י דף רמ״ה ע״א)

לבנת הספיר יסוד

למקום ההוא שנקרא, אשת זנונים. שהיא המלכות דטומאה, **כי עזבו ולא נתדבקו באשת חיל הזו**, שהיא המלכות דקדושה. **וראה משם כל אלו היכלות שהם בצד הטומאה.**

תפ) **היכלין דמסאבא כלהו** וכו׳ ; **היכלות הטומאה, כולם מטמאים את מי שדבוק בהם. ועל כן**, כיון שהושע היה צריך להסתכל בהיכלות הטומאה, **כתוב, קח לך אשת זנונים** וגו׳. שקשה, **וכי נביא אמת צריך לזה. אלא משום שאסור לו לאדם לכנוס באלו היכלות** הטומאה, **מפחד שלא ימשך אחריהם. כמו שעשה נח. שכתוב, וישת מן היין וישכר ויתגל.** שפירושו, שנתדבק בסטרא אחרא שהוא יין המשכר. **פירוש. כי יין ה״ס הארת חכמה. וכששותה כמדת התורה, דהיינו שממשיך החכמה רק ממטה למעלה, אז הוא יין המשמח אלקים ואנשים. וכששותה יותר מן המדה דהיינו שממשיך החכמה ממעלה למטה, אז הוא יין המשכר.**

תפא) **והושע דחיל לאסתכלא** וכו׳ ; **והושע ירא להסתכל באלו היכלות שנטמאו בהם**

ואתדבקו, ס דלא יתמשך אבתרייהו, כמה דכתיב בנח וישת מן היין וישכר ויתגל. עד דאמר ליה, קח לך אשת זנונים וילדי זנונים. וכתיב וילך ויקח את גמר בת דבלים. למנדע במה דאתדבקו ואסתאבו, ושבקו רזא דמהימנותא, בגין אל נכר. ועל דא, חמא מגו היכלא דא, שירותא דכל דרגין.

תפב) היכלא דא, שירותא דכלא, לסלקא בדרגין. האי היכלא, ע איהו מדורא דקיימא בנהירו. לאתעטרא בדרגוי, פ לאסתכלא באינון דרגין צ עלאין, דכתיב נ) ויראו את אלהי ישראל.

תפג) בהאי היכלא, ק חד ממנא שמשא טהריא"ל שמיה. ואיהו קיימא על פתחא ר דההוא היכלא, ש וכל נשמתין דסלקין, קיימא האי ממנא בהאי ת פתחא, וכמה ממנן אחרנין עמיה, כלהו אשא דמלהטא, ושרביטין דאשא בידייהו, וכלהו *) מארי דעיינין. האי ממנא קיימא בסטרא דא, אי זכאת א האי נשמתא למיעל, האי ממנא פתח פתחא ועאלת.

תפד) ואי לא זכאת, ב ההוא ממנא אחרא דקיימא ג בסטרא אחרא, זמין, וכמה אלף ורבבן גרדיני נימוסין ד עמיה. דחי לה ההוא ממנא ה אחרא קדישא, ונקיט לה האי אחרא, די בסטרא דמסאבא, ואעיל לה גו אינון היכלי מסאבי.

מסורת הזוהר

נ) (שמות כד) בשלח קל צ"ע.
ז"ל לאסתכלא. צ ל"ג עלאין. ק ממנא חד; מוסיף א ההיא. ב האי. ג בסתרא.

לופי גרסאות

ס ל"ג מן דלא עד דאמר. ע דאיהו. פ דאינון אית ממנא חד. ר דהאי. ש בגין דכל. ת סטרא. ד ל"ג עמיה. ה ל"ג אחרא.

הסולם

היכל

בהם ישראל ונתדבקו בהם, מפחד שלא ימשך אחריהם, כמ"ש בנח, וישת מן היין וישכר ויתגל. עד שאמר לו, קח לך אשת זנונים וילדי זנונים, שאשת זנונים היא המלכות דס"א, וילדי זנונים הינו המדרגות שלה. וכתוב, וילך ויקח את גמר בת דבלים. שהיא, כדי לדעת במה שישראל נתדבקו ונטמאו, ועזבו סוד האמונה, שהיא המלכות דקדושה, בשביל אל נכר, שהוא מלכות דטומאה. וע"כ ראה את זה, מתוך היכל הא' הזה, שהוא התחלה לכל המדרגות. וע"כ נאמר עליה לפתח חטאת רובץ. שבפתחו של היכל הזה, נמצא תיכף הס"א שהוא אשת זנונים, והממונה של הס"א, עומד על הפתח (כמ"ש להלן אות תפ"ד).

תפב) היכלא דא שירותא וכו': היכל הזה הוא התחלת הכל לעלות במדרגות. היכל הזה, הוא מדור העומד באור, להתעטר במדרגותיו, להסתכל באלו מדרגות העליונות, שכתוב, ויראו את אלקי ישראל. כי להיות היכל הזה בחינת מלכות, ע"כ שייך בה ראיה. כי אין ראיה אלא במלכות.

(דסו"י דף רמ"ה ע"א *) דף רמ"ה ע"ב)

לבנת הספיר יסוד

תפג) בהאי היכלא חד וכו': בהיכל הזה יש ממונה משמש אחד ושמו טהריאל. והוא עומד על פתח היכל ההוא. וכל הנשמות, לאחר פטירתן מעולם הזה, העולות ורוצות לבא להיכל הא' הזה, עומד ממונה הזה בפתח, וכמה ממונים אחרים עמו, כולם אש לוהט, ושרביטי אש בידיהם, וכולם בעלי עינים. משום שבהיכל הזה נוהג ראיה כנ"ל. שה"ס החכמה המכונה עינים, ומשום שהחכמה נגלית רק בעת גילוי דינים (כנ"ל ויקהל אות שכ"ד) ע"כ כולם אש לוהט וכו'. ממונה הזה עומד בצד זה, אם הנשמה אחר שנפטרה מעולם הזה, זוכה לכנוס, ממונה הזה פותח הפתח והנשמה נכנכת.

תפד) ואי לא זכאת וכו': ואם הנשמה אינה זכאית, שחטאה בעולם הזה, ממונה האחר ההוא מס"א העומד בצד האחר, מזומן, וכמה אלפים ורבבות מעוררי דין ומשפט עמו, כי הדינים דמפתחא מכונים אלף, ודמנעולא מכונים רבבות, בסו"ה יפול מצדך אלף, ורבבה מימינך אליך לא יגש. שהמה מצוים כאן בסו"ה

וכל אינון גרדיני נימוסין אחדי לה, עד דנחתי לה לגיהנם, ואתדנת תמן תריסר ירחי. ו תקונא דההוא סטרא אחרא, בי דינא לאתדנא בהו חייביא.

תפה) כגוונא דא, ההוא ממנא קדישא, דקיימא על ההוא פתחא, כל אינון צלותין, דבקעי אוירין ורקיעין, למיעאל קמי מלכא, אי צלותא דסגיאין אינון, פתח ז פתחא, ואעיל ההוא צלותא עד דאתעבידו כל צלותין דעלמא, עטרא ברישא דצדיק ח חי עלמין, כמה דאוקמוה.

תפו) ואי צלותא דיחיד, סלקא עד דמטי לפתחא דהיכלא דא, דהאי ממנא קיימא ביה. אי יאה ההיא צלותא, ט לאעלא קמי מלכא י קדישא, מיד פתח פתחא, ואעיל לה. ואי לא יאה, דחי לה לבר, ונחתא כ ואשטיא בעלמא, וקיימא גו רקיעא תתאה מאינון רקיעין ל דלתתא, דמדברי גו עלמא, ובההוא רקיעא, קיימא חד ממנא מ די שמיה סהדיא"ל, וממנא על האי רקיעא, ונטיל נ כל הני צלותין דאתדחיין, דאקרון צלותי ס פסילאן וגניז לון, עד ע דתב ההוא ב"נ.

תפז) אי תב לגבי מאריה כדקא יאות, וצלי צלותא אחרא זכאה, ההיא צלותא פ זכאה כד סלקא, נטיל צ ההוא ממנא סהדיא"ל ק האי צלותא, וסליק לה לעילא, עד דאערע בההיא צלותא זכאה, וסלקין ואתערבון כחדא, ר ועאלין קמי מלכא ש קדישא.

חלופי גרסאות

ז דאינון תקונין ; דתקוני ; דאינון תריסר דתקונא. ח ל"ג פתחא. ח ל"ג חי עלמין. ט לאעלאה. י מוסיף קדישא יאות. כ ומשטטא ; ואתשטי. ל לתתא. מ ל"ג די. נ כלהו. ס דפסילאן. ע דאיתדן ; דאתיאן. פ כדקא סלקא ; כד סליקת ול"ג זכאה. צ האי. ק ההוא. ר מוסיף ועאלין כחדא. ש ל"ג קדישא.

היכל **הסולם** לבנת הספיר יסוד

בסו"ה, לפתח חטאת רובץ. (עי' בהקסה"ז דף מ"ה ד"ה ההיא ובדף מ"ז ד"ה גו) ששם נתבאר סוד מנעולא ומפתחא. דוחה אותה ממונה האחר הקדוש ההוא, ומקבל אותה האחר שבצד הטומאה, ומכניסה תוך אלו היכלות הטומאה. וכל אלו מעוררי דין ומשפט אוחזים בה, עד שמורידים אותה לגיהנם, ונדונת י"ב חדש. שהוא תקון סטרא אחרא ההוא, בית דין לדון בו הרשעים. **גרדיני**, הוא ב' תבות גר דיני, גר פירושו כמו יגרה מדון, (משלי ט"ו) **דיני** היינו דינים. **נימוסין** פירושו חוקים ומשפטים כמו, כיון שעשה לו נימוסו (גיטין מג.) **גרדיני נימוסין** היינו המגרים ומעוררים דין ומשפט על הנשמה.

תפה) **כגוונא דא ההוא** וכו' ; כעין זה ממונה ההוא הקדוש העומד על פתח ההוא, כל אלו התפלות שבוקעות אוירים ורקיעים (כמ"ש לעיל ויקהל אות ק"ל) לבא לפני המלך, אם היא תפלת רבים, הוא פותח הפתח, ומכניס תפלה ההיא ומתעכבת שם, עד שנעשו שם כל תפלות העולם עטרה בראש צדיק חי העולמים, שהוא יסוד, כמו שהעמדנו. (ויקהל אות ק"ל).

תפו) **ואי צלותא דיחיד** וכו' ; ואם היא תפלת יחיד, היא עולה עד שמגעת לפתח היכל הזה, שממונה הזה עומד בו. אם יפה היא תפלה ההיא לכנוס לפני המלך הקדוש, מיד הוא פותח פתח ומכניס אותה. ואם אינה יפה, דוחה אותה לחוץ, ויורדת ומשוטטת בעולם, ועומדת ברקיע התחתון מאלו הרקיעים שלמטה המנהיגים בעולם. וברקיע ההוא עומד ממונה אחד ששמו **סהדיאל**, הממונה על הרקיע הזה, ולוקח כל אלו התפלות הנדחות הנקראות תפלות פסולות, וגונז אותם עד שאדם ההוא חוזר בתשובה.

תפז) **אי תב לגבי** וכו' ; אם חוזר בתשובה לפני אדונו כראוי, ומתפלל תפלה אחרת טובה, הנה תפלה ההיא הטובה כשעולה,

תפח) ולזמנין ת אתדחיא ההיא צלותא, א בגין דההוא ב״נ אתמשך ב בתר סטרא אחרא, ואיהו אסתאב בההוא סטרא, ג ונטיל לה ההוא ממנא די בההוא סטרא אחרא מסאבא. וכדין קיימא ההוא סטרא אחרא מסאבא. ד סליק ואדכר חובוי דההוא ב״נ קמי קב״ה, ואסטי ה עליה לעילא. ועל דא, כל צלותין, וכל נשמתין, כד סלקן, כלהון סלקן וקיימן קמי היכלא דא. והאי ממנא קיימא על פתחא דהיכלא דא, לאעלא נשמתין וצלותין, או לדחייא לון לבר.

תפט) לעילא מהאי פתחא, אית פתחא אחרא, דקב״ה חתיר לה ואתפתח תלת זמני ביומא, ולא אנעיל, וקיימא לאינון מאריהון דתיובתא, ו די אושדין דמעה בצלותהון קמי מאריהון. וכל תרעין ופתחין ננעלו, ז עד דעיילי ברשותא, ח בר תרעין אלין, דאקרון שערי דמעה.

תצ) וכד האי צלותא דדמעה סלקא לעילא, ט לאעלא באינון תרעין, אזדמן ההוא אופן, דקיימא על שית מאה חיוון רברבן, ורחמיא״ל שמיה, ונטיל י ההיא צלותא, באינון דמעין, צלותא עאלת ואתקשרת לעילא. ואינון דמעין כ אשתארו הכא, ורשימין ל בהאי פתחא.

חלופי גרסאות

ת מוסיף כד אתדחיא ; דכד אתדחיא ; דכד אתדכיא. א ל״ג בגין. ב מבתר. ג נטיל ול״ג לה ; נטיל לההוא. ד וסליק. ה ליה. ו ל״ג די ; או ; ודאי ; דאושדין. ז ל״ג עד דעיילי ברשותא. ח מוסיף בן מן. ט ל״ג לאעלא. האי. כ רשימין ול״ג אשתארו הכא. ל בההוא.

הסולם

היכל

לוקח ממונה ההוא סהדיאל את התפלה הזו. הפסולה, ומעלה אותה למעלה עד שנפגשת בתפלה ההיא הטובה, ועולות ומתערבות יחד ונכנסות לפני המלך הקדוש.

תפח) **ולזמנין אתדחיא** וכו׳: ולפעמים נדחית תפלה ההיא, משום שאותו האדם נמשך אחר סטרא אחרא, והוא נטמא בצד ההוא, ולוקח התפלה הממונה ההוא שבסטרא אחרא הטמא, ואז עומד סטרא אחרא ההוא הטמא ומזכיר עונותיו של אדם ההוא לפני הקב״ה, ומשטין עליו למעלה. ועל זה, כל התפלות וכל הנשמות כשעולות, כולן עולות ועומדות לפני היכל הראשון הזה, וממונה הזה עומד על פתח ההיכל, להכניס הנשמות והתפלות או לדחותן לחוץ.

תפט) **לעילא מהאי פתחא** וכו׳: למעלה מפתח הזה של ההיכל, יש פתח אחר שהקב״ה חפר אותו מדינים דמפתחא, שה״ס באר חפרוה שרים. ונפתח שלש פעמים ביום דהיינו שמאירים בו ג׳ קוין ואינו נסגר, ועומד פתוח לאלו בעלי תשובה ששפכו דמעות בתפלתם לפני אדונם. וכל השערים

(דפו״י דף רמ״ה ע״ב)

לבנת הספיר יסוד

והפתחים נסגרים, עד שנכנסים ברשות, חוץ משערים אלו, הנקראים שערי דמעות, שפתוחים ואינם צריכים רשות. פירוש. כמ״ש (לעיל אות תפ״ד) כי פתח הא׳ הנ״ל, ה״ס לפתח חטאת רובץ, ושם נמצאת המלכות דמנעולא, שהיא בסוד רבבה. ומבחינה זו אינה מועיל תשובה. להיותה מדת הדין הקשה. אבל הקב״ה חפר למעלה ממנו פתח ב׳, מסוד מפתחא, דהיינו מלכות הממותקת בבינה. ומשם מועיל תשובה.

תצ) **וכד האי צלותא** וכו׳: וכשתפלה זו שבדמעות עולה למעלה באלו השערים, מזדמן אופן ההוא, דהיינו מלאך מבחינת המלכות הנקרא אופן, העומד על שש מאות חיות גדולות, ושמו ירחמיאל. הוא לוקח תפלה ההיא שבדמעות, התפלה נכנסת ומתקשרת למעלה, והדמעות נשארו כאן. ורשומים בפתח ההוא, שהקב״ה חפר אותו, כנ״ל.

פירוש שהתפלה בדמעות מעלה מ״ן לתקון המפתחא, דהיינו להעלות המלכות לבינה. וע״כ התפלה מתקבלת, והדמעות נשארו

חרותים

תצא) ואית דמעין אחרנין, מ ורשימין תדיר על כל אינון רתיכין עלאין, דלא נ אתמחון. אלין אינון דמעין, דאושדו לעילא ותתא, כד אתחרב בי מקדשא, דכתיב ס) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון. ואינון דמעין דאושדין על פ צדיקייא, וזכאין, כד מסתלקי מעלמא. כלהו נטלי לון אינון רתיכין, וערבי לון באינון דמעין, דאתושדו על חריבו דבי מקדשא ועל דא כתיב, ע) ומחה יי׳ אלהים דמעה מעל כל פנים. מאן פנים. אלין רתיכין עלאין קדישין. ע ולבתר וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי׳ דבר.

תצב) בהאי היכלא, אית רוח דאקרי פ סטוטרי״ה, והאי איהו חיזו ספירא, דנציץ לכל עיבר, מ] והאי איהו דקיימא לתרין סטרין, ומאלין מתפרשאן נציצין כנציצו דשרגא, כמה דאוקימנא בכמה צ סטרין. וכמה *) גוונין מלהטן מהאי ק בסטרא דימינא.

תצג) כד ההוא רקיעא עלאה, ר נהר דנגיד ונפיק מעדן, אפיק נשמתין, לאעלא גו היכלא שביעאה ש לעילא, ההוא היכלא שביעאה נקיט לון. וכד נפקי אינון נשמתין קדישין, מגו ההוא היכלא שביעאה, ת נחתין עד דמטון להאי היכלא, ונקיט לון האי רוחא קדישא א סטוטרי״ה ב שמיה, דאיהו לימינא. וכל

מסורת הזהר

ס) (ישעיה לג) נח יח צ״ב. ע) (ישעיה כה) תצוה מ צ״ח.

ק סטרא ; לסטרא. ר נהיר. ש ל״ג לעילא. ת נפיק ; נפקי ול״ג נחתין עד דמטון להאי היכלא. א סטוטרי״ה. ב ל״ג שמיה.

חלופי גרסאות

מ דרשימין. נ אתחמון ; אתמחיין. ס זכאין וזכיין. ע ובתר כן. פ סטטורי״ה ; סטוטרי״א. צ סימנין.

דרך אמת מ] עי׳ בפרדס רמונים מהרמ״ק שער ח פ׳ כב.

הסולם

השכל

חרותים על הפתח. הגורמים שם מיתוק המלכות בבינה. ודמע ,הוא מלשון. הזמדמע. משום שמדמע ומערב המלכות בבינה.

תצא) **ואית דמעין אחרנין** וכו׳ ; ויש דמעות אחרות, שרשומים תמיד על כל אלו מרכבות העליונות, ואינם נמחות, אלו הם דמעות שנשפכו למעלה ולמטה כשנחרב בית המקדש, שבהם מעורבות בחינות ממנעולא, שעליהן אינו מועיל תשובה. וע״כ אינן נמחות. שכתוב, הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון. ואלו דמעות הנשפכות על צדיקים וזכאים כשמסתלקים מן העולם. כולן לוקחות אותן אלו המרכבות ומערבות אותן באלו הדמעות שנשפכו על חורבן בית המקדש. וע״כ כתוב, לעתיד לבא, ומחה ה׳ אלקים דמעה מעל כל פנים. מי הם פנים. אלו הם מרכבות העליונות הקדושות. ואח״כ וחרפת עמו יסיר וגו׳. שזה יהיה בגמר התקון.

תצב) **בהאי היכלא אית** וכו׳ ; **בהיכל** (דפו״י דף רמ״ה ע״ב *) דף רמ״ו ע״א)

לבנת הספיר יסוד

הזה יש רוח הנקרא **סטוטריה**, והוא מראה ספיר המתנוצץ לכל צד. וזה הוא העומד לב׳ צדדים, המאיר לימין ולשמאל. וע״כ נקרא סטוטריה, מלשון סטרין. ומאלו מתפשטת התנוצצות כהתנוצצות הנר, כמו שהעמדנו שמאיר בכמה צדדים, דהיינו לד׳ צדדים. וכמה גוונים לוהטים מאור הזה בצד ימין. כ״ז נתבאר לעיל (בראשית ב׳ באות ס״ג וס״ד) ואין להכפיל הדברים.

תצג) **כד ההוא רקיעא** וכו׳ ; כשהרקיע העליון, שהוא נהר הנמשך ויוצא מעדן, דהיינו יסוד דז״א, מוציא נשמות להביאם **בהיכל השביעי למעלה**, שהוא הבינה דהיכלות (כמ״ש להלן אות תשס״ב) **היכל השביעי הזה** מקבל אותן. וכשאלו נשמות הקדושות יוצאות מהיכל השביעי ההוא, הן יורדות עד שמגיעות **להיכל** הראשון הזה, ולוקח אותן רוח הקדוש **הזה ששמו סטוטריה, שהוא לימין**. עי׳ להלן אות תצ״ז **וכל אלו נשמות הזכרים שעתידים**

לפרוח

אינון נשמתין ג דכורין, דאינון זמינין לאתפרחא בזכאין דכורין, לימינא כלהו נקיט לון, ומתעכבי תמן, עד ד דאתכלילו בנשמתין ה דנוקבי.

תצד) ו מהאי רוחא נפקא רוחא אחרא, לשמאלא. דאתחזי ז ואתגניז ואתכליל בהאי רוחא קדמאה, ואינון חד, כלילן דא בדא. והאי רוחא ח אחרא, אקרי אדירי״ה ט סנוגי״א. האי איהו רוחא לשמאלא. והאי קיימא, נ] י דכד תיאובתא דהיכלא שביעאה לאתדבקא בההוא נהר דנגיד ונפיק, ההוא רעותא דסלקא מתתא לעילא, כ עבדא נשמתין ברעותא דיליה, ואינון נוקבי.

תצה) וכד רעותא דההוא ל נהר, נחתא ואתדבקא מעילא לתתא, עבדין נשמתין דכורין. רעותא דלעילא עביד דכורין. רעותא דלתתא עביד נוקבין.

תצו) וכד אלין נשמתין נוקבין נפקין מגו ההוא היכלא מ שביעאה, נ נחתין עד דמטו להאי רוחא שמאלא, דאקרי אדירי״ה. ואקרי לבנ״ת הספי״ר. כמה דאוקימנא בסטרין אחרנין.

תצז) כיון ס דמטו להאי רוחא אינון נשמתין נוקבין, נקטא לון האי רוחא, ע וקיימאן ביה. ולבתר פ אתכלילו רוחא דא דשמאלא, ברוחא דא דימינא. וכדין אתעבידו אינון נשמתין, כלילן דכר ונוקבא כחדא צ ופרחאן מהאי היכלא ואתפרשן בבני נשא. ק כל חד כפום ארחיה, ולבתר מזדווגן כחדא.

חלופי גרסאות

ג ל״ג דכורין. ד דאכלילו. ה נוקבין. ו מפסיף בגין דמהאי. ז ואתכניש. ח ל״ג אחרא. ט ל״ג סנוגי״א; סניגי״ה; סנוגי״א סטני״ה; מוסיף סנוגי״א סניגי״ה; אדיר״י סנוגי״ה. י כד. כ נקטא. ל מוסיף נהר דינור. מ לא גרסינן שביעאה. נ נפקין. ס דמטא. ע וקיימין. פ אתכלילו; אתכלילת. צ מוסיף מזדווגן ופרחן. ק ל״ג מן כל עד סוף האות; מוסיף כד אתא לאתכללא כל; כדקא יאות ול״ג מן כל עד סוף האות.

דרך אמת נ] מאחר שהנוקבא מזרעת תחלה חוזר הזכר וגובר וכן הנקבה.

הסולם

היכל לבנת הספיר יסוד

לפרוח ולהתלבש בצדיקים זכרים, שהם ימין, כולן לוקח רוח הזה, ומתעכבות שם, עד שנכללות בנשמות נקבות.

תצד) **מהאי רוחא נפקא** וכו׳: מרוח הזה, ששמו סטוטריה, יוצא רוח אחר, לשמאל, שנראה תחלה בפ״ע ואח״כ נגנז, ונכלל ברוח הראשון, ונעשים אחד, כלולים זה בזה. (כמ״ש ב״ב אות ס״ה ע״ש) **ורוח האחר ההוא נקרא אדיריה סנוגיא. זה הוא רוח לצד שמאל. וזה** עומד לקבל נשמות נקבות, **כשההשתוקקות** של היכל השביעי, **היא להתדבק בנהר ההוא** הנמשך ויוצא, שהוא יסוד דז״א דאצילות, רצון ההוא העולה מלמטה למעלה, **עושה נשמות ברצון שלו, והן נקבות.** ולהיות הרוח הזה בבחינת גבורה וקו שמאל, ע״כ נקרא **אדיריה**, מלשון אדיר ועצום.

תצה) **וכד רעותא** וכו׳: **וכשהרצון של נהר ההוא**, שהוא יסוד דז״א, **יורד ומתדבק ממעלה למטה, הוא עושה נשמות זכרים. הרצון שלמעלה של יסוד, עושה נשמות**

זכרים. **ושלמטה**, שהוא המלכות שבה נכלל היכל הז׳, **עושה נשמות נקבות.**

תצט) **וכד אלין** וכו׳: **וכשהנשמות הנקבות יוצאות מהיכל השביעי, יורדות משם עד שמגיעות לרוח השמאל הזה שנקרא, אדיריה. ונקרא** ג״כ **לבנת הספיר.** שרוח הא׳ סטוטריה נקרא ספיו, ורוח זה השמאלי נקרא לבנה של ספיר. **כמו שהעמדנו בדרכים אחרים.** (כנ״ל ב״ב אות ס״ה) שזסו״ה ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר.

תצז) **כיון דמטו להאי** וכו׳: **כיון שהנשמות הנקבות הגיעו לרוח הזה**, אדיריה, **לוקח אותם הרוח**, ועומדות בו. **ואח״כ נכלל רוח הזה של שמאל ברוח הימין**, (ב״ב אות ס״ה ע״ש) **אז נעשו אלו הנשמות, כללות של זכר ונקבה יחד, ואז פורחות מהיכל הזה, ומתחלקות שוב בבני אדם**, כשבאו להתלבש **בכל אחד לפי דרכו**, שבזכר מתלבשת נשמה זכר, ובנקבה נשמה נקבה. **ואח״כ נושאים זה לזה ומזדווגים יחד.** (בכדי שלא להכפיל דברים

תצח) ר כד אתא לאתכללא רוחא דא דשמאלא בימינא, בטש דא בדא לאתכללא. ונפקי נציצין דמתפשטי לכל עיבר, ואתעבידו אינון אופנים מנייהו, מאינון נציצין דנפקי מגו רוחא שמאלא, דכתיב בהו, פ) מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש. ואלין אינון אופנים דמלהטן אשא, וקיימין בשירתא.

תצט) כיון דאתבסמו רוחא ברוחא, ואתכלילו כחדא, כדין נפקא ש חד נהירו דסלקא ונחתא, ומתישבא על ארבע שורין דאופנים, ת ואיהו חד חיותא דשלטא עלייהו, ואקרי בזק, האי בזק נהיר א בנהורא דנציץ גו שלהובא, ושלטא על כל אינון אופנים.

תק) ואתפשט מניה חד רקיעא, דקיימא על תרין סמכין, ואינון תרין סמכין אינון תרין כרובין, חד מסטרא דא, וחד מסטרא דא. והאי רקיע על רישייהו, ב כמה דכתיב צ) וארא והנה אל הרקיע אשר על ראש הכרובים. ולאו האי רקיע דעל ריש חיותא. והאי בזק ממנא עליה, ורוחא עלאה דאתכליל, על כלא.

תקא) כל אינון צלותין, דמקדמי עד לא ג סיימי ישראל ד כלהו צלותהון, ה מתעכבי בהאי רקיעא, והאי בזק דשלטא על האי רקיעא, מתקן לון. עד דאתא סנדל"פון רב ממנא, רוח עלאה, דשליט על כלא, וכד סיימי ישראל כלהו צלותין, נטיל לון מהאי רקיעא, וסלקא וקשיר לון ו קשרין למאריה כמה דאוקמוה.

מסורת הזהר

פ) (יחזקאל א) ב"ב מד צ"ב. צ) (שם י).

חלופי גרסאות

ר ל"ג כד אתא לאתכללא. ש נהירו חד. ת ואיהי. א כנצוצא. ב כד"א. ג מסיימי. ד צלותהון כלהו. ה מעכבי. ו כתרין ; מוסיף קשרין וכתרין.

הסולם

היכל

צינתי תמיד מקומות הביאור שבהיכלות בראשית, בבראשית ב'. והמעיין ימצא שם הביאור. וכן אנהג בכל ז' היכלות אלו. וזכור זה).

תצח) **כד אתא לאתכללא** וכו' : כשבא להתכלל רוח זה של שמאל ברוח של ימין, בוטשים זה בזה להתכלל, ואז יוצאים ניצוצים המתפשטים לכל צד, ונעשו אופנים מאלו הניצוצים היוצאים מרוח השמאל, שכתוב בהם, מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש. ואלו הם האופנים הלוהטים באש. ועומדים בשירה. (כמ"ש ב"ב אות ט"ו).

תצט) **כיון דאתבסמו רוחא** וכו' : כיון שנתבשמו רוח ברוח השמאל בימין, ונכללו יחד, אז יוצא ונולד מהם אור אחד העולה ויורד ומתישב על ארבע שורות האופנים, והוא חיה אחת השולטת עליהם, שעליה נאמר ורוח החיה באופנים, ונקרא **בזק**. בזק הזה מאיר כאור נוצץ בשלהבת, ושולט על כל

(דפו"י דף רמ"ו ע"א)

לבנת הספיר יסוד

אלו האופנים. (כבר נתבאר ב"ב אות ס"ז וע"א)

תק) **ואתפשט מניה חד** וכו' : ונתפשט ממנו, מן בזק, רקיע אחד העומד על ב' עמודים, ואלו ב' עמודים הם ב' כרובים, דהיינו מטטרון וסנדלפון, זה מצד אחד וזה מצד אחד, ורקיע הזה על ראשם. כמ"ש, וארא והנה אל הרקיע אשר על ראש הכרובים. ואין זה הרקיע שעל ראש החיות (הנאמר ביחזקאל א'). ובזק הזה ממונה עליו, על הרקיע, ורוח העליון, סטוטריה, שנכלל באדיריה, ממונה על הכל.

תקא) **כל אינון צלותין** וכו' : כל אלו התפלות המוקדמות מטרם שגמרו ישראל כל התפלות הן מתעכבות ברקיע הזה, ובזק הזה השולט על הרקיע מתקן אותן. עד שבא סנדלפון ממונה הגדול, שהוא רוח העליון השולט על הכל, וכשגמרו ישראל כל התפלות, לוקח אותן מרקיע הזה, ועולה וקושר אותן קשרים לאדונם, כמו שהעמדנו.

תקב) האי בזק, קאים לממני כל אינון צלותין ז דסלקן, וכל אינון מלי דאורייתא ח דמתעטרן בליליא, כד רוחא דצפון אתער, ולילא אתפלג כל מאן דקאים ט בההיא שעתא, ואתעסק באורייתא, כל אינון מלין סלקין, ונטיל לון האי בז״ק, ואנח לון בהאי רקיעא, עד דסלקא יממא.

תקג) י ולבתר דסליק יממא, סלקן אינון מלין, כ ושארן באתר דרקיעא, דב״ה תליין ככביא ומזלי שמשא וסיהרא. והאי אקרי ספר הזכרון, דכתיב ק) ויכתב ספר זכרון לפניו. ל לפניו, בגין דספר וזכרון מ כתב בקשורא חדא.

תקד) אינון ארבע גלגלין, אינון נטלין על תריסר סמכין. אלין ד׳, אהניא״ל. נ קדומיא״ל ס מלכיא״ל ע יאהדונה״י, פ יהדוני״ה. די מפתחן דשמא קדישא בידייהו.

מסורת הזהר

ק) (מלאכי ג) מקץ מה צ״ג.

חלופי גרסאות

ז דסלקי. ח דמתערן. ט ל״ג בההיא שעתא. י ובתר. כ ושריין באתרא. ל ל״ג לפניו. מ ל״ג כתב; כתיב. נ קדומי; קיומוא״ל. ס ל״ג מלכיאל. ע לא גרסינן יאהדונה״י פ יהדודי״ה; יאהונה״י.

הסולם

היכל

תקב) **האי בזק קאים וכו׳**: בזק הזה עומד לספור כל אלו התפלות העולות, וכל אלו דברי תורה המתעטרים בלילה, כשנתעורר רוח צפון והלילה נחלק. כל מי שעומד בשעה ההיא ועוסק בתורה, כל אלו הדברים עולים, ולוקחם בזק הזה, ומניח אותן ברקיע הזה עד שהאיר היום.

תקג) **ולבתר דסליק יממא וכו׳**: ואחר שהאיר היום, עולות אלו המלות ושורות במקום הרקיע, שבו תלוים ככבים ומזלות שמש ולבנה, שהוא יסוד דז״א, שהמדרגות שבו מכונים כן. וזה נקרא ספר הזכרון. שכתוב, ויכתב בספר זכרון לפניו. אשר ספר הוא מלכות, זכרון הוא יסוד. וכתוב **לפניו**, משום שספר וזכרון כתב בקשר **אחד**, אהיינו בזווג הפנים.

תקד) **אינון ארבע גלגלין וכו׳**: אלו **ארבע** גלגלים, נוסעים על שני עשר עמודים כי לכל אופן, ד׳ גלגלים ולכל גלגל ג׳ סמכין, (כמו שנתבאר ב״ב אות ס״ד ע״ש) **אלו ארבע** גלגלים הם, **אהניאל, קדומיאל, מלכיאל, יאהדונחי, יהדוניה**. שהמפתחות של שם הקדוש הוא בידיהם.

וצריך שתדע, שעיקרם של ההיכלות מבוארים בהיכלות דפרשת בראשית (ב״ב מאות ס״ב עד אות קמ״ז) וכאן מוסיף עליהם

לבנת הספיר יסוד

פרטים, כמ״ש בעצמו לעיל (אות תע״ז) אמנם מביא גם כאן, קיצור הדברים הנזכרים בהיכלות דבראשית, אבל בקיצור נמרץ, וגם לפעמים מחסר דברים. ולפיכך גם אני איני מבאר אותם הדברים כאן, אלא שאני מציין בכל דבר את מקומו בהיכלות בראשית, ומשם ילמוד המעיין. כמו שציינתי לעיל. וכאן יש חסר, שהיה צריך לומר, לפי הלשון דהיכלות בראשית (אות ס״ז) **בד׳ גלגלים נטלין כל חד וחד מאינון ארבע** אופנים. **בכל גלגלא וגלגלא תלת סמכין, ואינון תריסר סמכין.** וביאור הדברים תמצא שם בהסולם.

ותמצא שם, שאלו ד׳ גלגלים הם ד׳ ספירות חו״ג תו״מ. ואומר כאן, שהם ד׳ מלאכים ששמותיהם אהניאל קדומיאל מלכיאל יהדוניה. **אהניאל** הוא אהני אל, ואהני, הוא לשון תועלת והנאה להיותו בצד החסד. שהוא ימין. **קדומיאל**, הוא קדומי אל. כי הקודם לגבורה הוא החסד, ולהיותו מצד הגבורה נרשם בשמו התכללות החסד. ועוד, כי באמת קו ימין רוכב על הגבורה ושולט עליה בכח קדמותו. וע״כ נקרא **קדמיאל**. **מלכיאל**, הוא מלכי אל, וזהו התפארת, שנקרא מלך. **יהדוניה**, הוא הויה דין בשלובם יחד. והוא סוד המלכות, שבה **דין** דאדני, ונמתק בשם הויה. והא׳ דאדני, חסרה במלאך הזה. כי הא׳, תורה על שם אהיה שמאיר במלכות דאצילות.

ואלין

תקה) ואלין ארבע אינון כלילן *) ברזא דאתוון אדנ״י, די סנדלפ״ון מארי רתיכין. משתמש בהו. אלין ארבע אתוון פרחין באוירא, דההוא אוירא כליל באתוון דשמא קדישא, צ יהו״ה, יו״ד ה״א וא״ו ה״א. וההוא אוירא כליל לון, ואתכלילו אלין באלין. ואלין ד׳ נטלין לון, ברזא דההוא בזק.

תקו) ואלין ד׳ עאלין בד׳, אלין באלין, דכתיב ר) מקבילות הלולאות אחת אל אחת. והא אוקימנא, ורזא איהו לאתכללא אלין באלין, ולשלבא אלין באלין, ברזא דההוא רוחא דכליל ברזא דשמא קדישא. דכליל שמא דא בשמא דא.

תקז) וכלא בהאי היכלא ק מתנהגי, ונטלי בההוא רוחא, ברזא דשמא קדישא דשליט על כלא. בהאי היכלא ר איהו יאהדונה״י, כללא דתרין שמהן, מגו דאיהו רוחא ברוחא. וכד שמא דא, דכליל ברזא דרוחא ברוחא, וכליל דא בדא. ש נהיר דא בדא, כדין נהיר כלא, וסלקא נהורא ונחתא, כנהורא דשמשא גו מיא ואוקימנא.

תקח) ת וכדין האי רוחא א נטיל, כלא נטלין בגיניה, דכתיב ש) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. וכד רוחא דא נהיר בשמא ב דא,

מסורת הזהר

ר) (שמות כו) ב״ב מו צ״ב. ש) (יחזקאל א) ב״ב מז צ״ב זהר חדש לט ט״ב שמ״ה מא ט״ב שט״ז שכ״ב ט״ג ש״ג ש״ה.

חלופי גרסאות

צ ל״ג הוי״ה. ק אתנהגי. ר דאיהו. ש ל״ג נהיר דא בדא. ת כד ; מוסיף וכדין כד. א ל״ג נטיל. ב ל״ג דא.

הסולם

היכל

לבנת הספיר יסוד

תקה) **ואלין ארבע אינון** וכו׳ : ואלו ארבעה, כלולים בסוד האותיות של השם **אדני**, אשר סנדלפון בעל המרכבות משתמש בהן. אלו ארבע אותיות פורחות באויר, שאויר ההוא כלול באותיות השם הקדוש הוי״ה במילוי אלפין, כזה, יוד הא ואו הא. ואויר ההוא כולל אותן ד׳ אותיות אדנ״י, ונכללו זה בזה, אדנ״י בהוי״ה. ואלו ד׳ דהויה לוקחות ד׳ דאדנ״י, בסוד **בזק ההוא. פירוש. בזק**, היא החיה השולטת על האופנים, ונמשך מן התכללות המלכות ביסוד. (כנ״ל אות תצ״ט) ע״כ נמשך מכחו ד׳ אותיות הוי״ה על ד׳ אותיות אדנ״י שבאופנים. וענין התכללות התחתון בעליון בסוד האוירים כבר נתבאר (ויקהל אות ק״ל).

תקו) **ואלין ד׳ עאלין** וכו׳ : ואלו ד׳ אותיות דאדני, נכנסים בד׳ אותיות דהויה, אלו באלו, שכתוב, מקבילות הלולאות אחת אל אחת. וכבר העמדנו. וזה סוד לכלול אלו באלו ולשלב אלו באלו, בסוד רוח ההוא, בזק, שכלול בסוד השם הקדוש משניהם, כי הוא תולדה מרוח אדיריה, שה״ס אדני, המחובר ברוח סטוטריה, שה״ס הויה. (כנ״ל אות תצ״ט) וע״כ הוא כולל שם הזה אדנ״י, בשם הזה הוי״ה.

תקז) **וכלא בהאי היכלא** וכו׳ : והכל בהיכל הזה מתנהג ונוסע ברוח ההוא, בסוד השם הקדוש השולט על הכל. בהיכל הזה הוא שם הקדוש **יאהדונה״י**, שהוא כולל של ב׳ שמות אדנ״י הוי״ה המשולבים זה בזה, כנ״ל בדבור הסמוך, מתוך שהוא רוח ברוח, דהיינו מתוך ששולטים ב׳ רוחות סטוטריה, שהוא זכר, והרוח אדיריה שהוא נקבה. שהשם הויה הוא מצד רוח הזכר ושם אדני מצד רוח הנקבה. וכשהשם הזה יאהדונה״י, הכלול מב׳ הרוחות, בסוד רוח ברוח, הכלולים זב״ז, מאיר זה בזה, אז מאיר הכל, והאור עולה ויורד כאור השמש תוך מים. והעמדנו. (ב״ב אות ע׳) ע״ש.

פירוש. כמו שאור השמש מתפשט בפנימיות המים עד סופו, ומאחדים זה בזה כאחד, כן אור הרוח של שם הויה, מתפשט בהארתו בתוך הרוח של שם אדנ״י, והם מיוחדים זה בזה כאחד.

תקח) **וכדין האי רוחא** וכו׳ : ואז כשרוח **הזה נוסע**, דהיינו סטוטריה הכלול באדיריה,

(דפו״י דף רמ״ו ע״א *) דף רמ״ו ע״ב)

כדין עאלין כלהו דא בדא, ואתקשרו כלהו כחדא, לסלקא לעילא, ברזא דשמא
ג דא קדישא.

תקט) באמצעיתא דהיכלא דא, קיימא חד עמודא, נעיץ מהיכלא דא להיכלא תניינא, בהאי סליק רוחא דלתתא לגבי רוחא דלעילא, ד לאתאחדא רוחא ברוחא, וכן עד לעילא מכלהו, למהוי כלהו רוחא חדא, כד״א ורוח אחד לכל.

תקי) עמודא דא דקיימא באמצעיתא, ה אדרהני״אל שמיה, ורזין ס] דמפתחן דשמא קדישא בידיה. כד צלותין סלקאן ומטאן להאי עמודא, כדין נטלי כלהו דאינון בהיכלא דא, לגו היכלא תניינא, לאתאחדא דא בדא, למהוי כלא ברזא חדא, ו לאתייחדא עילא ותתא כחדא למהוי שמא קדישא שלים כדקא יאות.

היכל עצם השמים הוד

תקיא) היכלא תניינא היכלא דא, קיימא גו רזא דמהימנותא, לאתאחדא ברזא דלעילא. האי היכלא, טמיר וגניז יתיר מן קדמאה. בהיכלא דא, אית תלת פתחין, וחד שמשא ממנא עלייהו, אורפני״אל שמיה. האי ממנא, שליט על תלת סטרי עלמא, דרום וצפון ומזרח. דרום מהאי סטרא, וצפון מהאי סטרא, ומזרח באמצעיתא.

חלופי גרסאות

ג ל״ג דא. ד ל״ג מן לאתאחדא עד כד״א. ה אדרהינא״ל. ו לאתאחדא.

דרך אמת ס] בפ׳ תרומה ד׳ קלג ע״ב איתא ד׳ מפתחן דד׳ אתוון דשמא קדישא ע״ש.

הכל נוסעים בשבילו, שכתוב, אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. וכשרוח הזה מאיר משם הזה, יאהדונה״י, אז נכנסים כולם זה בזה ומתקשרים כולם כאחד לעלות למעלה בסוד שם הזה הקדוש.

תקט) **באמצעיתא דהיכלא דא** וכו׳: באמצע ההיכל הזה, עומד עמוד אחד, תקוע מהיכל זה להיכל השני העליון. (שענינו נתבאר ב״ב דף י״ד ד״ה ביאור) בעמוד הזה עולה הרוח שלמטה אל הרוח שלמעלה, בהיכל הב׳, להתאחד רוח ברוח. וכן עולה בעמוד הזה עד הרוח שלמעלה מכולם, הנמצא בהיכל הז׳, כי בכל היכל נמצא עמוד הזה באמצעו, שיהיו כולם רוח אחד. כמש״א, ורוח אחד לכל.

תקי) **עמודא דא דקיימא** וכו׳: עמוד הזה העומד באמצע, שמו אדרהניאל, וסודות המפתחות של השם הקדוש בידו. כשהתפלות עולות ומגיעות לעמוד הזה, אז נוסעים כולם

(דפו״י דף רמ״ו ע״ב)

שבהיכל הזה, אל היכל השני, להתאחד זה בזה, להיות כולם בסוד אחד להתיחד למעלה ולמטה ביחד, שיהיה השם הקדוש שלם כראוי. אדרהניאל, פירושו נושא הנה, כי אדר, פירושו נושא, מלשון, דאדר ליה למאריה (סנהדרין ס״ג ע״ב) הני, הוא כמו הנה. כי המלאך הזה שה״ס העמוד, הוא נושא התחתונים ומביאם להיכל העליון.

היכל עצם השמים הוד

תקיא) **היכלא תנינא** וכו׳: היכל השני. היכל הזה עומד בסוד האמונה, להתאחד בסוד שלמעלה. היכל הזה הוא נסתר וגנוז יותר מן הראשון. בהיכל הזה יש שלשה פתחים ומשמש אחד ממונה עליהם ששמו אורפניאל. שפירושו אור הפנים מפני שעומד בפתח לצד מזרח הנקרא פנים. ממונה הזה שולט על ג׳ רוחות העולם, דרום צפון מזרח. דרום מצד זה, ימין, חסד. וצפון מצד זה, שמאל

תקיב) ז אלין תלת פתחין, לתלת ח סטרין אלין. תרין סתימין, וחד באמצעיתא פתיח, ברזא דכתיב, ת) וכעצם השמים לטהר. האי ממנא אתפקד ט וקיימא בההוא פתחא דאיהו פתיח, ותחות ידיה תרין ממנן אחרנין, דממנן על אינון פתחין אחרנין סתימין.

תקיג) וכל אינון נשמתין, דאינון קטולי בית דין, או אינון קטולי שאר עמין, כלהו אתמנן תחות י ידיהון, כ והאי ממנא דעלייהו, חקיק לון לדיוקניהון בלבושוי, דאינון נור דליק, ל וסליק לון לעילא, ואחמי לון מ למאריה, וכדין נטיל לון, וחקיק לון בפורפורוי, לאינון קטולי שאר עמין.

תקיד) ואינון קטולי בית דין, נחית לון האי ממנא, ואעיל לון נ בתר אינון ס תרין פתחין סתימין, דאינון תרין ממנן אחרנין קיימין עלייהו, ותמן חמאן יקרא דכל אינון דקיימו אורייתא, ונטרו פקודוי, ואינון כסיפין בגרמייהו, ע ונכוין מחופה דלהון. עד דהאי ממנא פ דקיימא עלייהו, צ פתח לון תרעא דמזרח, ק ונהיר לון, ויהיב לון חיים דאתפתחו ר בההוא תרעא דמזרח. ובידא דההוא ממנא חד ש כסא דחיין, דאיהו מליא נהורין, והאי אקרי כוס תנחומין, כסא דחיי. ת דהא בגין א כסא אחרא דשתו בקדמיתא, זכו להאי.

מסורת הזהר

ת) (שמות כד) לעיל אות תפב צ"נ.

חלופי גרסאות

ז ואינון. ח אלין סטרין אלין תרין. ט ל"ג וקיימא. י ידון. כ וחד. ל וסלקא ול"ג לון. מ למאריהון. נ בחד דאינון. ס פתחין [ד]תרין סתימין. ואינון תרין ממנן. ע ונהגין. פ קיימא. צ ופתח. ק ל"ג מן ונהיר עד ובידא. ר בהאי. ש נהורא. ת מוסיף ונהיר ויהיב לון חיין. א דכסא.

הסולם

היכל

שמאל, גבורה. ומזרח באמצע, שה"ס ת"ת קו המכריע.

תקיב) **אלין תלת פתחין** וכו': אלו ג' פתחים לג' צדדים אלו, ב' פתחים סתומים, והפתח שבאמצע פתוח, בסוד שכתוב, וכעצם **השמים לטהר**. שה"ס הפתח שבאמצע הפתוח שהוא תפארת, שנקרא **שמים**. ממונה **הזה** אורפניאל נתמנה ועומד בפתח הזה שהוא **פתוח**, שהוא במזרח. **ותחת ידו** ב' ממונים **אחרים** הממונים על אלו ב' פתחים האחרים, שבדרום צפון, שהם סתומים.

תקיג) **וכל אינון נשמתין** וכו': **וכל אלו** הנשמות שהם הרוגי בי"ד או הרוגי שאר העמים, כולם נפקדו תחת ידיהם, של ג' הממונים הנ"ל, והממונה שעליהם חוקק את צורתם בלבושיו שהם אש דולק, ומעלה אותם למעלה, ומראה אותם לאדונו. ואז לוקח אותם הקב"ה, וחוקק אותם הרוגי שאר העמים, בלבושיו. (כמ"ש ב"ב דף יוד ד"ה וכדין).

תקיד) **ואינון קטולי בית דין** וכו': **ואלו הרוגי בית דין, מוריד אותם הממונה,**

(דפו"י דף רמ"ו ע"ב)

עצם השמים הוד

ומכניסם אחר אלו ב' פתחים הסתומים, ששם עומדים ב' ממונים אחרים, ומשם רואות הנשמות כבוד כל אלו שקיימו התורה ושמרו מצותיו. והם בושים עצמם ונכוים מן החופה שלהם. עד שממונה ההוא העומד עליהם פותח להם שער המזרח, ומאיר להם, ונותן להם חיים הנפתחים בשער המזרח ההוא. וביד הממונה כוס אחד של חיים, שהוא מלא אורות, וזה נקרא כוס תנחומין, כוס של חיים. כי משום ששתו תחלה כוס אחר, של מות, שנהרגו, זכו לזה.

פירוש. כי אלו הרוגי ב"ד, מחמת חטאם, שתו כוס התרעלה, דהיינו שנהרגו בד' מיתות ב"ד. ומיתתם זו היא כפרתם. וע"כ הממונה אורפניאל מכניסם תחילה אחר ב' פתחים הסתומים, שבדרום צפון, שה"ס ב' קוין ימין ושמאל, שמשם הן רואות את צדיקים הגמורים הדבקים בקו ימין ועוסקים בתורה, ואת שכרם הטוב, והן מקנאות אותם ונכוות בחופתם. **ואז פותח להם שער המזרח. שהוא קו האמצעי המיחד ב' הקוין, ומשם נותן לנשמות כוס**

חיים

תקטו) כגוונא דא אית בסטרא אחרא, בהיכלא דמסאבא, ממנא אחרא, ובידיה כוס דאקרי כוס תרעלה, כוס חמתו. כמה דתנינן, אית יין ואית יין, ב הכי נמי אית כוס ואית כוס, ג וכלא, דא לטב, ודא לביש. ד יין לטב, דכתיב א) ויין ישמח לבב אנוש. ה ויין לביש, דכתיב ב) ויין חמר מלא מסך וגו'. כוס לטב, דכתיב, ג) כוס ישועות אשא. כוס *) לביש, דכתיב ד) כוס חמתו כוס התרעלה.

תקטז) כמה דאית בסטרא ו דקדושה, היכלין וממנן כלא לטב, ורוחין קדישין וכל סטרין קדישין. הכי נמי אית בסטר מסאבא, היכלין וממנן כלהו לביש, ורוחין מסאבין, ז ממנן, וכל סטרין מסאבין. ודא לקבל דא, כגון ח יצר הטוב ויצר הרע, וכלא ברזא חדא.

תקיז) היכלא דא אקרי היכל זהר, בגין דאית ט ביה רוחא, דאקרי אורפניא"ל. ואיהו זהר דלא אשתני, וקיימא בנהירו י סתימא, דנהיר מעילא, ובנהירו דנהיר לתתא. כ וכד בטש נהירו דלתתא בנהירו ל עלאה, נהיר האי רוחא, כגוונא דחיזו דעינא, מ דכד מתגלגלא, כדין אפיק נהורא דנציץ וזהרא, הכי נמי האי רוחא. ועל דא, נ היכלא דא אקרי ס זוהר.

תקיח) האי רוחא דאקרי אורפניא"ל, האי איהו דנהיר להיכלא דא, ונהיר להיכלא קדמאה, בגין דההוא רוחא ע דהיכלא קדמאה, נהיר באתגליא, פ מהאי רוחא דאיהו סתימאה. דא רוחא נטיל לעילא ונטיל לתתא, ברזא דכתיב

מסורת הזהר

א) תהלים קד) ויחי ר צ"א. ב) (שם עה) חלק ב' רסז: ג) (שם קטז) ויחי רסט צ"ב. ד) (ישעיה נא) חלק ב' רסד.

חלופי גרסאות

ב ל"ג הכי נמי. ג וכו'; וכל. ד ל"ג יין. ה ל"ג ויין. ו קדישא. ז ל"ג ממנן. ח יצר טוב ויצר רע ט ל"ג ביה. י סתימאה דנהיר מלעילא. כ וכד נהיר נהורא בנהורא. ל דלעילא; מוסיף עלאה ונהיר נהורא בנהורא. מ וכד. נ ל"ג היכלא דא. ס ל"ג זוהר האי רוחא דאקרי. ע ל"ג דהיכלא. פ בהאי.

הסולם

היכל

חיים תחת כוס התרעלה ששתו מן הקליפות.

תקטו) **כגוונא דא אית** וכו': כעין זה יש בסטרא אחרא, בהיכל הטומאה, ממונה אחר, ובידו כוס הנקרא כוס התרעלה, כוס חמתו. כמו שלמדנו, יש יין ויש יין. וגם כאן, יש כוס ויש כוס. והכל, זה לטוב וזה לרע. ומפרש, יין לטוב, שכתוב, ויין ישמח לבב אנוש. יין לרע, שכתוב, ויין חמר מלא מסך וגו'. כוס לטוב, שכתוב, כוס ישועות אשא. כוס לרע שכתוב, כוס חמתו כוס התרעלה.

תקטז) **כמה דאית בסטרא** וכו': כמו שיש בצד הקדושה, היכלות וממונים כולם לטוב, ורוחות קדושים וכל בחינות הקדושות, כן יש בצד הטומאה, היכלות וממונים כולם לרע, ורוחות הטומאה הממונים, וכל בחינות הטומאה. והם זה כנגד זה, כמו יצר הטוב ויצר הרע, והכל בסוד אחד.

(דפו"י דף רמ"ו ע"ב *) דף רמ"ז ע"א)

עצם השמים הוד

תקיז) **היכלא דא אקרי** וכו': היכל זה נקרא היכל זוהר, משום שיש בו רוח הנקרא אורפניאל, והוא זוהר שאינו משתנה, שמאיר תמיד רק בלבן שבו, שהוא חסד, (ב"ב אות ע"ג) ועומד באור סתום המאיר מלמעלה, מהיכל הג', ובאור המאיר מלמטה מרוח שבהיכל א' שעלה לכאן, (כמ"ש ב"ב ע"ד) וכשהאור שלמטה, מהיכל הא', מכה באור העליון שבכאן, מאיר רוח הזה כהראיה שבעין, כאשר מתגלגל, אז מוציא אור הנוצץ וזוהר, אף כך רוח הזה. וע"כ נקרא היכל הזה זוהר (כמ"ש כל זה בהסולם ב"ב אות ע"ג ע"ד ע"ש).

תקיח) **האי רוחא דאקרי** וכו': רוח הזה שנקרא אורפניאל, זה הוא המאיר להיכל הזה, ומאיר להיכל הא'. משום שרוח ההוא שבהיכל הראשון מאיר בגלוי, מרוח הזה שבכאן

ה) **חמוקי ירכיך כמו חלאים. ומה דאמר חמוקי ירכיך. בגין דאית רוחא אחרא דנפיק מניה לסטר שמאלא, ואתקשר בהדיה. ועל דא כתיב חמוקי תרין. והאי רוחא שמאלא אקרי** צ **הדרניא"ל, ואתכלילו דא בדא, כלילן כחדא, ואינון עצם השמים,** ק **דכלילא באש ומים.**

תקיט) **כתיב** ו) **כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וגו'. האי רוחא קדמאה אורפניא"ל, דאיהו סתים בין עילא ותתא, ונהיר, איהו** ז) **כעין חשמל, האי איהו כעין חשמל, ולזמנין איהו חשמל. בגין דמניה קיימין כל אינון שרפים חיוון** ר **אשא ממללן, חיוון דקיימי ולא קיימי,** ש **ועל דא איהו חשמל.**

תקכ) **אורפניא"ל דקאמרן, בדא אשתמודען חיין לעלמא. כד אתדן עלמא לטב, כדין נהיר רוחא דא, וכל חיין וכל חדו אשתכח, דהא כיון דזכותא נפקא, ונהירו,** ת **דינין כדין רוחא דא אנהיר. וסימנך** ח) **באור פני מלך חיים.**

תקכא) **וכד אתדן עלמא** א **בדינא, כדין ההוא** ב **סטרא אחרא מסאבא, שלטא** ג **ואתקף, והאי רוחא אגניז** ד **ואתחשך, וכדין כל עלמא קיימא בדינא ואתדן. וכלא קיימא בהאי רוחא. וסימניך** ט) **וארכבתיה דא לדא נקשן.**

מסורת הזהר

ה) (שיר ז) ב"ב ג צ"א. ו) (יחזקאל א) ב"א עה צ"ג תקונים חדשים צה ט"א שכ"ז. ז) (שם) יתרו יג צ"ח. ח) (משלי טז) ויחי לה צ"ד. ט) (דניאל ה).

חלופי גרסאות

צ הדרנ"י. ק דכלילן. ר ל"ג אשא. ש ל"ג וע"ד איהו. ת בדינא. א מוסיף בדינא בהאי זכותא. ב רוחא אחרא ול"ג מסאבא. ג ואתתקיף. ד ואסתליק.

הסולם

היכל

שבכאן **שהוא סתום, וע"כ רוח הזה נוסע למעלה ונוסע למטה, בסוד הכתוב, חמוקי ירכיך כמו חלאים,** כי כאן הוא היכל הוד, ונצח והוד נקראים ירכים, ולהיותו אור סתום, נקרא **חמוקי,** שהוא לשון העלם, כמו דודי חמק עבר. **ומה דאמר חמוקי ירכיך,** שהוא לשון רבים, **הוא משום שיש כאן עוד רוח אחר שיצא** מאורפניאל, **לצד שמאל ומתקשר עמו, וע"כ כתוב, חמוקי,** שהם שנים. (ב"ב אות ע"ה) **ורוח הזה השמאלי נקרא הדרניאל,** שפירושו הוד והדר, **ונכללו זה בזה כלולים יחד, והם עצם השמים, כי כלול מאש ומים.** דהיינו מב' רוחות, ימין ושמאל. שימין הוא **מים** והשמאל הוא אש. (כמ"ש ב"ב אות ע"ו).

תקיט) **כתיב כמראה** וגו': **כתוב, כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וגו'. רוח הראשון הזה** הנקרא **אורפניאל, שהוא סתום בין למעלה ובין למטה, ומאיר, הוא כעין חשמל.** ולא חשמל ממש, שה"ס חיות אש ממללות, כי אין בו דבור, שה"ס הארת **החכמה. ולפעמים הוא חשמל** ממש, דהיינו

(דפו"י דף רמ"ז ע"א)

עצם השמים הוד

בעת שנכלל בהדרניאל, **שממנו נמצאים כל אלו השרפים.** (ב"ב אות ע"ז) כי חשמל הוא אותיות, **חיות אש ממללות,** וכן **חיות נמצאות ואינן נמצאות.** כלומר, חיות שעתים חשות ועתים ממללות. **וע"כ הוא חשמל.**

תקכ) **אורפניאל דקאמרן** וכו': **אורפניאל** שאמרנו, **בו נודעים חיים לעולם. כשהעולם נדון לטוב, אז מאיר רוח הזה, וכל חיים וכל שמחה נמצא, כי כיון שיוצא הזכות,** והדינים נמחקים ומאירים, **אז מאיר רוח הזה, וסימנך באור פני מלך חיים.** שכן אותיותיו של **אורפניא**ל.

תקכא) **וכד אתדן עלמא** וכו': **וכשנדון העולם בדין, אז סטרא אחרא הטמא שולט ומתקיף, ורוח הזה** אורפניאל, **נגנז ונחשך, ואז עומד כל העולם בדין, ונדון. והכל תלוי ברוח הזה. והסימן וארכבתיה דא לדא נקשן.** דהיינו שפחד הדינים מורגש בברכים, שה"ס נצח והוד, והיכל הזה הוא היכל הוד כנ"ל.

תקכב) הכא קיימן, כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקייא, דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון, ולקיימא ה קמיה. וכד נשמתא סלקא ומטי להאי היכלא, כדין אזדמן חד ממנא, דאתפקד על אינון לבושין, וצדקיא״ל שמיה. דהא בזמנא דב״נ עביד פקודין דאורייתא בהאי עלמא, ו כגוונא דאיהו אשתדל גרמיה, הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא, ז מלבושא לאתלבשא ביה, בההוא עלמא.

תקכג) וכד נשמתא סלקא, ההוא ממנא נטיל ההוא לבושא ח דילה, ואזיל עמה עד די מטא לנהר דינור, ט די נשמתא אצטריכא י לאתסחייא ולאתלבנא תמן, ולזמנין דטבעא ההיא נשמתא תמן ואתוקדא, ולא סלקא כ כלא יומא, עד בצפרא, כד אתער רוחא דסטרא דדרום, כדין קיימי כלהו ומתחדשן, ואמרי שירתא, ומזמרן כגוונא דאינון מלאכין דאתעבר שלטנהון ואתוקדן, וקיימן ומתחדשן כמלקדמין, ואמרי ל שירתא, הכי נמי אלין נשמתין.

תקכד) ואי זכאת האי נשמתא מ וסלקת. האי ממנא צדקיא״ל, נטיל לה להאי נשמתא, ואלביש לה נ בההוא לבושא, ס ואתקנת ביה, וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא, לקיימא תדיר כל ע יומין קמי עתיק יומין, זכאה חולקא פ דהאי נשמתא, דקיימא וזכאת להאי.

תקכה) ובכלא, אתמנא האי רוחא אורפניא״ל דקאמרן, ואיהו שליט על האי צ היכלא. מכללא דא, כד אתכליל רוחא ברוחא, ובטש דא בדא לאתכללא

חלופי גרסאות

ח מקמיה. ו מוסיף כדין כגונא. ז לבושא. ח דיליה. ט ל״ג די. י לאסתאה. כ כוליה; עד דכל יומא בצפרא. ל מוסיף שירתא ואזלי[ן] לון. מ ואסתלקת. נ להוא. ס ואתקנת. ע יומא. פ דההיא. צ ל״ג היכלא.

הסולם

היכל

תקכב) **הכא קיימן כל אינון וכו׳:** פה נמצאים כל אלו המלבושים של נשמות הצדיקים העולות להראות לפני אדונן, ולעמוד לפניו הנה כשהנשמה עולה ומגיעה להיכל הזה, נזדמן אז ממונה אחד, שנתמנה על אלו הלבושים, ושמו צדקיאל, שפירושו צדק: כי בזמן שהאדם עושה מצות התורה בעולם הזה, כפי שהשתדל את עצמו, והתיגע בקיומם, כך נעשה לו בהיכל הזה למעלה מלבוש, להתלבש בו בעולם ההוא.

תקכג) **וכד נשמתא סלקא וכו׳:** וכשהנשמה עולה, ממונה ההוא לוקח לבוש ההוא שלה, והולך עמה, עד שמגיע לנהר דינור, שהנשמה צריכה להתרחץ ולהתלבן שם. ולפעמים נטבעת שם הנשמה ונשרפת, ואינה עולה משם כל היום עד הבוקר, שאז נתעורר רוח מצד דרום, ואז עומדות כולן ומתחדשות

(דפו״י דף רמ״ו ע״א)

עצם השמים הוד

כמלפנים ואומרות שירה, ומזמרות, כמו אלו המלאכים שנעבר ממשלתם ונשרפים ועומדים ומתחדשים כבתחילה. (כמ״ש כל זה, לעיל בראשית א׳ ד״ה פירוש) ואומרים שירה. אף כך אלו הנשמות.

תקכד) **ואי זכאת האי וכו׳:** ואם הנשמה זוכית ועולה, הממונה צדקיאל לוקח את הנשמה, ומלבישה בלבוש ההוא, ונתקנת בו, ועולית לקרבן על ידי המלאך מיכאל הכהן, לעמוד תמיד כל הימים לפני עתיק יומין. אשרי חלקה של הנשמה הזו העומדת וזוכית לזה.

תקכה) **ובכלא אתמנא האי וכו׳:** ועל הכל נתמנה רוח הזה אורפניאל, שאמרנו, והוא שולט על היכל הזה. מכלל הזה, כשנכלל רוח ברוח, דהיינו אורפניאל בהדרניאל, ומכים זה בזה להכלל יחד. כלומר, שמזדווגים יחד,

נבראו

כחדא, אתבריאו אינון שליטין אחרנין דאתמנן על עלמא, ואלין ק אינון שרפים דשית גדפין. דמקדשי למריהון תלת *) זמנין ביומא. ואלין אינון דמדקדקי עם צדיקייא, אפילו כחד נימא דשערא. ואלין אינון דקיימי לאענשא, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. ר ולאינון דמזלזלי לב״נ ש דאוליפו מניה אפילו מלה חדא באורייתא, ולא מנהגי ביה יקר. ולכל אינון דמשתמשי, במאן דקארי שית סדרי משנה, ליחדא יחודא דמאריהון.

תקכו) כד ת מתישבן רוחא ברוחא, ואתנהרן כחדא. מההוא נהירו נפקא היותא חדא, דשלטא על אינון שרפים, וארבע תחותה, דאנפייהו אנפין א דנשר, האי חיותא יופיא״ל שמיה, ואיהי קיימא בכל רזי דחכמתא, ב לכל אינון מפתחאן דהכמתא קיימין ג ביה.

תקכז) האי ד חיותא, קיימא למתבע אגרא מעם קב״ה, ה למיהב לכל אינון דרדפי בתר כל מאריהון דחכמה, ואפילו מכל ב״נ, ואולפי חכמה למנדע למאריהון, ו וההוא אגרא דיהיב לבני נשא דרדפי ז בתר חכמה למנדע למאריהון.

תקכח) דכד נפק ב״נ מהאי עלמא, ח האי חיותא נפקא על ד׳ שרפים מעפפין, וטאסת קמיה, ולא שביק כל אינון גרדיני נימוסין ט די בסטרא אחרא, למקרב בהדיה, וכמה אינון שליחן דשלם, סחרניה. ואלין שרפים כד נטלין ואתחזיין, י אתכפיין אינון שרפים נחשים, דנפקן מההוא נחש דגרים מותא לכל עלמא.

חלופי גרסאות

ק ל״ג אינון. ר לאינון. ש דהא אוליפו. ת אתישבן; דמתישבן. א דנשמתא. ב וכל. ג בה. ד חכמתא. ה ל״ג מן למיהב עד דיהיב. ו ל״ג מן וההוא עד סוף האות. ז אחר; אתר. ח ההיא. ט דבסטרא ול״ג די. י אתדחיין.

היכל הסולם עצם השמים הוד

נבראו אלו השליטים האחרים שנתמנו על העולם, ואלו הם **שרפים** של שש כנפים, המקדשים לאדונם ג׳ פעמים ביום. ואלו הם המדקדקים עם הצדיקים כחוט השערה, ואלו הם העומדים להעניש בעולם הזה ובעולם הבא. ולאלו המזלזלים באדם שלמדו ממנו אפילו דבר אחד בתורה, ואינם נוהגים בו כבוד. ולכל אלו המשמשים עם מי שלמד ששה סדרי משנה ליחד היחוד של אדונם. (כמ״ש ב״ב אות ע״ז ע״ש).

תקכו) **כד מתישבן רוחא** וכו׳: כשמתישבים רוח ברוח, אורפניאל בהדרניאל, ומאירים ביחד, יוצא מאור ההוא חיה אחת השולטת על **השרפים** הנ״ל, **וארבע** חיות תחתיה, שפניהם פני נשר. (כמ״ש ב״ב אות ע״ח) חיה הזו שמה **יופיא״ל**, והוא עומד בכל

(דפו״י דף רמ״ז ע״א *) דף רמ״ז ע״ב)

סודות החכמה, וכל אלו מפתחות החכמה נמצאים בו.

תקכז) **האי חיותא קיימא** וכו׳: חיה זו עומדת לתבוע שכר מעם הקב״ה, לתת לכל אלו הרודפים אחר כל בעלי חכמה, ואפילו אחר כל אדם, ללמוד חכמה לדעת את אדונם, ושכר ההוא לתת לבני אדם, הרודפים אחר חכמה לדעת את רבונם.

תקכח) **דכד נפק בר נש** וכו׳. כשאדם נפטר מעולם הזה, חיה זו יוצאת על ד׳ שרפים מעופפים, ומעופפים לפניו, ואינה עוזבת כל אלו מעוררי דין ומשפט לקרב אליו. וכמה הם שליחי השלום מסביב לו. ואלו השרפים כשנוסעים ונראים, נכנעים אלו נחשים השרפים היוצאים מנחש ההוא שגרם מות לכל העולם. (ב״ב ע״ח).

תקכט) כ האי ל חיותא קדישא קיימא כד נשמתא סלקא מ ומטאת לגביה, כדין שאל לה ברזא דחכמתא דמאריה, וכפום נ ההיא חכמתא דרדיף אבתרה ס ואדבק, הכי יהבי ע ליה אגריה. ואי יכיל לאדבקא ולא אדבק, דחי פ ליה לבר, ולא צ עיילה, וקיימא תחות ההוא היכלא בכסיפו, וכד נטלי גדפייהו, אלין שרפים דתחותה, כדין כלהו בטשי בגדפייהו, ואוקדון לה ואתוקדת ולא אתוקדת, וקיימא ולא קיימא, והכי אתדנת ק בכל יומא, נהירת ולא נהירת.

תקל) ואף ע"ג דעובדין טבין אית ר לה, בגין ש דלית אגרא בההוא עלמא, כאינון דמשתדלי בחכמתא, לאסתכלא ביקרא דמאריהון, ת ולית שיעורא לאגרא, דאינון דידעי חכמתא, א לאסתכלא ביקרא דמאריהון. זכאה חולקיהון בעלמא ב דין, ובעלמא דאתי, דכתיב ג אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

תקלא) רוחא דא, ד שלטא על כלא. כלא כלילן ה בה, כלא אסתכיין לגבה. האי חיותא, שלטא על ארבע אחרנין, וארבע גלגלין לכל חד וחד. גלגלא חדא אסתכי לסטר מזרח. וגלגלא חדא אסתכי לסטר צפון. וגלגלא חדא אסתכי לסטר דרום. וגלגלא חדא אסתכי לסטר מערב. וכל חד וחד בתלת סמכין. גלגלא דלסטר מזרח. ו חניא"ל שמיה. גלגלא דלסטר צפון, ז קרשיא"ל שמיה. גלגלא דלסטר דרום, ח עזריא"ל שמיה. גלגלא דלסטר מערב, ט עניא"ל שמיה. ואינון תלת סמכין דאינון לכל חד וחד, כלהו אסתכיין לאמצעיתא. בגין דאמצעיתא איהו נטיל לון, וכלהו י נטלו בגיניה דאמצעיתא.

מסורת הזהר

י) (משלי ג) בשלח לך צ"ו. זהר חדש פו ט"א ש"ת.

חלופי גרסאות

כ ההיא. ל חכמתא ; מוסיף חכמתא חיותא. מ ומטת לגבה. נ האי. ס מוסיף ואדבק בה ; שם. ע לה ; לה אגרא. פ לה. צ עיילא. ק כל. ר בה. ש מוסיף דלית לה. ת ל"ג מן ולית עד זכאה. א ל"ג לאסתכלא. ב ל"ג דין ובעלמא. ג דשלטא. ד ביה. ה חנ"י. ו קרש"י. ז עזר"י. ח עני. ט נטל ; נטיל ; נטלי.

הסולם

היכל

תקכט) **האי חיותא קיימא** וכו': חיה הקדושה הזו עומדת, וכשהנשמה עולה ומגעת אליה, אז היא שואלת הנשמה בסוד חכמת אדונה, וכפי החכמה שרדפה אחריה והשיגה, כך נותנים לה שכרה. ואם האדם היה יכול להשיג חכמה ולא השיג דוחים הנשמה לחוץ, ואינה נכנסת, ועומדת תחת היכל ההוא בבושה. וכשמרימות כנפיהם אלו השרפים שמתחת החיה, אז כולם מכים בכנפיהם, ושורפים הנשמה. ונשרפת ואינה נשרפת ועומדת ואינה עומדת, ומאירה ואינה מאירה וכך דנים אותה בכל יום.

תקל) **ואף על גב** וכו': ואע"פ שיש **לה** מעשים טובים דוחים אותה לחוץ. משום שאין שכר בעולם ההוא כאלו שמשתדלים

(דפו"י דף רמ"ז ע"ב)

עצם השמים הוד

בחכמה, להסתכל בכבוד אדונם, ואין שיעור לשכר של אלו היודעים חכמה להסתכל בכבוד אדונם. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא. שכתוב, אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

תקלא) **רוחא דא שלטא** וכו': רוח הזה אורפניאל שולט על הכל, הכל כלולים בו, הכל מסתכלים אליו. חיה הזו, יופיאל, שולטת על ארבע חיות אחרות, וארבעה גלגלים לכל אחת ואחת. גלגל אחד מסתכל לצד מזרח, וגלגל אחד מסתכל לצד צפון, וגלגל אחד מסתכל לצד דרום, וגלגל אחד מסתכל לצד מערב. וכל גלגל וגלגל יש לו שלשה עמודים. הגלגל שלצד מזרח שהוא ת"ת שמו **חניאל**. מלשון חן. הגלגל של צד צפון, שהוא גבורה, שמו **קרשיאל**. מלשון קרישה, שמצד שמאל

נקרשים

תקלב) אלין דקיימי באמצעיתא, כלהו ממנן בשירתא. ואלין דימינא אמרי שירתא, דסלקא רעותא לעילא, ואמרי קדוש. ואלין דשמאלא אמרי שירתא, וסלקי רעותא לעילא, ואמרי ברוך. קדוש לעילא, וברוך לתתא. אלין דקיימי לעילא לסטר ימינא, נטלי קדושה, י ומתחבראן בקדושה, בכל אינון דידעי כ לקדשא למאריהון, ל ביחודא ברזא דחכמתא. ואלין דקיימי בשמאלא, נטלי קדושה, מ ומתחבראן בכל אינון דלא ידעי נ לקדשא למאריהון כדקא יאות. וכלהו כלילן אלין באלין ביחודא חדא, ומתקשראן דא בדא, עד דכלהו אתעבידו קשורא חדא, ורוחא חדא, ומתקשרן באינון דלעילא, למהוי כלא חד, לאתכללא דא בדא.

תקלג) מאתר דא, ינקי כל אינון מאריהון דחכמתא, דקיימן למנדע במראה, או ברזא דחלמא, בגין דנביאים ינקי מלעילא. ואלין מארי דחלמא, או דמראה, ינקי מהכא. וכד מתחברא ס אתרא דא באתרא דלעילא בקשורא ע חדא, כדין פ נביאים, ינקי צ מעילא ומתתא, בקשורא חדא.

תקלד) *) ובג"כ, אית משל במלייהו, דלא צחצחא נבואתהון כדקא יאות, כמה דהוה ביה במשה, דהוה צחצוחא בנבואתיה בכלא. בגין ק דנהירו נפיק

חלופי גרסאות

י ומתחברי. כ לקדושי. ל ל"ג מן ביחודא עד כדקא יאות. מ ומתחברי. נ לקדושי. ס אתר דא באתר. ע דא. פ מוסיף נביאים כלהו. צ מוסיף מכלא מעילא. ק דכד נהירו.

הסולם

היכל עצם השמים הוד

נקרשים האורות, דהיינו שנקפאים (ב"א דף רמ"ז ד"ה ימא) **הגלגל שלצד דרום**, שהוא חסד. **שמו עזריאל**. מלשון עזרה. **הגלגל שלצד מערב** שהוא מלכות, **עניאל שמו**. מלשון ענין, כי המלכות אין לה מעצמה כלום והיא עניה. **ואלו ג' עמודים שבכל גלגל וגלגל מסתכלים לאמצע**, שהוא ת"ת, משום **שהאמצעי נושא אותם וכולם נוסעים בשבילו**. כי לולא קו האמצעי היו חשכים בלי אור. (כמ"ש כ"ז ב"ב אות פ"א).

תקלב) **אלין דקיימי באמצעיתא וכו': אלו העומדים באמצע**, שה"ס ת"ת, **כולם ממונים לומר שירה. ואלו שבימין**, שה"ס חסד, **אומרים שירה**, ועולה הרצון למעלה, **ואומרים קדוש. ואלו שבשמאל**, שהוא גבורה, **אומרים שירה ועולה הרצון למעלה ואומרים ברוך כי קדוש הוא למעלה**, בחג"ת **וברוך הוא למטה**, במלכות, וע"כ **אלו העומדים למעלה לצד ימין, לוקחים קדושה, ומתחברים בקדושה, בכל אלו היודעים לקדש לאדונם בסוד היחוד בסוד החכמה. ואלו העומדים בשמאל לוקחים קדושה, ומתחברים, בכל אלו שאינם יודעים לקדש לאדונם כראוי.**

(דפו"י דף רמ"ז ע"ב *) דף רמ"ח ע"א)

וכולם כלולים אלו באלו ביחוד אחד. ומתקשרים זה בזה, עד שכולם נעשים קשר אחד ורוח אחד, ומתקשרים באלו היכלות שלמעלה, להיות הכל אחד, להכלל זה בזה.

תקלג) **מאתר דא ינקי וכו'**: ממקום **זה יונקים כל אלו בעלי החכמה העומדים לדעת במראה, או בסוד החלום. משום שהנביאים יונקים מלמעלה**, מן נצח והוד דז"א דאצילות, **ואלו בעל החלום או מראה יונקים מכאן**, מהיכל הוד, **וכשמתחבר מקום זה** היכל הוד, **במקום שלמעלה**, בנו"ה דז"א, **אז יונקים הנביאים ממעלה וממטה בקשר אחד.**

תקלד) **ובגין כך אית וכו'**: **ומשום זה יש משל בדברי הנביאים שאין נבואתם מצוחצחת כראוי, כמו שהיה במשה, שהית צחצוח בנבואתו לגמרי, משום שהאור יצא מלמעלה**, מבינה, **מהמקום שכל האורות יוצאים משם, ומגיע למדרגתו**, שהוא ת"ת דאצילות, **ומשם ינק** משה **נבואתו והאיר, מה שלא היה כזה לשום אדם, ולכל שאר הנביאים. ואלו בעלי החלום ובעלי המראה, כולם יונקים ממקום זה שלמטה**, מהיכל הוד, **בלי החבור**

ד מעילא, מאתר דכל נהורין נפקין מניה, ומטא לדרגיה, ש ומתמן יניק נבואתיה, ונהיר, מה דלא הוה כדין לכלא, ת לכל שאר נביאין. אינון מאריהון דחלמא, מאריהון דמראה, כלהו ינקי מאתר דא לתתא, בלא חבורא דלעילא, על ידא דדרגא אחרא תתאה א מיניה דאיהו לבר.

תקלה) כמה דדרגא דנביאים ב דלעילא, לא הוו חמאן ג ליה נביאים, בר על ידא דדרגא אחרא תתאה. הכי נמי אלין, ד דרגא דיניקו דילהון ה איהו לעילא, בהאי דרגא תתאה, אבל לא אתגליא לון, אלא על ידא דדרגא אחרא לבר, דאיהו תתאה מניה, בגין דנפקא מהאי היכלא, ומטא מלה עד ההוא ממנא דקיימא על תרעא דהיכלא דא, ומתמן להההוא ממנא דתחות ידיה, וכן עד ו כלהו דכמה אינון דנטלי ההיא מלה, ואתערבו בהדה. ועל דא כד מטא לגביה דבר נש, כמה אינון ז דאתערבי בהדה, וע"ד לא צחצחא מלה כדקא יאות.

תקלו) כד מתחברן ח אלין ארבע גלגלין, בארבע אינון די באמצעיתא, כדין כלהו אקרון חמודות. ואינון ט מאריהון, דמראה. ובג"כ, האי חיותא דקאמרן, שלטא עלייהו. ובג"כ, אקרי י דניאל, איש חמודות. דכתיב, כ כי חמודות אתה. וכלא כ רזא כדקא יאות. זכאין אינון דידעין רזי דמאריהון, למיהך בארח קשוט, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

מסורת הזהר

כ) (דניאל ט).

חלופי גרסאות

מיניה. ב לעילא. ג ל"ג ליה. ד דרגין. ה אינון ; הוא. ו ל"ג כלהו. ז דאתערבו. ח מוסיף באלין אלין. ט מראהון. י איש חמודות דניאל. כ הוא.

הסולם

היכל

ד.ו"ה דז"א **שלמעלה, ועל ידי מדרגה אחרת ו.חתונה ממנו**, דהיינו המלכות, **שהיא מבחוץ**, דהיינו בהיכל הראשון.

תקלה) **כמה דדרגא וכו' : כמו במדרגת הנביאים שלמעלה**, המקבלים מנו"ה דז"א, **אין הנביאים רואים אותו**, מנו"ה דז"א, **אלא על ידי מדרגה אחרת תחתונה**, שהיא המלכות דאצילות, **אף כאן אלו** בעלי החלום והמראה, **שמדרגת יניקתם הוא למעלה במדרגה זו התחתונה**, דהיינו בהיכל הוד, **אבל אינה מתגלה להם אלא על ידי מדרגה אחרת** שמבחוץ להיכל זה, שהיא המלכות שבהיכל הא'. **שהיא תחתונה ממנו. משום** שהדבר **יוצא** מהיכל הזה, היכל הוד, **והדבר מגיע עד** הממונה העומד **על שער ההיכל הזה, ומשם** לממונה **אחר שתחת ידיו, וכן עד כולם**, דהיינו עד שמגיע אל המלכות שבהיכל הא'. **אשר כמה הם שלוקחים דבר ההוא ומתערבים בה. ועל כן כשמגיע הדבר אל האדם, כמה**

(דפו"י דף רמ"ח ע"א)

עצם השמים הוד

הם שנתערבו בדבר, **ועל כן אין הדבר מצוחצח כראוי.**

תקלו) **כד מתחברין אלין וכו' : כשמתחברים אלו ארבעה גלגלים בארבעה** סמכין שהם **באמצע**, כי לכל גלגל יש ג' סמכין ימין שמאל ואמצע, **אז נקראים כולם חמודות, והם בעלי המראה.** כי הארת החכמה שה"ס החמדה, אינה מגולה בגלגלים שהם מחזה ולמעלה, אלא רק בסמכין שהם מחזה ולמטה, (כמ"ש ב"ב אות פ"א בהסולם ד"ה פירוש) ועיקר הגילוי הוא באמצעי שבהם. וע"כ אין הגלגלים משפיעים לבעלי המראה, זולת בהתכללות עם הסמכין האמצעים. **ומשום זה חיה זו שאמרנו** דהיינו בזק, **שולטת עליהם. ומשום זה נקרא דניאל איש חמודות. שכתוב, כי חמודות אתה. והכל הוא סוד כראוי, אשרי הם היודעים סודות אדונם ללכת בדרך אמת בעולם הזה ובעולם הבא.**

היכלא

היכל נוגה נצח

תקלז) היכלא תליתאה. היכלא דא, היכלא דקיימא בנהירו עלאה, יתיר על כל אלין קדמאי. בהיכלא דא קיימין ארבע פתחין, חד לסטר דרום, וחד לסטר מזרח, וחד לסטר צפון, וחד לסטר מערב. בכל פתחא ופתחא אית ממנא חדא, דקיימא ממנא על כל פתחא ופתחא.

תקלח) פתחא קדמאה, דא פתחא דקיימא ביה חד ממנא, מלכיא״ל שמיה. ואיהו שליטא על כל אינון פתקין, דנפקי מבי דינא דמלכא, לאתדנא ל עלמא. בגין דהאי איהו ממנא לאשגחא בהו באינון פתקין, ותרין סופרין תחות ידיה, חד מ מימינא וחד משמאלא.

תקלט) להאי, אתייהיבו תקוני פתקין לאתקנא, עד לא יפקון מהאי תרעא לבר, נ ויתמסרו ס בידא דההוא ממנא, די בהיכלא קדמאה. דהא מזמנא דאתמסרו בידא דההוא ממנא ע דבהיכלא קדמאה, הא נפקי מתמן, ולית רשו לאתבא לון.

תקמ) דהא מיד פ אזדמן ממנא צ דסטרא אחרא מסאבא, מאריה דדינא קשיא תקיפא, דלא מרחם, ק וסנגדיא״ל שמיה, ואיהו ממנא על תרעא דהיכלא ר אחרא די בסטרא אחרא, דאיהו גיהנם, וכמה אינון גרדיני נימוסין ממנן לשטיא בעלמא, וזמינין למעבד דינא.

תקמא) ובגין כך, קיימא ההוא ממנא לעיינא ש בפתקין, ואינון תרין

חלופי גרסאות

ל מוסיף עלמא בההוא פתקא. מ מימיניה וחד משמאליה. נ ואתמסרו. ס בההוא ול״ג בידא. ע ל״ג דבהיכלא. פ ל״ג אזדמן. צ סטרא. ק וסעדיאל. ר קדמאה; מוסיף אחרא קדמאה. ש בפתקא.

הסולם

היכל נוגה נצח

תקלז) **היכלא תליתאה** וכו׳: היכל זה, שהוא נצח הוא היכל העומד באור עליון יותר על כל אלו הראשונים. בהיכל זה עומדים ארבעה פתחים, אחד לצד דרום, אחד לצד מזרח, אחד לצד צפון, ואחד לצד מערב. שהם כנגד חו״ב תו״מ בכל פתח ופתח יש ממונה אחד, כי נמצא ממונה על כל פתח ופתח. (ב״ב אות צ״ב).

תקלח) **פתחא קדמאה** וכו׳: פתח הראשון, הוא פתח שעומד בו ממונה אחד **מלכיא״ל**, והוא שולט על כל אלו הכתבים. שבהם כתוב פסקי הדינים, היוצאים מבית דין של המלך לדון העולם. כי זה הוא ממונה להשגיח בהם, באלו הכתבים. ושני סופרים תחת ידו אחד מימין ואחד משמאל. פירוש. קבלת אחורים דמוחין, מכונה חקיקה או כתיבה, והמלאך מלכיא״ל שבכאן, מתקנם שיהיו ראוים למוחין דפנים. ואם אינו מתקנם, אז המקבלם נופל לגיהנם מחמת הדינים שבהם.

(דפו״י דף רמ״ח ע״א)

נוגה נצח

תקלט) **להאי אתייהיבו תקוני** וכו׳: לזה, למלכיא״ל, ניתנים תקוני הכתבים לתקן אותם, מטרם שיוצאים משער הזה לחוץ, ויהיו נמסרים בידי ממונה ההוא שבהיכל הראשון. כי מעת שנמסרו בידי ממונה ההוא שבהיכל הראשון, הרי יצאו משם, ואין רשות להחזירם לתקן אותם.

תקמ) **דהא מיד אזדמן** וכו׳: כי מיד מזדמן ממונה של הסטרא אחרא הטמא, בעל דין הקשה החזק, שאינו מרחם, **וסנגדיא״ל** שמו, והוא ממונה על שער שבהיכל אחר של הסטרא אחרא, שהוא גיהנם. וכמה מעוררי דין ומשפט ממונים לשוט בעולם ומוכנים לעשות דין.

תקמא) **ובגין כך קיימא** וכו׳: ומשום זה עומד ממונה ההוא לעיין בפסקי דין, ואלו ב׳ סופרים העומדים תחת ממונה הזה הנקראים **שמשיא״ל וקמוא״ל**, הם סופרים לתקן את הכתבים

סופרין דקיימי תחות ממנא דא, שמשיא"ל וקמוא"ל, ת אלין סופרין לאתקנא פתקין, א וההוא ממנא עלייהו דאיהו מלכיא"ל. בגין ב דבאינון היכלין די בסטר אחרא מסאבא, אתפקידו ממנן ידיעאן, בהפוכא מאלין ממנן די בהיכלין אלין, וכל אינון רוחין, וכל אינון ממנן, ג דתמן, כלהו לאבאשא.

תקמב) ת"ח, האי ד סנגדיא"ל כד נטיל פתקא, מסטרא דההוא ממנא דקיימא לפתחא קדמאה, פתח חד פתחא, לסטרא דחשוכא, דאקרי ה באר שחת, ותמן ממנן אלף ו ורבבן זמינין לנטלא אינון פתקין, והאי ממנא עלייהו. ז וכדין כרוזין נפקין, וכמה ח גרדיני שטיין *) בעלמא, וההוא דינא אשתלים, וע"ד, ממנא דא קיימא לעיינא בפתקין, ולאתקנא נימוסי פתקין, עד לא ט נפקו מהאי פתחא, והאי י פתחא איהו פתחא דדרום.

תקמג) פתחא תניינא, דא פתחא דחיין כ ומותין תליין ביה, בגין דהאי פתחא, חתמין חתימין דכל פתקין, דכיון דפתקין ל אתקנו כדקא יאות, חד שמשא זמין, גזריא"ל שמיה, ונטיל פתקין בהאי פתחא תנייגא, מ ותמן חתמין להו.

תקמד) ממנא חדא נ קיימא על ההוא פתחא, ועזריא"ל שמיה, וכל פתחא ופתחא אתקרי על שמא דההוא ממנא דאתפקדא עליה. האי ממנא תחות שולטניה, ותחות ידיה, תרין שמשין די שמהון ס סנורי"א, עדיא"ל. חד מימינא

חלופי גרסאות

ת מוסיף שמותהון, אלין. א והוא. ב דאינון. ג ל"ג דתמן. ד סעדיא"ל. ה בור; בני. ו רבוון; ורבוון. ז ותרין. ח מוסיף גרדיני נמוסין. ט נפקי. י ל"ג פתחא. כ ומותא ביה תליין. ל אתתקנו. מ ל"ג ותמן חתמין להו. נ דימינא. ס סטרי"ה; סנורי"ה; סמרי"ה עזריא"ל; סנוריי"ה סטריא"ל; סדורי"ה עדיא"ל.

הכתבים, ועליהם ממונה ההוא שהוא מלכיאל. כי באלו ההיכלות שבסטרא אחרא הטמא, נתמנו ממונים ידועים, בהיפך מאלו הממונים שבהיכלות אלו שבקדושה, וכל אלו הרוחות, וכל אלו הממונים אשר שם בס"א, הם כולם להרע.

תקמב) **ת"ח האי סנגדיאל** וכו'; **בוא וראה** סנגדיאל הזה, כשלוקח הכתב מצד ממונה ההוא העומד בפתח הראשון פותח פתח אחד לצד החשך, שנקרא בור שחת, שהם ב' היכלות הראשונים דס"א, **ושם אלף ורבבה** ממונים מוכנים לקחת אלו הכתבים. וממונה הזה סנגדיאל עליהם. ואז הכרוזים יוצאים. וכמה מעוררי דין משוטטים בעולם, ודין הזה נשלם. וע"כ ממונה הזה מלכיאל, עומד לעיין בכתבים ולתקן משפטי הכתבים מטרם שהם יוצאים מפתח הזה. ופתח זה הוא בצד דרום.

אלף ורבבה, שאומר, הוא בסו"ה. יפול **מצדך אלף ורבבה** מימינך אליך לא יגש.

(דפו"י דף רמ"ח ע"א *) דף רמ"ח ע"ב)

שמצד הדינים דמלכות הממותקת ה"ס **אלף**, שאפשר להפילם לגמרי אם זוכים. **ומצד** הדינים דמלכות דמדת הדין הקשה, ה"ס **רבבה**, שאותם אי אפשר להפיל, **אלא** להרחיקם שלא יגשו להזיק, **גרדיני**, פירושו מעוררי דין. כי הוא ב' תבות **גר דיני גר**, הוא מלשון אל **תתגר** בם (דברים ב').

תקמג) **פתחא תניינא** וכו'; **פתח השני**, הוא פתח שהחיים והמות תלויים בו. משום שבפתח הזה חותמים חתימות בכל הכתבים היוצאים מבית דין. כאן שהכתבים נתתקנו כראוי, משמש אחד מוכן, ושמו, **גזריאל**, שלוקח הכתבים בפתח השני הזה, ושם חותמים אותם.

תקמד) **ממנא חדא קיימא** וכו'; **ממונה אחד** עומד על הפתח ההוא, **ושמו עזריאל**. וכל פתח ופתח נקרא על שם ממונה ההוא שנתמנה עליו. ממונה הזה, עזריאל, **תחת** שלטנו ותחת ידו, ב' משמשים ששמותיהם,

סנוריא

וחד משמאלא. ההוא ע מימינא, ביה תליין חיין. וההוא דשמאלא, ביה תליא מותא. ותרין חותמין בידייהו, חותם חיים וחותם מות. דא קאים לסטרא דא, ודא קאים לסטרא דא.

תקמה) האי פתחא סתים כל יומי שתא, פ וביומא דשבתא, וביומי דחדשא אתפתח, לאחזאה חיים בההוא חותמא, דתליין ביה חיים, בגין דשבת וחדש חותמא דחיים אתקיים בהו.

תקמו) צ ביומא דכפורי, ק דישראל כלהו קיימי בצלותין ר ובעותין, ומשתדלי בפולחנא דמאריהון, סתים ההוא פתחא, עד שעתא דצלותא דמנחה. כיון דאעבר האי צלותא דמנחה, מאתר בי דינא דהיכלא דזכותא, ש חד אוירא נפקא, ופתחא דא ת אתפתח, והאי ממנא דהיכלא דא קיימא, ואינון תרין שמשין חד מימינא וחד משמאלא, א וחותמי דחיים ומותא בידייהו, וכל פתקין דעלמא קמייהו, וכדין ב אחתימו הן לחיים הן למות. ודא ג הוא פתחא דמזרח.

תקמז) פתחא תליתאה, דא פתחא דקיימא בקיומא, למנדע כל אינון די דינא יעבר עלייהו, בין למרעין, בין למכאובין, בין למסכנו. דינא דלא קיימא למותא. כד תרעא ד דפתחא דא סגיר, כדין דינא אתרשים על ה ב"נ, דלא תייבין ליה, בר בחילא ו דצלותא תקיפא, ותיובתא שלים. דכתיב ל) יסגור על איש ולא יפתח.

מסורת הזהר

ל) (איוב יב) מקן יב צ"ג.

חלופי גרסאות

ע דימינא. פ וביומי שבתא. צ ביומי. ק דכלהו ישראל. ר ובבעותין ומשתדלין. ש מוסיף אינון חד. ת מתפתחא. א וחותמין דחיין. ב אתחתימו. ג איהו. ד ופתחא. ה מוסיף כל ב"נ. ו צלותא.

הסולם

היכל

סנוריא עדיאל אחד מימין ואחד משמאל, זה שמימין, בו תלוים חיים וזה שבשמאל, בו תלוי מות. ושני חותמות בידיהם חותם חיים וחותם מות, זה עומד לצד זה ימין וזה עומד לצד זה, שמאל. פירוש. אם מקבל תקון קו האמצעי שהחכמה תאיר ממטה למעלה, הוא נחתם לחיים. ואם לא, נתעורר עליו מדת הדין דמנעולא והוא נחתם למות.

תקמה) **האי פתחא סתים** וכו': פתח הזה סתום כל ששת הימים, וביום השבת וביום החדש הוא נפתח, להראות חיים בחותם ההוא שתלוים בו חיים. משום שבשבת וחדש, החותם של חיים מתקיים בהם.

תקמו) **ביומא דכפורי** וכו': ביום הכפורים, שישראל כולם עומדים בתפלות ובקשות ומשתדלים בעבודת אדונם, פתח הזה סתום עד שעת תפלת המנחה. כיון שתפלת המנחה עוברת ממקום הבי"ד שבהיכל הזכות,

(דפו"י דף רמ"ח ע"ב)

נוגה נצח

יוצא אויר אחד, ופתח הזה נפתח, והממונה שבהיכל הזה עומד ואלו ב' המשמשים, אחד מימין ואחד משמאל, וחותמים של חיים ומות בידיהם וכל כתבי בית דין שבעולם לפניהם, ואז הם חותמים הן לחיים והן למות. וזה הוא פתח שבמזרח. שה"ס קו האמצעי.

תקמז) **פתחא תליתאה** וכו': הוא פתח העומד בקיום, לדעת כל אלו אשר הדין יעבור אליהם, בין למחלות בין למכאובים בין לעניות, דהיינו דין שאינו עומד למות. כשהשער של הפתח הזה סגור, אז נרשם הדין על האדם, שאין מחזירים אותו, חוץ בכח ותפלה חזקה, ותשובה שלמה. שכתוב, יסגור על איש ולא יפתח. פירוש. פתח זה הוא קו השמאל, שנמשכים ממנו דינים, אבל נבחנים למחלות ולמכאובים ואין בהם מיתה. והרפואה שלהם היא בפתח ד', ששם המלכות, המתוקנת לקבל ממטה ולמעלה. (כלהלן אות תקנ"ד).

תקמח) חד ממנא קיימא על פתחא דא, וקפציא״ל שמיה, והאי ממנא על פתחא דא, בגין ז לסגרא האי פתחא, על ההוא בר נש, דאתחזי לאתענשא, בגין דלא יתקבל בצלותא, עד ח דיתוב לקמי מאריה.

תקמט) ובההוא זמנא דאתגזר דינא בבנוי דלא חאבו, באינון רביין זעירין, חד ממנא שמשא תחות ידיה, עיריא״ל שמיה, ונפק וכריז לסטר ט שמאלא, עד דאתער חד רוחא, י דאיהו רוחא דפגימו, כ אתברי בפגימו דס׳הרא, ואקרי אסכר״ה, והאי איהו רוחא דקיימא על ל דרגא רביעאה, בהיכלא תליתאה, די בסטר מסאבא, ודא קיימא על קטולא דלהון, מ ויתחזי לון לרביי, כאתתא דרביאת נ לרביי, ס ואחידת לון, וקטלת לון.

תקנ) וכדין ההיא נשמתא, סלקא, ואחיד ע לה האי ממנא, וסלקא לה לממנא דקיימא על היכלא רביעאה, וההוא ממנא מגדלא לון, ואשתעשע בהו, וסליק לון לאתחזאה קמי מלכא קדישא, בכל שבת ושבת, ובכל ריש ירחא פ וריש ירחא, ואתחזן קמיה, ואתברכון מניה. ובשעתא דרוגזא צ שלטא, אסתכל בהו קב״ה, וחייס על עלמא.

תקנא) וכל אינון רביין, דלא אשלימו שנין, עד תליסר שנין ויומא חד, כלהו אתמסרו בידא דהאי, ק מתליסר שנין עד עשרין, כלהו אתמסרו על ידא דרוחא אחרא, ר דאקרי ש אגיריסו״ן, דנפקא ת מהאי נחש א עקימא, דגרים מותא לכל עלמא, ואיהו יצה״ר. מעשרין שנין ולעילא, אתדן ב״נ מבי דינא, אתר דאקרי זכותא, איהו בגרמיה ב אתא, ובחובוי אתדן, ואתמסר ג בידא דהאי חויא דאיהו מלאך המות.

חלופי גרסאות

ז לאסגרא. ח דיתיב. ט דשמאלא. י דאקרי. כ מוסיף דהאי אתברי. ל פתחא. מ ואתחזי. נ לון לרביין. ס ואחדת. ע לון. פ ל״ג וריש. צ שליט ; מוסיף שליט בעלמא. ק מי״ב. ר מוסיף רוחא דאקרי. ש אגיריסיו״ן. ת מההוא. א עמיקא. ב ל״ג אתא ובחובוי ; אתייא ול״ג אתא ובחובוי אתדן.

הסולם

היכל

תקמח) **חד ממנא קיימא** וכו׳ : ממונה **אחד** עומד **על פתח הזה**, ושמו קפציאל, **והוא** ממונה **על פתח הזה**, כדי לסגור **הפתח על אותו אדם** הראוי לעונש, **כדי שלא יתקבל בתפלה עד** שישוב בתשובה לפני אדונו.

תקמט) **ובההוא זמנא דאתגזר** וכו׳ : ובזמן ההוא שנגזר דין על בניו שלא חטאו, דהיינו **אלו ילדים** קטנים, ממונה אחד המשמש **תחת ידו** של קפציאל, ושמו **עיריאל**, יוצא ומכריז **לצד** שמאל, עד שמתעורר **רוח אחד** שהוא רוח פגום, שנברא במיעוט הירח, ונקרא **אסכרא**, וזה הוא העומד על מדרגה הרביעית שבהיכל השלישי שבצד הטומאה, והוא ממונה על המיתה של התנוקות, ומתראה להם כאשה המגדלת ילדים, ואוחזת בהם והורגת אותם.

(דפו״י דף רמ״ח ע״ב)

נוגה נצח

תקנ) **וכדין ההיא נשמתא** וכו׳ : ואז נשמה ההיא של התנוק, עולה ואוחז בה ממונה הזה, ומעלה אותה לממונה העומד על היכל הרביעי, וממונה ההוא מגדל אותן הנשמות ומשתעשע בהן, ומעלה אותן להראות לפני המלך הקדוש בכל שבת ושבת ובכל ראש חדש וראש חדש, ונראות לפניו ומתברכות ממנו. ובשעה שהרוגז שולט, מסתכל בהן הקב״ה ומרחם על העולם.

תקנא) **וכל אינון רביין** וכו׳ : וכל אלו הילדים שלא השלימו שנותיהם עד י״ג ויום אחד, כולם נמסרים בידי הממונה הזה, עיריאל, מי״ג שנים עד כ׳ שנים כולם נמסרים בידי רוח אחר שנקרא **אגיריסון**, היוצא מנחש הזה הערום שגרם מות לכל העולם, והוא היצר

תקנב) ד בגין. דהא מעשרין שנין ולתתא, עד תליסר שנין, האי רוחא דקיימא *) ביה כנחש, אזיל אבתריה, דא ה אגיריסו״ן דקאמרן. בגין דלא אתנטיר כד הוה רביא דקיק כדקא יאות. וחמי ביה סימן דיתפגים לבתר. והאי אתנטיל בלא רשו, ו וע״ד כתיב, ז) ויש נספה בלא משפט. ורזא דא כתיב ח) והנה טוב מאד, ותנינן, והנה טוב מאד, דא מלאך המות, דאקדים ליה עד לא יתפגים לבתר. והאי ממנא דקאים על האי פתחא, אעיל ט נשמתיה וסלקא לה לעילא.

תקנג) מתליסר שנין ולתתא, אתדן י על חובוי דאבוי, ואתמסר בידא כ דהאי אסכרא דקאמרן. וכל חד וחד, היכלא דא לקבל היכלא דא. דא בהפוכא מן דא, כדקאמרן, ל והאי פתחא איהו לסטר צפון.

תקנד) פתחא רביעאה, פתחא דא קיימא לאסוותא, ואקרי פתחא דאסוותא, בהאי פתחא קיימא חד ממנא, מ פדיא״ל שמיה. והאי קיימא על כל נ אינון אסוותין דעלמא, ס ולאעלא צלותין דכל אינון מארי דמכאובין ומרעין וצערין, והאי איהו סליק ע בכל אינון צלותין, ואעיל לון קמי קב״ה.

תקנה) והאי איהו פ) מלאך מליץ אחד מני אלף, צ בגין דאינון אלף קיימין ק בההוא פתחא, והאי חד מנייהו, וכתיב ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר. בגין דסליק ר בהאי צלותא, ש וקיימא מליץ טוב עליה דבר נש, ואדכר

מסורת הזהר

מ) (משלי יג) ויקהל יא צ״ב. נ) (בראשית א) הקסה״ז קפט צ״ב ב״א נ צ״א. ס) (איוב לג) בא א צ״ג.

י האי. כ פדא״ל. ל ל״ג אינון. מ לעייל. נ כל ; לכל. ס ל״ג מן בגין עד וכתיב. ע להוא סטרא. פ להאי. צ דקיימא.

חלופי גרסאות

ד ל״ג מן בגין עד האי. ה אגריסיו״ן ; אגיריסיו״ן. ו והה״ד. ז נשמתין וסליק ליה. ח אבוי ובחובוי אתדן ; על חובי דאבו ; על אבוי ובחוביו. ט דההיא.

הסולם

היכל נוגה נצח

הרע. מכ׳ שנים ולמעלה, נדון האדם מבית דין של המקום שנקרא זכות, שהוא היכל הרביעי, והוא בעצמו בא לבית דין, ובעונותיו עצמו נדון, ונמסר בידי נחש הזה הנ״ל שהוא מלאך המות.

תקנב) **בגין דהא מעשרין** וכו׳: משום שמעשרים שנים ולמטה עד י״ג שנים, רוח ההוא הנמצא בו כנחש הולך אחריו, שזהו אגיריסון שאמרנו, משום שלא נשמר מחטא בהיותו ילד קטן, כראוי, וראה בו סימן שיתקלקל אחר כך. וזה נלקח בלי רשות, זעל זה כתוב, ויש נספה בלא משפט. וזה סוד שכתוב, והנה טוב מאד, ולמדנו, שזה מלאך המות, שהוא משום שהקדים אותו ליטול נשמתו מטרם שיתקלקל אחר כך. וממונה זעומד על פתח הזה, שהוא קפציאל, מכניס נשמתו ומעלה אותה למעלה. (עי׳ לעיל תצוה אות קכ״ח בהסולם).

תקנג) **מתליסר שנין** וכו׳: מי״ג שנה (דפו״י דף רמ״ח ע״ב *) דף רמ״ט ע״א) ולמטה, נדון על חטאיו של אביו, ונמסר בידי אסכרה הזה שאמרנו. וכל אחד ואחד, הוא, היכל זה דקדושה לעומת היכל זה דסטרא אחרא, וזה בהיפך מזה, כמו שאמרנו (באות תקמ״א) ופתח הזה הוא בצד צפון.

תקנד) **פתחא רביעאה** וכו׳: פתח הרביעי, הוא עומד לרפואה, ונקרא פתח הרפואה, בפתח זה עומד ממונה אחד, ושמו **פדיאל**, מלשון פדיון, והוא נתמנה על כל אלו הרפואות שבעולם, ולההכניס התפלות של כל בעלי מכאובים ומחלות וצער, וזה עולה עם כל אלו תפלות, ומכניסם לפני הקב״ה.

תקנה) **והאי איהו מלאך** וכו׳: **וזה הוא מלאך מליץ אחד מני אלף.** משום שהם אלף העומדים על פתח הזה ופדיאל זה הוא אחד מהם. וכתוב, ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר. כי עולה בתפלה ההוא ונעשה מליץ טוב על האדם, ומזכיר זכותו שעשה לפני המלך הקדוש. משום שזה הוא

העומד

זכותיה ק דעבד קמי מלכא קדישא, בגין דהאי איהו ר דקיימא תדיר לטב, וע״ד, ש כל אסוותא קיימא בהאי פתחא די ת פדיא״ל ממנא ביה. פתחא דא איהו לסטר מערב. ובגין א דא, אלין ארבע פתחין קיימין בהיכלא דא.

תקנו) בהיכלא דא קיימא רוחא חדא ב דאקרי נגה, האי איהו רוחא ג שליטא בהאי היכלא, כל זיוא וכל תיאובתא קיימאן ביה. האי ד רוחא איהו קיימא לכל אינון דאית לון חולקא בעלמא דאתי, דא אעטר לאינון נשמתין בזיוא דיקרא, בגין למנדע כל אינון רוחין די בהיכלין אחרנין, דדא איהו בר עלמא דאתי, ויעבר בכלהו, ולית מאן דימחי בידיה.

תקנז) האי רוחא, איהו רוחא דכיא, בריר מאלין תתאין, זהריא״ל שמיה, מההוא משחא דרבות קודשא דנגיד מעלמא דאתי, נגיד ביה, ומההוא משחא ה אתרבי ואצמח. והאי איהו נר, כמה דאת אמר ע ערכתי נר למשיחי. בגין דהאי איהו סדורא ו לאדלקא בוצינין מתתא ז לעילא, כד שרא ח עליה נהירו דנגיד מלעילא, בגין דהאי אתסדר, כד אתכלילו ביה כל אינון תתאין לתתא.

תקנח) וכד אתסדר האי רוחא בכל אינון תתאין, ונהיר, כדין אפיק מניה נהורא חד, די שמיה ט אהדיא״ל י והאי כליל ברוחא דא, כ האי קיימא תחות ל האי רוחא, מ לאמשחא לכל אינון נשמתין דסלקין, דאית לון חולקא בעלמא דאתי, ואתחזון נ] לסלקא לעילא.

תקנט) בגין דכד נשמתא סלקא, ועאלת באינון היכלין תתאין, רשימא

מסורת הזהר

(תהלים קלב) ספרא דצניעותא לז צ״ע.

חלופי גרסאות

ק דאעבד. ר קיימא. ש כלא קיימא ול״ג אסוותא. ת פדא״ל. א דאלין ול״ג דא. ב דאיהי אקרי. ג דשלטא. ד ל״ג רוחא. ה אתברי; נגיד. ו לאתדלקא. ז ל״ג לעילא. ח עלייהו. ט אקריא״ל. י מוסיף והאי איהו. כ היא. ל ל״ג האי. מ לאמשכא.

דרך אמת ע] עי׳ בפי׳ יתרו דף מג ע״ב.

הסולם

היכל

העומד תמיד לטוב. וע״כ כל הרפואות נמצאים בפתח הזה אשר פדיאל ממונה עליו. פתח זה הוא לצד מערב. ומשום זה אלו ארבעה פתחים נמצאים בהיכל הזה. כי לכל אחד תפקיד מיוחד.

תקנו) **בהיכלא דא קיימא** וכו׳: בהיכל הזה עומד רוח אחר שנקרא נוגה. זה הוא הרוח השולט בהיכל הזה, כל זיו וכל השתוקקות נמצאים בו. (ב״ב אות פ״ד) רוח הזה עומד לכל אלו שיש להם חלק לעולם הבא, שהוא מעטר אלו הנשמות בזיו יקר, כדי שידעו כל אלו הרוחות שבהיכלות אחרים, שזה הוא בן עולם הבא ותעבור בכל ההיכלות ולא יהיה מי שימחה בידה.

תקנז) **האי רוחא איהו** וכו׳: רוח זה הוא רוח טהור ברור ביותר מאלו התחתונים ממנו, ושמו **זהריאל**, כי משמן משחת קדש

(דפו״י דף רמ״ט ע״א)

נוגה נצח

ההוא שנמשך מעולם הבא, שהוא בינה, נמשך בו, ומשמן ההוא מתגדל וצמח. וזה הוא נר. כמש״א ערכתי נר למשיחי. משום שזה הוא המערכה להדליק הנרות ממטה למעלה, כששורה עליו האור הנמשך מלמעלה, מבינה. כי זהו ערוך בעת שנכללו בו כל אלו התחתונים שלמטה, דהיינו כשהיכלות התחתונים עולים אליו, ואז, נאמר, ערכתי נר וגו׳.

תקנח) **וכד אתסדר האי** וכו׳: וכשהרוח הזה ערוך ומסודר בכל אלו התחתונים שעלו אליו, ומאיר, אז מוציא ממנו אור אחד ששמו **אהדיאל**, וזה כלול ברוח הזה, זהריאל. רוח זה, **אהדיאל**, עומד תחת רוח הזה, זהריאל, למשוח לכל אלו הנשמות העולות, שיש להם חלק בעולם הבא, וראויות לעלות למעלה.

תקנט) **בגין דכד נשמתא** וכו׳: כי כשהנשמה עולה, נכנסת תחלה באלו היכלות התחתונים

איהי בעשרין ותרין אתוון דאורייתא, נ דרשימין בהאי נשמתא. וכד נשמתא זכאת ס וקמת קמיה ע דההוא רוחא, דא ממנא אהדיא"ל משח לון. וסלקין ועאלין בההוא נהר דינור וסלקין ואתקריבו לקרבנא.

תקס) האי נהורא כליל בתלת נהורין, בגין דההוא רבות משחא, אתכליל בתלת גוונין. וכד נציץ האי נהורא, פ נציץ מניה עשרין ותרין צ נהורין, לקבל כ"ב אתוון ק דאורייתא, דרשימין ר בהאי נשמתא. ואלין עשרין ותרין נהורין, כלהו ממנן שמשין דקיימי עמיה, וכלהו אתקרון על שמא דהאי נהורא דעלייהו, וכלהו אתכלילו ביה. האי נהורא ש בכל אינון נהורין, אתכליל בהאי רוחא, והאי רוחא כליל ביה, ואסתכי לאתישבא ת גו היכלא רביעאה.

תקסא) רוחא דא, כד א אתכליל מנהורא דא, ומכלהו נהורין, כד ב דחקין לאתנצצא *) נפקא מנייהו חד חיותא קדישא, כלילא בתרי גווני, אריא ונשרא, ואיהי חד דיוקנא, ג והאי אקרי ד אהיא"ל.

תקסב) והאי חיותא קדישא, נפקי מנציצו ה דילה, כד מטי נהירו דהאי רוחא עלאה בה, ארבע אופנים, כלילן ו בכל גוונין, ואינון הדריא"ל, יהדריא"ל, ז אהדורי"א, ח אסימו"ן. כל אלין בתמניא גדפין, ואלין אינון ממנן, על כל חילי שמיא, מגיחי קרבא. בגין דלא אשתכח קרבא בעלמא, או עקירו דמלכותא

חלופי גרסאות

נ ל"ג דרשימין בהאי נשמתא. ס וקיימת. ע דהאי. פ נצציו. צ אתוון ; מוסיף אתוון נהורין. ק ל"ג דאורייתא. ר בההיא. ש וכל. ת לגו. א מוסיף אתכליל מכלהו. ב דחיין. ג ואיהי. ד אַהְיֵא"ל. ו וכל. ז אהדורי"ה. ח אסימו"ן.

הסולם

היכל — נוגה נצח

התחתונים, דהיינו בהיכל לבנת הספיר, כנ"ל (אות תפ"ג), ובהיכל עצם השמים, כנ"ל (אות תקכ"ב) **היא רשומה, בכ"ב אותיות התורה שנרשמו בנשמה זו. וכשהנשמה זוכית** לעלות להיכל זה, **ועומדת לפני רוח הזה**, זהריאל, **הממונה אהדיאל מושח אותה, ועולה ונכנסת בנהר דינור ההוא, ועולה** משם **ונקרבת לקרבן** לעמוד תמיד לפני עתיק יומין, כנ"ל (אות תקכ"ד).

תקס) **האי נהורא כליל** וכו' : **אור הזה**, אהדיאל, **כלול מג' אורות**, משום **ששמן המשחה ההוא**, שהוא אור הבינה שמשם יצא, **נכלל בג' גוונין**, שהם ג' קוין. **וכשאור הזה נוצץ** מתנוצצים ממנו כ"ב אורות, כנגד כ"ב **אותיות התורה הרשומות בנשמה הזו.** (ב"ב אות פ"ה פ"ו). **ואלו כ"ב אורות, הם כולם ממונים** ומשמשים **העומדים עמו**, עם אהדיאל, **וכולם נקראים על שם אור הזה שעליהם**, שהוא אהדיאל, **וכולם נכללים בו. אור הזה**, אהדיאל, **עם כל אלו כ"ב אורות, נכללים ברוח הזה**, זהריאל, **ורוח הזה כלול בו**, באהדיאל. **ומסתכל**

(דפו"י דף רמ"ט ע"א *) דף רמ"ט ע"ב)

להתישב בהיכל הרביעי (ב"ב אות פ"ז).

תקסא) **רוחא דא כד** וכו' : **רוח הזה**, זהריאל, **כשנכלל מאור הזה**, אהדיאל, **ומכל כ"ב אורות, כשדוחקים** בסוד זווג דהכאה, **להתנוצץ, יוצאת מהם חיה אחת קדושה, כלולה בשני גוונים אריה ונשר, והיא צורה אחת**, שצורות אריה ונשר נתמזגו לצורה אחת, **וזה נקרא אהיאל** (ב"ב אות פ"ח).

תקסב) **והאי חיותא קדישא** וכו' : **חיה הקדושה הזו, מהתנוצצות שלה, כשמגיע בה האור מרוח העליון**, זהריאל, **יוצאים ארבעה אופנים כלולים בכל הגוונים**, דהיינו, אריה שור נשר אדם, **והם נקראים, הדריאל יהדריאל אהדוריא אסימון. כל אלו הם בשמונה כנפים** (ב"ב אות פ"ט) **ואלו הם הממונים על כל צבאות השמים עורכי מלחמה. כי לא נמצאת מלחמה בעולם, או שתעקר מלכות ממקומה, עד שצבאות השמים, והככבים של שאר רקיעים, מראים כולם המלחמות והמריבות אלו באלו. ואלו ארבעה אופנים עומדים עליהם לארבע רוחות העולם.**

אלין

מאתרייהו, עד דחילי שמיא, ט וככביא דשאר רקיעין, כלהו י אחזיו קרבין וסכסוכין אלין באלין. ואלין ארבע אופנים, קיימי עלייהו לארבע סטרין דעלמא.

תקסג) אלין ארבע, כד נטלין כ לאגחא קרבין, מרזא דהיכלא דלעילא ל נטלין, דאיהו בי דינא, מ ואקרי זכותא. מזיעא דלהון אפיקו כמה חילין ומשריין דלית לון חושבנא. וכלהו קיימי תחות אלין אופנים.

תקסד) מנהון קיימי על שירתא, ומנהון שליחן על עלמא. לקבל אינון שליחן דלסטר מסאבא, דנפקי מגו ההוא היכלא תליתאה דילה, ואינון מקטרגי עלמא לאבאשא. ואלין אשתכחו נ לקבלייהו, דלא ישלטון לגבי אינון דמשתדלי באורייתא, כד"א פ) כי מלאכיו יצוה לך וגו'. וכתיב על כפים ישאונך פן תגוף באבן וגו'. ט דא צ) אבן נגף צור מכשול. האי אקרי אבן נגף צור מכשול. והאי אקרי ק) אבן בחן פנת יקרת, ר) צור ישראל. וכלא קיימא דא לקבל דא.

תקסה) מרזא דהיכלא תליתאה די בסטרא אחרא, נפקי תרין רוחין, דאקרון א"ף וחמ"ה, ומתרין אלין, נפקין כל אינון שליחן דאזלין לאסטאה בני נשא מארחא ע דקשוט, ואלין אינון פ דקיימאן, צ ואקדימו ק על ב"נ, דקא אזיל לאורחא דמצוה. ועל דא אלין אופנים קיימן לקבלייהו, בגין לאגנא ר עליה דב"נ דלא ש יתנזקון. מאלין תרין רוחין דחיל משה, כד הוה נחית מן טורא, דכתיב ת) כי יגרתי מפני האף והחמה.

תקסו) באמצעיתא דהיכלא דא, אית אתרא אחרא, דקיימא לעילא לעילא,

מסורת הזהר

פ) (תהלים צא) הקסה"ז קסט צ"ב. צ) (ישעיה ח) חלק ב' רנז: ק) (ישעיה כח) תולדות לט צ"ג. ר) (שם) חלק ג' צו. ת) (דברים ט) חלק ב' רסד: חלק ג' קלז:

חלופי גרסאות

ט דככבייא. י אחזיין קרבא. כ לאחזאה. ל ל"ג נטלין. מ דאקרי. נ לחבלייהו. ס מוסיף באבן דא. ע קשוט. פ דקיימין על ב"נ דקאזיל. צ ל"ג ואקדימו; ואקרי. ק מוסיף על כל. ר עלייהו דבני נשא. ש יתעקון מאינון.

הסולם

היכל תקסג) **אלין ארבע כד** וכו': אלו ארבעה האופנים, כשנוסעים לערוך מלחמות, מסוד **היכל של מעלה**, שהוא היכל הרביעי, נוסעים, ששם **הוא בית דין**, ונקרא **זכות**. מן הזיעה **שלהם**, מוציאים כמה צבאות ומחנות מלאכים, שאין להם מספר. וכולם עומדים תחת אלו **האופנים** (ב"ב אות צ"א).

תקסד) **מנהון קיימי על** וכו': **מהם**, **עומדים על** אמירת שירה. **ומהם**, הם שליחים **להעולם**, כנגד אלו השליחים שלצד הטומאה, שיוצאים מן היכל השלישי שלה, והם **מקטריגים על העולם להרע**, ואלו השליחים שבהיכל הזה, נמצאים כנגדם, שלא ישלטו **על** אלו העוסקים בתורה. כש"א, כי מלאכיו **יצוה לך** לשמרך וגו'. וכתוב, **על כפים ישאונך פן תגוף באבן** וגו', **זהו אבן נגף צור מכשול. זה**, דטומאה, **נקרא אבן נגף צור מכשול. זה**, דקדושה, **נקרא אבן בחן פנת יקרת צור ישראל. והכל עומד זה כנגד זה.**

נוגה נצח

תקסה) **מרזא דהיכלא** וכו': מסוד היכל הג' שבסטרא אחרא, יוצאים ב' רוחין הנקראים, **אף וחמה**, ומשני אלו, יוצאים כל אלו השליחים ההולכים להטות בני אדם מדרך האמת. ואלו הם העומדים ומקדימים על בן אדם ההולך לדרך של מצוה, כדי להפריע לו. ועל זה אלו האופנים עומדים כנגדם, כדי להגן על האדם שלא ינזק מהם. מאלו ב' רוחין ירא משה, כשירד מן ההר. שכתוב, כי יגרתי מפני האף והחמה.

תקסו) **באמצעיתא דהיכלא** וכו': באמצע היכל הזה, יש מקום אחר העומד למעלה

בארבע פתחין, לארבע סטרי עלמא, עשר ממנן לכל פתחא ופתחא, וחד ממנא עלייהו. והאי כליל בנהורא דאקרי ת אהדיא"ל, והאי א איהו אופן בתוך האופן, משלבן דא בדא.

תקסז) אלין ב ארבעין, נטלי דינא מבי זכותא, לאלקאה ג להאי נשמתא דחבאת ד ובעאת לאלקאה. ואלין קיימי בשלהובי נורא לגבי אינון נשמתין, וטאסין לבר מהיכלא דא, ואלקאן לנשמתא דא, ה וקיימא נזיפא לבר, כל אינון יומין דאתגזרת עלה, ו ולא עאלת לפרגודא.

תקסח) ז ואלין ארבעים, אינון ח דקיימין ט ואנזיפו י ומנדין, לכל אינון דאפיקו מפומייהו מלה דלא אצטריכא, כ ובתר דא אפיקו מפומייהו מלה קדישא, מלה דאורייתא, ומטנפי פומייהו ל בה. ואלין מ קיימי, ומנדין לון, וקיימי נ בהאי נדוייא ארבעין יומין, דלא אשתמע ס צלותהון.

תקסט) וכן לכל אינון דחאבו ע אינון חובין, דבעיין לנזפא, עשרה כרוזין נפקי בכל יומא, ומכרזי בכל אינון רקיעין, ובכל אינון חילין ומשריין, אזדהרו בפלניא דאיהו פ נזיפא. נזיפא איהו צ על חובא פלוני ק דעבד, עד דתב קמי מאריה, רחמנא לישזבן.

תקע) כד תב מההוא חובא, ר מתכנפי אלין ארבעין, ושראן ליה. וכדין אכריזו ש עליה, פלניא שרא נזיפא. מכאן ולהלאה ת צלותא עאלת. ועד לא תב, נזיף איהו לעילא ותתא, ונטירו דמאריה אתעדי מניה. ואפילו בליליא נשמתיה נזיפא, דסתמין לה כל תרעי שמיא א ולא סלקא, ודחיין לה לבר.

חלופי גרסאות

ת אהדריא"ל. א ל"ג איהו. ב ד'. ג להההיא. ד ל"ג ובעאת; ובעיא. ה דקיימא. ו ל"ג ולא עאלת לפרגודא. ז אלין אינון ארבעין [נ"א ארבע]. ח קיימין. ט ומנזפין; ואוזפי; ואוזיפו. י ומדיינין. כ ל"ג מן ובתר עד ומטנפי. ל ל"ג בה. מ מנדין ול"ג קיימי. נ ל"ג בהאי נדוייא. ס מוסיף צלותהון ולא עאלין לכרגודא וקיימין נזיפין לבר. ע מוסיף כל אינון. פ בנזיפו. צ ל"ג על. ק ל"ג דעבד; עבד. ר מתכנשין. ש ל"ג עליה. ת צלותיה. א וסלקא ול"ג ולא.

הסולם

היכל — נוגה נצח

למעלה למעלה, בארבעה פתחים לארבעה רוחות העולם. עשרה ממונים על כל פתח ופתח, וממונה אחד עליהם. וממונה הזה כלול בהאור הנקרא אהדיאל, ואלו הם אופן בתוך האופן, משולבים זה בזה. (ב"ב אות צ"ב).

תקסז) **אלין מ' נטלי** וכו'; **אלו מ'**, ממונים, מקבלים הדין מהיכל הזכות, להכות לנשמה הזו שחטאה, וצריכים להכותה. ואלו עומדים בלהבות אש אל אלו הנשמות. ופורחים לחוץ מן ההיכל הזה, ומכים נשמה הזו. והנשמה עומדת בנזיפה בחוץ כל אלו הימים שנגזרו עליה, ואינה נכנסת אל הפרגוד. דהיינו למחיצת ההיכל.

תקסח) **ואלין ארבעים אינון** וכו'; **ואלו ארבעים**, הממונים, הם העומדים ומנזפים

(דפו"י דף רמ"ט ע"ב)

ומטילים חרם **על כל אלו** שהוציאו מפיהם דבר שאינו צריך, ואחר זה תיכף הוציאו מפיהם מלה קדושה מלה של תורה. ומטנפים פיהם בה. ואלו עומדים ומחרימים אותם, ועומדים בחרם הזה ארבעים יום, שתפלתם אינה מקובלת.

תקסט) **וכן לכל אינון** וכו'; **וכן לכל אלו** שחטאו חטאים כאלו שצריכים לנזוף בהם, יוצאים עשרה כרוזים בכל יום, ומכריזים בכל אלו הרקיעים ובכל אלו הצבאות והמחנות מלאכים, **הזהרו** מפלוני שהוא נזוף. נזוף הוא **על חטא** פלוני שעשה. **עד** שחוזר בתשובה **לפני** אדונו. הרחמן יצילנו.

תקע) **כד תב מההוא** וכו'; כששב בתשובה על אותו חטא, מתאספים אלו ארבעים

הממונים

תקעא) האי אופן דקיימא על אלין ארבעין, כד נטיל מטא להההוא אתר דאקרי ת) תא הרצי״ם. וכד עאל, עאלו עמיה אינון ארבעין, די ממנן בארבע פתחין, וסלקין כל אינון מגינין ב) די דהבא. ואלין ג) אינון מלאכין דאקרון חשמלי״ם. ואינון מגינין וסייפין ורומחין, דרהטי לאגנא עלייהו דישראל משאר עמין, ולאגחא ד) קרבא בהו, ולנקמא לון כפום שעתא, בלא אריכו.

תקעב) ובג״כ אקרי תא הרצים, אתר דאינון רצים רהטי, ואוחו לאגחא, ולנקמא נוקמין לקבל ה) רצים אחרנין, דרהטי לאבאשא ולאתרעא מזלין, לשלטאה עלייהו. ורזא דא, א) הרצים יצאו דחופים. רצים מסטרא דא, ורצים מסטרא דא, ו) ובגינהון, ב) והעיר שושן צהלה ושמחה, או ג) נבוכה. אי מקדמי אלין דהכא, העיר שושן שמחה. ואי מקדמי אלין דסטדא אחרא, העיר שושן נבוכה.

תקעג) והא אוקימנא, דבכלא קיימין אלין לקבל אלין, סטרא דא לקבל סטרא דא. ובג״כ, אלין ז) אינון מגינין לכלא. כד סלקין אלין ח) באלין, נפק חד אויר דלעילא, ואתעבידו כלהו מגן חד. ט) וסימנך, ד) אנכי מגן לך.

תקעד) תריסר גלגלין, אינון דסחראן גו היכלא דא, ואינון י) אקרון שרפים, דתרין גוונין, חוור וסומק, רחמי ודינא, אלין כ) אינון קיימי לאשגחא

מסורת הזהר

ת) (מ״א יד) חלק ג׳ קצא: א) (אסתר ג). ב) (שם ח) חלק ג׳ קסט: ג) (שם ג). ד) (בראשית טו) לך מט צ״ג זהר חדש כו ט״א של״ה.

חלופי גרסאות

ב ל״ג די. ג ל״ג אינון. ד בהו קרבא. ה רצין. ו ובגינהון סימניך. ז ל״ג אינון. ח ל״ג באלין. ט וסימנא. י ממנן. כ מגינים קיימין.

הממונים ומתירים אותו מן הנזיפה. ואז מכריזים עליו, הותר הנזיפה מפלוני. מכאן ולהלאה התפלה נכנסת. וכל עוד שלא שב, הוא נזוף למעלה ולמטה, והשמירה מאדונו הוסרה ממנו. ואפילו בלילה, כשנשמתו מסתלקת ממנו ורוצה לעלות למעלה, נשמתו נזופה, שסותמים מפניה כל שערי השמים, ואינה עולה, ודוחים אותה לחוץ.

תקעא) **האי אופן דקיימא** וכו׳: אופן הזה הממונה על אלו ארבעים הממונים, (כנ״ל אות תקס״ו) כשהוא נוסע, מגיע למקום ההוא שנקרא **תא הרצים**, וכשנכנס, נכנסים עמו אלו ארבעים הממונים שעל ד׳ פתחים, ומעלים כל אלו מגיני הזהב. ואלו הם מלאכים הנקראים חשמלים, והם מגינים וחרבות ורמחים, הרצים להגן על ישראל משאר האומות, ולעשות בהם מלחמה, ולהנקם מהם לפי שעה, בלי אריכות זמן. (ב״ב אות צ״ד).

תקעב) **ובגין כך אקרי** וכו׳: **ומשום זה נקרא תא הרצים**. שפירושו, מקום שהם

(דפו״י דף רמ״ט ע״ב *) דף ר״נ ע״א)

רצים. כי רצים וממהרים ללחום ולנקום נקמות. והם כנגד רצים אחרים, הרצים להרע ולהחליש המזלות של האדם, כדי לשלוט עליהם. וזה סוד, הרצים יצאו דחופים. כי יש רצים מצד זה דקדושה, ויש רצים מצד זה דס״א. ובשבילם, או והעיר שושן צהלה ושמחה, או נבוכה. אם מקדימים אלו הרצים דקדושה שבכאן, העיר שושן שמחה. ואם מקדימים אלו הרצים דסטרא אחרא, העיר שושן נבוכה.

תקעג) **והא אוקימנא** וכו׳: וכבר העמדנו, שבהיכל, עומדים אלו כנגד אלו, צד זה דקדושה, כנגד צד זה דס״א. ומשום זה, אלו הרצים שבכאן, מגינים על הכל. כשעולים ונכללים אלו באלו, יוצא אויר אחד מלמעלה, ונעשו כולם, מגן אחד. וסימנך, אנכי מגן לך.

תקעד) **תריסר גלגלין** וכו׳: י״ב גלגלים הם המסבבים בהיכל הזה, והם נקראים, שרפים בשני גוונים, לבן ואדום, דהיינו רחמים ודין. אלו הם העומדים להשגיח תמיד על

כל

תד״ר, על כל אינון מארי דצערא, דצערין לון שאר עמין, ודחקין לון, ואקרון חלונות. והיינו דכתיב, ה) משגיח מן החלונות.

תקעה) ל ואלין קיימי לאסתכלא, כל אינון דמצלאן מ צלותייהו, דמקדמי לבי כנישתא, ואתמנון מאינון עשרה קדמאי. כדין סלקין וכתבין לון לעילא, בגין דאלין אקרון חברים לגבייהו. ההי״ד ו) חברים מקשיבים לקולך נ השמעיני.

תקעו) זכאין אינון צדיקייא, דידעי לסדרא צלותהון כדקא יאות, בגין דכד האי צלותא שראת ס לאסתלקא, אלין סלקין ע בהאי צלותא, ועאלין בכל אינון רקיעין, ובכל אינון היכלין, עד תרעא דפתחא עלאה, ועאלת ההיא צלותא קמי מלכא, לאתעטרא. כמה דאתמר.

תקעז) תא חזי, כל אינון דמצלאן צלותין, פ ומקדשי למריהון ברעותא שלים, צ האי צלותא בעיא ק לאפקא לה מגו מחשבה, וברעותא ר דמלולא ש ורוחא, וכדין אתקדש שמיה דקב״ה. וכד מטאת לגבי אלין חברים, כלהו נטלי לההיא צלותא, ת ואזלן בהדה עד היכלא רביעאה, בההוא פתחא. ואלין משבחין בההוא זמנא דמצלאן צלותין, ומקדשי בההוא זמנא, אלין אינון די ממנן א ביממא בהו בישראל, למהוי עמהון חברים. ב ובליליא, באינון אחרנין, דאמרי שירתא בליליא.

תקעח) ותא חזי כתיב, ז) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא

מסורת הזהר

ח) (שיר ב) שמות כג צ״ג. ו) (שם ח) לך ז צ״א.
ז) (משלי כח) לך י צ״א.

חלופי גרסאות

ל מוסיף ואלין אינון קיימין. מ צלותהון ומקדמין. נ ל״ג השמעיני. ס לאסתכלא. ע בההיא. פ ל״ג ומקדשי ; ומקדשן. צ ההיא. ק מגו מחשבה לאפקא לה. ר דרוחא ומלולא [שלים]. ש ל״ג ורוחא. ת ואזלא ; ואזלן ; ואזלאן. א ל״ג ביממא. ב ולאו בליליא כאינון.

הסולם

היכל

כל אלו בעלי הצער, ששאר העמים מצערים אותם ומצירים להם. ונקראים חלונות. וז״ש, משגיח מן החלונות.

תקעה) **ואלין קיימי לאסתכלא** וכו׳ ; ואלו עומדים להסתכל על כל אלו שמתפללים תפלתם, ומקדימים לבית הכנסת להספר מאלו עשרה ראשונים. אז עולים השרפים, וכותבים אותם למעלה. משום שאלו, שהם מעשרה ראשונים, נקראים חברים אליהם. ז״ש, חברים מקשיבים לקולך השמעיני.

תקעו) **זכאין אינון צדיקיא** וכו׳ ; אשרי הם הצדיקים שיודעים לערוך תפלתם כראוי, משום כשתפלה זו מתחלת לעלות, אלו המלאכים עולים עם תפלה זו, ונכנסים בכל אלו הרקיעים, ובכל אלו היכלות, עד השער של פתח העליון, ונכנסת תפלה ההיא להתעטר לפני המלך. כמו שלמדנו.

(דפו״י דף ד״נ ע״א)

נוגה נצח

תקעז) **תא חזי כל** וכו׳ ; בוא וראה, כל אלו המתפללים תפלות, ומקדשים לאדונם ברצון שלם, תפלה זו צריכים להוציאה מן המחשבה וברצון הדבור והרוח, אז מתקדש שמו של הקב״ה. וכשהתפלה מגיעה לאלו מלאכים שהם חברים (כנ״ל אות תקע״ה) כולם לוקחים תפלה ההיא והולכים עמה עד היכל הרביעי בפתח ההוא אשר שם. ואלו המלאכים משבחים להקב״ה בזמן ההוא שישראל מתפללים תפלות ומקדישים להקב״ה, בזמן ההוא ביום, אלו הם הממונים שביום שנתמנו לשבח יחד עם ישראל להיות עמהם חברים. ובלילה, הם חברים באלו האחרים האומרים שירה בלילה.

תקעח) **ות״ח כתיב גוזל** וכו׳ ; ובוא וראה, כתוב, גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית. והרי העמדנו, שהוא משום שמנע ברכות מהקב״ה, שהוא אביו.

כמ״ש

לאיש משחית. והא אוקמוה, בגין דמנע ברכאן דקב״ה, דאיהו אביו. כמה דכתיב, ח) שאל אביך ויגדך. וכתיב ט) ישמח אביך. ואוקמוה.

תקעט) חבר הוא לאיש משחית, מאן איש משחית. דא איהו ההוא איש, דפגים לסיהרא. ואקרי י) איש תהפוכות. כ) איש לשון. ל) איש יודע ציד איש שדה. והאי איהו איש משחית, דהאי איהו מנע ברכאן מעלמא. אוף הכי, מאן דמנע ברכאן מעלמא, חבר הוא להאי איש משחית כדקאמרן. ודא הוא רוא, בגין דאצטריך ליה לב״נ לברכא לקב״ה, ולצלאה ג צלותא כדקא יאות. בגין דיתברך שמיה קדישא, ויתחבר באלין חברין קדישין, ולא יפגום צלותיה. בגין דימנע ברכאן מעלמא, ויתחבר בההוא חבר איש משחית דאיהו מנע ברכאן מעלמא, וגרים מותא לכלהו.

תקפ) כתיב מ) וחובר חבר, מאי וחובר חבר. ההוא מאן דאזיל בתר סטרא אחרא, וחרש חרשין, איהו משך עליה רוחא אחרא מסאבא, ואתחבר בההוא חברותא דההוא חבר רע, ושארי בחברותא בהדי, ההוא חבר איש משחית. נ אמאי אקרי חבר. בגין ס דבשעתא דאתייליד ב״נ אתחבר ע עמיה. ותדיר קיימא בהדיה חבר. פ לבתר, אתהפך ליה חבר איש משחית.

תקפא) צ והכי אית בסטרא דקדושה, בסטרא דימינא, חבר טוב, דעביד טיבו עמיה דבר נש בעלמא דין ובעלמא דאתי. ואלין חברים קיימי תדיר עליה דב״נ, בחברותא חדא, לשיזבא ליה, ולאגנא ק עליה, ולמהוי עמיה חברים, לקדשא שמא דמאריהון, ולזמרא ולשבחא קמיה. תדיר.

מסורת הזהר

ח) (דברים לב) חלק ג׳ צ. רצח: זהר חדש לד ט״א שמ״א תקונים חדשים צט ט״א ש״ח. ט) (משלי כג) ב״ב צב צ״א. י) (משלי טו) ב״א שיב צ״ב. כ) (תהלים קו) תרומה קנד צ״ו. ל) (בראשית כה) תולדות לד צ״ב. מ) (דברים יח) חלק ג׳ ע. עא:

חלופי גרסאות

ג צלותיה. ד ל״ג מן אמאי עד סוף האות; ומאי. ה דמשעתא. ו ל״ג עמיה. ז ולבתר אתהפך למשחית. ח והכא. ט ליה.

הסולם

היכל

כמ״ש שאל אביך ויגדך. וכתוב, ישמח אביך. והעמידוהו.

תקעט) **חבר הוא לאיש משחית:** שואל, מי הוא איש משחית. ומשיב, זה הוא איש, שפגם את הלבנה, שהיא מלכות. דהיינו הסטרא אחרא, שנקרא: איש תהפוכות, איש לשון, איש יודע ציד, איש שדה, וזה הוא, איש משחית, כי זה מונע ברכות מן העולם. אף כאן, מי שמונע ברכות מן העולם, חבר הוא לאיש משחית הזה, כמו שאמרנו. וזה הוא סוד, משום שאדם צריך לברך להקב״ה, ולהתפלל תפלה כראוי, כדי שיתברך שמו הקדוש ויתחבר באלו חברים הקדושים דהיינו המלאכים (כנ״ל אות תקע״ה) ולא יפגום תפלתו, משום שאם יפגום תפלתו ימנע ברכות מן העולם, ויתחבר בחבר ההוא שהוא

(דפו״י דף ד״נ ע״א)

נוגה נצח

איש משחית שהוא מנע ברכות מן העולם וגרם לכולם מות.

תקפ) **כתיב וחובר חבר:** שואל מהו וחובר חבר. ומשיב, היינו חבר ההוא, מי שהולך אחר הסטרא אחרא, ועושה כשפים, הוא מושך על עצמו רוח אחר טמא, ונתחבר בהתחברות ההיא של אותו חבר רע, ושורה בהתחברות עמו חבר ההוא, איש משחית. ולמה נקרא חבר. הוא משום שבשעה שאדם נולד נתחבר עמו הס״א, דהיינו יצר הרע, והוא נמצא חבר עמו תמיד. ואח״כ נהפך אליו החבר, לאיש משחית.

תקפא) **והכי אית בסטרא וכו׳; וכך יש חבר טוב בצד הקדושה בצד הימין, שעושה טוב עם האדם בעולם הזה ובעולם הבא.** ואלו מלאכים חברים (כנ״ל אות תקע״ה)

עומדים

תקפב) מאלין נפקי *) ארבע סמכין אחרנין, לאינון תריסר דקאמרן, הני חברים. ואלין אינון קיימי לגבי אינון · דיעטין עיטא לאבאשא כ לצדיקייא. אע״ג דלא עבדי, וסלקי ואודעי מלה לעילא, ובטלי להההוא עיטא, ואלין אקרון אראלי״ם ואע״ג דכלהו אתמנון לדא, כל חד וחד אתמנא ואתפקד על מלין ידיעאן. ותחות אלין לית לון חושבנא.

תקפג) אלין ארבע, קיימי לארבע סטרי עלמא, ל וכל חד קאים לאשגחא עלייהו דישראל. ואלין אקרון חרכים, כמה דאת אמר נ) מציץ מן החרכים. שמא דאלין ארבע דאקרון חרכים, מ עיגא״ל. נ עירי״ה. עריא״ל. יהירא״ל. ס עיגא״ל איהו קאים לסטר מזרח, ודא קיימא לאשגחא על כל אינון דעבדין עובדין טבין, ועל כל אינון דמחשבי מחשבה דמצוה, אף ע״ג דלא יכלי למעבד.

תקפד) עירי״ה, קיימא לסטר דרום. ודא קיימא לאשגחא, לכל אינון דמנחמי למסכנא, או דצערי לבייהו עליה, אף ע״ג דלא יכלי למיהב ליה. ולאינון דאזלי לאורחא דמצוה. ולאינון דעבדי חסד עם מתים. ואיהו קיימא קומא דאמת. והאי אתמנא לאדכרא ליה לעילא, ולאחקא דיוקניה לעילא, לאעלא ליה לעלמא דאתי.

תקפה) עריא״ל, קיימא לסטר צפון. ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דחשיבו למעבד בישין, ולא עבדי. או ע בעאן למחטי, ואתו למעבד, ואתקף ביצריה ולא עביד.

מסורת הזוהר

נ) (שיר ב) לעיל אות תקעד צ״ה.

חלופי גרסאות

· דעטין. כ ל״ג לצדיקייא ; צדיקייא. ל כל חד קאים להההוא סטרא כלהו לאשגחא ול״ג עליהו דישראל. מ עינא״ל. נ עזרי״ה. ס ואלין אינון קיימין לאשגחא ול״ג מן עיגא״ל עד לאשגחא. ע בגין.

הסולם

היכל

עומדים תמיד על האדם בהתחברות אחת להצילו ולהגן עליו, ולהיות עמו חברים לקדש שמו של אדונם, ולזמר ולשבח לפניו תמיד.

תקפב) **מאלין נפקי ארבע** וכו׳: מאלו י״ב השרפים דתרין גוונין, יוצאים ארבעה עמודים אחרים הסומכים לאלו י״ב השרפים, דתרין גוונין, שאמרנו שהם חברים. ואלו ד׳ עמודים, עומדים כנגד אלו המיעצים עצה להרע לצדיקים, אע״פ שעוד אינם עושים, ועולים ומודיעים הדבר למעלה, ומבטלים עצה ההיא. ואלו נקראים **אראלים**, ואע״פ שכולם נתמנו לזה, מכל מקום כל אחד ואחד נתמנה ונפקד על דברים ידועים מיוחדים. ותחת אלו יש מלאכים שאין להם חשבון.

תקפג) **אלין ארבע קיימי** וכו׳: אלו ארבעה אראלים עומדים לארבע רוחות העולם, וכל אחד עומד להשגיח על ישראל. ואלו

(דפו״י דף ר״נ ע״א *) דף ר״נ ע״ב)

נוגה נצח

נקראים חרכים. כמש״א, מציץ מן החרכים. והי״ב נקראים חלונות (כנ״ל אות תקע״ד) השמות של אלו ארבעה הנקראים חרכים. הם **עיגאל, עיריה עריאל יהיראל**. עיגאל עומד לצד מזרח. וזה עומד להשגיח על אלו שעושים מעשים טובים. ועל כל אלו החושבים מחשבת מצוה, אע״פ שאינם יכולים לעשות.

תקפד) **עירי״ה קיימא** וכו׳: עירי״ה עומד לצד דרום. וזה עומד להשגיח לכל אלו המנחמים את העני, או שלבם מצטער עליו, אע״פ שאינם יכולים לתת לו. ולאלו שהולכים בדרך מצוה. ולאלו שעושים חסד עם המתים, והוא מקיים חסד של אמת. וזה נתמנה להזכיר אותו למעלה, ולחקוק צורתו למעלה, להביאו לעולם הבא.

תקפה) **עריא״ל קיימא** וכו׳: עריא״ל עומד לצד צפון. וזה עומד להשגיח לכל אלו שחשבו

תקפו) יהירא"ל קיימא לסטר מערב. והאי קיימא לאשגחא לכל אינון דלעאן באורייתא. ועיילי בנייהו למלעי באורייתא לבי רב. ולכל אינון דמסתכלי על מרע, כד איהו בבי מרעיה. ואשגחו עליה, ואודעו ליה דיסתכל בחובוי פ ובעובדוי, ויתוב מנייהו למאריה. בגין דכל מאן דישתדל בההוא מרע, דיסתכל צ בעובדוי, ויתוב בתיובתא קמי קב"ה, איהו גרים ליה לאשתזבא, ולאתבא ליה רוחיה.

תקפז) וע"ד כתיב ס אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי'. מאי ביום רעה, ביום רע מבעי ליה. אלא ק ביום רעה, ביומא דשלטא ההוא רעה למיסב נשמתיה. אשרי משכיל אל דל, דא הוא מרע. ר כד"א, ע מדוע אתה ככה דל בן המלך. ובג"כ, ביום רעה ימלטהו יי'. ואלין ש אינון דמסתכלי בההוא מרע, ת לאתבא ליה מחובוי גבי קב"ה, כמה דאוקימנא. בהיכלא דא קיימא עליה, לאשגחא. וביומא דשריא דינא על עלמא, ישתזיב מניה, כד"א ביום רעה ימלטהו יי'. יומא דאתמסר דינא א לההיא רעה לשלטאה ב ביה וכלהו אלין קיימי לאשגחא. ג וע"ד אקרון חרכים.

תקפח) ביומא דראש השנה, כד קב"ה קאים בדינא על עלמא, וההוא סטרא בישא אתי לאסטאה, כדין מתכנפי כל הני, וקיימן קמי קב"ה. וכדין מתעטרן כלהו, וקיימן קמי קב"ה. בההוא זמנא מה כתיב, משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. מציץ: כמאן דאשגח מאתר דקיק, דחמי ולא חמי כל מה

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

ס) (תהלים מא) בשלח קג צ"ה. ע) (ש"ב יג). פ או בעובדוי. צ מוסיף בחובוי ובעובדוי. ק ל"ב ביום רעה. ר כמה דאתמר. ש דאינון מסתכלי. ת לאתאבא. א מוסיף עאל להההיא. ב מוסיף ביה על עלמא. ג ל"ג וע"ד אקרון חרכים.

היכל **הסולם** **נוגה נצח**

שחשבו לעשות רע ולא עשו. או רצו לחטוא ובאו לעשות העבירה, ונתגברו על יצרם ולא עשו.

תקפו) **יהירא"ל קיימא** וכו': יהירא"ל עומד לצד מערב. והוא עומד להשגיח לכל אלו העוסקים בתורה, ומביאים בניהם לעסוק בתורה לבית רבן. ולכל אלו שמסתכלים על החולה כשהוא בבית חליו. ומשגיחים עליו ומודיעים אותו שיסתכל בחטאיו ובמעשיו וישוב עליהם לאדונו. משום שכל מי שמסתכל בחולה ההוא, שיסתכל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקב"ה הוא גרם לו להנצל, ולהשיב רוחו אליו.

תקפז) **ועל דא כתיב** וכו': ועל זה כתוב, אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. שואל, מהו ביום רעה, ביום רע היה צריך לומר. ומשיב, **אלא ביום רעה** פירושו,

(דפו"י דף ר"נ ע"ב)

ביום ששולט רעה ההיא לקחת נשמתו. אשרי משכיל אל דל, זה הוא חולה, כמש"א מדוע אתה ככה דל בן המלך. ומשום זה, ביום רעה ימלטהו ה'. ואלו הם שמסתכלים בההוא חולה להחזירו בתשובה מעונותיו אל הקב"ה כמו שהעמדנו. בהיכל זה עומד המלאך יהיראל להשגיח עליו, וביום שדין שורה על העולם, ימלט ממנו. כש"א, ביום רעה ימלטהו ה'. דהיינו ביום שנמסר הדין לאותה הרעה, שהוא מלאך המות, לשלוט עליו, ימלטהו ה'. וכל אלו ד' אראלים עומדים להשגיח, וע"כ נקראים חרכים.

תקפח) **ביומא דראש השנה** וכו': ביום רה"ש, כשהקב"ה עומד בדין על העולם, וסטרא אחרא ההוא בא להשטין, אז מתאספים כל אלו, י"ב השרפים וד' האראלים, ועומדים לפני הקב"ה. ואז מתעטרים כולם ועומדים

לפני

דאצטריך. ולבתר, משגיח מן החלונות, אתר אשגחותא יתיר, דפתח פתחין לרחמא על כלא, וכד קב״ה אשגח על עלמא, אסתכל באלין חלונות, ובאלין חרכים, וחייס על כלא.

תקפט) וכדין כד ישראל תקעין בההוא שופר ד ואתער מתתא ההוא קול דנפיק משופר, כליל מאשא ומיא ורוחא, ואתעביד מכלא ההוא קול, בגין לאתערא קול ה עלאה, דנפקא מגו ו ההוא שופר, דאיהו כגוונא דא, כליל באשא ובמיא ורוחא. כדין כרוזא נפקא, ואכריז בכלהו רקיעין, ואמר קול דודי הנה זה בא וגו׳, משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים.

תקצ) וכדין ידעי כלהו, דהא קב״ה חייס עלייהו דישראל, ואמרי זכאין אינון ישראל, דאית ז לון עיטא בארעא, בגין לאתערא רחמי מלעילא, ח כדין כתיב ט) אשרי העם יודעי תרועה, ט יודעי תרועה ודאי, *) יודעי י תרועה: מתברי האי תרועה, דאיהו דינא קשיא, כ דכלא אתדנו ל בה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין, ובעלמא דאתי, בגין דאינון ידעי ארחוי דקב״ה, וידעי למהך בארחוי, וליחדא יחודא כדקא יאות.

תקצא) אלין חלונות, ואלין חרכים, קיימי כלהו לאחדא כל צלותין, דסלקין מתתא לעילא, ולאשגחא בהו, מ לאעלא לון קמי קב״ה. נ ועל דא כל בית הכנסת דלאו ביה חלונות, לאו אתר לצלאה ביה ס כדקא יאות.

מסורת הזהר

ט) (תהלים פט) בא א צ״ב.

חלופי גרסאות

ד ואתערי; ל״ג מן ואתער עד ההוא קול בגין. ה עילא. ו ל״ג ההוא. ז להון. ח ל״ג כדין. ט ל״ג יודעי תרועה; ל״ג יודעי תרועה ודאי. י ל״ג תרועה. כ דלא; כלא. ל ביה. מ ל״ג לאעלא לון קמי. נ כגוונא ול״ג ועל. ס ל״ג כדקא יאות.

הסולם

היכל

לפני הקב״ה. בעת ההוא מה כתוב, משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. מציץ, הוא כמי שמביט דרך מקום דק שרואה, ואינו רואה כל מה שצריך. ואחר כך, משגיח מן החלונות. שהוא מקום השגחה יותר, דהיינו שפותח פתחים לרחם על הכל. וכשהקב״ה משגיח על העולם, הסתכל באלו החלונות ובאלו החרכים, ומרחם על הכל.

תקפט) וכדין כד ישראל וכו׳: ואז כשישראל תוקעים בשופר ההוא, ונתעורר מלמטה, קיל ההוא היוצא משופר הכלול מאש מים ורוח, ונעשה מן הכל קול ההוא. כדי לעורר קול עליון, שהוא ז״א, היוצא מתוך שופר ההוא, שהוא בינה, שהוא כעין זה, כלול באש ומים ורוח, שהם ג׳ קוין, (כמ״ש לעיל בהקדמת ספר הזהר דף קפ״ג ד״ה היכלא ע״ש) אז יוצא הכרוז ומכריז בכל הרקיעים, ואמר, קול דודי הנה זה בא וגו׳ משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים.

(רפו״י דף ר״נ ע״ב *) דף רנ״א ע״א)

נוגה נצח

תקצ) וכדין ידעי כלהו וכו׳: ואז יודעים הכל כי הקדוש ברוך הוא מרחם על ישראל, ואומרים אשרי הם ישראל, שיש להם עצה בארץ, דהיינו לתקוע בשופר, כדי לעורר רחמים למעלה. אז כתוב, אשרי העם יודעי תרועה. יודעי תרועה ודאי. שהוא מלשון וידע בהם את אנשי סוכות. (שופטים ח׳) שמשברים תרועה ההיא, שהיא דין קשה, שהכל נדונים בה. אשרי הם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, משום שהם יודעים דרכיו של הקב״ה, ויודעים ללכת בדרכיו וליחד היחוד כראוי.

תקצא) אלין חלונות וכו׳: אלו החלונות, שהם השרפים, ואלו חרכים, שהם האראלים, עומדים כולם ליחד כל התפלות העולות ממטה למעלה, ולהשגיח בהן להביאן לפני הקב״ה. וע״כ כל בית הכנסת שאין בו חלונות, אינו מקום להתפלל בו כראוי.

תקצב) ע דהא בית הכנסת לתתא, לקבל בית הכנסת דלעילא. פ בית הכנסת דלעילא דאית ביה חלונות כמה דאמרן, הכי נמי צ לתתא. ק לעילא כנסת הגדולה, אית ביה תריסר חלונות ר עלאין, הכי נמי להאי בית הכנסת תתאה. וכלא ש קיימאן דא לקבל דא, בגין דעלמין קיימין אלין ת בגוונא דאלין, א וקב״ה סליק יקריה בכלא. וע״ד ביום רעה ימלטהו יי׳, כד שלטא ההיא סטרא בישא, ימלטהו יי׳.

תקצג) כגוונא דא, האי ממנא יהירא״ל, קיימא על כל אינון דחייסי על מסכני, כד״א אשרי משכיל אל דל. ובגין דא כלא קיימא בהיכלא דא, והיכלא דא ב אתכליל בהיכלא אחרא רביעאה, דתמן הוא גזרין ודינין לכלא. ג זכאה חולקיה מאן דידע גנזי דמאריה, ליחדא ליה, ולקדשא שמיה דמאריה תדירא, למזכי ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי.

היכל הזכות גבורה

תקצד) היכלא רביעאה. היכלא דא, די קב״ה אשתמודע ד שולטניה בארעא בגיניה. ודא איהו היכלא, דקיימא למטר ארחוי דאורייתא. דא היכלא אקרי ה דזכות, דביה אתדנו כל דינין דעלמא, וכל זכיין, וכל חובין, וכל עונשין, וכל אגר טב, לאינון דנטרי פקודי אורייתא.

תקצה) היכל דא ו דזכות, משנייא מכל שאר היכלין, והאי היכלא, כלילן

חלופי גרסאות

ע ל״ג דהא ומוסיף בגין דאית בית הכנסת לקבל בית הכנסת. פ ל״ג בית הכנסת דלעילא. צ ל״ג **לתתא**. ק ל״ג **לעילא**. ר דעאלין; דעלאין. ש קיימא. ת כבגוונא. א ל״ג מן וקב״ה עד סוף האות. ב מתכליל. ג מוסיף ובג״כ זכאה. ד ל״ג שולטניה. ה זכותא. ו מוסיף היכלא דביה.

תקצב) **דהא בית הכנסת** וכו׳: כי בית הכנסת למטה, הוא כנגד בית הכנסת שלמעלה. בית הכנסת למעלה יש בה חלונות כמו שאמרנו, אף כך למטה. כי למעלה, בבית הכנסת, הגדולה, שהוא ההיכל, יש בה י״ב חלונות עליונים, דהיינו י״ב שרפים, אף כך בית הכנסת הזו התחתון. והכל עומד זה כנגד זה. משום שהעולמות עומדים אלו כנגד אלו, שנחתמים זה מזה, וכל מה שבחותם יש בנחתם ממנו. והקב״ה, מתעלה כבודו בכל. וע״כ ביום רעה ימלטהו ה׳. שפירושו כששולט צד הרע, ימלטהו ה׳. ע״י אלו החלונות והחרכים כנ״ל.

תקצג) **כגוונא דא האי** וכו׳: כעין זה, ממונה ההוא יהירא״ל, עומד על כל אלו המרחמים על העני. כמש״א, אשרי משכיל **אל דל**. דהיינו כפשוטו שדל הוא עני. ומשום

זה הכל נמצא בהיכל זה. והיכל זה נכלל בהיכל אחר הרביעי, ששם הוא הגזירות והדינים לכל. אשרי חלקו של מי שיודע גנזיו של אדונו ליחדו ולקדש שמו של אדונו תמיד לזכותו בעולם הזה ובעולם הבא.

היכל הרביעי היכל הזכות גבורה

תקצד) **היכלא רביעאה** וכו׳: היכל הרביעי. היכל זה, הקב״ה, נודע ממשלתו בארץ על ידו. וזה הוא היכל העומד לשמור דרכי התורה. היכל זה נקרא **זכות**, שבו נדונים כל דיני העולם, ובו כל זכיות, וכל חובות, וכל עונשים, וכל שכר טוב לאלו השומרים מצות התורה. (ב״ב אות ק״ב וק״י).

תקצה) **היכל דא דזכות** וכו׳: היכל זה, זכות, משונה מכל שאר היכלות, והיכל זה, כלולים בו ארבעה היכלות המשונים זה מזה, וכולם הם היכל אחד. (ב״ב ק״ב) **בהיכל**

ביה ארבע היכלין, ז משניין דא מן דא, וכלהו חד היכלא. בהיכלא דא אית רוחא חדא, דאקרי ח זכות אל. והיכלא דא אקרי על שמיה ט זכות, והאי איהו אל. והכא אתדנו כל דינין דעלמא, והאי איהו רזא דכתיב, צ) ואל זועם בכל יום.

תקצו) י ד׳ היכלין, כ ד׳ אלין דאינון בהיכלא דא, דא לגו מן דא, כלהו כלילן דא בדא, וכלהו חד היכלא, ל ואקרי זכותא. ארבע היכלין אלין, אית מ להו פתחין. חד ממנא נ עלאה ס דקיימא לבר לפתחא קדמאה ע דהיכלא פ דא, צ סנסני״ה שמיה, ועל שמא דא, אית ממנא אחרא לסטרא אחרא דשמאלא, דנטל דינין ק בההוא היכלא דיליה, לאתערא למעבד בעלמא. ובגין דנטיל מניה, אקרי על שמיה, ר סנסני״ה. ואיהו שליט על ההוא אסכר״א דרביי.

תקצז) והאי ממנא עלאה ר סנסני״ה, כד נטיל דינא, אכריז לאינון ממנן דקיימין על תריסר פתחין, ואינון כרוזין דמכרזי כל אינון דינין, דאתדנו מהיכלא דזכותא דא.

תקצח) רוחא דא דנטיל כלא, דאקרי ש זכות א״ל דקאמרן, כלא כליל ת ביה. מניה נפקו שבעין נהורין נציצין, וכלהו בעגולא קיימי, בגין לאחזאה דא בדא דלא אתכסי דא מן דא. כל זכיין, וכל עונשין, וכל דינין, קמי כלהו נהורין א אלין קיימין.

תקצט) מנייהו נפקי תרין נהורין, דקיימי קמייהו תדיר. ואלין ב ע׳ נהורין,

מסורת הזהר

צ) (תהלים ז) ויחי רס צא.

חלופי גרסאות

ז ל״ג משניין דא מן דא; מוסיף וכלהו משניין (ד״א).
ח זכותא״ל; זכות ול״ג אל. ט זכותא. י ל״ג מן ד׳ היכלין עד ארבע היכלין. כ ל״ג ד׳ אלין ל דאקרי.
מ פתחין, להו חד. נ ל״ג עלאה. ס לבר דקיימא. ע מוסיף עלאה דהיכלא. פ ל״ג דא. צ סנסני״א. ק לאתערא בההוא היכלא דיליה למעבד. ר סנסני״א. ש זכות; זכותא״ל. ת ל״ג ביה. א ל״ג אלין. ב ל״ג מן ע׳ עד לגו.

הסולם

היכל

זה יש רוח אחד שנקרא **זכות אל**, **והיכל** זה נקרא על שמו זכות. וזה הוא **אל**, שכאן נדונים כל דיני העולם. וזה הוא סוד **ואל** זועם בכל יום.

תקצו) **ד׳ היכלין ד׳** וכו׳: ארבעה היכלות, ארבעה אלו, שהם בהיכל זה, זה לפנים מזה, כולם כלולים זה בזה, וכולם היכל אחד, ונקרא **זכות**. ארבעה היכלות אלו יש להם פתחים. ממונה אחד עליון העומד בחוץ לפתח הראשון של היכל זה, שמו סנסניה. ועל שם הזה סנסניה, יש ממונה אחר, לצד האחר שבשמאל, שלוקח דינים מסנסניה אל היכל שלו, להתעורר ולעשות דינים בעולם. ומשום שלוקח ממנו נקרא גם הוא סנסניה על שמו. והוא שולט על אסכרא ההוא של תנוקות.

תקצז) **והאי ממנא עלאה** וכו׳: וממונה **הזה** העליון, העומד מחוץ לפתח הראשון

הזכות גבורה

שבהיכל זה, שנקרא סנסניה, כשמקבל דין, מכריז לאלו הממונים העומדים בי״ב פתחים, של היכל זה, והם הכרוזים שמכריזים על כל אלו הדינים שנדונים בהיכל הזכות הזה.

תקצח) **רוחא דא דנטיל** וכו׳: רוח **הזה** שלוקח הכל, שנקרא זכות אל, שאמרנו, הכל כלול בו. ממנו יוצאים שבעים אורות מתנוצצים, וכולם עומדים בעגול, כדי שיראו זה את זה, ושלא יתכסו זה מזה. כל הזכיות וכל העונשים וכל הדינים, עומדים לפני כל האורות האלו. (ב״ב אות ק״ג).

תקצט) **מנייהו נפקי תרין** וכו׳: מהם, מע׳ האורות, יוצאים ב׳ אורות, שעומדים לפני ע׳ האורות **תמיד**. ואלו ע׳ אורות, וב׳ אורות העומדים לפניהם, הם בפנים באמצע **ההיכל**. ועל סוד **ההיכל הזה** כתוב שרריך אגן הסהר **אל** יחסר המזג. כי כאן מתמזגים

ותרין נהורין דקיימי קמייהו, אינון לגו באמצעיתא דהיכלא. ג ועל רזא דהיכלא דא ד כתיב, ק) שררך אגן הסהר אל יחסר המזג.

תר) לקבל אינון נפקי שבעין ותרין נהורין אחרנין, מסטרא דימינא. ושבעין ותרין נהורין אחרנין, מסטרא דשמאלא. ה ואלין קדמאי אינון פנימאי ו לגו, באמצעיתא דהיכלא. לקמי נהורין אלין, ז עאלין כל ח כל זכוון ט וכל חובין לאתדכאה. כל עובדין דעלמא, מאלין פנימאי נפקי. אשתכחו כל נהורין דנפקי מרוחא דא עלאה, מאתן ושית סרי נהורין, וכלהו כלילן ברוחא דא.

תרא) אינון תרי נהורין, דקיימי קמי אינון שבעין, אינון סהדי סהדותא י תדיר, וכתבי פתקי דינא דזכו או דחובה. אלין שבעין אינון כ גזרין גזרי ודיינין דינין. ל וכל דינין דעלמא הן לטב הן לביש הכא איהו.

תרב) מ רוחא דא, דאיהו זכות א״ל כדקאמרן, ביה רשימין תלת אתוון, דמדבקן ביה מלעילא, דאינון יה״ו. והא אוקימנא דכד אלין נ אתוון מתדבקאן בהאי אתר, *) דאתדבקותא דדכורא בנוקבא. כדין אתרשימו בהאי רוחא, אינון אתוון. והכא אמר דוד, ר) ואלהי לצור מחסי. רזא דרוחא דא דאקרי א״ל ורזא דאינון אתוון דרשימין ביה, דאקרון יה״ו, אלין תלת סטרין דנהורין דקאמרן.

תרג) אינון תלת בתי דינין, דמתפלגי בדינין אחרנין, במילי דעלמא, בעותרא במסכנו, במרעיו בשלימו, דאינון ארבע היכלין ס דאינון מתקנן לכל

מסורת הזהר

ק) (שיר ז) משפטים קפט צ״ג. ר) (תהלים צד).

חלופי גרסאות

ג והאי ד ל״ג כתיב. ה ואלין פנימאי אלין קדמאי. ו ל״ג לגו באמצעיתא דהיכלא. ז עלאין. ח זכו. ט ל״ג וכל חובין לאתדכאה. י ל״ב תדיר. כ גזרי גזרין. ל ל״ב וכל דינין דעלמא. מ דא רוחא. נ ל״ג אתוון. ס אינון.

הסולם

היכל

החובות והזכיות (כמ״ש ב״ב אות ק״ג בהסולם ד״ה ובענין).

תר) **לקבל אינון נפקי** וכו׳: כנגד ע״ב אורות אלו יוצאים ע״ב אחרים מצד ימין, וע״ב אחרים מצד שמאל. ואלו ע״ב הראשונים הם פנימים בפנים באמצע ההיכל. לפני אורות האלו הפנימים, באים כל הזכיות וכל החובות להטהר (כמ״ש ב״ב אות ק״ג בהסולם) כל המעשים שבעולם יוצאים מאלו ע״ב אורות הפנימים. נמצא, שכל האורות היוצאים מרוח העליון הזה, זכות אל, הם ר״י אורות, שג״פ ע״ב הם ר״ו, וכולם כלולים ברוח הזה.

תרא) **אינון תרין נהורין** וכו׳: **אלו ב׳** אורות העומדים לפני השבעים, הם תמיד, מעידים עדות וכותבים כתבי דין, של זכות או של חוב. אלו השבעים גוזרים גזירות ודנים דינים. וכל הדינים שבעולם הן לטוב והן לרע כאן הם. (ב״ב ק״ה).

(דפו״י דף רנ״א ע״א *) דף רנ״א ע״ב)

הזכות גבורה

תרב) **רוחא דא דאיהו** וכו׳: רוח הזה שהוא, **זכות אל**, שאמרנו, בו רשומות ג׳ אותיות המתדבקות בו מלמעלה, שהם יה״ו. והרי העמדנו, כאשר אלו האותיות מתדבקות במקום הזה של הדבקות של דכר בנוקבא, כי יה״ו ה״ס חג״ת והם דכר, וזכות אל, ה״ס נוקבא, אז נרשמו ברוח הזה, זכות אל, אלו האותיות. וכאן אמר דוד, **ואלהי**, לצור מחסי. אשר **ואלהי**, הוא אותיות **אל יה״ו**, שה״ס רוח הזה שנקרא **אל**, וסוד האותיות הרשומות בו שנקראות **יה״ו**. אלו הם ג׳ צדדים של האורות שאמרנו, דהיינו ג״פ ע״ב שבימין ושמאל ואמצע, (כנ״ל אות ת״ר) שימין ושמאל ה״ס **י״ה**. והאמצעי הפנימי הוא **ו׳**.

תרג) **אינון תלת בתי דינין** וכו׳: יש כאן חסר. וכך צריך לומר, **לבתר נפק חד נהורא נחיר לארבע סטרין, האי נהורא אפיק תלת אחרנין, דאינון תלת בתי**

דינין

אינון אחרנין, תרין היכלין לאלין תרי סטרי נהורין אחרנין, וחד היכלא לכל אינון מארי דעייניו, דעבדי חושבנא מכל עובדין דעלמא. וחד היכלא, לסופרין אחרנין, די תחות אלין קדמאי ע פנימאי. אלין ארבע היכלין, כלילן בהיכלא דא, דאקרי על שמא דהאי רוחא זכותא, כדקאמרן.

תרד) בכל פתחא ופתחא פ דאלין היכלין, אית ממנא חד, צ בפתחא קדמאה אית ממנא חדא, דשמיה אקרי ק גזריא"ל. ההוא ממנא איהו לגלאה דינין, דאתדנו ואתגזרו להההוא ממנא קדמאה, ר דשמיה סנסני"ה דמניה נטיל האי ממנא אחרא, דקיימא על היכלא דסטרא אחרא, וקיימא על אסכרה דרביי, כדקאמרן.

תרה) והאי ממנא גזריא"ל, נטיל מלה דבי דינא פנימאה. דכלא, ש אתגזר תמן, וכדין אודיע מלה להאי ממנא דלבר, וכל אינון כרוזי מכרזי ואמרי ת בכל רקיעין, כך וכך אתגזר מבי מלכא, עד דנטלי ההיא מלה בהיכלא דלתתא, ומתמן נפקי ומכרזי מלה, עד דאשתמע בכלהו רקיעין א תתאין, ונחתי ואודעי מלה, לכללהו דלתתא.

חלופי גרסאות

ע פנימאה. פ אית ממנא חד באלין היכלין. צ פתחא. ק מוסיף גזריא"ל (לפתחא קדמאה דשמיה דכלא [; דכלא דשמיה] סנסני"ה דמניה נטיל) האי ממנא אחרא [; דקיימא על]. ר ל"ג מן דשמיה עד דקיימא. ש דאתגזר. ת בכלהו ; מוסיף בכל אינון. א ל"ג תתאין.

היכל **הסולם** הזכות גבורה

דינין וכו'. דהיינו לפי הגרסא שלעיל (ב"ב אות ק"ו) **אשר ע"ב אורות הראשונים הם לדיני נפשות, ואלו ג' בתי דינא הם לדברים אחרים שאינם דיני נפשות** (ע"ש בהסולם). ולפי"ז נמצא שתלת בתי דינין אלו, הם בחינת ב' הע"ב החצונים לימין ושמאל (המבוארים באות ת"ר, לעיל). וז"ש, **אינון תלת בתי דינין דמתפלגין בדיני אחרנין** וכו'. **אלו ג' בתי דינין, מתחלקים** מע"ב הפנימים, לדון **דינים אחרים** שאינם דיני נפשות, אלא **בדברי העולם, בעושר, בעניות,** במחלות, בבריאות **השלמות. כי אלו ארבעה היכלות הם** מתוקנים גם **לכל אלו דינים אחרים, ב' היכלות הם לאלו ב' צדדי האור האחרים,** דהיינו ב' ע"ב שלצד ימין ולצד שמאל, שה"ס ג' בתי דינין הנ"ל הדנים דינים אחרים. **והיכל אחד, לכל אלו בעלי עינים שעושים חשבון מכל מעשי העולם,** דהיינו אפילו דיני נפשות, שה"ס ע"ב האמצעי הפנימי, **והיכל אחד, לסופרים אחרים שהם תחת אלו הראשונים הפנימים. אלו ארבעה היכלות**

(דפו"י דף רנ"א ע"ב)

כלולים בהיכל זה הנקרא על שם הרוח, זכות. כמו שאמרנו.

תרד) **בכל פתחא ופתחא** וכו' ; **בכל פתח ופתח שבאלו היכלות, יש ממונה אחד. בפתח הראשון, יש ממונה אחד ששמו גזריאל, ממונה ההוא הוא לגלות הדינין** שנדונו ונגזרו, **לממונה ההוא הראשון,** העומד בחוץ לפתח הזה, **ששמו** סנסניה, **שממנו** לוקח ממונה האחר הזה **העומד על היכל הסטרא אחרא, ועומד על מחלת אסכרה שבילדים** (כנ"ל אות תקצ"ו).

תרה) **והאי ממנא גזריאל** וכו' ; **וממונה הזה גזריאל, לוקח הדבר שבית דין הפנימי** מכל, גזר שם, **ואז מודיע הדבר לממונה ההוא** שחוץ לפתח, שהוא סנסניה, **וכל אלו הכרוזים מכריזים ואומרים בכל הרקיעים, כך וכך** נגזר מבית המלך. **עד שלוקחים הדבר בהיכל שלמטה,** (כנ"ל אות תקל"ח) היכל הג', **ומשם יוצאים ומכריזים הדבר עד שנשמע בכל הרקיעים התחתונים, ויורדים ומודיעים הדבר לכולם שלמטה.**

ונטלי

תרו) ונטלי מלה כלהו תתאין, מדרגא לדרגא, אפילו צפרי שמיא, ועופי דארעא, כלהו נטלי מלה, ואודעי לה בעלמא. עד דנטלי מלה כל אינון גרדיני נימוסין, ואחזיין בחלמא לבני נשא, ואתיא ההיא מלה לזמן קריב.

תרז) ולזמנין דההיא מלה דאצטריכא למלכי ארעא, דאינון ממנן לאתזנא, ולדברא ב עמין. דאודעין ההיא מלה עד רקיעא דשמשא ג דלתתא, וקיימא תמן. עד דאינון ממנן ד שמשא, דאתמנון על שמשא, נטלי ההיא מלה, ואודעי לה לאינון ממנן עלאין די בסטרא אחרא, ואינון מודעין ההיא מלה למלכי ארעא, דאינון בסטרא דלהון.

תרח) וכד הוו נביאים בהו בישראל, הוו נטלין נבואה דלהון, מתרין עמודין עלאין דאורייתא סמיך עלייהו. לבתר דאסתלקו נביאים מעלמא, ואתו מארי דמראה, ומארי דחלמא, נטלי מלה מאתריה כדקאמרן. וכד מלכי הוו ביניהו דישראל, ונביאים אסתלקו, ומארי דחלמא ומראה לא אשתכחו, אודעין מלה לאינון מלכין, ה מהאי פתחא כדקאמרן.

תרט) ואי תימא היך נטיל מלה מהאי אתר. תא חזי, כל דרגא ודרגא, וכל פתחא ופתחא, כלהו אית לון לבר, ממנן ידיעין, ו דאתמנון בכל אינון רקיעין, עד דנחתי לתתא ברקיעין תתאין ואודעין מלה לאינון דאצטריך בגין דהא מאלין היכלין דאינון סטרא דקדושה ורזא דמהימנותא, אתפרשו דרגין לתתא, כלהו ברזא דמהימנותא, ונחתו דרגין על דרגין, עד דפרחין מהאי עלמא, ואתמנון ביה.

חלופי גרסאות

ב עמא. ג לתתא. ד שמשין. ה מההוא. ו מוסיף דאתמנון בסטרא דלהון.

הסולם

היכל

תרו) **ונטלי מלה כלהו** וכו׳: ולוקחים הדבר כל התחתונים ממדרגה למדרגה, אפילו עוף השמים ועוף הארץ כולם לוקחים הדבר ומודיעים בעולם. עד שלוקחים הדבר כל אלו מעוררי דין ומשפט, ונראים לבני אדם בחלום. והדבר בא לזמן קרוב.

תרז) **ולזמנין דההיא מלה** וכו׳: ולפעמים שהדבר נצרך לדעת למלכי הארץ, שהם ממונים לזון ולהנהיג עמים. מודיעים הדבר עד הרקיע שבו השמש שלמטה, והדבר עומד שם, עד שאלו ממוני השמש, שנתמנו על השמש, לוקחים הדבר ומודיעים אל הממונים העליונים שבסטרא אחרא, והם מודיעים הדבר למלכי ארץ שהם בצד שלהם.

תרח) **וכד הוו נביאים** וכו׳ וכשהיו נביאים בישראל, היו לוקחים הנבואה שלהם מב׳ עמודים העליונים שהם נצח והוד, אשר התורה, שהיא ז״א, סמוכה עליהם. ואחר

(דפו״י דף רנ״א ע״ב)

הזכות גבורה

שנסתלקו הנביאים מן העולם, ובאו בעלי מראה ובעלי החלום, היו לוקחים הדבר ממקומו, כמו שאמרנו, (כנ״ל אות תקל״ג ע״ש) וכשהיו מלכים בישראל, והנביאים נסתלקו ובעלי החלום ומראה לא נמצאו, מודיעים הדבר לאלו המלכים, מפתח הזה שאמרנו, דהיינו מפתח הא׳ שבהיכל הזה.

תרט) **ואי תימא היך** וכו׳: ואם תאמר, איך לוקחים מלכי ישראל הדבר ממקום גבוה ההוא. בוא וראה, כל מדרגה ומדרגה וכל פתח ופתח, כולם יש להם בחוץ ממונים ידועים, שנתמנו בכל אלו הרקיעים, עד שיורדים למטה ברקיעים התחתונים, ומודיעים הדבר לאלו שצריכים. כי משום שמאלו היכלות, שהם בצד הקדושה וסוד האמונה, נפרדות מדרגות למטה, כולן בסוד האמונה, ויורדות מדרגות אחר מדרגות עד שפורחות בעולם הזה, ונתמנו בו.

מנהון

תרי) מנהון, לנטרא בני נשא מסטרא אחרא, ומנזיקי עלמא, ובאינון ארחי דקא אזלי. ומנהון, לסייעא לבני נשא, כד אתאן לאתדכאה. ומנהון, למעבד אתין ונסין בעלמא. ומנהון דקיימי לאשגחא בעובדין דבני נשא, למסהד סהדותא. ז וכן מתפרשין כמה דרגין לסטרייהו, ח וכלהו ברזא דמהימנותא עלאה, בקדושה עלאה.

תריא) כגוונא דא בסטרא אחרא, סטרא מסאבא, מתפרשין דרגין מאינון היכלין לתתא, כלהו דרגין לאבאשא, ולאסטאה עלמא: מנהון, קיימי לאסטאה בני נשא, מארח טב לארח ט בישא. ומנהון קיימי לסאבא בני *) נשא, לאינון דאתו לאסתאבא, י כמה דתנינן, אתא בר נש לאסתאבא, מסאבין ליה בהאי עלמא, ומסאבין ליה בההוא עלמא, ואינון כ אקרו צואה רותחת. כד"א ש) צא תאמר לו. ואינון דרגין דקיימן לסאבא יתיר, ובגין כך, אלין תדיר לקבל אלין, ל וכלא איהו בדרגין ידיעאן כדקא חזי.

תריב) פתחא תניינא. מ בהאי פתחא אית ממנא, דהריא"ל שמיה. נ ואיהו לסטר ימינא, והאי איהו ממנא, לאעלא כל זכותין דזכו בהו בני נשא, בגין ס דיתדן בר נש לטב עלייהו ע כד אתדן לטב, ואינון זכיין קיימן סגיאן על חובי בני נשא, כדין האי ממנא, פקיד על אגרא וחולקא דאינון זכיין ואגרן לטב.

תריג) ואפיק ההוא דינא, ומני ליה להוא ממנא, דאקרי פ) פדיא"ל, די בהיכלא צ תליתאה. וכדין א"ל, ת) פדעהו מרדת שחת. בגין דכד ב"נ קאים

מסורת הזהר

ש) (ישעיה ל) וישב סט צ"א. ת) (איוב לג) הקסה"ז קסט צ"ג

דרך אמת פ) לעיל רמט ע"א.

חלופי גרסאות

ז מוסיף וכן בגוונא דא. ח כלהו. ט ביש. י ל"ג כמה דתנינן אתא ב"נ לאסתאבא. כ אקרי. ל כלא; מוסיף וע"ד כלא. מ אית בהאי פתחא. נ דאיהו ול"ג מן ואיהו עד ממנא. ס דאתדן; דאתא. ע מוסיף וכן כד. פ פדא"ל. צ דלתתא.

הסולם

היכל

תרי) **מנהון לנטרא בני נשא** וכו': מהם, חלק מהממונים האלו, לשמור בני אדם מן **הסטרא אחרא**, ומנזקי העולם, ובאלו **הדרכים שהולכים**. ומהם, לעזור לבני אדם כשבאים **להטהר**. ומהם לעשות אותות ונסים בעולם. ומהם העומדים להביט במעשי בני אדם, להעיד עדות למעלה. וכן נפרדות כמה מדרגות לבחינותיהן, והכל בסוד האמונה העליונה, בקדושה העליונה.

תריא) **כגוונא דא** וכו': כעין זה בסטרא אחרא, צד הטומאה מתפרדות, מאלו היכלות הטומאה, מדרגות למטה. כולן מדרגות להרע ולהדיח העולם: מהן, עומדות להטות בני אדם מדרך טוב לדרך רע. ומהן, עומדות לטמא בני אדם, לאותם שבאו להטמא. כמו שלמדנו, **בא** בן אדם להטמא, מטמאים אותו בעולם

(דפו"י דף רנ"א ע"ב *) דף רנ"ב ע"א)

הזכות גבורה

הזה ומטמאים אותו בעולם ההוא. והן הנקראות צואה רותחת. כש"א צא תאמר לו. ואלו המדרגות עומדות לטמאות ביותר. ומשום זה הן תמיד כנגד אלו הבאים להטמא. והכל הוא במדרגות ידועות כראוי.

תריב) **פתחא תנינא** וכו': פתח השני. בפתח הזה יש ממונה שמו **דהריאל**, **והוא** לצד ימין. וזה הוא ממונה להכניס כל הזכיות שזכו בהם בני אדם, כדי שהאדם יהיה נדון עליהם לטוב. כשהאדם נידון לטוב, שאלו הזכיות נמצאות מרובות על עונות בני אדם, אז ממונה הזה, דהריאל, הוא ממונה על השכר והחלק של אלו זכיות ושכרן הטוב.

תריג) **ואפיק ההוא דינא** וכו': ומוציא דין ההוא, שהוא לטוב, וממנה ממונה ההוא שנקרא פדיאל, שהוא בהיכל השלישי (כנ"ל

בבי מרעיה, ואתפס בתפיסו דמלכא, כדין אתדן ב״נ. וכל זכו וכל חובה דעבד בהאי עלמא, כלא עאל בהאי היכלא לאתדנא.

תריד) וכד אתדן לטב, בהאי פתחא נפק דיניה לטב, לימינא דהאי ממנא דהריא״ל, דקיימא ביה, ק ואודעין דיניה לטב, עד דאשתזיב. ונחתא ההוא דינא, בכל אינון ממנן, דרגין דאשתמודעו לטב לתתא, כלהו דרגין על דרגין, וכלא, בין לטב בין לביש, מבי מלכא אתדן ההוא ב״נ.

תרטו) פתחא תליתאה. בהאי פתחא אית ממנא חד, גדיא״ל שמיה. ואיהו לסטר שמאלא, והאי איהו ממנא, ר לאעלא כל חובין וכל בישין, דב״נ אסטי אבתרייהו בהאי עלמא. ונחית לון גו מתקלא לאתקלא, באינון זכיין דעאלו בידא דההוא ממנא אחרא דקאמרן.

תרטז) וההוא מתקלא קיימא גו פתחא רביעאה, ותמן אתקלו זכיין וחובין כחדא. מאן דנצח מנייהו, הכי אית ליה ממנן ש בההוא סטרא. אי נצחן זכיין, כמה ממנן אית ת בסטר דימינא, ונטלי א ההוא דינא, ומעברין בישין ומרעין ב מההוא ב״נ, עד ג דאשתזיב. אי נצחן חובין, כמה ממנן אית ליה ד בההוא סטרא ה דשמאלא, עד דנטלי מלה ההוא סטרא אחרא, וכל אינון גרדיני נמוסין, עד דאתרע מזליה. וכדין נחתא ההוא סטרא אחרא, ונטיל נשמתא. זכאה חולקיהון דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

חלופי גרסאות

ק ואודעיה. ר לאתקלא; לאעלא ולאתקלא. ש אחרן מסטרא דימינא. ת להההוא סטרא. א מלה וההוא. ב דההוא. ג מוסיף דאשתזיב. מסטרא דשמאלא. ד להההוא. ה ל״ג דשמאלא.

הסולם

היכל הזכות גבורה

אות תקנ״ד) ואז אמר לו, פדעהו מרדת שחת. משום כשהאדם נמצא בערש דוי, ונתפש בבית האסורים של המלך, או נדון האדם. וכל זכיות וכל חוב שעשה בעולם הזה, הכל נכנס בהיכל הזה להשפט שם.

תריד) **וכד אתדן לטב** וכו׳: וכשנדון לטוב, בפתח הזה יוצא דינו לטוב, לימינו של ממונה הזה **דהריאל**, העומד בו בפתח הזה, ומודיעים דינו לטוב, עד שנצול, ונרפא מחליו, ויורד דין ההוא דרך כל אלו הממונים, שהם מדרגות שנודעו לטוב למטה, כולן, מדרגות אחר מדרגות, עד שמגיע לאדם בעולם הזה. והכל, בין לטוב ובין לרע, נדון אדם ההוא מבית המלך.

תרטו) **פתחא תליתאה** וכו׳: פתח השלישי. בפתח הזה יש ממונה אחד, שמו **גדיאל**. והוא לצד שמאל. וזה הוא ממונה להכניס כל העבירות וכל הרעות שהאדם סר אחריהן בעולם הזה, ומורידם לתוך המאזנים לשקול אותן, באלו הזכיות שנכנסו בידי ממונה האחר, דהריאל, שאמרנו (לעיל אות תרי״ב).

תרטז) **וההוא מתקלא קיימא** וכו׳: ומאזנים האלו עומדים בתוך פתח הרביעי, ושם נשקלים זכיות ועבירות יחד. מי שנוצח מהם, יש לו ממונים באותו הצד, אם הזכיות נוצחות, כמה ממונים הם בצד ימין, שלוקחים דין ההוא, ומעבירים רעות ומחלות מאותו האדם עד שניצול. ואם נוצחות העבירות, כמה ממונים יש לו באותו צד שמאל, עד שהסטרא אחרא לוקח הדבר, וכל אלו מעוררי דין וחוק, עד שנחלש מזלו. ואז יורד צד ההוא, ולוקח את נשמתו. אשרי חלקם של צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

תריז) פתחא רביעאה. בהאי פתחא, קיימא חד ממנא, ו מאזני"ה שמיה. והאי איהו צ] מתקלא, ז דנטלא זכיין וחובין, וביה אתקלו כלהו כחדא. ודא אקרי מאזני צדק. כדכתיב א) מאזני צדק. בהאי אתקלו כלהו לאתדנא.

תריח) תחות האי ממנא, אית תרין ממנן, חד לימינא וחד לשמאלא. חד לימינא, הריא"ל שמיה. חד לשמאלא, גדודיא"ל שמיה. וכד אתקלו זכיין וחובין, דא אכרע לסטר ימינא, ודא אכרע לסטר שמאלא. ח וכלהו אתכלילו בהאי רוחא דאקרי ט זכו"ת אל.

תריט) וכד אתכלילן כלהו ביה, אפיק י חד חיותא, קדישא, כ והאי חיותא מלהטא, ואקרי ל שמיה מ תומיא"ל. האי חיותא, איהי חיותא דקיימא לאשגחא בעלמא, באינון עיני יי', דאזלן ושטאן בעלמא. נ ואינון עיני יי', כלהו נטלי אשגחותא, מאינון עובדין ס טבין דאתעבידו בטמירו, ע ולאשגחא באינון פ עובדין דאינון בשלימו דלבא, ואע"ג דלא אתעבידו כדקא יאות.

תרכ) האי חיותא איהי קיימא באשגחותא דצלותין. בגין דאינון שאלתין דשאלי בני נשא בצלותהון, כלהו קיימי בידא דהאי חיותא, ואנח צ להו בהאי היכלא, וקיימין אינון שאלתין בהאי היכלא עד ארבעין יומין, לאשגחא בהו.

תרכא) ק דהא בכל ארבעין וארבעין, נפקא האי חיותא, ונטיל לכל אינון שאלתין, ואנח לון קמייהו דאינון ר שבעין ותרין נהורין, ש ודיינין לון. וכדין

מסורת הזהר

א) (ויקרא יט) ב"א שג צ"ג.

חלופי גרסאות

ו ואזני"ה. ז דתקיל. ח כלהו. ט זכותא ול"ג אל; זכות ול"ג א"ל. י ל"ג חד. כ וההיא. ל שמא; מוסיף שמא דילה. מ רעמיא"ל. נ והכי [; והכא] אינון. ס טמירין; דטמירו; וטמירו. ע לאשגחא. פ מוסיף עובדין דטמירו. צ לון. ק מוסיף דהא לסוף ארבעין יומין. ר נהורין שבעין ותרין. ש דיינין ודייני.

דרך אמת צ] משפטים צח ע"ב ופקודי רסח ע"א.

הסולם

היכל

תריז) **פתחא רביעאה** וכו': פתח הרביעי. בפתח הזה עומד ממונה אחד ושמו **מאזניה**. וזה הוא המאזנים שלוקחת זכיות וחובות, ונשקלים בו כולם יחד. וזה נקרא, מאזני צדק. כמו שכתוב, מאזני צדק נשקלים. בזה כולם להשפט.

תריח) **תחות האי ממנא** וכו': תחת ממונה ההוא, מאזניה, יש ב' ממונים, אחד לימין, ואחד לשמאל. אחד לימין שמו **הריאל**. אחד לשמאל שמו **גדודיאל**. וכשנשקלים זכיות וחובות, זה שבימין, מכריע לצד ימין, וזה שבשמאל מכריע לצד שמאל. וכולם נכללים ברוח ההוא שנקרא זכות אל.

תריט) **וכד אתכלילן** וכו': וכשנכללו כולם בו, בזכות אל, הוא מוציא חיה אחת, וחיה הזו לוהטת, ונקרא שמה **תומיאל**. חיה זו היא חיה העומדת להשגיח בעולם בתוך

(דפו"י דף רנ"ב ע"א)

הזכות גבורה

אלו, עיני ה', ההולכים ומשוטטים בעולם. ואלו עיני ה', כולן לוקחות השגחה, מאלו מעשים טובים שנעשו בסתר, ולהשגיח באלו המעשים שהם בשלמות הלב, ואע"פ שלא נעשו כראוי. (ב"ב אות ק"ז).

תרכ) **האי חיותא איהי** וכו': חיה זו עומדת להשגיח על התפלות. משום שכל הבקשות שבני אדם שואלים בתפלתם, כולן עומדות בידי חיה הזו, והיא מניחה אותן בהיכל הזה. ואלו הבקשות עומדות בהיכל הזה עד ארבעים יום להשגיח בהן.

תרכא) **דהא בכל ארבעין** וכו': כי בכל ארבעים וארבעים יום יוצאת חיה זו, ולוקחת כל אלו התפלות, ומניחה אותן לפני אלו ע"ב אורות (כנ"ל אות תקצ"ח ותקצ"ט) ודנים אותן. ואז רוח הזה שנקרא זכות אל, (הנ"ל באות תקצ"ה) מעיין בהן, אם האדם זכה או

לא

האי ת רוחא דאקרי זכו״ת אל, *) מעיין בהו, אי א זכי אי לא זכי. אי זכי, נפקא ב האי צלותא, ומתגלגלא ג האי שאלתא, ד ונפקן עמה ה תריסר ממנן, וכל חד וחד תבעין מעם ההוא רוחא, קיומא ו בהאי שאלתא, ז ואתקיימא בהו.

תרכב) תחות ח האי חיותא, ט ארבעה שרפין י מלהטן, כ שרפא״ל, ברקיא״ל, ל קרישיא״ל קדומי״ה. ואלין ארבע תחות מ האי חיותא קיימי לארבע נ סטרי עלמא, אלין ד׳ קיימי לד׳ סטרי עלמא, ואינון ממנן לאשגחא בכל אינון דנטרי יומא דשבתא, ס ומענגי שבתא כדקא יאות.

תרכג) מאלין ארבע כד נטלי, נפקי שביבין דאשא, ומאלין שביבין אתעבידו שבעין ותרין גלגלין, מלהטן ע באשא. מהכא אתעביד נהר דינור. אלף אלפין ישמשוניה להההוא פ נהרא, כל אינון דמענגי שבתא, אלין ארבע ממנן משגחן בכל אינון דמענגי שבתא, והאי חיותא קיימא עלייהו, ונטלי בגינה תחותה.

תרכד) בכל יומא ויומא, נגיד ההוא נהר דינור, ואוקיד לכמה רוחין, ולכמה שליטין. וכד עייל שבתא, כרוזא נפקא, ושכיך ההוא נהר דינור, וזעפין וזיקין ושביבין אשתככו. והאי חיותא אזלא וסלקא על ארבעה אלין שרפים דקאמרן. ועאל צ גו אמצעיתא דהיכלא דא, ק בההוא אתר ר דאקרי ענג.

תרכה) בגין דבהאי אתר, כד עייל שבתא, מתסדראן תמן כל פתורי דבני עלמא, דאקרו בני היכלא דמלכא, ואלף אלפין, ורבו רבוון ש ממנן, קיימי על אינון פתורי. והאי חיותא ת עלאה על א אלין ארבעה שרפים, ב ועאל בההוא

חלופי גרסאות

ת מוסיף חיותא רוחא ; חיותא רוחא דאקרי זכותיא״ל. א זכו אי לא זכו. ב ההוא. ג ההיא. ד ונפקא עמיה. ה י״ג. ו בההיא. ז מוסיף וקיימי כלהו בההיא שאלתא ומתקיימי [;ואתקיימי] בהו. ח ההיא. ט ארבעים שרפים. י מוסיף מלהטן אינון ד׳ שרפים מלהטן חד. כ שרפיא״ל ; מוסיף שרפיא״ל שמיה. ל קדשיא״ל ; קרשיא״ל. מ ההיא. נ סטרין ול״ג עלמא. ס ל״ג ומענגי שבתא. ע כאשא. פ נורא; טורא; נהורא. צ לגו. ק והא ; והוא ; וההוא. ר אקרי. ש קיימי ממנן. ת עיילא. א ארבעה אלין. ב ל״ג ועאל.

הסולם

היכל

לא זכה. אם זכה, יוצאת תפלה הזו, ומתגלגלת בקשה הזו, ויוצאים עמה י״ב ממונים, וכל אחד ואחד תובע מן רוח ההוא שתתקבל תפלה ההיא. ומתקבלת על ידיהם.

תרכב) **תחות האי חיותא** וכו׳ : תחת חיה ההיא, לוהטים ארבעה שרפים, **שרפיאל, ברקיאל, קרישיאל, קדומיה**, ואלו ארבעה עומדים, תחת חיה הזו, לארבע רוחות העולם. אלו הארבעה, העומדים לארבע רוחות העולם, הם ממונים להשגיח, בכל אלו השומרים יום השבת, ומענגים את השבת כראוי. (ב״ב אות ק״ח).

תרכג) **מאלין ארבע כד** וכו׳ : מאלו ארבעה שרפים, כשנוסעים יוצאים ניצוצי אש, ומאלו הניצוצין נעשו ע״ב גלגלים לוהטים באש. מכאן נעשה נהר דינור. **אלף אלפים**

(דשו״י דף רנ״ב ע״א *) דף רנ״ב ע״ב)

הזכות גבורה

ישמשו לנהר הזה. (ב״ב אות ק״ח). **כל אלו** המענגים את השבת, אלו **ארבעה** השרפים ממונים משגיחים בכל אלו המענגים את השבת, וחיה זו, תומיאל, עומדת עליהם, ונוסעים על ידה תחתיה.

תרכד) **בכל יומא ויומא** וכו׳ : בכל יום ויום נמשך נהר דינור הזה ושורף כמה רוחות וכמה שליטים. וכשבא השבת, יוצא כרוז, ונהר דינור ההוא שקט, והסערות והזיקות והשביבים נשקטו. והחיה ההיא הולכת ועולה על אלו ארבעה שרפים שאמרנו, ונכנסת באמצע היכל הזה, במקום ההוא שנקרא **ענג**.

תרכה) **בגין דבהאי אתר** וכו׳ : משום שבמקום הזה, ענג, כשנכנסת השבת, **ערוכים** שמה כל השלחנות של בני העולם, הנקראים בני היכל המלך. ואלף אלפים ורבוא רבבות

ממונים

אתר, וחמא כל אינון ג פתורי, ואשגח בכל פתורא ופתורא, והיך מענגי ליה לכל פתורא ופתורא, וקיימא ובריך ליה לההוא פתורא. וכל אינון אלף אלפין, ורבוא רבבן, כלהו פתחי ואמרי אמן.

תרכו) ד ומה ברכה היא דבריך על ה האי פתורא ו דמתסדר ואתענגא כדקא יאות. ב) אז תתענג על יי׳ וגו׳ כי פי יי׳ דבר. וכלהו אמרי, ג) אז תקרא ויי׳ יענה וגו׳. רוחא עלאה דאקרי ז זכו״ת אל, כד ההוא פתורא אתענג ח בכלהו סעודתי, בסעודתא בתראה תליתאה מסיים ואמר, על כל אינון קדמאי, ואמר ד) אז יבקע כשחר אורך וגו׳, כבוד יי׳ יאספך. כל אינון שבעין נהורין אחרנין ט בכל סטרין, פתחי ואמרי, ה) הנה כי כן יבורך גבר ירא יי׳.

תרכז) וכד פתורא דבר נש לא קיימא בההוא אתר בסדורא דענוגא כדקא יאות, כדין האי חיותא, ואינון ארבע דתחותה, י וכל אינון אלף אלפין ורבו רבבן, כלהו דחיין כ ליה לבר, להוא סטרא ל אחרא, וכמה גרדיני נימוסין, כלהו נטלי מ ליה ועיילי ליה לההוא אתר, דאיהו בהפוכא נ מן דא, ואקרי נגע. ס וכד עייל לה תמן, ע ואמרי ו) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו. ז) ינקש נושה לכל אשר לו וגו׳, אל יהי לו מושך חסד וגו׳. רחמנא לשזבן.

תרכח) בגין פ דענוגא דשבתא, ומהימנותא צ דקב״ה איהו. ובג״ד, כל אינון דמענגי ענוגא דשבתא וזמני ומועדי, אלין ארבע דקיימי תחות האי

מסורת הזוהר

ב) (ישעיה נח) ב״א ריא צ״ב. ג) (ישעיה נח) ח״ג רפג. ת״ז בהקדמה ט. תי״ג כח: תי״ח לג: תי״ט מה. תס״ט קיט. ת״ע קיט: ד) (שם) לך קנד צ״א. ה) (תהלים קכח) וירא קכח אות תלג ח״ג קכו.

ו) (תהלים קט) תולדות סב צ״ח ז) (שם).

חלופי גרסאות

ג מוסיף פתורי וכל אינון דקיימי על־יהו. ד ומאי. ה ההיא. ו דמתסדרי ומתענגי. ז א״ל. ח בכלי. ט פתחי בכל סטרין. י ואינון ול״ג וכל. כ לה. ל ל״ג אחרא. מ לה ועיילי לה. נ עם. ס ל״ג וכד עייל לה תמן. ע מוסיף פתחי ואמרי; פתחי ול״ג ואמרי; כלהו פתחי ואמרי. פ דענוגא דקב״ה ומהימנותא. צ מוסיף דקב״ה האי איהו אלין כתרי דענוגא דשבתא וזמנין [; ודזמנין] וחגין [; דחגין] כלהו חדוותא דקב״ה.

הסולם

היכל

ממונים עומדים על שלחנות האלו. וחיה זו העליונה על אלו ארבעה שרפים, נכנסת במקום ההוא ורואה כל אלו השלחנות, ומסתכלת בכל שלחן ושלחן, ואיך מענגים לכל שלחן ושלחן, והיא עומדת ומברכת את השלחן ההוא. וכל אלו אלף אלפים ורבוא רבבות כולם פותחים ואומרים אמן.

תרכו) **ומה ברכה היא** וכו׳: שואל. ומהו הברכה שמברכת, על שלחן הזה הערוך ומעונג כראוי. ומשיב, היא, אז תתענג על ה׳ וגו׳ כי פי ה׳ דבר. וכולם אומרים, אז תקרא וה׳ יענה וגו׳. ורוח העליון הנקרא זכות אל, (הנ״ל באות תקצ״ה) כששלחן ההוא מעונג בכל ג׳ הסעודות, בסעודה האחרונה, הוא מסיים ואומר על כל אלו הראשונים, ואמר **אז יבקע כשחר אורך** וגו׳ **כבוד ה׳ יאספך. כל אלו ע׳ אורות אחרים** (הנ״ל אות תקצ״ח)

(דפו״י דף רנ״ב ע״ב)

הזכות גבורה

בכל ג׳ הצדדים (הנ״ל באות ת״ר) **פותחים ואומרים, הנה כי כן יבורך גבר ירא ה׳.**

תרכז) **וכד פתורא** וכו׳: וכשהשלחן **של האדם** אינו נמצא באותו מקום, הנקרא ענג, בעריכה של תענוג כראוי, **אז חיה הזו** ואלו ארבעה שרפים שמתחתיה, וכל אלו אלף אלפים ורבי רבבות כולם דוחים אותו לחוץ, **לסטרא אחרא** ההוא, וכמה מעוררי דין וחוק, **לוקחים אותו ומכניסים אותו למקום ההוא שהוא בהיפך מן** אותיות **ענג**, **ונקרא נגע**, שהוא אותיות ענג בסדר מהופך, **וכשמכניסים אותו שמה, אומרים, ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו, ינקש נושה לכל אשר לו וגו׳ אל יהי לו מושך חסד וגו׳. הרחמן יצילנו.**

תרכח) **בגין דענוגא דשבת** וכו׳: משום שענג שבת, היא אמונת הקב״ה, דהיינו שהיא

תענוג

חיותא, ק קיימא לקבל ההוא נהר דינור, ולא שבקי לאתוקדא ביה, ר לכל אינון דמתענגי ענוגייהו ש כדקא יאות.

תרכט) תחות אלין ארבע, ת אית ממנן אחרנין, א דקיימי לבר, דאשתמודעאן מסטרא דהיכלא ב דא ג ומכרזי לכלא אינון דינין, ד וכל אינון גזרין דאתגזרו בהאי היכלא.

תרל) כלא אתדן הכא, בר תלת מלין, דלא אתייהיב ה רשו הכא בהיכלא דא דאקרי זכותא. ואלין אינון: בני, חיי, ומזוני. דהא אלין תלתא, לא קיימי הכא, בגין דהא במזלא ו תליאן. דהא ההוא נהר דנגיד ונפיק, תמן תליין חיין דלעילא, ותמן תליין מזוני, ותמן תליין בני, דהא ז אלין תלתא מתמן נפקי, ונגדי ואתמשכאן לתתא. ובגין כך, כלא ח קיימא ט בהיכלא דא, בר הני תלתא.

תרלא) בר נש כד איהו בבי י מרעיה, הכא אתדן, וכל שאר דינין דעלמא. ואי תימא, בר נש בבי *) כ מרעיה, אי אתדן לחיים ל יהבין ליה. לאו דחיין תליין הכא, אלא כד אתדן הכא לחיים, כדין נגדין חיים מלעילא, ויהבי מ ליה. זכאה חולקיהון דצדיקייא דידעי נ ארחוי דאורייתא, ס וזכאן בה לחיי עלמא, עלייהו כתיב ס) ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ.

היכל אהבה חסד

תרלב) היכלא חמישאה, היכלא דא קיימא לאנהרא לאלין תתאי. והאי איהו היכלא דקיימא לאנהרא ברזא דמהימנותא. פתחא חדא קיימא בהאי

מסורת הזהר

ס) (ישעיה ס) ב"א רח צ"ד.

חלופי גרסאות

ק קיימי; קיימאן. ר לאינון ול"ג לכל. ש ל"ג כדקא יאות. ת אתמנין. א קיימי. ב מוסיף דא וכל [; בכלהו] כרוזין לבר. ג ומכריזי כל. ד ל"ג וכל. ה הכא רשו. ו תליין; תליא מלתא. ז כלא נפקי מתמן. ח קיימאן. ט בהאי היכלא. י ל"ג מן מרעיה עד מרעיה. כ מרעין. ל ל"ג יהבין ליה. מ מוסיף ליה ואי לאו לא יהבין. נ ארחי. ס וזכאין ביה.

הסולם

היכל

תענוג השכינה שנקראת אמונה, ועל כן כל אלו שמענגים ענג שבת וזמנים ומועדים, אלו ארבעה שרפים העומדים תחת החיה, הם נמצאים כנגד נהר דינור ההוא, ואינם עוזבים להשרף בו, כל אלו שמענגים הענג שלהם כראוי.

תרכט) **תחות אלין ארבע** וכו': תחת אלו ארבע השרפים, יש ממונים אחרים העומדים לחוץ, הנועדים מצד ההיכל הזה, ומכריזים על כל אלו הדינים, וכל אלו הגזירות שנגזרו בהיכל הזה.

תרל) **כלא אתדן הכא** וכו': הכל נדון כאן, חוץ ג' דברים שלא ניתנה רשות לדון בהיכל הזה הנקרא זכות, ואלו הם. בנים חיים ומזון. כי אלו ג' אינם נמצאים כאן, משום שהם תלוים במזל. כי נהר ההוא הנמשך ויוצא, שהוא יסוד דז"א ששורשו מדיקנא דא"א, שם תלוים החיים שלמעלה, ושם תלוי מזון,

נדפ"י דף רנ"ב ע"ב *) דף רנ"ג ע"א

הזכות גבורה

ושם תלוים בנים. כי אלו השלשה יוצאים משם ונוזלים ונמשכים למטה. ומשום זה הכל נמצא בהיכל הזה חוץ מאלו השלשה. (ב"ב אות ק"י).

תרלא) **בר נש כד** וכו': אדם כשהוא על ערש דוי, נידון כאן, וכן כל שאר דינין שבעולם. ואם תאמר, אדם שהוא על ערש דוי, אם נדון לחיים נותנים לו. והרי בני חיי ומזוני אינם תלוים כאן. ומשיב, אין הפירוש שחיים תלוים כאן, אלא כשנדון כאן לחיים, אז נמשכים חיים מלמעלה מן המזל ונותנים לו. אשרי חלקם של צדיקים היודעים דרכי התורה, וזוכים בה לחיי עולם. עליהם כתוב, ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו'. (ב"ב אות ק"ד).

היכל החמשי, אהבה, חסד

תרלב) **היכלא חמשאה** וכו': היכל החמשי. היכל זה עומד להאיר לאלו התחתונים.

היכלא, וחד ממנא עליה, וההוא ממנא אקרי סניגורי״ה. האי ממנא קיימא על פתחא דא, בגין ע למילף סניגורא דלהון, פ קמיה דמאריהון. ולא ישלוט עלייהו צ סטרא אחרא.

תרלג) בהיכלא דא, קיימא חד רוחא, ק דכליל בארבע, דהא רוחא דא כליל בארבע גווני, חוור ואוכם ירוק וסומק. והאי איהו רוחא דקיימא כליל בכלא, ואקרי סורי״ה, רב על כל אינון חיילין תתאין. וכלהו קיימין ר תחותיה, וממנן תחות ידיה.

תרלד) האי ש רוחא, דסגיר ופתח. כל מפתחאן עלאין כלהו אתמסרן ת בידיה. כל חיילין תתאין, כלהו א אתכלילן וקיימן תחותיה, ומניה ב אתזנו האי קיימא בכל רזין דמאריה, כל גנזין עלאין כלהו אתמסרן בידיה.

תרלה) האי רוחא אקרי אהבה. ובג״ד, אקרי ג היכל דא, היכל אהבה. בגין דהכא אתגניזו כל רזא דרזין, למאן דאצטריך לאתדבקא ביה. והכא הוא רזא דכתיב, ט) שם אתן את דודי לך.

תרלו) רוחא דא, איהו נטיר כל נטירו דלעילא, ודא אקרי י) שומר ישראל. כ) שומר הברית. בגין דהכא איהו ד נטירו דכל גנזין עלאין, ועל דא גניזין דמאריה גניזין ביה. מהאי נפקי שבילין וארחין לאינון דלתתא, בגין לאתערא בהו רוחא ה דרחימותא.

מסורת הזהר

ט) (שיר ז) ב״ב פ צ״א. י) (תהלים קכא) בשלח מד צ״א. כ) (דברים ז) ב״ב קכ צ״א.

חלופי גרסאות

ע מוסיף למילף סניגוריא עלייהו דישראל ובג״ד [; דבג״ד] אקרי שמיה כך דהא איהו ממנא על כל אינון טבין דישראל למיעל סניגוריא. פ קמי מאריהון. צ מוסיף ההוא סטרא. ק מוסיף דא דכליל ; חדא דכליל. ר דחזותיה; תחותוי. ש מוסיף איהו רוחא. ת מוסיף בידיה תלת זמנין ביומא. א מוסיף אתכלילן ביה. ב אתזני ; אתזנן. ג האי היכל ; היכלא. ד נטיר כל. ה ל״ג דרחימותא.

היכל **הסולם** אהבה חסד

וזה הוא היכל העומד להאיר בסוד האמונה. (ב״ב אות קט״ו) פתח אחד נמצא בהיכל הזה, וממונה אחד עליו, וממונה ההוא נקרא סניגוריה. ממונה הזה עומד על פתח הזה, כדי ללמד סניגורא, דהיינו המלצה טובה, של ישראל לפני אדונם, ולא ישלוט עליהם הסטרא אחרא.

תרלג) **בהיכלא דא קיימא** וכו׳: בהיכל הזה עומד רוח אחד הכלול בארבעה, כי רוח זה כלול בארבעה גוונים לבן שחור ירוק אדום, שהם חו״ג תו״מ, וזה הוא רוח הנמצא כלול בכולם. ונקרא **סוריה**, הוא שר על כל אלו צבאות התחתונים, וכולם עומדים תחתיו, ומתמנים תחת ידו (ב״ב אות קט״ו).

תרלד) **האי רוחא דסגיר** וכו׳: רוח **הזה** הסוגר ופותח, כל מפתחות עליונים כולם נמסרו בידו, כל צבאות תחתונים כולם נכללים ועומדים תחתיו, ונזונים ממנו. רוח זה עומד בכל סודות אדונו, כולם נמסרו בידו.

תרלה) **האי רוחא אקרי** וכו׳: רוח הזה נקרא אהבה, ומשום זה נקרא היכל הזה, **היכל אהבה**. משום שכאן נגנז כל סוד הסודות למי שצריך להשיג אותו. וכאן הוא סוד שכתוב, שם אתן את דודי לך. (ב״ב אות קכ״ג).

תרלו) **רוחא דא איהו** וכו׳: רוח הזה שומר כל השמירה שלמעלה, וזה נקרא שומר ישראל. שומר הברית. משום שכאן הוא השמירה של כל אוצרות העליונים, ועל כן צפונות אדונו צפונים בו. מן זה, יוצאים שבילים ודרכים לאלו שלמטה, כדי לעורר בהם רוח האהבה.

(דפו״י דף רנ״ג ע״א)

תרלז) ו אלין ד׳ גוונין דביה, אתכלילן דא בדא. וכד ז בעאן לאכללא, בטש דא בדא, ונפק מכלהו חד חיותא קדישא, דאקרי זהר. והאי חיותא על דא כתיב, ל) היא החיה אשר ראיתי על נהר כבר.

תרלח) מהיכלא דא, נפקין כל רוחין קדישין דקיימין בקיומא דנשיקין ח עלאין. דהא מאינון נשיקין, נפקא אוירא דרוחא, לקיומא דנפשא לכל אינון נשמתין ט עלאין, דאתייהיבו בבני נשא. ורזא י דהוא דכתיב, מ) כי על כל מוצא פי יי׳ יחיה האדם. בגין דבהאי היכלא קיימין כל נשמתין, וכל כ רוחין, דזמינין לנחתא בבני נשא, מיומא דאתברי עלמא. ועל דא, היכלא דא נקטא, כל אינון נשמתין דנפקין מההוא ל נהר דנגיד ונפיק. ובגין דא, היכלא דא לא קיימא לעלמין בריקנייא.

תרלט) ומיומא דאתחרב בי מקדשא, לא עאלו הכא נשמתין אחרנין. וכד יסתיימון אלין, היכלא מ קיימא בריקניא, נ ויתפקד מלעילא, ס וכדין ייתי מלכא משיחא. ע ואתער היכלא דא לעילא, ויתער היכלא לתתא.

תרמ) פ וברזא דהיכלא דא כתיב, נ) שני שדיך כשני עפרים וגו׳. בגין צ דבהיכלא דא ההוא רוחא דקאמרן, וההוא חיותא, אפיק תרין נהורין כלילן דא בדא, מתקשרן דא בדא, ואקרון א״ל שד״י. אלין אקרון שד״י, וא״ל דלתתא,

מסורת הזהר

ל) (יחזקאל י׳) לך סט צ״א. מ) (דברים ח) יתרו עח צ״ג נ) (שיר ד) ב״ב עט צ״א.

חלופי גרסאות

ו אלין גוונין דביה ד׳. ז בעיין לאתכללא [בטשי]. ח ל״ג עלאין. ט ל״ג עלאין. י הוא. כ גופין. ל אתר. מ מוסיף לא קיימא. נ ל״ג ויתפקד מלעילא. ס וכד. ע אתער ; יתער. פ ורזא. צ דהיכלא.

הסולם

היכל

תרלז) **אלין ד׳ גוונין** וכו׳ : אלו ד׳ גוונים הנ״ל שבו, נכללו זה בזה. וכשרוצים להכלל, מכים זה בזה, ויוצא מכולם חיה **אחת קדושה שנקרא זחר**. (ב״ב אות קט״ו) וחיה זו עליה כתוב, **היא החיה אשר ראיתי על נהר כבר.**

תרלח) **מהיכלא דא נפקין** וכו׳ : **מהיכל הזה**, יוצאים כל הרוחות הקדושים שמתקיימים מקיום הנשיקין העליונים (כלהלן אות תרמ״ט) כי מאלו הנשיקין יוצא אויר דרוח לקיום הנפש לכל אלו נשמות העליונות שנתנו בבני אדם. וזה סוד שכתוב, **כי על כל מוצא פי ה׳ יחיה האדם.** כי בהיכל זה נמצאות כל הנשמות וכל הרוחות העתידים לרדת לבני אדם מיום שנברא העולם. ועל כן היכל הזה מחזיק כל אלו הנשמות הנולדות מנהר ההוא הנמשך ויוצא, שהוא יסוד דז״א. ומשום זה היכל זה אינו עומד ריקם לעולם.

(דפו״י דף רנ״ג ע״א)

אהבה חסד

תרלט) **ומיומא דאתחרב בי** וכו׳ : ומיום שנחרב בית המקדש **לא** נכנסו כאן נשמות אחרות. וכשיגמרו אלו, דהיינו שכל הנשמות שבהיכל זה תרדנה להתלבש בבני אדם, **ההיכל נמצא ריקם, ויהיה נפקד מלמעלה. ואז יבא מלך המשיח. ויתעורר היכל זה שלמעלה**, דהיינו המלכות, **ויתעורר ההיכל למטה.** לגלות מלכותו בעולם הזה.

תרמ) **וברזא דהיכלא דא** וכו׳ : **ובסוד היכל הזה כתוב, שני שדיך כשני עפרים** וגו׳, משום שבהיכל הזה יש רוח ההוא שאמרנו, אהבה, **וחיה ההוא**, זהר, ומהתכללותם יחד, הוציא ב׳ אורות כלולים זה בזה, **ומתקשרים** זה בזה, **ונקראים אל שדי**, אלו ב׳ אורות, נקראים **שדי**, **ואל**, מהיכל שלמטה **שנקרא** זכות אל, מתחברים זה בזה ונכנסים זה בזה, **ונקרא אל שדי**. משום שיצא מכלל אלו השדים. (כמ״ש ב״ב אות קכ״ב).

והאי

מתחברן דא בדא, ואעיל דא בדא, ואקרי א״ל שד״י. בגין דנפק מכללא דאלין שדים.

תרמא) והאי א״ל ק דאיהו מסטרא דימינא, נטיל מאתר דא, כל אינון רחמין, דקיימי לאתזנא ההוא היכלא דלתתא, דאקרי זכות״א, על שמא דהאי רוחא ר דביה דקאמרן. האי שדי, יניק לכל אינון תתאין, ולכל אינון היכלין, ולכל אינון דלבר, דקיימי מסטרא דא, ש דאקרון יתדות המשכן, כמה דאוקימנא. ועל דא אקרי שדי, ת בגין דמספקא מזונא א לכלהו תתאי, כמה דאיהו מקבלא, מסטרא דימינא.

תרמב) מהכא, נפקו אינון נהורין, דאקרון ט להט החרב המתהפכת. בגין ב דמתהפכא לכמה גוונין, והא אוקימנא, ג דאלין מתערי ק] דינא בשליחותא ד דלעילא, ואינון ה בעלמא *) מסטר שמאלא, כד ו אתפשט רוחא דא, ובטש לאפקא נהורין לכל סטרין, כאינון שדים דרמאן חלבא לכל סטר, הכי נמי מהאי רוחא, ז נפקי לכל סטר, ח ואפיקו חד חיותא אחרא, ט די ממנא על אלין, י דאקרי להט החרב המתהפכת. כ ודא אקרי.

תרמג) ל וההוא והאי דממנא על עלמא. בזמנא מ די ממנא כפנא על עלמא ואתדן ביה, כדין האי חיותא אתפקדא על עלמא, ואפיק רוחא דמזונא, לכל אינון בני מהימנותא, דלא ימותון בכפנא, וסעיד לבייהו. בגין דהא מסטרא

מסורת הזהר

ט) (בראשית ג) ב״ב עו צ״א

חלופי גרסאות

ק ל״ב דאיהו מסטרא ימינא. ר ל״ג דביה. ש ואקרון.

ת ובגין. א לכל. ב דמתהפכי. ג אלין. ד לעלמא. ה ל״ג לעלמא. ו אתפרש; אתפרש ואתפשט. ז נפקא. ח ואפיק. ט דממנן. י דאקרו; דאקרון. כ ל״ג ודא אקרי; מוסיף ודא אקרי שבע; חסר. ל ודא איהו דממנא; והאי איהו דממנא; וההוא והאי איהו ממנא. מ דממנא.

דרך אמת ק] פי׳ הטעם שהדיינים למטה בהיכל הזכות ולהט החרב בהיכל זה שהוא למעלה ממנו. והיינו דאמרו ז״ל הדיין יראה עצמו כאילו חרב מונחת עליו וכו׳.

הסולם

היכל

תרמא) **והאי אל דאיהו** וכו׳: והשם **אל** הזה שהוא מצד ימין, לוקח ממקום הזה כל הרחמים העומדים להזין היכל ההוא שלמטה שנקרא **זכות**, על שם הרוח שבו, כמו שאמרנו. השם **שדי** הזה מניק לכל אלו התחתונים ולכל אלו ההיכלות, ולכל אלו שמבחוץ העומדים מצד הזה, הנקראים **יתדות המשכן**, כמו שהעמדנו. ועל כן נקרא **שדי**, משום שמשפיע מזונות לכל התחתונים, כמו שהוא מקבל מצד ימין.

תרמב) **מהכא נפקו אינון** וכו׳: מכאן יוצאים אלו האורות שנקראים להט החרב המתהפכת (ב״ב אות קי״ח) משום שמתהפכים **לכמה** גוונים. והרי העמדנו, שאלו מתעוררים **בשליחות שלמעלה**. והם **בעולם** מצד שמאל. כשמתפשט **רוח** הזה ובוטש **להוציא אורות**

(דפו״י דף רנ״ג ע״א *) דף רנ״ג ע״ב)

אהבה חסד

לכל הצדדים, לימין ולשמאל, כאלו שדים הזורמים חלב לכל צד, כך מרוח הזה יוצאים אורות לכל צד, ומוציאים חיה אחרת הממונה על אלו הנקראים להט החרב המתהפכת. וזה נקרא. (חסר כאן איזו שורות).

תרמג) **וההוא, והאי דממנא** וכו׳: (חסר ההתחלה) וזה הוא הממונה על העולם, בזמן שרעב נתמנה על העולם, והעולם נדון בו. אז חיה הזו מתמנה על העולם ומוציאה רוח של מזון לכל אלו בני האמונה, שלא ימותו ברעב משום שמסטרא אחרא, בזמן ששולט רעב בעולם, יוצא מסטרא ההוא, ב׳ רוחות הטומאה, הנקראים **שוד וכפן**, וזהו סוד לשוד ולכפן תשחק. כי אלו עומדים בעולם ועושים קטרוג על בני אדם. אחד, הוא אותו **השולח להם רעב**, ומתים, שזהו שוד. **ואחד**,

הוא

אחרא, כד שלטא כפנא בעלמא, נפקי נ מהאי סטרא תרין רוחין מסאבין, ס ואקרון שוד וכפן. ודא ע איהו פ רזא, ע) לשוד ולכפן תשחק. בגין דאלין קיימין בעלמא, ועבדין לון לבני נשא צ קטרוגא. חד, ק ההוא דקא משדר ר להו כפנא, ומייתי. וחד, דקא אכלי בני נשא ולא שבעין, בגין דהא רוחא בישא שלטא בעלמא.

תרמד) חיותא דא, ש אפיק חד ניצוצא, דקא נפיק מנציצו דתרין ניצוצין ת דאמרן, דאינון מתהפכאן לכמה גוונין. א והאי ניצוצא אקרי שרפים, והאי אחיד ב בהון, ולהיט לון.

תרמה) בהיכלא דא אית תרין ממנן, נהורין דקיימין על אלף ורבוא רבבן ג דאקרון גפנים, ואלף ד ורבוא רבבן דאקרון רמונים, וכלהו קיימין בחביבותא, ואלין אינון דאעלי רחימותא בין ישראל לתתא, וקב״ה לעילא. וכלהו מתערי ה רחימותא, וקיימן ברחימו. וכד אתער רחימו מתתא לעילא, ומעילא לתתא, כדין אתמליא ו היכלא, דא, מכמה טבין, מכמה חסדין, מכמה רחמין וכדין רחימו דלתתא, גו רחימו ז עלאה, ח אתדבק דא בדא.

תרמו) מהכא נפקי תרין ממנן, ואקרון ט אהבה, על שמא דהיכלא. ואלין קיימין לאשגחא על כל אינון י דמיחדי יחודא דמאריהון ברחימו, ומסרי כ נפשייהו עליה ברחימו, וסלקי ואסהידו לעילא וכל אינון דעבדי חסד בעלמא, אינון חסדין סלקין ועאלין גו האי היכלא, ומתעטרי תמן, וסלקי לאתעטרא גו אהבה עלאה. ועל דא כתיב, פ) כי גדול מעל שמים חסדך. ל בהיכלא דא כתיב, צ) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה וגו׳.

מסורת הזהר

ע) (איוב ה) ח״ב רסו. פ) (תהלים קח) שמות כד צא. צ) (שיר ח׳) ויחי רלד צ״א.

חלופי גרסאות

נ מההוא. ס דאקרון. ע הוא. פ מוסיף רזא דכתיב. צ קטיגורא. ק הוא דקא ; איהו דאיהו משדר. ר להון ומתי [; ומתים] ול״ג כפנא. ש מוסיף נפקא אפיק ; ואפיק ; חד אפיק ול״ג דא. ת דקאמר. א ואיהי ב ל״ג בהון; בהו. ג דאקרי. ד ורבוון ול״ג ורבוא רבבן. ה רחימו וקיימי. ו מוסיף היכלא אתרבי דא בדא. ז דלעילא. ח ל״ג אתדבק. ט ל״ג אהבה. י דיחדי. כ נפשהון. ל מוסיף וגו׳ ובהיכלא.

הסולם

היכל

הוא שבני אדם אוכלים ואינם שבעים. שזהו כפן. משום שרוח רעה שולט בעולם.

תרמד) **חיותא דא אפיק** וכו׳: חיה זו הוציאה ניצוץ היוצא מהתנוצצות ב׳ ניצוצין שאמרנו (ב״ב אות קי״ט) שהם מתהפכין לכמה גוונים, לזמנין נוקבי, לזמנין דכורי (כמ״ש שם) וניצוץ הזה נקרא **שרפים**. וניצוץ הזה אוחז בהם ומלהט אותם.

תרמה) **בהיכלא דא אית** וכו׳: בהיכל הזה יש ב׳ ממונים שהם אורות העומדים על **אלף** ורבי **רבבות** שנקראים **גפנים**, ואלף **ורבוא רבבות** שנקראים **רמונים**. (ב״ב אות קכ״ד). וכולם עומדים **באהבה**. ואלו הם

(דפו״י דף רנ״ג ע״ב)

אהבה חסד

שמביאים **אהבה** בין ישראל למטה, והקב״ה למעלה. וכולם מעוררים **אהבה** ועומדים **באהבה**. וכשנתעוררה האהבה ממטה למעלה וממעלה למטה, אז מתמלא ההיכל מכמה טוב, מכמה חסדים, מכמה רחמים, ואז האהבה שלמטה **באהבה** שלמעלה מתדבקות זו בזו. **ב״ה** שלמטה מתדבק **בא״ח** שלמעלה (כנ״ל תרומה אות שע״ה).

תרמו) **מהכא נפקי תרין** וכו׳: **מכאן** יוצאים ב׳ ממונים, ונקראים **אהבה** על שם ההיכל. ואלו עומדים להשגיח על אלו שמיחדים יחוד אדונם **באהבה**, ומוסרים נפשם עליו **באהבה**, ועולים ומעידים **למעלה**. **וכל אלו**

שעושים

היכל רצון תפארת

תרמז) היכלא שתיתאה. דא הוא היכלא מ דאקרי היכלא דרצון, דאיהו נ רעוא, דאקרי ק) מוצא פי יי׳, חדוה דאתדבקותא דכלא. והכא איהו רעוא דרעוין, ברזא דכתיב, ר) כחוט השני שפתותיך. רעוא דכל נשמתין, דנפקי מההוא מוצא פי יי׳.

תרמח) האי היכלא, היכלא דרעוא. דקיימן הכא כל שאלתין, וכל בעותין דעלמא. בגין דרעוא דכל רעוין, כד נשיקין אשתכחו, ברזא דכתיב, ש) וישק יעקב ס לרחל. וכדין כד נשיק דא לדא, כדין אקרי עת רצון. בגין דהא כדין ע שלימו אשתכח, וכל אנפין נהירין. וכד צלותין סלקין, כדין איהו עת רצון לאשתכחא, וע״ד כתיב ת) ואני תפלתי לך יי׳ עת רצון. דאיהו חבורא דא עם דא.

תרמט) בהיכלא דא קיימן שית פתחין, ד׳ פתחין לד׳ סטרין דעלמא, וחד לעילא, וחד לתתא. באלין פתחין אתמנא חד רוחא, דאיהו רב על פ כלהו די ממנן בכל אלין פתחין, ורזיא״ל שמיה. והאי אתמנא ואתפקד בכל אינון רזין עלאין, דפומא לפומא ממללן, צ דנשקין דא לדא ברחימו דרחימותא.

תרנ) ק רזין אלין לא קיימן לגלאה, ר אבל כד תרעין אתפתחו, כדין ידעין כלהו היכלין, וכל אינון ש רוחין, וכל אינון משריין, דהא תרעי דרצון

מסורת הזהר

ק) (דברים ח׳) לעיל אות תרלח צ״מ. ר) (שיר ד׳) ב״ב פא צ״ד. ש) (בראשית כט) ב״ב פו צ״א. ת) (תהלים סט) תרומה קעו צ״ב.

חלופי גרסאות

מ ל״ג דאקרי. נ ל״ג רעוא דאקרי. ס מוסיף לרחל סימן. ע שלמא; שלימו. פ כלא ממנן ול״ג די; דממנן. צ דנשיקין. ק תרעין. ר כד אתפתחו ול״ג אבל כד תרעין. ש חיזו; מוסיף רוחין וכל אינון חיזון.

הסולם

היכל — רצון תפארת

שעושים חסד בעולם, אלו החסדים עולים ונכנסים בהיכל הזה, ומתעטרים שם, ועולים להתעטר באהבה העליונה. ועל זה כתוב כי גדול מעל שמים חסדך. בהיכל הזה, כתוב, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה וגו׳. (ב״ב אות קכ״ד).

היכל הששי, רצון, תפארת

תרמז) **היכלא שתיתאה** וכו׳: היכל הששי. זה הוא היכל שנקרא היכל הרצון. שהוא רצון הנקרא, מוצא פי ה׳. הוא שמחה של דבקות הכל. וכאן הוא רצון של כל הרצונות, בסוד שכתוב, כחוט השני שפתותיך. הוא רצון של כל הנשמות היוצאות ממוצא פי ה׳ הזה. (ב״ב אות קכ״ה).

תרמח) **האי היכלא, היכלא** וכו׳: היכל הזה הוא היכל הרצון, שכאן מתמלאים כל השאלות וכל הבקשות שבעולם, משום שהוא רצון כל הרצונות, כשנמצאות נשיקין, בסוד שכתוב וישק יעקב לרחל. ואז כשנושקים זה לזה אז נקרא עת רצון. משום כי אז נמצאת השלמות, וכל הפנים מאירים. וכשהתפלות עולות, אז עת רצון הוא להמצא. וע״ז כתוב, ואני תפלתי לך עת רצון. שהוא חיבור זה עם זה. בסוד הנשיקין. (ב״ב אות קכ״ז).

תרמט) **בהיכלא דא קיימן** וכו׳: בהיכל זה נמצאים ששה פתחים, ד׳ ד׳ פתחים לארבע רוחות העולם, שהם חו״ג תו״מ, ואחד למעלה ואחד למטה, שהם נו״ה. באלו הפתחים נתמנה רוח אחד, שהוא גדול על כולם שהם ממונים בכל אלו הפתחים, ושמו רזיאל, וזה נתמנה ונפקד על כל אלו סודות עליונים, שמדברים פה אל פה, הנושקים זה לזה באהבת האהבה.

תרנ) **רזין אלין לא** וכו׳: סודות אלו אינם עומדים לגלות, אבל כשהשערים נפתחים, אז יודעים כל ההיכלות, וכל אלו הרוחות, וכל אלו המחנות, אשר שערי הרצון נפתחו. ובאלו השערים אין נכנסים, אלא רצונות של התפלות, רצונות של התשבחות, רצונות של נשמות הקדושות העליונות.

(דפו״י דף רנ״ג ע״ב)

אתפתחו. ולא עאלין באלין תרעין, אלא רעוי דצלותין, רעוי ת דשבחא, רעוי דנשמתין קדישין עלאין.

תרנא) האי איהו היכלא דמשה, בהאי היכלא אתכניש משה ברחימו, א ונשיק נשיקין. בהאי היכלא, א) משה ידבר והאלהים יעננו בקול.

תרנב) כד אתדבקו נשיקין בנשיקין, *) דא עם דא, ועל דא כתיב, ב) ישקני מנשיקות פיהו וגו'. לית נשיקין ב דחדוה ורחימותא אלא ג כד מתדבקן דא בדא, ד פומא בפומא, רוחא ברוחא, דכדין רוואן דא ה עם דא, בתפנוקין דכלא, ובחדוה, ו מנהירו עלאה.

תרנג) תא חזי, משה ידבר, דכתיב ג) הנך יפה רעיתי, וכתיב ד) כחוט השני שפתותיך. והאלהים יעננו בקול, דכתיב ה) הנך יפה דודי אף נעים, וכתיב ו) שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר.

תרנד) האי רוחא, ז אתמסרו בידיה, כל רזין דאינון נשמתין ח עלאין, דמתערי תיאובתא דרחימו ט דלעילא ותתא כחדא. אינון נשמתין עלאין, כגון רבי עקיבא וחבריו, דאלין לא י אתקריבו כ לאסתחאה ל בנהר דינור, מ כמה דשאר נשמתין נ אסתחיין תמן ס ועברו ביה, והא ע אוקימנא.

תרנה) פ רוחא דא, אפיק תריסר נהורין, צ וכלהו קיימי ברזא דתחות האי רוחא. בארבע סטרין דעלמא, קיימין ד' נהורין עלאין, דשלטין ק לארבע

מסורת הזהר

א) (שמות יט) שמות קז צ"ז ח"ג ו. לח: פו. רסה. ת"ז תכ"א מט. ז"ח יח ט"ד ש"כ נו ט"ב ש"ה תק"ח קט"ז ט"א של"ד. ב) (שיר א) ב"ב פה צ"א. ג) (שם) יתרו נה צ"ל. ד) (שם ד') ב"ב פא צ"ד. ה) (שיר א) ז"ח יד ט"ב שי"ד. ו) (שם ה) ויחי עה צ"א.

חלופי גרסאות

ת דשבחאן. א מנשק. ב נשיקו בחדוה ול"ג ורחימותא. ג ל"ג מן כד עד רוחאן. ד ל"ג מן פומא עד רוחאן. ה ל"ג עם; ודא; בדא. בנהירו; דנהירו. ז אתמסרי. ח ל"ג עלאין. ט דעילא. י אתקרבו. כ לאתחסאה. ל מוסיף באתר בנהר; דנהר. מ דהא כל שאר. נ אתסחיין. ס ועברי. ע אוקמוה. פ ת"ח רוחא צ כלהו; כלהון. ק לארבעה סטרין לארבעה סטרין.

הסולם

היכל

תרנא) **האי איהו היכלא** וכו': זה הוא היכל של משה, בהיכל זה נאסף משה באהבה ונשק נשיקות, דהיינו במיתת נשיקה. בהיכל הזה, משה ידבר והאלקים יעננו בקול.

תרנב) **כד אתדבקו נשיקין** וכו': כאשר נתדבקו הנושקים נשיקין בנשיקין זה עם זה, על זה כתוב, ישקני מנשיקות פיהו וגו'. אין נשיקין של שמחה ואהבה, אלא כשמתדבקים זה בזה, פה בפה, רוח ברוח, ומרוים זה עם זה בתפנוקי כל, ובשמחה, מהארה העליונה.

תרנג) **תא חזי משה** וכו': בוא וראה, **משה ידבר**, היינו ז"א, שכתוב, הנך יפה רעיתי. וכתוב, כחוט השני שפתותיך. שאלו הם דברי ז"א אל השכינה. **והאלקים יעננו בקול**, היינו השכינה לז"א, שכתוב, הנך יפה דודי אף נעים. וכתוב, שפתותיו שושנים

(דפו"י דף רג"ג ע"ב *) דף רג"ד ע"א)

רצון תפארת

נוטפות מור עובר. שאלו הם דברי השכינה אל ז"א.

תרנד) **האי רוחא אתמסרו** וכו': רוח הזה, רזיאל, נמסרו בידיו כל הסודות, של אלו נשמות העליונות, המעוררות השתוקקות של אהבה למעלה, ולמטה יחד, דהיינו בזו"ן דהיינו שמעלות מ"ן, אלו הם נשמות עליונות, כגון ר' עקיבא וחבריו, דהיינו הרוגי מלכות, שאלו לא קרבו להתרחץ בנהר דינור, כמו שאר הנשמות, שמתרחצות שם ועוברות בו. כי מרוב קדושתן לא היו צריכים לזה. וכבר העמדנו.

תרנה) **רוחא דא אפיק** וכו': רוח הזה, רזיאל, הוציא י"ב אורות, וכולם עומדים, בסוד תחת רוח הזה. בארבעה רוחות העולם, עומדים ארבעה אורות עליונים השולטים על ארבע

רוחות

סטרין. בסטרא דדרום, קיימא חד נהורא עלאה ימינא דכל עלמא, דהא מניה ר שראן ישראל לאתאחדא ברזא דמהימנותא, ואיהו מיכאל, ש רב חילא דנהורא עלאה, דנחתא מסטרא דדרום, דתמן נהורא קיימא כתוקפיה.

תרנו) האי מיכאל, נהורא ימינא, אפוטרופסא רבא דישראל. בגין, דכד סטרא אחרא קיימא לאסטאה עלייהו דישראל, כדין מיכאל ת טען עמיה, ואתעביד סניגוריא עלייהו דישראל, ואשתזבן מההוא א קטיגוריא ב דמארי עלאה, דנחתא מסטרא דדרום, דתמן נהורא קיימא בתוקפיה.

תרנו) האי מיכאל, נהורא ימינא, אפטרופוסא רבא דישראל. בגין, דכד לא יכיל בהדיה דסטרא אחרא, דטענתיה דמיכאל תבירא עלייהו דישראל, ח וכדין ז) השיב אחור ימינו מפני אויב.

תרנח) ו בסטרא דצפון, קיימא נהורא אחרא, דהא איהו קיימא ז לבטלא דינא מבי היכלא רביעאה. ח ויהב לממנא דפתחא דבההוא פתחא קיימא ממנן ט אחרן י דאינון דבסטר מסאבא, מחכאן להההוא ממנא ונטלי דינא. ולזמנין כ דהאי נהורא ל דבסטרא דצפון, איהו עביד דינא, ולא מ יתמסר נ בידא ס דסטרא אחרא. בגין דכל דינין דאתעבידו ביה, ע אית לון אסוותא. וקודשא בריך הוא עביד חסד באינון אתרי.

תרנט) גבריא״ל איהו האי נהורא דבסטרא דצפון, ובכל אתר דאיהו מחי, שרי ביה חסד. בגין דגבריא״ל בתרין סטרין, כליל בתרווייהו, ועל דא,

מסורת הזהר

ז) (איכה ב) ויצא קמ צ״ב.

חלופי גרסאות

ר שארן. ש דבחילא. ת אטען. א קטיגורא. ב מארי. ג ל״ג בעלי. ד דאתחרב. ה מוסיף וכדין כתיב. ו מסטרא. ז לנטלא. ח ויכיל; ויהיב. ט אחרנין אחרון. י די בסטר ול״ג דאינון. כ מוסיף דהאי איהו ההוא נהורא; דהאי ההוא; דהאי איהי האי. ל די בסטרא. מ אתמסר. נ ל״ג בידא. ס סטרא; בסטרא. ע אינון ול״ג אית לון.

הסולם

היכל

רוחות. בצד דרום עומד אור אחד עליון, ימין של כל העולם, שממנו מתחילים ישראל להתאחד בסוד האמונה, והוא מיכאל שר הכח דאורות עליונים היורדים מצד דרום, שהוא חסד, ששם עומד האור בתקפו.

תרנו) **האי מיכאל נהורא וכו׳**: מיכאל הזה, אור הימין, הוא אפטרופוס הגדול, דהיינו משגיח, של ישראל. משום כאשר הסטרא אחרא עומד להשטין על ישראל, אז מיכאל טוען עמו, ונעשה סניגור, דהיינו מליץ טוב, על ישראל וניצולים מקטרוג ההוא של ראש אויבי ישראל.

תרנז) **כר בזמנא דאיחרב וכו׳**: חוץ בזמן שנחרב ירושלים, כי אז נתגברו העונות, ומיכאל לא יכול לסטרא אחרא, כי טענות מיכאל על ישראל היו שבורות. ואז, השיב אחור ימינו מפני אויב.

תרנח) **בסטרא דצפון קיימא וכו׳**: בצד

(דפו״י דף רנ״ד ע״א)

רצון תפארת

צפון עומד אור אחר. שהוא עומד לבטל הדין מן היכל הרביעי, ונותן, ביטול גזר הדין, לממונה שעל הפתח, בפתח ההוא עומדים ממונים אחרים שהם בצד הטומאה, המחכים לממונה ההוא לקחת הדין. ולפעמים, אור הזה שבצד צפון עושה הדין בעצמו, ואינו נמסר ביד הסטרא אחרא. כי כל הדינים שנעשו על ידו עצמו, יש להם רפואה. והקב״ה עושה חסד באלו המקומות. אע״פ שהם בשמאל.

תרנט) **גבריאל איהו האי וכו׳**: ומפרש, גבריאל הוא אור הזה שבצד צפון, ובכל מקום שהוא מכה שורה בו חסד, משום שגבריאל הוא בשני צדדים, הוא כלול בשניהם, בגבורה ובחסד, ועל כן מכה, ורפואה בו. בצד זה נמצא הסוד שכתוב, כי כאשר ייסר איש את בנו ה׳ אלקיך מיסרך. ואלו הם יסורים של אהבה הכלולים מצד זה ומצד זה. מגבורה וחסד.

בסטרא

מחיא ואסוותא ביה. בסטרא דא קיימא רזא דכתיב, ח) כי כאשר ייסר איש את בנו יי׳ אלהיך מיסרך. ואלין יסורין דרחימותא, דכלילן בסטרא דא ובסטרא דא.

תרס) בסטרא דמזרח, קיימא נהורא אחרא, דאיהו קיימא בכל מלי דאסוותא, פ למיעל צ קמי מאריה, כל אינון דאתנשיין בבי מרעייהו, ולקרבא זמנין וקצין לאינון מרעין ק דאשתלימו מהימנותייהו. ר ואסחר עלמא בכל יומא ויומא, בגין לאשלמא אסוותא בפקודא דמאריה, ש והאי נהורא רפא״ל שמיה. ואף על גב דהא אוקימנא ליה לסטרא אחרא. ודא אחיד לסטרא דא, ולסטרא דא, לסטרא דמיכאל, ולסטרא דגבריאל.

תרסא) והאי איהו ממנא, בשעתא דאתדן בר נש בהיכלא רביעאה לחיים, כדין איהו אקדים באסוותא. ת והאי אסוותא מגו דחיקו נפקא, בגין דמתרין סטרין נפקא, א והאי דחיקו אתיא מגו סטר שמאלא, ואסוותא מגו סטר ימינא. ועל דא, ההוא מרע כד אתיא ליה אסוותא, מגו דחיקו סגיא אתיא ליה.

תרסב) והכי הוא מסטרא דמערב, ב ואף על גב דאמרן דרפאל בסטר מזרח, ואוקמוה ג בסטר דא דמערב, אסוותא וחיין לאו איהו אלא מסטר מזרח, דהא מתמן אתמשכאן ד חיין לתתא.

תרסג) ה ובהאי סטרא ו דמערב, נהורא חד ז ונוריא״ל שמיה, ואיהו אוריא״ל. ודא איהו כליל מכלהו, וקיימא שליחא בכלא. ואית ליה ג׳ סטרין,

מסורת הזהר

ח) דברים ח׳.

חלופי גרסאות

פ במיעאל. צ קמיה דמאריה. ק דאשלימו. ר וסחרא ; וסחראן. ש מוסיף והאי איהו. ת וההוא. א והוא. ב אף. ג דסטר. ד ל״ג חיין. ה ל״ג ובהאי סטרא דמערב. ו ל״ג דמערב. ז ועריא״ל.

הסולם

היכל

תרס) **בסטרא דמזרח** וכו׳ : **בצד מזרח עומד אור אחר, שהוא נמצא בכל דברי רפואה, להכניס לפני הקב״ה, כל אלו שנשכחו בבית חלייהם**, מלהבריא בזמנם, **ולקרב הזמן והקץ מאלו חליים שנשלמו באמונתם**, דהיינו שהחליים שומרים בזמן שניתן להם, באמונה, ואינם רוצים להסתלק מקודם הזמן (ע״ז נ״ה) והוא מבקש, שילכו לפני זמנם. **ומסבב העולם בכל יום ויום כדי להשלים רפואה במצות אדונו, ואור הזה, שמו רפאל**. והוא כן, אע״פ שהעמדנו, שרפאל הוא לצד מערב. **והוא אוחז בצד זה ובצד זה, לצד מיכאל ולצד גבריאל**, כי הוא בחינת קו האמצעי, ת״ת, הכולל ב׳ הקוין ימין ושמאל, שהם מיכאל וגבריאל.

תרסא) **והאי איהו ממנא** וכו׳ : **וזה הוא ממונה, בשעה שהאדם נדון, בהיכל הרביעי, לחיים, אז הוא מקדים ברפואה. ורפואה הזו יוצאת מתוך המצוקה** שאם לא היה חולה,

(דפו״י דף רנ״ד ע״א)

רצון תפארת

לא היה צריך לרפואה, **משום שיוצאת מב׳ צדדים**, מחסד ומדין, **והמצוקה הזו**, דהיינו המחלה **באה מצד שמאל, והרפואה מצד ימין. ועל כן חולה ההוא כשבאה לו הרפואה, מתוך מצוקה גדולה באה לו.**

תרסב) **והכי הוא מסטרא דמערב** וכו׳ : **וכך הוא מצד מערב**, שהרפואה באה ג״כ מצד מערב, כי המערב, שהוא מלכות כלול מכל האורות שבג׳ קוין, כמ״ש לפנינו. **ואע״פ שאמרנו שרפאל הוא בצד מזרח, והעמדנו** שהוא ג״כ **בצד מערב**, עכ״ז **רפואה וחיים אינם באים אלא מצד מזרח, אלא משם נמשכים החיים למטה**, אל המלכות, שהיא צד מערב.

תרסג) **ובהאי סטרא דמערב** וכו׳ : **ובצד הזה של מערב. יש אור אחד, ושמו נוריאל, והוא אוריאל, וזה הוא כלול מכולם ועומד להיות שליח בכל דבר.** שהמערב הוא המלכות הכלולה מכל ג׳ קוין. **ויש לו ג׳ צדדים.** דהיינו

אבל תרין אינון, בגין דכל חד מאלין כליל בחבריה, ס) דאינון ארבע יסודין תתאין, מאינון ארבע יסודי עלמא, עלאין על כלא. ובגין דכלהו מתקשרן דא בדא, רמז קרא ואמר, ס) אל גנת אגוז ירדתי לראות.

תרסד) ח אינון תריסר נהורין, ס קיימין בההוא רוחא דקאמרן, וההוא רוחא עלייהו בשלימו, אלין ארבע נהורין עלאין, אית תחותייהו תמניא אחרנין, למהוי בשלימו, י ובכלהו שלימו חד, וכד כ מתפרשין כלהו, אינון תלת לכל סטר.

תרסה) ל אלין ארבע סמכין, קיימין לסלקא ולאתאחדא האי היכלא לעילא, באתר דאקרי שמים, לאתחברא נשיקין אלין באלין כחדא. תחות אלין, כמה דרגין לדרגין, כלהו נפקי מנייהו, מאלין יסודין תתאין, מנייהו מסטרא דמיא, ומנייהו מסטרא דאשא, ומנייהו מסטרא דרוחא, ומנייהו מסטרא דעפרא.

תרסו) מ כגוונא דא תנינן, ארבעה נכנסו לפרדס, וכלהו אתברירו לדוכתא דא, לאלין ארבע יסודי. וכל חד וחד אתקשר בדוכתיה, דא בסטרא דאשא, ודא בסטרא דמיא, ודא בסטרא דרוחא, ודא בסטרא דעפרא. וכלהו אטבעו ביסודא דיליה, כמה דאעלו. בר ההוא שלימא חסידא, נ דאתיא בסטרא דימינא, ואתדבק בימינא, וסליק לעילא.

מסורת הזהר

ס) (שיר ו) ב"א קא צ"ב

חלופי גרסאות

ח מוסיף והא אוקימנא אינון ; אלין ארבע נהורין עלאין אית תמוותייהו תמניא אחרנין ואינון תריסר נהורין דקיימין תחות ההוא רוחא דקאמרן וההוא רוחא עלייהו בשלימו למהוי בכלהו שלימו חד. ס מוסיף קיימין תחות אלין. י וכלהו. כ מתפרשן ; מפרשין. ל מוסיף והא אוקימנא בכמה אתר אלין. מ וכגוונא. נ דמית.

הסולם

הֵיכל

ג' קוין, אבל הם שנים, משום שכל אחד מאלו כלול בחברו, כלומר משום שעיקרם הוא קו ימין וקו שמאל, אבל קו האמצעי אינו רק התכללות מב' קוין, ואינו מוסיף עליהם. ונמצא שאין יותר מב' קוין. שהם ארבע יסודות תחתונים, דהיינו ג' קוין ומלכות המקבלתם, מאלו ארבע יסודות העולם, שבבינה, שהם עליונים על כלם. ומשום שכולם מתקשרים זה בזה, מרמז הכתוב ואמר, אל גנת אגוז ירדתי לראות. כי המוח של אגוז מפוצל לד' חלקים הקשורים יחד.

תרסד) **אינון תריסר נהורין וכו' : אלו י"ב אורות העומדים ברוח ההוא**, רזיאל, שאמרנו (לעיל אות תרנ"ה) שרוח ההוא הוא בשלמות עליהם, הפירוש הוא, שאלו ארבעה אורות עליונים, העומדים בד' רוחות העולים, שהם מיכאל גבריאל רפאל אוריאל, יש תחתיהם שמונה אורות אחרים כדי להיות בשלמות, שבכולם שלמות אחת, וכשמתפשטים כולם, הם ג' לכל צד. פירוש. כי הארבעה אורות הם בד' רוחות, שהם חו"ג תו"מ,

(דפו"י דף רנ"ד ע"א *) דף רנ"ד ע"ב)

רצון תפארת

וכשנכללים זה מזה לשלמות אחד, יש בכל אחד מהם רק חג"ת, שה"ס ג' קוים המאירים בחו"ג תו"מ. וד"פ ג' הוא י"ב.

תרסה) **אלין ארבע סמכין וכו' : אלו ארבעה עמודים**, דהיינו ארבעה אורות הנ"ל, עומדים לעלות ולאחד היכל הזה במקום שנקרא שמים, שה"ס תפארת דאצילות, לחבר הנשיקין אלו באלו ביחד. תחת אלו, כמה מדרגות אחר מדרגות הם, כולן יוצאות מאלו ארבעה יסודות התחתונים, שהם ארבעה אורות הנ"ל, מיכאל גבריאל רפאל אוריאל, מהן יוצאות מצד המים, שהיא חסד, מיכאל, ומהן מצד האש, שהוא גבורה, גבריאל. ומהן מצד הרוח, שהוא תפארת, רפאל. ומהן מצד העפר, שהוא מלכות, אוריאל.

תרסו) **כגוונא דא תנינן וכו' : כעין זה למדנו. ארבעה נכנסו לפרדס**, (חגיגה י"ד ע"ב) וכולם נבררו למקום הזה, לאלו ארבעה יסודות, וכל אחד ואחד נקשר במקומו, זה בצד האש, וזה בצד המים, זה בצד הרוח, וזה בצד העפר. וכולם נטבעו כל אחד ביסוד שלו, כמו שנכנסו,

חוץ

תרסז) ס וכד מטא להאי אתר דאקרי היכל אהבה, אתדבק ביה ברעו דלבא. אמר, האי היכלא, ע צריכא איהו לדבקא ליה, בהיכלא דלעילא, באהבה רבה. פ כדין אשתלים ברזא דמהימנותא, ואיהו סליק ואשלים אהבה זוטא באהבה רבא, כדקא חזי. וע״ד מית באהבה, ונפק נשמתיה בהאי קרא, י ואהבת. זכאה חולקיה.

תרסח) כל אינון אחרנין, נחתו לתתא כל חד וחד, צ ואתענשו בההוא יסודא דנחת לתתא. אלישע נחת לתתא בסטר שמאלא, דאיהו אשא, ונחית ביה ולא סליק, ואערע בההוא סטרא אחרא, דאקרי אל אחר. ואתמנע מניה תשובה, ואתתרך בגין דאתדבק ביה, ועל דא אקרי אחר, ואוקימנא.

תרסט) בן עזאי, נחית ביסודא דעפרא, ועד ק לא מטא לאוקידו דעפרא, דמטי להההוא סטר אחרא, אטבע בההוא עפרא, ומית. ועל דא כתיב, כ יקר בעיני יי׳ המותה לחסידיו.

תרע) בן זומא, נחית ביסודא דרוחא, ואערע ברוחא אחרא, דמטא לסטר מסאבא, ר דאקרי פגע רע, ובגין כך ש פגע ביה, ת ולא אתיישב ביה, וכלהו לא א אשתזבן מעונשא. ועל דא אמר ב שלמה, ל) יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים. בגין דאלין נחתו בדרגין אלין, ואתענשו.

מסורת הזהר

י) (דברים ו) ואוא לב צ״ש. כ) (תהלים קטז) יקר בעיני יי׳ המותה לחסידיו.
ב) (קהלת ח) שמות נא צ״ט.

חלופי גרסאות

ס כה. ע אצטריך. פ ל״ג כדין. צ לאתענשא. ק דלא. ר ל״ג דאקרי פגע רע; מוסיף ובגין דאעבר עליה רוחא אחרא נפגע מאי נפגע ההוא רוחא מסאבא דאקרי. ש מוסיף נפגע פגע. ת ל״ג ולא אתיישב ביה. א אשתויבו. ב מוסיף שלמה המלך ע״ה.

הסולם

היכל

חוץ מהשלם והחסיד הזה שבא מצד ימין, מחסד, ונתדבק בימין ועלה למעלה. דהיינו ר׳ עקיבא.

תרסז) **וכד מטא להאי** וכו׳: וכשהגיע למקום הזה שנקרא היכל אהבה, נתדבק בו ברצון הלב. אמר היכל זה צריכים להדביקו בהיכל שלמעלה, באהבה רבה, בחסד דאצילות. אז השתלם בסוד האמונה, ועלה והשלים אהבה הקטנה, שהיא מלכות, באהבה הגדולה, שהיא חסד, כראוי. וע״כ מת באהבה, ויצאה נשמתו במקרא הזה. **ואהבת**, אשרי חלקו.

תרסח) **כל אינון אחרנין** וכו׳: כל אלו האחרים, ירדו למטה כל אחד ואחד, ונענשו באותו יסוד שירד למטה. אלישע ירד למטה, בצד שמאל, שהוא יסוד האש דהיינו גבורה. וירד בו ולא עלה, ופגש בסטרא אחרא ההוא הנקרא אל אחר. ונמנע ממנו תשובה, ונגרש

(דפו״י דף רנ״ד ע״ב)

רצון תפארת

משום שנדבק בו. וע״כ נקרא אחר. וכבר העמדנו.

תרסט) **בן עזאי נחית** וכו׳: בן עזאי ירד ביסוד העפר, שהוא כנגד המלכות. ומטרם שהגיע לשרפת אש שבעפר, דהיינו בדינים שבו, המגיע לסטרא אחרא, נטבע בעפר ההוא, ומת. ועל זה כתוב, יקר בעיני ה׳ המותה לחסידיו. דהיינו שמת כשהוא חסיד, ולא נגע בהדינים.

תרע) **בן זומא נחית** וכו׳: בן זומא ירד ליסוד הרוח, שהוא כנגד ת״ת, ופגש ברוח אחר המגיע לצד הטומאה, שנקרא פגע רע. ומשום זה פגע בו ולא נתיישב בו, דהיינו שנפגע. וכולם לא ניצולו מעונש. ועל זה אמר שלמה, יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה רשעים. כי משום שאלו ירדו במדרגות אלו נענשו.

דהיינו

תרעא) תא חזי, בגין דר' עקיבא סליק לעילא כדקא יאות, עאל בשלם ונפק בשלם. ג דוד ד שאיל שאלתא, ולא אתפרש, דכתיב מ) ממתים ידך יי' ממתים מחלד חלקם בחיים. ה תוהא על ו מה דא אלין דאתקטלו בקטולי עלמא ז צדיקייא, זכאין דלא חאבו חובה בגין דיתענשון. ת"ח, ממתים ידך יי', ממתים מחלד חלקם בחיים, הכא איהו תרי סטרי, ידך יי'. וחלד. ידך יי', דא קב"ה, ח דנשמתא ט אתכניש לגביה. ממתים מחלד, דא סטרא אחרא, דגופא י איהו שלטא עלוי, דכתיב נ) לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל.

תרעב) תא חזי, נשמתא דאלין, לאשלמותא דרוחא קדישא, כ דלהון עשרה רוחין מתתא כדקא יאות, וגופא דלהון יתמסר ל למלכו מ חייבא. כל חד נטיל חולקיה, נ ברזא דקרבנין.

תרעג) ותא חזי, ס רישא שירותא דמהימנותא, גו מחשבה, בטש ע בוצינא דקרדינותא, וסליק גו מחשבה, פ ואפיק נצוצין, צ נציצין זריק לתלת ק מאה ועשרין ר עיבר, ובריר פסולת מגו מחשבה, ואתבריר.

מסורת הזהר — **חלופי גרסאות**

מ) (תהלים יז) ח"ג קכ. נ) (ישעיה לח) נח נא צ"ב

ג ל"ג דוד. ד שאל שאילתא ולא אתפרשא. ה ל"ג תוהא; ע"ד תוהא אלין. ו דא מה. ז זכאין צדיק"א [; צדיקי]. ח ונשמתא; ונשמתין. ט אתכנשין. י איהי. כ דליהון. ל למלכות; מוסיף למלכו הרשעה. מ אחרא. נ ומהכא רוא. ס [כד] שרי שירותא רישא דמהימנותא. ע בוציצא. פ ל"ג ואפיק. צ בוציצין. ק מוסיף דאינון מאה. ר עבר; עברי.

הסולם

היכל — **רצון תפארת**

דהיינו שהמשיכו הארת החכמה מלמעלה למטה, שנקרא ירידה.

תרעא) **תא חזי בגין** וכו'; **בוא וראה, משום שרבי עקיבא עלה למעלה**, דהיינו שהמשיך הארת החכמה ממטה למעלה, **כראוי, ע"כ נכנס בשלום ויצא בשלום. דוד שאל שאלה, ולא נפתרה לו. שכתוב, ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם בחיים. ששאל, על מה זה נהרגו אלו הצדיקים בין הרוגי עולם. שהיו זכאים שלא עברו עבירה, שיתענשו עליה. בוא וראה ממתים ידך ה' ממתים מחלד חלקם בחיים.** כאן יש ב' בחינות מיתה, ידך ה'. **וחלד. ידך ה'** זהו הקב"ה **שהנשמה נאספת אליו, ממתים מחלד, הוא הסטרא אחרא, שהוא** שולט על הגוף, **שכתוב, לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל.** שהוא אותיות **חלד**, דהיינו היושבים תחת הס"א שנקרא חדל.

תרעב) **ת"ח נשמתא דאלין** וכו'; **בוא וראה, הנשמות של אלו**, עשרה הרוגי מלכות, **הוא להשלמת הרוח הקדוש**, שהוא ז"א דאצילות, **שלהם עשרה רוחות מלמטה כראוי**, דהיינו כנגד ע"ס דז"א, **והגוף שלהם נמסר למלכות הרשעה. כל אחד לוקח חלקו**, כמו

בפוד הקרבנות. (כנ"ל פרשת נח דף מ"ח בד"ה ת"ח) עש"ה.

תרעג) **ותא חזי רישא** וכו'; **ובוא וראה, הראש של התחלת האמונה**, שהוא הכתר, **בתוך המחשבה**, שהיא חכמה, **בטש ניצוץ החזק**, מסוד הבינה, **ועלה תוך המחשבה**, שבינה עלה לחכמה ונזדווגו יחד, **והוציאו ניצוצין**, דהיינו הארת החכמה מתוך המחשבה. **וזרק הניצוצין לש"כ צדדים וברר הפסולת מתוך המחשבה, ונברירה.**

פירוש. אחר שיצאו הג"ר דנקודים, שהם כתר חכמה בינה הנ"ל, נזדווגו חכמה בינה והולידו הדעת וז"ס תחתוניות דנקודים שהם **דעת חג"ת נהי"מ. ועליהם אומר וסליק גו מחשבה ואפיק ניצוצין**, דהיינו שמונה מלכים הנ"ל, ומתוך שנמשכו ממעלה למטה, מאצילות **לבי"ע**, (כנ"ל בפתיחה לחכמת הקבלה אות ק"ה). **נשברו ומתו, שהאורות חזרו למאציל, והכלים שהם בחינת גוף, נפלו לסטרא אחרא. וז"ש, ניצוצין זריק לש"כ עיבר.** דהיינו **שנשברו לש"כ בחינות. והטעם שהם ש"כ בחינות, הוא, כי שמונה מלכים נשברו, שבכל אחד ד' בחינות חו"ב תו"מ, הם ל"ב בחינות,**

תרעד) אוף הכי, ש כגוונא דא סליק במחשבה, כמה דאתברר ביה פסולת, ת ויתברר אלין, בהו אשתלים מאן דאצטריך, ודאי כד סליק, במחשבה סליק וכלא *) כמה דאצטריך. חידו מסטרא דא, ועציבו מסטרא דא.

תרעה) כתיב ט ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש, ושבחתי אני את השמחה, וכי שלמה א מלכא משבח דא. אלא ושבחתי אני את השמחה, דא חדוותא דמלכא קדישא, ב בזמנא ג דאיהו שלטא, בשבתא וביומין טבין, ד דמכל עובדין ה טבין דב"נ עביד, אין טוב לאדם תחת השמש, כי אם לאכול ולשתות, ולאחזאה חדוותא בההוא, ו סטרא בגין דיהא ליה חולקא לעלמא דאתי.

תרעו) והוא ילונו בעמלו. מאן. ז דא קב"ה, ח הוא ילונו, ויהך עמיה לאעלא ליה לעלמא דאתי. דבר אחר והוא ילונו, מאן הוא. ההוא ב"נ דאכיל ושתי וחדי, כל ט מאי דאפיק למיכל ולמשתי, הוא ילונו לקב"ה בהלואה, ואיהו יהיב ליה כפלי כפלים, מכל מה דאפיק בהאי. בתרין אלין, י אוזיף ב"נ לקב"ה, כד חייס ליה למסכנא. וכד אפיק בשבתי כ וזמני. דהא כלא ל אוזיף לקב"ה, כד"א מ מלוה יי' חונן דל וגמולו ישלם לו.

מסורת הזוהר

ט) (קהלת ח). ע) (משלי יט) ח"ב רלו.

חלופי גרסאות

ש ל"ג מן כגוונא עד אלין. ת ואתברר אוף הכי אלין בהו [; דבהו] אשתלים מאן דאצטריך ודאי כך ; כד סליק במחשבה וכלא. א ל"ג מלכא. ב די בזמנא. ג דאיהי. ד מכל. ה ל"ג טבין. ו זמנא ; מוסיף סטרא ומינה. ז ל"ג דא. ח איהו. ט מאן ; מה. י מוסיף אוזיף ליה. כ ובזמנין. ל מוסיף אוזיף ליה.

היכל

הסולם

רצון תפארת

ובכל בחינה מהם עשרה ספירות הם ש"כ. ואח"כ **בריר פסולת מגו מחשבה**, דהיינו שהרחיב אותו הגורם שהמשיך החכמה ממעלה למטה, שהוא גרם השבירה, **ואתבריר** ואז **חזרו ונתקנו**.

תרעד) **אוף הכי כגוונא** וכו' : **אף כך, כעין זה** בהרוגי מלכות, **עלה במחשבה**, כמו **שנברר בה פסולת**, דהיינו שהיתה בהם כעין שבירת הכלים, וע"כ הנשמות שהן האורות עלו לז"א, והכלים, שהם הגוף, נמסרו לסטרא אחרא שהוא מלכות הרשעה. ונבררו אלו שבהם **נשלם מי שצריך**, דהיינו שנבררו הנשמות לבחינת מ"ן לז"א, שהוא נשלם על ידיהן. **ודאי כאשר עלה, עלה למחשבה**, דהיינו שהמשיכו הארת החכמה מן המחשבה שהיא חכמה. **והכל כמו שצריך, שמחה מצד זה**, מצד עלית הנשמות, **ועצבות מצד זה**, מצד שנמסרו הגופים לסטרא אחרא.

תרעה) כתיב ושבחתי אני וגו' : **כתוב, ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם**

(דפו"י דף רנ"ד ע"ב *) דף רנ"ה ע"א)

תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלקים תחת השמש. ושבחתי אני את השמחה, שואל, **וכי שלמה המלך משבח את זה**, דהיינו לשמוח ולאכול ולשתות. ומשיב, **אלא, ושבחתי אני את השמחה, זו היא שמחת המלך הקדוש בזמן שהוא שולט, בשבת ובימים טובים**, שמכל מעשים טובים שעושה האדם, **אין טוב לאדם תחת השמש, כי אם לאכול ולשתות ולהראות שמחה בצד ההוא** דקדושה, **כדי שיהיה לו חלק לעולם הבא.**

תרעו) והוא ילונו בעמלו : שואל, **מי ילונו**. ומשיב, **זה הקב"ה, הוא ילונו וילך עמו להכניסו לעולם הבא. פירוש אחר על והוא ילונו מי הוא.** היינו **אדם ההוא שאכל ושתה ושמח, כל מה שהוציא הוצאות, לאכול ולשתות, הוא**, האדם **ילונו, בהלואה להקב"ה**, והקב"ה **נותן לו כפלי כפלים על מה שהוציא בזה**, לצרכי שבת ויום טוב. בשנים אלו מלוה האדם **אל הקב"ה**, א' כשמרחם **על העני**, ב' כשמוציא

הוצאות

תרעז) ובג״כ, דא שמחה, ודא עציבו. דא חיים ודא מות. דא טוב, ודא רע, דא גן עדן, ודא גיהנם. וכלא, מ דא בהפוכא דדא, וע״ד גופא דלהון הוה בעציבו, נ ונשמתא בחדוה. וכד הוו אלין עשרה דאקרון הרוגי מלכות, הרוגים הוו מסטרא אחרא, ואשלימו ס אתר אחרא דקדושה. ובג״כ, כלא ע גלי קמי קב״ה, ואתעביד כדקא יאות.

תרעח) בהיכלא דא קיימין אינון תריסר. ארבע אלין לעילא, פ ותמניא עמהון. בגין דכל חד, נטיל עמיה תרין, כמה דאיהו צ סדורא ק דדגלים וכן בסדורא דלתתא, עד ר סוף דכל דרגין.

תרעט) ש בהיכלא דא, עאלין כל אינון צלותין, וכל אינון ת רעוין דשבחין א דאתעבידו ברחימו, וכד עאלין בהאי היכלא, כלהו מתדבקן ב ביה. ובכל יומא, ובכל זמנא דנשיקין אתחברו, כדין איהו זמנא, דקב״ה אשתעשע בנשמתין דצדיקייא, ג ומהו השעשוע ד דמתערין אינון נשיקין, ואינון ה אקדימו להוא ענוגא, וע״ד כתיב פ) אז תתענג על יי׳, ואוקימנא.

תרפ) היכלא דא, ו כללא דכל אינון היכלין תתאין, כלהו כלילן בהאי היכלא. היכלא קדמאה, ז דתמן קיימא ההוא רוחא דקאמרן, וכל אינון חיוון ח דביה, אסתמיך בתרין סמכין לסטר מזרח, ובתרין סמכין לסטר דרום, ובתרין סמכין לסטר מערב, ובתרין סמכין לסטר צפון, ואינון תמניא. ואלין אקרון יתדות ט המשכן, וקיימי לבר.

מסורת הזהר

פ) (ישעיה נח) ב״א ר״א צ״ב ותמניא לתתא. צ מוסיף סדורא דתרין; סדורא דתריסר. ק דגלים; דגלין. ר אין סוף כל דרגין. ש מהיכלא דא נפקין. ת רעוון דרעוא; רעוא דרעו. א ואתעבידו. ב מוסיף ביה בקב״ה. ג ואיהו שעשועא. ד דמקרבין באינון. ה אקדימין. ו היכלא. ז דקיימא תמן. ח ל״ג דביה. ט ל״ג המשכן.

חלופי גרסאות

מ ל״ג דא. נ ונשמתהון. ס דוכתא. ע אגלי.

הסולם

היכל

הוצאות על שבת ויום טוב. כי הכל מלוה להקב״ה. כמש״א מלוה ה׳ חונן דל וגמולו ישלם לו.

תרעז) ומזין כך דא שמחה וכו׳; ומשום **זה,** הקדושה, **שמחה,** וזה, הס״א, **עצבות. זה, טוב,** וזה **רע. זה** ג״ע, **וזה גיהנם** והכל, **זה,** הקדושה, **היא** בהיפך מזה, הס״א. **ועל כן הגוף שלהם,** של הרוגי מלכות, **היה בעצבות,** כי נהרג, **והנשמה בשמחה.** שעלתה ונתדבקה בהקב״ה. **וכשאלו עשרה הנקראים הרוגי מלכות,** היו הרוגים, **היו הרוגים מסטרא אחרא, והשלימו מקום אחר דקדושה. ומשום זה,** הכל **גלוי לפני הקב״ה,** ונעשה כראוי.

תרעח) בהיכלא דא קיימן וכו׳; בהיכל **זה עומדים אלו י״ב אורות** (הנ״ל באות תרנ״ה) **ארבעה הם למעלה, ושמונה עמהם** (כנ״ל אות תרס״ד) **הוא משום שכל אחד** מארבעה, **לוקח**

(דפו״י דף רנ״ה ע״א)

רצון תפארת

עמו שנים, כמו שהיה סדר הדגלים. וכן בסדר שלמטה עד סוף כל המדרגות, נבחן, שיש ג׳ בחינות לכל אחד מד״ס חו״ג תו״מ.

תרעט) בהיכלא דא עאלין וכו׳; בהיכל **זה נכנסות כל אלו התפלות, וכל אלו הרצונות שבתשבחות שנעשו באהבה, וכאשר נכנסים בהיכל הזה,** כולם **מתדבקים בו. ובכל יום, ובכל זמן שהנשיקות מתחברות, אז הוא זמן שהקב״ה משתעשע בנשמות הצדיקים. ומהו השעשוע, הוא, שמתעוררות אלו הנשיקות לצדיקים, והם קודמים לעונג ההוא, שעל זה כתוב אז תתענג על ה׳, והעמדנו.**

תרפ) היכלא דא כללא וכו׳; היכל **זה, הוא כלל של כל אלו היכלות התחתונים,** שכולם כלולים **בהיכל זה. היכל הראשון,** שהוא לבנת הספיר, **ששם עומד רוח ההוא,** סטוטר״ה, **שאמרנו,** (באות תצ״ב), **וכל אלו החיות. הוא**

תרפא) כד מלכא עלאה אתי, י נטלי אינון יתדות, כ ואתעקרן מאתרייהו ל אינון מיתרים, דאינון תמניא אחרנין, בר מאינון יתדות דקא אמרן. מ וההוא רוחא קדמאה נ די בגו ס היכלא ע דא, פ קדים צ ועאל, ואתכליל בגו ק ההוא ר רוחא תניינא דביה.

תרפב) אינון תרין סמכין ש דלסטר מזרח, אינון קרעיא״ל, דאתמנא לבר על תריסר אלפי ממנן, דכלהו אקרון יתדות המשכן, דא לימינא ת לשמאלא שמעיא״ל, ואתמנא על תריסר אלפי ממנן אחרנין, וכלהו יתדות כדקאמרן. א סמכין דאתמנון לסטר דרום, חד סעדיא״ל, וחד ב סטריא״ל, כל חד וחד, על תריסר אלפי ממנן אחרנין. אלין לא אתעדון משולטנהון לעלמין.

תרפג) ג אלין כלהו, ממנן על קיומא ד דעלמא, אלין ה אינון ו דתקלי במתקלא דכורין ונוקבין, לאתנסבא דא עם דא. ואלין אקרון מאזנים, על דא כתיב, צ) במאזנים לעלות, ולא אינון דכתיב בהו ק) מאזני צדק, ז דקאמרן. כל אינון דשקילין דא עם דא, ולא שקיל דא יתיר מן דא, סלקין ח ואתחברן כחדא,

מסורת הזהר

צ) (תהלים סב). ק) (ויקרא יט) לעיל אות תריז צ״א.

חלופי גרסאות

י ונטלי אלין. כ ואתעקרו; ואתעקרון. ל ואינון. מ ההוא. נ דבגו. ס מוסיף ההוא היכלא. ע ל״ג דא; קדמאה; תניינא. פ ל״ג קדים; קאים. צ ועאיל; עאיל. ק מוסיף ההוא תניינא; ההוא היכלא תניינא. ר ברוחא אחרא. ש לסטר. ת מוסיף דא לשמאלא. א מוסיף אינון ממנן אחרנין סמכין. ב סטריהא״ל; סעריהא״ל; טריהא״ל. ג אלא; אינון. ד בעלמא. ה מאינון. ו דקיימן [; דקיימי] בקיומא דאינון דאתנסיבו דשקלי במתקלא דכורין ונוקביז דא עם דא. ז כדקאמרינן; כדקאמרון. ח ואתחברון.

הסולם

היכל

נסמך בשני עמודים לצד מזרח, ובשני עמודים לצד דרום, ובשני עמודים לצד מערב, ובשני עמודים לצד צפון, והם שמונה עמודים. ואלו נקראים יתדות המשכן, ועומדים לחוץ.

תרפא) כד מלכא עלאה וכו׳: כשמלך העליון בא, נוסעים אלו יתדות, ונעקרו ממקומם המיתרים הקשורים בהם, שהם שמונה אחרים חוץ מן היתדות שאמרנו. ורוח הראשון ההוא שבהיכל, סטוטריה, מקדים עצמו ונכנס ונכלל בתוך רוח ההוא השני שבהיכל, שהוא אדיריה (כנ״ל אות תצ״ד).

תרפב) אינון תרין סמכין וכו׳: אלו ב׳ עמודים שלצד מזרח נקראים קרעיאל. שנתמנה לחוץ על י״ב אלף ממונים, שכולם נקראים יתדות המשכן. וזה לימין. ולשמאל נקרא שמעיאל, ונתמנה על י״ב אלפים ממונים אחרים, וכולם הם יתדות כמו שאמרנו. העמודים שנתמנו לצד דרום, אחד נקרא סעדיאל, ואחד נקרא סטריאל. כל אחד ואחד נתמנה על י״ב אלפי ממונים אחרים. אלו אינם נעברים משליטתם לעולם.

(דפו״י דף רנ״ה ע״א)

רצון תפארת

תרפג) אלין כלהו ממנן וכו׳: אלו כולם, ממונים על קיום העולם. ואלו הם השוקלים במאזנים, זכרים ונקבות, שינשאו זה לזה, ואלו נקראים מאזנים. ועל זה כתוב, במאזנים לעלות. ואינם הם שכתוב בהם מאזני צדק, שאמרנו, (לעיל אות תרנ״ז) כל אלו השקולים זה עם זה, וזה אינו נשקל יותר מזה, עולים ומתחברים יחד. והם החיבור של דכר ונוקבא יחד. ועל זה כתוב במאזנים לעלות. ואע״פ שלפעמים יקרה דבר, שזה נשקל יותר מזה, עולים ג״כ ומתחברים יחד, וכבר העמדנו.

פירוש. זכר ונקבה ח״ס קו ימין וקו שמאל. שהזכר קו ימין והנקבה קו שמאל, ונודע, שמטרם הכרעת קו האמצעי הממעט ג״ר דשמאל ומשוה אותו אל הימין, יש מחלוקת בין ימין ושמאל. כי השמאל מחשיב את עצמו על קו ימין ורוצה לבטלו (כנ״ל פרשת לך י״ג ד״ה ונתבאר) וז״ש כל אינון דשקילין דא עם דא, ולא שקיל דא יתיר מן דא, דהיינו שהשמאל אינו גדול מן הימין, או פלקין אתחברן

ואינון חבורא *) דדכר ונוקבא כחדא, ועל דא במאזנים לעלות. ואע"ג דלזמנין מסתייעא מלתא, ושקיל דא יתיר מן דא, ס סלקין ומתחברן כחדא, והא אוקימנא.

תרפד) אינון י תרין סמכין דלסטר צפון, פתחיא"ל, כ עטריא"ל. וממנן כל חד וחד, על תריסר אלפין ל ממנן אחרנין, ואינון יתדות המשכן, מ ובאלין אחרנין נ דקאמרן. אינון ממנן תרין סמכין אחרנין דלסטר מערב, אינון פדתיא"ל ס תומיהא"ל, ואתמנון כל חד על תריסר אלפי ממנן אחרנין, וכלהו יתדות המשכן דקאמרן.

תרפה) אלין אינון דאושדי דמעין, על כל אינון דמתרכי נשיהון ע קמייתא. בגין פ דאינון שבע ברכאן דאתמסרו לה, צ אתעדן, ולא אתקיימו, בגין ק דאתתרכא, ולא אתדבקו בעלה ואתתא ר כחדא. ועל דא כלהו אושדי דמעין, דאחזי תירוכין, דאינון שבע ברכאן כמה ש דאתעדן מאתר ת אחרא. כדין בההיא שעתא א קלא נפק ואמר, ר) אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה.

תרפו) היכלא תניינא, ב דקא אמרן דכליל להיכלא קדמאה, ג לאתייחדא ביה. וכל אינון חיוון, הכי נמי אית ד ליה תמניא סמכין כקדמאי. וכולהו ממנן, כל חד וחד, על תריסר אלפי ממנן אחרנין, כאלין קדמאי כדקאמרן. תרין ה סמכין אינון ו לסטר מזרח, תרין סמכין לסטר דרום, ותרין סמכין לסטר צפון, ותרין סמכין לסטר מערב.

מסורת הזהר

ר) (ישעיה נ) ב"א קמח צ"א.

חלופי גרסאות

ס ל"ג סלקין. י ממנן אחרנין; מוסיף ממנן אחרנין דלסטר צפון דאינון תרין סמכין [אינון]. כ עטריהא"ל. ל ל"ג ממנן. מ אלין. נ כדקאמרן. ס מאהיא"ל. ע קדמיתא. פ אינון. צ ואתעדן. ק דאתתרכת. ר מוסיף בעילא ותתא כחדא. ש דאתעדו; דאתעדו. ת אחראי. א נפיק קלא. ב דקאמרן. ג לאתאחדא. ד להו. ה ל"ג סמכין. ו גורס בכלם דלסטר.

הסולם

היכל

ואתחברן כחדא, שראוים להתחבר זה עם זה. אמנם אם השמאל עוד לא מיעט הג"ר שלו, יש ביניהם מחלוקת (כנ"ל לך י"ג ד"ה ונתבאר), ואינם ראוים לחיבור. אמנם אם הימין גדול מן השמאל אין בהם מחלוקת ואפשר שיתחברו. וז"ש **ואע"ג דלזמנין מסתייעא מלתא ושקיל דא יתיר מן דא**, דהיינו שהימין גדול יותר מן השמאל, **סלקין ומתחברין כחדא**, כי העיקר הוא שהשמאל לא יהיה גדול מן הימין. וז"ס שאמרו חז"ל, נחות דרגא נסיב אתתא (יבמות סג.).

תרפד) **אינון תרין סמכין וכו'; אלו ב' עמודים שבצד צפון**, נקראים, **פתחיאל עטריאל**. וכל אחד ואחד ממונה על י"ב אלפי ממונים אחרים, והם יתדות המשכן, כאלו האחרים שאמרנו, (באות תרפ"ב). **אלו הממונים** שהם ב' העמודים האחרים שלצד מערב, הם **פדתיאל תומיהאל**, ונתמנה כל אחד על י"ב

(דפו"י דף רנ"ה ע"א *) דף רנ"ה ע"ב)

רצון תפארת

אלפי ממונים אחרים, וכולם יתדות המשכן, כמו שאמרנו.

תרפה) אלין אינון אושדי דמעין וכו'; אלו הם שופכי דמעות על כל אלו שמגרשים נשיהם הראשונות, משום שאלו שבע ברכות, שמברכים תחת החופה, **שנמסרו לה, הוסרו ולא נתקיימו**, כי נגרשה, **ולא נדבקו בעל ואשה יחד. ועל זה כולם שופכים דמעות**, שהגירושין **מראה, שאלו שבע הברכות הם כמו שנסתלקו ממקום אחר**. דהיינו המלכות העליונה, שהאשה שלמטה היא כנגדה, **או באותה שעה קול יוצא ואומר, אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה.**

תרפו) היכלא תנינא דקאמרן וכו'; היכל השני שאמרנו שהוא עצם השמים, **שכולל ההיכל הראשון**, לבנת הספיר, **להתייחד בו**, (כנ"ל אות תק"י) **וכל אלו החיות** אשר שם, **יש לו ג"כ שמונה יתדות כראשונים** שבהיכל

תרפז) אלין תרין סמכין דלסטר מזרח, יהדניא"ל, גזורי"ה. תריסר אלפי ז ממנן דכל חד, וכלהו יתדות. אינון תרין סמכין דלסטר דרום, אהריא"ל, ח ברהיא"ל. ט כל חד וחד, אינון על תריסר אלפין כקדמאי.

תרפח) אלין ממנן על י משבר, ונטלי אינון קלי דנשין, ומנחן לון קמי ההוא היכלא. וכד כ ההוא סטרא אחרא אתי לקטרגא ל בהאי שעתא, דאיהו שעתא דסכנה, קיימי אלין, ועאלין הני קלי לממנא דעל פתחא, ולא יכיל ההוא סטרא אחרא לקטרגא. ולזמנין דקדים ההוא סטר אחרא מ ועאל וקטריג, ויכיל לנזקאה.

תרפט) נ אלין תרין סמכין דלסטר צפון, ס חלחליא"ל, קרספיהא"ל, אינון ממנן כל ע חד על תריסר אלפין פ אחרנין. דלסטר מערב אינון, צ סוגדי"ה. גדרי"ה. ואלין על תריסר אלפי אחרנין.

תרצ) ואלין ממנן על ההוא דמא דברית, כד אתגזר ההוא ולדא לתמניא יומין ואלין נטלי ההוא דמא, ומנחן ליה קמי האי היכלא. וכד רוגזא אתער בעלמא, אשגח קב"ה על ההוא דמא, ולא אתייהיב להוא סטרא אחרא רשו לאעלא תמן.

תרצא) תא חזי, ק בזמנא דאתגזר ר ההוא בר נש לתמניא יומין, ושראת עליה שבת, מלכות קדישא, ההיא ערלה דגזרין ושדאן ש ליה לבר, כדין קיימא

חלופי גרסאות

ז מוסיף ממנן אחרנין לכל. ח ברה"י. ט ואינון על תריסר [אלפין] כל חד וחד. י מוסיף משבר ואקרון הכי. כ מוסיף אתא ההוא. ל בההוא. מ מוסיף לקטרגא, ולזמנין דקדים סטרא אחרא ועאיל וקטרג. נ אינון. ס סלסליאל. ע מוסיף חד וחד. פ מוסיף אחרנין כדקאמרן, אינון תרין סמכין אחרנין. צ סוגרי"א. ק בשעתא. ר ל"ג ההוא. ש לה.

הסולם

היכל — רצון תפארת

הא', וכולם ממונים כל אחד ואחד על י"ב אלפי ממונים אחרים, כאלו הראשונים שאמרנו (באות תרפ"ב) ב' יתדות הם לצד מזרח, ב' יתדות לצד דרום, וב' יתדות לצד צפון, וב' יתדות לצד מערב.

תרפז) **אלין תרין סמכין** וכו': אלו ב' יתדות שלצד מזרח נקראים **יהדניאל גזוריה**, יש להם י"ב אלפי ממונים לכל אחד, וכולם יתדות אלו ב' יתדות שלצד דרום **אהריאל ברהיאל**, כל אחד ואחד הוא על י"ב אלפים כראשונים.

תרפח) **אלין ממנן על משבר** וכו': אלו ממונים על לידה, ולוקחים הקולות של הנשים ומניחים אותם לפני היכל ההוא. וכשהסטרא אחרא בא לקטרג בשעה ההיא, שהיא שעת סכנה, עומדים אלו, ומכניסים הקולות אל הממונה שעל הפתח, והסטרא אחרא אינו יכול לקטרג. ולפעמים, בעונות האשה,

(דפו"י דף רנ"ה ע"ב)

מקדים עצמו הסטרא אחרא ונכנס ומקטרג, ויכול להזיק.

תרפט) **אלין תרין סמכין** וכו': אלו ב' סמכין שבצד צפון, **חלחליאל קרספיהאל**, הם ממונים כל אחד על י"ב אלפים אחרים. ושבצד מערב, הם **סוגדיה גדריה**, ואלו ממונים על י"ב אחרים.

תרצ) **ואלין ממנן על** וכו': ואלו ממונים על דם הברית, כשנמול הולד לשמונת ימים. ואלו לוקחים דם ההוא ומניחים אותו לפני היכל הזה. וכשנתעורר רוגז בעולם מביט הקב"ה על דם ההוא, ולא ניתנה לסטרא אחרא רשות לכנוס שם.

תרצא) **ת"ח בזמנא דאתגזר** וכו': בוא וראה, בזמן שהאדם נמול לשמונת ימים, וכבר שרתה עליו השבת, שבתוך שמונה ימים, שהיא מלכות הקדושה, ערלה זו שחותכים ומשליכים אותה לחוץ, רואה אותה אז הסטרא אחרא,

שהיא

ההוא סטרא אחרא, וחמא דהאי איהו חולקיה מקרבנא דא, כדין אתבר, ולא יכיל לשלטאה ולקטרגא עלוי, וסליק ואתעבד סניגוריא ת על ישראל, א קמי קב״ה.

תרצב) היכלא תליתאה. היכלא דא ב דקיימא לאכללא, וליחדא ביה ההוא היכלא תניינא, וההוא רוחא, וכל אינון חיוון דביה, כלהו כלילן ואתייחדן דא בדא. ואינון חד רוחא דכליל דא בדא, הכי נמי אית ליה ג תמניא סמכין, לארבע סטרין דעלמא, וכלהו אקרון יתדות המשכן. תרין סמכין דלסטר דרום, אינון שכניא״ל, ד עזוזי״ה. ה תרין סמכין דלסטר ו מזרח, יהודי״ה עזריא״ל. ואלין קיימי כל חד וחד, על י״ב אלפי ממנן אחרנין, ז וכלהו אקרון יתדות המשכן.

תרצג) ואלין ח אתמנון על ההוא ט הבל דתינוקות דלעאן באורייתא, לקיימא עלמא. ואלין נטלי ההוא הבל, וסלקי ליה לעילא. וכל הבל והבל דאינון תינוקות דלעאן באורייתא לקיימא עלמא, אתעביד מניה רוחא חדא, וסלקא ההוא רוחא לעילא, ואתעטר בעטרא קדישא, ואתמנא נטורא דעלמא, וכן כלהו.

תרצד) תרין סמכין דאינון לסטר צפון, י עזפיא״ל, כ קטטריהא״ל. ואינון ממנן *) על תריסר אלפי ממנן אחרנין כל חד וחד כדקאמרן. תרין סמכין דלסטר מערב, אינון ל עסני״ה, מ אדירירי״ה. ואלין ממנן על נ תריסר אלפין ס ממנן אחרנין, כל חד וחד כדקאמרן.

חלופי גרסאות

ת עלייהו דישראל. א קמיה דקב״ה. ב קיימא. ג תמנין. ד עזיזי״ה ; מוסיף ואינון ממנן על תריסר אלפי ממנן אחרנין כל חד כאינון אחרנין. ה ל״ג מן תרין עד סוף האות. ו מוסיף מזרח אינון. ז כל חד וחד כאינון אחרנין ול״ג וכלהו אקרון יתדות המשכן. ח ממנן. ט מוסיף הבל פיהן. י עדיפיא״ל. כ קטצריהא״ל ; מצדיקא״ל ; טצדיקיא״ל. ל נסני״ה. מ אדרירי״ה; אדירירו״ה ; אדירי״ה. נ תליסר. ס ל״ג ממנן אחרנין; ל״ג מן ממנן עד סוף כל האות.

הסולם

היכל

שהיא חלקו מקרבן הזה, אז נשבר הס״א ואינו יכול לשלוט ולקטרג עליו, ונעשה מליץ טוב על ישראל לפני הקב״ה.

תרצב) **היכלא תליתאה** וכו׳: היכל זה, נוגה, העומד שיכלול ויתיחד בו היכל השני, עצם השמים, ורוח ההוא וכל אלו החיות שבו, כולם כלולים ומתיחדים זה בזה, והם רוח אחד שכלול זה בזה (כנ״ל אות תקי״ח) יש לו גם כן שמונה סמכין לד׳ רוחות העולם, וכולם נקראים יתדות המשכן. ב׳ סמכין שלצד דרום, הם **שכניאל עזוזיה**. ב׳ סמכין שלצד מזרח **יהודיה עזריאל**. ואלו עומדים כל אחד ואחד על י״ב אלפי ממונים אחרים וכולם נקראים יתדות המשכן.

תרצג) **ואלין אתמנון על** וכו׳: ואלו נתמנו על הבל פיהם ההוא של התינוקות שעוסקים בתורה לקיים העולם, ואלו לוקחים הבל ההוא, ומעלים אותו למעלה, ומכל הבא והבל של אלו התינוקות שעוסקים בתורה לקיים העולם נעשה ממנו רוח אחד, ועולה הרוח למעלה ומתעטר בעטרה קדושה, ונתמנה לשומר העולם. וכן כולם.

רצון תפארת

תרצד) **תרין סמכין דאינון** וכו׳: ב׳ סמכין שהם לצד צפון, הם **עזפיאל קטטריהאל**. והם ממונים על י״ב אלפי ממונים, כל אחד ואחד, כמו שאמרנו. ב׳ סמכין שבצד מערב, הם **עסניה אדירירי״ה**, והם ממונים על י״ב אלפי ממונים אחרים, כל אחד ואחד, כמו שאמרנו.

(דפו״י דף רנ״ה ע״ב *) דף רנ״ו ע״א)

אלין

תרצה) אלין אתמנון לאכרזא ע בכל רקיעין, לכל אינון דמעברין בנייהו מאורייתא, וסלקין לון דלא ילעון פ בה, כדין נפקי כל הני ממנן ומכרזי ואמרי, ווי צ לפלניא ק דאעבר בריה מאורייתא, ווי ליה ר דקא ש אתאביד ת מעלמא דין, ומעלמא דאתי.

תרצו) היכלא רביעאה. היכלא דא היכלא דקיימא א בנהירו יתיר. היכלא דא, סחרין ליה תלתין ותרין יתדות עלאין, וחמש מאה אלף אחרנין דממנן תחות אלין. וארבע אחרנין, עלאין על כלהו, וכלהו יתדות דהיכלא ב דא. אלין ארבע אינון: חסדיהא"ל. ג קסירי"ה. קדומי"ה. דהריא"ל. אלין ארבע ממנן על כלהו, וכלהו אחרנין, כלהו ממנן תחותייהו.

תרצז) ועל ידא דאלין, אתידע דינא למעבד בעלמא, ועל אלין כתיב ש) ומאמר קדישין שאלתא. להני ארבע, אתיין כל אינון חיילין, די ממנן על דינא, לשאלא היך אתגזר דינא בעלמא. ד כל אינון דינין דלא אתייהיבו בפתקין, לקיומא דעלמא, ועל דא כלהו אתיין לשאלא. ובגין כך כלהו ממנן על דא.

תרצח) אינון תלתין ותרין אחרנין, אינון ממנן על כל אינון דלעאן באורייתא תדיר, ולא פסקי ביממא ובליליא, ואלין אחרנין ה כלהו דתחותייהו, אינון ממנן על כל אינון דקבעין זמנין ידיעאן לאורייתא. ועל דא אינון ממנן ו כלהו, ולאענשא כלהו, לכל אינון דיכלי לאשתדלא באורייתא, ולא משתדלי.

מסורת הזהר

ש) (דניאל ד) שמות כד צ"ג.

חלופי גרסאות

ע בכלהו. פ באורייתא. צ מוסיף ליה לפלניא; לפלניא מחולקא דעלמא דאתי ול"ג מן דאעבר עד סוף האות. ק דקא סליק. ר דהא. ש אתעבר. ת מחולקא דעלמא דאתי ול"ג מעלמא דין ומעלמא דאתי. א בנטירו. ב ל"ג דא. ג קסדי"ה; קסורי"ה; דהריא"ל קסורי"ה קדומי"ה. ד בכל. ה דכלהו תחותייהו; כלהו די תחותייהו. ו כלהון לאענשא לכל.

הסולם

היכל

תרצה) **אלין אתמנון וכו':** אלו נתמנו להכריז בכל הרקיעים על כל אלו שמעבירים בניהם מלעסוק בתורה, ועושים להם שלא יעסקו בה, אז יוצאים כל אלו הממונים, ומכריזים ואומרים, אוי לפלוני, שהעביר בנו מלמוד התורה, אוי לו, כי נאבד מעולם הזה ומעולם הבא.

תרצו) **היכלא רביעאה וכו':** היכל זה הוא היכל העומד ביותר באור. היכל זה מסובבים אותו ל"ב יתדות עליונים, וחמש מאה אלף אחרים הממונים תחת אלו. וארבעה אחרים שהם עליונים על כולם, וכולם הם יתדות של היכל הזה, אלו ארבעה הם, חסדיהאל, קסיריה, קדומיה, דהריאל. אלו ארבעה ממונים על כולם, וכולם האחרים, הם ממונים כולם תחתיהם.

(דפו"י דף רנ"ו ע"א)

רצון תפארת

תרצז) **ועל ידא דאלין וכו':** אלו, הדין נודע להעשות בעולם. ועל אלו כתוב, ומאמר קדישין שאלתא. לאלו הארבעה באים כל אלו הצבאות הממונים על הדין, לשאול איך נגזר הדין על העולם. והיינו כל אלו הדינים שלא נתנו בכתבים, לקיום העולם, ומשום זה אינם יודעים, וע"כ כולם באים לשאול אותם. ומשום זה, כולם ממונים על זה.

תרצח) **אינון תלתין ותרין וכו':** אלו ל"ב האחרים, הם ממונים על כל אלו העוסקים בתורה תמיד, ואינם מפסיקים ביום ובלילה, ואלו האחרים כולם שמתחתיהם, הם ממונים על כל אלו שקבעו עתים ידועים לתורה, ועל זה הם ממונים כולם, וכולם מענישים כל אלו שיכלו לעסוק בתורה ולא עסקו.

תרצט) היכלא חמישאה. היכלא דא, קיימין ביה תלת מאה ושתין וחמש ממנן, כחושבן ז ימי שתא. ועילא מנייהו ארבע סמכין עלאין על כלהו. ואלין אינון: ח קרשיהא״ל. ט סרטיהא״ל. י עסירי״ה. קדמיא״ל. ואלין אקרון יתדות דהיכלא דא.

תש) אלין אתמנון לבדחא עלמא. כ כד נשמתא אתוספת מערב שבת לערב שבת. ואיהי נפקת, כד איהי נפקת, נפקין אלין עמה, ומעברי ל מישראל כל עציבו, וכל יגיעא, וכל מרירו דנפשא, וכל רוגזא דעלמא, מ ואלין אינון בדיחי עלמא.

תשא) כל אינון דלתתא מאלין ארבעה, כלהו אתמנון לאעברא דינא, מאינון מארי דדינא, ומאינון דטרדי נ לון בגיהנם, דיסלקון דינא מנייהו. ועל דא, כל אלין יתדות כלהו קיימי בחדוה, ומחדוה נפקי, ס וכלהו היכלין קיימי לאתעטרא לעילא. כמה דאתמר.

תשב) היכלא שתיתאה. היכלא דא, היכלא דקיימא על ע כל היכלין תתאין. פ בהאי, מאה צ אחרנין ק דקיימאן לבר, דאקרון יתדות כאינון אחרנין. ואינון מאה לסטר ימינא, ומאה אחרנין לסטר שמאלא.

תשג) תרין ממנן עלאין לסטר ימינא, ותרין ממנן אחרנין עלאין לסטר שמאלא. אלין דימינא ר אינון: ש מלכיא״ל. ת שמעיהא״ל. ואלין דשמאלא, אקרון א מסרסניי״ה. ב צפצפי״ה. אלין אינון יתדות עלאין, מימינא ומשמאלא.

תשד) ואלין אינון קיימי וזמינין בעלמא. בההוא זמנא, דצדיקא מטא

חלופי גרסאות

ז יומי; יומוי. ח קדשהיא״ל. ט סטריהא״ל. י עסורי״ה. כ מוסיף אלין כד. ל מעלייהו דישראל. מ וכל אלין. נ להו. ס ובג״כ כלהו. ע מוסיף כל אינון. פ כהאי. צ ממנן. ק דקיימי. ר אקרי ש מלכ״י ת עזנועהיא״ל א מסרסני״ה. ב צפצני״ה.

הסולם

היכל — רצון תפארת

תרצט) **היכלא חמישאה** וכו׳: היכל זה, אהבה, עומדים בו שס״ה ממונים כמספר ימות השנה. ולמעלה מהם ארבעה סמכין, עליונים על כולם. ואלו הם, **קרשיהאל, סרטיהאל, עסיריה, קדמיאל**. ואלו נקראים יתדות של היכל הזה.

תש) **אלין אתמנון לבדחא** וכו׳: אלו נתמנו לשמח העולם. כשהנשמה נתוספת מערב שבת לערב שבת והיא יוצאת, כשהיא יוצאת יוצאים אלו עמה, ומעבירים מישראל כל עצבות וכל יגיעה וכל מרירות הנפש, וכל רוגז שבעולם. ואלו הם משמחי העולם.

תשא) **כל אינון דלתתא** וכו׳: כל אלו שלמטה מאלו ארבעה, כולם נתמנו **להעביר הדין** מאלו בעלי הדין, ומאלו שמענישים **אותם** בגיהנם **להעביר הדין** מהם. וע״כ, כל אלו יתדות כולם עומדים בשמחה, והם יוצאים משמחה. וכל ההיכלות עומדים לעלות ולהתעטר

(דפו״י דף רנ״ו ע״א)

למעלה. כמו שלמדנו. (לעיל אות תע״ב ע״ש).

תשב) **היכלא שתיתאה** וכו׳: היכל הששי. היכל זה הוא היכל העומד על כל היכלות התחתונים. בהיכל זה, יש מאה אחרים העומדים לחוץ מהיכל, הנקראים יתדות כאלו האחרים. והם מאה לצד ימין, ומאה אחרים לצד שמאל.

תשג) **תרין ממנן עלאין** וכו׳: ב׳ ממונים עליונים יש בצד ימין. וב׳ ממונים אחרים לצד שמאל. אלו שבימין הם, **מלכיאל, שמעיהאל**, ואלו שבשמאל, נקראים, מסרסניה, צפצפיה. אלו הם יתדות עליונים, מימין ומשמאל.

תשד) **ואלין אינון קיימי** וכו׳: **ואלו הם** עומדים ומזומנים בעולם באותו זמן שמגיע זמנו של הצדיק להסתלק מעולם, וניתנה רשות לסטרא אחרא, אז אלו ארבעה עומדים להזדמן שם, כדי שתצא נשמתו בנשיקה, ולא

זמניה לאסתלקא מעלמא, ואתייהיב רשו לסטרא אחרא. אלין ארבע ג קיימי לאתעתדא תמן, בגין דתפוק נשמתיה בנשיקה, ולא ד תצטער בשולטנו דסטרא אחרא. זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין, ובעלמא דאתי. דמאריהון אקדים עלייהו שולטניהון, למהוי נטירן בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תשה) מהיכלא דא, שראן כל רזין, וכל דרגין עלאין ותתאין, לאתחברא. בגין דישתכח כלא עילא ותתא בשלימו, למהוי כלא חד, וחבורא חד, לאתייחדא שמא קדישא כדקא יאות, ולאשתלמא, לאנהרא ה נגידו עלאה בתתאה, ו ונהירו דבוצינין כחד, דלא תעדי דא מן דא. וכדין נגיד ואתמשך ז מאן דאתמשך, דלא אתידע ולא אתגלייא, בגין ח דיתקרב *) ויתייחד דא עם דא, למהוי ט כלא ביחודא שלים כדקא יאות.

תשו) זכאה חולקיה, י מאן דידע כ ברזין דמאריה, לאשתמודעא ליה כדקא יאות. ל דהא אינון אכלין חולקיהון בעלמא דין, ובעלמא דאתי. על דא כתיב מ) הנה עבדי יאכלו. זכאין אינון צדיקייא מ דמשתדלי באורייתא יממא ולילי. בגין דאינון ידעי נ אורחוי דקב״ה, וידעי ליחדא יחודא קדישא כדקא ס יאות, ע דכל דידע ליחדא שמא קדישא בשלימו כדקא חזי, זכאה פ איהו צ בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תשז) קשורא דכל הני היכלין, הכא ק מתקשרן. לאתדבקא רוחא ברוחא,

מסורת הזהר — חלופי גרסאות

ת) (ישעיה סה). א) [בח״ג] (שיר א) ב״ב פה צ״א. ג קדמי. ד מוסיף [תהא] בפטורי ותצטער. ה לנגדא נהירו עלאה לתתא. ו ונהרי בוצינין כלהו כחדא. ז מה דאצטריך. ח דיתקדש ; דיתקשר ; דיתיקרי. ט קב״ה. י מה. כ ברזא. ל ואכלין ול״ג דהא אינון. מ מוסיף דידעי ארחוי דקב״ה דמשתדלי ; לאשתדלא. נ ל״ג ארחוי דקב״ה וידעי. ס חזי. ע מוסיף דכל מאן. פ חולקיה. צ בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי. ק מתקשרין ; *מתקשראן ; מוסיף יעקב קשירו דכל מהימנותא רוחא דקיימא לקבלא דרוחא [; רוחא] דאיהו לתתא והאי רוחא לתתא (דאיהו) [; לעילא] (והאי רוח רוחא ת״ת לעילא ד״א) קיימא לקבלא רוחא עלאה דכל רוחין קיימין ביה דא (איהו) יעקב דאיהו רוח אמצעיתא דכל רוחין [; דרוחין] איהו נטיל האי היכלא שתיתאה באינון [אינון] (; דאיהו דא) נשיקין לאתדבקא רוחא ברוחא [רוחא תתאי (תתאי) ברוחא עלאה] (עלאין) כד״א א) ישקני מנשיקות פיהו וכל נשיקו [; נשיקה] איהו ; [קשירו דכל מהימנותא] יעקב דאיהו רוח אמצעיתא דכל רוחין איהו נטיל האי היכלא שתיתאה באינון נשיקין ; יעקב קשירו דכל מהימנותא רוח דקיימא לקבלא דרוח דאיהו לתתא והאי רוח איהו רוח אמצעיתא דרוחין וכו׳.

הסולם

היכל — רצון תפארת

תצטער בשליטת הסטרא אחרא. אשרי הם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שרבונם מקדים עליהם שליטתם של הארבעה, שיהיו נשמרים בעולם הזה ובעולם הבא.

תשה) **מהיכלא דא שראן** וכו׳: מהיכל הזה, מתחילים כל הסודות וכל המדרגות העליונות והתחתונות להתחבר. כדי שימצא הכל, למעלה ולמטה, בשלמות, שיהיה הכל אחד, וחבור אחד, ליחד השם הקדוש כראוי, ולהשתלם, שתאיר שפע העליון בתחתון, והארות הנרות תאורנה כאחד, שלא יסורו זה מזה. ואז נשפע ונמשך מי שנמשך, שלא נודע ולא נגלה, כדי שיתקרב ויתיחד זה עם

(דפו״י דף רנ״ו ע״א *) דף רנ״ו ע״ב)

זה, להיות הכל ביחוד השלם כראוי.

תשו) **זכאה חולקיה** וכו׳: אשרי חלקו מי שיודע בסודות רבונו לדעת אותו כראוי. שהם אוכלים חלקם בעולם הזה, ובעולם הבא. על זה כתוב, הנה עבדי יאכלו. אשרי הם הצדיקים שעוסקים בתורה יום ולילה. משום שהם יודעים דרכי הקב״ה ויודעים ליחד יחוד הקדוש כראוי. כי כל היודע ליחד השם הקדוש בשלמות כראוי, אשרי הוא בעולם הזה ובעולם הבא.

תשז) **קשורא דכל הני** וכו׳: הקשר של כל אלו ההיכלות מתקשר כאן, בהיכל הזה, להתדבק רוח ברוח, שה״ס נשיקין, רוח התחתון

ברוח

תתאה בעלאה. ובאלין נשיקין אסתלק רוחא דלתתא לאתדבקא ברוחא דלעילא. וכד ר מתדבקן רוחא ברוחא, כדין רוחא עלאה סתימאה שארי על האי רוחא דאמצעיתא. ועד לא אתער לאתדבקא רוחא ברוחא, ש רוחא עלאה. לא שריא ת על רוחא דאמצעיתא.

תשח) ורזא א דא, כד אתאחיד רוחא ברוחא, כדין שראן נשיקין לאתחברא ומתערין שאר שייפין בתיאובתא, ורוחא דא מתדבקא בדא. ב וכדין, שייפין כלהו מתערי אלין באלין, לאתקשרא שייפא ג בשייפיה.

תשט) ואי תימא, מאן ד אתער שייפי תתאי, או שייפי עלאי. שייפי ה תתאי מתערי תדיר לגבי עלאי, מאן דאיהו בחשוכא, תאיב תדיר למהוי בנהורא. שלהובא אוכמא דלתתא, אתער תדיר לגבי שלהובא חוורא דלעילא, בגין לאתדבקא ו ביה, ולמשרי תחותיה, ורזא דא, ב) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל.

תשי) כד נטיל יעקב ז האי היכלא ח שתיתאה, כדין אקרי בשמא קדישא ט עלאה שלימא, י ויי. ואי תימא שלימא דכלא. לאו הכי, אלא כד אשתלימו כלהו היכלין אלין באלין, כדין אקרי כלא בשמא שלים, ידו״ד אלהים. ודא הוא שמא שלים כ מכלא. ועד לא אתחברו דא עם דא, היכלין בהיכלין, לא אקרי ל בשמא שלימא מ דא. וכד מתחברן כחדא אלין באלין, כדין אשתלים כלא מעילא נ ותתא. ונהירו ס דעילא ע לעילא, פ נחתא ושריא על כלא, ואתקשר כלא כחדא, למהוי כלא צ חד.

מסורת הזהר

ב) (תהלים פג) לך יב צ״ב.

ת מוסיף על האי. א ל״ג דא. ב מוסיף וכדין כד. ג בשייפא. ד יתער. ה תדיר. ו תדיר. ז בהאי. ח מוסיף שתיתאה דא. ט ל״ג עלאה. י ל״ג ויי. כ ל״ג מכלא; דכלא. ל שמא. מ ל״ג דא. נ לתתא. ס דלעילא. ע ל״ג לעילא. פ נחית ושרי. צ כחדא.

חלופי גרסאות

ר אתדבקן. ש ל״ג מן רוחא עד כדין באות תש״ח.

הסולם

היכל

ברוח העליון. ובאלו הנשיקין עולה הרוח שלמטה להתדבק ברוח של מעלה. וכשמתדבקים רוח ברוח, אז רוח העליון הסתום שהוא בינה שורה על רוח הזה שבאמצע, שהוא ת״ת שנקרא יעקב, וכל עוד שלא נתעורר להתדבק רוח ברוח, רוח העליון שהוא בינה אינו שורה על רוח האמצעי, שהוא ת״ת. שנקרא יעקב.

תשח) **ורזא דא כד** וכו׳: וזה סוד, כי כאשר נתאחד רוח ברוח, אז שורות נשיקות להתחבר, ומתעוררים שאר האברים, דהיינו שאר הבחינות שבהיכל, בהשתוקקות, ורוח הזה מתדבק בזה, ואז כל האברים מתעוררים להתקשר אלו באלו, להתקשר אבר באבר.

תשט) **ואי תימא מאן** וכו׳: ואם תאמר, **מי** מעורר את האברים התחתונים או אברים **העליונים** להתקשר אלו באלו. ומשיב, אברים התחתונים מתעוררים תמיד אל העליונים,

רצון תפארת

מי שהוא בחשך, חושק תמיד להיות באור, שלהבת שחורה שלמטה, מתעוררת תמיד לשלהבת הלבנה שלמעלה, כדי להתדבק בה ולשרות תחתיה. וז״ס אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל.

תשי) **כד נטיל יעקב** וכו׳: כשלקח יעקב, שהוא ת״ת, להיכל הששי הזה (ב״ב אות קל״ב), אז נקרא בשם הקדוש השלם, והויה. ואם תאמר, שהוא שלמות הכל. אינו כן. אלא כשנשלמו כל ההיכלות להתיחד אלו באלו, אז נקרא הכל **הויה אלקים**, וזה הוא שם שלם לגמרי. וכל עוד שלא נתחברו זה עם זה היכלות בהיכלות, לא נקרא בשם השלם הזה, וכשמתחברים יחד אלו באלו, אז נשלם הכל מלמעלה ומלמטה, והאור של למעלה למעלה שהוא בינה יורד ושורה על הכל ונתקשר הכל כאחד, להיות הכל אחד.

(דפו״י דף רנ״ו ע״ב)

ורזא

תשיא) ורזא דמלה, יעקב נטיל ארבע נשין, וכליל לון בגויה. ואף על גב דאוקימנא להאי מלה ברזא אחרא, דאיהו קיימא בין תרין עלמין. ורזא דכלא, כד ק יעקב נטיל האי היכלא, דאיהו שתיתאה, נטיל וכליל בגויה כל אינון ארבע נשין, ארבע ר מלאכין, ש וכלהו דבקי בהיכלא דא. ת אלין אינון ארבע רישי נהרין, דכתיב ג) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. א אלין ב ארבע רישין, ג אינון ארבע נשין נטיל לון ד יעקב, נטיל היכלא דא.

תשיב) וכדין אקרי האי היכלא ויי', כד איהו לטב כד"א ד) ויי הולך לפניהם יומם. ה) ויי' אמר המכסה אני מאברהם. וכד אתחבר יצחק, בהיכלא דבי דינא, דאקרי זכות"א, כדין אקרי כלא ויי', לאענשא לחייביא, כד"א ו) ויי' המטיר על סדום וגו', וכלא ברזא חדא כדקא יאות.

תשיג) וכד יעקב נטיל היכלא דא, כדין אקרי כלא רצון ה שלום. ודא הוא עת רצון. ומכאן ו ולהלאה, שראן היכלין לאתחברא ולאתקשרא אלין באלין. ואף על גב דתנינן דרומית מזרחית. וכלא איהו כחדא, הכא איהו רוחא ז ברוחא, דבקותא חדא.

תשיד) מכאן שרי אברהם, דאיהו ימינא, דאקרי אהבה ח רבה דקאמרן. ואיהו נטיל היכלא דאקרי ט אהב"ה. כדין, שדים נכונו, ואתמליין מכל טוב,

מסורת הזהר

ג) (בראשית ב) ב"א ריא צ"א. ד) (שמות יג) בשלח ז צ"ע. ה) (בראשית יח) ויירא נד צ"ב. ו) (שם יט) בשלח ה צ"ט.

חלופי גרסאות

ק נטל יעקב. ר מלכין. ש דכלהו ודבקי. ת ואלין. א ואלין. ב ארבעה ראשים. ג ל"ג אינון. ד מוסיף יעקב כדקאמרן וליה [; לא] אצטריך ואיהו. ה מוסיף שלום וסימן [; וסימניך] ובהגיע תור אסתר. ו ולהלאה. ז ל"ג ברוחא. ח ל"ג מן רבה עד כדין. ט מוסיף אהבה כמה דאתמר ובגין דאברהם נטיל היכלא דא דאקרי אהבה כדין.

הסולם

היכל

תשיא) ורזא דמלה יעקב וכו'; וסוד הדבר. יעקב לקח ארבע נשים וכלל אותן בתוכו. ואע"פ שהעמדנו דבר הזה בסוד אחר, דהיינו שהוא עומד בין ב' עולמות שבאצילות המכונים רחל ולאה, עם זה, סוד הכל, כשיעקב **לקח היכל הזה**, שהוא **היכל הששי, לקח וכלל** בתוכו כל אלו ארבע נשים, שהם ארבעה מלאכים, וכולם דבקים בהיכל הזה. אלו הם ארבעה ראשי הנהרות, שכתוב, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. אלו ארבעה ראשים, הם ארבע נשים שלקח אותן יעקב, שלקח היכל הזה.

תשיב) **וכדין אקרי האי** וכו'; ואז נקרא היכל הזה, **והויה**, כשהוא לטוב. כמש"א, וה' הולך לפניהם יומם. והויה אמר המכסה אני מאברהם. וכשנתחבר יצחק בהיכל של בית הדין שנקרא היכל זכות, אז נקרא הכל, והויה, להעניש לרשעים. כמש"א, והויה המטיר על סדום. והכל בסוד אחד כראוי.

תשיג) **וכד יעקב נטיל** וכו'; **וכשלקח**

רצון תפארת

יעקב היכל הזה, **אז נקרא הכל רצון שלם.** וזה הוא **עת רצון**. ומכאן ולהלאה, **מתחילים ההיכלות להתחבר ולהתקשר אלו באלו. ואע"פ** שלמדנו שסדר היחוד הוא **דרומית מזרחית** שממשיכים מדרום שהוא חסד למזרח שהוא ת"ת, הרי שהדרום הוא העיקר, וכאן אומר, שהת"ת הוא עיקר, והוא קודם החסד, שהוא היכל הששי. ומשיב, **הכל הוא אחד**, כי כאן **הוא רוח ברוח בדבקות אחד**, שה"ס נשיקין, שבהם הת"ת עיקר, והוא למעלה מחסד, ושם ה"ס חיבוק, וע"כ החסד הוא עיקר. וזסו"ה **ברכת אביך** שה"ס ת"ת, **גברו על ברכת הורי**, שהם חסד וגבורה. כי מרב ברכות, ונשיקין, נעשה חשוב יותר מחסד וגבורה, ונבחן למעלה מהם.

תשיד) **מכאן שרי אברהם** וכו'; **מכאן** מתחיל **אברהם** שהוא ימין, דהיינו חסד דז"א, שנקרא **אהבה רבה** כמו שאמרנו, **והוא לקח ההיכל שנקרא אהבה**, (ב"ב אות קל"ג). דהיינו היכל החמישי. **אז שדים נכונו**, דהיינו השם

לספקא ולאתזנא כלא מהכא. וכד אלין שדים נכונו ואתמליין מגו רחימו עלאה, כדין אקרי היכלא דא אל שד"י כדקאמרן. ובהאי אסתפק כל *) עלמא כד אתברי, דהא כד אתברי עלמא, לא יכיל למיקם בקיומא, ולא הוה קאים, עד דאתגלי היכלא דא דנטיל אברהם, וכד אתגלי אברהם בהאי היכלא, י כדין אמר לעלמא די, הא ספוקא לאתזנא מניה עלמא ולאתקיימא. ובג"כ, כ אל שדי אקרי, א"ל שד"י לכלא ל ביה.

תשטו) מ וזמין קב"ה למליא נ ליה, ולאתקנא ליה ס לזמנא דאתי דכתיב ז) למען תינקו ושבעתם משד תנחמיה למען תמוצו והתענגתם מזיז כבודה. שד תנחמיה וזיז כבודה, כלא איהו בהאי ע היכלא. וכדין בההוא זמנא כתיב, ח) מי מלל לאברהם הניקה בנים שרה, פ דהא יניקא תליא ביה באברהם.

תשטז) יצחק דאיהו שמאלא דקב"ה, צ אתר דמניה מתערין כל דינין דעלמא, ואיהו דרועא ק דשמאלא, שירותא דכל דינין, וכל דינין מתערי מתמן, האי איהו נטיל ואחיד ההוא היכלא דאקרי זכותא, לאתחברא דינא בדינא, ולמהוי ר כלא קשורא חדא, בגין דהאי איהו דינא דלעילא, ורשימין דדינין קיימין ביה.

תשיז) והכא אתרשים שמא קדישא, דאקרי אלהים. בגין דאית אלהים חיים, דאיהו לעילא ש לעילא, סתים מכלא. ואית אלהים, דאיהו בי דינא דלעילא. ואלהים, דאיהו בי דינא ת דלתתא. ה"ד ט) אך יש אלהים שופטים בארץ. א אלהים עלאה, ב רזא דאלהים חיים, כליל לאלין דלתתא, וכלא איהו חד.

מסורת הזהר

ז) (ישעיה סו) זהר חדש פה ט"ד שמ"ז. ח) (בראשית כא) הקסה"ז קמג צ"א. ט) (תהלים נח).

חלופי גרסאות

[ולאתזנא] מניה ולינקא מניה ת"ח היכלא דא זמין. י כדי לעלמא דיהא ספוקא; כדין אמר האי עלמא דיהא. כ אקרי אל שדי. ל מוסיף ביה לאתזנא וכלא חד. פ ל"ג דהא יניקא תליא ביה באברהם. צ אתער דמניה מתערן. ק שמאלא. ר וכלא קשוטא. ש ל"ג מן לעילא עד ואלקים. ת לתתא. א ואלקים. ב ל"ג רזא דאלקים חיים.

הסולם

היכל שדי. ונתמלאו מכל טוב לכלכל ולזון הכל מכאן. וכשהשדים נכונו ונתמלאו מתוך אהבה עליונה, אז נקרא היכל הזה, **אל שדי**, כמו שאמרנו (באות תר"מ) ובזה, מצא כל העולם סיפוק כשנברא, כי כשנברא העולם, לא היה יכול להתקיים, ולא היה עומד, עד שנתגלה היכל הזה, שלקח אברהם, וכשנתגלה אברהם בהיכל זה אז אמר לעולם די, כי יש ספוק המספיק להזון ממנו העולם ולהתקיים. ומשום זה נקרא **אל שדי** שפירושו, אל, שדי בו לכל.

תשטו) **וזמין קב"ה למליא** וכו'; **ועתיד הקב"ה למלאותו**, ולתקן אותו לעתיד לבא, שכתוב, למען תנקו ושבעתם. משוד **תנחומיה** למען תמוצו והתענגתם מזיז כבודה. **שד תנחומיה וזיז כבודה**, הכל הוא בהיכל הזה. **ואז בעת ההוא כתוב, מי מלל לאברהם הניקה**

(דפו"י דף רל"ב ע"א *) דף רל"ב ע"ב)

רצון תפארת בנים שרה. כי היניקה תלויה באברהם. שהוא חסד.

תשטז) **יצחק דאיהו שמאלא** וכו'; יצחק שהוא שמאלו של הקב"ה, שהוא המקום שממנו מתעוררים כל הדינים שבעולם והוא זרוע שמאל, התחלת כל הדינים, וכל הדינים מתעוררים משם, זה הוא לוקח ואוחז דין ההוא שנקרא **זכות**, שהוא היכל הרביעי, להתחבר דין בדין ולהיות הכל קשר אחד, משום שיצחק הוא דין שלמעלה, דז"א, ורשומות הדין עומדים בו. (ב"ב אות קל"ד).

תשיז) **והכא אתרשים שמא** וכו'; **וכאן נרשם שם הקדוש שנקרא אלקים**, כי יש אלקים חיים שהוא למעלה סתום מכל, שהוא בינה. ויש אלקים שהוא בית דין שלמעלה, דהיינו גבורה דז"א. **ויש אלקים שהוא**

תשיח) ג בהאי היכלא, אתער יצחק, וכלהו שבעין ותרין נהורין ד דכלילן ביה, ה דמנייהו אתגזרו כל דינין ו דעלמא דלתתא, ז דכתיב ט) בגזרת עירין פתגמא. ואמאי אקרון עירין. אלא בגין דכלהו קיימין בהאי עיר. כ) עיר יי׳ צבאות. עיר אלהינו. כל אינון היכלין ח לעילא, כל חד וחד אקרי עיר, כד״א ל) עיר וקדיש. ואלין אינון עירין, דקיימין לגו בגו דהיכלא, דקיימן בעיר, ט בג״כ אקרון עירי״ן.

תשיט) האי היכלא, אתכליל ביצחק, וכלא י איהו בהיכלא דאברהם, בגין דימינא כ אכליל לשמאלא. ותא חזי, כל חד וחד כליל לחבריה. והא אוקימנא, ל דבג״ד אברהם מ עקד ליצחק, בגין לאכללא נ ביה ס דינא, ולאשתכחא ע שמאלא כליל בימינא פ ולאשלטא ימינא על שמאלא.

תשכ) וע״ד קב״ה פקיד ליה לאברהם, לקרבא בריה לדינא, צ ולאתקפא עלוי, ולא ק פקיד ליצחק, אלא לאברהם. וע״ד אשתכח, דא בדינא, ודא בחסד, וכלא חד, ר ואתכליל דא בדא. והכי, אתכלילו היכלין תתאין בעלאין.

תשכא) כד נטיל יצחק היכלא דא, כדין כלא איהו לטב. דינא בזכותא. וע״ד, בעי ב״נ דדאין דינא, למידן דינא בזכותא. בגין דאיהו רזא עלאה, שלימו דדינא. בגין דלית שלימו דדינא, אלא בזכותא, דא בלא דא לאו איהו שלימו. דינא בזכותא, דא איהו שלימו דמהימנותא, כגוונא דלעילא.

מסורת הזהר

י) (דניאל ד) לעיל אות תרצו צ״ש. כ) (תהלים מח) חלק ב׳ רכד: חלק ג׳ רצב. ל) (דניאל ד).

חלופי גרסאות

ג מהאי. ד כלילן. ה דעלייהו. ו דלתתא דעלמא. ז מוסיף כמה דאתמר דכתיב. ח עלאין; לעלאין. ט ובג״כ. י ל״ג איהו. כ אתכליל; כליל. ל דכד. מ עקיד ליה. נ ליה. ס בימינא. ע ימינא על שמאלא. פ ולאשכחא; ולשלטאה; ולא לשלטאה. צ ולאתתקפא. ק מוסיף פקיד ליה. ר ואתכלילו.

הסולם

היכל

שהוא בית דין שלמטה, שהוא מלכות. זהו שכתוב, אך יש אלקים שופטים בארץ. אלקים עלאה שהוא סוד אלקים חיים, דהיינו בינה, כולל לאלו שלמטה, והכל הוא אחד.

תשיח) **בהאי היכלא אתער** וכו׳: בהיכל הזה נתעורר יצחק שהוא גבורה דז״א, וכל ע״ב אורות הכלולים בו, שממנו נגזרו כל הדינים שבעולם למטה. שכתוב, בגזרת עירין פתגמא. ולמה נקראים הגזרות והדינים בשם, **עירין**. אלא הוא, משום שכולם נמצאים בעיר הזו, **עיר** ה׳ צבאות, **עיר** אלקינו. כל אלו היכלות שלמעלה כל אחד ואחד נקרא **עיר**, כמש״א עיר וקדיש. ואלו הם עירין העומדים בפנים בתוך ההיכל, שנקרא עיר, ומשום שעומדים בעיר, משום זה נקראים **עירין**.

תשיט) **האי היכלא אתכליל** וכו׳: היכל הזה נכלל ביצחק. והכל הוא בהיכל אברהם

רצון תפארת

שהוא היכל החמשי, משום שהימין, שהוא חסד נכלל בשמאל, שהוא גבורה. ובוא וראה, כל אחד ואחד כלול בחבירו. וכבר העמדנו, שמשום זה עקד אברהם את יצחק, כדי לכלול בו הדין, שהוא יצחק, ושימצא השמאל כלול בימין. ולהשליט הימין על השמאל.

תשכ) **וע״ד קב״ה פקיד** וכו׳: וע״כ צוה הקב״ה את אברהם להקריב בנו לדין ולהתחזק עליו, ולא צוה את יצחק להקרב, אלא לאברהם. שהוא כדי שאברהם שהוא חסד יכלול את יצחק שהוא דין כנ״ל וע״כ נמצא זה בדין וזה בחסד, והכל אחד, שהרי נכללו זה בזה. וכך נכללו היכלות התחתונים בעליונים.

תשכא) **כד נטיל יצחק** וכו׳: כשלקח יצחק היכל הזה, אז נדון הכל לטוב. דהיינו דין בזכות. וע״כ צריך האדם הדן דין לדון הדין בזכות. משום שהוא סוד עליון שלמות הדין

תשכב) ביומא דר״ה, כד דינא אתער בעלמא, בעאן ישראל לתתא, לאתערא רחמי מגו שופר, כגוונא דרזא עלאה. והא אוקימנא. ובעינא לחברא דינא לקבל זכותא, בגין דכד קיימא דינא בזכותא, כלא איהו בחבורא חדא. ועילא ותתא בשלימו. וכדין, מ) ועולתה קפצה פיה, דלית לה רשו לאטטאה ולקטרגא בעלמא. וכדין כלא ביחודא חדא כדקא יאות. ס ודינא בלא זכו לאו איהו דינא.

תשכג) ודא ת איהו דישראל, דאית לון דינא בזכותא. אבל א שאר עמין, לא אית לון דינא בזכותא, וע״ד, אסיר לן, לסדרא דינין דילן בערכאי ב דעמין עובדי עבודה זרה, דהא לית לון חולקא בסטר מהימנותא דילן. דכתיב, נ) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום. ומסטרא דישראל כל מאן דדאין דינא, ולא אכליל ביה זכות, ג דא איהו חטי, דקא גרע רזא דמהימנותא, ואסטי גרמיה להוא סטרא, דאית ביה דינא בלא זכות.

תשכד) ות״ח, כד קיימי סנהדרין לתתא, למידן ד דיני נפשות, ח אצטריכו למפתח בזכותא. בגין לאכללא זכותא בדינא. ותו, ו דהא אקרון מבי זכותא. וע״ד, אשתדלותא דילהון, למפתח בזכותא, ז ושראן בזכותא ח מזעירא, ולבתר אשתלים דינא ט מעלאה. למהוי זכותא כליל בדינא. דא לעילא, ודא לתתא. דינא בזכותא, שלימו דדינא. דא בלא דא, לאו איהו שלימו. ובגין כך, י יצחק

מסורת הזהר

מ) (איוב ה). נ) (תהלים קמז) משפטים קב צ״ל ח״ג מב. עג. תקוני זהר תכ״ח עב. זהר חדש לד ט״א שכ״א תקונים חדשים קז ט״ג שכ״ת.

חלופי גרסאות

ס ל״ג ודינא עד וע״ד באות תשכ״ג. ת מוסיף איהו רזא. א ל״ג שאר. ב דשאר עמין. ג ודא. ד דינין דנפשאי. ה כלהו בעיין למידן דינא ואצטריכו. ו מוסיף דהא אינון. ז ושארן. ח מזעירי. ט מעלאי. י שרה.

הסולם

היכל

הדין, כי אין שלמות הדין אלא בזכות. זה בלא זה אינו שלמות, דין בזכות זהו שלמות האמונה, כעין של מעלה. (כמ״ש באורך לעיל ב״ב דף ס״ד ד״ה בזאור).

תשכב) **ביומא דראש השנה** וכו׳: ביום ראש השנה, כשהדין נתעורר בעולם, צריכים ישראל למטה לעורר רחמים מתוך השופר, כעין סוד העליון. וכבר העמדנו (וירא אות שפ״א) וצריכים לחבר הדין כנגד זכות, שהוא חסד, כי כשנמצא הדין בזכות הכל הוא ביחוד אחד, ולמעלה ומטה הוא בשלמות. ואז ועולתה קפצה פיה. שאין לה רשות להשטין ולקטרג בעולם, ואז הכל ביחוד אחד כראוי. ודין בלא זכות אינו דין.

תשכג) **ודא איהו דישראל** וכו׳: וזה הוא בישראל, שיש להם דין בזכות. אבל שאר העמים אין להם דין של זכות. וע״כ אסור לנו לערוך הדינים שלנו בערכאות של עמים,

(דפו״י דף רנ״ז ע״א)

רצון תפארת

כי אין להם חלק בצד האמונה שלנו. שכתוב, לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום. ומצד ישראל, כל מי שדן דין ולא כלל בו זכות, זה הוא חוטא, כי גרע סוד האמונה, והטה את עצמו לצד ההוא שיש בו דין בלא זכות. דהיינו הס״א.

תשכד) **ות״ח כד קיימי** וכו׳: ובוא וראה, כשעמדו הסנהדרין למטה לדון דיני נפשות, היו צריכים לפתוח בזכות. כדי לכלול הזכות בדין. ועוד שהם נקראים לדון, מבית הזכות. כלומר ששוד הסנהדרין הוא בהיכל הזכות (כנ״ל אות תקצ״ח) וע״כ היה ההשתדלות שלהם לפתוח בזכות, ומתחילים בזכות מן הקטן שבסנהדרין, ואח״כ נשלם הדין בהעליון שבסנהדרין, שתהיה הזכות כלול בדין. זה למעלה וזה למטה. דין בזכות הוא שלמות הדין, זה בלא זה, אינו שלמות. ומשום זה יצחק ורבקה הם כאחד, שזה דין וזה זכות.

יתהיה

ורבקה כחדא אינון, כ דא דינא, ודא זכותא, למהוי שלימו כחדא. זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא ב״ה יהב לון אורייתא שלימתא, ל למיהך בארח קשוט, כגוונא דלעילא.

תשכה) תא חזי, מ דאינון לא דיינין דינא, אלא בזכו, ולעיינא זכותא בקדמיתא, למהוי כליל דא בדא. וסנהדרין נ קא מהפכי בזכותא בדינא, לאכללא כלא כחדא, ס בגין דלא ישלוט סטרא אחרא. דהא כד זכותא לא אשתכח, סטרא אחרא אשתכח, דאקרי חובה, ואתחברת בדינא, ואתתקפת ודא הוא דינא בחובה.

תשכו) ע ועל דא, ביומא דראש השנה, בעינא לחברא זכותא בדינא, ולא יתגבר פ חובה. ובגין כך, בעינא זכותא ודינא למהוי כחדא, בגין דאיהו שלים. צ דכד סטרא אחרא שלטא, לאו איהו שלים, אלא קטרוגא, ק כמה דאיהו קטרוגא, ואינון ארבע מיתות, וכד ר סטרא ש דאיהו זכות שלטא, כלא איהו שלים, ת) שלום ואמת ע) חסד ורחמים.

תשכז) ת וכד אתחברת סטרא אחרא א בדינא, ב שלטא בקטרוגא, באינון ארבע מיתות בית דין: סקילה, שריפה, הרג, וחנק. כלהו שולטנותא דקטרוגא ג בישא. סקילה, בגין דאיהו פ) אבן נגף. שריפה, בגין דאיהו צ) צור מכשול, אשא תקיפא. הרג, דא ק) חרב תאכל בשר. ד תאכל בשר ודאי, דשלטא בבשרא, ודא הוא ר) קץ כל בשר. חנק, בגין דאיהו ה ש) קללת אלהי״ם, ההוא דשלטא על חנק, ו על צליבו. ואוקימנא, בגין דלא ז ישתאר אלא בשרא בלחודוי, וההוא קללת אלהים, שלטא בבשרא, ח מרה חשוכא. ובגין כך, דא לטב ודא לביש.

מסורת הזהר

ס) (מ״ב כ). ע) (תהלים קג) תקוני זהר תי״ח לו: פ) (ישעיה ח) ב״ב קמו צ״א חלק ב׳ רמט: צ) (שם) לעיל ציון פ׳. ק) (דברים לב) חלק ג׳ נב: ר) (בראשית ו) ב״א של צ״ד. ש) (דברים כא) תרומה צ צ״ו.

חלופי גרסאות

כ ל״ג דא דינא ודא זכותא. ל ל״ג למיהך. מ ל״ג דאינון. נ דקא. ס ובגין. ע ודא הוא ביום ר״ה. פ מוסיף חובה כמה דאתמר. צ וכד. ק במה. ר מוסיף סטרא דקדושה. ש שלטא דאיהו זכותא. ת וסטרא אחרא כד אתתברת. א מוסיף חובה בדינא. ב דשלטא. ג ובישא. ד ל״ג לא תאכל בשר. ה ל״ג קללת. ו ועל. ז אשתאר. ח מדאתית.

הסולם

היכל

שתהיה שלמות אחד. שיצחק הוא דין, ורבקה היא זכות. אשרי חלקם של ישראל, שהקב״ה נתן להם תורה שלמה, ללכת בדרך האמת כעין האורות שלמעלה.

תשכה) ת״ח דאינון לא וכו׳: בוא וראה, שהם לא היו דנים דין אלא בזכות, ומעיינים בזכות בתחלה, שיהיו כלולים זה בזה. והסנהדרין היו מהפכים בזכות, בדין, לכלול הכל כאחד, כדי שלא ישלוט הסטרא אחרא. כי כשלא נמצא זכות. נמצא שם הסטרא אחרא שנקראת חובה, ומתחברת הס״א בדין, ומתחזקת, וזה הוא דין בחוב.

תשכו) וע״ד ביומא דר״ה וכו׳: ועל כן ביום ראש השנה, צריכים לחבר זכות

(דפו״י דף רנ״ז ע״ב)

רצון תפארת

בדין, שלא תתגבר החובה, ומשום זה צריכים זכות ודין להיות יחד, כדי שיהיו שלם. כי כשהס״א, שהוא חובה, שולטת אינו שלם אלא קטרוג. כמו שהוא קטרוג, הנמשך ממנו ארבע מיתות. וכשהצד שהוא זכות שולט הכל הוא שלם. שלום ואמת, חסד ורחמים.

תשכז) וכד אתחברת סטרא וכו׳: וכשנתחבר הסטרא אחרא בדין, היא שולטת בקטרוג באלו ארבע מיתות ב״ד, סקילה שרפה הרג וחנק. כולם שליטת הקטרוג הרע. סקילה, משום שהס״א אבן נגף. שריפה, משום שהוא צור מכשול אש חזק. הרג, זהו חרב תאכל בשר. תאכל בשר ודאי, משום ששולטת בבשר, וזה הוא שהס״א נקרא, קץ כל בשד (כנ״ל פרשת

תשכח) ואצטריכו ישראל דרזא דמהימנותא בהו, לאסתמרא, בגין דישלוט סטרא דמהימנותא, ולא ס יהבון דוכתא לסטרא אחרא לשלטאה זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב ת) ועמך כלם צדיקים וגו'.

תשכט) נביאין, דאינון סטרין עלאין, תרין ירכין דסמכין לאורייתא קדישא, אינון נטלין להיכלא דתרין רוחין ביה, דאינון ר] נגה וזהר. ואינון תרין ירכין לתתא, לסמכא לאינון היכלין דלעילא, דאקרון תורה שבעל פה. כמה דאית סמכין לאורייתא דאיהי תורה שבכתב, כך אית סמכין קיימין לאורייתא דאיהי תורה שבעל פה. ואתכלילו דא בדא. כדין אלין תרין סמכין דלתתא, כד מתחברן באלין עלאין, אתרשים בהו סטרא דנבואה, ומאן איהו. כ מראה, דאיהו כגוונא דנבואה.

תשל) וכל אינון ל מאריהון דמראה, מהכא ינקין. לעילא נבואה, הכא מראה. וע"ד, איהו דא כגוונא דא, מ ודא כגוונא דא. וכד מתחברן דא בדא, כדין נ שליט על האי אתר, ס שמא קדישא, דאקרי ש] צבאות. בגין דכל אינון חיילין קדישין, כלהו קיימי הכא, וכלהו אקרון מסטרא דנבואה, מראה וחלמא מסטרא דנבואה הוו.

מסורת הזוהר

ת) (ישעיה ס) ב"א רח צ"ד.

חלופי גרסאות

ס יהיבו. י אתכלילו דא בדא ומוסיף וכד אתכלילו

דא בדא. כ רמז. ל מוסיף מאה מריהון. מ ל"ג ודא כגוונא דדא. נ ל"ג שליט. ס מוסיף אתרשים שמא.

דרך אמת ר] בראשית מה. ש] פקודי רלב ע"א.

הסולם

היכל

נח דף מ"ח ד"ה ת"ח). **חנק, משום שהוא קללת אלקים, אותו השולט על חנק, על התלוי.** בסו"ה קללת אלקים תלוי. **והעמדנו, שהוא משום שלא נשאר ממנו, מן התלוי, אלא בשר לבד,** כי הנשמה פרחה ממנו, **וקללת אלקים זו שולטת בבשר** (כנ"ל נח מ"ח ד"ה ת"ח) **שהוא מרה חשוכא. ומשום זה, זה,** הקדושה, **לטוב,** וזה, הס"א, **לרע.**

תשכח) **ואצטריכו ישראל** וכו': **וצריכים ישראל,** שיש בהם סוד האמונה, **להשמר, כדי שישלוט צד האמונה,** ולא יתנו מקום **לסטרא אחרא לשלוט, אשרי הם בעולם הזה ובעולם הבא.** עליהם כתוב, ועמך כולם צדיקים וגו'.

תשכט) **נביאין דאינון סטרין** וכו': **הנביאים,** שהם **צדדים העליונים, שני ירכים,** שהם נצח והוד, **הסומכים לתורה הקדושה,** שהיא תפארת, **הם לוקחים ההיכלות ששני רוחות בהם, שהם נוגה וזוהר,** שהוא היכל הג', היכל נוגה והיכל הב', עצם השמים, **והם ב' ירכים למטה,** בבריאה, **לסמוך אלו היכלות שלמעלה שנקראים תורה שבעל פה. דהיינו**

(דפו"י דף רנ"ז ע"ב)

רצון תפארת

מלכות דאצילות. **כמו שיש סומכים לתורה שהיא תורה שבכתב, כך יש עמודים סומכים לתורה שהיא תורה שבעל פה,** שהיא מלכות, **ונכללים זה בזה. אז אלו ב' סומכים שלמטה,** שהם נגה וזוהר, **כשמתחברים באלו היכלות עליונים** שבמלכות דאצילות, **נתרשם בהם בחינת נבואה. ומה היא. היא מראה, שהוא כעין נבואה** (ב"ב אות קל"ד).

תשל) **וכל אינון מאריהון** וכו': **וכל אלו בעלי המראה יונקים מכאן,** מהיכלות נוגה וזוהר הכלולים בהיכלות דמלכות, **למעלה,** בנו"ה דז"א, **נבואה. וכאן,** במלכות, **מראה. וע"כ הוא, זה כעין זה וזה כעין זה,** שהנבואה היא כעין מראה, והמראה כעין נבואה. **וכשמתחברים זה עם זה,** דהיינו הנצח עם ההוד, שהם נוגה וזוהר, **אז שולט על מקום הזה השם הקדוש שנקרא צבאות, משום שכל אלו צבאות הקדושים עומדים כאן כולם, וכולם נקראים מצד הנבואה, כי מראה וחלום הם מצד הנבואה.**

תשלא) ואע"ג דקא אמרינן, די בגו ההוא אות קיימא קדישא, שריא שמא דא. בגין דכלהו ע חיילין נפקי מהאי אות. פ עם כל דא, ירכין דאינון קיימין לבר, קרינן על צ שמא ק דא, ואלין ר אינון ש דאקרון ת ברייתי, דהא ברייתא לבר ממשנה. א מתניתין קיימא לגו ב ברייתי, ואקרון ירכין בתי בראי, כגוונא די לעילא.

תשלב) מתניתין איהו ג רזא דקיימא לגו, דאולפי ד תמן עקרא דכלא, ה ועל תנאי, ורזא ו דהך, א) אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני. ז אל בית אמי: דא קה"ק. תלמדני: דא הוא רזא דמתניתין. דכד עאל דא נהר דנגיד ונפיק, בההוא בית קדש הקדשים, כתיב תלמדני. ודא הוא רזא, דאקרי משנה. כד"א ב) את משנה התורה הזאת.

תשלג) ח כד אתמשכא לבר, אקרי ברייתא. תרין ירכין אינון ט ברייתי, רזא דרזין דלא אתייהיב י לאתגלאה. בגין דלא אתמסר רזא בר לחכימי עליונין. ווי אי אתגלי, ווי אי לא אתגלי, בגין דאיהו רזא מרזין עלאין דקב"ה אנהיג ביה עלמא.

תשלד) בית ראשון קיימא בימי שלמה, לקבל עלמא עלאה, ואיהו כ אקרי בית ראשון, ואשתמש כלא ת] בבית קדש הקדשים, אתר דאשתמש ביה שמשא

מסורת הזוהר

א) (שיר ח) זהר חדש כח ט"ב ש"א. ב) (דברים יז). דרך אמת ת] האזינו רצו ע"א.

חלופי גרסאות

ע ל"ג חיילין; קיימין. פ ועם. צ שם. ק דאלין; ל"ג דא. ר ל"ג אינון. ש אקרון. ת ברייתא. א ל"ג מן מתניתין עד סוף האות. ב ברייתא. ג רוח. ד מתמן. ה מוסיף ועל דא. ו דא. ז ל"ג מן אל עד דא. ח לבר כד אתמשכא אקרי; וכד. ט ברייתא. י לגלאה. כ אקריב; אקרי בית עלאה קדמאה ואיהו (ר"א).

הסולם

היכל

תשלא) **ואע"ג דקא אמרינן וכו'; ואע"פ שאנו אומרים, שבתוך אות ברית קדוש, דהיינו יסוד, שורה שם הזה צבאות, משום שכל הצבאות יוצאים מאות זו, יסוד. עם כל זה, הירכים העומדים מחוץ לגוף, נקראים ג"כ על שם הזה צבאות. ואלו הם הנקראים ברייתי** שפירושו, חיצונים, **כי הברייתא היא מחוץ למשנה. המשנה עומדת על הברייתא**, כלומר שהברייתא מפרשת את המשנה, **והברייתות נקראות ירכים** אל המשנה, **בתים חצונים, כעין** נצח והוד **שלמעלה**, שהוא מחוץ לגוף הפרצוף.

תשלב) **מתניתין איהו רזא וכו'; המשנה היא סוד, שעומד בפנים, כי עיקר הכל לומדים משם. וכך התנאים** שבמשנה הם מפנימיות. **והסוד של זה, אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני. אל בית אמי, זה קדש הקדשים**, שה"ס יסוד המלכות דאצילות המתוקן בבחינת יסוד דאמא, וע"כ נקרא בית אמי, שה"ס פנימיות המלכות. **תלמדני זה הוא סוד המשנה.** והיינו **כשנכנס נהר זה הנמשך ויוצא,**

(דפו"י דף רנ"ח ע"א)

רצון תפארת

שהוא יסוד דז"א, **בבית קדש הקדשים ההוא. אז כתוב, תלמדני.** שפירושו שתשפיע לי. **וזה הוא סוד** שהמלכות נקראת **משנה**, להיותה משנה לז"א בסוד הזווג. **כמש"א, את משנה התורה הזאת.**

תשלג) **כד אתמשכא לבר וכו'; כשנמשכת לחוץ** נקראת **ברייתא.** שפירושו חיצוני. **ב' ירכים הם ברייתי**, דהיינו חיצונים. **וזה סוד הסודות שלא ניתן לגלות. כי לא נמסר הסוד רק לחכמים העליונים. אוי אם נגלה**, כי ישמשו בזה הרשעים. **אוי אם לא נגלה**, כי יאבד הדבר מצדיקים. **משום שהוא סוד מסודות עליונים שהקב"ה מנהיג עמו את העולם.**

תשלד) **בית ראשון קיימא וכו'; בית ראשון עמד בימי שלמה כנגד עולם העליון**, שהוא בינה, **ובינה נקראת בית ראשון. ונשתמש הכל בבית קדש הקדשים, מקום שמשמש בו השמש בלבנה**, דהיינו ז"א במלכות. **וסודות עליונים כולם הם בשלמות. ועמד העולם**

בשלמות

בסיהרא. ל ורזין עלאין כלהו בשלימו, וקיימא עלמא באשלמותא. ולבתר גרמו חובין, ואתמשכו רזין, ואתדחיין מבית קדש הקדשים לבר. כד מ אתדחו לירכין, כדין נ קיימו לבר, דאקרון בתי בראי, ואצטריכו ס לברייתי.

תשלה) בית שני קיימו בבתי בראי בירכין, ומנייהו אהדרו ע ושארו בבית קדש הקדשים ואיהו בית שני. ואינון אחרנין אשתארו בברייתא לבר, פ ביני ירכין. צ והוו ק אולפין ממתניתין, ר ואתנהיגו מינה, והיינו רזא דכתיב, ג) כי מציון תצא תורה.

תשלו) ולבתר כד גרמו חובין, ש אתעדי ת שולטנותא א דהאי בית שני, ב ואע״ג דשולטנא דיליה לא הוה כבית ראשון, דהוה ביה ג שלמא תדיר, בגין ד דמלכא דשלמא דיליה תדיר ה הוה בגוויה, וע״ד הוה ו בשלם. בית שני לא הוה ז ביה שלם הכי, בגין דערלה ח קטרוגא ביה תדיר, וע״ד הוו כהני ט זמינין י בגויה, כ לקטרגא בהאי ערלה, ל ולהו אצטריך מלה, לקטרגא בהדה, ולאגנא על בית שני. וכלא ברזא כדקא מ חזי.

תשלז) לבתר גרמו חובין, ושלטא ההיא ערלה, ואתדחיין מבית שני לבר, ונחתו מתמן לחמוקי ירכין, נ לתתא, עד ס די שרון לתתא ברגלין. וכד ע יתבון ברגלין, כדין, ד) ועמדו רגליו ביום ההוא, ועלמא פ בכלא צ יתנהיג ברזא עלאה כדקא חזי. ואף ע״ג דאתדחו ק ולא אשתבקו מניה, ר ולעלמין ש אתאחידו ביה.

מסורת הזהר

ג) (ישעיה ב) יתרו טו צ״ב. ד) (זכריה יד) לך עז צ״ג.

חלופי גרסאות

ל ל״ג ורזין עלאין כלהו בשלימו. מ אתדחיין. נ קיימי ; קיימין. ס לברייתא. ע מוסיף ושארו בהאי ; האי. פ בבי. צ מוסיף והני [; והוה ; והוא] עקרא דלהון מתניתין דאיהו בית שני ובברייתא אינון דשארו [דשארי] בבי ירכין והוו ; הא ; הני. ק אולפא. ר ואתנהיג. ש ואתעדי. ת שלטנו. א מהאי. ב ל״ג ואע״ג. ג מוסיף שלמה בית ראשון אתר דאית ביה שלמא. ד דאיהו מלכא. ה ל״ג הוה בגוויה. ו ביה שלם. ז בשלם. ח קטרגא ; הוה בגויה וקטרגא. ט מוסיף זמינין תדיר. י לגביה ; לגויה. כ ולקטרגא. ל ולה ; ולהאי. מ יאות. נ ל״ג לתתא ; ולבתר נחתו מתמן ואתדחו מאינון חמוקי [חמוקין] דלתתא. ס דישרון. ע יתובן ; מוסיף יתובון לתתא. פ כלא ; וכלא. צ אתנהיג. ק לא. ר לעלמין. ש ואתאחידו.

הסולם

היכל

בשלמות. ואח״כ גרמו החטאים ונמשכו הסודות ונדחו מבית קדש הקדשים לחוץ. כשנדחו הסודות לירכים, שהם נצח והוד, אז הם עומדים לחוץ, שהם נקראים בתים חיצונים, ואז נצרכו לברייתות. כי לא יכלו לינק מן המשנה.

תשלה) **בית שני קיימו וכו׳ : בבית שני** עמדו ישראל בבתים חיצונים בירכין. ומהם חזרו ושרו בבית קדש הקדשים. והוא בית שני. מלכות, כי בית ראשון הוא בינה. ואלו אחרים נשארו בברייתא לחוץ בין הירכים. ואלו שחזרו לבית קה״ק, היו לומדים ממשנה, והיו נוהגים ממנו, דהיינו לפי הלימוד שבמשנה, והיינו הסוד שכתוב, כי מציון תצא תורה. כי ציון ה״ס פנימית המלכות שנקרא משנה.

(דפו״י דף רנ״ח ע״ב)

רצון תפארת

תשלו) **ולבתר כד גרמו וכו׳ : ואח״כ**, כשגרמו העונות, הוסרה הממשלה של בית שני הזה. ואע״פ שממשלתו לא היתה כבית ראשון, שהיה בו שלום תמיד, משום שהמלך שהשלום שלו, שהוא ז״א, היה בו תמיד, בזווג דלא פסיק, וע״כ היה בשלום. ובית שני לא היה שלום כזה, משום שהערלה קטרגה בו תמיד, וע״כ היו הכהנים מוכנים בתוכו, לקטרג, דהיינו להרשיע את ערלה זו, והיו צריכים לדבר, שירשיעו עמו את הס״א, ולהגן על בית שני, והכל היה בסוד כראוי.

תשלז) **לבתר גרמו חובין וכו׳ : לאח״כ**, גרמו העונות, והערלה שלטה, ונדחו ישראל מבית שני לחוץ, וירדו משם לחמוקי ירכים, שהם נו״ה, למטה, בבריאה. **עד שישרו למטה ברגלין**

תשלח) ומאן דידע ומדיד בשיעורא דקו המדה, ארכא דמשיכו דירכין עד רגלין, יכיל למנדע ת משיחא דגלותא דאתמשך. א ורזא איהו בין מחצדי חקלא, וכלא ברזא עלאה. ובגין דא, כלהו ברייתי, וכלהו תנאי, וכלהו אמוראי, קיימי בדוכתייהו כדקא חזי, אלין לגו, ואלין לבר, באינון חמוקי ב ירכין ג ולתתא מברכין. ובכלהו אקרי תורה שבע"פ. ובכלהו נחתי ישראל ד ואתגלו.

תשלט) ה וכדין כד יסתיים גלותא, במשיכו ו דרגלין, כדין ועמדו רגליו ז ביום ההוא, ויתעבר ההוא רוחא מסאבא ערלה ח מן עלמא, ויתהדרון ישראל בלחודייהו לשלטאה כדקא יאות, בגין דההוא ערלה, נחית לון לתתא, עד השתא. ומכאן ולהלאה, ט דהאי ערלה י אתקצץ ואתעבר מגו עלמא, כדין יא) וישכון ישראל בטח בדד כ עין יעקב. בההוא עין יעקב, ולא ל אשתכח מקטרגא מ עלייהו. זכאה חולקיהון דישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

תשמ) יוסף הצדיק, עמודא דעלמא, איהו נטיל ברשותא היכלא טמיר וגניז, וברשותיה קיימא היכלא שביעאה. ואע"ג דקא אמרן דהיכלא דלבנת הספיר ברשותיה קיימא, הכי הוא דביה נ מתקן. אבל ת"ח, נביאים דקא אמרן. כד מתחברי לתתא, תרין דרגין ס מתפרשין מנייהו, מראה וחלום, וקיימי בירכין. באינון חמוקין קיימי מראה, וההוא דאקרי נבואה קטנה. ע מירכין פ ולתתא קאים חלום, עד דמאטו רגלין ברגלין. ותמן קאים היכלא תתאה ואקרי לבנת הספיר.

מסורת הזהר

ה) (דברים לג) תקוני זהר תט"ו ל: תי"ח לו: תס"ט קו: ת"ע קכד:

חלופי גרסאות

ת משיכו; משיכא. א מוסיף ורזא דא. ב מוסיף ירכין [ולתתא] ואלין לבר. ג לתתא. ד מוסיף ואתגלו זכרים. ח ל"ג וכדין. ו עד רגלין. ז ל"ג ביום ההוא. ח מעלמא. ט דההיא. י יסתלק ויתעבר מעלמא. כ ל"ג עין יעקב. ל ישתכח. מ ל"ג עלייהו. נ מתתקן. ס אתפרשי. ע מחמוקי ירכין. פ לתתא.

הסולם

היכל

ברגלין, בעשיה, וכשישבו ברגלין, דהיינו שיתקנו אותם, אז, ועמדו רגליו ביום ההוא וגו'. והעולם ינהגו בכל דבר בסוד עליון כראוי. ואע"פ שנדחו מפנימיות, לא נעזבו ממנו, ולעולם יתאחזו בו.

תשלח) ומאן דידע ומדיד וכו': ומי שיודע ומודד בשיעור של קו המדה, אורך ההמשך של הירכים עד הרגלים, יכול לדעת מדת הגלות שנמשכת. והוא סוד בין קוצרי השדה. והכל הוא בסוד עליון. ומשום זה כל הברייתות וכל התנאים וכל האמוראים עומדים במקומם כראוי, אלו בפנים ואלו בחוץ באלו חמוקי ירכים, שהם נו"ה, ולמטה מהירכים, ובכולם נקראת המלכות תורה שבעל פה. ובכולם ירדו ישראל, ונגלו בין העמים.

תשלט) וכדין כד יסתיים וכו': ואז, כשתגמר הגלות בהמשכת הרגלין, שיקבלו תקונם, אז ועמדו רגליו ביום ההוא. ונעבר

(דפו"י דף רנ"ח ע"א)

רצון תפארת

רוח הטומאה ההוא, הנקראה ערלה, מן העולם. ויחזרו ישראל בלבדם לשלוט כראוי, משום שערלה ההיא הורידם למטה עד עתה, ומכאן והלאה, אחר שערלה ההיא נקצצת ונעברת מן העולם, אז, וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב. דהיינו בעין יעקב ההוא שהיא מלכות, ששם החכמה הנקראת עינים, ולא נמצא מקטרג עליהם. אשרי חלקם של ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

תשמ) יוסף הצדיק וכו': יוסף הצדיק עמוד העולם, שהוא יסוד, הוא לקח ברשות היכל צפון וגנוז, ברשותו עומד היכל השביעי. ואע"פ שאמרנו שהיכל לבנת הספיר עומד ברשותו (ב"ב אות קל"ה). כך הוא שבו מתתקן. אבל בוא וראה, נביאים שאמרנו שמתחברים למטה (לעיל אות תשכ"ט) ב' מדרגות מתחלקות מהם, שהם מראה וחלום, ועומדים בירכים, שהם נו"ה. באנון חמוקי ירכים עומדים, מראה, ואותה

תשמא) כלא ירכין בירכין, צ לאשתלמא חד בחד, וכלהו דרגין דנבואה, דהא מתמן נפקי ק ושראן, ואתעבידו מנייהו מראה, ושראן על האי אתר, ואתעביד מנייהו חלום. יוסף הצדיק, איהו שלימא דכלא, איהו נטיל כלא. בגין דכלא ר אתקן בגיניה, כלא תאיב ש בתיאובתא בגיניה.

תשמב) תא חזי, בשעתא דיוסף הצדיק קיימא לאתקנא כלא, כדין איהו נטיל כלא. וכד אתחבר בהיכליה, כדין מתערי כלהו, ת לנטלא תיאובתא ורעותא, עלאי ותתאי, וכלא אינון ברעותא חדא ושלימו חד, א למחדי עלאי ותתאי, רעותא חדא כדקא יאות. וכלהו תתאי קיימי בקיומא בגיניה, וע"ד כתיב, ו) וצדיק יסוד עולם. ועל האי יסודא קאים האי עלמא.

תשמג) האי לבנ"ת הספי"ר, לא קאים בקיומיה, עד דהאי יוסף הצדיק. ב אתתקן. וכד איהו אתתקן, כלא ג מתתקני ד דא הוא יסודא דכלהו בניינא. ועל דא כתיב, ה ז) ויבן יי' אלהים את הצלע, ולא כתיב וייצר, ולא כתיב ויברא. בגין דהאי קיימא על יסודא, ולבתר דיסודא ו אתקן, כלא ז אתבני *) עליה. ובג"ד, כלהו קיימין בהאי, והא אוקימנא.

תשמד) ת"ח, כתיב ח) ויבן יי' אלהים את הצלע, דהות מסטרא ח דאחורא, ט ואתקין לה לאהדרא י אנפין באנפין. הכי אוקימנא. אבל ויבן, כ אסתכל לסלקא לה בההוא דרגא דעלמא עלאה שריא ביה, למהוי דא כגוונא ל דדא.

מסורת הזהר

ו) (משלי י) ב"א רפז צ"ב. ז) (בראשית ב) ב"ב קכח צ"ב. ח) (בראשית ב) לעיל אות תשמג צ"ז.

חלופי גרסאות

צ לאשתמשא. ק ל"ג מן ושראן עד ושראן; מוסיף ושראן על האי אתר ואתעבידו. ר אתתקן. ש בתיאותיה. ת מוסיף מתערי לנטלא. א למהוי. ב אתקן. ג אתתקן. ד דהא איהו. ה ל"ג מן ויבן עד ויברא. ו אתתקן. ז מוסיף אתתקן עליה וכלא אתבנא [; ואתבני]. ח אחרא. ט ואתתקן. י אפין באפין. כ מוסיף אסתכל בה. ל דא.

הסולם

היכל

ואותה שנקראת נבואה קטנה. מירכים ולמטה עומד חלום. שהוא בברכים שהם למטה מירכין, (כמ"ש להלן אות תתי"ט). עד שיגיעו רגלים ברגלים. דהיינו רגלי אצילות תשתוינה עם רגלי בי"ע, כי בי"ע יחזור להיות אצילות, שאז יתעלו לנבואה, ומראה. ושם, למטה מירכין, עומד. היכל התחתון ונקרא לבנת הספיר.

תשמא) כלא ירכין בירכין וכו': כל התכללות ירכין הוא שישתלמו אחד בחברו, וכל מדרגות הנבואה, כי משם יוצאים ושורים, ונעשה מהם מראה, ושורים על מקום הזה, לבנת הספיר, ונעשה מהם חלום. יוסף הצדיק שהוא יסוד, הוא שלמות הכל, הוא לוקח הכל, משום שהכל נתתקן על ידו, הכל משתוקקים בהשתוקקות על ידו.

תשמב) ת"ח בשעתא דיוסף הצדיק וכו': בשעה שיוסף הצדיק שהוא יסוד, עומד לתקן את הכל, אז הוא לוקח הכל, וכשמתחבר

(דפו"י דף רנ"ח ע"א *) דף רנ"ת ע"ב)

רצון תפארת

בהיכלו, אז מתעוררים כולם לקחת חשק ורצון, העליונים והתחתונים, והכל הם ברצון אחד ושלמות אחד לשמח העליונים והתחתונים ברצון אחד כראוי. וכל התחתונים עומדים על קיומם על ידו, וע"כ כתוב, וצדיק יסוד עולם. כי על יסוד הזה עומד העולם.

תשמג) האי לבנת הספיר וכו': היכל לבנת הספיר הזה, אינו נמצא בקיומו, עד שיוסף הצדיק הזה, שהוא יסוד דז"א, נתתקן, וכשהוא נתתקן הכל מתתקנים, שזה הוא הסוד של כל הבנין, של המלכות, ועל זה כתוב, ויבן ה' אלקים את הצלע. ולא כתוב. וייצר, ולא כתוב, ויברא, אלא ויבן, משום שזה עומד על יסוד, שאחר שהיסוד נתתקן, הכל נבנה עליו. וע"כ נאמר, ויבן. ומשום זה כולם עומדים בזה היסוד. וכבר העמדנו.

תשמד) ת"ח כתיב ויבן וגו': בוא וראה, כתוב, ויבן ה' אלקים את הצלע. היינו שהיתה המלכות מצד האחור, של ז"א, והתקין

אותה

תשמה) מ תו ויבן, אסתכל בסטרוי, נ ואתקין וכוין כל רוחותיה, למזרע ס ולאשקאה ולאולדא, למעבד לה כל צרכוי, כמה דאצטריך. ולבתר ויביאה, במה. ע בהאי צדיק. דכתיב, ט) ובזה הנערה באה אל המלך, דהאי אמשיך לכלא, פ לסלקא לאתעטרא בשלימו. הכא מניעו דכל חובין, הכא מניעו דכל תיאובתין בישין.

תשמו) מה דלא איהו בההוא היכלא שתיתאה, בסטרא אחרא, דתמן כל ענוגין בישין, וכל סטרין דתיאובתין דענוגא דהאי עלמא, צ וכד ק האי ר עלמא ש אתנהיג בהו, ת בני נשא כשלי בהו א להההוא עלמא. ב דחמאן כמה ג ענוגין ותיאובתין, דגופא אתהני ואתעניג מנייהו, וטעיין אבתרייהו. הדא ה"ד, י) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו'. דהא כל תיאובתין וכל ענוגין דעלמא ביה תליין.

תשמז) וע"ד, כגוונא דא, אית מלין דגופא אתהני ד בהו, ועיילי לגופא, ולא לנשמתא. ואית מלין דנשמתא אתהני מנייהו, ולא גופא. ועל דא, דרגין פרישין דא מן דא. זכאין אינון צדיקייא, דנטלי אורח מישר, ומנעי גרמייהו מההוא סטרא, ומתדבקן בסטרא דקדושה.

תשמח) ה בהיכלא דא, כלילן כל שאר שמהן, דכל אלין ו היכלין דלתתא. תרי שמהן אינון דכלילו שאר שמהן אחרנין. חד דכד אתחבר עילא בתתא, ויעקב נטיל היכליה, באינון נשיקין, ברזא עלאה. כדין כליל כל שאר שמהן,

מסורת הזהר

ט) (אסתר ב) חלק ב' רסא. תקוני זהר **תכ"א נז:**
י) (בראשית ג) ב"ב קלט צ"א.
עלמא דא. ש אתנהגא. ת ובני. א מוסיף ובגין דבני נשא טעיין בהו כשלין בה [; להו] ; מההוא. ב **דחמא.** ג מוסיף ענוגין דגופא. ד **מההוא ; בהוא.** ה היכלא. ו חיילין ; היכלין וחיילין.

חלופי גרסאות

ס ל"ג תו. נ ל"ג ואתקין. ט לאשקא. ע **דבהאי.** פ מוסיף לסלקא לון. צ וכי. ק ל"ג האי. ר מוסיף

הסולם

היכל — רצון תפארת

אותה שתחזור פנים בפנים עם ז"א. כך העמדנו, אבל ויבן, פירושו, **שהסתכל להעלותה באותה המדרגה, שעולם העליון שורה בה,** שהוא בינה. **שיהיה זה כמו זה.**

תשמה) **תו, ויבן אסתכל** וכו': **עוד יש** לפרש, **ויבן,** שהמאציל **הסתכל בצדדיו, והתקין** וכיוון **כל הצדדים של המלכות, לזרוע, ולהשקות, ולהוליד, ולעשות לה כל צרכיה,** כמו שצריך. **ואח"כ ויביאה,** שואל **במה** הביאה, ומשיב, **בצדיק הזה,** דהיינו ביסוד, שכתוב, **ובזה,** דהיינו היסוד שנקרא, **זה, הנערה באה אל המלך. כי הוא ממשיך הכל, להעלות ולעטר בשלמות. כאן** כח **מניעת העונות. כאן** כח **מניעת כל תאות רעות.**

תשמו) **מה דלא איהו** וכו': **מה שאין כן בהיכל ההוא הששי בסטרא אחרא, ששם כל התענוגים הרעים וכל מיני תאוות של תענוגי עולם הזה. וכשעולם הזה מתנהג בהם,** נכשלים **בהם בני אדם מלזכות לעולם הבא, שרואים כמה תענוגים ותאות שהגוף נהנה ומתענג מהם, וזונים אחריהם. זה שכתוב, ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו'. כי כל התאות ותענוגי עולם היו תלוים בו.**

תשמז) **ועל דא כגוונא** וכו': **וע"כ כעין זה, יש דברים שהגוף נהנה מהם, ונכנסים לגוף ולא לנשמה. ויש דברים שהנשמה נהנית מהם ולא הגוף. ועל כן המדרגות נבדלות זו מזו. אשרי הם הצדיקים שלוקחים דרך הישר ומונעים עצמם מן הצד ההוא, ומתדבקים בצד הקדושה.**

תשמח) **בהיכלא דא כלילן** וכו': **בהיכל הזה, כלולים כל שאר הנשמות של כל ההיכלות שלמטה. שני שמות הם שכוללים שאר שמות האחרים, אחד, כשנתחבר העליון בתחתון, ויעקב לקח היכלו באלו הנשיקין בסוד העליון, אז כולל שאר השמות, ונקרא חויה אלקים,**

ואקרי יהו״ה ז אלהי״ם, ודא אקרי שם מלא, כמה דאוקימנא. וחד, כד אתחבר יסודא ח דעלמא בהיכליה, וכלהו מתערי ט בחביבותא ובתיאובתא לגביה, וכלהו כלילן ביה, כדין כליל שאר שמהן, ואקרי יהו״ה צבאות. ודא אקרי שמא קדישא שלים, ולאו איהו שלים כהאי אחרא.

תשמט) מה בין האי להאי. דא שליט עלאה בתתאה, גופא י בגופא כדקאמרן. ודא כ שליט מאתר דסיומא ל דגופא ולתתא, באינון מ היכלין ובכלא דלתתא, ורזא דא, בית ראשון ובית שני. ובג״ד, היכלא דא כליל כל שאר שמהן נ דלתתא, כמה דאוקימנא. וע״ד, שמהן אלין, דא סלקא ודא נחית. זכאין ס אינון צדיקייא, דידעין ארחוי דאורייתא.

תשנ) יסודא דא, ע אתתקן לתרין סטרין. חד, פ לאתקנא כל שאר דלתתא. וחד, לאתקנא היכלא שביעאה, צ ולאתקנא דא בדא, למהוי כלא רעו חדא כדקא יאות. עד הכא יחודא דתרין סטרין, דלעילא ותתא, לאתייחדא כחדא בשלימו, למ׳הך בארח מישר.

תשנא) ק זכאה ר חולקיה, מאן דידע ליחדא יחודא, ולסדורי סדורא דמהימנותא, למיהך בארח מישר. זכאה איהו בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. וע״ד כתיב, ש) חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו. וכדין ת) אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף. גם יי׳ יתן הטוב וארצנו תתן יבולה.

מסורת הזהר

כ) (תהלים פה). ל) (שם) ב״א רו צ״א.

בחביבותא ; בחביבותא ול״ג ובתיאובתא. י מוסיף בגופא ודא איהו שליט [; הוא שלים] בכלא [גופא בגופא]. כ ל״ג שליט. ל ל״ג דגופא. מ ירכין ; סמכין ; ל״ג היכלין. נ מוסיף [כמה דאוקימנא] וכלהו שמהן כלילן בהאי שמא כלהו שמהן דלתתא. ס ל״ג אינון. ע אתקן. פ לאתתקנא. צ ולאתתקנא. ק ל״ג מן זכאה עד זכאה. ר איהו.

חלופי גרסאות

ו ל״ג אלקים. ח דא בעלמא. ט בתיאובתא ול״ג

הסולם

היכל

זה נקרא שם מלא, כמו שהעמדנו. ואחד, כשנתחבר יסוד העולם בהיכלו, שהוא יוסף, זכולם מתעוררים באהבה ובהשתוקקות אליו, זכולם כלולים בו, אז הוא כולל כל שאר השמות, ונקרא **חויה צבאות**, וזה נקרא שם הקדוש השלם, אבל אינו שלם כזה האחר. שהוא הויה אלקים.

תשמט) **מה בין האי** וכו׳ ; שואל, מה ההפרש בין **זה לזה**, בין יעקב ליוסף, ומשיב, **זה** יעקב, שהוא ת״ת שנקרא גוף, **שולט עליון בתחתון גוף בגוף**, שת״ת דאצילות שולט בת״ת דהיכלות ששניהם נבחנים לגוף, כלומר לבחינת מחזה ולמעלה. שהם בחי׳ יעקב. **כמו שאמרנו. וזה**, יוסף, שהוא יסוד שבאצילות, **שולט ממקום סיום הגוף ולמטה שבאלו היכלות**, דהיינו ביסוד שלהם, שהוא היכל לבנת הספיר, **ובכל אלו שלמטה. וזה סוד בית ראשון ובית שני**, שבית ראשון, ה״ס זווג

(דפו״י דף רנ״ח ע״ב)

רצון תפארת

ת״ת ומלכות מחזה ולמעלה. ובית שני ה״ס זווג ת״ת ומלכות מחזה ולמטה, שהוא בחינת יסוד ומלכות. **ומשום זה היכל זה כולל כל שאר השמות שלמטה, כמו שהעמדנו. וע״כ** שמות **אלו זה עולה וזה יורד**. שהתחתון עולה לעליון, והעליון יורד לתחתון, **אשרי הם הצדיקים שיודעים דרכי התורה.**

תשנ) **יסודא דא אתתקן** וכו׳ ; **יסוד הזה נתתקן בב׳ צדדים**, אחד בהיכל ראשון, כדי לתקן כל מה שלמטה. ואחד, **לתקן היכל השביעי, ולהתתקן זה בזה**, שיהיה הכל **רצון אחד כראוי. עד כאן היחוד של שני צדדים**, שלמעלה ושלמטה להתייחד כאחד בשלמות **ללכת בדרך הישר.**

תשנא) **זכאה חולקיה** וכו׳ ; **אשרי חלקו מי שיודע ליחד היחוד ולסדר סדר האמונה ללכת בדרך הישר. אשרי הוא בעולם הזה ובעולם הבא. ועל זה כתוב, חסד ואמת**

נפגשו

היכל ק״ק דזעיר דבריאה

תשנב) **היכלא שביעאה. היכלא דא, היכלא פנימאה** ש **מכל הני היכלין. האי היכלא** ת **איהו** א **סתימו, דלאו ביה דיוקנא ממש, ולית גופא** ב **כלל. הכא** ג **סתימו דגו רזא דרזין, האי** ד **איהו** ה **רזא,** ו **דאיהו אתר, לאעלא תמן בגו אינון צנורין דלעילא. רוחא דכל רוחין, רעוון דכל רעווין, לאתחברא כלא כחדא. רוחא דחיי** ז **בהאי, למהוי כלא תקונא חדא.**

תשנג) **היכלא דא, אקרי בית קדש הקדשים.** ח **אתר לקבלא** ט **האי** י **נשמתא עלאה,** כ **דאקרי הכי,** ל **לאתערא** מ **עלמא דאתי** נ **לגביה.**

תשנד) **האי עלמא עולם אקרי. עולם: סליקא, דסליק עלמא תתאה לגבי עלמא עלאה, ואסתתר** ס **בגווה, ואתעלם** ע **ביה, אתגלייא בסתירה. עולם: דסליק איהו,** פ **בכל אינון** *) **דקרבין ביה,** צ **ואסתתרן גו** ק **סתירו** ר **עלאה. עולם עלאה:** ש **סליק ואסתתר ברעותא עלאה, גו טמירו דכל טמירין דלא אתיידע** ת **כלל, ולא אתגלי, ולית מאן דידע ליה.**

תשנה) א **פרוכתא** ב **דפרסא פריסא, חפיא גו טמירו** ג **סתים.** ד **כפורתא פריסא גו** ה **טמירין עלאין,** ו **לאסתמא** ז **סתימין** ח **דהא טמירין וסתימין.**

חלופי גרסאות

ש מכלא ול״ג הני היכלין. ת ל״ג איהו. א ל״ג סתימו; ל״ג מן סתימו עד סתימו. ב כללא. ג מוסיף איהו סתימו דסתימאן. ד מוסיף איהו סתימו. ה רזא דלאו ביה דיוקנא ממש ולית ביה גופא כללא הכא סתימו דגו. ו ל״ג דאיהו; אתר דאיהו. ז מוסיף דהא בהאי. ח ל״ג אתר. ט ל״ג האי. י נשמתין עלאין. כ ל״ג דאקרי הכי. ל לאייתאה. מ לעלמא. נ לגבי. ס בגויה; מוסיף בגויה אקרי עולם. ע בגויה; גויה. פ וכל. צ אסתתרן. ק סטירן. ר עלאין. ש דסליק. ת מוסיף כלל כלל. א בפרוכתא. ב ל״ג דפרסא. ג דסתימן. ד פרוכתא. ה נהירין; טהירין. ו לאסתמרא. ז סתימא. ח דהאי טמיר וסתים; דהאי טמירו סתים.

נפגשו צדק ושלום נשקו. ואז אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף. גם ה׳ יתן הטוב וארצנו תתן יבולה. פירוש. שהאמת שהוא ת״ת דבוק במלכות שנקראת ארץ. וכן מלכות שנקראת צדק, דבוקה בת״ת שנקרא שמים, ואז, גם ה׳, שהוא ת״ת יתן הטוב, וארצנו, שהיא המלכות, תתן יבולה.

היכל השביעי קדש קדשים

תשנב) **היכלא שביעאה** וכו׳: **היכל זה. הוא היכל פנימי מכל ההיכלות. היכל זה הוא סתום, שאין בו צורה ממש, ואין כאן גוף כלל.** שהוא בחינת ראש בלבד. **כאן סתומה של סוד הסודות, זה הוא סוד, שהוא מקום לכנוס שם בתוך הצנורות של מעלה,** של האצילות, כאן, **רוח הכולל כל הרוחות,** שבכל ההיכלות, **רצון הכולל כל הרצונות, להתחבר כל ההיכלות כאחד. רוח החיים** מבינה, **בהיכל זה, שיהיה הכל תקון אחד.**

תשנג) **היכלא דא אקרי** וכו׳: **היכל זה נקרא בית קדש הקדשים, מקום לקבל**

הנשמה העליונה, שהיא בינה, **הנקראת כך, לעורר אצלו עולם הבא,** שהוא בינה.

תשנד) **האי עלמא עולם** וכו׳: **עולם הזה,** שהוא מלכות, **נקראת עולם. עולם** פירושו, **עליה, שעולה עולם התחתון,** שהוא מלכות, **לעולם העליון,** שהוא בינה, **ומסתתרת בה ומתעלמת בה, ומתגלה בסתר. עולם,** פירושו, שהמלכות **עולה עם כל אלו שקרבו אליה,** דהיינו ההיכלות, **ומסתתרות בתוך הסתר העליון,** שהוא בינה. **עולם העליון,** שנקרא הבינה, פי׳ שם, שהבינה **עולה ומסתתר תוך רצון העליון, תוך המכוסה מכל המכוסים, שלא נודע כלל, ולא נגלה ואין מי שיודע בו.** שהוא א״א.

תשנה) **פרוכתא דפרסא פריסא** וכו׳: **הפרכת, שהיא פרסא,** שבין היכל השני שהוא קדש לבין היכל הג׳ שהוא קדש הקדשים, **נפרשה, ומכסה להסתיר הסתום,** שהוא היכל הג׳. **כפורת נפרשה בסתרים עליונים,** על ארון העדות שבקדש הקדשים שה״ס יסוד המלכות

תשנו) לגו מן כפורתא, אית אתר סתים ט וטמיר וגניז, לאכנשא י ליה בגויה. משח רבות עלאה, רוחא דחיי, על ידא דההוא נהר דנגיד כ ונפיק, וההוא נהר אקרי מבועא דבירא, דלא פסקין מימוי לעלמין. וכד האי עייל ונגיד כל ההוא רבות קודשא מלעילא, מאתר דקה"ק. נהירו ל נגידו מ נחית נ ואתי, גו אינון צנורין. האי אתמלייא מתמן, כנוקבא דמתעברא ס ואתמליא מן ע דכורא. אוף הכי נמי האי היכלא, מתתקנא תדיר לקבלא, כנוקבא דמקבלא מן דכורא. קבילו פ דקבילו, כל אינון רוחין ונשמתין קדישין דנחתין לעלמא, צ ואתעכבו תמן. כל ההוא זמנא דאצטריך.

תשנז) ק יתעכבון ר עד דייתי מלכא משיחא, ויסתפקון כל אינון נשמתין, וייתון ש ויחדי עלמא כמלקדמין. וכדין, ת יחדי א קב"ה כמלקדמין, כד"א מ) ישמח יי' במעשיו.

תשנח) בהאי היכלא, קיימין ענוגין ותפנוקין דרוחי, ואשתעשעותא דאשתעשע קב"ה בגנתא דעדן. הכא איהו תיאובתא דכלא, וענוגא דכלא, לאתחברא כלא כחדא, ולמהוי ב כלא חד, קשורא דכלא ביחודא חדא הכא ג קיימא.

מסורת הזהר

מ) (תהלים קד) בשלח פג צ"ט.

חלופי גרסאות

ט וגניז וטמיר. י ביה. כ נפיק להאי; נפיק וחד. ל"ג נגידו. מ דנחית. נ ואתיא. ס ומתמליא. ע ל"ג מן דכורא עד דכורא. פ דקביל. צ ואתעברו. ק ויתעכבון. ר מוסיף עד זמנא. ש ויתיחדי; יחדי. ת יתיחדי קב"ה בעובדוי. א לקב"ה. ב ל"ג כלא. ג קיימי.

הסולם

היכל **קדש קדשים**

דאצילות המלובש בהיכל הז', לסתום הסתומים, שבפנימיות ארון העדות, כי הם נסתרים וסתומים.

תשנו) **לגו מן כפורתא** וכו'; **לפנים מן הכפרת**, שה"ס הארון, **יש מקום סתום ונסתר וגנוז לאסוף בתוכו שמן המשחה העליון, רוח החיים, על ידי נהר ההוא הנמשך ויוצא**, מן העדן, שהוא יסוד דז"א דאצילות, **ונהר ההוא**, נקרא מבוע של הבאר, שהיא מלכות. שמימיו אינם נפסקים לעולם. וכשזה, היסוד, מכניס וממשיך כל משחת קדש מלמעלה ממקום קדש הקדשים, שהוא בינה דאצילות, **ההארה וההמשכה יורדת ובאה בתוך אלו הצנורות** של יסוד המלכות דאצילות, וזו, המלכות דאצילות, **מתמלאת משם, כמו נוקבא המתעברת ומתמלאת מן דכר. אף היכל הז' הזה מתתקן גם כן לקבל**, האורות של היסוד דז"א דאצילות, דרך המלכות דאצילות המלובשת בה, **כמו נוקבא המקבלת מן הדכר. הקבלה שמקבלת, היא, כל אלו הרוחות והנשמות הקדושות היורדות לעולם**, להתלבש בבני אדם, **ונעכבות שם כל זמן ההוא שנצרך. דהיינו עד שיורדות ומתלבשות בבני אדם.**

(דפו"י דף רנ"ט ע"א)

וכן אחר פטירתן מעולם הזה, הן חוזרות להיכל הז'.

תשנז) **יתעכבון עד** וכו'; **ותתעכבנה בהיכל הז', עד שיבא מלך המשיח, ותקבלנה ספוקן כל אלו הנשמות** ותבואנה לאצילות למקומן, **וישמח העולם כמלפנים**, כמטרם מיעוט הירח, וחטא של עץ הדעת כמש"א, **ישמח ה' במעשיו.**

פירוש. כי הנשמות, לאחר פטירתן מעוה"ז, אינן יכולות לעלות למעלה מהיכל הז', כי שם הפרסא המבדלת בין אצילות לבי"ע. וע"כ הן מתעכבות בהיכל הז', עד גמר התקון, שאז יתבטל גבול הפרסא, ואז תוכלנה לעלות לאצילות לשורשן, שהוא בינה דאצילות. כי אור הבינה נקרא נשמה. וע"כ נאמר אז, ישמח ה' במעשיו.

תשנח) **בהאי היכלא קיימין** וכו'; **בהיכל הזה נמצאים תענוגים ומעדני הרוחות, והשעשועים שהקב"ה משתעשע בג"ע. כאן היא תאות כל, ועונג כל, להתחבר בו כל ההיכלות כאחד, ותהינה כולן אחד. כאן נמצא קשר הכל ביחוד אחד.**

תשנט) דכד שייפי כלהו מתחבראן בשייפין עלאין, כל חד וחד כדקא חזי ליה, לית לון תיאובתא, ולית לון ד ענוגא, בר ביחודא דהאי היכלא, כלא הכא ה תליא. כד אתחברותא דהכא אתייחד ביחודא חדא, כדין כל נהירו דשייפין, וכל נהירו דאנפין, וכל חדוון, כלהו נהירין וחדאן.

תשס) זכאה ו חולקיה, מאן דידע לסדרא ז סדורין, ולאתקנא תקוני ח אשתלמותא כדקא יאות, רחימו דקב״ה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. ט וכדין, כל דינין, וכל גזרין בישין, מתעברין ומתבטלין מעלמא.

תשסא) היכלא דא, היכלא דתיאובתא, היכלא י דענוגא, היכלא לאשתעשעא עילא ותתא כחדא. כ ומקבלא כלא נהירו ל דבוצינא עלאה דנהיר לכלא, ולאתייחדא כלא מ כדקא יאות. ביחודא שלים. ועל דא, היכלא דא קאים בטמירו דכלא, נ גניז מכלא. ס אע״ג דכלהו טמירין. דא טמיר וגניז ע יתיר. למהוי ברית קיימא כלא כחדא, דכר ונוקבא למהוי שלים.

תשסב) היכל דא אקרי ארון הברית, דאיהו אדון כל הארץ. בגין דהאי איהו אתר, פ דנפקו מניה כל נשמתין צ דעלמא, ליחדא יחודא לתתא, ולאמשכא יחודא דקב״ה מעילא לתתא, ק ליהבא לצדיק, בגין ר דנפקו מצדיק, ועיילי ש בצדיק. ולבתר נפקי מצדיק, ועיילי באתר דנפקי מתמן.

חלופי גרסאות

ד מוסיף ענוגא ועדונא. ה תליין. ו חולקהון דמאן. ז סדורא ולאתתקנא. ח אשלמותא וליחדא יחודא כדקא יאות רחים איהו לעילא רחים איהו לתתא קב״ה תבע ביקריה בהאי עלמא. ט מוסיף והא אוקימנא וכדין. י דענוגין. כ ולקבלא. ל דבוסינא. מ ביחודא שלים כדקא יאות. נ מוסיף האי גניז. ס מוסיף ת״ח אע״ג. ע ל״ג יתיר. פ דנפקי. צ דעלמין. ק ויהבא ; להיכלא דצדיק. ר דנפקי. ש לצדיק.

הסולם

היכל קדש קדשים

תשנט) **דכד שייפי כלהו וכו׳ : כשכל האברים**, דהיינו כל הבחינות שבהיכלות, **מתחברים באברים העליונים של היכל הז׳**, כל אחד ואחד כראוי לו, **אין להם תשוקה**, ואין להם עונג, **חוץ מן היחוד בהיכל הזה**. הכל תלוי כאן. כשהתחברות שבכאן מתיחדת ביחוד אחד, אז כל ההארות שבאברים, וכל הארת הפנים, וכל החדוות, כולן מאירות ושמחות.

תשס) **זכאה חולקיה מאן וכו׳ : אשרי חלקו מי שיודע לערוך סדרים**, ולתקן תקוני השלמות כראוי. הוא אהובו של הקב״ה בעולם הזה ובעולם הבא. ואז כל הדינים, וכל גזרות רעות, מתבטלות מן העולם.

תשסא) **היכלא דא היכלא וכו׳ : היכל הזה**, הוא היכל התשוקה, היכל העונג, **היכל להשתעשע למעלה ולמטה כאחד**. דהיינו שהקב״ה משתעשע עם הנשמות כאן, ובגן עדן התחתון כאחד. **והכל מקבלים האור של**

(דפו״י דף רנ״ט ע״א)

מאור העליון המאיר לכל, דהיינו אור הבינה, **שיתיחד הכל כראוי ביחוד השלם. וע״כ נמצא היכל הזה נסתר מכל, גנוז מכל. אע״פ שכולם** נסתרים, זה נסתר וגנוז יותר, מפני שהוא מקום היסוד, **כדי שיהיה אות ברית הכל** כאחד דכר ונוקבא, **להיות בשלמות.**

תשסב) **היכל דא אקרי וכו׳ : היכל זה נקרא ארון הברית**, שהוא אדון כל הארץ, משום שהוא מקום שיוצאות ממנו כל הנשמות שבעולם, ליחד היחוד למטה, ולהמשיך יחוד הקב״ה מלמעלה למטה לתת לצדיק, דהיינו להיכל הראשון שהוא יסוד, המכונה צדיק, משום שהנשמות יוצאות מצדיק, דהיינו יסוד דז״א (כנ״ל אות תשנ״ו) ונכנסות בצדיק, שהוא היכל היסוד, **ואח״כ יוצאות מצדיק**, מהיכל היסוד, ומתלבשות בבני אדם (כנ״ל אות תצ״ז ע״ש) ולאחר פטירתן מעולם הזה, נכנסים במקום שיצאו משם, דהיינו בהיכל הז׳,

תשסג) האי ארון הברית, נקיט כלא מצדיק. ולבתר, נפקי מניה, ועיילי ת בצדיק לתתא. א לבתר נפקי מצדיק ב דלתתא, ועיילי בהאי ארון הברית. למהוי כל נשמתין כלילן מעילא ומתתא. למהוי שלים מכל ג סטרין. והאי ארון הברית, נקיט מצדיק אינון נשמתין, מתרין סטרין.

תשסד) ת"ח, מבועא דבירא לא מתפרשא מבירא לעלמין, ועל דא, האי אתר, שכלולא דכלא, קיומא דכל גופא, למהוי שלים בכלא כדקא יאות. הכא, הוא יחודא וקשורא כחדא, ד למהוי עילא ותתא חד, בקשורא ה חדא, דלא מתפרשן כל שייפין דא מן דא, ולאשתכחא כלא אנפין באנפין.

תשסה) ועל דא ו תנינן, מאן דשמיש ערסיה ז מאחורא, אכחיש תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין, לאנהרא כלא כחדא, ולאשתכחא כלא אנפין באנפין, ח בדבקותא כדקא יאות, כמה דאת אמר ט ודבק באשתו, באשתו דייקא, ולא אחורי אשתו.

תשסו) תרין י אינון, יעקב יא איהו לעילא, יוסף לתתא. תרין יב תיאובתין אינון. חד היכלא שתיתאה. וחד האי היכלא שביעאה. תיאובתא לעילא, באינון נשיקין דנטיל יעקב. תיאובתא לתתא, בהאי שמושא דנטיל יוסף. יג מתרין סטרין אלין, יד נטיל *) ארון הברית רוחא דחיי. מסטרא דיעקב, נטיל רוחא דחיי

מסורת הזהר

נ) (בראשית ב) ב"ב קלח צ"ב.

חלופי גרסאות

ת לצדיק. א ולבתר נפקין; ל"ג מן לבתר עד ועיילי. ב לתתא. ג ל"ג מן סטרין עד סטרין. ד מוסיף למהוי שלים. ה ל"ג חדא. ו אע"ג דתנינן. ז מוסיף אחורא וכו' ת"ח האי מאן דשמש ערסיה מאחורא. ח מוסיף בדבקותא חדא; כחדא. ט מוסיף זמנין אינון. י ל"ג איהו. יב תיובתין. יג לתרין. יד נטלין; מוסיף נטיל האי.

הסולם

היכל

תשסג) **האי ארון הברית וכו'**: ומפרש דבריו. **ארון הברית הזה** שבהיכל הז', **מקבל הכל מן הצדיק**, שהוא יסוד דז"א דאצילות, **ואח"כ יוצאות ממנו** מן ארון הברית, **ונכנסות בצדיק שלמטה**, שהוא היכל הראשון, שהוא יסוד, **ואח"כ יוצאות מצדיק שלמטה** ומתלבשות בבני אדם, ולאחר פטירתן, **הן נכנסות לארון הברית** שבהיכל הז', **כדי שתהיינה כל הנשמות כלולות מלמעלה**, מבינה שהיא היכל הז', **ומלמטה**, מן היסוד דהיכלות, **להיות שלם** מכל הצדדים, **וארון הברית הזה** שהוא היכל הז', **מקבל הנשמות מצדיק**, שהוא היכל הראשון, **הנכללות מב' צדדים**. דהיינו מזכר ונקבה. כי בהיכל הראשון, מתחברות נשמות הזכרים עם נשמות הנקבות (כנ"ל אות תצ"ז ואות תצ"ג).

תשסד) **ת"ח מבועא דבירא וכו'**: **בוא וראה המבוע של הבאר**, שהוא יסוד (כנ"ל תשנ"ו) **אינו נפסק מן הבאר לעולם**, שהיא מלכות דאצילות המלובשת בהיכל הז', **וע"כ**

(דפו"י דף רנ"ט ע"א *) דף רנ"ט ע"ב)

קדש קדשים

מקום הזה הוא שכלול הכל, קיום כל הגוף, להיות שלם בכל כראוי. כאן, בהיכל הז', **הוא היחוד והקשר כאחד, להיות למעלה ולמטה אחד בקשר אחד, שלא יפרדו האברים**, שהם הבחינות והמדרגות שבהיכלות, **זה מן זה, ושימצא הכל** בזווג **פנים בפנים.**

תשסה) **ועל דא תנינן וכו'**: **וע"כ למדנו, מי שמשמש מטתו מאחור, מכחיש התקון של הסתכלות פנים בפנים**, הנוהג בעליונים, **המאיר הכל כאחד, שימצא הכל פנים בפנים בדבקות כראוי. כמש"א, ודבק באשתו, באשתו הוא בדיוק, ולא מאחורי אשתו.**

תשסו) **תרין אינון יעקב וכו'**: **שנים הם, יעקב הוא למעלה** דהיינו מחזה ולמעלה, שה"ם תפארת, **יוסף הוא למטה**, דהיינו מחזה ולמטה שהוא יסוד. **שתי תשוקות הן אחת היא**, היכל הששי, שלקח יעקב, **ואחת היא** היכל השביעי הזה, היכל קדש הקדשים, שבו משמש יסוד דז"א, (כנ"ל אות תשנ"ו) שהוא יוסף, **התשוקה שלמעלה**, שמחזה ולמעלה, **היא כאלו**

נ דלעילא, דאתדבק ביה באינון נשיקין, ס ואעיל רוחא דחיי דלעילא ביה, לאתזנא מניה. מסטרא דיוסף, דאיהו לתתא, בסיומא דגופא, בהאי היכלא. נטיל רוחין ונשמתין לארקא לתתא, להאי עלמא.

תשסז) אלין תרין סטרין, מתפרשן לתרין סטרין. סטרא דיעקב, ע אתפשט ויהיב תוקפא, לנבעא באינון שדים, דאתמליין מההוא רוחא דחיי, ויניק בהו לאינון מלאכין קדישין, דאינון חיין וקיימין לעלמין, וקיימין בקיומא ביה, סטרא דיוסף, פ עייל בתיאובתא ויהב תוקפא לגו, ועביד נשמתין ורוחין, לנחתא לתתא, ולאתזנא בהו בני עלמא.

תשסח) ועל דא, קיימין תרין סטרין אלין, דא לעילא, ודא לתתא. דא לאתזנא לעילא, ודא למיזן לתתא. כל חד וחד כדקא חזי ליה, צ וכלא איהו חד, וחד רזא איהו. ועם כל דא, יוסף זן לכל גופא, ואשקי ליה. ק דמהאי רוחא דחיי דאתדבקותא דיעקב, נחית לתתא, וביה אתדבק האי ארון הברית, ברעותא לעילא, ונחית ההוא רוחא דחיי לתתא, בההוא אתדבקותא דיוסף, וכד אתחבר כלא כחדא, אתמליין אינון שדים לינקא לכלא, ובגין כך כלא איהי חד, זכאה חולקיה, מאן דידע לקשרא קשרין, וליחדא יחודא ר בצלותיה ברעותא דלבא

חלופי גרסאות

נ לעילא. ס ועייל ; מוסיף ואעיל באינון נשיקין. ע אתפרש. פ נטיל. צ ועל דא כלא. ק ומ.אי. ר ל"ג בצלותיה.

הסולם

היכל — קדש קדשים

באלו הנשיקין שלקח יעקב, בהיכל השני, (כנ"ל אות תשי"ז) התשוקה שלמטה, בשמוש הזה שלקח יוסף, בהיכל הזי, קדש הקדשים. משתי בחינות אלו, מיעקב ומיוסף, לקח ארון הברית, שה"ס היכל קדש הקדשים: א) רוח החיים. שמצד יעקב, לקח רוח החיים שלמעלה שנתדבק בו יעקב, על ידי אלו הנשיקות, ורוח החיים הזה שלמעלה נכנס בו בארון הברית, שהוא היכל הזי, להזון ממנו. ב) מצד יוסף, שהוא למטה בסיום הגוף, שהוא יסוד, לקח היכל הזה, השביעי, ממנו, רוחות ונשמות להריק למטה לעולם הזה. (כנ"ל אות תשנ"ו).

תשסז) **אלין תרין סטרין וכו': אלו ב' בחינות**, יעקב ויוסף, **מתחלקות לב' צדדים**, בחינת יעקב, שהוא ת"ת. **מתפשטת ונותנת כח לנבוע בשדים האלו**, שה"ס אל שדי (כנ"ל אות תר"מ) **שנתמלאו מרוח החיים. ומניק** בהם **למלאכים הקדושים, החיים וקיימים לעולם, שעומדים בו בקיום**, שע"י היניקה משיגים שלמותם. **ובחינת יוסף**, שהוא יסוד, **נכנס בתשוקה, לארון הברית, ונותן כח בפנים,**

(דפו"י דף רנ"ט ע"ב)

ועושה נשמות ורוחות לרדת למטה, ולזון בהם בני העולם.

פירוש. המלאכים יוצאים מזווג העליון דנשיקין, וע"כ נזונים מרוח החיים היוצא מזווג הזה, שה"ס יעקב. ונשמות בני אדם יוצאות מזווג היסודות, שה"ס יוסף, וע"כ הם נזונים ג"כ משם.

תשסח) **ועל דא קיימין וכו': ועל כן נמצאים שני צדדים אלו**, יעקב ויוסף, **זה למעלה**, יעקב. **וזה למטה**, יוסף. **זה** יעקב, **לזון למעלה**, למלאכים. **וזה**, יוסף, **לזון למטה**, לנשמות בני אדם. **כל אחד ואחד כראוי לו. והכל הוא אחד, וסוד אחד הוא.** שניהם בז"א, ויעקב הוא למעלה מחזה, ויוסף הוא למטה מחזה. **ועם כל זה יוסף מזין לכל הגוף**, כלומר שממשיך גם אור החיים מזווג דנשיקין, שהוא בחינת מחזה ולמעלה דגוף, **ומשקה אותו. כי מרוח החיים הזה שבדבקות של יעקב**, בסוד הנשיקין, **יורד למטה**, ליוסף שה"ס מחזה ולמטה, **ובו נתדבק ארון הברית הזה**, שבהיכל הזי, **ברצון של מעלה**, מזווג דנשיקין, **ויורד רוח החיים ההוא למטה, לנשמות בני**

כדקא יאות, בגין לדבקא שייפא בשייפא, רוחא ברוחא, כלא בכללא חדא, למהוי כלא חד כדקא חזי.

תשסט) תא חזי, האי היכלא, כד אלין רוחין קדישין, וכל אינון ש היכלין ורתיכין, ת כלהו מתייחדי כחדא, ואשתכחו בקשורא חדא, כדין האי רוחא עלאה דכלהו, דאיהו נקודה חדא, אסתים בהו, ולא אתגלייא, ואתעביד רוחא א סתים כגוונא עלאה. וסימניך אגוזא, יחודא ב בקשורא דכלא כדקאמרן, לאתקשרא דא בדא, למהוי כלא שלים, בשלימו ג כחדא.

תשע) והא אוקימנא ד כגוונא דא, קרבנא סלקא ליחדא ה יחודא ו ולאסתפקא כל חד וחד כדקא חזי ליה מההוא תננא דסליק, ז כהנא דאיהו ימינא, בקשורא דיחודא ברעותא, וליואי בשירתא. ח כליל דא בדא. היכלא בהיכלא, רוחא ברוחא, עד דמתחברן באתרייהו, ט שייפא בשייפא, למהוי כלא כליל כחדא כדקא יאות.

תשעא) י והא אוקימנא דכד אשתלים כלא כחדא, שייפין עלאין בתתאין, כדין, נשמתא עלאה דכלא, אתערת, ועאלת בכלהו, ונהיר לכלא, וכלהו מתברכאן עלאין ותתאין. וההוא דלא אתיידע, כ ולא עאל בחושבנא, רעותא דלא אתפס לעלמין, כדין כלא סליק עד אין סוף, ואתקשר כלא בקשורא חדא, ובסים, ההוא רעותא לגו בגו בסתימו.

חלופי גרסאות

ש רתיכין ול"ג היכלין. ת מוסיף כלהו כד. א מוסיף סתים בכלא. ב וקשורא. ג מוסיף דכר ונוקבא כחדא. ד דכגוונא; דבגוונא. ה קרבנא. ו וליחדא. ז לכהנא; וכהנא; דכהנא. ח דאכליל. ט שייפין בשייפין. י ל"ג והא אוקימנא. כ ל"ג ולא.

הסולם

היכל — אדם, **על ידי הדבקות ההוא של יוסף** בארון הברית. **וכשמתחבר הכל כאחד**, דהיינו שיוסף נכלל ג"כ מהארת הזווג דנשיקין, **אז נתמלאו אלו השדים להניק לכל**, דהיינו אפילו לנשמות בני אדם, **ומשום זה הכל הוא אחד. אשרי חלקו מי שיודע לקשור קשרים וליחד יחודים בתפלתו ברצון הלב כראוי, כדי לדבק אבר באבר, רוח ברוח, הכל בכלל אחד, שיהיה הכל אחד כראוי.**

תשסט) **תא חזי האי** וכו': **בוא וראה, היכל הזה, כשאלו רוחות הקדושים, וכל ההיכלות והמרכבות, מתיחדים בו כולם כאחד, ונמצאים בקשר אחד, אז רוח ההוא, שהוא העליון על כולם** שבהיכל הזה, **שהוא נקודה אחת**, דהיינו בחינת יסוד המכונה נקודה, **הוא נסתם בהם ואינו מתגלה, ונעשה רוח סתום כעין העליון** שבאצילות. **והסימן על זה הוא, אגוז**, שהתוך שבו, דומה למוח המפוצל לד' פיצולים, שהוא נגד חו"ב חו"ג, ובאמצעם

(דפו"י דף רנ"ט ע"ב)

קדש קדשים — מחוברים כאחד, אף כאן הוא **יחוד אחד מקשר כולם, כמו שאמרנו, שיתקשרו זה בזה ויהיו כולם שלמים בשלימות כאחד.**

תשע) **והא אוקימנא כגוונא** וכו': **והנה העמדנו כעין זה, שהקרבן עולה ליחד היחוד ולתת סיפוק, לכל אחד ואחד כראוי לו, מאותו עשן, שהכהן שהוא ימין, מעלה בקשר היחוד ברצון**, (כנ"ל תרומה אות רע"ז רע"ח) **והלויים בשירה**, שהם שמאל, כן כאן **כלולים זה בזה, היכל בהיכל, רוח ברוח עד שמתחברים במקומם**, בזו"ן דאצילות, **אבר באבר, שיהיו הכל כלולים כאחד כראוי.** (ב"ב אות קמ"א).

תשעא) **והא אוקימנא דכד** וכו': **והנה העמדנו, כשנשלמו הכל ביחד**, דהיינו שכל ההיכלות נכללו בהיכל הז', **ואברים עליונים** זו"ן דאצילות מאירים **לתחתונים**, להיכלות, **או מתעוררות נשמה עליונה על הכל**, שהיא בינה דאצילות **ונכנסת בכולם ומאירה לכל, וכולם מתברכים, העליונים**, זו"ן דאצילות, **ותחתונים**

תשעב) **נהירו דנשמתא עלאה, סלקא לגו בגו, ונהיר לכלא.** ל **בגו דהאי נהירו, אעיל** מ **סתימו דמחשבה, דאיהו כליל כלא,** נ **ובגו לגו, בההוא רעו** ס **דמחשבה, אנהיר ואתבסם ותפיס ולא תפיס,** ע **וסלקא** פ **רעו דמחשבה לתפשא ביה, וכד האי סליק, נהירו דלתתא תפיס ביה.**

תשעג) **וכן כלא, לאתקשרא ולאתמליא ולאתברכא כלא כחדא, כדקא יאות. וכדין אתקשר דא בדא כדקא אמרן, היכלין בהיכלין,** צ **תתאין בעלאין, רזא דכר ונוקבא כחדא, נהירו עלאה, בנהירו דסתים וגניז יתיר ביה. וההוא דגניז, כליל** ק **במה דגניז יתיר, עד** ר **דאשתכח כלא כדקא יאות, ביחודא חדא.**

תשעד) **ועל דא, משה הוה ידע לסדרא סדורא דמאריה מכל בני עלמא,** ש **כד אצטריך לארכא, אריך.** ת **לקצרא, קצר. כמה דאוקימנא,** א ס) **אל נא רפא נא לה.** ב **תנינן, מאן דאריך בצלותיה** ג **ויסתכל** ד **ביה, לסוף אתא לידי כאב** ה **לב. ותנינן, מאן** ו **דאוריך בצלותיה,** ז **יורכון יומוי.**

תשעה) ח **ורזא דמלה, מאן דאריך באתר דבעי לקצרא, אתי לידי כאב**

מסורת הזהר

ס) (במדבר יב) ב״א קפח צ״א.

חלופי גרסאות

ל בגין. מ בסתימו. נ בגו. ס ל״ג מן דמחשבה עד דמחשבה. ע וסליקא. פ מוסיף האי רעו ; מגו רעו. צ מוסיף רוחין ברוחין תתאין. ק כמה ; כמה דדגין. ר דאשתקע. ש ל״ג כד. ת מוסיף וכד אצטריך. א מוסיף דכתיב אל. ב ותנינן מאן דמאריך. ג ואסתכל. ד ל״ג ביה. ה ל״ג מן לב עד לב. ו דמאריך. ז מאריכין ליה. ח רזא.

הסולם

היכל

ותחתונים, כל ההיכלות ומה שבתוכם. **וההוא שלא נודע ולא נכנס בחשבון הרצון שאינו נתפס לעולם,** שהוא עתיק, מתלבש בפנימיותם (כמ״ש ב״ב אות קמ״ג) **אז הכל עולה עד אין סוף ומתקשר הכל בקשר אחד ומתמתק, רצון ההוא** שאינו נתפס לעולם, הנ״ל שהוא עתיק, **לפני ולפנים, בהעלם.** (כמ״ש ב״ב אות קמ״ב קמ״ג).

תשעב) **נהירו דנשמתא עלאה** וכו׳ : ומפרש דבריו. **אור הנשמה העליונה,** שהיא **בינה, עולה לפני ולפנים ומאיר לכל. בתוך אור הזה** של הנשמה, **נכנסת ומתלבשת מחשבה הסתומה שכוללת הכל,** שהוא או״א עלאין אור החיה. **ובפנימי פנימיות בתוך הרצון של המחשבה,** שהוא או״א, **מאיר ומתבשם ותופס ואינו תופס,** היינו א״א, **ועולה רצון המחשבה לתפוס בו** בא״א, וכשזה עולה, כשאו״א עולה ומלביש לא״א, **האור שלמטה,** שהוא ישסו״ת, **תופס בו** בא״א.

פירוש. **או״א עלאין,** אע״פ **שעולים לראש א״א, אינם תופסים בו,** כלומר **שאינם מקבלים ממנו חכמה, כי הי׳ אינה יוצאת מאויר שלהם לעולם. אלא ישסו״ת, שהם בחינת ז״ת דאו״א הם תופסים בא״א, שמקבלים ממנו חכמה, והי׳ יוצאת מאויר שלהם.** (כנ״ל ב״א דף

קדש קדשים

רנ״א ד״ה נחית, ע״ש). וז״ש **וכד האי סליק,** דהיינו כשאו״א עולים לראש א״א, **נהירו דלתתא תפיס ביה,** דהיינו הז״ת דאו״א שהם ישסו״ת תופסים בו, בא״א, שמקבלים ממנו חכמה. ולא או״א עצמם. כמבואר.

תשעג) **וכן כלא לאתקשרא** וכו׳ : **וכן** כולם צריכים ליחדם זה בזה, להתקשר ולהתמלאות ולהתברך הכל כאחד כראוי. ואז נקשר זה בזה כמו שאמרנו, היכלות בהיכלות, תחתונים בעליונים, וסוד דכר ונוקבא יחד, אור עליון שהוא נשמה, מיחדים באור שהוא סתום וגנוז יותר, שהוא חיה, ואותו שגנוז יותר, כלול במה שגנוז יותר ממנו, שהוא א״א **עד שנמצא הכל כראוי ביחוד אחד.**

תשעד) **ועל דא משה** וכו׳ : וע״כ, משה, **היה יודע לסדר סדר אדונו יותר מכל בני העולם.** כשהוצרך להאריך, האריך, וכשהוצרך לקצר, קיצר. כמו שהעמדנו, שאמר, **אל נא רפא נא לה.** למדנו, מי שהאריך בתפלתו ומסתכל בה, בא לסוף לידי כאב לב. ולמדנו, להיפך מזה, מי שמאריך בתפלתו מאריכים לו ימיו.

תשעה) **ורזא דמלה מאן** וכו׳ : ומשיב. **וסוד הדבר הוא, מי שמאריך במקום שצריך לקצר, בא לידי כאב לב. מהו לב. זה הוא**

לב. מאן לב. דא ס הוא דכתיב, ע) וטוב לב משתה תמיד. בגין דאיהו אתר דבעי לקצרא, ולא לארכא ביה, דהא כלא קאים לעילא, ובעי דלא לאמשכא ליה, לקשרא ליה בקשורא דלעילא, בלא אריכו למהוי כלא *) חד י ביחודא חד. וכיון דאתקשר כחדא, כדין לא בעי לארכא כ באריכו, ולאתחננא בתחנוני. וכד אריך באריכו, באתר דאצטריך, קב"ה קביל צלותיה, ודא הוא יקרא דקב"ה, בגין דיחודא דצלותא קא מקשר קשרין, ואסגי ברכאן לעילא ותתא.

תשעו) ל גו היכלא דא, קיימא נקודה חדא טמירתא, מ והאי נקודה איהי רוחא, לקבלא רוחא נ אחרא עלאה. וכד שריא רוחא ברוחא, כדין עאל דא בדא ואיהו חד, ודבקותא חדא. ואתרכיב דא בדא למהוי חד, כהאי אילנא דארכיב דא בדא ואיהו חד, זינא בזיניה. ווי מאן דארכיב זינא בלא זיניה, כאינון בני אהרן, דבעו לארכבא אילנא באחרא דלאו איהו זיניה.

מסורת הזהר

ע) (משלי טו) וישב פ צ"ב.

חלופי גרסאות

ס ל"ג הוא. י ל"ג ביחודא חד. כ ל"ג באריכו. ל היכלא דא קיימא גו. מ וההיא. נ ל"ג אחרא עלאה.

הסולם

היכל קדש קדשים

שכתוב, וטוב לב משתה תמיד. שה"ס מלכות הנקראת **לב**, שממשכת מוחין דחכמה, המכונים **משתה**, בסו"ה שתו ושכרו דודים. (כמ"ש ב"ב במראות הסולם דף ל"ז ד"ה ובהאמור ע"ש) משום שהוא מקום שצריך לקצר ולא להאריך בו. כי הכל נמצא למעלה וצריך שלא להמשיך אותו למטה, אלא לקשרו בקשר שלמעלה בלי אריכות, עד שיהיו הכל אחד ביחוד אחד. וכיון שנתקשר יחד, **אז לא צריכים לאריכות ולבקש תחנונים. וכשמאריך באריכות במקום שצריך**, דהיינו במדרגת ז"א, שה"ס חסדים מכוסים מחכמה, הקב"ה מקבל תפלתו. **וזה הוא כבוד הקב"ה**, שהוא ז"א, שבשביל יחוד התפלה מקשר קשרים ומרבה ברכות למעלה ולמטה. שהברכות נמשכות ממעלה למטה.

פירוש. להאריך תפלתו, היינו להמשיך השפע ממעלה למטה. לקצר תפלתו היינו שלא להמשיכה אלא ממטה למעלה. ולפיכך המלכות, שה"ס הארת החכמה, אסור להמשיכה ממעלה למטה, כי זה היה החטא של עצה"ד כנודע. וז"ש **דהא כלא קאים לעילא**, כי הארת החכמה, שה"ס משתה, עומדת כולה למעלה, **ובעי דלא לאמשכא ליה** ואסור להמשיכה למטה. אלא לקצר. **לקשרא ליה בקשורא דלעילא בלא אריכו**. דהיינו שימשיך ממטה למעלה. וע"ז אמרו המאריך בתפלתו בא לידי כאב לב. אבל הארת ז"א שהוא חסדים מכוסים,

(דפו"י דף רנ"ט ע"ב *) דף ר"ס ע"א)

להיפך מצוה להמשיכו למטה, וז"ש, **ודא הוא יקרא דקב"ה**, שהוא ז"א, וכו' **ואסגי ברכאן לעילא ולתתא**, דהיינו שימשיך ממעלה למטה. וע"ז אמרו, המאריך בתפלתו מאריכין לו ימיו.

תשעו) **גו היכלא דא** וכו': בתוך היכל הזה, עומדת נקודה אחת חביוה, ונקודה זו היא רוח, שתקבל עליה רוח אחר עליון, שהוא זכר. וכששורה רוח ברוח, אז נכנס זה בזה ונעשה אחד, ודבקות אחת. ומורכב זה בזה להיות אחד כאילן הזה שמורכב זה בזה. והוא אחד מין במינו. אוי למי שמרכיב מין באינו מינו, כבני אהרן אלו, שרצו להרכיב אילן באחר שאינו מינו.

פירוש. רוח זכר ה"ס קו ימין, ורוח הנקבה ה"ס קו שמאל. ונודע שהימין ושמאל הם במחלוקת שהשמאל שה"ס חכמה רוצה לבטל את הימין שהוא חסדים. (כנ"ל ב"א נ"ז ד"ה וזה) וזהו מפני שהם מין באינו מינו, שזה חכמה וזה חסדים. ונמשכת המחלוקת עד שהם מתוקנים בקו האמצעי העושה שלום ביניהם, באפן, שהימין יאיר ממעלה למטה, והשמאל יאיר ממטה למעלה, כנ"ל (ב"א דף ס' ד"ה מחלוקת) ואז מתיחדים זה בזה, כי בזה שהשמאל אינו נמשך ממעלה למטה, נבחן למין אחד עם הימין. וז"ש, **ואיחו חד זינא בזיניה** דהיינו שהנקבה נתקנה להאיר החכמה רק ממעלה למטה, שע"ז היא

תשעז) ומאן דארכיב זינא בזיניה, וידע לקשרא קשרא בקשריה, היכלא בהיכליה, דרגא בדרגיה, דא אית ליה חולקא בעלמא דאתי, כמה דאוקימנא. ועל דא, האי איהו שלימו דכלא. ס וכד אשתלים דא בדא, ואיהו כלא חד עובדא ע זינא בזיניה דנפיק מהאי שלימו ההוא אקרי מעשה מרכבה.

תשעח) ורזא דא פ) וייצר יי׳ אלהים את האדם, שם מלא. ואדם איהו עובדא דהאי מרכבה, פ דארכיב דא בדא, עובדא דשלימו דכלא, וכד אשתלים דא בדא, צ כדין יי׳ אלהים, שם מלא. זכאה איהו מאן דידע לקשרא קשרי ק מהימנותא. וליחדא יחודא כדקא חזי.

תשעט) ר ת״ח, כמה דאיתנהו שמהן קדישין עלאין, מתחברין אלין באלין, הכי איהו שמא קדישא. אתפרש לעילא, ואתפרש לתתא. שמא דא איהו לעילא, שמא דא איהו באמצעיתא, שמא דא איהו לתתא. יהו״ה דאיהו רזא דשמא קדישא, איהו חד. רזא דכלא. עלמא עלאה, בסתימו דסתימותא דעליה, ש דאשתתף בהדיה, ואיהו חד. עלמא תתאה, בסתימו דאמצעיתא, רזא רתיכא קדישא ת עלאה דעליה, ואוקימנא.

מסורת הזהר חלופי גרסאות

פ) (בראשית ב) ב״א רז צ״א. ס ל״ג וכד אשתלים דא בדא. ע) ל״ג זינא בזיניה. פ דרכיב. צ מוסיף כדין ההוא. ק דמהימנותא. ר ת״ח רזא דשמא קדישא דא ה׳ אלקים שמא דא איהו לעילא שמא דא איהו באמצעיתא שמא [דא] איהו לתתא לעילא רזא דעלמא דאתי בסתימו דסתימותא דעליה ואיהו חד לתתא רזא דעלמא תתאה ועלמא עלאה דעליה אשתתף בהדיה ואיהו חד באמצעיתא ברזא דרתיכא קדישא עלאה ואוקימנא. ש ואשתתף. ת ל״ג עלאה.

הסולם

היכל קדש קדשים

מין במינו עם הזכר. ובני אהרן שמתו, שתויי יין היו, ששתו יין המשכר, שפירושו שהמשיכו החכמה ממעלה למטה (כנ״ל אות ת״פ) וז״ש, **כאינון בני אהרן דבעו לארכבא אילנא באחרא דלאו איהו זיניה. כי אז השמאל והימין הם מין באינו מינו. כמבואר.**

תשעז) **ומאן דארכיב זינא** וכו׳: ומי שמרכיב מין במינו, ויודע לקשר, קשר בקשרו, היכל בהיכלו, מדרגה במדרגתו, זה יש לו חלק בעולם הבא, כמו שהעמדנו. וע״כ זה הוא שלימות הכל, וכשנשלם זה בזה, השמאל בימין, והזכר בנקבה, וכן ההיכלות, ונעשה הכל מעשה אחד מין במינו, היוצא משלמות הזה, נקרא מעשה מרכבה. שמרכבה הוא מלשון מרכיב ומורכב.

תשעח) **ורזא דא וייצר** וגו׳: **וזה סוד, וייצר ה׳ אלקים את האדם**, שנאמר שם מלא, הויה אלקים, **שאדם הוא מעשה היוצא ממרכבה הזו** הו״ה אלקים, **שהרכיב זה בזה** מין במינו, **שהוא מעשה של שלמות הכל**, שהימין נשלם על ידי השמאל, והשמאל נשלם על ידי הימין, וכן עד״ז זכר ונקבה כנ״ל, **וכשנשלמו זה בזה, אז נקראו** ז״א ומלכות, **הויה אלקים שהוא שם מלא. אשרי הוא מי שיודע לקשר קשרי האמונה וליחד היחוד כראוי.**

תשעט) **ת״ח כמה דאיתנהו** וכו׳: **כמו שיש שמות קדושים עליונים**, כגון שם מ״ב וכו׳, **מתחברים אלו באלו, כך הוא שם הקדוש** הויה, מפורש למעלה בבינה, ומפורש למטה, במלכות. **שם הזה** הויה, **הוא למעלה** בג״ר, ביחוד הויה אהיה. **ושם הזה, הוא באמצע** בחג״ת, ביחוד הויה אלקים. **ושם הזה הוא למטה** בנהי״מ, ביחוד הויה אדני. **הויה ה״ס השם הקדוש, שהוא אחד, סוד הכל**, שכולל כל השמות. **עולם העליון**, שהוא בינה, וג״ר, שנקרא אהיה, מתיחד **בסתום מסתום שעליו**, שהוא חכמה הנקרא הויה, והיינו היחוד הויה אהיה **המשתתף עמו והוא אחד. עולם התחתון** שהוא מלכות הנקראת אדני, מתיחד **בסתום**, שהוא ז״א הנקרא הוי״ה, והיינו היחוד הויה אדנ״י. **שבאמצע**, שה״ס המלכות שלמעלה מחזה דז״א הנקראת אלקים, מתיחדת **עם סוד המרכבה הקדושה העליונה שעליה**, שהוא חג״ת, הנקרא הוי״ה, והיינו היחוד

(דפו״י דף ר״ס ע״א)

תשפ) מהאי גיסא, ד' רתיכין נפקין, א ומהאי גיסא ארבע רתיכין נפקין, בגין דכל חד ב וחד ג מתפרש לארבע, כל רתיכא ארבע אינון, כד מסתכלין דרגין. וכן כלהו ארבע בארבע, ד עד דנחתין דרגא לתתא בההוא אתר דאקרי ברזא דשמא קדישא ה דאיהו אדנ"י, באינון רתיכין דקיימי ונטלי בשמא דא, ואינון אקרון צ הרי נחשת, בגין דאית הרים ואית הרים. אית הרים עלאין, ו והרים תתאין. ואינון בתלת סטרין קיימי, ונפקי מגו זהב וכסף ונחשת.

תשפא) נחשת לתתא, ז בגין דאינון רתיכין דנפקי מגו אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד די בגו היכלא קדמאה, דאינון ארבע רתיכין דנפקין מגו אינון תרין רוחין ימינא ושמאלא, מגו לבנת הספיר, כדקאמרן. אלין תרין רוחין דקאמרינן התם, אינון אקרון תרי טורים, ואינון הרי נחשת.

תשפב) מאינון תרי רוחין דאקרון הרי נחשת, נפקי אינון ד' רתיכין, דמשתמשי ח בההוא ט שמא דאל"ף דל"ת, דאשתקע בסנדלפו"ן, מאריה דאפיא. וכלהו שליחן על אלין בעלמא, ברזא דסוסוון י ורתיכין, בגין דאית רתיכא על סוסוון, דנטלי לה.

תשפג) ודא שמא קדישא, אתכליל ביו"ד ה"א, כמה דאוקימנא, דאתכליל

מסורת הזהר

צ) (זכריה ו) חלק ב' רלג.

חלופי גרסאות

א ל"ג מן ומהאי עד בגין. ב ל"ג וחד. ג אתפרש. ד ל"ג מן עד דנחתין עד ברזא ; ברזא דשמא קדישא עד דנחתין דרגין לתתא בההוא אתר דאקרי רזא דשמא קדישא. ה דאקרי. ו ואית הרים. ז ואינון ול"ג בגין. ח בהאי. ט שמאלא. י ל"ג ורתיכין.

היחוד הוי"ה אלקים, שהוא מעשה מרכבה, כנ"ל בדבור הסמוך. והעמדנו.

תשפ) מהאי גיסא ד' וכו' : מצד זה, מן הבינה, יוצאות ד' מרכבות, שהן ד' ספירות חג"ת ומלכות שלמעלה מחזה כנ"ל, ומצד זה, מן המלכות שמחזה ולמטה דז"א, שנקראת אדני, יוצאות ד' מרכבות, שה"ס ד' מלאכים מיכאל גבריאל אוריאל רפאל. משום שכל אחד ואחד מפורש לארבע. כל מרכבה היא ארבע כשהמדרגות מסתכלות, שהם ג' קוין ומלכות המקבלתם, וכן כולם הן ארבעה ארבעה עד שיורדים המדרגות למטה במקום ההוא שנקרא בסוד השם הקדוש שהוא אדני, באלו המרכבות העומדות ונוסעות בשם הזה אדני. והן נקראות הרי נחשת, משום שיש הרים ויש הרים, יש הרים עליונים שהם חג"ת דז"א. ויש הרים תחתונים, שהם נה"י דז"א המאירים במלכות, והם עומדים בג' צדדים, ימין שמאל ואמצע, זיוצאים מן זהב כסף ונחשת. שנה"י דז"א יוצאים מחג"ת דז"א הנקראים זהב כסף ונחשת.

(זפו"י דף ר"ס ע"א)

תשפא) נחשת לתתא בגין וכו' : נחשת שלמטה, בבריאה, היא משום שאלו המרכבות היוצאות מן השם אדנ"י שבהיכל הראשון, שהן ארבע מרכבות היוצאות מב' רוחות ימין ושמאל מלבנת הספיר, כמו שאמרנו (באות תצ"ח) אלו ב' רוחות שאמרנו שם הם נקראים ב' הרים, והם הרי נחשת.

תשפב) מאינון תרי רוחין וכו' : מאלו ב' רוחות הנקראים הרי נחשת, יוצאות אלו ארבע מרכבות שה"ס ד' אופנים, שמשתמשים בשם ההוא דאדנ"י, שנשתקע במלאך סנדלפון שר הפנים. (כנ"ל אות תק"ה) וכולן, כל המרכבות, הן שליחים בעולם, אלו על אלו, בסוד סוסים ומרכבות, כי יש מרכבה על סוסים המסיעות אותה.

תשפג) ודא שמא קדישא וכו' : ושם הקדוש הזה, אדנ"י, נכלל בהויה, כמו שהעמדנו, שנכלל אדנ"י בהוי"ה, שהוא יאהדונה"י. וכבר למדנו. השם אלקים, אינו נכלל בשם אחר, כמו אדנ"י הנכלל בהויה, ובחינתו עצמו מתבטלת בהויה, אבל השם אלקים אינו

אל״ף דל״ת ביו״ד ה״א, ואיהו יאהדונה״י. והא אתמר, אלהים לא אתכליל בשמא אחרא, בגין דאית אלהים חיים, ומהאי, אתפשט לכמה סטרין, ולא אתכניש, אלא אתפשט.

תשפד) שמא דכליל כל שמהן, יו״ד ה״א ואו״ו ה״א, ברזא דאתוון צרופא דשמא קדישא, דביה הוה ידע כ כהנא, לצרפא בכל סטרוי, עד דסלקי שמהן בכמה סטרין, בארבעין ותרין גווני, באשתטחו דבוצינא דקרדינותא, דהאי איהו כליל כל שמהן.

תשפה) ושמא דא, כליל ל כל שמהן. מ אהיו״ל דינ״ם סימן. באלין אתוון כלילן אחרנין מתחברן. ונפקי אלין, ועיילי אלין. לבתר כד אתנטי ואתפשט נ בוצינא דקרדינותא, מצטרפי אתוון בגווה, ואעלי אתוון, ונפקי אתוון, ברזא

מסורת הזהר

כ לצרפא כהנא. ל באתוון ול״ג כל שמהן. מ אאלדהניים סימן; אהיאל דינ״ם; אהיול״ידנם סיא״ל. נ בוציצא.

מתבטל ונכלל בשם אחר. משום שיש אלקים חיים, בבינה, ומשם אלקים הזה שבבינה מתפשט השם לכמה צדדים, דהיינו לגבורה דז״א, ולמלכות, שנקראים אלקים, וכן הוא מתפשט לבי״ע, ואין הארתו נאספת בשום מקום אלא הולכת ומתפשטת. וע״כ אינה נכללת להתבטל בשם אחר.

תשפד) **שמא דכליל כל** וכו׳: **השם** הכולל כל השמות, הוא הוי״ה, שבמילואו, הוא, **יוד הא ואו הא**, שבסוד צירוף האותיות של השם הקדוש, היה יודע בו הכהן לצרף בכל צדדיו עד שהשמות עלו בכמה צדדים, במ״ב אפנים, בהתפשטות הניצוץ הקשה שהוא בבינה, שזה הוא כולל כל השמות.

פירוש. מבאר איך השם הויה כולל כל השמות, שהם הספירות. ומבאר זה בסוד השם מ״ב, שה״ס כח״ב, אשר ד׳ אותיות של הוי״ה פשוטה, ה״ס כתר. ועשרה אותיות המילוי של הויה, שהם **יוד הא ואו הא**, ה״ס חכמה. וכ״ח אותיות של מילוי המילוי, שהם, **יוד ואו דלת, הא אלף, ואו אלף ואו, הא אלף**, הם ביחד מ״ב אותיות. וז״ש, **דביה הוה ידע כהנא לצרפא בכל כ..רוי עד דסלקי שמהן בכמה סטרין במ״ב גווני**. הרי ששם הויה כולל ג׳ ראשונות, כתר חכמה בינה. וז״א ה״ס עשר אותיות המילוי **יוד הא ואו הא** כמו חכמה. ומלכות ה״ס החשבון של עשר אותיות אלו שהוא מ״ה. הרי ששם הויה כולל כל עשר הספירות. וז״ש **דהאי**

(דפו״י דף ר״ס ע״א)

איהו כליל כל שמהן, דהיינו כל הספירות שהספירות מכונות שמות.

תשפה) **ושמא דא כליל** וכו׳: ומבאר עוד, ושם הזה הויה, כולל כל השמות בהצירוף **אהיולדינ״ם** לסימן, באלו האותיות כלולים השמות **האחרים המתחברים** עם השם הויה, שהם ג׳ שמות, אהיה אלקים אדנ״י, (כנ״ל אות תשע״ט) **ויוצאות אלו ונכנסות אלו. לאחר כך** כשנטה ונתפשט ניצוץ הקשה מן הבינה, מצטרפות האותיות בתוכה, ונכנסות אותיות ויוצאות אותיות בסוד אלו ט׳ אותיות, ואלו נמסרו לקדושים עליונים, ללכת בדרך סוד צירוף אותיות היחוד מאותיות של השמות, כמו שהיה יודע הכהן לצרף השמות באותיות רשומות.

פירוש. ד׳ שמות מרומזים בצירוף **אהיו״ל דינ״ם**, שהם הויה, וג׳ שמות **אהי״ה אלקי״ם אדנ״י**, שהויה מתיחד עמהם, בג״ר ובחג״ת ובנה״י (כנ״ל אות תשע״ט) וזה הכלל, שאינו מכפיל אות שתי פעמים, למשל בהויה אינו מציין ב׳ ההין אלא אחת, דהיינו יה״ו. וכן באהיה, חסרה ה׳ אחרונה ומציין רק אה״י. וכן אותן ה׳ י׳ המרמזות על ה״י דיה״ו, מרמזות ג״כ על ח׳ י׳ דאה״י, ועל ח׳ י׳ דאלקים. חוץ מן הי׳ דאדנ״י שנכפלה במיוחד, לפי שהיא מדרגה מצוינת, שאינה בכל האותיות, שהיא מרמזת על גילוי חכמה. ובדרך זה תשכיל ותמצא בצירוף הזה ד׳ שמות הוי״ה אלקי״ם אדנ״י אהי״ה.

דאלין תשע אתוון. ואלין אתמסרו לקדישי עליונין, *) למהך באורחא דרזא דאתוון. לצרפא יחודא דשמהן ס דאתוון, כמה דהוה ע ידע כהנא לצרפא שמהן, באתוון רשימן.

תשפו) ק) וידי אדם מתחת כנפיהם. כלהו ידי אדם, הא אוקימנא, פ דאינון צ רוחין וחיוון ואופנים. ק כלהו בגדפין, וידין תחות גדפייהו, לקבלא צלותין, ולקבלא מארי דתיובתא. ידי אדם אתרין ודוכתין, לקבלא בני נשא, בצלותהון ר ובעותהון, ולאפתחא פתחין לקבלא לון, ליחדא ולקשרא קשרין, ולמעבד רעותהון.

תשפז) ואלין אתרין ודוכתין דאקרון ש ידי אדם, דקיימי לבני נשא, אלין אינון שמהן קדישין, דשליטין בכל דרגא ודרגא, ת דבהון א עאלין בני נשא, בצלותהון ובעותהון, בכל תרעין עלאין. ובדא שלטין תתאין לעילא. ורזא דא, ר) ידיך עשוני ויכוננוני, ואלין שמהן קדישין.

מסורת הזהר — חלופי גרסאות

ק) (יחזקאל א) יתרו לג צ"כ. ר) (תהלים קיט). ס ל"ג דאתוון. ע כהנא ידע. פ דאינהו כלה.. צ שרפים וחיות ואופנים ; רוחין וחיוון ואופנים וכרובים. ק מוסיף כרובים וחיות ואופנים כלהו. ר ובבעותהון. ש ידים ול"ג אדם. ת מוסיף בגין דבהון. א עיילי.

הסולם

היכל — קדש קדשים

וזה אמרו, **ושמא דא כליל כל שמהן אהיו"לדינ"ם פימן**, שבצירוף הזה נמצא שם **הויה** עם כל השמות המתיחדים בו, וז"ש **באלין אתוון כלילן אחרנין מתחברן** שכל השמות האחרים שבהקומה, מתחברים בו עם שם הויה. דהיינו ביחוד **הויה אלקים**, אנו **מבחינים, יה"ו** שבו הרומז על **הויה**, **וא' ל' ה' ו'** שבצירוף **אהיו"ל**, **והם** שבצירוף **דינ"ם** הוא אותיות **אלקים**. ולקחנו ליחוד **הזה** מן הצירוף הנזכר, שש אותיות, **שהם אהיו"ל** ה' אותיות, **עם אות הם'** של **דינ"ם**. והשארנו ג' אותיות **די"נ** שלא שמשנו עמהן ביחוד **הזה הויה אלקים**. וז"ש, **ונפקי אלין ועיילי אלין**, שבכל יחוד נכנסות מספר אותיות הצריכות ליחוד, ויוצאות מספר אותיות שאינן נצרכות ליחוד. כמ"ש, ביחוד הויה אלקים שנכנסו מן הצירוף שש אותיות **אהיו"ל ם'** ויצאו ג' אותיות **די"נ** שלא נצרכו ליחוד הזה. ועד"ז בהיחוד הויה אדני, נכנסות שבע אותיות, **שהן יה"ו מן אהיו"ל שהוא הויה**, **וא'** מן **זהיו"ל**, עם **די"נ מן דינ"ם**. ויוצאות **ב'** אותיות שלא שמשנו עמה, שהן **ל' ם'**.

וז"ש, **לבתר כד אתנטי ואתפשט בוצינא דקרדינותא**, דהיינו בסוד שב מ"ב שהוא ג"ר, ששם היחוד **דהויה אהיה**,

(דפו"י דף ר"ס ע"א *) דף ר"ס ע"ב)

מצטרפי אתוון בגווה, שמצטרפים ליחוד הזה ארבע אותיות שהן **יה"ו דאהיו"ל** שהוא **הויה**, עם **אה"י**, של **אהיו"ל** שהם **אהי"ה**. **ונפקי אתוון**, ויוצאות חמש אותיות, שאינן נצרכות ליחוד הזה, **ברזא דאלין תשע אתוון**. שמט' אותיות אלו **אהיו"ל דינ"ם**, נכנסות אותיות ליחוד, ויוצאות, דהיינו שנשארות מיותרות.

תשפו) **וידי אדם מתחת כנפיהם** : כל, ידי **אדם**, הרי העמדנו, שהם, רוחות וחיות ואופנים שכולם בכנפים, וידים מתחת כנפיהם, לקבל בהן תפלות, ולקבל בעלי תשובה. **ידי אדם**, פירושו, מקומות ובתי קבול, לקבל בני **אדם** בתפלתם ובקשתם, ולפתוח פתחים לקבלם, ליחד ולקשר קשרים ולעשות כרצונם.

תשפז) **ואלין אתרין ודוכתין** וכו' : ואלו המקומות ובתי קבול הנקראים **ידי אדם**, משום שהם עומדים בשביל אדם, אלו הם שמות קדושים השולטים בכל מדרגה ומדרגה, שבהם נכנסים בני **אדם בתפלתם ובקשתם** בכל השערים העליונים. **ועל ידי זה** שולטים התחתונים למעלה, **וזה סוד, ידיך עשוני ויכוננוני**. שאלו הם שמות קדושים המכונים ידים.

ויאמר

תשפח) ש) ויאמר יי׳ אל משה נטה את ידך על השמים. וכי היך יכיל לארמא ידיה על שמיא. אלא נטה: ארכין. כד״א, ת) ויט שמים וירד, משיכו מלעילא לתתא. ידך: אתרך. אתרא דדרגא דילך, דאת שארי בגויה, ודא ברזא דשמא קדישא. וכלא עלאי ותתאי, ברזא דשמהן נטלי וקיימי. ובהו עאלין בני נשא להיכלין עלאין, ב ולית מאן דימחי ג בידייהו. זכאין אינון דידעין לסדרא יחודא דמאריהון כדקא יאות, ולמיהך בארח קשוט, בגין דלא יטעון ברזא דמהימנותא.

תשפט) ת״ח, בהיכלין ד אלין, אית רזא עלאה גו מהימנותא. וכלהו חיוון רתיכין, כלהו משניין דא מן דא, לאתכללא אלין באלין לטב, לאתקנא. וסימניך א) וישנה ואת נערותיה לטוב. בשבעה היכלין אלין, שלימו דעילא. כד אשתלים דא בדא, ועאלו צלותין ובעותין. דמאן דידע לסדרא לון, לאתקנא לון לעילא. כד״א, ב) ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך.

תשצ) היכלא קדמאה. ג) יוצר אור ובורא חשך. נהירו דאבן טבא ספירו, דאבן טבא נציץ לתרין סטרין, כמה דאוקימנא לימינא ולשמאלא, אור וחשך. ד) מה רבו מעשיך יי׳ כלם בחכמה עשית, כלהו אופנים וגלגלים, מלאה הארץ קניניך וגו׳. המלך המרומם לבדו ה מאז שמא קדישא יאהדונה״י, כללא דשמא קדישא, שלים בתרי שמהן, ודא הוא סליק באויר, ומתנשא מימות עולם.

מסורת הזהר

ש) (שמות ט). ת) (תהלים יח) יתרו סג צ״ג. א) (אסתר ב) מקץ ו צ״ג. ב) (שם) מקץ ו צ״ג. ג) (ישעיה מה) תרומה לו צ״ל. ד) (תהלים קד) תולדות ב צ״ג.

חלופי גרסאות

ב מוסיף ולדבקא להון באינון תרעין עלאין ולית.
ג בידוי. ד ל״ג אלין. ה ל״ג מאז.

הסולם

היכל **קדש קדשים**

שפח) **ויאמר ח׳ אל** וגו׳: ויאמר ה׳ **אל משה נטה את ידך על השמים.** שואל. ואיך יכול להרים את ידיו על השמים. ומשיב. **אלא נטה**, פירושו השפל. כמש״א ויט שמים וירד. והיינו **שימשיך מלמעלה למטה. ידך**, פירושו, מקומך, דהיינו מקום של המדרגה שלך **שאתה שורה בה**, שהוא ת״ת. **וזהו ההמשכה** הוא בסוד השם הקדוש. והכל, העליונים והתחתונים, בסוד השמות, נוסעים ומתקיימים, ובהם נכנסים בני אדם להיכלות העליונים, ואין מי שימחה בידיהם. אשרי הם היודעים לערוך יחוד אדונם כראוי, וללכת בדרך האמת, כדי שלא יטעו בסוד האמונה.

תשפט) **תא חזי בהיכלין** וכו׳: **בוא וראה, בהיכלות אלו יש סוד עליון תוך האמונה**, שהוא המלכות דאצילות המלובשת בהם, שנקראת אמונה. **וכל החיות והמרכבות כולם משונים זה מזה, כדי לכלול אלו באלו לטוב, לתקן אותן. וסימנך, וישנה ואת נערותיה**

(דפו״י דף ר״ס ע״ב)

לטוב. **בשבעה היכלות אלו, היא השלמות שלמעלה**, כשנכללים ונשלמים **זה מזה**, ונכנסים בהם **תפלות** ובקשות, **של מי שיודע לסדר אותם, לתקן אותם למעלה**, כש״א, **ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך.**

תשצ) **היכלא קדמאה:** עתה מבאר לכוון סדר ז׳ היכלות אלו בתפלת יוצר עד שמונה עשרה. ואומר, **היכל הראשון**, שהוא לבנת הספיר, ה״ס **יוצר אור ובורא חשך, להיותו הארת אבן הטוב, ספיר**, שהיא **אבן טוב המתנוצצת לב׳ צדדים**, כמו שהעמדנו, (לעיל אות תצ״ב) **שהוא לימין ולשמאל, שהם אור וחשך.** כי הקו שמאל מטרם שמתייחד עם הימין הוא חשך. משום שהחכמה היא בלי חסדים (כנ״ל ב״א דף מ״ז ד״ה נפקי) ולהלאה, **מה רבו מעשיך ה׳ כלם בחכמה עשית**, סובב על **כל האופנים** והגלגלים שבהיכל הא׳, ועליהם אומר, כולם בחכמה **עשית, מלאה הארץ קניניך** וגו׳. ולהלאה **המלך המרומם לבדו**

תשצא) היכלא תניינא, אל ברוך גדול דעה, אורפניא"ל, ו דכליל רזין דאתוון זעירין דאלפא ביתא. הכא אינון דקאמרי קדוש וברוך. והכא איהו קדושה, וברוך כבוד יי'. היכלא תליתאה, לאל ברוך נעימות יתנו.

תשצב) היכלא רביעאה המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. בגין דהכא מתגלגלין נהורין, ודינין דעלמא. מאן דאיהו לחיים, מתחדש כמלקדמין, לאתקיימא בעלמא, בנהורא דימינא, דאקרי אל כדקאמרן.

תשצג) היכלא חמישאה. היכלא דא אקרי אהבת עולם. ודא איהו ז משיכו דרחימותא דהיכלא דאקרי ח אהבה, ודא היא אהבת עולם אהבתנו יי' אלהינו, בא"י הבוחר בעמו ישראל באהבה, ברזא דא"ל שד"י.

תשצד) היכלא שתיתאה, אמת ויציב ונכון וקיים. ובעינן דלא לאפסקא בין היכלין ט אלין. דהא במשיכו דצלותא ורעותא מתחבראן כחדא, ואתקשראן אלין באלין, ברזא דשמהן קדישין דשליטין בכל חד וחד.

תשצה) היכלא שביעאה, י אדני שפתי תפתח, רזא דרזין בלחישו, ולא אשתמע כ קלא. הכא איהו רעותא דלבא, לאתכוונא ולסלקא רעותא ל מתתא

חלופי גרסאות

ו רזין דכליל ואתוון ז רזא דכליל אתוון. ז משיכאן. ח ל"ג אהבה ודא היא. ט מוסיף אלין לאלין. י ל"ג אדני שפתי תפתח. כ אלא. ל ל"ג מתתא.

לבדו מאז, סובב על השם הקדוש, **יאהדונה"י**, שבהיכל הא' (כנ"ל אות תק"ה) **שהוא כלל השם הקדוש, השלם בב' שמות הוי"ה אדנ"י. וזה הוא עולה באויר** (כנ"ל אות תק"ה) ועל זה אומר, **והמתנשא מימות עולם**. כי והמתנשא היינו באויר. ע"כ כוונות היכל הא'.

תשצא) **היכלא תניינא**: היכל הב' שהוא עצם השמים, ה"ס, **אל ברוך גדול דעה**, וכו' הנאמר על סדר אלף בית, שה"ס המלאך **אורפניאל**, השולט בהיכל הב' (כנ"ל אות תקי"ח) **שהוא כולל סוד אלף בית דאותיות קטנות**. וסדר אלפא ביתא שבאל ברוך גדול דעה ה"ס אותיות קטנות (כנ"ל ויקהל אות רי"ב) **כאן** הם המלאכים **שאומרים קדוש וברוך, שכאן היא קדושה**, דהיינו שאומרים קדוש קדוש קדוש וגו', **וברוך כבוד ה'** ממקומו. **היכל השלישי** אומרים, **לאל ברוך נעימות יתנו** וגו'.

תשצב) **היכלא רביעאה**: היכל הרביעי, שהוא היכל הזכות, **אומרים המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית**. משום שכאן בהיכל הד' **מתגלגלים האורות והדינים שבעולם, מי שהוא זוכה לחיים, מתחדש**

(דפו" יוף ר"ס ע"ב)

כמקודם, להתקיים באור הימין שנקרא אל. כמו שאמרנו (לעיל אות תקצ"ה). וע"כ אומרים, המחדש בטובו וגו'.

תשצג) **היכלא חמשאה** וכו': **היכל החמשי**. שהוא היכל האהבה. **היכל זה נקרא אהבת עולם. וזה הוא המשכת האהבה מן ההיכל שנקרא אהבה, וזהו** שאומרים **אהבת עולם אהבתנו ה' אלקינו** וגו' **ברוך אתה ה' הבוחר בעמו ישראל באהבה. בסוד אל שדי** (כנ"ל אות תר"מ).

תשצד) **היכלא שתיתאה** וכו': **היכל הששי, שהוא היכל הרצון. אומרים, אמת ויציב ונכון וקיים. וצריכים שלא להפסיק בהיכלות אלו, כי בהמשכת התפלה והרצון מתחברים ההיכלות יחד, ומתקשרים אלו באלו, בסוד השמות הקדושים השולטים בכל אחד ואחד.**

תשצה) **היכלא שביעאה** וכו': **היכל השביעי**, שהוא היכל קדש הקדשים, אומרים, **אדני שפתי תפתח. סוד הסודות שצריכים לאומרו בלחש, שלא יהיה נשמע הקול. כאן הוא רצון הלב לכוון ולהעלות הרצון ממטה למעלה עד אין סוף, ולקשר שביעי**, היכל קה"ק, **בשביעי**, בבינה דאצילות, **זה בזה, ממטה למעלה**

לעילא, עד אין סוף, ולקשרא שביעאה בשביעאה, ס דא בדא נ מתתא לעילא ולבתר, מעילא לתתא, לאמשכא ברכאן ס בכלהו ע עלמין, ממקורא דחיי, פ דאיהו היכלא שביעאה עלאה צ ברעותא דלבא, ובסתימו ק דעיינין, ר דרזא דאתוון דשבע שמהן עלאין קדישין.

תשצו) *) היכלא שביעאה ש עלאה דא, דאיהו מקורא דחיי, דא ת איהו ברכתא קמייתא. ודא איהו היכלא קדמאה, שירותא דכלא מעילא לתתא, ולנטלא שביעאה מתתא, לאתחברא דא בדא, שביעאה בשביעאה. דהא מהאי דלתתא, עייל מאן דעייל, להיכלא עלאה.

תשצז) א ודא הוא רזא, ברוך, רבויא דכלהו תתאי, כלילא ב בחיוון ושרפים ואופנים, וכלהו היכלין רבויא דרזא דקדש הקדשים, דשריא בגויה בגניזו, וכדין אקרי ברו״ך, בכל אלין רבויין וברכאן, ורזין דאשתלימו ג בה.

תשצח) את״ה, עטורא דסתימו דאתוון, כללא דכלהו כ״ב אתוון. ודא הוא א״ת. ה׳ דכליל לון מעילא, ד בהאי ה׳, ה וכניש לון בגויה, ודא איהו א״ת

חלופי גרסאות

מ מוסיף וכלא חד בחד. דא. נ ל״ג מתתא לעילא. ס דכלהו. ע כדקא חזי ול״ג עלמין. פ דאיהו שביעאה לעלאה. צ מוסיף ודא שכינתא ברעותא ; דרעותא ; שרותא דרעותא. ק ל״ג דעיינין דרזא. ר ברזא. ש ל״ג עלאה דא. ת ל״ג מן איהו עד איהו. א ל״ג ודא הוא רזא. ב דחיוון. ג בהו. ד האי ; הא ; לתתא. ה וכנישו.

הסולם

היכל — קדש קדשים

למעלה, דהיינו שכל ההיכלות כלולים בהיכל קדש הקדשים כנ״ל, והמלכות דאצילות עולה במלכות דאצילות, והמלכות דאצילות עולה עמהם אל הבינה דאצילות. כמ״ש לפנינו. **ואחר כך ממעלה למטה להמשיך ברכות ממקור החיים**, שהוא היכל השביעי העליון שבאצילות שהוא בינה, שבג׳ ברכות הראשונות ממשיכים מבינה לבינה, וחג״ת דהיכלות, ובג׳ ברכות אחרונות ממשיכים מבינה לנה״י דהיכלות כמ״ש לפנינו. **ברצון הלב, ובסתימת העינים** (כמ״ש וירא דף ט״ו ד״ה גוון, ע״ש) **בסוד האותיות של שבעה שמות עליונים קדושים**, שהם בוכ״ו, אכדט״ם, כוז״ו, השתפ״א, ב״ם, במוכ״ן, **מצפ״ץ**, כמ״ש לפנינו.

תשצו) **היכלא שביעאה עלאה וכו׳ : היכל** שביעי העליון הזה, דהיינו בינה, **שהוא מקור החיים, זו היא ברכה הראשונה**, שבברכה זו עולה המלכות וכל אשר נכלל בה אל הבינה, כמ״ש לפנינו. **וזה הוא היכל ראשון, התחלת הכל ממעלה למטה**, שכל המוחין דזו״ן וב״ע מתחילים מבינה. **והוא מקבל היכל השביעי מלמטה**, דהיינו היכל קדש הקדשים שעלה ונכלל במלכות דאצילות, **להתחבר זה בזה שביעי בשביעי**, היכל קה״ק שהוא שביעי

(דפו״י דף ר״ס ע״ב *) דף רס״א ע״א)

להיכלות דבריאה, ובינה שהוא שביעי לספירות דאצילות, אם מתחילים למנות מן היסוד אשר המלכות כלולה בו, על דרך היכל הא׳, לבנת הספיר דבריאה. **כי מזה שלמטה**, מהיכל קה״ק, **עולה מי שעולה, להיכל העליון**, בינה.

תשצז) **ודא הוא רזא וכו׳ : וזה הוא סוד, ברוך**, שאומרים בברכה ראשונה שבשמונה עשרה, שפירושו, **הריבוי של כל התחתונים שנכללו בחיות ושרפים ואופנים, וכל ההיכלות בריבוי סוד היכל קדש הקדשים**, שכל אלו נכללו **ושורים עתה בתוכה**, במלכות דאצילות, **בגניזו, ואז נקראת** המלכות דאצילות **ברוך, כי נתברכה בכל אלו הריבוים והברכות והסודות שנשלמו בה.** כלומר מאחר שכל התחתונים שבהיכלות וכל היכלות נכללו במלכות, נקראת המלכות **ברוך**. וזהו שצריכים לכוון כשאומרים המלה, **ברוך**.

תשצח) **את״ה עטורא דסתימו וכו׳ : אתה**, יורה על **העיטור של אותיות הסתומות**, המאירות במלכות, אתה, **הוא כלל של כל כ״ב אותיות מן א׳** עד **ת**, **וזה הוא א״ת מן אתה. ה׳** של אתה, יורה **שזו ה״ה׳** שהיא מלכות **כוללת אותם**, כ״ב אותיות **מלמעלה**, מיסוד **דז״א, ומאספם בתוכה. וזה הוא א״ת ה׳ שבמלה**

ה׳. וכד איהי בשלימו בההוא נהר דאחיד בה, סלקא לאתעטרא לעילא, ודא איהו רזא דכתיב, ה) ובזה הנערה באה אל המלך, וכדין את כל אשר תאמר ינתן לה. ודא איהו רזא ברוך אתה, ובעי לאתכוונא בהאי ו רזא, ולקשרא רעותא בהאי רזא.

תשצט) יי׳ אלהינו: דא איהו קשורא ז ויחודא דמלכא עלאה לעילא, בהאי, כד הנערה באה אל המלך את כל אשר תאמר ינתן לה.

תת) ח ואלהי אבותינו: דא רזא דאבהן, לברכא לה. ודא איהו רזא, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. כמה דהאי נערה לא אשתבקת מתתאי, הכי ט נמי לא אשתבקת מאבהן לעלמין. איהו אחידת י בהון לעטרא לה.

תתא) ובגין כ דאתברכא מכל חד ל מנהון, בעי לאדכרא לה על כל חד וחד. ולבתר יתכנשון כלהו בחבורא מ חדא, ומתעטרי בהדה, האל הגדול הגבור והנורא, הא כלהו כחדא, לסלקא לעילא בקדמיתא מעילא לתתא והשתא מתתא לעילא. לאכללא לון נ בהדיה דכיון דאמר האל הגדול הגבור והנורא כלהו כלילן בה. וכדין, אל עליון גומל חסדים טובים ס קונה הכל. ודא כללא דכלא.

מסורת הזהר — חלופי גרסאות

ה) (אסתר ב) לעיל אות תשמה צ״ס. ו ל״ג רזא. ז ל״ג ויחודא. ח ל״ג ואלהי אבותינו. ט מוסיף נמי האי. י מוסיף בהון לנטרא לון ולעטרא [לה] לון; לנטרא לון; לעטרא [ולעטרא] לה. כ דיתברכון כל חד מנה. ל ל״ג מן מנהון עד יחד. מ מוסיף חדא לגו מעוי דאמיה. נ בהדה. ס ל״ג קונה הכל דא.

היכל — הסולם — קדש קדשים

שבמלה אתה. וכשהיא בשלמות בנהר ההוא, שהוא יסוד דז״א, האחוז בה, היא עולה להתעטר למעלה, בז״א. וזה הוא סוד, שכתוב, ובזה, דהיינו ביסוד שנקרא, זה, הנערה, שהיא מלכות, באה אל המלך, שהוא ז״א. ואז, כל אשר תאמר ינתן לה. וזה הוא סוד, ברוך אתה. וצריכים לכוון בסוד הזה, ולקשר הרצון בסוד הזה, כשאומרים, ברוך אתה.

תשצט) ה׳ אלקינו וכו׳: והכונה של, הויה אלקינו, הוא הקשר והיחוד של מלך העליון למעלה, דהיינו יחוד חכמה ובינה, כי הויה הוא חכמה, אלקינו הוא בינה. בזה, כשהנערה באה אל המלך, שהוא ז״א, כל אשר תאמר ינתן לה, שסובב על הארת חכמה בינה אלו, שינתן לה.

תת) ואלקי אבותינו וכו׳: זה הוא סוד האבות, שהם חג״ת דז״א, לברך אותה, את המלכות. שזה הוא סוד אלקי אברהם, שהוא חסד, אלקי יצחק, שהוא גבורה, ואלקי יעקב שהוא ת״ת. כמו שנערה ההיא דהיינו מלכות, לא נעזבה מן התחתונים, כי כולם נכללו בה (כנ״ל אות תשצ״ז) אף כך לא נעזבה מאבות

(דפו״י דף רס״א ע״א)

לעולם, שהם חג״ת דז״א, שהיא נאחזת בהם שיעטרו אותה.

תתא) ובגין דאתברכא וכו׳: ומשום שהמלכות נתברכה מכל אחד מהם מן חג״ת דז״א, צריכים להזכירה על כל אחד ואחד, דהיינו אלקי אברהם, אלקי יצחק ואלקי יעקב, שמזכירים השם, אלקי, שהוא מלכות על כל אחד ואחד מן האבות. ואחר כך מתאספים כולם בחבור אחד, ומתעטרים עמה, דהיינו האל הגדול הגבור והנורא, הרי כולם יחד להעלותה למעלה, לחג״ת, אשר האל הוא מלכות, הגדול הוא חסד, הגבור הוא גבורה, והנורא הוא ת״ת. והשם האל, שהוא מלכות, נאמר להעלותה אל כל חג״ת יחד, מתחילה, באלקי אברהם וכו׳, היתה מקבלת מהם מלמעלה למטה, מחג״ת אל המלכות, ועתה, בהאל הגדו׳ וכו׳, היא נכללת בהם ממטה למעלה, לכלול אותם עמה, כי כיון שאמר, האל הגדול הגבור והנורא, הרי כולם נכללים בה, ואז היא עולה עם החג״ת לבינה, ואז, אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל. אשר אל עליון, הוא קו ימין דבינה, והוא גומל חסדים טובים לקו שמאל דבינה, וקונה הכל, הוא קו אמצעי דבינה

תתב) ע וזוכר חסדי אבות, פ דאשתהו בהדה ועאלו במעהא, ואתברכון תמן. ולבתר שארי לון ואפיק לון כד אינון אתברכאן מגווה. צ ובההיא השתחואה דאמר בא"י מגן אברהם, הכא נפקי כלהו בכללא, ק דהא בימינא כלהו מתברכאן כדקא חזי.

תתג) ת"ח, היכלא שביעאה דא, ר רזא דמלכא ש עלאה, ת ומתעטרן ביה אבהן כדקאמרן, ואתכלילו ביה. ועד השתא א אתכלילו, ובעי לאפקא לון, איהו היכלא דא, ב וכד אפיק לון ג מברכאן, בגין האי נערה, כדין איהי אחידת בהו, בכל אינון ברכאן. ואף ע"ג דהא אתכלילו היכלין בהיכלין, ד השתא אתאחידו באינון ברכאן כחדא, ה וכד אמר מלך עוזר ומושיע ומגן, כדין אפיק לון מברכאן.

תתד) והאי, איהו חד היכלא שביעאה, ברזא דשמא קדישא עלאה, בוכ"ו. 'ברכה 'וחסד 'כח 'ומשפט, כללא ו כלא ורזא ז דא, הוא רזא ח דאהי"ה כללא דכלא. בגין דאלין אתוון כללא דכלא. בגין דאלין אתוון, אפיקו ט אלין דנפקו מנייהו, כללא דאבהן, ודא איהו דמתחברא בהדייהו, דאקרי ברכה.

חלופי גרסאות

ע ל"ג וזוכר חסדי אבות. פ דאשתכחו כחדא. צ ההיא. ק דא דימינא. ר מוסיף רזא דמהימנותא. ש מוסיף עלאה אתעטר ביה. ת מתעטרן. א דאתכלילו. ב כד. ג מתברכאן. ד והשתא. ה דכד. ו רזא; דרזא. ז ל"ג דא. ח אהי"ה; דאיהי. ט לון.

דבינה, הקונה ב' הקוין יחד. שזהו כלל הכל. כי כל המוחין וכל המדרגות יוצאים מג' קוים אלו שבבינה.

תתב) **וזוכר חסדי אבות:** פירושו שהחג"ת והמלכות **נתעכבו עם** הבינה **ונכנסו** למעיה, דהיינו שנכללו בפנימיות הבינה המכונה מעים **ומתברכים שם.** כי חוכר, פירושו משפיע, שהבינה משפעת חסדים אל האבות שהם חג"ת. **ואחר כך מתיר אותם** הבינה מן ההתכללות, **ומוציאם מתוכו כשהם מתברכים, ובהשתחואה ההיא, שאומר, בא"י מגן אברהם, יוצאים כאן כולם בכלל** מן הבינה למקומם. כי מגן אברהם, הוא חסד, שהוא בימין, **ובימין כולם מתברכים כראוי.**

תתג) **ת"ח היכלא שביעאה** וכו': **בוא וראה, היכל השביעי הזה, הוא סוד מלך העליון,** שהוא בינה, **והאבות,** שהם חג"ת, **מתעטרים בו כמו שאמרנו,** דהיינו שעולים אליו, **ונכללו בו. ועד עתה,** מטרם שאומר מלך עוזר ומושיע וגו', **הם נכללים** בבינה, **והיכל הזה,** בינה, **הוא צריך להוציאם מתוכו,** וכשמוציא אותם מן הברכות בשביל שישפיעו אותן **לנערה ההיא,** שהיא מלכות, **אז הנערה נאחזת בהם,** בהאבות, **בכל אלו הברכות.**

(דפו"י דף רס"א ע"א)

שקבלו החג"ת בעודם בבינה. **ואע"פ שכבר נכללו היכלות בהיכלות,** וכבר המלכות נכללה בחג"ת ובבינה כנ"ל, עכ"ז **עתה,** בשעת יציאת החג"ת מן הבינה, **נאחזים** החג"ת והמלכות **יחד באלו הברכות. וכשאמר, מלך עוזר ומושיע ומגן, אז מוציא אותם** הבינה **מן הברכות** שלה, **והם** באים כל אחד למקומו. כמ"ש לפנינו.

תתד) **והאי איהו חד** וכו': **וזה,** ההיכל הז' הנזכר, **הוא היכל שביעי אחד בסוד השם הקדוש העליון, בוכ"ו,** שהוא ראשי תיבות, **ברכה וחסד כח ומשפט. שהוא כלל הכל.** ה"ס מלכות וחג"ת שבבינה, כי **ברכה** היא מלכות, **חסד** הוא קו ימין, **כח** הוא קו שמאל גבורה, **ומשפט** הוא קו אמצעי ת"ת. **וסוד הזה הוא סוד אהיה שהוא כלל כל** המוחין. כי השם **בוכ"ו** הוא אותיות השניות לשם **אהיה,** אחר א' דאהיה הוא ב' של בוכ"ו, ואחר ה' דאהי"ה הוא ו' של בוכ"ו, ואחר יוד דאהיה הוא כ' של בוכ"ו, ואחר ה' אחרונה של אהי"ה הוא ו' אחרונה של בוכ"ו. **כי אלו האותיות הן כלל הכל, משום שאלו האותיות** של השם בוכ"ו, **הוציאו אלו היוצאים מהם,** דהיינו חג"ת ומלכות, **דהיינו כלל האבות** שהם, **חסד כח ומשפט**

תתה) כיון דאמר בא״י מגן אברהם, הא אחידת ברכאן מנייהו, ברזא דהיכלא חמישאה אהבה, דאיהו ימינא, ואיהו חמישאה, לאתקשרא ברחימו דברכאן דימינא. והכי אצטריך, מעילא לתתא לאתברכא. בקדמיתא ׳ אתכללו היכלא בהיכלא כדקאמרן, והשתא נטלי ברכאן לאשתכחא אלין מקדמת אלין. ואע״ג כ דאית דנטיל בקדמיתא. כיון דאשתכחו מסטרא דימינא ברכאן, בהיכלא חמישאה שארי לאחדא.

תתו) ל ולבתר בסטר שמאלא, ברזא דא אתה גבור. והאי איהו חבורא אתה וגבור, תרין דינין. וכיון דאתמשכאן ברכאן, אתכליל ברחמי, ואשתכח בההוא סטרא כלא כחדא, מ ודא הוא מחיה מתים סומך נופלים ורופא חולים וכו׳.

תתז) ודא איהו ברזא דשמא קדישא דאקרי א] נ אכדט״ם, רזא איהו באתוון דשמא דאקרי אלהי״ם. בגין דאלין אתוון סלקין לאתעטרא ס לעילא, ע ואפיקו להו אלין לאתקרי בהון, וסלקין לאתעטרא לעילא אלהים חיים, וגרע באתוון,

חלופי גרסאות

י ל״ג אתכללו. כ דאתנטיל. ל ל״ג ולבתר. מ ל״ג ודא הוא. נ אכדרום. ס ל״ג מן לעילא עד לעילא. ע ואפיק אלין לאתקרי בהו סלקין.

דרך אמת א] האותיות האמצעות קדומות לאותיות אמצעות שבשם אלהים.

היכל **הסולם** קדש קדשים

ומשפט המרומזים בר״ת שלו, כנ״ל, **וזו היא המתחברת עמהם הנקראת ברכה.** המרומזת בר״ת שלו כנ״ל.

תתה) כיון דאמר ברוך וכו׳ : כיון שאמר, **ברוך אתה ה׳ מגן אברהם,** והאבות והמלכות יוצאים מן הבינה למקומם (כנ״ל אות תת״ג) **הנה** המלכות **נאחזת** ברכות מהם, מן האבות, כנ״ל, ונמשכות **בסוד היכל החמשי,** שהוא היכל **האהבה, שהוא ימין,** דהיינו חסד, **והוא היכל החמשי, שיתקשר באהבה בברכות הימין,** הנמשכות במגן אברהם שהוא ימין. **וכך צריך להתברך,** כשהברכות יורדות **מלמעלה למטה,** דהיינו ביציאתן מן הבינה למקומם, אשר היכל החמשי יקבל תחילה הברכות קודם היכל הששי. **בתחילה נכללו היכל בהיכל כמו שאמרנו. ועתה לוקחים ברכות להמצא אלו לפני אלו. ואע״פ שיש נוסע תחילה** מקודם היכל החמשי, שהוא היכל הששי היכל הרצון, אבל **כיון שהברכות הם מצד ימין** שהוא חסד, (כנ״ל אות תת״ב) **הם צריכים להאחז בהיכל החמשי,** שהוא חסד, ולא בהיכל הששי שהוא ת״ת.

תתו) ולבתר בסטר שמאלא וכו׳ : ואחר כך בצד שמאל, שהוא גבורה; **בסוד זה** אומרים, **אתה גבור, וזה הוא חיבור של אתה וגבור, שהם ב׳ דינים. כי אתה** הוא שם המלכות

(דפו״י דף רס״א ע״א)

(כנ״ל אות תשצ״ח) שהיא דין, וגבור, הוא קו שמאל שהוא דין. **וכיון שנמשכו ברכות,** ממה שקבלו האבות, בהיותם בבינה, **נכלל** הדין **ברחמים, ונמצא** הרחמים **בצד ההוא הכל כאחד, וזה הוא** שאומרים, **מחיה מתים סומך נופלים ורופא חולים וכו׳, שהם רחמים.**

תתז) ודא איהו ברזא וכו׳ : וזה הרחמים **הוא בסוד השם הקדוש שנקרא אכדט״ם, הוא סוד באותיות השם שנקרא אלקים.** כי אותיות **אכדט״ם** הן קודמות לאותיות **אלקי״ם** חוץ מן **הא׳,** שאין לה אות קודם לה. וכן **הם׳,** אין לה אות מקודם לה, שהקודם לה הוא ג״כ **מ׳,** והם **כ׳** של אכדט״ם קודמת אל **ל׳** דאלקים, **ד׳** של אכדט״ם קודמת אל **ח׳** דאלקים. **ט׳** של אכדט״ם קודמת אל **י׳** דאלקים, **משום שאלו אותיות אלקים,** שהוא שם הגבורה, וקו שמאל, **עלו להתעטר למעלה** בבינה, (כנ״ל אות תת״ב) **והוציאו שם** אותיות **אלו** אכדט״ם **להקרא בהם. כי כשעלו** אותיות אלקים **להתעטר למעלה** בבינה שנקראת, **אלקים חיים. גרע,** החסד שבבינה את הדינים **שבאותיות** אלקים שעלו, **להתאחד במיעוט הדין. כי** השם אכדט״ם בגי׳ ע״ד, והשם אלקים בגי׳ פ״ו. **ומכאן,** מן הבינה, **נתפשט** השם אכדט״ם **למטה,** להיכל הגבורה, **לנסוע מתוך אלו אותיות האחרות** שבשם

אכדט״ם

לאחדא בגריעו. ומהכא *) אתפשט לתתא, לנטלא מגו אלין אתוון אחרנין, ולסלקא מאלין פ אתוון, צ לשמא דאלהים.

תתח) כיון דאתמשכאן ק אתוון בחמישאה ורביעאה מעילא כדקאמרן, שארי ר ואחיד ברכאן ש מאמצעיתא ת דכלא, מהיכלא שתיתאה, ואחיד ברכאן א בהאי ב ובהאי. ג ובג"כ אתה קדוש, אתכליל אתה בקדוש.

תתט) ושמך קדוש, כיון דאמר אתה קדוש, ד אמאי ושמך ה קדוש, היינו שם, היינו אתה. אלא הא תנינן, בכל אתר דאשתכח יחודא וקשורא, בעינן קדושה, ותוספת קדושה, וההוא תוספת עקרא הוא יתיר מכלא. ובג"כ, בכלהו כתיב אתה, ולא יתיר, והכא בהאי אתר, אמר קדושה, ותוספת קדושה. אתה קדוש קדושה, ושמך קדוש תוספת קדושה. וקדושים בכל יום: אלו שאר

חלופי גרסאות

פ מוסיף אתוון אחרנין. צ בשמא. ק ברכאן. ר ל"ג מן ואחיד עד ואחיד; ואחיד באמצעיתא דהא היכלא שתיתאה ואחיד ברכאן האי בהאי ובג"כ אתה בכלהו אתה קדוש ואתכליל אתה בקדוש; ל"ג ואחיד ברכאן. ש ל"ג מן מאמצעיתא עד ובג"כ. ת דהיכלא ול"ג דכלא. א האי. ב אהאי; בהאי. ג בכלא אתה קדוש ואתכליל אתה בקדוש; ובג"כ אתה בכלהו אתה קדוש. ד מוסיף ואתכליל אתה בקדוש אמאי. ה ל"ג קדוש.

הסולם

היכל — קדש קדשים

אכדט"ם, שהדין נתמעט בהן, ולעלות מאלו האותיות, אל השם אלקים שבהיכל הגבורה, להמתיק הדינים שבו.

תתח) **כיון דאתמשכאן אתוון** וכו': **כיון** שנמשכו האותיות דבוכ"ו ודאכדט"ם, **בהיכל החמישי**, שהוא חסד, **ובהיכל הרביעי**, שהוא גבורה, מלמעלה, מבינה, כמו שאמרנו **התחילו להאחז הברכות מאמצעי של הכל**, דהיינו מקו אמצעי שהוא תפארת, **בהיכל הששי**, שהוא היכל הרצון, ת"ת, **והברכות נאחזות בזה ובזה**, בימין ובשמאל שהת"ת כלול משניהם. **ומשום זה** אומרים, **אתה קדוש**. **אשר אתה**, שהוא המלכות שהיא גבורה, **נכללת בקדוש**, שהוא ת"ת והיא חסד. ונמצא הת"ת כלול משניהם מחסד ומגבורה.

תתט) **ושמך קדוש**: שואל, **כיון שאמר, אתה קדוש**, למה אומר עוד, **ושמך קדוש, הלא זהו שם וזהו אתה**. כי המלכות נקראת שם ונקראת אתה, ומשיב, **אלא הרי למדנו**, בכל מקום **שנמצא** יחוד וקשר הספירות זו בזו, **צריכים להמשיך קדושה ותוספת קדושה**, ותוכפת ההוא הוא יותר עיקר מהכל. **ומשום זה בכולם, דברכה ראשונה ושניה, כתוב אתה, ולא יותר**, וכאן בברכה שלישית שהוא ת"ת המיחד ומקשר ספירות חסד וגבורה זו בזו, **במקום הזה אמר קדושה ותוספת קדושה, אתה קדוש, הוא קדושה. ושמך קדוש הוא תוספת קדושה. וקדושים בכל יום**, אלו הם

(דפו"י דף רס"א ע"א *) דף רס"א ע"ב)

שאר קדושות עליונות שבכל היכל והיכל המתקדשים מתוספת קדושה, משום **שקדושה ראשונה היא לה**, למלכות עצמה, **ותוספת קדושה, היא להתקדש כל השאר שאמרנו**, דהיינו הקדושות שבכל היכל והיכל.

פירוש. קו ימין ה"ס **חסדים**, וו"ק, קו שמאל ה"ס **הארת חכמה**, וג"ר, **אבל אינו יכול להאיר בלי חסדים. כי זה בסוד חולם, וזה בסוד שורק**, (כנ"ל ב"א ט"ו ד"ה ההוא) **וקו האמצעי מיחד אותם זה בזה, ואז יש חכמה וחסדים בשניהם, שהם** ו"ק וג"ר. **ועכ"ז** הו"ק **דחסדים נחשבים לעיקר המוחין, והארת החכמה** שה"ס ג"ר **נחשב לתוספת קדושה. וז"ש, בכל אתר דאשתכח יחודא וקשורא בעינן קדושה ותוספת קדושה**. דהיינו בכל מקום שקו אמצעי מיחד ומקשר ב' הקוין זה בזה, נמצא **קדושה** מצד קו ימין, שהוא בחינת ו"ק, **ותוספת קדושה**, מצד התכללות קו שמאל בימין. **וההוא תוספת עקרא הוא יתיר מכלא**, כי התוספת היא בחינת ג"ר החשוב מחסדים שהם ו"ק.

ונודע שהמלכות בשעת גדולתה אין לה אלא כלים דחסדים בלבד, כי הכלים דאחורים דמלכות שהם כלים **להארת חכמה**, נפלו **לבריאה** בסוד ז' היכלות הנ"ל. וע"כ אין המלכות מקבלת הארת חכמה זולת בהתכללות ז' היכלות אלו, (כמ"ש לעיל ויקהל אות נ"ג) כי אין החכמה מתלבשת אלא בהם. וז"ש כאן,

בנין

קדושין עלאין, די בכל היכלא והיכלא, דמתקדשי מהאי תוספת. בגין דקדושה קמייתא ו איהי ז לה, ח ותוספת קדושה, לאתקדשא כל אינון שאר דקאמרן.

תתי) ולבתר ט אתקדשא כלא מעילא, ומכלהו אבהן, אתקשר בקשורא חדא, והיינו ברוך אתה יי׳ האל הקדוש. י הכא כלא קשורא חדא, בגין דאמר בא״י האל הקדוש. ועל דא אקרי צרורא וקשורא דכלא ביחודא חד. זכאה חולקיה, מאן דידע לסדרא כ שבחי דמאריה באתר דאצטריך. עד הכא, דבקותא וברכאן וקדושה כחדא באבהן.

תתיא) מכאן ולהלאה, קיימין שאלתין ובעותין. שירותא דבעי בר נש ל למשאל, למנדע במלין דמאריה, בגין למחזי תיאובתיה לגביה, ולא מ אתפרש מניה. בגין דבעי ב״נ לאשתתפא בקדושה דשמא קדישא עלאה, נ לאתעטרא ביה, ואיהו שמא דברכאן וקדושין, כוז״ו. רזא דשמא קדישא ידו״ד דאיהו קדיש בקדושה. ואלין ס אתוון ע אפיקו מניה הני אתוון אחרנין, חבורא דהני, כחבורא דדכר בנוקבא. והני קדישין עלאין, רזא דקדושה.

תתיב) אלין אתוון אחרנין אקרון ט״ל. טל השמים. רזא דחושבנא דאתוון פ דיליה, בגין דהכא לתתא, קיימן כל מלין בחושבנא, ולא חושבנא, אלא

חלופי גרסאות

ו ל״ג איהי. ז לא. ח תוספת. ט ל״ג אתקדשא. י ל״ג מן הכא עד ועל דא. כ לשבחיה. ל מוסיף למשאל עסקוי. מ יתפרש; אפרש. נ אתעטר. ס מוסיף אתוון אחרנין. ע נפקי. פ ל״ג דיליה.

הסולם

היכל — קדש קדשים

בגין דקדושה קמייתא, שהוא חסדים ובחינת ו״ק, איהי לה למלכות עצמה. ותוספת קדושה לאתקדשא כל אינון שאר דקאמרן, דהיינו שאר קדושין עלאין די בכל היכלא והיכלא דמתקדשי מהאי תוספת. כי תוספת קדושה שה״ס חכמה וג״ר אינו מאיר אלא בז׳ היכלות אלו, להיותם הכלים דאחורים שלו (כנ״ל ויקהל אות נ״ג).

תתי) ולבתר אתקדשא כלא וכו׳: ואח״כ נתקדש הכל מלמעלה מהיה, ומכל האבות, שהם חג״ת, שהכל נקשר בקשר אחד, במה שאמר, ברוך אתה ה׳ האל הקדוש. כאן, הכל הוא קשר אחד משום שאמר ברוך אתה ה׳ האל הקדוש. וע״כ נקרא הת״ת, איגוד וקשר הכל ביחוד אחד. אשרי חלקו מי שיודע לסדר שבחיו של אדונו במקום שצריך. עד כאן, בג׳ ברכות הראשונות, דבקות וברכות וקדושה יחד בהאבות. שהם חג״ת. שברכה א׳ היא חסד, הב׳ היא גבורה, הג׳ היא תפארת.

תתיא) מכאן והלאה קיימין שאלתין וכו׳: מכאן ולהלאה בתפלת שמונה עשרה, הוא שאלות ובקשות. ותחילה צריך האדם לבקש, לדעת בדברי אדונו. כדי להראות תשוקה אליו ולא יפרד ממנו. שה״ס התפלה, וחננו מאתך חכמה בינה ודעת וכו׳. משום שהאדם צריך להשתתף בקדושה של השם הקדוש העליון להתעטר בו, והשם של ברכות וקדושות הוא כוז״ו שה״ס השם הקדוש הויה, שהוא קדוש בקדושה, ואלו אותיות הויה, הוציאו מהם, אלו אותיות אחרות כוז״ו, כי הן אותיות השניות להויה, שאחר אות י׳ דהויה הוא כ׳ דכוז״ו, והשניה לאות ה׳ דהויה, הוא ו׳ דכוז״ו, והשניה לאות ו׳ דהויה, הוא אות ז׳ דכוז״ו, והשניה לה׳ אחרונה דהויה, הוא ו׳ אחרונה דכוז״ו. והחבור של אלו השמות הויה וכוז״ו הוא כחיבור דכר בנוקבא, ששם הוי״ה המאיר בז״א הוא דכר, והשם כוז״ו המאיר בהיכלות הוא נוקבא. ואלו שמות הקדושים העליונים הם סוד הקדושה.

תתיב) אלין אתוון אחרנין וכו׳: אלו אותיות האחרות, כוז״ו, נקראים טל, טל השמים, שה״ס החשבון של האותיות שלו, שהם בגי׳

לסיהרא. ובג״כ בעי לאתקשרא בקדושה דמאריה, ולא צ יתפרש ב״נ מניה. וכד שאיל, שירותא דשאלתין ק למנדע למאריה, לאחזאה דתיאובתיה לגביה. מכאן ולהלאה, יתפרש זעיר זעיר, וישאל שאלתוי מה דאצטריך לשאלא.

תתיג) וכל שאלתוי יהון, לבתר דיסדר סדורא ר דא דקאמרן. כגוונא דא, כל שאלתוי יהון בתחנונים ובעותין לקמי מאריה, ש ולא ירחיק גרמיה מניה. זכאה חולקיה, מאן דידע לסדרא סדורא דא, למהך בארח מישר, כדקא חזי.

תתיד) כגוונא ת דאתאחדא אשא במיא, ומיא באשא. דרום בצפון, וצפון בדרום. מזרח במערב, ומערב במזרח. הכי נמי אתקשר כלא כחדא, ויחודא אשתלים דא בדא.

תתטו) וכל אינון דידעין לסדרא צלותהון כדקא יאות, א לאתכללא הני היכלין אלין באלין, ולאתקשרא דא בדא. האי ב״נ אתקשר בהו, ב וקריב ליה לאתכללא בהו. שאלתא שאיל ג ויהיב ליה. זכאה חולקיה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

תתטז) בתר דסיים שאלתין וגופא שלים בכל סטרין בחדוה דלבא ואיהו שאיל וסיים שאלתין. יהדר לאמשכא ברכאן וחדוואן לתתא, ד ברזא דהיכלא

חלופי גרסאות

צ אתפרש. ק ל״ג למנדע למאריה. ר דקא אמרן ול״ג דא. ש ולא יצדיק; מוסיף ולא יצדיק ולא ירחיק. ת דאתאחדת. א ל״ג מן לאתכללא עד אתקשר. ב וקריבו. ג ואתיהיב. ד היכלא ול״ג ברזא.

ט״ל, משום שכאן למטה, במלכות, נמצאים כל הדברים בחשבון, שה״ס הארת חכמה הנקרא חשבון ומספר, (כמ״ש לעיל אות צ״ב, ע״ש) ואין חשבון אלא ללבנה, שהיא מלכות, כי אין החכמה מתגלה בשום ספירה אלא במלכות (כנ״ל בראשית א׳ דף רע״ו ד״ה ועוד כמה) ונמצא שאין חשבון אלא למלכות. ומשום זה צריכים להתקשר בקדושת אדונו ולא יפרד ממנו, וכשהוא מבקש, תחילת הבקשות צריך להיות לדעת את אדונו, להראות שתשוקתו הוא אליו. שה״ס בקשה ראשונה וחננו מאתך חכמה בינה דעת וכו׳. מכאן ולהלאה, יפרד מעט מעט, וישאל בקשותיו מה שצריך לבקש.

תתיג) **וכל שאלתוי יהון וכו׳:** וכל שאלותיו תהיינה, לאחר שיסדר סדר זה שאמרנו, כעין זה כל שאלותיו תהיינה בתחנונים ובקשות לפני אדונו, ולא ירחיק עצמו ממנו. דהיינו שלא יתרעם ח״ו, אשרי חלקו מי שיודע לסדר הזה ללכת בדרך הישר כראוי.

(דפו״י דף רס״א ע״ב)

תתיד) **כגוונא דאתאחדא וכו׳:** כמו שנתאחד אש במים ומים באש, דרום בצפון וצפון בדרום, שאש ומים הם פנימיות חסד וגבורה, ודרום וצפון הם חיצוניות חסד וגבורה, (כנ״ל וארא דף י״ב ד״ה ואלין) מזרח במערב ומערב במזרח, שהם ת״ת ומלכות. אף כך נתקשר הכל יחד והיחוד נשלם זה בזה.

תתטו) **וכל אינון דידעין וכו׳:** וכל אלו היודעים לסדר תפלתם כראוי, לכלול אלו ההיכלות אלו באלו ולקשרם זה בזה, אדם הזה נקשר בהם, ומקרב עצמו לכלול בהם, מבקש בקשה וניתנה לו. אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא.

תתטז) **בתר דסיים שאלתין וכו׳:** אחר שהשלים בקשותיו, והגוף שלם בכל הצדדים, בשמחת לב, ושאל וסיים הבקשות, יחזור להמשיך ברכות ושמחות למטה בסוד היכל השלישי, שהוא נצח, להמשיך למטה. וזה הוא, רצה ה׳ אלקינו בעמך ישראל. משום שמעמדות, דהיינו הרגלין, שהם נו״ה, הם סומכי הגוף, שהוא ת״ת, והתחלתם למטה מגוף

נקרעים

תליתאה, לאמשכא לתתא, ה ודא הוא רצה יי׳ אלהינו בעמ״ך ישרא״ל. ו בגין דמעמדות אינון סמכין דגופא. שירותא לתתא מן גופא תרין ירכין, עד דמטי לברכין.

תתיז) ואלין אינון רזא דמעמדות, דקיימי על קרבנא. והכא איהו רזא ז שירותא דתרין ירכין מלעילא, עד ברכין, חבורא דנביאים. ומראות, ברזא דאתוון ח דשמא קדישא, דאקרי השתפ״א. דאיהו רזא דשמא דאקרי צבאות. דא סליק, ודא נחית. דא נביאים, ודא מראות.

תתיח) והכא איהו רזא עלאה דברייתי דקאמרן, וכד מטי איניש לברכין, יכרע ברוך א״י המחזיר שכינתו לציון, והא הכא אהדרו ברייתי למתניתין ואתברכאן כחדא.

תתיט) היכלא *) ט תניינא לתתא, דאתפקדו ביה נשמתין לסלקא, לאתחזאה בחיזו דחלמא. מודים, י לאכרעה ברכין, לאודאה על נשמתין, כדקאמרן על נשמותינו כ הפקודות, עד דמטי להטוב שמך ולך נאה להודות.

תתכ) ודא הוא גו רזא דשמא קדישא, דאקרי ב״ם במוכ״ן. דא אקרי אל

חלופי גרסאות

ח ל״ג ודא הוא. ו האי איהו ול״ג בגין. ז דתרין ירכין שרותא עד ברכין מלעילא. ח דאקרון בשמא קדישא. ט תניינא לאמשכא ברכאן לתתא מודים אנחנו לך והאי היכלא איהו דאתפקדו ביה נשמתין לסלקא לאתחזאה בחיזו דחלמא הכי בעא ב״ג לאכרעה ברכין לאודאה על נשמתינו ודא הוא על נשמותנו הפקודות. י לאכנעא. כ מוסיף הפקודות כיון דאשתאיל ממאריה.

היכל **הסולם** קדש קדשים

נקראים ב׳ ירכים עד שמגיעים לברכים. כלומר שב׳ רגלין נו״ה מתחלקים שהירכים עד הברכים, ה״ס ברכת רצה. ומן הברכים והלאה ה״ס ברכת המחזיר שכינתו לציון ומודים.

תתיז) **ואלין אינון רזא** וכו׳: **ואלו הם סוד המעמדות העומדות, על הקרבן.** שהם כנגד ב׳ ירכין, שהם נו״ה. וכאן, בהיכל הג׳, **הוא סוד התחלת ב׳ ירכים מלמעלה** בגוף, **עד הברכים, שהוא החיבור של הנביאים.** שמנצח והוד דאצילות נמשך הנבואה. **ומראות,** ומנצח והוד דהיכלות נמשך המראה. (כנ״ל אות תש״ל) **בסוד אותיות השם הקדוש שנקרא השתפ״א. שהוא סוד השם שנקרא צבאות,** בחילוף אותיות דאלפא ביתא דא״ת ב״ש, **שזה סליק,** שאותיות ראשונות של א״ת ב״ש עולות. **וזה נחית,** ואותיות שניות דא״ת ב״ש יורדות (כנ״ל תרומה אות ק״י) **זה, השם צבאות הוא נביאים וזה, השם השתפ״א, הוא מראות.** ונו״ה נקראים צבאות (כנ״ל אות תשל״א).

תתיח) **והכא איהו רזא** וכו׳: **וכאן,** בהיכל הג׳, **הוא סוד העליון שנקרא ברייתא, במו שאמרנו** לעיל (אות תשל״א) **כי ברייתא,**

(דפו״י דף רס״א ע״ב *) דף רס״ב ע״א)

פירושו חיצונית, ונצח והוד הם לחוץ מגוף שהוא ת״ת, **וכשמגיע האדם לברכים,** שהם בהוד כנ״ל, **יכרע. ברוך אתה ה׳ המחזיר שכינתו לציון. והרי כאן חזרו הברייתות להיות משנה ונתברכו יחד.** כי נו״ה דהיכלות נכללו כאן בהיכל קדש הקדשים, בסוד המלכות שה״ס משנה. (כנ״ל אות תשל״ב) שה״ס שכינתו לציון. כי ציון הוא יסוד המלכות.

תתיט) **היכלא תניינא** וכו׳: **היכל השני למטה,** שהוא היכל עצם השמים, **שהנשמות נפקדות בו לעלות להראות במראה החלום,** שהוא למטה מירכין, בבחינת ברכים, כי החלום נמשך למטה מירכין (כנ״ל אות תש״מ) אומרים בו **מודים,** לכרוע **על הברכים,** להודות **על הנשמות, כמו שאומרים על נשמותינו הפקודות. עד שמגיע, להטוב שמך ולך נאה להודות.**

תתכ) **ודא איהו גו** וכו׳: **וזה הוא תוך סוד השם הקדוש שנקרא ב״ם במוכ״ן.** שהם אותיות שניות להשמות אל אלקים. **זה, שהוא בסוד העליון,** דחסד וגבורה דאצילות, **נקרא אל אלקים. כמו שכתוב, אל אלקים הויה הוא יודע. וכלל אלו האותיות האחרות ב״ם במוכ״ן**

שיוצאות

אלהים, דאיהו ברזא עלאה. ו) אל אלהי"ם יהו"ה הוא יודע. ז כללא דאלין אתוון אחרנין דנפקי מנייהו, מ ולתתא, רזא דחלמא. רזא להההוא אתר לאעלא בהו נשמתין. ובעינן לאמשכא בהני ברכאן, בגין לאשכחא נייחא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

תתכא) היכלא תתאה נ לתתא, שים שלום טובה וברכה. הכא איהו כללא דשלום. שלום לעילא, שלום לתתא, שלום לכל סטרין, שלום בפמליא דלעילא, שלום בפמליא דלתתא, ס והיכלא דא איהו פמליא דלתתא. ע בחבורא חדא פ בפמליא צ דלעילא. ומהכא נגיד לכל אינון תתאי דלבר.

תתכב) ק והכא אתכליל ואשתלים ר כלא כחדא, עילא ותתא, בנהירו חדא, לאשתלמא שם מלא, ש יי' אלהים. שם דא דאיהו שלם, בכל אינון היכלין, בכל אינון נהורין עלאין, למהוי כלהו חד.

תתכג) ת האי ב"נ, כד אשתאיל מהיכלא דא לנפקא לבר. ישוי גרמיה, כמאן דנפיק מחברותא דמלכא, ומגו היכליה, וימאיך גרמיה קמיה. אבל יחדי גרמיה, דהא קדמאה איהו, לנטלא עטרא דמשיכו דברכאן דנגדין מיחודא דמאריה. דא איהו בר, דאיהו מהיכלא דמלכא. א דהא בהאי שעתא דקא נפיק מקמי מלכא, וכלא קשיר בכל הני סטרין, ב בקשורא דיחודא, וברכאן, וקדושה, ותוספת קדושה. קב"ה קרי לפמליא דלעילא, ואמר לון, כתובו להאי ב"נ פלניא, מאינון דאקרון חושבי שמו.

מסורת הזהר **חלופי גרסאות**

ו) (יהושע כב).

ל שם מלא ול"ג כללא. מ מוסיף והכא איהו רזא חדא דכלהו ירכין מברכין ולתתא. נ כללא לתתא הכא איהו שלום ול"ג מן לתתא עד שלום לעילא. ס ודא ול"ג והיכלא. ע מוסיף דאיהו היכלא דלתתא ודא בחבורא. פ בהיכלא. צ ל"ג דלעילא. ק ורזא דא כליל ואשתלים. ר כליל. ש ל"ג ה' אלקים. ת מוסיף שים שלום טובה וברכה האי. א דהאי. ב דקדושה ויחודא

הסולם

היכל קדש קדשים

שיוצאות מהם, מן **אל אלקים**, ולמטה בהיכל הב', הוא סוד החלום, סוד להכניס במקום הזה נשמות לראות במראה החלום. **וצריכים להמשיך בברכות אלו, כדי למצוא מנוחה בעולם הזה ובעולם הבא.**

תתכא) **היכלא תתאה לתתא** וכו': **היכל התחתון למטה**, שהוא היכל לבנת הספיר, שה"ס יסוד ומלכות. הוא סוד שאומרים, **שים שלום טובה וברכה. כאן הוא הכלל של שלום**, שלום למעלה ביסוד דז"א, שלום למטה ביסוד דמלכות. **שלום בכל הצדדים**, דהיינו בין בימין ובין בשמאל. שלום בפמליא של מעלה, ביסוד ומלכות שבהיכלות דאצילות, שלום בפמליא של מטה, **שהיכל זה** לבנת הספיר, שבו יסוד ומלכות דהיכלות דבריאה, **הוא פמליא של מטה, בחיבור אחד עם הפמליא של מעלה,**

(דפו"י דף רס"ב ע"א)

ומכאן נמשך השלום **לכל אלו התחתונים**, שהם **לחוץ** מהיכלות דבריאה.

תתכב) **והכא אתכליל** וכו': **וכאן נכלל ונשלם הכל יחד, למעלה**, ז"א, ולמטה, המלכות, **בהארה אחת**, דהיינו בזווג, **להשלים שם מלא הויה אלקים**. אשר הויה הוא ז"א ואלקים הוא מלכות. **שם זה שהוא שלם בכל אלו** היכלות הנכללות במלכות, **ובכל אלו אורות עליונים** הכלולים בז"א, **שיהיו כולם אחד.**

תתכג) **האי בר נש** וכו': **אדם זה**, המכוון בכל הכוונות האלו, **כשנשאל לצאת מהיכל הזה לחוץ, ישום עצמו כמי שיוצא מחברת המלך, ומן היכלו, וישפיל עצמו לפניו. אבל הוא ישמח כי הוא הראשון לקבל העטרה של המשכת הברכות הנמשכים מיחוד אדונו. זה הוא, בן, שהוא מבני היכלו של המלך. כי בשעה ההוא שהוא יוצא מלפני המלך, וכל**

יתיחד

תתכד) מאן חושבי שמו. אינון דמחשבי ומכוונין ברזא דשמיה, ליחדא היכלין בהיכלין, לקשרא קשרין, וליחדא כלהו ביחודא חדא. ואלין אינון חושבי שמו, כד"א ז) ולחושבי שמו. כדין אכתיבו ליה, ואתרשים ואשתמודע לעילא, ג ואשתלים איהו לעילא ותתא.

תתכה) ד ומאן דקריב קמי מאריה, וצלי צלותיה, ה ולא אשלים יחודא, ולא חייש על יקרא דמאריה, ו לקשרא קשרין כדקאמרן, טב ליה דלא אברי. וקב"ה אמר ח) כתבו את האיש הזה ערירי גבר לא יצלח בימיו. ודא איהו ט) גוזל אביו ואמו.

תתכו) הכא אשתלים כלא לעילא ותתא, ז רזא דשמא קדישא שליטא לעילא. מצפ"ץ מצפ"ץ. י) יי' י' אל רחום וחנון. הכא איהו רזא ח דשמא קדישא ט דא, לאתקדשא באתווי בבי עשרה, ואתוון אחרנין בקדושה דיחידאי בצלותא. בתר דסיים, קאים על רגלוי, י לאודאי על חובוי, בגין דלא יהא פטרא דפומא לסטרא אחרא, לאסטאה ליה, ואתכפיא קמיה. ויקום בקיומיה לאתברכא מבי מלכא.

תתכז) וזכאה חולקיה מאן כ דאתקדש בהאי גוונא בצלותא כדקאמרן, וקשר קשרין, וייחד יחודין, ויתכוון בכלא ל כדקא יאות, ולא יסטי לימינא

מסורת הזהר

ז) (מלאכי ג) מקץ מה צ"ב. ח) (ירמיה כב) משפטים עא צ"ל. ט) (משלי כח) לך י צ"א. י) (שמות לד) ויצא ק צ"ו.

חלופי גרסאות

ג מוסיף ואתרשים ואשתלים. י מוסיף ומאן דלא אשלים ולא קשיר קשרא דמאריה כדקאמרן כד קריב. ה ל"ג ולא אשלים יחודא. ו ל"ג לקשרא קשרין כדקאמרן. ז רוחא. ח ל"ג דשמא. ט ל"ג דא. י לכפרא ל לאודאה. כ מוסיף דאתקדש ביה. ל לא גרסינן כדקא יאות.

הסולם

היכל

נתיחד בכל אלו הבחינות, בקשר היחוד, והברכות, והקדושה, ותוספת הקדושה, הקב"ה קורא לפמליא של מעלה, שהם כל המדרגות שנתיחדו על ידו, ואמר להם, כתבו את אדם פלוני הזה, מבין אלו הנקראים, חושבי שמו.

תתכד) מאן חושבי שמו וכו': שואל, מי הם חושבי שמו. ומשיב, אלו הם החושבים ומכוונים בסוד שמו, ליחד היכלות בהיכלות, ולקשר קשרים וליחד כולם ביחוד אחד, ואלו הם חושבי שמו, כמש"א ולחושבי שמו. אז כותבים אותו בין חושבי שמו, ונצטיין ונודע למעלה, והוא נשלם למעלה ולמטה.

תתכה) ומאן דקריב וכו': וכל הקרב לפני אדונו, ומתפלל תפלתו ואינו משלים היחוד, ואינו דואג על כבוד אדונו לקשר קשרים כמו שאמרנו, טוב לו שלא נברא. והקב"ה אמר, כתבו את האיש הזה ערירי גבר לא יצלח בימיו. וזה הוא גוזל אביו ואמו. דהיינו הקב"ה ושכינתו שהם אביו ואמו.

(דפו"י דף רס"ב ע"א)

קדש קדשים

תתכו) הכא אשתלים כלא וכו': כאן נשלם הכל למעלה ולמטה, סוד השם הקדוש השולט למעלה מצפ"ץ מצפ"ץ. היוצא מן הויה הויה אל רחום וחנון, כי הויה בחילוף אלפא ביתא א"ת ב"ש הוא מצפ"ץ. כאן הוא סוד של השם הקדוש הזה הויה הויה, להתקדש באותיותיו בצבור של עשרה, ואותיות האחרות, מצפץ מצפ"ץ, הוא בקדושת היחיד בתפלה. כלומר שאין אומרים שלש עשרה מדות רק בצבור, וביחיד אומרים שלש עשרה מדות בחילוף א"ת ב"ש שהוא מצפץ מצפץ. ואחר שסיים אמירת י"ג מדות, עומד על רגליו להתודות על חטאיו, כדי שלא יהא פתחון פה לסטרא אחרא להשטין עליו, והוא נכנע לפניו. ויעמוד בקיומו להתברך מבית המלך.

תתכז) וזכאה חולקיה וכו': ואשרי חלקו, מי שמתקדש באפן הזה בתפלה, כמו שאמרנו, ויקשר קשרים וייחד יחודים, ויתכוון בכל כראוי, ולא יסור ימין ושמאל. אז תפלתו

ולשמאלא. צלותיה מ לא אהדר בריקניא. קב״ה גזיר ואיהו מבטל. על דא כתיב כ) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. אית ליה חולקא בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תתכח) נ כתיב ל) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וגו׳ מההוא רבויא דברכאן, וקדושה, ותוספת קדושה דקא נטלא. כד״א מ) ולערב יחלק שלל, ס דפליגת חולקא לכלא, ואפילו לסטרא אחרא חולקא ע בלחודהא.

תתכט) ורזא דא, רזא לבני מהימנותא. חולקא דסטרא אחרא מסאבא, כל אינון חובין, וכל אינון חטאין, דההוא ב״נ דקשר קשרין דיחודא, דאתודה עלייהו, כלהו שריין עליה דסט״א. ואינון חולקא ואחסנתא דסטרא אחרא מסאבא. *) ואי לא אודי עליה, אשתכח מקטרגא ויכיל ליה.

תתל) ואי אודי על כל חובוי, בההיא צלותא, פ דקשיר קשרין דיחודא, ואתברכאן עלאי ותתאי. ומההוא חולקא דסטרא אחרא, כל אינון חובין וחטאין דאודי עלייהו, נטלא לון לחולקיה. ורזא דא שעיר. דכתיב נ) והתודה עליו את כל עונות וגו׳, צ וכתיב ונשא השעיר וגו׳, דא הוא חולקיה ועדביה ואחסנתיה. ואי ההוא ב״נ ק תב לסרחני דחובוי, ווי ליה, דכלהו נטיל לון מההוא סטרא, בעל כרחיה ר דההוא סטרא. ומגו דנטיל לון מהאי סטרא בעל כרחיה ש דההוא סטרא, כדין אבאיש ליה, ואתהפך עליה מקטרגא, וקטריג ליה. וכד אודי עלוי, נטיל לון ההוא סטרא אחרא, ואיהו עדביה וחולקיה.

תתלא) ורזא דא, הכי נמי קרבנא, דבעי לאודאה על ההוא קרבנא, כל

מסורת הזהר

כ) (משלי כג) ב״ב צב צ״א. ל) (משלי לא) ויחי רסח צ״ה. מ) (בראשית מט) ואתא א צ״ב. נ) (ויקרא טז) נח מג צ״ב.

חלופי גרסאות

מ ולא. נ מוסיף בערב היא באה היינו כתיב. ס ואפילו חולקא דכלא חולקא אחרא דסטרא. ע בלחודאה. פ דיחודא קשיר קשרין. צ ל״ג וכתיב ונשא השעיר וגו׳. ק מוסיף לא אודי על דסרחני דחובוי ותב. ר דסטרא ההוא; סטרא דההוא. ש ל״ג דההוא סטרא.

הסולם

היכל

לא תשוב ריקם, הקב״ה גוזר והוא מבטל. על זה כתוב, ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך ויש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא.

תתכח) **כתיב ותקם בעוד** וגו׳: כתוב, ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. היינו שהמלכות נותנת מריבוי ההוא של ברכות וקדושה ותוספת קדושה שהיא מקבלת. כש״א, ולערב יחלק שלל, שהמלכות מחלקת חלקים לכל, ואפילו לסטרא אחרא נותנת חלק לבדו.

תתכט) **ורזא דא רזא** וכו׳: **וסוד הזה** הוא סוד לבני האמונה, חלק של הסטרא אחרא הטמא, הוא, כל אלו העונות וכל אלו החטאים של אדם ההוא, שקשר קשרים של היחוד, והתודה עליהם, כולם שורים על הסטרא אחרא, והם חלק ונחלה של הסטרא אחרא הטמא. ואם לא התודה עליהם נמצא המקטרג, שיקטרג עליו, ויכול לו.

(דפו״י דף רס״ב ע״א *) דף רס״ב ע״ב)

קדש קדשים

תתל) **ואי אודי על** וכו׳: **ואם התודה על** כל עונותיו, בתפלה ההוא שקשר קשרים של היחוד, ונתברכו עליונים ותחתונים, ומחלקו ההוא של הסטרא אחרא, הוא, שכל אלו עונות וחטאים שהתודה עליהם, הוא לוקח אותם לחלקו. וזה סוד שעיר, שכתוב, והתודה עליו את כל עונות וגו׳. וכתוב, ונשא השעיר עליו וגו׳. זה הוא חלקו וגורלו ונחלתו. (וזה נתבאר לעיל פרשת נח דף מ״ב במאמר רזין דקורבנא ע״ש) ואם אדם ההוא חזר לסורו, אוי לו שכל העונות לוקח בחזרה מצד הזה, בעל כרחו של צד הזה, ומשום שלוקח אותם מצד הזה בעל כרחו של אותו הצד, אז הוא מזיק אותו, ונהפך עליו למקטרג ומקטרג עליו. וכשמתודה עליהם לוקח אותם אותו צד האחר, והוא חלקו וגורלו.

תתלא) **ורזא דא הכי נמי** וכו׳: **וזה סוד** גם כן של הקרבן, שצריכים להתודות

חובוי וחטאוי, למיהב חולקא למאן דאצטריך. קרבנא כלא לסטרא דא חולקא דקודשא, ורעותא דקודשא. ולסטרא דא, ההוא חולקא דאינון חובין, וחטאין דאתייהיבו בהודאה על ההוא בשרא דקרבנא. כמה דכתיב, ס) אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו', כי ב] גחלים אתה חותה וגו', וסימניך ע) יבא המלך והמן אל המשתה. זכאה איהו מאן דידע ארחיה למהך בארח קשוט.

תתלב) וכל מאן דלא ידע לסדרא שבחא דמאריה, טב ליה דלא אברי. בגין דאצטריך צלותא דאיהו שלמא לעילא. ת מגו מחשבה, ורעותא דלבא, וקלא, ומלה דשפוון. למעבד שלימו וקשורא ויחודא לעילא, כגוונא דאיהו לעילא. כגוונא דנפקא שלימו מעילא לתתא, הכי אצטריך מתתא לעילא, לקשרא קשרא כדקא יאות.

תתלג) רזא לחברייא דיהכון בארח מישר, מחשבה. ורעותא. א וקלא. ומלה. אלין ארבע מקשרין קשרין. ב לבתר קשירו קשרין כלהו כחדא, אתעבידו כלהו רתיכא חדא, לאשראה עלייהו שכינתא, ואתעבידו כלהו ג לבתר ארבעה סמכין לאתעטרא בהו, ושכינתא אסתמיך עלייהו, בכל אינון קשרין עלאין.

תתלד) מחשבה אפיק ד רעותא, רעותא דנפיק מגו מחשבה, אפיק קלא ה דאשתמע, וההוא קלא דאשתמע, סליק לקשרא קשרין מתתא לעילא, היכלין

מסורת הזהר

ס) (משלי כה) וישלח גז צ"ב זהר חדש ט"ד שי"ח תקונים חדשים קיז ט"ב ש"כ. ע) (אסתר ה).

חלופי גרסאות

ת מוסיף בגין דאצטריך צלותא מגו. א קלא. ב דקשירו ול"ג לבתר; ל"ג מן לבתר עד לבתר. ג ל"ב לבתר. ד מוסיף רעותא רעותא אפיק קלא. ה ל"ג דאשתמע וההוא.

דרך אמת ב] אמור קב ע"א.

הסולם

היכל

על קרבן ההוא כל עונותיו וחטאיו לתת חלק למי שצריך, דהיינו לסטרא אחרא, כל הקרבן הוא לצד זה של הקדושה שהוא חלק הקדושה ורצון הקדושה. ולסטרא אחרא זה, הוא חלק ההוא של אלו העונות והחטאים שניתנו בהוידוי על בשר ההוא של הקרבן. (כמו שנתבאר לעיל, נח אות קי"ט ע"ש) כמו שכתוב, אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו', כי גחלים אתה חותה וגו'. וסימנך יבא המלך והמן אל המשתה. אשרי הוא מי שיודע דרכיו ללכת בדרך אמת.

תתלב) וכל מאן דלא וכו'; וכל מי שאינו יודע לסדר שבחו של אדונו, טוב לו שלא נברא. משום שצריכים שהתפלה תהיה שלמה למעלה, מתוך מחשבה, ורצון הלב, וקול, ודבר שפתים, לעשות שלימות וקשר ויחוד למעלה, כמו שהוא למעלה, וכמו שהשלמות יוצאת מלמעלה למטה, כך צריך מלמטה למעלה, לקשר הקשר כראוי.

תתלג) רזא לחברייא וכו'; הסוד הוא לחברים שילכו בדרך הישר. מחשבה, רצון,

(דפו"י דף רס"ב ע"ב)

קדש קדשים

קול, ודבור, הם ארבעה המקשרים קשרים. שהם כנגד חו"ב תו"מ, מחשבה, ורצון, הוא חו"ב, קול, ודבור, הוא תו"מ. ואחר שקשרו כולם יחד קשרים, נעשו כולם מרכבה אחת, לשרות עליהם השכינה, שה"ס הדבור, וכולם נעשו אח"כ ארבעה עמודים להתעטר בהם, והשכינה נסמכת עליהם בכל אלו הקשרים העליונים.

תתלד) מחשבה אפיק רעותא וכו'; ומפרש עוד, המחשבה שה"ס חכמה, מוציאה ומולידה את הרצון. שה"ס בינה, והרצון שיצא מן המחשבה מוליד ומוציא קול הנשמע, שה"ס ז"א. וקול ההוא הנשמע עולה לקשר קשרים ממטה למעלה, היכלות התחתונים בעליונים. הקול, שהוא מקשר קשרים, בין ב' הקוים שבינה, וממשיך ברכות מלמעלה למעלה, מן הבינה, בחשאי, נסמך ג"כ על אלו ד' עמודים, מחשבה רצון קול דבור, שהם חו"ב תו"מ, והסמיכה היא בסיום הקשר, דהיינו בהדבור, שהוא המלכות, שהוא המקום שהכל נקשר בו

תתאין בעלאין. קלא דאיהו קשיר קשרין ומשיך ברכאן מעילא לתתא בלחישו, סמיך אלין ארבעה ו סמכין: מחשבה. ורעותא. קלא. ומלה. סמיכו בסיומא דקשורא, אתר דכלא אתקשר ז ביה כחדא, ח ואתעבידו כלהו חד.

תתלה) זכאה איהו בר נש דקשר קשרין דמאריה, וסמיך סמיכין כדקא יאות, ואתכוון בכל הני מלין דקאמרן. זכאה איהו בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. עד הכא אשתכללו היכלין בסטרא דקדושה.

תתלו) רבי שמעון פתח ואמר, פ) והמה כאדם עברו ברית שם בגדו בי. מאן יגלה עפר מעיניך אדם קדמאה, דקב״ה פקיד לך פקודא חדא, ולא יכילת לקיימא בה. בגין דאתפתית על מלין בישין, דאסטי לך ההוא חויא בישא, דכתיב צ) והנחש היה ערום. ובגין כך, זאתפתית אבתריה, וגרמת מיתה לגרמך, ולכל אינון תולדין דנפקו מינך. תא חזי, דכל מאן דאתפתא אבתריה ונחית לגביה ברגעא חדא, יתאביד לגביה.

תתלז) תא חזי, דוד הוה קיומא נעיץ במקורא דמיין נבעין, וכד אתדחיא לארעא אחרא, וצערין ליה, ולפום צעריה אתדחיא מארעא קדישא. אף על גב דנחית מדרגוי לדרגא תתאה, קם בקיומיה, ולא עאל לסטרא אחרא, ואסתמר מניה. מה כתיב ק) ואולם חי יי׳ וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. דהא נחית בדרגוי, עד דהוה ביה האי שעורא. וזכאה חולקיה, מאן דאסתמר מההוא סטרא בישא, ומכל דרגין דההוא סטרא, דמשתכחי בעלמא.

מסורת הזהר

פ) (הושע ו) ב״ב רו צ״ג. צ) (בראשית ג) ב״ב קע צ״א. ק) (שמואל א כ) זהר חדש פא ט״א שט״ז.

חלופי גרסאות

ו ל״ג סמכין. ז תיאובתא. ח ל״ג ואתעבידו כלהו חד.

הסולם

היכל ז׳ — דסטרא אחרא

יחד, ונעשו כולם אחד. כי המלכות מקבלת לתוכה את כולם.

תתלה) **זכאה איהו ב״נ** וכו׳: אשרי הוא האדם שקושר קשריו של אדונו ומסמיך סומכים כראוי, ומתכוון בכל אלו הדברים שאמרנו. אשרי הוא בעולם הזה ובעולם הבא. עד כאן נשתכללו ההיכלות שבצד הקדושה.

ז׳ היכלות דסטרא אחרא

תתלו) **ר׳ שמעון פתח** וכו׳: ר״ש פתח ואמר, והמה כאדם עברו ברית שם בגדו בי. מי יגלה עפר מעיניך אדם הראשון, שהקב״ה צוה לך מצוה אחת ולא יכולת לעמוד בה, משום שנתפתית על הדברים הרעים שהסיתך אותו נחש הרע. שכתוב, והנחש היה ערום. וע״כ נתפתית אחריו, והסיבות מיתה לך ולכל התולדות היוצאים ממך. בוא וראה, כל מי

(דפו״י דף רס״ב ע״ב)

דסטרא אחרא

שמתפתה אחריו ויורד אליו, ברגע אחד יאבד אליו. כלומר, שיפול לרשותו.

תתלז) **ת״ח דוד הוה קיומא** וכו׳: בוא וראה, דוד, היה קיומו תקוע במקור מים הנובעים, דהיינו בבינה, כי דוד ה״ס המלכות שלמעלה מחזה, ששם מקום בינה. שממנה חיותו וקיומו (כנ״ל ב״א דף ק״י ד״ה מלכותא) **וכשנדחה לארץ אחר**, בברחו מפני שאול, **וציערו אותו**, ולפי צערו נדחה **מארץ הקדושה**, דהיינו שנפל ממדרגתו שהיא ארץ הקדושה, ואע״פ **שירד ממדרגותיו למדרגה תחתונה**, עמד בקיומו, **ולא נכנס לסטרא אחרא ונשמר ממנו, מה כתוב, ואולם חי ה׳ וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. כי ירד ממדרגותיו עד שהיה בו שיעור הזה בינו ובין המות.** שהוא הסטרא אחרא שנקרא מות. (כמו שנתבאר לעיל בהקסה״ז דף ק״ט ד״ה כחוטא ע״ש) **ואשרי**

חלקו

תתלח) דכמה סטרין ודרגין אית ליצר הרע: נחש עקלתון. שטן. מלאך *) המות. יצר הרע. והא אוקמוה. ס דאע"ג דבשמהן אלין ׳ אקרי, שבע שמהן אינון ליה: כ שטן. טמא. שונא. אבן מכשול. ערל. רע. צפוני. אלין אינון שבע שמהן, לקבל שבע דרגין דהיכלין דיליה, דכלהו מסטרא מסאבא כדקאמרן. לקבל אלין שבעה שמהן, אינון דאקרי בהו גיהנם, אתר דאתדנו ביה חייביא דעלמא. ואלין אינון: בור. שחת. דומה. טיט היון. שאול. צלמות. ארץ תחתית. כל אלין שבעה מדורין דגיהנם, לקבל אלין שבע שמהן, דאית ליה ליצר הרע.

תתלט) והא אוקימנא, דכמה דאית דרגין והיכלין לסטר קדושה, הכי נמי לסטר מסאבא. וכלהו משתכחי ושלטי בעלמא, בסטר ל מסאבא. שבעה היכלין אינון, דאינון לקבל שבעה שמהן, דאקרי בהו גיהנם. וכלהו קיימי נ לדיינא, ולסאבא, לאינון חייבי עלמא דדבקי בהו, ולא אסתמרן ארחייהו מניה, כד אינון בהאי עלמא.

תתמ) דהא מאן דאתי לאתדכאה בהאי עלמא, בסטרא דדכיא, מדכאין ליה, בההוא אתר דאקרי רזא דמהימנותא. דכמה דרגין אינון, וכמה ממנן, דכלהו קיימן לקרבא לבני נשא לפולחניה דקב"ה, ולדכאה ליה. ומאן דאתי לאסתאבא, מסאבין ליה בהאי סטרא אחרא דאיהו מסאבא. דהא כמה דרגין, וכמה ממנן, כלהו קיימי לסאבא לון לבני נשא.

חלופי גרסאות

ס מוסיף בגין דאע"ב ׳ אקרון. כ רע, טמא, שטן, שונא, אבן מכשול, ערל, צפוני. ל שמאלא. מ יצר הרע. נ לאסטאה בישא; ולדיינא.

הסולם

ד היכלות — דסטרא אחרא

חלקו מי שנשמר מצד הרע הזה, ומכל המדרגות של צד ההוא הנמצאות בעולם.

תתלח) **דכמה סטרין ודרגין** וכו': כי כמה בחינות ומדרגות יש ליצר הרע, שהן שטן, מלאך המות, יצר הרע. והרי העמדנו, שאע"פ שהוא נקרא בשמות אלו, יש לו במיוחד שבעה שמות, שהם, שטן, טמא, שונא, אבן מכשול, ערל, רע, צפוני. אלו הם שבעה שמות כנגד שבע מדרגות של היכלות שלו, שכולן מצד הטומאה כמו שאמרנו, וכנגד אלו שבעה שמות שהגיהנם נקרא בהם, דהיינו המקום שהרשעים נדונים שם, ואלו הם, בור, שחת, דומה, טיט היון, שאול, צלמות, ארץ תחתית. כל אלו הם שבעה מדורים של הגיהנם כנגד אלו ז' שמות שיש ליצר הרע. וז' היכלות דס"א נק' באותם השמות של ז' מדורי גיהנם.

תתלט) **והא אוקימנא, דכמה** וכו': והנה

(דפו"י דף רס"ב ע"ב *) דף רס"ג ע"א)

העמדנו, שכמו שיש מדרגות והיכלות בצד הקדושה, יש גם כן לצד הטומאה. וכולם נמצאים ושולטים בעולם בצד הטומאה. וע"כ יש ז' היכלות שהם כנגד ז' שמות שהגיהנם נקרא בהם כלומר, שנקראים באותם השמות שז' מדורי גיהנם נק' בהם, וכולם עומדים לדון ולטמא לאלו רשעי עולם שנתדבקו בהם, ולא נשמרו דרכיהם מהם, כשהם בעולם הזה.

תתמ) **דהא מאן דאתי** וכו': כי מי שבא להטהר בעולם הזה, בצד הטהרה, מטהרים אותו במקום ההוא שנקרא סוד האמונה, דהיינו במלכות דקדושה, שכמה מדרגות הן, וכמה ממונים, שכולם עומדים לקרב בני אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא, ולטהר אותו. ומי שבא להטמא, מטמאים אותו בצד האחר הזה, שהוא טמא, אשר כמה מדרגות, וכמה ממונים, שכולם עומדים לטמא בני אדם.

תתמא) מאן דיקרב בהו, ואתי ס לאתמשכא בתר ההוא סטרא בישא, ע עליה כתיב, ר) מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו וגו'. מאן איהו בר נש דאתברי בעלמא דלא יחמי מותא, ההוא דכל עלמא אתמשכאן אבתריה. דהא בההוא זמנא דאתי ב"נ למיהב חושבנא קמי מאריה, עד לא יפוק מהאי עלמא, חמי ליה, והא אוקימנא.

תתמב) ואלין שבעה היכלין, דאינון שבעה מדורין לגיהנם. תריסר ירחין אקרון, בגין דהא כמה דאית לסטר מהימנותא תריסר ירחין, דרגין קדישין, הכי נמי אית לסטרא אחרא דא תריסר ירחין, דחייביא אתדנו בהו, ונשמתא דלהון אתדנת בהו. זכאה חולקיהון דצדיקייא, דאתמנען רגלייהו מנייהו פ בהאי עלמא, ולא מתקרבי לתרעייהו, בגין לאשתזבא מנייהו בההוא עלמא.

תתמג) היכלא קדמאה. שירותא דסטרא דיצה"ר. האי היכלא קדמאה, אקרי בור ריקא מכלא. מאן דאתי לאעלא ביה, לית מאן דאחיד ביה. צ כלהו ק דחיין ליה למנפל ר דלא יקום, לית ביה סמך לטב.

תתמד) בהאי היכלא, קיימא חד ממנא, ודומה שמיה. והאי איהו קיימא לעילא ותתא. דא ש איהו אחיד בנשמתא, כד אתדחיא מהיכלא קדישא, על ידא דההוא ממנא טהריא"ל, והאי איהו קאים לגבי ההוא תרעא דההוא סטרא

מסורת הזהר

ר) (תהלים פט) זהר חדש צ"א ט"ב שמ"ת.

חלופי גרסאות

ס לַאמשכא. ע ל"ג עליה. פ ל"ג בהאי עלמא. צ אלא. ק דאתדין; דחפין. ר ולא. ש ל"ג איהו.

הסולם

היכל א' דסט"א בור ריק — שטן דיצה"ר

תתמג) **היכלא קדמאה**: היכל הראשון הוא התחלת יצר הרע. היכל הראשון הזה נקרא בור ריק מכל. מי שבא לכנוס בו אין מי שיאחז בו, שלא יפול, כולם דוחים אותו להפילו שלא יקום. אין בו סומך לטוב.

פירוש. בסיום הקדושה דהיינו אחר המלכות דקדושה מתחיל היצר הרע, דהיינו הסטרא אחרא שיש לו שבע שמות כנ"ל. ועליו נאמר לפתח חטאת רובץ, שבפתח המלכות למטה רובץ הס"א. שה"ס מלכות שאינה נמתקת בבינה, הנקראת מנעולא, שמשם מתחיל הס"א. וכיון שהוא נמשך ממדת הדין הקשה, ע"כ כל הבא לכנוס שם דוחים אותו, כולם להפילו ולא יוכל לקום. דהיינו שמפילים הג"ר דנשמה. כי קימה פירושו ג"ר.

תתמד) **בהאי היכלא קיימא** וכו': בהיכל הזה עומד ממונה אחד ושמו דומה. וזהו שעומד למעלה בהיכל הג' דס"א, ולמטה בהיכל הא' שבכאן. כמ"ש להלאה (אות תתס"ו) זה הוא שאוחז בנשמה בשעה שנדחה מהיכל הקדוש על ידי הממונה טהריא"ל, (כנ"ל אות

תתמא) **מאן דיקרב בהו** וכו': מי שיקרב אליהם ובא להמשך אחר צד הרע ההוא, עליו כתוב, מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו וגו'. מי הוא האדם שנברא בעולם, ולא יראה אותו המות שכל העולם נמשכים אחריו, דהיינו את מלאך המות. כי בזמן ההוא שבא לתת חשבון לפני אדונו, דהיינו כשבא להסתלק מן העולם, מטרם שיפטר מעולם הזה, רואה אותו, את מלאך המות. וכבר העמדנו.

תתמב) **ואלין שבעה היכלין** וכו': ואלו ז' היכלות, שהם ז' מדורי גיהנם, נקראים י"ב חדש. משום שכמו שיש לצד הקדושה, שהיא המלכות, י"ב חדשים של מדרגות הקדושות, כן יש לסטרא אחרא זה י"ב חדשים, שהרשעים נדונים בהם, והנשמות של הרשעים נדונים בהם. אשרי חלקם של צדיקים שנמנעו רגליהם מהם בעולם הזה ולא קרבו לשעריהם, כדי להנצל מהם בעולם ההוא. שלא יהיו נדונים תחת ידיהם בגיהנם.

(דפו"י דף רס"ג ע"א)

ח קדישא, ובגין כך קיימא האי דומה, לאחדא לה לנשמתא, וכמה גרדיני נימוסין בהדיה.

תתמה) ותחות האי ממנא, קיימא חד ממנא אחרא, די אלף ורבבן תחותיה. והאי ממנא אקרי פתו"ת. דא א הוא דאיהו קיימא לפתאה בני נשא. והאי איהו ב דשרי לגביה, ואסטי ליה, לאסתכלא ולעיינא במה דלא ג אצטריך בכמה זנונין ובכמה נאופין. וכל אינון דעמיה, כלהו קיימן לגביה, ואזלין קמיה, ואכריחן ליה לאסטאה עינוי, לאסתכלא במה דלא אצטריך.

תתמו) והאי ד איהו סרסורא בישא, לכל אינון בישין, האי קאים על קברא בזמנא דאתדן ההוא גופא, ותבר ליה עינוי. בגין דאיהו רווח לון, כד איהו בהאי עלמא, ודיליה אינון.

חלופי גרסאות

ת לא גרסינן קדישא. א הוה ולא גרסינן דאיהו. ב שדי. ג מוסיף אצטריך ליה. ד מוסיף איהו סרסרים [ז סרסס"ם] דאיהו.

הסולם

היכל א' דסט"א בור ריק — שטן דיצה"ר

תפ"ג) וזה, דומה, הוא עומד אצל השער של צד הקדוש ההוא, דהיינו השער של היכל א' דקדושה, (כנ"ל אות תפ"ד) ודומה עומד שם בשביל זה כדי לאחוז בהנשמה להמשיכה להיכלות הטומאה, וכמה עוררי חוק ומשפט עמו.

פירוש. אם הנשמה אינה בטהרה, אז המלאך טהריא"ל דוחה אותה מלכנוס להיכל הא' דקדושה, ותכף אוחז בה המלאך דומה העומד שם, סמוך לקדושה, שהוא בהתחלת הס"א. שהוא נמשך מסוד הזכר דס"א המבואר לעיל (באות תכ"ד, עש"ה) העומד בהתחלת הס"א.

תתמה) **ותחות האי ממנא** וכו': ותחת ממונה ההוא, דומה, עומד ממונה אחר, אשר אלף ורבבות תחתיו, וממונה ההוא נקרא **פתו"ת**. זה הוא העומד לפתות בני אדם, וזה הוא השורה אצל הנשמה, ומסית אותה להסתכל ולעיין במה שלא צריך, בכמה זנונים ובכמה נאופים. וכל אלו המלאכים שעמו, כולם עומדים אצלה והולכים לפניה ואונסים אותה שתסור עיניה להסתכל במה שלא צריך.

תתמו) **והאי איהו פרסורא** וכו': וזה, פתות, הוא מתווך רע המסית לכל אלו הרעות. זה עומד על הקבר בזמן שנדון הגוף ומשבר את עיניו. משום שהוא הרויח אותם, בעוד שהגוף היה בעולם הזה, ושלו הם.

(דפו"י דף רס"ג ע"א)

פירוש. אלו ב' ממונים, דומה ופתו"ת, הם **בחינות דכר ונוקבא המבוארים לעיל** (באות תכ"ג ותכ"ד ע"ש) שמדת הדין הקשה אינו נגמר **לחזיק** בראשית הגילוי שלה, כל עוד שהוא בבחינת הדכר דס"א, אלא שצריכים להגלות הרבה פעמים עד שמשיגים כח לפעול ולהעניש. שזה היא בחינת הנוקבא דס"א. ע"ש. **והנה דומ"ח** היא בחינת הדכר. שהוא רק תופש את הנשמה, ועוד אין בו כח להזיקה ולהענישה, עד **שפתו"ת** הזה אשר תחתיו הולך ומפתה את הנשמה להסתכל במה שלא צריך, שפירושו שמפתה אותו להמשיך חכמה ממעלה למטה, כדרך הסטרא אחרא, שבכל פעם שעושה את זה, מתגלה מדת הדין הקשה בסופו, בסו"ה לפתח חטאת רובץ, ואז נפגעת הנשמה במדת הדין הקשה, והיא משברת את עיני הגוף המת. פירוש. כל מה שעשה הגוף בעולם הזה, מוכרחת גם הנשמה לעשות בעולם ההוא. וכיון שהגוף נלכד ברשת פתו"ת הזה. ע"כ גם הנשמה נופלת לידיו, והיא עושית, מה שמפתה ומצוה אותה לעשות. וז"ש, **ואכריחן ליה לאסטאה עינוי לאסתכלא במה דלא אצטריך**. היינו מחמת מעשה הגוף בעודו בעוה"ז. וז"ש, **קאים על קברא** וכו' **ותבר ליה עינוי בגין דאיהו רווח לון כד איהו בהאי עלמא**. כי מתוך שנדבק בפתו"ת וסיעתו בעודו בעוה"ז, נבנו לו עינים מצדם. וע"כ הוא שוברם, כי שלו הנה.

תתמז) ובהאי אתר אתדנת נשמתא, עד דעאלת להאי אתר דאקרי בור, וכמה נחשים ועקרבים אית ביה, דכלהו עקצי לה להאי *) נשמתא, ואחדי בה, ודיינין לה.

תתמח) לגו מן דא, אית חד רוחא אחרא מסאבא, דאיהו עלאה על כלא. ודא קיימא על כל היכלא דא, וכלהו נטלי בגיניה, והאי אקרי גמגימ"א. האי הוא סומקא כוורדא, איהו קאים לאבאשא תדיר, דהא כד צלותא דב"נ אתדחיא, ולא זכי בה ההוא ב"נ, האי רוחא קיימא, וסלקא ואשתתף ברוחא מסאבא עלאה על כלא, ואסטי לעילא, ואדכיר חובוי דבר נש קמי קב"ה, וסימניך ש) ויבא ג"ם השט"ן בתוכם, ולא כתיב ויבא השטן אלא גם.

תתמט) ומהאי רוחא בישא, תליין כמה גרדינין אחרנין, דאינון ממנן לאחדא מלה בישא, או מלה טנופא דאפיק בר נש מפומיה, ולבתר אפיק מלין קדישין. ווי לון, ווי ה לחייהון, אלין אינון בני נשא דגרמי לאלין גרדינין אחרנין לשלטאה, ו למפגם אתר קדישא. ווי לון בהאי עלמא, ווי לון לעלמא

מסורת הזהר

ש) (איוב א) בא ב צ"ט חלק ג' מז. רלא. תקוני זהר תס"א צד.

חלופי גרסאות

ח לחויין. ו ולמפגם.

היכל א'

הסולם

דסט"א בור ריק — שטן דיצה"ר

תתמז) **ובהאי אתר אתדנת** וכו': ובמקום זה, בקבר, נדונת הנשמה, **עד** שמכניסים אותה למקום זה שנקרא **בור**, וכמה נחשים ועקרבים יש בו, שהם מלאכי חבלה, שכולם עוקצים לנשמה הזו, ואוחזים בה ודנים אותה.

תתמח) **לגו מן דא** וכו': **לפנים מן** רוח הזה פתוח, יש **רוח** הטומאה **אחר**, שהוא עליון על כולם. והוא עומד על כל היכל הזה, וכולם נוסעים בכחו, והוא נקרא **גמגימ"א**. זה הוא אדום כורד, הוא עומד להרע תמיד. וכשתפלתו של **אדם** נדחה **והאדם** אינו **זוכה** בה עומד רוח הזה, גמגימא, **ועולה ומשתתף** ברוח הטומאה העליון על כולם, שהוא השטן, ומשטין למעלה, ומזכיר עונותיו של **האדם** לפני הקב"ה. וסימנך ויבא **גם השטן** בתוכם. שלא כתוב, **ויבא השטן, אלא גם השטן**, והיינו הרוח גמגימא, שנשתתף עם השטן להשטין.

פירוש. ב' רוחות הראשונים, שהם דומ"ה ופתו"ת, היו ממדת הדין הקשה שבמלכות, שנקראת מנעולא, ורוח הזה גמגימ"א, **הוא** מתאחז בהארת הבינה, דהיינו ישסו"ת, **כי** בחטא התחתונים עולה המלכות לבינה, **שעל ידי זה** מתעלים הקליפות ונאחזות בהמלכות שבמקום בינה. וע"כ נקרא גמגימא, משום

(דפו"י דף רס"ג ע"א *) דף רס"ג ע"ב)

שמביא גמגום, דהיינו בלתי בהירות בהארת ישסו"ת. וז"ש, **דאיהו עלאה על כלא**, כי משום שהולך להתאחז בהארת ישסו"ת נמצא שהוא למעלה מדומה ופתות, שהם מבחינת הדינים של המלכות עצמה.

תתמט) **ומהאי רוחא בישא** וכו': ומרוח הרע הזה, תלוים כמה מעוררי דין אחרים, שהם ממונים לאחוז בדבר רע או בדבר טינוף, שהאדם מוציא מפיו, ואח"כ מוציא מפיו דברים קדושים. אוי להם אוי לחייהם, אלו בני אדם גורמים לאלו מעוררי דין האחרים לשלוט ולפגום מקום הקדוש. אוי להם בעולם הזה, ואוי להם לעולם הבא, כי אלו רוחות הטומאה לוקחים **דבר** טומאה הזה שהוציא מפיו, וכשהאדם מוציא אח"כ מפיו דבר קדישה, מקדימים אלו רוחות הטומאה, ולוקחים דבר **טומאה ההוא** ומטמאים את דבר קדושה ההוא. **והאדם** אינו **זוכה** בה, בדבר הקדושה, וכביכול **חלש כח הקדושה**.

פירוש. שמפרש איך הקליפות מתאחזות **בהארת ישסו"ת** בחטא האדם. ואומר, כיון שהאדם פגם ונפגם מדינין של המלכות, ונדחה מהיכל המלכות ע"י טהריאל (כנ"ל אות תפ"ג),

דאתי. בגין, דאלין רוחין מסאבין, נטלין האי מלה מסאבא, וכד אפיק בר נש לבתר מלה קדישא, אקדימו אלין רוחי מסאבי, ונטלי ההיא מלה מסאבא, ומסאבי להההיא מלה קדישא, ולא זכי ביה ב״נ, וכביכול תשש חילא קדישא.

תתנ) ועילא מאלין אית חד ממנא ספסיריט״א שמיה. וכמה גרדינ נימוסין, והאי ממנא דעלייהו, נטלי אינון מלין בישין, והכי נמי נטלי כל אלין ז מלין דזריק ב״נ בידוי, כד רוגזא שריא עלוי, דהא כדין האי ממנא ספסיריט״א נקיט האי מלה, דזריק ב״נ ברוגזיה, וסליק ואמר, דא הוא קרבנא דפלניא, דקריב לסטרא דילן.

תתנא) בגין דכל סטרא דנייחא, איהו מסטרא דימינא, ומסטרא דמהימנותא. וכל סטרא דרוגזא, איהו מסטרא אחרא בישא, סטרא מסאבא. ועל דא מאן דאשדי מן ידוי מדי ברוגזא, כל אלין נטלין לה להאי מלה דאזדריק, וסלקי לה לעילא, ואתקריב להההוא סטרא, ואמרי דא ח קרבנא דפלניא.

תתנב) וכרוזא קארי בכל אינון רקיעין ואמרי, ווי לפלניא דאסטי בתר אל זר, ופלח לאל אחר. וכרוזא קארי זמנא תנינא ואמר, ת) אוי להם כי נדדו ממני וגו׳. זכאה איהו בר נש, דאסתמר מארחוי, ולא יסטי לימינא ולשמאלא. ולא ינפול בגו בירא עמיקא, דלא יכיל לסלקא מניה.

מסורת הזהר

ת) (הושע ז) זהר חדש פג ט״ד של״ג.

חלופי גרסאות

ז ל״ג מלין. ח פולחנא דקרבנא.

שזה נבחן שהוציא דבר טומאה מפיו, ומטרם שנטהר מטומאתו, המשיך מהארת ישסו״ת, אז לוקחים החצונים הפגם שהאדם פגם במלכות ועולים ופוגמים עמה גם הארות ישסו״ת, ז״ש **נטלין האי מלה מסאבא**, דהיינו הפגם **שהאדם** פגם בדינין דמלכות, **וכד אפיק בר נש לבתר מלה קדישא**, דהיינו שהמשיך מהארת ישסו״ת, ואע״פ שבו לא פגם האדם כלום והוא קדוש, **ונטלי ההוא מלה מסאבי ומסאבי להההיא מלה קדישא**, שלוקחים ומעבירים הפגם שפגם האדם במלכות למקום קדוש של ישסו״ת, ונאחזות הקליפות, כביכול, גם בהארת ישסו״ת.

תתנ) **ועילא מאלין אית** וכו׳: ולמעלה מאלו יש ממונה אחד, שמו ספסיריט״א. וכמה מעוררי חוק ומשפט עמו, וממונה זה שעליהם, לוקחים אלו דברים הרעים שהאדם הוציא מפיו (כנ״ל בדבור הסמוך) וגם כן לוקחים **כל** אלו הדברים **שזרק האדם בידיו בשעה**

(דפו״י דף רס״ג ע״ב)

שהכעס שרה עליו, כי אז ממונה הזה ספסיריט״א, אוחז בדבר הזה, שזרק האדם בכעסו, ועולה ואומר, זה הוא קרבן של פלוני שהקריב אל הצד שלנו.

תתנא) **בגין דכל סטרא** וכו׳: משום שכל צד המנוחה הוא מצד ימין ומצד האמונה, וכל צד הרוגז הוא מצד האחר הרע הטמא. ועל כן מי שזורק משהו מידיו בכעסו, כל אלו שמצד הרע, לוקחים אותו דבר שנזרק ומעלים אותו למעלה, ונקרב לצד ההוא, ואומרים, זהו הקרבן של פלוני.

תתנב) **וכרוזא קארי בכל** וכו׳: והכרוז קורא בכל הרקיעים האלו, ואומרים, אוי לפלוני שנטה אחר אל זר, ועבד לאל אחר. והכרוז קורא פעם ב׳, ואמר, אוי להם כי נדדו ממני וגו׳. אשרי הוא האדם הנשמר בדרכיו ואינו סר לא לימין ולשמאל, ולא יפול לתוך בור העמוק, שאינו יכול לעלות ממנו.

תתנג) היכלא תניינא, היכלא דא, איהו חשוך ס יתיר על היכלא קדמאה, האי אקרי י שחת, לקבל כ שמא דאקרי טמא. בגין דהיכלא קדמאה אקרי בור, לקבל שמא דאקרי שטן. והאי אקרי שחת, לקבל ל שמא דאקרי טמא. בהיכלא דא קיימין תלת פתחין, לתלת סטרין.

תתנד) פתחא קדמאה. ביה קיימא חד ממנא, עסטירי"א שמיה. וכמה אלף ורבבן ממנן תחותיה, והאי איהו קיימא על כל אינון דמחבלי ארחייהו, לאושדא זרעא על ארעא. או דמפקי זרעא, דלא כארחא. או לכל אינון דמזנו בידייהו. אלין אינון דלא חמאן אנפי שכינתא כלל. מ אלא האי ממנא דבסטר מסאבא דקאמרן, נפיק בההוא זמנא, וכמה אינון אלף ורבבן, כלהו מתכנפי על ההוא ב"נ, ומסאבי ליה בהאי עלמא. נ ולבתר כד נפק נשמתיה מניה ס מהאי עלמא, האי ממנא וכל אינון דעמיה, מסאבין ליה לנשמתיה, ואחדין ע בה, ואעילו לה לאתדנא בהו.

תתנה) ואלין אקרון שכבת זרע רותחת. דכלהו רוגזין מסאבין קיימין כלהו על דא, בגין דכלהו קיימין ושארן עליה דבר נש, בההוא זמנא דארתח גרמיה, וחמים ליה לתיאובתא דא. וכדין נטלין ליה להההוא תיאובתא. וההוא זרעא פ דאתושד בארעא. צ ואתתקפו ביה, ונטלי ליה. ק וסלקי ליה לעילא, וגרמו דברית דא ר דישתעבד בסטר מסאבא.

תתנו) *) פתחא תניינא, ביה קיימא ממנא אחרא, טסקיפ"ה שמיה, והאי

חלופי גרסאות

ס ל"ג יתיר. י ל"ג שחת. כ מוסיף שמא דא דאקרי. ל ההוא. מ לא גרסינן אלא. נ וכד ולא גרסינן ולבתר. ס ל"ג מהאי עלמא. ע ביה; מוסיף בה ואסתאבת בהו. פ אתושד. צ ואתקפו. ק וסליק. ר אשתעבד.

היכל ב' **הסולם** דסט"א שחת — טמא דיצה"ר

תתנג) **היכלא תניינא** וכו': היכל ב' דס"א. היכל זה הוא חשך יותר מבהיכל הראשון. היכל זה נקרא **שחת**, כנגד השם שליצה"ר שנקרא **טמא**. כי היכל הראשון נקרא **בור**, כנגד השם שליצה"ר שנקרא **שטן**, וזה נקרא **שחת** כנגד השם שליצה"ר שנקרא **טמא**. בהיכל הזה יש שלשה פתחים.

תתנד) **פתחא קדמאה**: פתח הראשון. בו עומד ממונה אחד, שמו **עסטירי"א**. וכמה אלף ורבבות מלאכי חבלה תחתיו. וזה הוא עומד על כל אלו שמשחיתים דרכם לשפוך זרע על הארץ, או שמוציאים זרע שלא כדרכו, או לכל אלו שמזנים בידיהם. אלו הם שאינם רואים פני השכינה כלל, אלא ממונה הזה שבצד הטומאה, שאמרנו, יוצא בזמן ההוא, וכמה אלף ורבבות שעמו, כולם מתאספים על אדם ההוא לטמא אותו בעולם הזה. ואח"כ, כשיוצא נשמתו ממנו מעולם הזה, ממונה הזה, וכל אלו שעמו, מטמאים נשמתו, ואוחזים בה, ומביאים אותה להיות נדונת ביניהם.

תתנה) **ואלין אקרון** וכו': ואלו, מלאכי חבלה, נקראים שכבת זרע רותחת, שכל הרגזנים הטמאים עומדים כולם על זה, כי כולם עומדים ושורים על האדם בזמן ההוא שמחמם עצמו, והם מחממים אותו לתשוקה זו, ואז לוקחים תשוקה ההיא, וזרע ההוא שנשפך לארץ, ומתחזקים בו ומעלים אותו למעלה, וגורמים שברית זה, שלמעלה, שהוא יסוד, ישתעבד בצד הטומאה. דהיינו, להנותם ולחזקם.

תתנו) **פתחא תניינא**: פתח השני. בו עומד ממונה אחר, **טסקיפ"ח** שמו, וזה הוא ממונה על כל אלו שמשחיתים דרכם, ואינם שופכים זרעם על הארץ אלא ששופכים זרעם בבהמות, או באיסורים החמורים שבתורה, כגון

עריות

(דפו"י דף רס"ג ע"ב *) דף רס"ד ע"א)

איהו ממנא, על כל אינון דמחבלי ארחייהו, דלא אושדי זרעא על ארעא, אלא דאושדי זרעא בבעירי, או באיסורין חמורין דאורייתא, באינון עריות, האי ממנא וכמה אלף ורבבן דעמיה, כלהו קיימי עליה, ש לאתדנא ליה כמה דאתמר באינון אחרנין.

תתנז) ת ת"ח, האי ממנא בידיה כסא חדא, ואקרי א) כוס התרעלה כוס חמתו, וכל אינון קטולי בית דין, דאתקטלו, או א אתענשו על חובין אלין, כלהו אתעקרו מאלין סטרין מסאבין, ולא אית לון חולקא בהון, ובהאי ב כסא דאקרי כוס התרעלה, ג בגין כסא אחרא דשתו בקדמיתא.

תתנח) וכל אינון דלא שתו ההוא כסא דב"ד, ד לאתעקרא מהאי כוס התרעלה, לבתר כד נפיק נשמתיה מהאי עלמא, האי ממנא וכל אינון דעמיה, אחידן ביה ודא הוא ב) יום המר, ורוי ה לה להאי נשמתא, מכמה דינין משניין אלין מאלין.

תתנט) בהיכלא דא, קיימא חד רוחא, דאלין ממנן תחותיה, ודא הוא ניאציריא"ל. מהאי רוחא תקיפא, נפקי תלת טיפין, מרירן, דנפלי בהאי כוס התרעלה. חד אקרי חצ"ץ. וחד, אקרי מר המות וחד אקרי ו קובע"ת, ואלין תלת טיפין נפלו ז לבתר מהאי ח כוס, ט בההיא חרבא דקטלא בני נשא, כמה דאוקמוה.

תתס) פתחא תליתאה, ביה קיימא ממנא חד סנגדיא"ל שמיה, והאי איהו

מסורת הזהר

א) (ישעיה נא) חלק ב' רמז. ב) (עמוס ח).

חלופי גרסאות

ש לסאבא ליה; לסאבא ליה ולמידן ליה. ת ת"ח כל ול"ג מן האי ממנא עד וכל אינון. א מוסיף אתענשו

מנהון. ב ממנא. ג דכל ול"ג מן בגין עד וכל. ד לאתקרא. ה ליה. ו מוסיף קובעת וכלהו מתכנשי להאי כוס לבתר. ז ל"ג לבתר. ח מוסיף כוס נפקי ג' טיפין. ט דההיא.

עריות, ממונה הזה וכמה אלף ורבבות שעמו, כולם עומדים עליו לדון אותו, כמו שאמרנו באלו האחרים הנדונים בפתח הא'.

תתנז) **ת"ח האי ממנא** וכו': **בוא וראה**, ממונה הזה בידו כוס אחד, ונקרא כוס התרעלה, כוס חמתו, וכל אלו הרוגי בית דין שנהרגו או נענשו על עבירות האלו, כולם נעקרו מאלו צדדי הטומאה, ואין להם חלק בהם, ובכוס הזה שנקרא כוס התרעלה, משום כוס אחר ששתו **תחילה**, שב"ד השקו אותם קודם מיתתם. ומיתתו ע"י ב"ד הוא כפרתו.

תתנח) **וכל אלין דלא** וכו': **וכל אלו** שלא שתו כוס ההוא של **בית דין**, כלומר, שלא הומתו ע"פ ב"ד, **שיעקר אותו מכוס התרעלה הזה**, אח"כ, כשיוצא נשמתו מעולם הזה, ממונה הזה וכל אלו שעמו אוחזים בו,

(דפו"י דף רס"ד ע"א)

וזה הוא יום המר, ורותה נשמה ההיא מכמה דינים משונים אלו מאלו.

תתנט) **בהיכלא דא קיימא** וכו': **בהיכל הזה נמצא רוח אחד**, שאלו, הנ"ל, **הם ממונים תחתיו**, וזה הוא **ניאציריא"ל**, **מרוח החזק הזה** יוצאות שלש טפות מרות הנופלות בכוס **התרעלה הזאת**, **אחד נקרא חצ"ץ**, שפירושו כריתה וכליה, מלשון ומספר חדשיו חצו (איוב כ"א) **ואחד נקרא מר המות**, כמ"ש אכן סר מר המות (ש"א ט"ו) **ואחד נקרא קובעת**. כמ"ש, קבעת כוס התרעלה (ישעיה נ"א). **ואלו ג' טפות נופלות אח"כ מכוס הזאת לחרב ההיא** של מלאך המות הממית בני אדם. כמו שהעמדנו (להלאה אות תתקט"ו).

תתס) **פתחא תליתאה: פתח השלישי**, בו נמצא ממונה אחד, **סנגדיא"ל** שמו. וזה הוא ממונה על כל אלו שהכניסו ברית הקדוש

ממנא, על כל אינון דעיילי האי ברית קדישא, באינתו אחרא, דאיהו מההוא סטרא דאל נכר. וכל אינון דמחבלי ארחייהו בדא, ומשקרי באת קיימא קדישא, האי ממנא, וכל אינון ממנן דעמיה, כלהו מציירי בגווייהו, ציורין דאינון נשין מסאבין, י דאסתאב בהו ההוא קיימא קדישא, וכלהו אתרשימו קמיה, כד נפיק בר נש מהאי עלמא, ומסאבי ליה לבתר כ להההוא רוחא.

תתסא) ל והיכלא דא, תליין כל רזי דחרשין, לקטלא בני נשא עד לא ימטי זמנייהו, וכלהו חרשין דאצטריכו בני נשא. אינון דחרשי חרשייהו לאסתאבא בהו, כגון דהוה בלעם, חרש בחרשוי, ואסתאב בקדמיתא במסאבו דזרעא רותחת דאשדי בבעירי, ובגין דא, ביה אתדן, בההוא שכבת זרע רותחת דקאמרן. וע"ד, האי היכלא אקרי, שחת טמא.

תתסב) ובהאי היכלא, אית רוחא אחרא, די ממנא תחות ההוא רוחא דלעילא, והאי אקרי סרטי"א, וכמה אלף ורבבן תחותיה. מ וכלהו קיימי על ההיא מלה, דנפיק נ בהדי רוחא דב"נ בחלמא, מגו סטרא קדישא. האי רוחא מסאבא, וכל אינון גרדינין דעמיה, כלהו נפקי ומתחבראן בההיא מלה, ונחתי בה, ומתערבי בהדה, בגין לאכחשא לה מניה, ואודעין ליה לב"נ מלין אחרנין, מילין כדיבין, במלה דקשוט.

תתסג) דכך ארחוי דכדיבא, דאלמלא לא נטיל מלה דקשוט, לא יכיל לתקנא כדיבוי. אוף הכא אלין, כיון דמתערי ס במלי קשוט, ומכחישי לון

חלופי גרסאות

י תסאיב. כ להאי; ל"ג להההוא רוחא. ל ובהיכלא. מ וכלהו נפקא כד חלמא נפקא. נ ל"ג בהדי. ס במלוי.

באשה אחרת שהיא מצד אל נכר, וכל אלו המשחיתים דרכם בזה, ומשקרים באות ברית קדש, ממונה הזה וכל אלו הממונים שעמו, כולם מציירים בתוכם ציורים של אלו נשים הטמאות, שנטמא בהם ברית קדש ההיא, וכולם נרשמו לפניו כשהאדם יוצא מעולם הזה, ומטמאים אח"כ לרוח ההוא.

תתסא) **והיכלא דא תליין** וכו'; והיכל הזה, בו תלוים כל סודות הכשוף להמית בני אדם טרם שיגיעו זמנם, וכל הכשפים שבני אדם משמשים בהם. תלוים כאן. אלו העושים כשפים להטמא בהם, כמו בלעם שהיה מכשף בכשפיו, היו נטמאים תחילה בטומאת זרע רותחת ששפכו בבהמה, ומשום זה נדון בלעם בו בשכבת זרע ההיא הרותחת. כמו שאמרנו. (להלאה בלק דף קצד: ד"י) וע"כ נקרא היכל ההוא, **שחת טמא**.

תתסב) **ובהאי היכלא אית** וכו'; **ובהיכל ההוא** יש רוח אחר שהוא ממונה תחת הרוח שלמעלה, **וזה נקרא סרמי"א**. וכמה אלף ורבבות תחתיו. וכולם עומדים על מלה ההיא היוצאת עם רוחו של אדם בחלום מן צד הקדוש, רוח הטומאה הזה, וכל אלו עוררי דין שעמו, כולם יוצאים ומתחברים במלה ההיא, ויורדים אליה ומתחברים עמה, כדי להכחיש דבר ההוא ממנו, ומודיעים לו במקומה דברים אחרים, דברי שקר עם דבר אמת.

תתסג) **דכך ארחוי דכדיבא** וכו'; שכך דרכו של משקר, שאם אינו לוקח דבר אמת אינו יכול לתקן את שקריו שיאמינוהו. **אף** כאן אלו, כיון שמתערבים בדברי אמת, שראה בחלומו, ומכחישים אותם ממנו, מודיעים לו אח"כ דברי אמת כדי לקיים דברי שקר שמודיעים לו. **לאחר כך** מתפשט הדבר באלו הרוחות התחתונים למטה, (כלהלן אות תתס"ה) שאין להם קיום ואינם מתקיימים. ומודיעים הדבר בעולם לכמה צדדים ולכמה מינים.

(דפו"י דף רס"ד ע"א)

מניה, מודעי ליה מלה דקשוט, בגין לקיימא כדיבוי. ע לבתר מתפשטא ההיא מלה, באינון תתאי לתתא, דלית לון קיומא. ולא מתקיימי, ואודעי מילין בעלמא, לכמה פ סטרין לכמה זיינין.

תתסד) מהיכלא דא, נפקין תרין רוחין, דמתהפכאן, לזמנין גוברין, לזמנין נשין, ואלין אזלין ושטאן בעלמא באוירא, וחייכאן בבני נשא בגו חלמא, ואתחזון לון צ לגוברין, כנשין שפירן בחיזו דחלמא, ונטלי תיאובתא דבר נש. ק אוף הכי לנשין, אתחזון כגוברין, ואלין אקרון רעה ונגע, כד"א ג) לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך.

תתסה) ואלין אקרון רוחי תתאי ר לתתא. דנפקי מגו שלהובא דאשא. דכד נטלין אלין רוחין דלעילא, די בגו היכלא דא, נפקו תרי שלהובי דאשא, ואלין טסאן בעלמא, ואתעבידו אלין תרין רוחין כדקא אמרן, וכלא בסטרא דא מסאבא. זכאין אינון צדיקייא דאתמנען מסטרין אלין ואסתמרו מנייהו. ועל *) דא כתיב, ד) לשמרך מאשה זרה וגו'.

תתסו) היכלא תליתאה. היכלא דא, איהו היכלא דאפיל וחשיך, ולית ביה נהורא כלל, ואיהו אפיל יתיר מן קדמאי. והאי איהו דאקרי דומ"ה, לקבל שמא דאקרי שונ"א. בהיכלא דא קיימי ארבע פתחין, חד קיימא לסטרא דא, ש וחד לסטרא דא, ת וכן לארבע סטרין.

תתסז) א חד ממנא קיימא על האי פתחא קדמאה, והאי ממנא קיימא

מסורת הזהר

ג) (תהלים צא) בשלח קכג צ"ת. ד) (משלי ז) ב"ב ה צ"ב.

חלופי גרסאות

ע לבתר מתפשטי (כל) אינון [; באינון] תתאי ; מוסיף לבתר מתפשטי כל אינון תתאי ומתפשטא

ההיא מלה באינון תתאי. פ מוסיף סטרין וכל הני אינון לתתא בדרגין דמתפרשן לבר לכמה סטרין. צ ל"ב לגוברין. ק ל"ג מן אוף עד ואלין. ר ל"ג לתתא. ש ודא. ת ל"ג וכן לארבע סטרין. א וחד.

הסולם

היכל ב' — דסט"א שחת — טמא דיצה"ר

תתסד) **מהיכלא דא נפקין** וכו': מהיכל הזה יוצאים שני רוחות, המתהפכות פעם לגברים ופעם לנשים. ואלו הולכות ומשוטטות בעולם באויר, וצוחקים בבני אדם בחלום, ונראות להם כנשים יפות במראה החלום. ולוקחים את התשוקה של האדם. וכן לנשים הן נראות כגברים. ואלו נקראות **רעה ונגע**, כש"א, **לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך**.

תתסה) **ואלין אקרון רוחי תתאי** וכו': **ואלו**, רעה ונגע, נקראים רוחות תחתונים, שיוצאות משלהבת אש. כי כשנוסעים אלו הרוחות שלמעלה בתוך ההיכל, יוצאות שתי שלהביות אש, ואלו משוטטות בעולם, ונעשה מהן אלו ב' רוחות, רעה ונגע, שאמרנו. והכל בצד הזה של הטומאה. אשרי הם הצדיקים

(דפו"י דף רס"ד ע"א *) דף רס"ד ע"ב)

שמנעו את עצמם מצדדים אלו, ונשמרו מהם. ועל זה כתוב, לשמרך מאשה זרה וגו'.

היכל הג' דס"א שנקרא דומה, שכנגד השם שונא דיצה"ר

תתסו) **היכלא תליתאה**: היכל השלישי. היכל זה הוא היכל אפל וחשך, שאין בו אור כלל. והוא חשך יותר מהיכלות הראשונים. וזה הוא שנקרא דומה, כנגד השם של יצה"ר שנקרא שונא. בהיכל הזה נמצאים ארבעה פתחים, אחד עומד לצד זה ואחד עומד לצד זה, וכן לארבעה צדדים.

תתסז) **חד ממנא קיימא** וכו': ממונה א' עומד על פתח הא' הזה, וממונה הזה עומד בתוקף הרוגז שעל העולם. כשהדין שורה בעולם, ממונה הזה השורה בפתח הזה לוקח

כלי

בההוא תקיפו דרוגזא דעלמא. כד דינא שריא בעלמא, ב האי ממנא ג דשרי בהאי פתחא, ד נטיל זיינין, ואנח לון לאינון תרעין ה דבי כנישתא, והאי אקרי סקפורטי״א ודא הוא כשלונא דעלמא, ועל דא כתיב ה) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו, ו בההוא זמנא דאיהו שליט, ושריא דינא בעלמא, ז איהו קיימא למחמי ח במאן דאזיל יחידאי בשוקא, ואי הוא אערע בהדיה, יכיל לנזקא ליה, ט ולאתרע מזליה.

תתסח) פתחא תניינא, ביה קיימא חד ממנא אחרינא, ודא איהו קיימא לנטלא פתקין דדינא, ודא איהו י סנגדיא״ל. ותחות ידיה, כמה גרדיני נמוסין, דשלטאן, דקיימין לקבלא אינון פתקין דדינא, והאי קיימא על פתחא דא.

תתסט) וכד נטיל פתקא דדינא, האי קיימא על פתחא דא, ונחית לתתא, לאינון פתחין חשוכאן דלתתא. חד להההוא דאקרי שחת. וחד להההוא דאקרי בור, דאינון לתתא. ותמן, כמה אלף, וכמה רבבן ממנן, דשלטי בעלמא למעבד דינא, ואשתלים דינא בההוא פתקא.

תתע) פתחא תליתאה. בהאי פתחא, אית ממנא אחרא, כ אנגריו״ן שמיה

מסורת הזהר

ה) (משלי ד) ב״ב רכז צ״ב.

חלופי גרסאות

ב והאי; והיא. ג שריא. ד ונטיל. ה דבני נשא. ו מוסיף האי ממנא קיימא על פרשת אורחין למחמי בההוא. ז ואיהו. ח למאן. ט ואתרע. י הנגדיאל. כ אנגדין.

היכל ג׳ **הסולם** דסט״א דומה — שונא דיצה״ר

כלי זין, ומניח אותם בפתחי בית הכנסת. והוא נקרא **סקפורטי״א**, וזה הוא כשלון העולם, ועל זה כתוב, דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו. בזמן ההוא שהוא שולט והדין שורה בעולם, הוא עומד לראות במי שהולך יחידי בשוק, ואם הוא נפגש עמו יכול להזיקו, ולהחליש מזלו.

פירוש. המלכות נקראת בית הכנסת, זנודע שבפתח המלכות חטאת רובץ, שהוא מדת הדין הקשה דמנעולא, (כנ״ל אות תתמ״ג) והמלאך הזה שבכאן, שהוא נקרא **סקפורטיא** הוא המניח שם כלי זין הזה, שה״ס מנעולא. להיותו עומד מול היכל הנצח דקדושה, וע״כ כחו חזק. וז״ש, **האי ממנא דשרי בהאי פתחא, נטיל זיינין ואנח לון לאינון תרעין דבי כנישתא**. דהיינו לפתח המלכות. כמבואר. וע״כ הרשעים, הדבקים בס״א וממשיכים חכמה ממעלה למטה, נאמר עליהם, ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ, שנכשלים בחטאת הזה שה״ס המנעולא שבפתח המלכות ואובדים על ידו אור החיים, וז״ש, **ודא הוא כשלונא דעלמא** וכו׳.

(דפו״י דף רס״ד ע״ב)

תתסח) **פתחא תניינא** וכו׳: **פתח השני**. בו עומד ממונה אחר אחד, וזה הוא עומד לקבל פסקין של הדין, דהיינו כתבים שבהם נרשמים פסקי הדין, וזה הוא **סנגדיא״ל**, ותחת ידו כמה עוררי דין ומשפט, ששולטים, העומדים לקבל אלו פסקי הדין. וממונה הזה עומד על פתח הזה השני.

תתסט) **וכד נטיל פתקא** וכו׳: וכשמקבל פסק הדין, מן הממונה מלכיאל, שבפתח הא׳ של היכל הג׳ דקדושה, (כנ״ל אות תקמ״ב) **הוא עומד בפתח הזה ויורד למטה לאלו פתחים החשכים שלמטה, אחד לאותו שנקרא שחת**, דהיינו היכל הב׳ דס״א, **ואחד לאותו שנקרא בור**, שהוא היכל הא׳ דס״א, שהם למטה. (כנ״ל אות תקמ״ב) ושם כמה אלף וכמה רבבות ממונים השולטים בעולם לעשות דין, ונשלם הדין שבפסק דין ההוא. (וביאור הדברים עי׳ לעיל אות תקל״ח).

תתע) **פתחא תליתאה: פתח השלישי**. בפתח הזה יש ממונה אחר, ושמו **אנגריו״ן**. וזהו עומד על כל אלו המחלות והמכאובים והחלחולים ואש העצמות. דהיינו שאין בהם

ודא איהו קיימא, על כל אינון מרעין ומכאובין, וחלחולין ואשא דגרמי. דהא מניה נפקי כמה וכמה אלף ורבבן דממנן עמיה, על כל אינון מרעין ומכאובין כמה דאתמר.

תתעא) פתחא רביעאה, הכא איהו חד רוחא, דאתברי בפגימו דסיהרא, ואקרי אסכר"א. ל והאי קיימא על קטולי דרביי, ודא אתחזי לון, וחייך בהון, עד דקטיל לון, מ ואדמי לון כאתתא נ אמיה דרביא, ומניקא לון, ס וחייכא בהו, ואחידת ע לון, וקטלת לון.

תתעב) באמצעיתא דהאי היכלא, קיימא חד רוחא, דאקרי אגיר'סו"ן. האי אתמנא, על כל אינון דמתין מבר תליסר שנין, עד עשרין שנין. האי איהו קטולא דלהון, כמה דאוקימנא, ודא איהו פ בחברותא דההוא נחש כדקאמרן וקיימא בהדיה, ואזיל אבתריה. ועל דא אקרי מלאך המות טוב מאד, דכתיב ו והנה טוב מאד, ואוקימנא.

תתעג) מהכא מתפשטין ונפקין תרין רוחין, א"ף וחמ"ה. ואלין אתמנון, על כל אינון דשמעי נזיפא ממאן דלעי באורייתא, ואתרחצן ביה, ולא צ חיישי עליה. וכן על כל אינון דחייכאן ממלי דאורייתא, או ממלי דרבנן.

תתעד) ק מאף וחמה ר אלין, נפקין כמה אלף, וכמה רבבן, וכלהו נפקי ושארן עלייהו דבני נשא, אינון דמשתדלין באורייתא, או דמשתדלי במלי דמצוה, ואזלי בארחא דמצוה. בגין דיתעצבון, ולא יחדון בה. ומתרין אלין

מסורת הזהר

ו) (בראשית א) הקסה"ז קפט צ"ב.

חלופי גרסאות

ל מוסיף והאי איהו. מ ל"ג ואדמי לון. נ ל"ג אמיה. ס ל"ג וחייכא בהו. ע ל"ג לון. פ בחכמתא. צ מקנאן. ק מוסיף דהא מאף. ר ל"ג אלין.

מיתה הנמשכים מדינים דשמאל (כנ"ל באות תקמ"ז ע"ש) כי ממנו יוצאים כמה וכמה אלפים ורבבות הממונים עמו **על כל אלו** מחלות ומכאובים כמו שלמדנו.

תתעא) **פתחא רביעאה**: פתח הרביעי. כאן יש רוח אחד שנברא במיעוט הירח, ונקרא **אסכר"א**, והוא עומד על מיתת ילדים. והוא נראה לילדים וצוחק עמהם עד שממית אותם. והוא נדמה להם כאשה, כמו אמו של הילד, ומניקה אותם וצוחקת בהם ואוחזת בהם וממיתה אותם.

תתעב) **באמצעיתא דהאי היכלא** וכו': באמצע היכל הזה, עומד רוח אחד, שנקרא **אגיריסו"ן**, זה נתמנה **על כל** אלו שמתים מי"ג עד כ' שנים, זו היא המיתה שלהם, מיד הממונה ההוא, **כמו שהעמדנו**, **וזה הוא** בהתחברותו עם נחש ההוא שאמרנו (לעיל אות תקנ"א) **שעומד עמו והולך אחריו. ועל**

(דפו"י דף רס"ד ע"ב)

זה נקרא מלאך המות טוב מאד, שכתוב, **והנה טוב מאד**, והעמדנו שזהו מלאך המות (כנ"ל אות תקנ"ב ע"ש).

תתעג) **מהכא מתפשטין ונפקין** וכו': מכאן מתפשטים ויוצאים, ב' רוחות, **אף וחמה**, ואלו נתמנו **על כל אלו** ששומעים נזיפה ממי שעוסק בתורה, דהיינו שהעוסק בתורה גוער בהם על שאינם הולכים בדרך הישר, **והם** בוטחים בו, בטובו, ואינם דואגים מזה. וכן **על כל אלו** הצוחקים ולועגים מדברי תורה **או מדברי רבנן.**

תתעד) **מאף וחמה אלין** וכו': מאף וחמה אלו, יוצאים כמה אלפים וכמה רבבות, וכולם יוצאים ושורים על אנשים העוסקים בתורה או שעוסקים בדברי מצוה, והולכים בדרך מצוה, כדי שיתעצבו ולא יהיו שמחים

בתורה

דחיל משה, כד חאבו ש ישראל, ונחית מן טורא דכתיב, ז כי יגרתי מפני האף והחמה.

תתעה) תחות אלין, אית רוחא חדא, דקיימא על כל אינון מארי דלישנא בישא, דכד מתערי בני נשא בלישנא בישא, או ההוא ב"נ דאתערי בלישנא בישא, כדין אתער האי רוחא בישא ת מסאבא דלעילא, דאקרי סכסיכ"א. ואיהו שארי על ההוא אתערתא דלישנא בישא, דשארי ביה בני נשא, ואיהו עאל לעילא, וגרים בההוא אתערו דלישנא בישא, מותא וחרבא וקטולא בעלמא. *) ווי לאינון דמתערי להאי סטרא בישא, ולא נטרי פומייהו ולישנהון, ולא חששי על דא, ולא ידעי דהא באתערו דלתתא, תליא אתערו דלעילא, בין לטב בין לביש.

תתעו) תא חזי, כד האי אתערו דלישנא בישא אתער לתתא, כדין האי נחש א עקלתון, סליק קשקשוי, ואוקים לון בסליקו, ואתער מרישא עד רגלוי. וכד קשקשוי סליקו ומתערי, כדין כל גופא אתער. קשקשוי, ב אלין אינון כל גרדיני נימוסין דלבר.

חלופי גרסאות

ש מוסיף ישראל הוה. ת ל"ג מסאבא. א מוסיף עקלתון נחש ברית. ב ואלין.

מסורת הזהר

ז) (דברים ט) חלק ב' רמט: חלק ג' קלז:

הסולם

היכל ג' דסט"א דומה — שונא דיצה"ר

בתורה ומצוה שעוסקים, ומשנים אלו, פחד משה כשחטאו ישראל בעגל וירד מן ההר, שכתוב, כי יגרתי מפני האף והחמה.

תתעה) **תחות אלין אית וכו':** תחת אלו אף וחמה, יש רוח אחד שעומד על כל אלו בעלי לשון הרע. כי כשבני אדם מתעוררים בלשון הרע, או אדם אחד שנתעורר בלשון הרע, אז נתעורר רוח הרע הטמא ההוא שלמעלה בכאן, הנקרא סכסיכ"א, והוא שורה על התעוררות ההיא של לשון הרע שפתחו בני אדם, והוא נכנס למעלה, וגורם, בהתעוררות ההיא של לשון הרע, מות וחרב והרג בעולם. אוי לאלו שמעוררים את צד הרע הזה ואינם שומרים פיהם ולשונם, ואינם דואגים על זה. שאינם יודעים, שבהתעוררות שלמטה תלויה התעוררות של מעלה, בין לטוב ובין לרע.

תתעו) **ת"ח כד האי וכו':** בוא וראה, כשהתעוררות הזאת של לשון הרע מתעוררת למטה, אז נחש עקלתון הזה, מעלה קשקשותיו ומקים אותן בהעלאה, שיהיו זקופות כלפי מעלה, ונתעורר מראשו עד רגליו. כי כשקשקשותיו. עולות ומתעוררות, מתעורר כל גופו. קשקשותיו אלו, הם כל עוברי דין וחוק שמבחוץ.

(דפו"י דף רס"ד ע"ב *) דף רס"ה ע"א)

פירוש. כי הנחש, וכל הס"א, אין להם אחיזה אלא ממלכות דקדושה, בסו"ה ורגליה יורדות מות. אלא בעון לשון הרע אז עולה המלכות בבינה ונאחז הנחש מן המלכות שבמקום בינה. כי כמו שבעל לשון הרע מטיל פגם באדם שאין בו פגם, כך למעלה עולה הדין של המלכות, שה"ס מנעולא במקום בינה, ונעשה פגם במקום שאין בו פגם. וז"ש, באתערו דלתתא תליא אתערו דלעילא. (באות תתע"ה).

והנה בחינת המלכות של הנחש נעשתה ממדת הדין הקשה הנמשכת ממלכות הבלתי נמתקת דקדושה, (כנ"ל וארא דף ל"ד ד"ה פירוש ע"ש) וקשקשותיו ועורו וזנבו הם בחינת המלכות של הנחש כמ"ש שם. וז"ש, כד האי אתערו דלישנא בישא אתער לתתא, כדין האי נחש עקלתון סליק קשקשוי ואוקים לון בסליקו, דהיינו שהוא מעלה את המלכות שלו שהיא מדת הדין הקשה שנקראת קשקשים אל המקום שכנגד בינה דקדושה שבגרם עון לה"ר עולה המלכות למקום בינה כנ"ל. ונעשה מקום לנחש לאחוז בדינין היורדים מבינה. ונבחן, שמעלה שם קשקשותיו, וז"ש, קשקשוי אלין אינון כל גרדיני נימופין דלבר, דהיינו המחבלים

תתעז) וכלהו מתערי ואחדין בההוא מלה בישא, ומתערי לגבי ההוא ח) נחש בריח, כדין כל גופא בישא, אתער מרישיה ועד רגלוי, בכל הני היכלין דקאמרן. וכל אינון קשקשין בההוא גלדא, נחתין לתתא, וההוא גלדא אתפשט מניה ונחית לתתא. וגופא סליק, ואתער למהוי דלטורא לעילא.

תתעח) תא חזי, אף על גב דזמנא קביעא איהו, לכל חויין דעלמא, לאתפשטא משכא דלהון, לא מתפשטי, אלא בזמנא דמתערי בלישנא בישא לתתא, וכדין אתער ההוא ג חויא בישא לעילא, ד ופשט משכיה וקשקשוי מניה. דא סליק, ודא נחית, וקשיא עליה ההוא אתפשטותא דקשקשוי במשכיה מכלא. מאי טעמא. בגין. ה דאתפרש מזווגיה. ו דאלמלא הוה כלא בחבורא חדא, לא יכלין ז עלמין למסבל לון, וכלא בגין אתערותא דלישנא בישא דלתתא.

תתעט) וכד חויין דלתתא מתפשטי מההוא משכא, כדין כל חד וחד יהיב קלא, ואתער לכמה חויין דקיימי בההוא אתר, דאקרי בור, דתמן כמה

מסורת הזהר

ח) (ישעיה כז) בא כב צ״ב.

חלופי גרסאות

ג רוחא. ד מוסיף ופשט מניה. ה ל״ג דאתפרש מזווגיה; דתתפרד. ו דאלמלי. ז עלמא.

המחבלים הנמשכים מחיצוניות המלכות, שהיא מדת הדין הקשה.

תתעז) **וכלהו מתערין ואחדין** וכו׳: וכל, גרדיני נימוסין הנ״ל, מתעוררים ונאחזים **בדבר הרע ההוא** שאמר האדם, **ומתעוררים אל נחש בריח ההוא**, שהוא הזכר של הנחש, **ואז כל גוף הרע של הנחש נתעורר**, מראשו **ועד רגליו לפגום בכל אלו ההיכלות שאמרנו. וכל אלו הקשקשים שבעור שלו יורדים למטה, והעור נתפשט ממנו ויורד למטה. והגוף**, בלי העור וקשקשים, **עולה ונתעורר להיות משטין למעלה.**

פירוש. אחר שהעור והקשקשים של הנחש עלו ונאחזו למעלה כנגד מקום בינה, אז נתבטלו וירדו ממנו הדינים של המלכות, שהם בקשקשים ועור שלו, כי אין צורך בהם, שיש בכלל מאתים מנה, וז״ש, וכל אינון קשקשין וכו׳ **וההוא גלדא אתפשט מניה ונחית לתתא. שזה שהנחש פושט את עורו. וכל שאר הגוף שלו נעשה מַשטיז למעלה כנגד הבינה.**

תתעח) **תא חזי אע״ג** וכו׳: **בוא וראה, אע״פ שיש זמן קבוע לכל הנחשים שבעולם להפשיט את עורם מעצמם**, דהיינו, אחד לז׳ (דסו״י דף רס״ה ע״א) שנה, מכל מקום, **אינם מתפשטים אלא בזמן שמעוררים לשון הרע למטה, ואז נתעורר נחש הרע ההוא למעלה ופושט עורו וקשקשותיו ממנו. זה עולה וזה יורד**, דהיינו הגוף שלו עולה למעלה כנגד הבינה, והעור והקשקשים שלו מתפשטים ממנו ויורדים למטה. **וקשה עליו, התפשטות עורו וקשקשותיו, יותר מכל. מהו הטעם משום שנפרש מזווגו.** כלומר שעורו וקשקשותיו הם בחינת המלכות של הנחש, (כנ״ל אות תתע״ו) שהיא בת זוגו של הנחש. ולמה נעשה כך, שיהיה נפרד מן המלכות שלו. הוא משום, **כי אם הכל היה בחבור אחד**, דהיינו, עם המלכות שלו, שהוא העור והקשקשים, שהם מדת הדין הקשה, **לא היה העולם יכול לסבול.** וע״כ, הוא תקון העולם. (כנ״ל וארא דף ל״ו ד״ה עד ע״ש) ועם כל זה, **הכל הוא בשביל התעוררות לשון הרע שלמטה.** כלומר אע״פ שהוא תקון העולם, אין הדבר נעשה מאליו אלא בסבת העון של לה״ר.

תתעט) **וכד חויין דלתתא** וכו׳: **וכשהנחשים שלמטה מתפשטים מעור ההוא, אז כל אחד ואחד נותן קול, המעורר כמה נחשים העומדים במקום ההוא שנקרא בור, ששם עומדים כמה נחשים** (כנ״ל אות תתמ״ז) **וכולם דוברי רכיל על העולם, לעורר לנחש הגדול הזה לדבר רכילות על העולם. והכל**

נחשין קיימין. וכלהו דלטורין, לאתערא להאי חויא רבא, ח למהוי דלטורא על עלמא. וכלא בגין האי אתערו דלישנא בישא, כד קיימא אתערותא דיליה לתתא.

תתפ) כגוונא דא, מאן דלעי באורייתא, כמה אינון דאקרון לשון הקדש, דמתחברן ואתערי אתערותא, להההוא אתר דאקרי לשון הקדש. לשון מההוא קדש דלעילא. וכמה קדושות וקדושין מתערין מכל סטרין. זכאה חולקיהון דצדיקייא, ט אינון דגרמי לאתערא קדושין לעילא ולתתא, קדושה דלעילא וקדושה דלתתא.

תתפא) ועל דא כתיב, ט) והתקדשתם והייתם קדושים. והתקדשתם: אלו מים ראשונים. ואינון י אתקרון מיין עלאין. והייתם קדושים: אלין מיין תתאין, ואקרון מים אחרונים. ומזון באמצע, בין מים ראשונים למים אחרונים. ועל דא מזון, לאו איהו במים אחרונים, אלא במים ראשונים. מים ראשונים מעילא דמזונא תליא ביה. ולא במים אחרונים. ורזא לקדישי עליונין אתייהיב. זכאה חולקיהון בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תתפב) היכלא רביעאה. היכלא דא, איהו דאקרי חוב"ה. ודא איהו י) טיט היון, לקבל שמא אחרא דאקרי אבן מכשול, וכלא חד. איהו חוב"ה, כ בגין דתמן קיימי כל חובי דעלמא, אכרעותא דחובין.

מסורת הזהר

ט) (ויקרא יא). י) (תהלים מ) ויחי קצא צ"ה.

חלופי גרסאות

ח מוסיף וסלקן למהוי. ט דגרמי איגון. י ל"ג אתקרון. כ ל"ג בגין.

היכל ג' **הסולם** דסט"א דומה — שונא דיצה"ר

הוא בשביל התעוררות לשון הרע, כשנמצאת התעוררות שלו למטה.

תתפ) **כגוונא דא מאן** וכו': **כמו זה, מי שעוסק בתורה, כמה הם** המלאכים **הנקראים לשון הקדש שמתחברים ומעוררים התעוררות למקום ההוא שנקרא לשון הקודש.** דהיינו **לשון מההוא קדש שלמעלה.** שה"ס קו האמצעי, שהוא **לשון** המאזנים ליחד הימין והשמאל זב"ז, שאז נגלית עליהם הקדושה, **וכמה קדושות** וקדושים מתעוררים מכל הצדדים. **אשרי חלקם** של הצדיקים שהם גורמים שתתעורר **קדושות למעלה ולמטה, קדושה של מעלה** בבינה, **קדושה של מטה** במלכות.

תתפא) **וע"ד כתיב והתקדשתם** וגו': **ועל זה כתוב, והתקדשתם והייתם קדושים. והתקדשתם, אלו הם מים ראשונים, שהם נקראים מים עליונים,** דהיינו קדושה של מעלה שהיא בינה. **והייתם קדושים, אלו הם**

(דפו"י דף רס"ה ע"א)

מים **תחתונים, ונקראים מים אחרונים,** דהיינו קדושה של נוקבא, שהיא מלכות. **ומזון באמצע בין מים ראשונים למים אחרונים. וע"כ מזון, אינו במים אחרונים,** שהם מלכות, **אלא במים ראשונים** שהם בינה, **כי מים ראשונים הם מלמעלה** מבינה, **שהמזון תלוי שם.** שכל המוחין הם מבינה. **ולא במים אחרונים,** שהוא מלכות המקבלת מבינה, ולית לה מגרמה ולא מידי. **והסוד ניתן לקדושים עליונים. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.**

היכל ד' דס"א, חובה, כנגד טיט היון, וכנגד אבן מכשול

תתפב) **היכלא רביעאה: היכל הרביעי. היכל זה הוא שנקרא חובה. וזה הוא טיט היון כנגד שם אחר,** שנקרא היצר הרע, **אבן מכשול. והכל אחד. הוא** נקרא **חובה,** משום **שנמצאים שם כל עונות העולם,** דהיינו **ההכרעה של עונות.** כמ"ש לפנינו,

בגין

תתפג) בגין דכד חבאן בני נשא, כל אינון גרדיני נימוסין, נטלין אינון חובין, ומנחי לון בהאי היכלא דאקרי חובה. וכל זכיין דעלמא, כלהו מלאכין קדישין דממנן על זכוון דעלמא, כלהו נטלי לאינון זכוון, ואוקמי לון בהיכלא רביעאה דאקרי זכות, ותמן קיימי זכוון דבני נשא. וחובין קיימי בהיכלא אחרא, דאקרי חובה. ואתקלו כחדא ביומא דראש השנה כי כ) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ולבתר דאכרעו זכיין, או חובין, לסטרא דא, או לסטרא דא, הכי נצח.

תתפד) וע"ד, ביומא דראש השנה, כד ל מתערין אלין תרין סטרין, זכות וחובה. מ ובהו תליין חיים ומות. אי זכיין אכרעו, לסטרא דא דאקרי זכות, אכתוב בר נש בההוא סטרא דאקרי חיים. *) בגין, דהני תרין סטרין קיימי בההוא יומא, דא בסטרא דא, ודא בסטרא דא. אי זכי ההוא בר נש, ונצחין אינון זכיין, הא אכתוב ההוא ב"נ לחיים. בגין דאחיד ביה האי סטרא קדישא, נ דאקרי זכות, וחיים אחיד ביה, ואמר דא דילי הוא, ודידי הוה, וכדין אכתוב ההוא ב"נ ס לחיים.

תתפה) ואי נצחן חובין, האי סטרא אחרא מסאבא, דאקרי חובה ומות, אחיד ביה, אמר האי דידי הוא, ודידי הוי, וכדין אכתוב דאיהו דיליה. ודא הוא דתנינן, דהא ביומא דא דר"ה, אכתוב ב"נ, או לחיים או למיתה. אי אכתוב בסטרא דקדושה, אכתוב לחיים, ואתקיים תמן, ע ואתדבק ביה. ואי אכתוב פ בסטרא אחרא, אתקיים בסטרא דמסאבותא, ודביק ביה, ודא הוא צ הן לחיים הן למות. ואתמשך בהאי סטרא או בהאי סטרא.

מסורת הזהר

כ) (קהלת ז) שמות פה צ"ל.
עד ואמר. ס מוסיף לחיים ואכתוב דיליה.

חלופי גרסאות

ל מתחברן. מ ל"ג ובהו תליין. נ ל"ג מן דאקרי ע ל"ג ואתדבק ביה. פ לסטרא. צ מוסיף וכתיב הן.

הסולם

היכל ד'

תתפג) **בגין דכד חבאן** וכו': משום, כאשר בני אדם חוטאים, כל אלו עוררי דין וחוק לוקחים אלו העונות ומניחים אותן בהיכל הזה שנקרא **חובה**. וכל המצות שבעולם, כל מלאכים הקדושים הממונים על זכיות העולם, כולם לוקחים אלו המצות ומניחים אותן בהיכל רביעי דקדושה הנקרא **זכות**, ונמצאים שם המצות של בני אדם, והעונות נמצאים בהיכל האחר שנקרא **חובה**, ונשקלים יחד ביום ראש השנה, כי גם את זה לעומת זה עשה האלקים. ולפי הכרעת המצות או העונות, לצד זה או לצד זה כך נוצח. אם העונות מרובים נוצח הסטרא אחרא, ואם המצות מרובות נוצחת הקדושה.

תתפד) **וע"ד ביומא** וכו': ועל כן ביום **ראש השנה**, כשמתעוררים אלו ב' צדדים,

(דפו"י דף רס"ה ע"א *) דף רס"ה ע"ב)

חובה

זכות וחובה, תלוים בהם חיים ומות, אם הזכיות מכריעות לצד זה שנקרא **זכות**, נכתב האדם בצד ההוא שנקרא חיים, משום שאלו ב' הצדדים עומדים ביום ההוא, זה בצד זה, וזה בצד זה, אם אדם ההוא זוכה והזכיות נוצחות הרי האדם נכתב לחיים, משום שאוחז בו הצד הקדוש שנקרא **זכות**, והחיים אוחז בו, ואומר זה שלי הוא, ושלי היה, ואז נכתב האדם לחיים.

תתפה) **ואי נצחן חובין** וכו': ואם העונות נוצחים, סטרא אחרא הטמא הזה, הנקרא **חובה ומות**, אוחז בו ואמר זה שלי הוא ושלי היה, ואז נכתב שהוא שלו. וזהו שלמדנו, שביום ראש השנה נכתב האדם או לחיים או למיתה, אם נכתב בצד הקדושה, נכתב לחיים, ומתקיים שם ומתדבק בו. ואם נכתב בסטרא אחרא, הוא מתקיים בצד הטומאה ודבוק בו, שהוא

מיתה

תתפו) כל זמנא דאיהו קיימא בסטרא דא דקדושה, כל קדושין וכל דכיין מתדבקין ביה. יקרא ק וקב״ה יתיב וישמע ליה, עליה כתיב ל) יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי. וכל זמנא דאיהו קיימא בסטרא אחרא דמסאבא, כל מסאבו, וכל חובה, וכל בישין מתדבקן ביה. יקרא, ולית מאן דישמע ליה. מרחקא איהו מקב״ה, עליה כתיב מ) רחוק מרשעים ישועה וכתיב נ) גם כי תרבו תפלה אינני שומע.

תתפז) היכלא דא, איהו אתר דכל אינון דאקרון אלהים אחרים, בגין דאתגליין הכא. וכל אינון דמפתו להו לבני נשא בענוגין דהאי עלמא, לאזנאה לאתענגא בענוגי נאופין דעלמא, ומשכי להו בתר ענוגין ונאופין דהאי עלמא, כדקאמרן.

תתפח) בהאי היכלא, אתחזי חד רוחא שליט תקיפא, דאיהו על כלהו, ודא אקרי אוף הכי אל, כגוונא דאחרא דבסטר קדושה. האי איהו ס) א״ל נכ״ר. ודא איהו דמפתי לבר נש דלעי באורייתא, או דקאים בבי מדרשא. האי רוחא תקיפא מפתי ליה, וחשיב כמה הרהורין, ואמר מה את קאים הכא, טב לך למהך בחבורת אינון דגאו על בני נשא, ר ואינון דאזלין בתר נשין שפיראן, ומתענגי בענוגי עלמא. כיון דב״נ אתפתי אבתריה, כדין כלהו שטיין ואזלי ואתמשכאן אבתריה.

תתפט) וכמה אינון אחרנין דקיימין תחותיה, וכלהו מסאבי ליה בהאי

מסורת הזהר

ל) (תהלים צא) חלק ג׳ רצח. תקונים חדשים ק ט״ב של״ה. מ) (תהלים קיט). נ) (ישעיה א) ויחי רכו צ״ב. ס) (דברים לב) ב״א רט צ״ד.

חלופי גרסאות

ק דקב״ה. ר אינון.

הסולם

היכל ד׳ חובה

מיתה. וזה הוא, הן לחיים והן למות, דתיינו שנמשך בצד זה או בצד זה.

תתפו) **כל זמנא דאיהו** וכו׳: כל זמן שהוא עומד בצד הזה של הקדושה, כל הקדושות וכל הטהרות מתדבקות בו, יקרא, והקב״ה ישיב וישמע לו, עליו כתוב, יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי. וכל זמן שהוא עומד בצד האחר הטמא, כל טומאה וכל עון וכל הרעות מתדבקים בו, הוא קורא ואין מי שישמע לו, מרוחק הוא מהקב״ה. עליו כתוב, רחוק מרשעים ישועה. וכתוב, גם כי תרבו תפלה אינני שומע.

תתפז) **היכלא דא איהו** וכו׳: היכל זה הוא מקום של כל אלו הנקראים אלהים אחרים. משום שמתגלים כאן. וכן נמצאים כאן כל אלו המסיתים בני אדם לתענוגי עולם הזה לזנות,

(דפו״י דף רס״ה ע״ב)

להתענג בתענוגי ניאופי העולם, ומושכים אותם אחר תענוגים וניאופי עולם הזה כמו שאמרנו.

תתפח) **בהאי היכלא אתחזי** וכו׳: בהיכל הזה נראה רוח אחד חזק שולט, שהוא על כולם, וזה נקרא גם כן **אל**, כמו רוח האחר שבהיכל ד׳ שמצד הקדושה (כנ״ל אות תר״ב) **זה הוא אל נכר**. וזה הוא שמפתה את האדם העוסק בתורה, או שעומד בביהמ״ד, רוח החזק הזה מפתה אותו, והאדם חושב כמה הרהורים. והרוח אומר לו, מה אתה עומד כאן מוטב לך ללכת בחברה המתגאים על בני אדם, וההולכים אחר נשים יפות, והמתענגים בתענוגי העולם. כיון שהאדם נפתה אחריו, אז כולם, כל הרוחות, משוטטים והולכים ונמשכים אחריו.

תתפט) **וכמה אינון אחרנין** וכו׳: וכמה הם רוחות האחרים העומדים תחתיו, של הרוח הנ״ל, וכולם מטמאים לו בעולם הזה ומטמאים

עלמא, ומסאבי ליה בההוא עלמא. ואינון אקרון צואה רותחת, דכתיב ש צא תאמר לו. אינון דרגין דקיימין לסאבא תדיר, והא אתמר.

תתצ) באמצעיתא דהאי היכלא, אית רוחא אחרא, דאקרי נגע. ומהאי נפקא רוחא אחרא דאקרי נגע צרעת. ואיהו קיימא תדיר, לסאבא לכל אינון מאריהון דלישנא בישא, יתיר על כל מה דמסאבין ליה. והאי נגע עלאה, איהו ממנא על כל אינון פתורי דשבתא, דכד עייל שבתא, ולא אתסדרו בענוגא דשבתא כדקא יאות, ואינון קא מבזי ענוגא דשבתא, האי נגע נטיל לאינון פתורי דלאו אינון בענוגא דשבתא כדקאמרן.

תתצא) וכד האי נטיל לאינון פתורי, כל אינון גרדיני נימוסין דקיימי ביה, כלהו פתחי ואמרי, פ) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו. וילבש וגו'. ינקש נושה לכל אשר לו וגו'. אל יהי לו מושך חסד וגו'.

תתצב) והא אוקימנא, בההוא ליליא דשבתא, כד פתורי אתייהיבו להההוא סטרא בישא, כדין אתתקף ההוא סטרא ש בישא, מסאבא, וההוא ב"נ אתמסר להההוא סטרא. ווי ליה דאתגרע מההוא סטרא קדישא, דמהימנותא. ואתפקד בסטרא אחרא מסאבא. כגוונא דא בכל אינון סעודתי די"ט.

תתצג) הכא בהאי היכלא, *) בני חיי ומזוני בהפוכא איהו. ת ובההוא היכלא אחרא קדישא, לא קיימי תלת אלין, ותליין לעילא. והכא קיימין לביש.

מסורת הזהר

פ) (ישעיה ל) וישב סט צ"א. פ) (תהלים קט) תולדות סב צ"ח.

חלופי גרסאות

ש ל"ג בישא. ת ומההוא.

הסולם

היכל ד׳

חובה

לו בעולם ההוא. ואלו הרוחות נקראים, צואה רותחת, שכתוב, צֹא תאמר לו, שהוא לשון צואה, דהיינו שמפתים את האדם לצאת מן בית המדרש ומן הקדושה לתענוגי העולם הן המדרגות העומדות לטמא תמיד. וכבר למדנו.

תתצ) באמצעיתא דהאי וכו׳: באמצע היכל הזה יש רוח אחר שנקרא נגע, וממנו יוצא רוח אחר שנקרא נגע צרעת, והוא עומד תמיד לטמא לכל בעלי לשון הרע יותר על מה שמטמאים אותו בהיכל הג׳ (כנ״ל אות תתע״ה) ונגע עליון הזה הוא ממונה על כל אלו שלחנות השבת, כי כשנכנסת השבת ואין עורכים השלחן בתענוגי שבת כראוי, שהם מבזים השבת, נגע הזה לוקח אלו שלחנות, שאין עליהם תענוגי שבת. כמו שאמרנו. (עי׳ אות תרכ״ה).

תתצא) וכד האי נטיל וכו׳: וכשנגיע הזה לוקח אלו השלחנות, כל אלו עוררי הדין והחוקים העומדים שם כולם פותחים ואומרים,

(דפו״י דף רס״ה ע״ב *) דף רס״ו ע״א)

ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה יתרחק ממנו וילבש קללה כמדו וגו׳ ינקש נושה לכל אשר לו וגו׳ אל יהי לו מושך חסד וגו׳.

תתצב) והא אוקימנא בההוא וכו׳: והרי העמדנו, באותו ליל שבת, כשהשלחנות ניתנו לצד הרע ההוא, אז מתחזק צד הרע הטמא ההוא, ואדם ההוא נמסר לצד האחר ההוא. אוי לו שנגרע מצד הקדושה ההוא, צד האמונה, וניתן בצד האחר הטמא. כעין זה בכל הסעודות של יום טוב.

תתצג) הכא בהאי היכלא וכו׳: כאן בהיכל הזה, בנים חיים ומזון הם בהיפך, כלומר, שמונעים ג׳ אלו מבני אדם. ובהיכל ד׳ האחר הקדוש לא נמצאים בנים חיים ומזון, (כנ״ל אות תר״ל) ותלוים למעלה, וכאן נמצאים לרע. כי כשהאדם מגיע להיכל הזה, הנה נמצא שם חיים לכלות אותם. ושם, בנים כשהם

קטנים

דכד א מטי ב״נ להאי היכלא, הא תמן קיימין חיוון לשיצאה לון. והא תמן בנין כד אינון זעירין, מהכא נפקא, בגין לאתמנאה קטיגורא עלייהו. והא תמן קיימין מזוני, לאעברא לון מניה. וכלא ב תליא בחובה. ועל דא אקרי האי היכלא חובה. כמה דאתמר.

תתצד) ומהכא נפקא חד רוחא מסאבא, דאקרי ארירי״א. וכמה אלף ורבבן עמיה, וכלהו אקרון אוררי יום, כד״א צ) יקבוהו אוררי יום. והאי רוחא וכל אינון דעמיה, כלהו קיימי לנטלא ההיא מלה דלייט בר נש גרמיה ברוגזיה, ואלין מתערי להאי חויא, דאקרי ק) לויתן נחש עקלתון, בגין לאייתאה ולאתערא לווטין על עלמא, ה״ד יקבוהו אוררי יום וגו׳.

תתצה) ואלין אוררי יום, שלטין על רגעי ושעתי דיומא, ונטלי אינון מילין דלייט בר נש גרמיה, בין ברוגזא, בין באומאה, ובההיא מלה, מתערי להאי נחש עקלתון, דאקרי לויתן, ג בגין לקיימא ליה לחבלא לעלמא. ועל דא לייט איוב יומיה בצעריה, ולא גופיה. דכתיב ר) ויקלל את יומו בתחלה, ולבתר יקבוהו אוררי יום. רחמנא לישזבן ד מסטרא בישא, ומתוקפוי. ומכל מלה בישא.

תתצו) היכלא חמישאה. היכלא דא, איהו היכלא דאקרי שאו״ל, לקבל ההוא שמא דאקרי ערל, והא אוקימנא דדא איהו רזא דערלה. בהאי היכלא, אית חד פתחא, וחד ממנא עליה. ודא איהו ממנא לאתערא תדיר קטרוגא על עלמא, והאי רוחא אקרי איב״ה, בגין דשמא דהאי ה פתחא איב״ה שמיה, וסימניך ש) ואיבה אשית בינך ובין האשה וגו׳.

מסורת הזהר

צ) (איוב ג). ק) (ישעיה כז) בא כב צ״ב. ר) (איוב ג). ש) (בראשית ג) חיי שרה יב צ״א.

חלופי גרסאות

א מטו בנוי דב״נ. ב איהו. ג ל״ג בגין לקיימא ליה. ד מכל ול״ג מסטרא בישא ומתוקפוי. ה היכלא.

קטנים, שיוצא מכאן הרוח להתמנות מקטרג עליהם. ושם נמצא מזון, להעבירו מן האדם. דהיינו הכל לרע. והכל תלוי בחובה, דהיינו בעונות, וע״כ נקרא היכל הזה, חובה, כמו שלמדנו.

תתצד) **ומהכא נפקא חד** וכו׳: ומכאן יוצא רוח אחד טמא, הנקרא **ארירי״א**, וכמה אלף ורבבות עמו, וכולם נקראים אוררי יום. כמש״א. יקבוהו אוררי יום. ורוח הזה וכל אלו שעמו כולם עומדים לקחת מלה ההיא שהאדם מקלל עצמו מתוך כעסו. והם מעוררים את הנחש הזה שנקרא, לויתן נחש עקלתון, כדי להביא ולהעיר קללות על העולם, זהו שכתוב, יקבוהו אוררי יום וגו׳.

תתצה) **ואלין אוררי יום** וכו׳ ואוררי יום אלו שולטים על הרגעים ושעות היום, שע״כ נקראים אוררי יום, ולוקחים אלו המלות שהאדם קלל את עצמו בין מתוך כעס, בין בדרך שבועה, ובמלה ההיא מעוררים את נחש עקלתון הזה שנקרא לויתן, כדי להעמידו שיחבל העולם. וע״כ קלל איוב בצערו את יומו, ולא את גופו, כדי שלא יתאחזו בהמלות שלו, שכתוב, ויקלל את יומו תחילה ואח״כ, יקבוהו אוררי יום. הרחמן יצילנו מצד הרע, ומדיניו, ומכל דבר רע.

(דפו״י דף רס״ו ע״א)

היכל החמשי דס״א, שאול, כנגד השם ערל

תתצו) **היכלא חמשאה**: היכל החמשי. היכל זה הוא היכל שנקרא **שאול**, כנגד שם ההוא של היצה״ר, שנקרא **ערל**, והרי העמדנו, שהוא סוד ערלה (כנ״ל אות תס״ט) בהיכל זה יש פתח אחד, וממונה אחד עליו, וזה הוא ממונה לעורר תמיד קטרוגים על העולם. ורוח הזה

תתצז) בהאי היכלא קיימא חד רוחא דשליט על כלא, והאי אקרי שוד"ד. ואיהו ו ת) שוד ושבר. ודא הוא שודד בטורי רמאי, גו טנרין וטורין. ז מהיכלא דא ינקי כל אינון משדדי ומשצי בחרבנין. ומהכא נפקין, כל אינון ח דקטלי בסייפין ורומחין, ואזלין בתר להט החרב המתהפכת לשיצאה כלא.

תתצח) ט מהאי נפיק רוחא אחרא, ואקרי שוד. וכד שליט כפנא על עלמא, י האי רוחא דאקרי שו"ד, איהו אשתכח. ורוחא אחרא כ אשתתף עמיה, דאקרי כפ"ן. ואלין אזלי בעלמא, ומשתכחי לקבל בני נשא, והיינו דכתיב, א) לשד ולכפן תשחק. ואלין עבדין קטרוגא לבני נשא, ל ומשדדי לכלא. חד דאקרי שוד, דבתר דאזיל בגו טורין רמאין, ושדיד וחריב ושצי כלא. כדין תב מ ושדד לבני נשא, ומתין בחולשא דיליה. וכד אכלי בני נשא, לא שבעין, בגין דאיהו שלטא בעלמא.

תתצט) ובההוא זמנא, מאן דעביד חסד עם בני נשא, ויהיב לון למיכל ולמשתי, כדאי איהו לדחייא לון לאלין תרין רוחין לבר, דלא שלטי בעלמא. וכד ישראל לא עבדי חסד עם בני נשא, ושאר עמין עבדי חסד בעלמא. כדין אלין תרין רוחין מתבסמין נ מלייהו, ומתקפי עלייהו דישראל. בגין דהא כדין ס אתקף ההוא סטרא אחרא, וישראל אתכפיין.

תתק) וכד ישראל עבדי חסד, ע אתכפיא ההוא סטרא אחרא ואתחלש, וסטרא דקדושה אתקף. וכד ישראל לא מתערי בחסד, אינון תרין רוחין

מסורת הזהר — חלופי גרסאות

ת) (ישעיה נט). א) (איוב ה) חלק ב' רנג: ו מוסיף שוד שוד; שד שוד; שד שד. ז בגין דמהיכלא. ח קטולי סייפין. ט ל"ג מהאי עד וכו'. י הא רוחא דאקרי שד. כ ל"ג אשתתף. ל ל"ג מן ומשדדי עד דבתר; ומשדדי לכל אחד דאקרי שד. מ מוסיף ושדד לון. נ להו לישראל ומתקפי; לשאר עמין ומתקפי. ס אתתקף. ע ההוא סטרא אחרא אתחלש ול"ג אתכפיא.

הסולם

היכל ה' — שאול

הזה נקרא **איבה**, משום שהשם של הפתח הזה, **איבה** שמו. וסימנך **ואיבה** אשית בינך ובין האשה וגו'.

תתצז) **בהאי היכלא קיימא** וכו': בהיכל הזה עומד רוח אחד השולט על הכל, והוא נקרא **שוד"ר**, והוא שוד ושבר. וזה הוא שודד בהרים הרמים בין סלעים והרים. מהיכל זה יונקים כל אלו השודדים והמשחיתים בחרבנות. ומכאן יוצאים כל אלו שהורגים בחרבות ורמחים, והולכים אחר להט החרב המתהפכת לכלות הכל.

תתצח) **מהאי נפיק רוחא** וכו': מרוח הזה יוצא רוח אחר, ונקרא **שוד**. וכששולט רעב על העולם, נמצא רוח הזה שנקרא שוד, ורוח אחר נשתתף עמו שנקרא **כפ"ן**. ואלו הולכים בעולם ונמצאים כנגד בני אדם. והיינו שכתוב, **לשוד ולכפן תשחק**. ואלו עושים קטרוג על בני אדם ושודדים הכל. האחד שנקרא שוד, אחר שהולך בין הרים הרמים, ושודד ומחריב ומכלה הכל, אז חוזר ושודד בני אדם, ומתים מחולשה שהוא מחלישם. וכשאנשים אוכלים אינם שבעים, משום שהוא שולט בעולם.

תתצט) **ובההוא זמנא מאן** וכו': ובעת ההיא, מי שעושה חסד עם בני אדם ונותן להם לאכול ולשתות, הוא כדאי לדחות אלו ב' רוחות לחוץ, שלא ישלטו בעולם. וכשישראל אינם עושים חסד עם בני אדם, ושאר העמים עושים חסד בעולם, אז אלו ב' רוחות ממתיקים **דבריהם** על העמים, ומתקיפים את ישראל, משום כי אז מתחזק הסטרא אחרא וישראל נכנעים

תתק) **וכד ישראל עבדי** וכו': וכשישראל עושים חסד, נכנע סטרא אחרא ההוא ונחלש,

(דפו"י דף רס"ו ע"א)

פ מתהפכי לאכפייא לון לישראל, וכדין אינון ברכאן דנחתי מלעילא, מסטר ימינא, ינקי לון שאר צ עמין. וההי"ד ב) שמוני נוטרה את הכרמים, אלין שאר עמין. כרמי שלי לא נטרתי, אלין ישראל. בגין דשאר עמין משכי ליה בגווייהו, באינון חסדים דעבדין עם בני נשא. וישראל מרחקן ליה מגווייהו, בגין דלא משתדלי באינון חסדים כשאר עמין.

תתקא) ותחות אלין רוחין, קיימין כל אינון דאקרון ערלה. זמורי *) ערלה, ענפי ערלה. ועילא מנהון חד ממנא, דאקרי גזר דיני"א. והאי איהו קיימא על כל אינון ק דלא נטרי שני ערלה דאילנא. ועל כל אינון, דמעכבי את קיימא ר לברייהו. ועל דא, ש בעא חויא לקטלא לבריה דמשה. עד דגזרת ליה צפורה, דכתיב ג) ותקח צפורה צר ותכרת את ערלת בנה וגו'.

תתקב) והאי רוחא, ממנא על בני נשא ת דמחבלי ארחייהו, ולא חיישי ליקרא דמאריהון, למיטר את קיימא קדישא. והאי אעיל לון לגיהנם, להוא אתר דאקרי שאול ואבדון, ואתדן תמן, כמה דאוקימנא הכא.

תתקג) בהאי היכלא לגו באמצעיתא, קיימא חד רוחא, דאיהו קיימא וכמין על אורחין ושבילין, למחמי לכל אינון דעברין על פתגמי אורייתא. כדי למיעל דבבו, בין תתא לעילא. בגין דכל האי היכלא איבה איהו.

תתקד) האי וכל אינון אחרנין, כלהו קיימין לאחזאה אנפין נהירין לבני

מסורת הזהר

ב) (שיר א) ב"א קיב צ"ב. ג) (שמות ד) לך קלב צ"א.

חלופי גרסאות

פ מוסיף מתבסמי חד אתבסם להו לשאר עמין ומתהפכי; מתבסמי חד אתבסם להו לשאר עמין וינקו להו וחד מתהפך. צ מוסיף עמין וקיימא להוא סטרא. ק דקא לא. ר לבריה. ש בעיא. ת מוסיף דאסטי דמחבלי.

וצד הקדושה נתחזק. וכשישראל אינם מתעוררים בחסד, אלו ב' רוחות מתהפכים להכניע את ישראל, ואז אלו הברכות שיורדות מלמעלה מצד ימין יונקים אותם שאר העמים, וז"ש שאמרה השכינה, שמוני נוטרה את הכרמים אלו שאר העמים. כרמי שלי לא נטרתי, שהם ישראל הנקראים כרם השכינה. משום ששאר העמים משכו אותה, את השכינה, בתוכם, על ידי אלו החסדים שעושים עם בני אדם. וישראל מרחקים אותם מתוכם, משום שאינם עוסקים בחסדים כשאר העמים.

תתקא) **ותחות אלין רוחין וכו'**: ותחת אלו הרוחות עומדים כל אלו הנקראים ערלה, זמורי ערלה, ענפי ערלה. (ע' אות תס"ט) ולמעלה מהם ממונה אחד שנקרא גז"ר דיני"א, וזהו עומד על כל אלו שאינם שומרים שני ערלה של אילנות, ועל כל אלו המעכבים אות ברית מילה מבניהם. שעל זה רצה הנחש

(דפו"י דף רס"ו ע"א *) דף רס"ו ע"ב)

להרוג בנו של משה, עד שצפורה מלה אותו. שכתוב, ותקח צפורה צור ותכרות ערלת בנה וגו'.

תתקב) **והאי רוחא ממנא וכו'**: ורוח הזה ממונה על בני אדם המשחיתים דרכם, ואינם דואגים לכבוד אדונם, לשמור אות ברית הקדוש. ורוח הזה מכניסם לגיהנם, למקום הזה הנקרא, שאול ואבדון, ונדונים שם. כמו שהעמדנו כאן.

תתקג) **בהאי היכלא לגו וכו'**: בהיכל הזה בפנים באמצע, נמצא רוח אחד, שהוא עומד ואורב על דרכים ושבילים, לראות כל אלו העוברים על דברי תורה, כדי להביא שנאה בין האנשים שלמטה לבין מעלה, כי כל היכל הזה הוא איבה.

תתקד) **האי וכל אינון וכו'**: זה וכל אלו האחרים, כולם דרכם להראות פנים מאירות לבני אדם, ולפתותם, כדי שיסורו מדרך האמת,

ולהמשיכם

נשא, ולמפתי להו, בגין דיסטון מארח קשוט, ולאמשכא לון אבתרייהו, ולבתר אינון קטלי לון, וימותון בתרין עלמין. דכתיב, ז) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות.

תתקה) האי רוחא, איהו אקרי א אפריר"א. ב עפרא דקיטמא. דלא עביד תולדין ואיבין לעלמין, בגין דהאי איהו עפרא דקיטמא. ואע"ג דאקרי עפר, לאו איהו עפרא קדישא, דעביד איבין, ואקרי ה) עפרות זהב. אלא כמה דאת אמר, ו) מעפר שרפת החטאת. ודא הוא עפר שרפת החטאת, וסימנא דא אתיא בתרין סטרין, חד, בגין דאיהו כליל בהאי חטאת, רזא דההוא חויא תקיפא. וחד, דכד ב"נ עביד חטאת, איהו אתקיף להאי עפר, ושלטא בעלמא.

תתקו) והאי איהו כליל במי המרים המאררים, וע"ד, אצטריך לאנתו דאסטיאת תחות בעלה, ועבדת עובדא דאשת זנונים, לאשקאה לה מיא כלילן בעפרא, דאיהו מקרקע המשכן. והאי עפר איהו מההוא אתר דאקרי קרקע, וההוא אקרי קרקע דההוא משכן. והאי עפר מההוא קרקע איהו. ובג"כ, אצטריך כהנא לאשקאה להאי אתתא, כגוונא דא. וכלא איהו ברמיזא עלאה.

תתקז) זכאה חולקהון דישראל, דקב"ה מדכי לון במיין דכיין עלאין. דכתיב ז) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. ג מים טהורים הא אמרן, בין מים ראשונים למים אחרונים. ואע"ג דהא אוקימנא, מים ראשונים מצוה, הכי אתקרון. ומים אחרונים חובה הכי נמי אתקרון, והא אוקימנא על תרין טטרין

מסורת הזהר

ז) (משלי ה) ב"א רכה צ"ח. ה) (איוב כח) מקץ לח צ"ד. ו) (במדבר יט) ספרא דצניעותא לא צ"ר. ז) (יחזקאל לו) וישב לז צ"א.

חלופי גרסאות

א אפרא אפר. ב אפרא. ג מוסיף על מים.

הסולם

היכל ה׳ — שאול

ולהמשיכם אחריהם, ואח"כ הורגים אותם. וימותו בשני עולמות. שכתוב, וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַלַּעֲנָה חַדָּה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת.

תתקה) **האי רוחא איהו וכו׳**: רוח הזה נקרא אפריר"א, שהוא עפר מאפר, שאינו עושה תולדות ואיבים לעולם משום שהוא עפר מאפר. ואע"פ שנקרא עפר, אינו עפר הקדוש העושה פירות, שנקרא עפרות זהב, אלא כש"א, מעפר שריפת החטאת, הרי שאפר נקרא עפר, זה, הוא עפר שרפת החטאת, והסימן שבמקרא הזה בא בב׳ אפנים. אחד, משום שרוח ההוא כלול בחטאת, שהוא סוד הנחש החזק שנקרא חטאת. ואחד, כשהאדם עושה חטאת, דהיינו שחוטא, הוא מחזק את העפר הזה, והוא שולט בעולם.

תתקו) **והאי איהו כליל וכו׳**: ורוח הזה שנקרא עפר, הוא כלול כמי המרים המאררים.

(דפו"י דף רס"ו ע"ב)

ועל כן האשה ששטה תחת בעלה, ועשתה מעשה אשת זנונים, צריך להשקותה מים הכלולים בעפר שהוא מקרקע המשכן. ועפר הזה, הוא ממקום ההוא שנקרא קרקע, שהוא בחינת עולם הבריאה, ובריאה ההוא נקרא קרקע של משכן ההוא, שהוא מלכות דאצילות הנקראת משכן. ועפר הזה, שהוא הרוח, הוא מאותו הקרקע. ומשום זה צריך הכהן להשקות אשה ההיא באפן הזה, לתת עפר מקרקע המשכן בתוך המים. והכל הוא ברמז עליון.

תתקז) **זכאה חולקהון וכו׳**: אשרי חלקם של ישראל, שהקב"ה מטהר אותם במים טהורים עליונים דהיינו מימי הבינה, שכתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. מים טהורים, כבר אמרנו ההפרש בין מים ראשונים למים אחרונים (לעיל אות תתפ"א) ואע"פ שהעמדנו שם, שמים ראשונים הם מבינה

ומים

אלין, דא סטרא דקדושה אתקרי מצוה. ודא סטרא אחרא, אתקרי חובה. ובג"כ חולקיה נטל בההוא מיא, וע"ד כתיב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם.

תתקח) היכלא שתיתאה. היכלא דא, קיימא עלאה, על כל אינון שאר היכלין תתאין. ארבע פתחין, אית להיכלא דא. חד, אקרי מות. וחד, אקרי רע. וחד, אקרי צלמו"ת. וחד, אקרי אפ"ל. אלין ארבע פתחין, קיימין תדיר לאבאשא. אלין אינון כללא דכלא.

תתקט) כמה דאית בסטרא דקדושה, ברזא דמהימנותא, ארבע ד פתחין לארבע סטרין, דמתקשרן דא בדא, וכלהו קדישין. הכי נמי לתתא, הכא. וכד אלין מתקשרן ומתחברן דא עם דא ה כחדא, בהיכלא דא, כדין ו אקרי בית חבר. כמה דאת אמר, ז) מאשת מדינים ובית חבר. והאי היכלא, קיימא לאבאשא תדיר.

תתקי) על האי היכלא כתיב, ט) ונעתרות נשיקות שונא, בגין דהכא קיימן, כל אינון נשיקין בישין, ותיאובתין בישין, וכל עדונין ז דגופא ח דהאי עלמא, די באינון עדונין אתתרך בר נש ט מהאי עלמא, ומעלמא דאתי. ועל האי היכלא כתיב, י) כי נפת *) תטפנה שפתי זרה וגו'.

תתקיא) בהאי היכלא, קיימא חד רוחא, דאיהו ממנא על כל אלין דלתתא,

מסורת הזהר

ח) (משלי כא) חלק ג' רלא: ט) (שם כז) וישלח לז צ"א. י) (משלי ה) ויקהל נז צ"ג.

חלופי גרסאות

ד ל"ג פתחין לארבע. ה ל"ג כחדא. ו איהו. ז ל"ב דגופא. ח בהאי. ט בהאי.

ומים אחרונים ממלכות, הנה כך נקראים מים ראשונים, מצוה, שהיא מלכות, מים אחרונים נקראים גם כן חובה, והעמדנו על ב' צדדים אלו, שזה מים עליונים, הם צד הקדושה שנק' מצוה. וזה. מים אחרונים, נקראים חובה, שהוא הסטרא אחרא שבהיכל הזה. ומשום זה הס"א לוקח חלקו במים ההם. ועל זה כתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם.

היכל ו', רע, כנגד השם צלמות.

תתקח) **היכלא שתיתאה**: היכל הששי. היכל זה עומד עליון על כל שאר היכלות התחתונים. ארבעה פתחים יש להיכל הזה, אחד נקרא מות, אחד נקרא רע, אחד נקרא צלמות, ואחד נקרא אפל. אלו ד' פתחים עומדים תמיד להרע. אלו הם כלל הכל. כי להיותו לעומת היכל ת"ת דקדושה הכולל כל ששה היכלות חג"ת נה"י, אף היכל הטומאה הזה כולל כל היכלות הטומאה.

תתקט) **כמה דאית בסטרא** וכו': כמו (מפו"י דף רס"ו ע"ב *) דף רס"ז ע"א)

שיש בצד הקדושה בסוד האמונה, ארבעה פתחים לארבעה צדדים המתקשרים זה בזה, וכולם קדושים, כן הוא גם למטה כאן. וכשאלו מתקשרים ומתחברים זה עם זה כאחד בהיכל הזה, אז נקרא ההיכל, **בית חבר**. כש"א מאשת מדנים ובית חבר. והיכל זה עומד תמיד להרע.

תתקי) **על האי היכלא** וכו': על היכל הזה כתוב, ונעתרות נשיקות שונא, משום שכאן עומדים כל אלו נשיקות הרעות ותאות רעות וכל מעדני הגוף שבעולם הזה, אשר באלו עדונים נגרש האדם מעולם הזה ומעולם הבא, על היכל הזה כתוב, כי נפת תטפנה שפתי זרה וגו'. ונשיקות ועדונים אלו הטמאות שבכאן הם כנגד נשיקות ותענוגים שבהיכל ששי דקדושה (כנ"ל אות תרנ"ב).

תתקיא) **בהאי היכלא קיימא** וכו': בהיכל הזה עומד רוח אחד, שהוא ממונה על כל אלו שלמטה, והוא כולל כל שאר רוחות. היכל הזה מתקשט בקשוטי יופי, על כל אלו ההיכלות שלמטה ממנו. בהיכל הזה נלכדות רגליהם

ואיהו כללא על כל שאר רוחין. האי היכלא, מתקשטא בקשוטוי דשפירו, על כל אינון היכלין. בהיכלא דא, מתלכדי רגלייהו דטפשאי. על האי היכלא כתיב, כ) אל תחמוד יפיה בלבבך ואל תקחך בעפעפיה.

תתקיב) בהאי היכלא, תליין כל תיאובתין דעלמא. וכל אינון ענוגין דטפשאי, חסרי לבא, חסרי דעתא. כד"א ל) וארא בפתאים אבינה בבנים נער חסר לב. עובר בשוק אצל פנה וגו'. בנשף בערב יום וגו'. וכדין אתקריבו רגלוי להאי היכלא, דאיהו כללא דכלהו תתאין. כדין, מ) והנה אשה לקראתו שית זונה ונצורת לב. שית, דא איהו האי היכלא, דאיהו שתיתאי לכל שאר היכלין. והכא קיימא זונה, לאפתאה לטפשאין.

תתקיג) בהאי היכלא קיימא ולא קיימא. נחתא ומפתא, סלקא ואסטיאת. כד"א נ) בביתה לא ישכנו רגליה. פעם בחוץ פעם ברחובות, כד סלקא לעילא. ואצל ס) כל פנה תארוב כד נטיל נשמתא.

תתקיד) מה כתיב, ע) והחזיקה בו ונשקה לו. אלין אינון נשיקין, לסאבא, ולאטעאה בני נשא אבתרה. בגין דהכא, י איהו אתר דכל אינון נשיקין בישין, ומכל זנונים נוכראין, דאינון מתיקין לפום שעתא. ווי לסופייהו, כמה כ דכתיב פ) וחלק משמן חכה.

תתקטו) וכתיב ואחריתה מרה כלענה. מאי מרה כלענה. אלא, כד ב"נ אתפתא אבתרה בהאי עלמא, ומטא זמניה לאסתלקא מהאי עלמא, איהי קיימא

מסורת הזהר

כ) (משלי ו). ל) (שם). מ) (שם). נ) (שם). ס) (שם). ע) (משלי ז). פ) (שם ה) ויקהל נז צ"ג.

חלופי גרסאות

י אתדבקותא ול"ג איהו אתר. כ דאוקימנא.

רגליהם של הכסילים. על היכל הזה כתוב, אל תחמוד יפיה בלבבך ואל תקחך בעפעפיה.

תתקיב) **בהאי היכלא תליין** וכו': בהיכל הזה תלויות כל תשוקות שבעולם וכל התענוגים של הכסילים חסרי לב, חסרי דעת. כש"א וארא בפתאים אבינה בבנים נער חסר לב עובר בשוק אצל פנה וגו' בנשף בערב יום וגו'. ואז נקרבו רגליו להיכל הזה, שהוא הכלל של כל התחתונים ממנו, להיותו היכל ת"ת דטומאה, הכולל כל הו"ק. אז, והנה אשה **לקראתו שית זונה ונצורת לב. שית**, זה הוא היכל הזה, שהוא היכל הששי לכל שאר היכלות. וכאן עומדת הזונה לפתות הפתאים.

תתקיג) **בהאי היכלא קיימא** וכו': בהיכל הזה, הזונה עומדת ולא עומדת, כי יורדת ומפתה, ועולה ומסטינה. כש"א **בביתה לא ישכנו רגליה פעם בחוץ**, כשיורדת לפתות, **פעם ברחובות**, כשעולה למעלה להשטין. **ואצל כל פנה תארוב**, כשלוקחת ממנו הנשמה. דהיינו כשתהרוג אותו.

תתקיד) **מה כתיב והחזיקה** וגו': מה כתוב, והחזיקה בו ונשקה לו. אלו הן נשיקות לטמא ולהטעות בני אדם אחריה, משום שכאן הוא מקום לכל אלו נשיקות הרעות מכל זנונים זרים, שהם מתוקים לפי שעה. אוי לסופם, כמו שכתוב, וחלק משמן חכה.

תתקטו) **וכתיב ואחריתה** וגו': וכתוב ואחריתה מרה כלענה. שואל, מהו מרה כלענה. ומשיב, **אלא** כשאדם נתפתה אחריה בעולם הזה, והגיע זמנו להסתלק מעולם הזה, היא עומדת על האדם, ומתלבשת לפניו בלבוש גוף של אש וחרב שנונה בידה, וג' טפין בה.

(דפו"י דף רס"ז ע"א)

ואוקמוה

עליה דב״נ, ל ואתגלימת קמיה בגלימא דגופא דאשא וחרבא שיננא בידה, ותלת טיפין בה.

תתקטז) ואוקמוה, ובה טפה חדא, מאינון טיפין דאיהי מרירא, ובשעתא דאטיל לה לפומיה דב״נ, עאל במעוי. וכדין נשמתא אתבלבלא, וההיא טיפה שטיא ואזלת בגו גופא, ואעקרת לה לנשמתא מאתרה, ולא שביק לה לנשמתא אתר למיתב, ואיהי מרה כלענה, ואטעים לה ב״נ במרירו, חלף ההוא מתיקא, מ דטעמו בה בהאי עלמא, כד אתמשכו בתרה, לבתר אשדי טפה אחרא, ונשמתא נפקאת, ומית ב״נ. ולבתר אשדי נ טיפה אחרא, וירוקין אנפוי, ואבאיש. בגין דנשמתא היא קדישא, וכד שלטא עלה דא סטרא אחרא מסאבא, ערקת מקמיה, ולא אתישבא כחדא.

תתקיז) בגין כך, כמה דאתדבק באינון נשיקין בישין בהאי עלמא, אוף הכי נמי בהאי שעתא. דאי ב״נ אתמשך אבתרה בהאי עלמא, ושבק סטרא קדישא, כדין נשמתא לא אהדרת להוא אתר קדישא. וכמה דאתמשך אבתרה בהאי עלמא, הכי נמי שלטא על נשמתיה, וכדין נשמתיה נפקת בפטורי, ואוקמוה. וכל דא, בגין אינון נשיקין דנשקא ליה בהאי עלמא, דאינון מתיקין. ולבתר, מרירן ליה ס בהאי שעתא. וע״ד, והחזיקה בו ונשקה לו, בהאי עלמא, כמה דאוקימנא.

תתקיח) צ העזה פניה ותאמר לו, בגין דבהאי היכלא קיימין כל קטיגורין, וכל שליחאן בישין דמשתכחי לגבי דבר נש, ועבדי ליה דיתקן בתקונוי,

מסורת הזהר

צ) (משלי ז).

חלופי גרסאות

ל ואתגלי. מ דאטעם. נ ל״ג טיפה. ס ל״ג בהאי שעתא.

תתקטז) **ואוקמוה ובה טפה** וכו׳: **והעמדנו, שטפה אחת מאלו טפות שבה, שבחרב, היא מרה, ובשעה שמטילה אותה לפיו של אדם, נכנסת במעיו, ואז הנשמה מתבלבלת, וטפה ההיא משוטטת והולכת בתוך הגוף ועוקרת את הנשמה ממקומה, ואינה נותנת מקום לנשמה לחזור. והטפה היא מרה כלענה, והאדם טועם המרירות במקום המתוק שטעם בה בעולם הזה כשנמשך אחריה. ואח״כ זורקת טפה אחרת, והנשמה יוצאת, והאדם מת. ואח״כ זורקת טפה אחרת, ופניו נעשים ירוק, ומסריח. והטעם שהנשמה יוצאת הוא, משום שהנשמה היא קדושה, וכששולט עליה סטרא אחרא הטמא הזה, היא בורחת מפניו, ואינה מתישבת עמו יחד.**

תתקיז) **בג״כ כמה דאתדבק** וכו׳: **משום זה כמו שנתדבק האדם באלו נשיקות**

(דפו״י דף רס״ז ע״א)

רעות בעולם הזה, אף כך הוא בשעה זו, אם האדם נמשך אחריה בעולם הזה, ועזב את הצד הקדוש, אז הנשמה אינה חוזרת למקום קדוש ההוא, כי כמו שנמשך אחריה בעולם הזה כך היא שולטת על נשמתו, ואז יוצאת הנשמה מן הגוף, כחבלים, והעמדנוהו. (ברכות ח׳ ע״ב) **וכל זה בשביל אלו נשיקות שהיא נשקה לו בעולם הזה, שהם מתוקות, ואח״כ מרות הן לו בשעה ההיא. וע״ז כתוב, והחזיקה בו ונשקה לו. בעולם הזה כמו שהעמדנו.**

תתקיח) **העזה פניה ותאמר לו: הוא משום שבהיכל הזה עומדים כל קטגורים, דהיינו מלמדי חוב על האדם, וכל שליחים הרעים הנמצאים בשביל האדם, ועושים אותו, שיתקן בתקוניו ויסלסל בשערו, ויתרחץ ויתתקן כדי שיסתכלו בו. כאן עומד רוח אחד שנקרא**

ויסלסל בשעריה, ויתסחי, ויתתקן בגין דיסתכלון ביה. הכא קיימא ע רוחא הזא, דאקרי סקטופ"ה. ודא הוא ממנא על כל תקונא וסלסולא דבני נשא.

תתקיט) פ לגו דהאי היכלא, קיימא חד ממנא אחרא, דהאי ממנא אחרא, איהו אתער ליה לב"נ לבתר, צ לאתערא לון, דהא איהו מתקן גרמיה, ומסלסל בשעריה, ק דיטול בידיה חד ר מראה לאסתכלא ביה, ושוי ליה בידיה, ואסתכל ביה, וחמי דיוקניה ש בההוא חיזו. ובהאי אתער להוא רוחא ת חילא אחרא. דאקרי עסירט"א, ומהכא נפקי, כל אינון דאחזיו כדיבין לבני נשא בחלמייהו. וכל אינון דאחזיין מלין ולא מתקיימי בהו, אלא לערבבא לון.

תתקכ) * ולבתר, כד אינון בני נשא אתמשכאן בההוא חיזו, דאקרי מראה. כדין כלהו בגסותא דרוחא דילהון, והאי רוחא דאקרי עסירט"א, איהו אתער לחד רוחא א ממנא דאיהו תחות ידיה, ועאל בנוקבא דלתתא דכל נוקבין, וסליק מתמן חד רוחא אחרא, דאיהו ממנא עם ההוא רוחא דאקרי אסכרא כדקאמרן. ודא איהו לילית אימא דשדין. וכד ההוא ב"נ אתער להאי רוחא אחרא דאקרי עסירט"א, כדין ב אתחבר עמיה דההוא ב"נ, ואתקשר עמיה תדיר. וכדין בכל ריש ירחא וירחא, אתער ההוא רוחא, דחיזו בישא בהדה דלילית, ולזמנין דאתזק מנייהו ההוא בר נש, ג ויפול לארעא, ד ולא יכיל למיקם, או ימות. וכל דא גרים, ההוא חיזו דמראה, דאיהו מסתכל ביה. דהא כמה ה דאחזי גסותא ו דרוחא בלביה, הכי נמי ז אסגי רוחא בישא לגביה. ח ועל דא כלא קיימא בההוא אתערו דלתתא.

חלופי גרסאות

ע מוסיף על דא רוחא. פ מוסיף לגו דיוקנא. צ ל"ג לאתערא לון דהא. ק יטול. ר מוסיף מראה דאיהו חיזו. ש בהאי. ת ל"ג חילא. א ל"ג ממנא. ב אנח; אנח ואתבר. ג ימות או יפול. ד ל"ג ולא יכול למיקם. ה דגרים. ו ל"ג דרוחא; ל"ג בלביה. ז גרים. ח וכל האי קיימא.

סקטופ"ה, וזה הוא ממונה על כל תקון וסלסול של בני אדם.

תתקיט) לגו דהאי היכלא וכו'; בפנים היכל הזה, עומד ממונה אחר, שממונה האחר הזה מעורר את האדם אח"כ לעורר אותם, את הרוחות, דהיינו לחזק אותם, כי אחר שמתקן עצמו ומסלסל בשערו, מעורר אותו שיטול בידו מראה אחת, ומשים אותה בידו של האדם, והאדם מסתכל בו ורואה צורתו במראה ההיא. ובזה מעורר לרוח ההוא כח אחר שנקרא עסירט"א. ומכאן יוצאים כל אלו המראים כזבים לבני אדם בחלומם, וכל אלו שמראים דברים לבני אדם, ואינם מתקיימים בהם, אלא מערבב אותם.

תתקכ) ולבתר כד אינון וכו'; ואח"כ, כשבני אדם נמשכים להסתכל בראיה הזו הנקראת מראה, אז כולם הם בגבהות רוח שלהם, ורוח ההוא שנקרא עסירטא מעורר לרוח אחד ממונה שהוא תחת ידו, והוא נכנס בנקב התחתון מכל הנקבים ומעלה משם רוח אחר, שהוא ממונה עם רוח ההוא, שנקרא אסכרא שאמרנו, שזה הוא לילית אמם של השדים. וכשהאדם מעורר רוח האחר ע"י מה שמסתכל במראה, שנקרא עסירט"א, אז מתחבר עם האדם ונקשר עמו תמיד, ואז בכל ראש חדש וחדש, נתעורר רוח ההוא הרע של המראה עם לילית שהיא אסכרא, ולפעמים האדם ניזק מהם ונופל על הארץ ואינו יכול לקום, או ימות. וכל זה גורמת ראיה ההיא שבמראה שהוא מסתכל בה, כי כמו שנראה גסות הרוח בלבו

(דפו"י דף רס"ז ע"א *) דף רס"ז ע"ב)

תתקכא) ק זבחי שלמים עלי. תא חזי, שלמים לא אתיין על חובה, ולא על חטאת, אלא על שלום. מאי שלמים. אלא שלמים מתרין סטרין, דלא אשתכח מקטרגא עליה, לא לעילא, ולא לתתא. מאן איהו מקטרגא. אלא ההוא סטרא ס דשמאלא דיצר הרע, דישתכח בשלמא דימינא. וע"ד, זבחי שלמים י עלי.

תתקכב) ד"א זבחי שלמים עלי. הא אנא בשלוה לגבך, לאחזאה לך שלם. ובג"כ, היום שלמתי נדרי, לאפתאה בני עלמא תדיר. על כן יצאתי לקראתך וגו', דידענא דאנת חסר לבא, חסר טובה. לשחר פניך, לאתחברא בהדך בכל בישין דעלמא. ויאות לך כ לאהנאה, ולמטעי בתר תיאובתין דהאי עלמא. ודחי ליה ממלה למלה, ומביש לביש. אהדרנא באינון טפשאין, ושחירנא פניך, ואמצאך, כבר אשכחנא לך לאתדבקא בך.

תתקכג) לכה נרוה דודים עד הבקר, ה"ד, ר ועין נואף שמרה נשף. דהא כדין איהו זמנא לשלטאה. לכה נרוה דודים, נהך כחדא, הא אנא עמך, דהא עד כען את רביא אנת בחילך, אי השתא לא תתענג גרמך, אימתי, כד תהא סיב, השתא הוא זמנא. מ"ט. כי אין האיש בביתו, דא יצר טוב, דלא שריא הכא בגווך, ולאו איהו זמנא, הלך בדרך מרחוק, דלא שריא בב"נ, אלא ל בדרך מרחוק, כד איהו מ מתליסר שנין ולהלאה. ולאו בכל ב"נ, ואנא קאים עמך מיומא דאתילידת, ה"ד ש) לפתח חטאת רובץ. והשתא דאנת רווק, השתא זמנא לך לאתענגא גרמך.

מסורת הזהר

ק) (משלי ז). ר) (איוב כד). ש) (בראשית ד) וישלח א צ"ג.

חלופי גרסאות

ס ל"ג דשמאלא. י מוסיף עלי עלי דייקא ההוא זבחי שלמים עלי איהו בגין דלא ישתכח מקטרגא על עלמא. כ לאסטאה. ל ל"ג בדרך רחוק. מ מתריסר.

בלבו, בהסתכלו במראה, כן הוא מרבה להמשיך רוח הרע אליו. וע"כ, הכל עומד בהתעוררות שלמטה ההוא.

תתקכא) **זבחי שלמים עלי** וכו': בוא וראה שלמים אינם באים לא על חוב ולא על חטאת, אלא על שלום. מהו שלמים, היה לו להקרא שלום. ומשיב, אלא שלמים הוא מב' צדדים, שע"י שלמים לא נמצא מקטרג עליו לא למעלה ולא למטה. מי הוא המקטרג. אלא צד השמאל ההוא של יצר הרע הוא המקטרג, וע"י השלמים, נמצא בשלום בימין. וע"כ כתוב, זבחי שלמים עלי, לשון רבים.

תתקכב) **ד"א זבחי שלמים** וכו': פירוש אחר, זבחי שלמים עלי. שאומרת לו, הרי אני בשלוה אליך, להראות לך שלום. ומשום זה היום שלמתי נדרי, לפתות בני אדם תמיד, **על כן יצאתי לקראתך** וגו', שאני יודעת שאתה **חסר לב חסר טובה. לשחר פניך,**

(דפו"י דף רס"ז ע"ב)

להתחבר עמך בכל הרעות שבעולם, ויפה לך להנות ולסור אחר תאות עולם הזה. ודוחה אותו מדבר לדבר מרעה לרעה. ואומרת לו, חזרתי בין הפתאים, ושחרתי פניך ומצאתיך, כבר מצאתיך להתדבק בך.

תתקכג) **לכה נרוה** וגו': **לכה נרות דודים עד הבקר.** זהו שכתוב, ועין נואף שמרה נשף, כי אז הוא הזמן לשלוט, שהקליפות שולטות רק בלילה. **לכה נרוה דודים,** נלך ביחד, הרי אני עמך. כי עד עתה אתה נער בכחך, אם עתה לא תתענג עצמך, מתי. כשתהיה זקן תענג עצמך, עתה הוא הזמן. מהו הטעם. **כי אין האיש בביתו,** זה יצר הטוב, שאינו שורה כאן בתוכך, ואין הזמן שלו, **הלך בדרך מרחוק,** כי אין יצר הטוב שורה באדם אלא בדרך מרחוק, כשהוא מי"ג שנים והלאה, וגם אז לא בכל אדם, ואני עומד עמך

תתקכד) ת צרור הכסף לקח בידו, נ לסלקא לעילא, ולאתעכבא תמן ס ולאתענגא. ליום הכסא יבוא ביתו, אימת ע יבא לקבליה, ליום הכסא דאיהו יומא דדינא, פ לאשגחא בדינא, דכתיב א בכסה ליום חגנו. בזמנא דאצטריך ב״נ לאתענגא בעלמא, ולאתהני ביה, אתרחקא מניה. ובזמנא דשריא דינא בעלמא, כדין אתי לגביה למעבד עמיה דינא, וע״ד הטתו ברב לקחה וגו׳. עד יפלח חץ כבדו. זכאין אינון צדיקייא, דידעין ארחין קדישין, למהך בהו, ולא יסטון לימינא ולשמאלא, זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תתקכה) היכלא שביעאה. הדא הוא היכלא דשמרי דחמרא, לאתרוואה ביה. כד״א ב וישת מן היין וישכר ויתגל. סחיטא דכל אינון ענבין, כלהו צ ענבין בישין, הכא איהו סחיטא דלהון. ודא איהו ג יין חמר. שמרים דחמר דלית מאן דשתי מניה, דלא גרים מותא לגרמיה. מיינא דא, אטעימת חוה לבעלה, ועאלת ליה בהיכלא דא, דתנינן, סחטה ענבין, ויהיבת ליה, וגרימת מותא ליה, ולכל עלמא אבתריה.

תתקכו) בהיכלא דא, קיימן כל אינון נשמתין מסאבין, דנחתי לכל אינון די בסטרא דא ק מתדבקי, וההוא רוחא דנחתא לכל אינון די מסטרהא, מהכא

מסורת הזהר

ת) (משלי ז). א) (תהלים פא) וירא קיג צ״א. ב) (בראשית ט) נח לד צ״א. ג) (תהלים עה) חלק ב׳ רמו:

חלופי גרסאות

נ ל״ג מן לסלקא עד ליום. ס ולאעכבא. ע יצא. פ ל״ג לאשגחא בדינא. צ עובדין. ק דמתדבקי בה.

היכל ז׳ — הסולם — שמרי חמרא

מיום שנולדת, ז״ש, לפתח חטאת רובץ, דהיינו משיצא מפתח בטן אמו. ועתה שאתה פנוי מאשה. עתה הוא הזמן להתענג עצמך.

תתקכד) צרור הכסף לקח בידו: היינו האורות המכונים כסף, לקח יצר הטוב בידו, להעלות למעלה, להתעכב שם ולהתענג שם, ליום הכפא יבא ביתו, היינו, מתי יבא יצר הטוב כנגדו, הוא ליום הכסא שהוא יום הדין, כדי להשגיח בדין. שכתוב בכסה ליום חגנו, שסובב על יום הדין, שהוא ראש השנה. כי בזמן שהאדם צריך להתענג בעולם ולהנות ממנו, מתרחק יצר הטוב ממנו, ובזמן ששורה דין בעולם, אז בא אליו לעשות עמו דין. וע״כ הטתה ברב לקחה וגו׳ עד יפלח חץ כבדו. אשרי הם הצדיקים שיודעים דרכים הקדושים ללכת בהם, ולא יטו לימין ולשמאל, אשרי הם בעולם הזה ובעולם הבא.

היכל ז׳ דס״א

תתקכה) היכלא שביעאה: היכל הו׳ זה הוא היכל של שמרי היין להתרוות בו, דהיינו להשתכר. כמש״א, וישת מן היין וישכר ויתגל.

(דפו״י דף רס״ז ע״ב)

פירוש הארת החכמה מכונה יין המשמח, וצריכים להמשיכה רק ממטה למעלה, והמרבה בהמשכת החכמה, דהיינו שממשיכה ממעלה למטה נבחן לסחיטת ענבים, שאז מתעוררים השמרים שביין, שה״ס הקליפות, ונעשה יין המשכר. וזה היה החטא דעצה״ד. (כמ״ש לעיל בראשית ב׳ דף ל״ט במראות הסולם אות יוד) ובהיכל הז׳ דס״א הזה, הוא מקום הפיתוי לסחיטה זו.

תתקכו) בהיכלא דא קיימן וכו׳: בהיכל זה עומדים כל אלו נשמות הטמאות היורדות לכל אלו שהם מתדבקים בצד הטמא הזה.

נפקי. כגוונא ר דאינון סטו ארחייהו בהאי עלמא, ואשתדלו בזנותא, באתר דלא אצטריך, ש לאתרחקא מארח קשוט. כדין, כמה דאיהו אתדבק *) בההוא סטרא דיצר הרע בזנותא, הכי נמי נפיק מהיכלא דא רוחא מסאבא, לסאבא ליה, ולברא דנפיק מתמן.

תתקכז) וההוא ברא אקרי ממזר, דאתי מסטרא דאל זר. כמה דאיהו ת אשתכח בההוא תיאובתא, א ובההוא זנותא בההוא סטרא דיצר הרע, הכי נמי משיך לגביה דההוא ברא רוחא אחרא מסאבא, דסאיב, וכלא סהדין עליה דאיהו ממזר, והכי כל עובדוי וסטרוי בההוא גוונא ממש.

תתקכח) מהיכלא דא נפיק חד רוחא, די ממנא על אינון רוחין דאקרי צפוני. וסמניך, ד צפניה צפן רוח. והאי איהו ממנא על דא. והאי היכלא שביעאה, לקבל ההוא שמא דאקרי ה ארץ תחתית. ועל דא כתיב, ו ואת הצפוני ארחיק מעליכם.

תתקכט) הכא איהו נקודה חדא, דקיימא לגו בגו, ומהכא נפקי כל אינון רוחין אחרנין דשטאן בעלמא, ושלטין ב בהאי עלמא, בכל אינון ג מלין ועובדין, דאתמסרו בסטרא דשמאלא. ומהכא נפקי כל אינון זיקין נציצין, דמתדעכי לאלתר, להטי ומתדעכי. ומאלין נפקין רוחין אחרנין, דשטיין בעלמא, ד ומשתתפי לאינון דנפקו מגו תהומא רבא. ואיהו האי היכלא, כד"א ז משפטיך תהום רבה. ואינון רוחין דלא אתמסרו למגלם ה בעלמין, ואתחזון ולא אתחזון ו אתחזון כמה דאתמר.

מסורת הזהר

ד) (משלי כז). ה) (יחזקאל לא). ו) (יואל ב).
ז) (תהלים לו) שמות ק צ"ע.

חלופי גרסאות

ר דא לאינון דסטו. ש ל"ג לאתרחקא מארח קשוט כדין. ת אשתקר; אשתכר. א ל"ג ובההוא זנותא בההוא סטרא. ב ל"ג בהאי עלמא. ג עובדין ול"ג מלין. ד ל"ג ומשתתפי לאינון. ה בגולמין. ו ל"ג אתחזון.

היכל ז׳ **הסולם** שמרי חמרא

ורוח הטמא היורד לכל אלו שהם מצד זה, יוצא מכאן. כמו שהעוו דרכם בעולם הזה ועסקו בזנות, במקום שלא צריך, להתרחק מדרך האמת, או כמו שהוא נתדבק בצד יצר הרע בזנות, כך יוצא מהיכל הזה רוח הטומאה לטמא אותו, ואת הבן היוצא משם, מן הזנות.

תתקכז) **וההוא ברא אקרי** וכו׳: ובן הזה נקרא ממזר, כי בא מצד אל זר. כמו שהאדם נמצא בצד היצר הרע בתשוקה ההיא ובזנות ההיא, כך הוא מושך לבן ההוא רוח אחר טמא המטמא, והכל עדים עליו שהוא ממזר, וכך כל מעשיו וצדדיו הם באפן ההוא ממש.

תתקכח) **מהיכלא דא נפיק** וכו׳: מהיכל הזה יוצא רוח אחד הממונה על הרוחות, שנק׳

(דפו״י דף רס״ז ע״ב *) דף רס״ח ע״א)

צפוני, שהוא שם הז׳ של יצר הרע. **וסימניך, צפניה צפן רוח**. ורוח הזה הוא ממונה על זה הצפוני. והיכל ז׳ הזה הוא כנגד שם ההוא של גיהנם, שנקרא **ארץ תחתית**, ועל זה, על הצפוני הנ״ל, **כתוב, ואת הצפוני ארחיק מעליכם**.

תתקכט) **הכא איהו נקודה** וכו׳: כאן הוא נקודה אחת העומדת לפני ולפנים. ומכאן יוצאים כל אלו רוחות האחרים המשוטטים בעולם, ושולטים בעולם הזה, **בכל אלו** הדברים והמעשים הנמסרים בצד שמאל. ומכאן יוצאים כל אלו זיקים, ניצוצים, המתכבים מיד, לוהטים ומיד מתכבים. ומאלו יוצאים רוחות אחרים המשוטטים בעולם ומשתתפים עם אלו הרוחות היוצאים מן תהום רבה. כש״א,

משפטיך

תתקל) ולבתר אינון רוחין דשטיין בעלמא, ז ואלין קיימי למרחש נסין לבני נשא. בגין דאלין לא קיימין בטנופא דמסאבא כל כך כאחרנין. וחד רוחא ממנא עלייהו, ואקרי נסיר"א, דאיהו אתנסר מאינון סטרין דמסאבו יתיר, ואלין פרחי באוירא, ואבאישו לסטרא דלהון, בגין למעבד נסין לאינון די בסטרא דקדושה.

תתקלא) ומרוחא דא דאתנסר, דאקרי נסיר"א, מניה נפקי כמה סטרין אחרנין, מתפרשן לזנייהו, וכלהו קיימאן שליחאן בעלמא, כל חד כדקא חזי ליה, עד דאתמנון לתתא מלכין וסרכין. ולית לון קיומא תדיר, כאינון אחרנין דלעילא.

תתקלב) בהיכלא דא אתדבקותא דסטר מסאבא, וכל תיאובתין מסאבין, ומסאבי לעלמא. האי איהו זמין לאפקא ח בכל רגעא ושעתא אשא, ולית מאן דקאים קמיה. מהכא נפיק אשא דרוחא תקיפא לתתא, לאתדנא ביה חייבי עלמא. ומהכא נפקא רוחא מלהטא, דאיהו אשא ותלגא, דאקרי צלמון. כמה דאת אמר ח) תשלג בצלמון.

תתקלג) בהיכלא דא, קיימאן ארבעה פתחין, דמתפרשן לארבע סטרין לבר. ואלין אחדין ולא אחדין בסטרא דקדושה. לא ט אתאחד, אלא דאתחזי באינון פתחין נהורא דנהיר, ואיהו אתר י דמתתקן בכל פתחא ופתחא, לאינון חסידי דשאר עמין, אינון דלא אבאישו לון לישראל, ואשתדלו עמהון בקשוט. אלין קיימי באלין פתחין, ונייחי כ תמן.

מסורת הזהר

ח) (תהלים סח) ויחי קצא צ"ה.
; בכל יומא רוחא דאשא. ט אתיחד. י דמתקן ול"ג ספרא.

חלופי גרסאות

ז ל"ג ואלין. ח רוחא דאשא ול"ג בכל רגעא ושעתא בכל פתחא ופתחא. כ מוסיף תמן מהאי סטרא ומהאי

הסולם

היכל ד'

משפטיך תהום רבה. והם רוחות שלא נמסרו להתלבש בעולם, במלבוש מעולם הזה, ונראים ואינם נראים. כמו שלמדנו.

תתקל) **ולבתר אינון רוחין וכו'**: ואח"כ יש כאן, אלו רוחות המשוטטות בעולם. ואלו עומדים לעשות נסים לבני אדם, משום שאלו אינם עומדים בטנוף הטומאה כל כך כמו האחרים. ורוח אחד ממונה עליהם ונקרא, **נסיר"א**, כי הוא נסגר ונחלק מאלו הצדדים הטמאים ביותר, ואלו פורחים באויר, ומחלישים הצד שלהם הטמא, כדי לעשות נסים לאלו שהם בצד הקדושה.

תתקלא) **ומרוחא דא דאתנסר וכו'**: ומרוח הזה שנסגר ונחלק מצד הטמא, שנקרא **נסיר"א**, ממנו יוצאים כמה צדדים אחרים הנחלקים למיניהם. וכולם עושים שליחות

(דפו"י דף רס"ח ע"ב)

שמרי חמרא

בעולם כל אחד כראוי לו, עד שנתמנים למטה מלכים ושרים ואינם מתקיימים תמיד, כאלו האחרים שלמעלה.

תתקלב) **בהיכלא דא אתדבקותא וכו'**: בהיכל הזה הוא דבקות של צד הטומאה, וכל תאות הטמאות, ומטמאות העולם, זה הוא עתיד להוציא, בכל שעה ורגע, אש, ואין מי שיקום לפניו. מכאן יוצא אש, של רוח חזק, למטה, לדון בו רשעי העולם. ומכאן יוצא רוח לוהט, שהוא אש ושלג, הנקרא צלמון, כש"א, תשלג בצלמון.

תתקלג) **בהיכלא דא קיימאן וכו'**: בהיכל הזה נמצאים ד' פתחים המתחלקים לד' צדדים לחוץ. ואלו מאוחדים ואינם מאוחדים בצד הקדושה, ולא מאוחד ממש, אלא שנראה באלו הפתחים אור המאיר מצד הקדושה. והוא מקום

תתקלד) ל בפתחא דהאי היכלא באמצעיתא, לבר, שית פתחין דמתאחדי בהאי היכלא, וכלהו אחדין ביה. הכא אית כוין פתיחן, לסטרא דנהורא קדישא, ואינון דוכתין מתתקני למלכי שאר עמין, אינון דלא עאקו לון לישראל, ואגינו עלייהו תדיר. אלין אית לון יקר בגיניהון דישראל, ואתהנו בההוא אפלה דאינון יתבין, מגו נהורא דנהיר מסטרא דקדושה. כמה דאת אמר, ט) כל מלכי גוים כלם שכבו בכבוד.

תתקלה) ואי עבדו עאקו לישראל, או מ דחיקו לון. כמה אינון דאחדין בהו, נ ודיינין להו לתתא תלת זמנין ביומא, מכמה דינין משניין אלין מאלין, ס לאינון מלכין דעאקו להו, דאתדנו בההוא עלמא בכמה דינין. ע וכל יומא ויומא סהדין סהדותא עלייהו דישראל, ועל מהימנותא דלהון, ונחתי לתתא ואתדנו תמן. זכאין אינון ישראל בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תתקלו) עד הכא שבע היכלין, מדורי דסטרא מסאבא, מסטרא דנחש. זכאה חולקיה מאן דאשתזיב מניה, ומלחישותיה, דלא יתנשיך מניה, ולא יטיל ביה ארסא, דימות ביה. *) מכל סטרין אית לאסתמרא מיניה, מעילא ומתתא. מאן דישתזיב מרישא, לא ישתזיב מזנבא. כד פ אכיף רישא, זקיף זנבא, מחי וקטיל.

תתקלז) ועם כל דא, י אם ישוך הנחש בלא לחש. כמה דתנינן, נטיל

מסורת הזהר

ט) (ישעיה יד). י) (קהלת י) יתרו ח צ"ג.

חלופי גרסאות

ל ופתחא. מ רחיקו. נ לתתא ודיינין להו. ס כאינון. ע ובכל. פ אקיף. צ כי אכיף.

מתוקן בכל פתח ופתח לאלו חסידי שאר העמים שלא הצירו לישראל, והשתדלו עמהם בדרך אמת. אלו עומדים באלו הפתחים, ונחים שמה.

תתקלד) **בפתחא דהאי היכלא וכו':** בפתח היכל הזה באמצע, בחוץ, ששה פתחים מתאחדים בהיכל הזה. וכולם נאחזים בו. כאן יש חלונות פתוחים לצד האור הקדוש. ואלו המקומות מתתקנים למלכי שאר העמים, אלו שלא הצירו לישראל והגינו תמיד עליהם. לאלו יש יקר בשביל ישראל, ונהנים באפלה ההיא שהם יושבים, מן האור המאיר בצד הקדושה. כש"א, כל מלכי גוים כלם שכבו בכבוד.

תתקלה) **ואי עבדו עאקו וכו':** ואם עשו רע לישראל או שהצירו אותם, כמה הם שאוחזים בהם, ודנים אותם למטה ג' פעמים ביום, מכמה דינים משונים זו מזו, לאלו המלכים שהצירו להם, ונדונים בעולם ההוא בכמה דינים. וכל יום ויום מעידים עדות

(דפו"י דף רס"ח ע"א *) דף רס"ח ע"ב)

על ישראל ועל האמונה שלהם, ויורדים למטה ונדונים שם. אשרי הם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

תתקלו) **עד הכא שבע היכלין וכו':** עד כאן, נתבארו, שבעה היכלות, מדורי צד הטומאה מצד הנחש. אשרי חלקו מי שינצל ממנו ומלחשיו, שמוסרים לו מלמעלה, (כמ"ש לפנינו באות תתקל"ז) שלא ינושך ממנו, ולא יטיל בו ארס שימות ממנו. מכל הצדדים יש להשמר ממנו, מלמעלה ומלמטה, מי שינצל מראש לא ינצל מזנב, (וענין רישא וזנביה דנחש, נתבאר לעיל וארא אות ק"ו בהסולם) כשמרכין ראשו זוקף זנבו ומכה והורג.

תתקלז) **ועם כל דא וכו':** ועם כל זה, אם ישוך הנחש בלא לחש. כמו שלמדנו, שנוטל רשות ומוציא הנשמה. (לעיל פרשת נח אות ע"ח) משום זה צריך האדם להשמר, שלא

רשו ואפיק נשמתא. בג״כ אצטריך ליה לב״נ לאסתמרא, דלא יחוב קמי קב״ה, בגין דלא ילחישו ליה להוא חויא דינשוך צ ויקטל.

תתקלח) ג] כ) וייצר יי׳ אלהים את האדם עפר מן האדמה. עפר איהו, ולא ק חומר. עפר איהו, ויתוב לעפרא. כד״א, ל) כי עפר אתה ואל עפר תשוב. לבתר ר דחטא, ובג״כ כתיב ביה בנחש, ועפר תאכל כל ימי חייך. עפר דא הוא אדם, דכתיב כי עפר אתה וגו׳. ובג״כ כתיב עפר, ולא כתיב אדמה, ולא ש חומר, וכתיב מ) ונחש עפר לחמו.

תתקלט) עד דיתער קב״ה, ויבער להוא רוחא מסאבא מעלמא, דכתיב, נ) בלע המות לנצח וגו׳, ויקים להוא עפר, ויתער ליה למחדי בעלמא, דכתיב ס) הקיצו ורננו שוכני עפר וגו׳.

תתקמ) כתיב ע) והנחש היה ערום, והא אוקימנא. אבל סטרא דרכיב עליה, יהיב ליה חילא לשלטאה, ולמפתי, ולאסטאה. ודא הוא רזא דדכורא, דהא דכורא שליט על נוקבא, ויהיב בה חילא. שמשא וסיהרא משמשין כחדא, ולא מתפרשין לעלמין, ת חשך ואפילה משמשין כחדא. א איהו חשך, ב ואיהי אפילה. כד״א פ) ויהי חשך אפלה. חשך וערפל. בגין דאית חשך, ואית חשך.

תתקמא) ד] תנן, מאן דחמא גמל בחלמיה, מיתה אתגזרת עליה, ואשתזיב ג מינה. בגין דאיהו סטרא מסאבא, והאי איהו צ) קץ כל בשר.

מסורת הזהר

כ) (בראשית ב) ב״א רז צ״א. ל) (שם ג). מ) (ישעיה סה) חלק א׳ רסו. חלק ג׳ מד. ריז: רל. רנג. תקוני זהר תל״ז ע״ח: תקונים חדשים קיז ט״ב שי״ד. נ) (ישעיה כה) תצוה מ צ״ח. ס) (שם כו) ויקהל כז צ״ט. ע) (בראשית ג) ב״א רלו צ״ב. פ) (שמות י) ויקהל כג צ״ם. צ) (בראשית ו) ב״א של צ״ד זהר חדש כ ט״ד ש״מ שמ״ב.

חלופי גרסאות

צ מוסיף ויקטל זכאין אינון צדיקייא דידעין ארחין קדישין למיהך בהו דלא למיהך בתר ההוא חויא בישא סטרא אחרא מסאבא ומתפרשי מניה ולא אתפתו אבתריה זכאין אינון בעלמא דין וזכאין אינון בעלמא דאתי (ע״כ). ק חמר. ר מוסיף דחטא אתעביד מזונא לנחש. ש חמר. ת ל״ג חשך ואפילה משמשין כחדא; מוסיף כחדא ולא מתפרשין לעלמין. א ל״ג איהו. ב דאיהו. ג ל״ג מינה; מניה.

דרך אמת ג] מכאן עד סוף הפ׳ הם ליקוטים. ד] ע״ל בפרשה זו רלו ע״א.

הסולם

מאמר

יחטא לפני הקב״ה, כדי שלא ילחשו לנחש ההוא שישוך וימית.

תתקלח) **וייצר ה׳** וגו׳: וייצר ה׳ אלקים את האדם **עפר** מן האדמה. עפר הוא ולא חומר. עפר הוא וישוב לעפר. כש״א עפר אתה ואל עפר תשוב. אחר שחטא, כתוב על כן בנחש, **ועפר** תאכל כל ימי חייך. **עפר** זה הוא האדם, שכתוב בו, כי עפר אתה וגו׳. וע״כ כתוב עפר, ולא כתוב אדמה או חומר. וכתוב ונחש **עפר** לחמו.

תתקלט) **עד דיתער** וכו׳: עד שיתעורר הקב״ה, ויבער את רוח הטומאה ההיא מן העולם. שכתוב, בלע המות לנצח וגו׳. ויקום

(דפו״י דף רס״ח ע״ב)

עפר מן האדמה

עפר ההוא לתחיה, ויעורר אותו לשמוח בעולם. שכתוב, הקיצו ורננו שוכני עפר וגו׳.

תתקמ) **כתיב והנחש היה ערום**: וכבר העמדנו. **אבל הצד שרכב עליו**, על הנחש, נתן לו כח לשלוט ולפתות ולהשטות. וזה, הרוכב עליו, **הוא סוד הזכר** של הנחש, **כי הזכר** שולט **על הנקבה**, ונותן בה כח. **השמש והלבנה**, שהם זו״ן, משמשים כאחד, ואינם נפרדים, כך חשך ואפלה משמשים כאחד, הוא, הזכר של הנחש, הוא **חשך** והיא, הנקבה היא **אפלה**. כש״א. ויהי **חשך אפלה. חשך** וערפל. כי יש **חשך** זכר, ויש **חשך** נקבה.

תתקמא) **תנן מאן** וכו׳: למדנו, מי שראה

גמל

תתקמב) ה יומא חד הוה יתיב ר' אלעזר קמיה דרבי שמעון, אמר רבי אלעזר, האי קץ כל בשר אתהני מאינון קרבנין דהוו ישראל מקרבין על גבי מדבחא, ד או לא. אמר ליה, ה כלא הוו מסתפקי כחדא, לעילא ולתתא.

תתקמג) ותא חזי, כהני וליואי וישראל, אינון אקרון אדם, בחבורא דאינון רעותין קדישין, דסלקא מגווייהו. וההוא אמרא, או כבשא, או ו ההוא ז בהמה, האי ח דקרבין, אצטריך עד לא אתקריב על מדבחא, לפרשא עלה כל חטאין, וכל חובין, וכל הרהורין בישין דעבד. וכדין ההיא, אתקרי בהמה בכלא, בגו אינון חטאין ובישין והרהורין.

תתקמד) כגוונא דקרבנא דעזאזל, דכתיב ק) והתודה עליו את כל עונות בני ישראל וגו', הכי נמי הכא. וכד סלקא על גבי מדבחא, מטו לה על חד תרין. ובג"כ, דא סלקא לאתריה, ודא סלקא לאתריה, דא ברזא דאדם, ודא ברזא דבהמה, כמה דאת אמר ר אדם ובהמה תושיע יי'.

תתקמה) חביתין וכל שאר מנחות, לאתערא רוחא דקודשא, ברעותא דכהנא, ושירתא דליואי, וצלותא ט דישראל. ובההוא תננא, ושמנא וקמחא דסליק, מתרוון ומסתפקי כל שאר מארי דדינין, דלא יכלי לשלטאה בההוא דינא דאתמסר לון, וכלא בזמנא חדא. תא חזי, כלא אתעביד ברזא דמהימנותא, לאסתפקא דא בדא, ולאסתלקא לעילא מאן דאצטריך, עד אין סוף.

מסורת הזהר

ק) (ויקרא סז) נח מג צ"ב. ר) (תהלים לו) שמות ק צ"ע.

חלופי גרסאות

ד ל"ג או לא. ה לא. ו האי. ז ל"ג בהמה האי ח דקרבן. ט ל"ג דישראל.

דרך אמת ה] זה המאמר תמצא בפ' נח ס"ד עב.

הסולם

מאמר קץ כל בשר

גמל בחלומו, מיתה נגזרה עליו, וניצל ממנה. משום שהוא צד הטומאה, וזה הוא נקרא קץ כל בשר.

תתקמב) **יומא חד הוה** וכו': יום אחד היה יושב ר' אלעזר לפני ר' שמעון. אמר ר"א, קץ כל בשר הזה, נהנה מאלו קרבנות שישראל מקריבים על המזבח, או לא. אמר לו, הכל היו מקבלים סיפוקם כאחד, למעלה ולמטה.

תתקמג) **ות"ח כהני** וכו': ובוא וראה, כהנים לוים וישראלים, שה"ס ג' קוין, ימין שמאל ואמצע, הם נקראים אדם יחד בחבור אלו רצונות הקדושים העולים מהם למ"ן. הכהנים בעבודתם, והלוים בשירתם, וישראל במעמדם. וכשבה ההיא או האיל או בהמה ההיא שמקריבים, מטרם שנקרב על המזבח צריך להתודות עליו כל החטאים וכל העונות, וכל הרהורים הרעים שהרהר. ואז קרבן ההוא נקרא בהמה בכולה, באלו החטאים והרעות וההרהורים. (הביאור תמצא בסולם לעיל פר' נח אות קי"ט, כל המאמר שלפנינו עד אות תתקנ"ו, תמצא שם מאות קי"ח עד אות קל"א).

תתקמד) **כגוונא דקרבנא** וכו': כמו הקרבן לעזאזל, שכתוב, והתודה עליו את כל עונות בית ישראל וגו', כן הוא גם כאן, שנוהג וידוי עונות, כי כשהקרבן עולה על המזבח, ואינו נשלח המדברה כמו העזאזל, מגיע לו וידוי עונות על אחת שתים. ומשום זה, זה עולה למקומו, וזה עולה למקומו, זה בסוד אדם וזה בסוד בהמה. (כמ"ש בסולם פרשת נח אות קי"ט קי"כ) כמש"א, אדם ובהמה תושיע ה'.

תתקמה) **חביתין וכל שאר** וכו': מנחת חביתים וכל שאר המנחות, צריכות לעורר רוח הקדוש בהרצון של הכהנים והשירה של הלוים. והתפלה של ישראל. ובאותו העשן והשמן והקמח העולה, על המזבח, מתרוים ומקבלים סיפוקם כל שאר בעלי הדין, שאינם יכולים

(דפו"י דף רס"ח ע"ב)

תתקמו) ו] אמר רבי שמעון, ארימית ידי בצלותין לעילא, דכד רעותא עלאה, לעילא לעילא, קיימא על ההוא רעותא דלא אתיידיע, ולא אתפס לעלמין, רישא דסתים יתיר לעילא, וההוא רישא אפיק מה דאפיק, ולא ידיע. ונהיר מה דנהיר, כלא בסתימו.

תתקמז) רעו דמחשבה עלאה, למרדף אבתריה, ולאתנהרא מניה, חד פריסו אתפרס, ומגו ההוא פריסא ברדיפו דההיא מחשבה עלאה, מטי ולא מטי, עד ההוא פריסא נהיר מה דנהיר. וכדין כ ההוא מחשבה עלאה, נהיר בנהירו סתים דלא ידיע. ל והאי מחשבה לא ידע.

תתקמח) כדין בטש האי נהירו דמחשבה דלא אתיידע, בנהירו מ דפרסא, דקיימא דנהיר ממה, *) דלא ידיע, ולא אתיידע, ולא אתגליא. וכדין, נ דא נהירו דמחשבה דלא אתיידע, בטש בנהירו דפריסא, ונהרין כחדא.

תתקמט) ס ואתעבידו תשעה היכלין, ע והיכלין פ לאו אינון צ נהורין, ק ולאו אינון רוחין, ר ולאו אינון נשמתין, ולא אית מאן דקיימא בהו. רעותא דכל תשע נהורין, ש קיימי כלהו במחשבה, דאיהי חד מנייהו בחושבנא, כלהו

חלופי גרסאות

י ל״ג לעלמין. כ איהי. ל וההוא. מ דפריסא; דפרישא. נ האי. ס דאתעבידו. ע להיכלין. פ ל״ג לאו אינון נהורין. צ נקודין. ק ולא; לאו. ר לאו. ש דקיימי.

דרך אמת ו] מבואר יפה בפרדס בשער הצחצחות ע״ש.

יכולים לשלוט בדין ההוא שנמסר להם. והכל נעשה בזמן אחד. בוא וראה, הכל נעשה בסוד האמונה, להשפיע זה לזה, דהיינו שימין ושמאל ישפיעו זה לזה ויושלמו זה מזה, ולהעלות למעלה מה שצריך, דהיינו הארת החכמה שצריכים להעלותה ממטה למעלה. עד אין סוף.

תתקמו) אמר ר׳ שמעון וכו׳; אר״ש, הרימותי ידי למעלה בתפלה. שהתפלל שגילוי הסודות האלו יהיו לרצון לפניו ית׳. כשהרצון העליון למעלה למעלה, שה״ס כתר א״א, עומד על אותו הרצון שלא נודע, ולא נתפס לעולם, שה״ס רישא דלא אתיידע, המתקן את כתר דא״א, ראש הסותם יותר למעלה, וראש ההוא האציל מה שהאציל, ולא ידוע. שהוא מוחא דאוירא דא״א, והאיר מה שהאיר הכל בסתום. הוא מוחא סתימאה דא״א. (וביאור הדברים תמצא בסולם פרשת נח אות קכ״ג).

תתקמז) רעו דמחשבה עלאה וכו׳; הרצון של מחשבה עליונה, שהוא כתר דא״א, הוא לרדוף אחריו, אחר רדל״א, ולהאיר ממנו, אבל, פרסא אחת נפרשה, בין רדל״א לכתר א״א, ומתוך פרסא הזו ברדיפת מחשבה העליונה, דהיינו ברדיפת כתר א״א להשגת אור

(דפו״י דף רס״ח ע״ב *) דף רס״ט ע״א)

רדל״א, מגיע האור ואינו מגיע לו, כי הפרסא מעכבת עליו, ועד הפרסא מאיר מה שמאיר, ולא מפרסא ולמטה, ואז מחשבה העליונה מאירה בהארה סתומה שאינה ידועה למוחא סתימאה. והמחשבה עצמה, שהיא כתר א״א, היא בבחינת לא ידע. (הביאור הוא בהסולם נח אות קכ״ג).

תתקמח) כדין בטש וכו׳; אז, הארה זו של המחשבה שלא נודעה, הכתה בהארת הפרסא, העומדת והמאירה, בג׳ מיעוטים, שהם, ממה שאינו ידוע, שהוא מוחא דאוירא, ואינו נודע, כתרא, ולא נגלה, מוחא סתימאה. וכך, הכה הארת המחשבה שלא נודע, שהיא רדל״א, באור הפרסא, ומאירים יחד. (הביאור בנח אות קכ״ד).

תתקמט) ואתעבידו תשעה היכלין וכו׳; ונעשו ט׳ היכלות, ברדל״א, כי ג׳ רישין נכללים זה מזה ונעשו ט׳ היכלות, והיכלות אלו אינם אורות ואינם רוחות, ואינם נשמות, ואין מי שיעמוד בהם. הרצון של כל תשעה האורות העומדים כולם במחשבה, דא״א שהיא, מחשבה דא״א, אחד מהם בחשבון, התשעה, הנה רצון כולם, הוא לרדוף אחריהם, דט׳ היכלות

למרדף אבתרייהו. בשעתא דקיימי במחשבה, ולא מתדבקן ולא אתיידיעו, ת ואלין לא קיימי, א לאו ב ברעותא, ולאו במחשבה עלאה, תפסין בה ולא תפסין. באלין קיימין כל רזין דמהימנותא, וכל אינון נהורין, מרזא דמחשבה עלאה ולתתא, כלהו אקרון אין סוף. עד הכא מטון נהורין, ולא מטון, ולא אתיידיעו לאו הכא רעותא, ולא מחשבה.

תתקנ) כד נהיר מחשבה, ולא ג אתידע ד ממאן דנהיר, כדין אתלבש ואסתים גו בינה, ונהיר ה מאן דנהיר, ואעיל דא בדא, עד דאתכלילו כלהו כחדא.

תתקנא) וברזא דקרבנא כד סליק, כלא ו אתקשר דא בדא, ונהיר דא בדא, כדין קיימי כלהו ז בסליקו, ומחשבה אתעטר באין סוף. ההוא נהירו דנהיר מניה מחשבה עלאה, דלא ח ידע איהי בה ט כלל, אקרי אין סוף, כ דמניה אשתכח וקיימא ונהיר למאן דנהיר, ועל דא כלא קאים. זכאה חולקיהון דצדיקייא בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תתקנב) תא חזי, האי סטרא אחרא, דאקרי קץ כל בשר, כמה דקשורא אשתכח לעילא בחדו, אוף הכי נמי לתתא, ל בחדוותא, ורעותא לאסתפקא מ כלא לעילא ותתא, ואימא קיימא עלייהו דישראל, כדקא יאות.

תתקנג) ת"ח, בכל ריש ירחא וירחא, כד סיהרא אתחדשא, יהבין ליה

חלופי גרסאות

ת אלין לאו. א אלא. ב מוסיף ברעותא עלאה. ג ידע. ד ל"ג ממאן דנהיר כדין אתלבש. ה למאן. ו ואתקשר. ז ל"ג בסליקו. ח אתידע בה ול"ג איהי. ט כלא. י ל"ג סוף. כ ומניה. ל וחדוותא. מ ל"ג כלא ; כלל.

הסולם

היכל — רזא דקרבנא

היכלות דרדל"א, בשעה שתשעה אורות עומדים במחשבה דא"א, אבל אינם מושגים ואינם נודעים. הט' דרדל"א. כי אלו ט' היכלות דרדל"א, אינם עומדים לא בבחינת רצון, ולא בבחינת מחשבה עליונה, שהיא א"א, תופשים בה ואינם תופסים. באלו ט' היכלות דרדל"א, עומדים כל סודות האמונה. וכל אלו האורות מסוד המחשבה העליונה ולמטה, שהיא א"א, כולם נקראים אין סוף. כי עד כאן האורות מגיעים ואינם מגיעים ואינם נודעים, אין כאן לא רצון ולא מחשבה. (כמ"ש בהסולם, נח אות קכ"ה).

תתקנ) **כד נהיר מחשבה וכו' : כשמאירה המחשבה שלא נודעת ממי מאירה**, שהוא מוחא דאוירא, **כה היא נתלבשה ונסתמה תוך הבינה ומאירה למי שמאירה. ונכנסים זו בזו עד שנכללים כולם כאחד.** (הפירוש הוא בהסולם נח אות קכ"ו).

תתקנא) **וברזא דקרבנא וכו' : ובסוד הקרבן, כשעולה, הכל מתקשר זה בזה ומאיר**

(דפו"י דף רס"ט ע"א)

זה בזה, אז נמצאים כל המדרגות בעליה, והמחשבה נתעטרה באין סוף. כי אותה ההארה שמחשבה עלאה מאירה ממנו, שלא ידע בה כלל, נקרא אין סוף, שממנו נמצא עומד ומאיר למי שמאיר. וע"ז עומד הכל. (הביאור בהסולם נח אות קכ"ז) אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

תתקנב) **ת"ח האי סטרא וכו' : בוא וראה, סטרא אחרא זו שנקרא קץ כל בשר, כמו שהקשר נמצא למעלה**, בבינה וא"א, **בשמחה, אף כך למטה**, בזו"ן וביע"ס, **נעשה התקשרות זה בזה בשמחה ורצון לתת סיפוק לכל למעלה ולמטה, ואמא עומדת על ישראל כראוי.** (כמ"ש שם).

תתקנג) **ת"ח בכל ריש וכו' : בוא וראה, בכל ראש חדש וראש חדש, כשהלבנה מתחדשת**, דהיינו שהמלכות מחדשת זווגה עם ז"א, **נותנים לקץ כל בשר הזה חלק נוסף, שהוא**

להאי קץ כל בשר, חולקא חדא יתיר על קרבנין, לאתעסקא ביה, ואשתמש בחולקיה, ויהא סטרא נ דישראל בלחודייהו, בגין ס דיתאחדון במלכיהון.

תתקנד) ודא איהו שעיר, בגין דאיהו חולקא דעשו, דכתיב ביה שעיר. ש) הן עשו אחי איש שעיר. וע"ד איהו אשתמש בחולקיה, וישראל אינון משתמשי בחולקיהון. בג"כ כתיב, ת) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו.

תתקנה) ות"ח, האי קץ כל בשר, כל רעותיה לאו איהו אלא בבשרא תדיר. ובג"כ, תקונא ע דבשרא תדיר לגביה, וע"ד אקרי קץ כל בשר. וכד איהו שליט, פ שליט על גופא, ולאו על נשמתא, נשמתא סלקא לאתרה, ובשרא אתייהיב צ לאתר דא, כגוונא דקרבנא, דרעותא סלקא לאתר חד, ובשרא לאתר חד.

תתקנו) וב"נ דאיהו זכאה, איהו קרבנא ממש לכפרא, ואחרא ק דלאו איהו זכאה, לא. בגין דביה מומא, דכתיב א) כי לא לרצון יהיה לכם. וע"ד צדיקא כפרה איהו בעלמא, וקרבנא ממש. זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

תתקנז) ויכס הענן את אהל מועד, דהא ר כד חפא ענגא ית משכנא, שראת שכינתא בארעא, ש ואתעבר רוחא מסאבא, דאיהו קץ כל בשר מעלמא, ז] ואסתלק ועאל בנוקבא דתהומא רבא, ורוחא קדישא שרא עַל עלמא, דכתיב ויכס הענן את אהל מועד.

מסורת הזהר

ש) (בראשית כז) נח מז צ"א. ת) (תהלים קלה) נח מז צ"ב. א) (ויקרא כב) נח מט צ"א.

חלופי גרסאות

נ לישראל. ס דיתחדון. ע ל"ג דבשרא. פ ל"ג שליט. צ לסטרא. ק ל"ג דלאו איהו זכאה. ר כדין. ש ואתבר.

דרך אמת ז] הקליפה החיצונית ראתה שהקדושה מתפשטת בעולם ברחה והיתה מסתלקת מהעולם ונכנסת בחלוני תהום רבא אשר שם אחיזתם עד לעתיד לבוא יבערם הקב"ה מהעולם כנ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכו' בילא"ו יי' ימלוך לעולם אמן ואמן.

הסולם

היכל — רזא דקרבנא

שהוא שעיר ר"ח, **על קרבנות** הרגילים, **להתעסק בו ולהשתמש בחלקו, וישאר הצד של ישראל להם לבדם, כדי שיתיחדו במלכם.**

תתקנד) **ודא איהו שעיר** וכו': **וזהו** שמקריבים שעיר, משום שהוא חלקו של עשו, שכתוב בו שעיר, **הן עשו אחי איש שעיר.** וע"כ **הוא** משתמש בחלקו, וישראל משתמשים בחלקם. משום זה כתוב, **כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו.** (הביאור בהסולם נח אות קכ"ט).

תתקנה) **ות"ח האי קץ** וכו': **בוא וראה, קץ כל בשר הזה כל רצונו תמיד אינו אלא בבשר, ומשום זה תקון הבשר, תמיד הוא אליו, וע"כ נקרא קץ כל בשר. וכשהוא שולט,** (דפו"י דף רס"ט ע"א)

שולט על הגוף, ולא על הנשמה. הנשמה עולה למקומה, והגוף ניתן למקום הזה, לקץ כל בשר. כמו הקרבן, **שהרצון עולה למקום אחד,** לזו"ן, **והבשר עולה למקום אחד.** דהיינו לקץ כל בשר. (הביאור בהסולם נח אות ק"ל).

תתקנו) **ובר נש דאיהו** וכו': **ואדם שהוא צדיק, הוא, עצמו, קרבן ממש לכפר, ואחר שאינו צדיק אינו כן, משום שיש בו מום, שכתוב, כי לא לרצון יהיה לכם. וע"כ הצדיק הוא כפרה בעולם וקרבן ממש. אשרי הם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.**

תתקנז) **ויכס הענן את אהל מועד: כי כשכיסה הענן את המשכן, שרתה השכינה בארץ**

תתקנח) וכתיב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן, בגין דרוחא קדישא שרא על עלמא, ורוחא מסאבא אסתלק, ת בר דאמשיכו ליה אינון חייביא כמלקדמין על עלמא, דאי אינון לא אמשיכו ליה על עלמא, לא אשתכח.

תתקנט) ולזמנא דאתי, זמין קב"ה לאעברא ליה מעלמא, דכתיב ב) בלע המות לנצח ומחה יי' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי' דבר. א וכתיב ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. ברוך יי' לעולם אמן ואמן. ימלוך יי' לעולם אמן ואמן.

מסורת הזהר

ב) (ישעיה כה) לעיל אות תתקלט צ"ג. ג) (זכריה יג) ב"ב ר צ"ז.

חלופי גרסאות

ת כד אמשיכו. א ל"ג מן וכתיב עד ברוך.

הסולם

היכל

בארץ, ונעבר רוח הטומאה מעולם שהיא קץ כל בשר, ומסתלק ונכנס בנקב של תהום הגדול, ורוח הקדוש שורה על העולם, שכתוב, ויכס הענן את אהל מועד.

תתקנח) וכתיב, ולא יכול וגו'; וכתיב, ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן. כי רוח הקדוש שרה על העולם. ורוח הטומאה נסתלק, חוץ אם הרשעים

(דפו"י דף רס"ט ע"א)

רזא דקרבנא

ממשיכים אותו כמתחילה על העולם, ואם הם אינם ממשיכים אותו, אינו נמצא.

תתקנט) ולזמנא דאתי וכו'; ולעתיד לבא, עתיד הקב"ה להעבירו מן העולם. שכתוב, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר. וכתוב, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן, ימלוך ה' לעולם אמן ואמן.